

ORBIS
POLONI
TOMVS III.

I N Q V O

Antiqua Sarmatarum Gentilitia & Arma
Quæcunque à litera S,
vsque ad finem Alphabeti suam incipiunt & re-
censent denominationem, continen-
tur & dilucidantur.

A V T H O R E

A. R. P. F. SIMONE OKOLSKI *Sacra Theologia Pro-
fessore, Priore Conuentus Tysmienicensis Ordinis Predica-
torum, Prouincia Russia.*

C R A C O V I Æ,
In Officina Typographica Francisci Casarij.

IN PERANTIQUVM STEMA
Illustrissimæ Gentis
OSSOLINIÆ.

*Antiquum mediis, quod nam sit Nomen in armis,
ASCIA Sarmaticis monstrat in agminibus.
Hac duce barbariem nostris abrasimus oris,
Candoremq₃ bonis sculpsimus ingeniis.
ASCIA iura dedit Rostris, Martemq₃ dolauit,
Nunc quoq₃ Rostra regit, nunc quoq₃ Castra regit.
Hanc fugiunt rapidiq₃ Scythæ, rigidiq₃ Geloni
Huius ab arbitrio, fors rata quæq₃ manet.
Fama vetus, seu fama recens compleuerit Orbem,
ASCIA iam titulos nesciet ipsa suos.*

M. Ioan. Cyneriski Rachamou: ad S. Annæ Decanus

Illustrissimo, & Excellentissimo Principi

D O M I N O,

D. G E O R G I O

D V C I J N O S S O L I N,

S. R. I. P R I N C I P I, C O M I T I A T E C Z Y N

O S S O L I N S K I

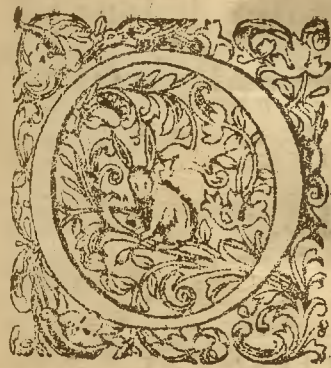
S V P R E M O R E G N I P O L O N I Æ

C A N C E L L A R I O,

Bydgosciensi, Lubaczouensi, Lubomlensi,
Adzeleni, Ricensi, &c. &c. C A P I T A N E O.

D O M I N O E T P A T R O N O

Perpetuam Felicitatem.

Rbis cæli, qui mortalium piè occupationi & menti præordinatus est ab alto, monuit animum religiosum, vt nisi mentis Regiæ & Regni Supremo Cancell: atq; grauissimi Senatus, vero belli & pacis tempore custodi Orbem Polonum, fauoribus lætus supponerem. Neq; solum quia virtus excellēs possessoribus suis authoritatem, miratoribus verò reuerentiam patriat conferatq;. Verum etiam, quia id, quod summum diuinus Plato computabat, ipsiq; naturæ re-

rum pro collatis sibi, immensas laudes referebat, amplissimo exēplo author naturæ Deus, in Illustr: Excell: Vestra abundè cumulasset. Gratias Superis, inquiebat Plato, quod me hominem marem, Græcum, Atheniensem, & Socratis tēpore nasci voluissent. Quali dicto, vitam animalium, sexum debiliorem, Barbariem ferocē, Thebanorum genera, & Pædagogorum insolentiam refellebat. Eam sortem, non quidem dii vani, sed ipse Vnus Trinusque Deus, seminator consilii sani, conseruatorq; Christiani nominis, supposito Illustr: Excell: Vestræ, non simpliciter sed superexcellenter concessit. Hominem namq;, vt naturæ præcipuis donis, ingenio, prudentia, consilio, sapientia, facundia, fortitudine ditauit, ita nobilissimum genere, perantiqua in Regno Familia, splendidis in Senatu successoribus, cōtinuis in castris triumphatoribus, ab originem nasci voluit. Nec marem solūm, sed omnibus his, titulo, præeminentia, prærogatiua, vel coequauit, vel anteposuit. Nec Græcum, qui à Diuo Paulo reprehensionē meruerunt, sed Catholicum Mæcenatem progeniuit, vt Sancta Ecclesia defensorem, fundatorem, ampliatorē nominaret, fides verò, blasphemix extirpatorem cognosceret. Polonum verò nasci ordinauit, sed quem nedum Patria, Senatus,

tus, Rex, desiderarēt, verū cæteræ gentes & nationes suum esse, ceu alterum Homerum contenderent, laborarent. Tali verò tempore natum, quo Socrates cum Demosthene ori indicem ponerent, atq; vni & tibi honores referrent. Nec infestò sermone perfricare auditum cupio, sed obruor summorum Dynastarum orbis gratiis & honoribus. Inde etenim Pont: Max: & Vicarius Christi V R B A N V S V I I I. Ducem in Ossolin tabulis & coronis Ducum inscripsit, Sac: Cæs: Maieſt: F E R D I N A N D V S I I. inter Principes Rom: Imp: Te Principem nominavit & fecit. Sereniss: Reges Pol: S I G I S M V N D V S I I I. & V L A D I S L A V S I V. (quem Diuina clementia protegat & conseruet) Supremum Cancell: Regni Pol: fieri indixit. Neq; erit, dicenti iam qui opponat, cū res, tempus, locus, edoceāt, actum personamq; Superis conformem extitisse, atq; Maieſt: Regiæ nomen, famam, consilio, legationibus supportasse. Tantæ igitur Illust: Excell: V. Orbem Polonum hunc, qui toga sagoque in Martis & Palladis virtute eminet, auspiciis suppono, atq; in Dominum & Patronum Sacri Ordinis, & meum suscipio & amplector. Cra-
couiæ Die 18. Iulii. Anno Domini 1645.

Illustrissimæ & Excellentissimæ D. V.
exorator ante Dominum & seruus humilis.

Fr. SIMON OKOLSKI, S. Th.
Professor, Ordinis Prædicat.

Commis-

Commissions & Approbationes.

*Fr. Hieronymus Grocholski S. Th. L. Prouincialis electus, ac Vicarius
Generalis Prouinciæ Russiæ Ordinis Prædicatorum.*

Authoritate Officij Nostri tenore præsentium, Tibi A. Reuerendo Pa-
tri Fratri Simoni Okolski, Sacræ Theolog. Magistro, Priori Tysmie-
nicensi, concedimus licentiam adeundi Cracouiam ad videndum ea
que per te Typis sunt mandata: In nomine Patris, & Filij, & Spi-
ritus Sancti. In quorum fidem. Dat: Leopoli die 14. Nouem-
bris 1644.

A. R. P. V.

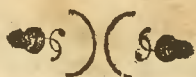
Conseruus in Domino

Fr. Hieronymus Grocholski
S. Th. L. Prouincialis Russiæ Electus.

Facultas Reuiden. Tertium Tomum Orbis Poloni. Data ab Adm.
R. P. Fr. Hyacintho Ginczeuio S. Th. Mag. Priore Conuent. Bo-
chneſi. & Visitatore Generali Prouinciæ Pol. Ordinis Prædicat.

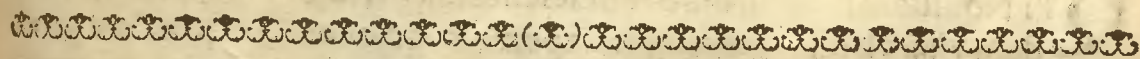
Requisiti fuimus ab A. R. P. Fr. Simone Okolski, S. Th. Magistro, Priore
Tysmienicensi Prouinciæ Russiæ eiusdem Ordinis, vt Authoritate No-
stra destinaremus Reuifores Tertij Tomi Orbis Pol. à præfato A. R. P. Magi-
stro Fr. Simone Okolski editi: Cùm verò indignum fore existimemus, vt
aurum sub terra contegatur, & lucerna sub modio abscondatur, Lucubratio-
nesque quæ nedum Orbi Polono, sed & Toti vniuerso maximam lucem ad-
ferre possunt, tenebris inuoluantur, libentissimè postulatis præfati Adm. R.
P. Magistri annuimus, idque muneris Adm. R. P. Fr. Gregorio Othonouio
Priori Conuent. Crac: Fr. Camillo Iasiński, Fr. Constantino Morski Regen-
ti Studij Generalis Crac: Magistris committendum duximus, & de facto Te-
nore præsentium, nostriq; authoritate officij committimus, quatenus aurum
hoc de gleba terræ Orbis Poloni erutum, purgatum, septuplum, communi v-
fui redderent, lucernamque eximiam virtutum Illustriſſimorum Heroum su-
per totius Orbis candelabrum ponerent. Lucubrationes deniq; immensi la-
boris præfati Adm. R. P. Magistri huius operis authoris, ex tenebris in lucem
proderent. Seruatis seruandis, insistendo sancitis, præsertim S. Consilij Tri-
dentini Canonibus. In quorum fidem his sigillo officij Nostri munitis ma-
num propriam apposui Cracouiæ in Conuentu Nostro SS. Trinitatis, die 3.
Iulij. 1645.

Fr. Hyacinthus Ginczeuius, Mag. Commiss.
ac Visitator Generalis Prouinciæ Pol.

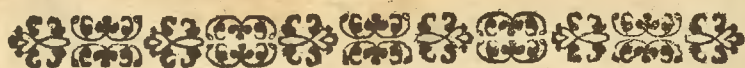
Tomum Tertium Orbis Poloni, à Reuerendo Patre Fratre Simone Okolski,
S. Theolog. Magistro Ordinis Prædicatorum, Priore Tysmienicensi Prouin-
ciæ Russiæ editum, qua potui diligentia percurri, legi, perlegi, hausi, non exhausti:
in quo nihil deuium ab Orthodoxa Romana Fide, nec bonis moribus obuium per-
cepi, quin plurima sapientissimorum virorum lucernis dignissima. Quid enim
in illo emineat an ingenium? an labor, an eruditio, discriminari impossibile vel
difficillimum, hoc vnum certum, nullos non equat, à nemine vincitur. Eapro-
pter non solum tutam & debitam Approbationem huius Tomi Tertij, ut potè
qui inoffenso pede graditur iudico ut omnium manibus & oculis teratur, primo
in lucem emissus, & cum summo fructu & voluptate à gente Sarmatica legatur.
Cracouiæ. die 12. Iulij. Anno 1645.

Frater Gregorius Magister
Prior Cracouiensis.

EX Commissione A. R. P. Hyacinthi Ginczeuij Magistri, Prioris Bochnen-
ac in Prouincia Poloniæ Ord: Prædicatorum Visitatoris Generalis, To-
mum Tertium Orbis Poloni, in quo Testera Gentilitiæ peruetustæ Nobili-
tatis Polonæ recensentur, & plurimis sententijs ac Priuilegijs exornantur
à R. P. F. Simone Okolski Magistro, dicti Ord: Priore nunc Tysmieniceñ:
in Prouincia Russiæ eruditè descripti, Ego Fr. Camillus Iasinski Magister
eiusdem Ord: accuratè etiam singula verba expendendo summa cum animi
voluptate legi, & nihil in eo Fidei Catholicæ aut bonis moribus aduersum
deprehendi, quin potius ad Nobilitatis Polonæ splendorem magis illustran-
dam & ad eius successorum exempla imitanda excitandorum deseruiat re-
peri: quapropter dignum ut Typis mandetur iudicaui præsentibus datis
Cracouiæ. die 8. Iulij. Anno 1645.

Idem qui supra. m. p.

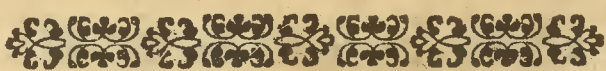

Tomum Tertium Orbis Poloni, summa cura ab A. R. P. Simone Okolski,
S. Th. Doctore, ac Priore Tyſmieniceni Ordinis Prædicatorum elaboratum,
ex Commiſſione A. R. P. Magiſtri ac Viſitatoris Generalis Prouinciæ Polonia
Fratris Hyacinthi Ginczeuij, qua potui diligentia vidi, nullumq̃ ibi nauum in
rebus orthodoxæ Fidei vel morum deprehendi, ſed omnia tuta & digna vt pu-
blici iuris fiant iudicaui. Cracouiæ in Conuentu SS. Trinitatis, die 8. Iulij.
Anno 1645.

Sic cenſeo Ego Fr. Conſtantine Morski S. Th. Magiſter
ac Regens Studiij Generalis Ord: Prædicatorum. m. p.

*M. Laurentius Smieſzkowic Medicinæ Doct̃or & Profeſſor, Alma Acade-
miæ Cracouienſis Procancellarius, ac interea Generalis Rector.*

Qui Nobilium familiarum decora Gentilitia perſcribunt, ij poſteris earun-
dem viuæ ob oculos exemplaria ponunt, quibus ad res præclare geren-
das, veluti domeſticis ac hæreditarijs monitoribus, iure meritò incitentur,
atque maiorum ſuorum gloriam, ſerie magnarum virtutum continuantes,
quoad fieri poteſt in hoc theatro mortalitatis immortalitatem æmulentur.
Quocirca non poteſt non vehementer collaudari conatus & labor hic ani-
moſus, ac in Rempublicam egregiè pius Adm. R. P. Fr. Simonis Okolski, Sa-
cræ Th. Magiſtri, Prioris Tyſmieniceniſis, Ordinis Prædicat. Prouinciæ Ruſ-
ſiæ: quem idcirco etiam S. R. Maieſtas Dominus noſter Clementiſſimus, ap-
probatione ſua dignari voluit. Cùm verò præterea grauiffimorum viro-
rum teſtimonia promeruerit, (quæ in fronte cuiuſque Tomi patent) quòd
nihil Eccleſiæ Orthodoxæ moribusque bonis aduerſum; imò potiùs vt res
ipſa docet, quòd ad virtutes quaſque ſplendidas & magnanimas, atque ad
pietatem in Deum & Patriam fortiter præſtandam neceſſarias, Nobilium ani-
morum incitamenta in ſe contineat. Proinde ego quoque perlibenter ſub-
ſcribo, vt poſt Primum & Secundum Tomum, iſte Tertius in lucem feliciter
exeat; cupioque vt iſ laudatiſſimus ocij Religioſi partus præclaris quibuſque
Politiciſ ingenijs, ad ſimilia monimenta, magno labore ac induſtria ſingulari
ex antiquitatis chao eruenda, lampadem præferat. Datum ex ædibus meis
45. Iulij Anno 1645.

O R B I S P O L O N I T O M V S III.

STARZA alias TOPOR,
Latinis ASCIA.

DELINEATIO & ORIGO.

MUltis non immeritò depinguntur figuris Arma Starzorum, sed ab antiquo hic modus seruabatur vnus. Ascia quasi iam ad secandum inclinata in insigne fūerat. Hunc modum vsque in præsens traditio & diligens obseruatio Sacrosanctè obseruat Monasterium Sieciechouiense, in qua Religione vsus obtinet vt sui Fundatoris insignijs, Acta Monasterij ratificentur. Eundem video modum in cupro efformatum ad sepulchrum Tarlonis Leopoli in Ecclesia PP. Dominicanorum. Modernis temporibus Asciam figurant in rectum dispositam coloris argentei, manubrium est aureum

reum, intra Asciam lunæ medium cum circulis ponitur, campus est sanguineus, super coronam arma Topor ceu infixæ coronæ inferiori acumine. Aduertit hîc *Paprocus* in 2. Opere, quod differens sit Familia Topororum, alij vocantur Starzones & hi vtuntur Toporo in campo sanguineo. Alij verò Kolkones, & hi vtuntur in campo vel caelestino vel flauo. Ab illis (*inquit*) Ecclesia est Sieciechouiensis fundata, & illorum primordia in Regno impossibile est ob antiquitatem assignare, sed vnâ cum Lecho vt Cathalogi referunt in has oras venerunt. Istorum autem iam poterint inueniri tempora. Equidem Topororum Familia, quæ in Oppoliensi Ducatu tempore Pauli Episcopi Crac: remansit, decreto aliorum Dominorum Topororum mutauit campum. Alij erant adsciti ad arma, diuersa quoque retinuerunt in formatione camporum arma.

Habent præterea aliam delineationem arma Topor, sed ex additione prægrandi exurgentem. Carolus Imperator semper Aug. Aquilam Cæsaream integram adiunxit Ascijis Tenciniorum, Ferdinandus autem Imperator Romanorum addidit his Tęcinsciorum armis, leonem in parma ad medium quadrati, super coronam autem leoni coronato, ad medium ex corona eminenti Asciam anterioribus tractare pedibus decenter, commendauit & præcepit. Originem verò armorum, ob tam impercomputabilem annorum seriem, non est possibile inuestigare. Dicent omnes Historici hoc vnum de Toporo: Arma illustrissima sunt magnis virtutibus, meritis, actibus perspicua, summam meritorum præmiorumque sinceritatem referentia, amorem Patriæ, obseruantiam Regum, Senatus celsitudinem spirantia: sed originem nullus indagabit. Tentabat quidem Paprocus in primo Stemmatum Opere, sed fortè superficialiter arma conspiciendo. At quantum aberrauit à vero, ipsemet in secundo Opere veniam præcando testatus est.

A N T I Q V A A N T I Q V I T A S.

Topororum Gentem Illustrissimam, non annis nec seculis, sed æuo & æternitate mensurandam existimo. Quid namque antiquius in omni Senatu Pontificio & Ciuili veteribus populis Ascia esse potuit? Quod primis nobilibus in Gentilicium prius, quàm Ascia cessit? non solum ad probandum propositum, præsto mihi est in Tesseris Gentilicijs *Petra Santa è Sac: Iesu*, qui colligit Ascia vtentes pro armis nobilitatis Familias in Gallia, Fremoiorum, Remliorum; In Misnia, Gorliliorum, Mutischieniorum; In Franconia, Streteniorum; In Bauaria, Lescheniorum. Sed firmant propositum antiqui Reges Lydiæ, de quo *Pierius*, Reges Romanorum, de quo *Plut:* Reges Tunediorum, de quo *Aristot.* asserit, & de Græcorum Rep. docuit, sed superant probationem verba Psalmi 74. *In Securi & Ascia.* vbi interpretes in bipenni & malleo, securim malleum vocat ab effectu & amputatione, sed fortè aliam antiquitatem attentio expectat Topororum in Regno antiquitatem,

Starza alias Topor.

3

tatem, ipsa inchoatio numeri annorum in Republica prima in Regno demonstrabunt. Hinc enim Topori & Toporei, Starza & Starzones, hinc Comites Magni seu inter primos Comites primi nuncupati existunt. Inter leges duodecim Tabularum apud antiquos Romanos vna fuerat dicens: *Regum Asciane polito*. Quid causæ obsecro, si reuerentiæ cuiusdam in asciam? magnum est, prohiberetur enim à fetido contactu & pollutione. Sed aliud intendebat lex, sicut Dempsterus lib: 8. Antiquitatum Romanarum habet: *Solebant (inquit) Romani nimio fastu & sumptu pyram & sepulchra struere*: Dicit ergò lex: *Hoc amplius ne facito, Rogum asciane polito*. Iam antiqui licet Pagani, & Gentiles Paganismum expolliebant, & eradicare intendebant. Ascia profectò Polonorum cum Paganismo sumpsit initia, & prima paganismum eliminavit. Hinc post decursum primæ Familiæ Monarchi Graci, inter duodecim Palatinos Toporum fuisse, ne dum literarum monumenta adstruunt, nedum antiquæ picturæ Topor ad portas vetustate consumptas Vauelenses edocent: sed ipsa quoq; amplissima circumcirca Cracouiam Toporum bona vel ante illis hæreditaria, vel nunc etiam retenta, primos etiam fuisse inter duodecim aperte suggerunt. Hinc orti sunt Starzones Magni Comites, hinc Comites in Panigrodz, Comites in Pereginia, Comites in Kziaz, Comites in Tenczyn & Ossolin, Pilca & Iablonna, &c. Procedunt namque à Toporo per Starzos & Strazones, ad Setegios, Othones, Zegotas, & inde ad Nauogios, Oucas, Iascones. Et me hercule non aliter ordo rerum Polonicarum exposulabat, nisi vt inter Lechica gentilia primas Ascia possideat palmas. Nam sicut architectura omnis varios præsupponit artifices, nec sine illis ars sua quicquam proficua est, ita alijs gentilicijs arma Topor præcedere necessum fuerat. Ascia namque fabrorum materiariorum dolabra est, qua ad aspera ligna polienda vtuntur, secreto igitur consilio suo altissimus construendo Lechicum Regnum id effecit, vt Toporum Familia dignitate, honore, administratione, à primæuo anteiret, vt verò antiqua hæc antiquitas quæ vsque in præsens Polona in Republica proficit & floret, æuiternè floreat, antidotum subministrabo. *Iulius Cæsar Cappacio lib: 2. Impress. refert*: Quod in quodam templo apud Saitos erat sculpta conditio vitæ humanæ. In marmore apparebat infans, senex, accipiter, piscis, & Hippotamus. Quasi dicerent, nascimur, senescimus, viuimus, morimur, naturæ dissidio. Istæ namque effigies dictæ, liquidò ex sua natura commonstrant, optimæ certè vitam personarum mortalem. Reddam igitur immortalem his subscribendo: *Dominum Deum non lædas*. Magna quidem est misericordia Dei in peccantes, & maior quam vis aquæ maris, de quo dicitur:

Et quid scis quantum suscipiat sceleris!

Suscipit o Gelli, quantum non vltima Thetis,

Nec genitor Nympharum abluat Oceanus.

Antidotum igitur erit salutare æternitatis, Dominum Deum non lædatis, Deus vos non lædet.

A 2

SVM.

S V M M V S H O N O R.

Ascia forma & figura, ad primos summosq; fuit designata honores. Illa ante Senatores Romanos præferta maiestatis & iustitiæ erat prognosticon. Illa in Republica Tenetidiorum legis iustæ verum testimonium. Dum enim illorum Rex legem tulisset, vt in adulterio deprehensi eodem supplicio vterq; subijcerentur, filium contemptorem legis puniuit, atq; nummum vt in vna parte fieret ascia in altera capita duo humana, sculpsit. Hinc non modicus honos Ascia, dum etiam inter trophea numismatum assignetur. Sed altius quid referam. Antiqui Romani Asciam inter flagrum & mitram seu Albogalerum Pontificium in suis Medaglijs efformabant. *Docet lib. 1. Iul. Cæs. Capaccio.* Quid causæ rei, *Summus honor.* Flagrum etenim erat antiquorum Regum insigne & ceu sceptrum, vt in historia Darij Persarum & Attilæ Hunnorum Regis legimus. Mediat igitur inter antiquum sceptrum Regum & Tyaram Pontificum Ascia, vt magni honoris summiq; indicium. Arma Topororum dum inspicio, non aliud à tot seculis intueor in viris illustrantibus arma, nisi summum honorem. Ab ea namq; temporum reuolutione qua initia Lechia fuerunt, non fuit Senatus sine consilio Topororum, non Castra sine Duce, non commodum Reip. sine authore, non fælicitas patriæ sine illorum triumphatore. Et quibus nil optabilius fuit quàm recte viuere in Patria, nil verò speciosius quàm fortiter occumbere pro Patria, Supremi quoque officij decus virtute parauerunt. Vnde processit, vt ad eorum arma Topor, Leo excubet, eaque leo demulcet. Cimbri pro Symbolo fortis animi & pectoris securim in alabardum conuersam leoni tractandam iudicarunt. Erant enim profecto tam fortes & bellicosi, vt miretur Lector non sine ratione, eorum lectitando Historias. Equidem familia Topororum non dissimilis fuit, Versa est illorum ascia in alabardum, dum sinceri, solertes, vigilesq; custodes, Regum, Patriæ, legum fuerunt. Versum quoq; alabardum in Asciam, dum feroces hosti, vltiores patriæ, Reipublicæ defensores, iurati protestatiq; manserunt. Quis igitur honos negabatur illi, cui Deus, Rex, patria, vita, primaq; cura fuit? Quam digne laudatur à *Val. Max. lib. 5.* Africanus posterior. Expugnata (inquit) Carthagine ornamenta templorum suorum à Penis rapta recuperavit, atq; pristinis sedibus reposuit. Puerum, quem illi Quæstor ab illis qui sub hasta vendebantur miserat, cognito quod fuerit Regis amici populi Romani Masinissæ, illum datis annulo, fibula aurea, veste laticlauia & equo ornato, ad Masinissam remisit. Ratus (inquit) ille maximos fructus victoriæ, si Dijs templorum ornamenta, Regibus sanguinem restitueret. Enimuero illustrissimorum Starzonum Magnorum Comitum in hoc amplissimo Lechico Regno, ordiamur à primis vsq; ad præsentem, eorumq; fidem & fidelitatem in Regem & Regnum speculemur, animaduertemus subitò, innatum

Starza alias Topor.

5

innatum fuisse mentibus ipsorum Dijs templa, Regibus sanguinem consecrare. Ego extrema templa pono, vos media colligite, quanto sumptu & prouentu fundata exactaq; ab antiquo Sieciechouiensis Abbatia. Quanto quoque splendet apparatu & fabrica, recenter excitatum subleuatum fundatumq; Ordini sacro Prædicatorum Climuntouienſe Monasterium. De sanguine verò inter hostes pro patria mente alacri fuso, atq; ipsa Regia pro Maieſtate sæpius dato, Sethegij, Zegotæ, Nauogij, Tecinij, Oſſolinſcij, Koricinſcij, Tarlones, Zaklicæ, cæteræq; Almæ huius Topororum familiæ, triumphis, caſtris, tituliſq; ſuis, latè clareq; acclamant. Inter Romanas antiquitates conſpicio Commodi Imp. ſymbolum, clauam Herculeam viridi lauro circum coronatam, & mox Antonij Pij annectitur aliud: Caduceus nempe ſed ad medium durus ſecans apponitur cultrax. Datur inter alias intellectus rationes. Aliquos eſſe patriæ ciues qui dominio, potentia, fortitudine firmant ſtatuuntq; deſiderabilem cunctis amicitiam & pacem, aliquos verò, qui pacis vincula ſcindunt, lacerant, absorbent. Hoc ſemper decorata fuit Topororum familia, vt hoſti darent gladium, patriæ palmam: Hoc eſt, Semper deſenſores nunquam violatores publicæ pacis patriæq; boni. Non Aſciam contra pacem, ſed aſcia tollebant malum, aſcia radicabant bonum. Vnde ominari domui Illuſtriſſimæ Topororum iam plurimum deſeo. Vt qui ſicut ex arduis conſeruant perpetuum nomen, eos quoq; ardens euehat ad æthera virtus.

PROVGNACVLA SALVSQVE PATRIÆ.

IN antiquis monumentis magnorum virorum ponebatur ſculpta Aſcia, inquit Pier. Valer. lib: 42. cum hac ſpeciali ſubſcriptione: *Sub aſciam dedi- vetuit.* Paucis verbis rem exponebant ingentem, dicebant: Erat propugnator, ſaluſq; Romanorum. Non poſſum non mirari, quod Demothe- nes in magnæ fælicitatis præſagium Athenienſibus recitet verſum Solonis.

Noſtra quidem ciuitas nunquam fato Iouis,

Neg; Decorum arbitrio immortalium peritura eſt.

Vnde velim tam læti ominis originem habent? Referunt: Noctua quæ ominis mali ſignum eſſe perhibetur, illis victoriæ nota fuit. Cùm enim hoſtes oppreſſiſſent ante partam victoriam, noctua à muris vbi ſemper latitabat auolauit, quo ceu ſigno certo ſe poſituros breui hoſtes cognouerunt. Hinc nedum illis natum prouerbiũ: *Noctua volauit,* ſed etiam ſacram Mineruæ noctuam voluerunt. Ego quidem Topororum armis inſpectis, multò veriùs illos propugnacula ſalutemq; Patriæ fuiſſe affirmabo. Illi enim fuerunt ſuntq; qui hanc Patriam noſtram dare ſub Aſciam, & exterminium fortiter vetuerunt. Sint velim ob oculos Reipublicæ huius bella omnia ceu ante ſpeculum facies hominis poſita, omnibus & ſingulis Topororum non deſuerunt. Dices: Quoniam alta ſatis lataq; per Regnum eſt pro-

sapia. Et hoc dico est, quod Patriam iuuat, Rempub: delectat, Senatum firmat, Regem subleuat. Inde tot centena bellatorum mox inter eos consurgunt, mox ante septem vexilla illorum numerata, iam multo plura numeranda veniunt, & scribent de Patria in vexillis, *Sub Asciam non dabo*. Non modicum *Stobaeus serm. 88.* ad hoc argumentum deduxit testimonium ex Euripide, inquit enim:

*Non parum adfert momenti, si nobilis
Exercitus dux fuerit, & gloriosa fama insignis.
Honore enim afficitur, & animo suo reuoluens
Patris nobilitatem, suis moribus proficit.*

Vobis igitur Illustriss. Toporei, quorum fortia piaque bella læti dii aspererunt, vnicum considerandum apprimè inducam. Moschorum magnus Dinaſta Iuanus Waſieleuicius, auditis nuntijs Tartarorum Perecopſcentium, qui violenti manu ab ipsius regno dona muneraque expoſtulabant, atque perpetuo danda diſſiniebant, non verbis ſed re reſpondit: *Vt ſciatis libertatem me tueri in meo Regno velle, abſcindentur vobis naſi, aures & labia*. Quo facto, porrexit illis Aſciam dixitque: Duci veſtro reddite dicendo: *Tollet Aſcia caput*. *Stricouius lib: 25. cap: 2.* Eſt crudele factum, ſed tyranno reciprocum, libertatem adimenti, vita demetenda. Vt verò ad propoſitum meum reducam calamum, non alio prætextu fineque ab Illuſtriſſimis maioribus veſtris Aſcia vobis in inſigne nobilitatis tranſijt, niſi vt libertatem Patriæ, dignitatem Senatus, maiestatem Regis, iudicio, pectore, manibus, proſtrando hoſtes, dilatando Patriam ſtabiliretis, retineretis. Et quoniam hoc egregium apud vos manet, fortiter hoſtem abiicere, & inſelicibus ſcire miſereri: nullis iam oblitterabitur ſepulchris, illuſtris Familiæ Topororum, lucidum ſplendensque cum fama nomen.

MANEBIT IN ÆVVM FÆLIX.

IOcundum reliquit Ariſtot: axioma: *Melius (inquit) eſt eſſe quàm non eſſe*. Si ſermo de hominis exiſtentia eſt, magnum quidem eſt hominem eſſe, ſed multò maiùs meliùſue eſt bonum, ſapientem, virtuoſum, immortalem eſſe. Quapropter ominabor Toporeis, non tantùm in æuum manere, ſed etiam feliciter manere. Arborem in altum creſcere vna res efficit, Aſcia, dum ſcilicet in ramos diſtendi prohibet. Hinc Iſaiæ 37. *Mittet radicem deorſum, & faciet fructum ſurſum*. Neque alia produci poteſt durationis in æuum ratio, ſed ea ſola: *Aſcia prohibere ramos diſtendi*. Eo vno meliores fructus attendet, eoque ipſo, vnā ſperabit ſalutem. Quocirca Clemens Alexandrinus Oratione ad gentes ait: *Planta celeſtis cum ſit homo, vt celeſtes quoque virtutum fructus ferat, inutiles vitiorum ſtolones penitentia ferro circumcidat*. Et S. Gregorius Papa aliud nutrimentum æui propoſuit: *Intentioni animæ ſi exterior euagatio clauditur, interior ſeſſus aperitur, quia* & in

Starza alias Topor.

7

Et in altum crescere arbor cogitur, quæ in ramos distendi prohibetur. Nam cum animus diuiditur ad multa, fit minor ad singula, tantoq; ei in una qualibet re surripitur, quanto latius in multis occupatur. Et S. Bernardus serm: 58. in Cant. nutrimentum æui diuersum ab isto ponit: Non potest virtus cum vitijs pariter crescere, ergo ut illa vigeat, ista crescere non sinantur. Tolle superflua, & salubria surgunt, vtilitati accedit quicquid cupiditati demis, demus operamputationi, putetur cupiditas ut virtus roboretur. Perfectio nulla cupiditas præter illam: Cupio dissolui Et esse cum Christo. Quoniam verò hæc omnia quæ sub luna viuunt à Deo, Dei & propter Deum sunt, in ipso æuum sperandum, & ex ipso immortalitas vera. Dicebant antiqui: *Quercus Ioui, lucus Dianæ consecratus est.* Quare de illa Q. Catull.

*Montium Domina ut fores,
Sylvarumq; virentium,
Saltuumq; reconditorum,
Amniumq; sonantium.*

Vestrorum ergo erit cum sit ceu congenita vobis Ascia, in æuiternitatis tempora sæliciter, ut reflorescendo floreatis, ramusculos insipidos ascia amputabitis. Hoc equidem medio de Familia Topororum ille mirabiliter conseruatus à natiuitate Episcopus Vladislauiensis Matthias permanentem in æuum domum Asciarum præmonstrauit. Nam dum inter duodecim infantes vno partu editos ipse solus post baptismum superuixit, ne dum facundo virtutum suarum fructu spem inutilis maternæ fecunditatis solatus est, verum etiam, abscisis quibuscunq; fortunæ virgultis spiritualem vitam sibi elegit. Sed quia virtus supernatans ceu oleum aquæ est, & lucerna in abditiis tenebris semper lumen refert, ad Episcopatum Vladislauensem electus, abusus plurimos in administranda iustitia sustulit, flagellantium absurda deleuit, ipse quoq; senio confectus dum se rectè iam minus posse Episcopatum administrare persensit, liberè alteri eligendo & electo viuētis Episcopi munus resignauit, rarum sed sanctum exemplum, plus animabus Christi quàm proprio commodo desiderauit. Vnde de illo in Vitis Episcoporum Vladislauensium R. D. Canonicus Steph. Damalewicz inter alia dixit;

*Pontificis iustos Matthias implet honores,
Et quos cuiq; suus dabat labor ille ferat.
Augustum caloq; ferens fastigia templum,
Et binas arces nobile struxit opus.
Condidit obscuro huic cineres Sacristia busto.
Matthia, quantus paruule Præsul eras?*

LINEA

LINEA FAMILIÆ STARZA,
seu TOPORORVM.

Starza erat ille, cui primū hoc cognomen attributum fuit. Est enim Familia Starzarum in Regno antiquissima præstantissimaque, & ab ipsis primis ætioribus Regnorum Czechi & Lechi nomen suum dignitatisque authoritatem in Polonia retinens. Dicere enim licet, quod sicut Straconis nomen & genus magnum inuiolatūque fuit Alexandro Magno dicente Trego Pompeo lib: 18. Ita Lechitis seu Polonis Starzarum genus & nomen semper celebre & obseruandissimum fuit. Et quia peruetusta consuetudo antiquorum Lechitarum fuerat, non à possessionibus, sed ab armis & signis Gentiliciis cognomina desumere: Parens Toporeorum, primo Topor, & demum ob primatum & ius dicendi inter nobiles, Starza nuncupatus erat. Nec difficile est in Priuilegiis & diplomatibus nobilitati & Ecclesiis à primordiis Regni concessis, Topor cognomen inuenire, dum ipsimet Historici Regni pluries Toporeos nominauerint. Nomen quoque hoc Starza ab antiquo tempore vsū dicendi & conseruandi morem retinet, dum occurrente aliqua obsidione & violentia in bonis Topororum, conuocabant & conuocant populum vociferando Starza, Starza, quod non aliunde existimandum erit, nisi à cognomine nobilis sic primitus dicti Starza, ut scilicet Domini sui officijque eius memores, nomen bonæque illius defendere concurrant. Starzon, est nomen deductum à Starza, exposcit enim quandoque modus dicendi, vel expressioris rei gratiā, vel politioris sermonis aliquod adiunctum & additum ad nomen. Strazon, hæc duo cognomina fuerunt antiquitus Topororum docet Anonymos, de quo Cromer. lib: 3. fol: 32. ait: Anonymos vetustus rerum Polonicarum adnotator. Hic ergo innominatus author ponit in quæstionem: An nobiles armorum Topor Starzones vel Strazones vocandi? videntur enim ab armis Starza (quo nomine antiquitatem immemorabilem Topororum significamus, atque primū Parentem armorum prædictorum in Regno inuimus) fore vocandi, sed vsus appellandi Strazones iam nuncupandos edocuit. Hæc ille. Crediderim tamen ego imò affirmo, quod sicut nomen Starzon à Starza nomine deductum fuit, nec aliud dicit additum, nisi explicat authoritatem & defert Euphoniā, ita nomen Strazon ex officio dignissimo in Regno, præcipue quod cuidam Topororum Starza, cura custodiæque Regni ab hostibus commissa fuisset, ortum accepisse. Antiqui etenim custodes finium & prouisoires Strazones & Sirozones cognominati fuerunt, sicut etiam Dlugossius sub Anno 1021. innuit. Et quoniam in tam perantiqua Topororum Familia, vnum de illis fuisse in numero Palatinorum duodecim, quibus administratio Regni commissa fuerat per annos centum post Vandæ decessum, imò affirmat Paprocus in 2. Opere stemmatum se vidisse sigilla ad antiqua priuilegia Ecclesiarum affixa Toporum, ubi vir cataphractus super assidendo equo manu clauam erigit, & bipennem ad equi

ad equi dorsum desert, in aliis verò sigillis ad pedes equi bipennem conspexit: iam inde colligere licebit, Toporeum nedum inter illos Palatinos Regni presentem fuisse, sed etiam quendam administratorem Regni supremum extitisse. Iuuat intentum Sarnicius, qui lib: 4. Annalium fol: 182. describendo predictos 12. Palatinos inquit: Proinde ille duodecimuiratus inter bellorum tumultus vnum aliquem insigniorem virum è medio sui eligeber, quem vniuersis copijs veluti dictatorem præficiebat. Iuuant & priuilegia Wagrouicensis Monasterij à Toporeis A. 1153. erecti, ubi Starzones & Strazones subscribunt cum Zbiluthis. Non ergo corruptio existimanda est sermonis Starza in Strazon, sed ab officio custodis Confinij Regni derivatio. Hinc processerunt Topororū Illustres & eminentissimi Tituli Magnorū Comitū de Panigrodz & Luknia, de Denaborz & c. Strazon Comes Magnus de Panigrodz, in multis antiquis priuilegijs legitur, cuius filius Petroslaus Strazon Comes Magnus de Panigrodz villam Ianusowo Trzemesiensi Monasterio donauit. Petrus autem filius Petroslai Strazon Comes Magnus de Panigrodz, Seciechouiensi Ecclesiæ à Toporeis in fundo proprio per Regem Serenissimum erecto, & ab antecessoribus suis possessionibus aucto, villas sex, quas Papr. in 2. Opere enumerat, inscripsit, & donauit. Zbyluta Comes de Panigrodz & Luknia, hic una cum fratribus & consorte sua Slawnikowna, erexit & fundauit Monasterium Ordinis Cisterciensium in Wagrowiec Anno 1153. quod postmodum reparauit Miecislauus senex 1200. sub Eugenio III. Papa, Conrado III. Imper. presentibus Iani-slao Archiepiscopo Gnesnensi armorum Griff, Stephano Episcopo Posnaniensi gente Rolicio, Raduano Comite Pradislaio cum filio Hebda, Preduogio Comite, Brodislaio Comite, Georgio Prandota & Petro germanis fratribus consortis Zbyluta, ex quibus singuli singulas quoque villas inscripserunt. Concludendo autem fundationem predictam, dicunt: Superni iudicis sententiam sine misericordia incidat, infernus eum viuum nisi resipuerit absorbeat, qui fundationem hanc nostram violauerit. Quorum subscriptiones ibi hæ leguntur. Zbilutij Comites de Panigrodz & Luknia atque heredes, Heredes de Danaborz filij Starzonis & filij Strazonis.

Zbylutham Pal. Gnieukou. referunt Priuilegia antiqua. Erat enim antecedentibus temporibus arx Gnieukouia nominis in Regno nõ postremi, quapropter antequam Prouinciæ caput Brestiam translatum esset, Palatini Gnieukouienses nuncupati fuerunt. Refert etiã Cathalogus Ecclesiæ Cracou. Zbylutas, vnum qui Rachelini Episcopi Cracouiens. fratri donauit bona W'scieklice, à quibus bonis postmodum filij ipsius Nicolaus Canonicus Cracouiens. & Domarathus Vexillifer Cracouiensis notabant Familiam suam. Alterum, qui bona Zbylitoiue à suo nomine dicta, Wierzbięta armorum Ielitá donauerat, eius Wierzbięta posterij, Iacobus & Petrus Canonici Cracouienses ab Episcopo Zula Toporeo creati, familiam suam cum fratribus à Zbylitoiue insignire voluerunt, & notauerunt: Tam magnifica Familia Zbylitorum per plurima centenaria an-

norum descendens, summos Reipub. Senatores & Patria ciues produxit, qui
 singulari opera & prudentia, pectoribus firmitatem Patrie, pietate profectum
 Ecclesie propagarunt & stabilierunt. Insuper, nomen Zbylitorum ceu ve-
 ri successores & propagines, re & appellatione in se retinuerunt, & conser-
 uarunt. Testatur hoc Episcoporum Vladislauiensium Author, dum Zbylu-
 tas Toporeos recenti calamo ad Annum 1366. expressit, & Golanczenios de-
 scripsit. Ait namq: *Matthias Episcopus Vladislauiensis ordine & numero*
vigesimus secundus de armis Asciarum vulgo Topororum Gelanceuius, Pa-
tre Slauniko Castell. Naklensi natus, vnus de duodecim fratribus vno partu
enixis remansit, & facundo virtutum suarum fructu spem felicitatis solatus
est in parente. Anno 1323. à Ioanne 22. Auimione Episcopus Vladislauiensis
creatus fuit. Hic, cum Vernerus Magister Prussia plurimos nobiles & Ple-
beios in seruitutem ex arce Raciazensi abduxit, solutis quadringentis marcis
à Magistro redemit, & in libertatem asseruit. Qui cum post Annos 42. ocu-
lorum officio destitutus esset, in fauorem Zbyluthæ de Golancza Præpositi Vla-
dislauiensis Nepotis sui, ex Zbylutho Castellano Poseniensi nato Toporo, Ca-
simiro Rege consentiente & Urbano V. confirmante, cessit Episcopatus munc-
re & dignitate. Obiit Zbyluta Toporus Episcopi Vladislauien. officium, sed
morte subsequente Episcopi, non cessat Zbylitorum Familia: superfuit enim
Drogosius de Choberz Capitaneus Siradiensis, de eadem familia & stirpe, qui
licet non necessaria contentione apud Capitulum instabat, ut Nicolaus de Chro-
berz Cantor Vladislauiensis germanus suus, (cuius pueritiam Matthias &
Zbylutus Episcopi Vladislauenses educarant, Sacrisq; ministeriis addixerant)
Pontifex Vladislauiensis renuntiaretur.

Serhegius seu Sytheus, nostris Sieciech, quem Dlugos. sub A. 1010. virum fuisse no-
bilem, & sub A. 1023. militem Regium de Domo bipennium, & sub A. 1025. Si-
gniferum Regium adnotauit. Crom: autem lib: 3. fol: 40. hac de illo: Monast-
rium Sieciechouense in tractu Sandomiriën. Benedictinis Sodalibus Boleslaus
Chabri construxit, conferente patrimonij sui partem Sieciecho Palatino Crac.
& Magistro militia Polonæ ex gente Topororum, à quo Monasterium id no-
men accepit. Serenissimus autem Rex Casimirus Magnus confirmando Sie-
ciechouense priuilegium Anno 1352. dicit: A Comite Magno Sytheo ipsius
claustrî fundatore, à quo & nomen accepit situs hic & villa duodecim tra-
dita, &c. Compendiose igitur de Sieciecho scribendo dicimus. Erat Serhe-
gius seu Sytheus & Sieciech Topor, Comes Magnus Starza, Starzon, Strazon,
ex validissimo milite & Rothmag. Tribunus copiarum, Magister exercituum,
Palatinus Craconiensis, & Supremus copiarum Polonia, de quo omnes Histo-
rici Regni ab Anno 1010. clare retulerunt.

Lacza Comes de Sieciechow, qui eidem Monast. villas 13. adscripsit, ut priuilegia
acclamant. Martinus Comes in Iablonna, nepos Sieciechi, qui etiam villam
huic Monasterio contulit, sicut Miechou: lib: 2. refert. Paprin 2. Opere addu-
cit pri-

Starza alias Topor.

II

cit privilegium Regium, prædicti Monasterij gratiarum, exemptionum & libertationum folio 12. de Data 999. Ex his eorumq; posteris plurimi extiterunt clarissimi in Senatu & bellicosissimi in castris viri. Quorum lineam interruptam, dum ob antiquam antiquitatem, dum per longum atq; ad amussim omnes perstringere calamo possibile non videtur, hos ceu indices præcedentium, ducere in medium consultum habeo.

Stephanus Archiep. Gnesnen. gente Toporeus, ut Ianicius in descriptione Archiepiscoporum Gnes. & Bielsc post eum asserit, maior enim indagatio erat Archiep. Cathedra Gnesnen. in describendis suis Archiep: eorumq; Familiis per Ianiciū quàm Dlugossij, qui de hoc Archiep: ad finem A. 1038. differuit. Cum verò sub Antecessore suo Bossuta Gnesnensis Ecclesia spoliata fuisset à Duce Bohemia, (nam cum sacro corpore Gaudentij, successoris S. Adalberti, atque corporibus SS. Martyrum quinque Fratrum, Ioannis, Benedicti, Isaac, Matthæi & Christini, imaginem quoque Crucifixi de puro auro per Boleslaum primum Pol: Regem fabrefactum & trecentas habentem libras, item tabulas tres ex puro auro, & variis lapidibus preciosis, gemmisq; superbis ab eodem Rege donatas, atq; ceteras res, vasu & clenodia rapuerat) ad Benedictum Papam IX. zelo compulsus, legatos conquerendi & recuperandi gratiā, direxerat. Ille Casimirum Monachum, & filium illius Boleslaum Audacem, in Reges consecrauerat. Ille idola atq; paganismum è Regno funditus extirpauerat, Quapropter Ianicius de illo :

Faridicos Stephanus Patriæ Pythonas ab Orbe
Depulit, antiqui priscaque festa Iouis.
Tunc perijt Phæbe perijt cum Castore Pollux,
Reliquiæ veteris numina vana mali.

Lampertus cognominatus Zula, primus Episcopus Cracouiensis, Polonus Toporeus, vir doctrina præcelsus, imò ob doctrinam post dissensionem in electione per biennium institutus fuit. Sed quia non petijt ab Alexandro II. Pontifice Max insignia Archiepiscopalia, nescitur quo sedere, ut addit Dlugoss: ideo Metropolis Cracouiensis in Suffraganeam permutata stetit. Inter cetera quæ præstitit Patriæ, Ecclesiæ, & Regno Lampertus, hoc ipsum prædicatur, quod in Ecclesia Casimirien. fundauerit 10. Canonicos nobiles, & decreto interposuit, ne in eam dignitatem plebeij assumerentur. Inter hos Canonicos ab illo fundatos erat Stanislaus Szczepanowski, postmodum Episcopus Crac: Sanctus & Martyr. Assumptus fuit Lampertus Anno 1061. mortuus 1071. De illo Kantlecius Archiep. & Episcoporum Cracouiens. collector hæc reliquit:

Cruce potiorque perit titulus me Præsule primum,
Cum petere à summo differo iura Patre.
Siue meo vitio factum, seu sortis iniquæ,
Parce precor verbis Lector amice malis.

Sieciechus secundus, linea recta procedens, ex Comitibus Magnis Starzys.
B2 & Sira-

Et Strazonibus Dominis arcis Siczecchow, Palat: Crac: Praefectus Generalis Exercituum Regni, sub Vladislao Hermano atq; filio ipsius, vir honore, titulis, auctoritate summus, nullumq; in Regno parem habens, ut potè cuius nutu Respub. Et Regnum sic volente Rege gubernaretur. Maxima hic praelia cum Vladislao Rege feliciter confecit in Pomerania Et Prussia, ad Drenum ubi ab utrinq; aduersis pectoribus vulnera mortemq; excipiebant, ad Naklum obsidendo Et profligando Bohemos. Quando verò Serenissimus Vladislaus Rex, alteram expeditionem contra Bohemos ratione Pradislai, ob aduersam valetudinem pedum perficere non valeret, Siczecchum misit Et Boleslaum filium nouennem, ad belli initia iam affectantem, eidem Siczeccho reddidit. Hanc praelaram expeditionem dum ex animo Patriae cum Boleslao continuauit, aliam cum eodem Principe contra Pomeranos Et Cassubitas assumpsit Et finiuit. Sed cum hac aliaq; his nobiliora tantus Dux exercituum atq; grauissimus Senator Regni toga Et sago testatus Patriae fuisset, aliqui nobilium Et militum, praecipue qui legibus militaribus subesse Et iussis Supremi in Castris parere non annuebant, aliisq; praemia paucis suis meritis eripere satagebant, graue odium contra ipsum concitauerunt, atq; insuper Sbigneum nothum Vladislai à Monasterio euocatum, contra Regnum Vratislauiam hostiliter adduxerunt, filium quoq; Regis Boleslaum, in aduersum Siczeccho diris excogitatis rebus crudeliter opposuerunt. Inde persecutus in suo castro à Boleslao Et Sbigneo, (ò mutabilem fortunam) consilio Primarum Regni Et Regis exul in Russiam discessit, qui licet post annos plures placato Boleslao ad arcem Siczecchow rediisset, nunquam tamen ad gradum dignitatis pristinum peruenire potuit. Cromerus de illo lib: 5. fol: 70. Bielsc. sub Vladislao Hermano. Fortè non immeritò quidam praemonebat Regum Aulicos:

Vitam, animum, operam, sumptus impendimus aulis,

Praemia pro meritis quæ retributa? Nihil

Woislaus Toporeus, proximus in sanguine Siczecchi, hunc amoto à Curia Siczeccho, Et in Russiam transeunte, Vladislaus Rex in custodem, curatorem, Magistrum Et Paedagogum assignauit Principi Boleslao, Et dignitatis maioris gratiâ Praefectum Vratislauensem instituit, sed rerum mundi citò occurrit variabilis fortuna. Obiecta quasi ex proposito conspiratione cum Siczeccho, à Boleslao ex Sbigneo exiit Praefectura, Et quia ipsi excusandi prohibitum tempus, consulendo vitæ, magnis itineribus atq; citato cursu ad Serenissimum Regem Vladislaum peruenit. Cromer: à fol: 68. ad 71. Bielsc. ut supra. Sane rectè Ouid: Fast. 3.

Viue tibi quantumque potes praelustria vita,

Sæuum praelustri fulmen ab arce venit.

Włostow Comes Xiaznensis. Hic pagum à nomine proprio denominatum Włostow in propagationem diuini cultus Ecclesiae Trzemesensi, Et magnam partem lacus Goplensis obtulit. Testantur ibidem priuilegia Stephanum Palat. Craco-

Cracouiensem, Comitem in Xiaz, priuilegia Andreioui: Monasterij referunt. Petrus Włostowicz seu de Włostowice, Comes Xiaznensis, vir magni ingenij & consilij, ut dicit Cromer: lib: 5. sub Anno 1128. Hic maximo sinceritatis erga Kempub. affectu commotus, Iaropelcum Kiiouiensem & Vlodi-miriensem Ducem, caput rebellionis Russorum contra Sereniss. Regem ad mensam in villa cum ingenti periculo vitæ suæ, comprehendit & constrinxit atq; ad Vladislaum Regem deduxit, unde nonnisi auri & argenti pondere à Wafilko fratris sui filio redemptus, ad Ducatum redijt. Miechouius lib: 3. Stricouius lib: 5. sub Anno 1134.

Stephanus Castellanus Cracouiensis, Comes de Præginia. De hoc priuilegium Monasterij Tremesensis testatur 1145. Velim hic Lector aduertat duas Præginias fuisse, unam arcem Scalsensem de qua Cromerus refert folio 138. alteram quam in arcem Tecinensem Nauogius conuertit. Comites Toporei sunt de Præginia secunda, non enim possibile est, quod tam amplissima syluæ Topororum, quas Præginias vocitabant, sine curia & arce fuissent. Ex hac igitur Præginia Castellanus Crac: Stephanus notabat Comitatum suum, per decursum ætatis pars Pereginia Topororum conuersa fuerat in aliud quoq; Castrum à Palatino Sendomiriens. Nauogio, qui ibi Oppidum cum iure Teutonico & arcem Tencinensem, per Sandonem suum Camerarium condidit & erexit. Quod paulò inferius patebit.

Ianusius Palat: Crac: Hunc Boleslaus Pudicus cognominatus, ad Belam IV. Hungar. Regem, Legatum unâ cum Clemente Clementouio, Cast: Crac: miserat, ut vel noua fœdera cum illo constituerent, vel antiqua firmarent, demum ut Kingam seu Cunegundam filiam Bela, in consortem & Reginam Boleslao disponderent & deducerent. Annus rei 1239. Ianusius quod fuerit Toporeus, & Clemens Griffius, Bielsc. ex alijs Historicis habet.

Zegota & Otta, Hi eodem tempore superuixerunt, ut notat Dlugos. sub Anno 1271. eosq; de bipennibus fuisse affirmat. Verum alios & magni nominis viros Zegotha & Otsam, à quibus ut constat Familia Topororum plurima profluxerunt in Regno atq; ad præsentia tēpora durant cōmemorare intentum manet. Zegotha Palat: Crac: Generalis Exercituum Regni Dux contra Pruthenos & Lituanos. Hic dum pro Conrado Duce Masouia temporum infausta colluie pugnauit, postmodum ut Serenissimus Rex Pudicus, post ruinatum Regnum, per Bathi in sedem redijt, pro Rege suo pugnam bellumq; sustinuit. Cromerus de illo ab Anno 1242. vsq; ad Annum 1285. Reliquit filios Zegotha Zegotham, à quo descendunt Zegothæ. Nauogium, à quo sunt Teczynscy & Osolinscy, Ottonem Dominum in Pilcá, Andream de Pilcá, heredem in Iábtonna, à quo progeniti sunt Korycynscy. Setegius tertius Iudex Curia, qui notabat Familiam suam de Subin, de illo Monasterium Tremesense in Anno 1287. ubi plurimi Subinij subscripserunt. Bistricus de Subin Thesaurarius Regni. Albertus de Subin Succamerarius Regni.

Sandiuogius de Subin Palatinus Callisiensis & Generalis Cracouiensis, filius Alberti Succamerarij Regni, quem fundatio notabilis Monasterij Tremesnen, Anno 1343. refert Generalis Exercituum Cracouien. & Sandomirien. Palatinatum contra Lituanos & Rutenos Anno 1376. Graboucum, Horodlo, & Seuolessam octo dierum cursu ademit, Cromer. lib. 14. Miechouius lib. 4. Huius inter septem vexilla Topororum in bello cōtra Vallachos Dlugos Tomo 2. Anno 1376. meminit. Hic compefcuit prædonum latrocinia in Polonia maiori 1374. Idem à Rege Ludouico, qui Buda morabatur inter Triumuiros iudex omnium iudiciorum Regni Generalis institutus fuit simul cum Zauisa Episcopo Cracouien. & Dobeslao de Kurozwank Anno 1381. Miechou. lib. 4. Bielsc. lib. 3. In Hungariam Magni Legati officio functus est à Repub. ad Elisabetham Reginam pro filia eius Hedwig in Reginam petenda 1383. Cromer. lib. 14. Miechou. lib. 4. Hic ex ladera ciuitate Vngariæ 60. miliaria Cracouiam intra 24 horas confecit in equis dispositis. Bielsc. lib. 3. Dlugos Tom. 2. Domus eius ornatissima in platea Castren. Cracouiæ ab Hedwig Regina, pro Collegio Iuristarum est cōempta Anno 1400. Huius filia hæres Subin. & alia maxima bona & possessiones ad Natecios transtulit, vt literis Czarnkorefciorum testuntur.

Otta de Szekárzowice Toporeus Crom: sub Anno 1351. Ab illius fratre Familia clarissima reddens Patriæ illustria merita vsq; in præsens Tarlonū & Zaklicorum prouenit, vt ibidem habet Crom: & alij Historici Regni. Hic velim consideret benignitas Lectoris, quod Topororum Familia hic à nobis à temporibus Lechi deducta, vsq; ad A. 1351. innumerabiles surculos ex diuersis ramisculis eiusdem arboris & stipitis protulerit, quos singulos enumerare vt longum esset, ita tempus edax omnium sub luna rerum impossibilitatem opponit. Hoc tamen certo certius est plurimas Topororum familias emanasse, quorum nec memoria haberi potest, nec liber comprehendere. Hinc profluxerunt Plazij, Starikoj, Necandij, Zauisij, Danaborscij, Iakubowscij, &c. à quibus alia quoq; diuersæ Familiae profluxerunt, & diuersis cognominibus appellatae fuerunt. De quo sunt literæ Casimiri in Anno 1366. Iagellonis in Anno 1428. quodq; antiqua sepulchra & inscriptiones commonstrant. Nauogius Comes in Præginia Palat: Sendomir: &c. Conditor Tencini Anno 1319. filius Zegota Palat: Cracouiensis, quod ex ipsa computatione annorum colligitur. Nam si Zegota Palat: Crac: & Dux Generalis creatus fuit circa Annum 1281. & Nauogius iam creatus Palatinus, conditor factus Tencini 1319. vt Priuilegium Sandoni Administratori fabricæ concessum testatur, in tempora eadem incidisse utroque videmus.

Priuilegium verò fuit huius tenoris.

Proinde nos Nauogius Palat. Sendomir. &c. nostra bona in vsus meliores cupientes commutare, ac etiam inspectis fidelibus. seruitijs discreti viri Sandonis nostri fidelis Camerarij, quæ nobis multipliciter exhibuit, & adhuc in posterum tenebitur exhibere siluam nostram in Præginia iure hæreditario nos tangentem,
Tencina

Starza alias Topor.

15

Tencino vulgari nomine nuncupatam, de mera ac libera voluntate, consilioq; salubri indulsumus & concessimus extirpandam, ac ibidem villam iure Teutonico, quo Civicas utitur, quæ novum forum in Silesia nuncupatur collocandam &c. Si quis hominum propter aliquod commissum in villam prædictam aufugerit, sine cuiusvis impedimento duabus septimanis tranquillitate pacis Domini Ducis Cracou. & nostra perfruetur. Actum publicè Cracouiæ 1319. in die Ascensionis Domini, Præsentibus Comite Adam Iudice Cracou. Comite Petro Vexillifero Crac. Comite Petro Iudice de Polomia. Nicolao Krzywosąd, Gregorio de Pisary. Dat. per manus D. Venceslai Capellani D. Nauogij. *Sigillum appensum in cera*
TOPOR.

Constat secundo, quod bona Zegothæ Palatini Cracouiensis erant Pereginia, Pilcza, Iabtonna, Morawicá, Balice, & alia circumcirca Cracouiam, quæ dum ad Tencinios, qui sunt unum cum Offolinscijs, & Pileccios pervenerunt, ex Zegota descendisse Nauogium, cuius filiis Præginiam vulgò Tencinum dictum diuisione cessit cum Balica & Morawicá, descendisse & Ottonem cum fratribus, quibus Pilcá, &c. obuenerat, clarum erit. Nauogio erant filij 3. Andreas qui à Tencino arce erecta Teczynski nuncupatus fuit. Iasko seu Ioannes, cognominatus ob sinceritatem & præstantiam morum Owca, Ianusius hæres in Morawicá, qui steriliter decessit. Hos autem fuisse germanos fratres demonstrat Priuilegium Casimiri Cracouiæ Anno 1356. Datum post Festum S. Galli Confessoris, præsentibus D. Petro Nieorza Palat: Sendomir. Wilczkone Castell. Sendomir. Grotkone Castell. Lublineń. Derslao Dapif. Cracouięń. Msciugio Succamerar. Crac: Suiatopelco Kotardowski, Ianusio Cancellario Cracouiensi, per cuius manus datum est.

Tenor Priuilegij est.

Nos Casimirus Dei gratia Rex Poloniæ, Cracouiæ, Sendomiriæ, Syradiæ, Lanciciæ, Cuiuiæ, Pomeraniæ, Russiæq; Dominus & hæres. Notum facimus præsentibus quàm futuris noticiam præsentium inspecturis. Quia veniens ad Nostram præsentiam Regalem Nobilis Iacobus Koznicki Camerarius D. Andrea Wawrowski Iudicis & Subiudicis Curia Nostræ, pronunciauit & manifestauit coram Regia maiestate Nostra, quia Cmetones D. Ioannis Plaza, & D. Zauissæ, & D. Ioannis Necandæ de Grzegorzouice fuerunt citati per Ciues de Lelouia pro quodam facinore ad præsentiam D. Andrea Wawrowski Subiudicis & Iudicis Curia Nostræ. Tunc D. Plaza stetit, & intercessit pro prædictis Cmetonibus iure suo, quia omnes Bipenni & antiqui Equi essent, & processissent de vno Auo & de vna progenie, & quod haberent ab antiquo vnum ius omnes, itaque nemo hominum haberet iudicare eorum Cmetones & seruitores, nec ipse Dominus Rex, nec Iudex, nec Subiudex, nec vllus Iudicum, nec D. Palatinus, nec aliquis Dominus, nec aliquis iustitiarius, nisi soli DD. Bipenni & antiqui Equi, & eorum legitimi successores habeat iudicare omnia iura & omnes vtiones, & omnia iudicia cum eis facere & exercere. Et hoc legitimè probauit idem D. Plaza cum testibus fide dignis, videlicet cum D. Andrea Palatino Cracouiensi D. Iaskone Owca fratre suo vterino hærede de Morauica, D. Ianusio ibidem de Morauica D. Gniewomiro hærede de Miedzwiec D. Thoma dicto Srzebiec de Miedzwiec, & alijs quàm plurimis fide dignis. Tunc D. Ioannes Plaza stetit, & petiuit Nostram Regiam M. vt dignaremur confirmare eorum ius prædictum, quod ab antiquo habuissent à suis antiquis progenito-

genitoribus, & quod pro nunc probauit cum testibus fide dignis. Nos igitur in-
 speximus fidele seruitium D. Ioan. Plazæ & præsentium suorum prædictorum te-
 stium dignum testimonium, & ipsius dignam petitionem donamus & confirma-
 mus omnibus in genere bipennis & Antiquisequis, & eorum legitimis successo-
 ribus prædictum ius in omnibus bonis eorum, ubi pro tunc habent & in posterum
 habebunt; ita, quod nec Nos Rex, nec ullus hominum, nec Iudicum nostrorum,
 nec Palatinus, Dominus, Iudex, Iustitiarius non habet iudicare eorum Cmetones
 nec seruitores, nisi ipsi soli D. prædicti Bipenni & Antiquiequi, & eorum legitimi
 successores omnia iura, nec non omnes vltiones cum ipsis facere & exercere. Ita
 omnia singula iura donamus confirmamus Nostri sigillis Regalibus & perpetua-
 mus perpetuis temporibus duratura 1366. *Quod Priuilegium confirmauit Vla-*

dislaus Iagello in Solec 1428. presentibus Reuerendissimo D. Stanislao Episc. Polon. Sen-
duogio de Ostrorog Palat. Posnaniens. Ioanne de Szczekocin Lublinens. Domaratbo de Ko-
bylany Biemensis Castellanis, Powatâ de Taczow Dapifero Crac: Nicolao de Chrzastew Gla-
difero Crac: & alijs. Datum per manus Ven. D. Ioan. Decani Crac: Regni Cancellarij, &
Vladislai de Oporow Regni Vicecancellarij.

Andreas Nauogij Comitis in Præginia Palatini Sandomiriensis Conditoris ar-
cis Tenczyn filius, qui primus a Tenczyn notare Familiam suam, & Tencin-
scium se nominare voluit. Hic post maxima & laude digna merita, post alios
honores & titulos in Castris & Senatu, Palatinus Cracou: intitulatus, crea-
tusq; à Serenissimo Rege Casimiro fuit. Hoc apertè refert adductum priuile-
gium pro Plazius datum 1366. Ab isto linea recta Tenciniorum in Tenczyn or-
tum ducens, iam accepit periodum in linea mascula, per terminum vite Ioan-
nis Palatini Cracouiensis. Iasco filius Andreae Palatini Cracou. Castell.
Woynicensis, cuius progeniem dum Cromerus pronunciauit fol: 237. illius
simul orationem in Comitibus Syradiensibus tempore interregni post Ludouicum
Poloniae & Vngariae Regem prosequitur dicens: Vnus homo oratione sua
mox omnium voluntates conuertit. Iascus is fuit siue Ioannes Tencinius
Castell. Woynicensis Andreae, qui fuit Palat. Cracouiensis filius, qui impetrato
silentio verba fecisse in hanc sententiam dicitur: Non equidem consensum
istum & iudicia vestra reprehendo Proceres, nec à Zemouito alieno sum
animo, sed videte ne quam infamiae labem nomini Polono aspergamus.
Ego si integra ea nobis res esset liberaque prorsus suffragia tamen de re
tanta consultantibus ampliùs deliberandum esse censerem. Periculosa
est enim in re qualibet inconsulta festinatio, & præceptum consilium ferè præ-
nitentia sequitur. Nunc verò cum mortui Regis Ludouici Filiae fidem
nostram obstrinxerimus, perpendite cum animis vestris diligentius, an ea
præterita rectè nobis Regem creare possumus. Equidem fallendi iusiur-
randi nunquam vobis fautor ero; Quod si quispiam est in hoc catu, qui
religionem illam iusiurandi sanctissimum societatis humanæ vinculum
paruipendat, ab hoc mihi liberè dissentire liceat. Neque enim ego ita sum
institutus, vt aut homines fidem meam secutos mentiendo, aut Deum
mentium inspectorem, quem volens sciensque iusiurandi testem adhibui,
peierando

peierando fallam. A vobis quoque Patres, & à genere nostro talem mentem, seu veriùs amentiam Deus vt auertat precor, &c.

Nauogius secundus filius Andreae Palatini Cracouiensis, hic in bello Valachico vnà cum Sbigneo Olesnicio, in clade ad Poloninas per Petrum Waiwodam Valachia occubuit Anno 1360. vt Cromer: lib: 12. fol: 217. adnotauit. In hoc bello integrum Vexillum Familiae Topororum fuerat, ibidem Cromerus.

Ioannes Tenczynski Iasconis seu Ioannis Castellani Woynicensis filius. Qui dum in Patriam & Rempublicam maiorum exemplo animum fortunamq; belli ac pacis tempore sanguine & fide protestatus fuisset, altiora pramia consecutus fuit. Creatus namq; Castellanus Cracouiensis, Serenissimae Reginae Hedwigis testamenti pij & ultimae voluntatis executor extitit, & cum liberalissima Fundatricae Academiae Cracouiensis fieri confundator meruit, de illo Cromerus sub Anno 1399. fol: 257. Reliquit filios quinque. Andream, Sbigneum, Gabrielem, Stanislaum, & Nicolaum, & filiam Odrouazij consortem. Obijt 16. Iulij Anno 1407. Sepultus in Krasnik, cuius pius affectus ad Christum Salvatore & Beatissimam Virginem Mariam, ibi loco Epitaphij exprimitur.

Mundi fortuna, Regni curaeque labores,

Et mortalis honor, gloria, lausque fugax.

Solicitent alios: me me bone, me pie Christe,

Me tua conseruet gratia me foueat.

AD B. VIRGINEM MARIAM.

Caelestis planta praeclatior omnibus vna,

Quae fructum ferre digna salutis eras.

Hanc animam refice fructu semper benedicto,

Ventris Virginei fausta MARIA Parens.

DEINDE ad AMICOS.

Estis mei memores, mea pignora sitis amici,

Suffragium lachrymae sint, pietasque, precesque.

Andreas Tenczynski primus filius Ioannis Castellani Cracouiensis. Qui dum sequeretur intentum morem actus & exempla antecessorum, rumore infauisto à penetratilibus maiestatis Regiae, vix alienus non succubuit, sed virtus ceu oleum supernatauit, innocentia ipsius sole clarior stetit. Cromerus de illo sub Anno 1008. fol: 262. obijt sterilis.

Zbigneus 2. filius Ioannis Castell. Crac. Hic ceu alumnus Martis qui in Familia Tenciniorum clauam regiminis fixerat, post trophaea bellica officio Succamer. Crac. honoratus fuit A. 1465. vt Papr. in 1. Opere Stem. adnotauit. Reliquit filios Andream & Ioannem, & filiam Elisabeth Ducis Ratiboriensis consortem. Gabriel tertius filius Ioannis Castell. Cracouiensis. Qui nefandum existimando esse degenerem à maioribus post liberales in Academia occupationes, rigida palestra in campis & Castris occupauit animum, Regni demum constitutus Senator, quod commune Topororum & quasi innatum fuerat, reliquit factorum illustrium imitatores filios Ioannem, Andream, Stanislaum, & filias tres, Palatini Russiae Firley consortem, quae Ioannem Palat. Crac. Sup. remum

Marschalcum Regni genuit, cuius post filia Anna Zbignei Ossolinski Palatini Sendomiriensis. conjors Myskowskij coniugem, quæ progenuerat Nicolaum Castell. Woynicen. & Andream Castell. Lublinensem. & Waponskij consortem, cuius filij erant Stanislaus & Andreas Castell. Præmisliensis, qui tempore Coronationis Henrici Regis, à Samuele Zborouio vulnere affectus, in arce Cracouiensi obiit. Quod Zborouiorum Familia, atq; ipsi Samueli plurimum laudi obstitit, atq; domui non immodicum detrimentum attulit. Ab hoc Gabriele filij ad nomina sua & Gabrielis nomen apponebant, ut patet in Epitaphiis in Krasnik. Stanislaus quartus filius Ioannis Castell. Crac. Hunc auita virtus maiorum in tantum deduxit culmen authoritatis; quantum prudentia sua atq; fortitudo promeruerat. Contracto matrimonij vinculo filias reliquit, Barbaram consortem Tarlonis, Elisabetham Mieleccij Castell. Zauichosten. coniugem, ex qua progeniti fuerant Ioannes Palat. Podoliae, Sebastianus Cast. Cracouia, & Valerianus Succamerarius Sendomiriensis, Dorothea Ossolinskij conjors, cuius neptis ex filio erat conjors Ioannis Zamoski Supremi Cancell. Regni, Generalis Cracouiensis, ultima filia erat Beata nomine. Nicolaus quintus filius Ioannis Castell. Cracouiensis, Qui cum in bello summam laudem & in Repub. insignia pro meritis præmia consecutus fuisset, Palatini Belzensis Senatoria ornatus, suprema maiorum assequi consilio, prudentia, & fortitudine desiderauit, quocirca in Palatinum Russiae promotus breui remansit. Ex matrimonij vinculo suscepit eximiam prolem, Ioannem & Stanislaum filios, & filias Barbaram Tarnowskij Castell. Crac. consortem, alteram Szydłowieccij Thesaurarij Regni coniugem, tertiam Opalinskij de Bnin maritam. Andreas Tenczynski, primus Zbignei ex Ioanne filius. Hic ob ingentem gloriam quam ex prudentia, iudicio, & fortitudine, tam in Regno, quam in Imperio Romano collegerat, & à Sereniss. Rege Pol. post alios titulos & honores Palatinatu Cracouiensi honoratus fuit, & à Carolo V. Imperatore, Primus Comes, Sac. Rom. Imp. renunciatus, Familiae suæ per antiquæ & posteritati, mirificum splendorem attulit, & vetustum innouando claritati adiunxit. Non enim ipsi sibi, sed etiam germano fratri, & quatuor fratribus patruelibus, cum eo simul contra Orthodoxæ Fidei hostes pugnantes ad Comitatum Sac. Rom. Imperij promoueri & suscipi occasio meritis fuit, Anno 1527. In cuius rei notitiam, pono Priuilegium illis concessum, atq; adaucta honorificentia plurima armæ illorum & gentilitia Topor.

CAROLVS Quintus Diuina fauente clementia Electus Romanorum Imperator, semper Augustus ac Rex Germaniæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Nauariæ, Granatæ, &c. Ad perpetuam rei memoriam. Deus Optimus Maximus genus humanum vario multiplici que graduum & Ordinum discrimine seiungens hoc præcipue Imperatoribus & Regibus veluti peculiare ac proprium munus esse voluit, ut subditorum commodis atq; incremento assidua cura perenni que studio inuigilarent & omnes conatus omnemq; potentiam ad illorum dignitatem qui reliquis præsertim virtute & sanguine præstant, & veræ laudis sectatores clarissimorumq; facinororum æmuli existunt, augendam illustrandamq; conuerterent, cum nihil scilicet apius

apud nihilq; accomodatius ad retinendam amplitudinem Imperiumq; propagandum constitui posse videatur, quam si hi quibus Regnorum habenæ moderaminaq; committuntur in quam plurimos eisdemq; de rebus humanis quam optime meritis liberalitatis & munificentiae partes exerçant: nam tantò clariùs libertatis fulgor elucescit, quantò eius insignia latiùs patentiusq; extenduntur. Quapropter considerantes Spectabiles sincerè nobis dilectos, Andream de Tenczyn Palatinum Crac. Ioannem de Tenczyn illius Succamerarium Cracouiè. fratrem germanum. Ioannem de Tenczyn Gladiferum Cracouiè. Ioannem de Tenczyn Castellatum Lublinè. Stanislaum de Tenczyn Succamer. Sendomiriè. & Andream de Tenczyn iuniorem omnes fratres, Patruels, quàm strenuè contra hostes fidei pugnando, fortiterq; militaria facta quamvis difficilia obeundo sibi immortale decus & splendidum nomen comparasse, cum deniq; tanta merita generosæ, eorum referantur profapia in Regno Polonico, non belli minùs quam pacis artibus egregiæ. Quod nos iure ea pro Cæsarea nostra liberalitate digno ornamento reddamus clariora, ac ea potissimùm vnde filij & posterij sui non virtutis tantùm specimen ad imitandum haberent, sed etiam vnde perpetuum decus ceu ex perenni fonte haurire possint. Motu ergo proprio, animo deliberato & sano, Principum, Comitum, Baronumq; nostrorum, & Sacri Imperij fidelium dilectorum accedente consilio, & certa nostra scientia, & Cæsareæ plenitudine potestatis præsentibus Andream Palatinum, Ioannem Succamerarium, Ioannem Gladiferum, Ioannem Castellatum Lublinè. Stanislaum & Andream iuniorem, suosq; hæredes & successores legitimè natos & nascituros vtriusq; sexus, nostros & Sacri Imperij Comites facimus, creamus, erigimus, attolimus, & ad Comitum gradum clementer euehimus & illustramus, ac Comitatus honoris titulo vigore præsentium & auctoritate Romana Cæsarea gratiosius insignimus, nec non aliorum Sacri Imperij Comitum numero & consortio fauorabiliter aggregamus decernens: & hoc præsentis nostri Cæsareo statuto cum edicto firmissimo; quod ex nunc in antea præfati Andreas Palatinus. Ioannes Succamerarius, Ioannes Gladifer, Ioannes Castellatus Lublinè. Stanislaus Succamerarius Sendomiriè. & Andreas iunior, & legitimi sui Liberi, hæredes & successores in perpetu ab vniuersis & singulis cuiuscunq; conditionis, præminentiae, status & dignitatis etiam Regalis, Ducalis aut Pontificalis existant, pro veris Comitibus habeantur, teneantur, nominentur, atque honorentur, prout Nos & eos & quemlibet eorum in solidum pro se & hæredibus eorum vt supra Comites dicimus, appellamus, & nominamus, volentes & statuantes auctoritate nostra & potestate præfata, quod omnibus & singulis Priuilegijs, indultis, immunitatibus, libertatibus, iuribus, consuetudinibus, honoribus, dignitatibus, exemptionibus, gratijs & fauoribus, vti, frui, gaudere & potiri, valeant, per totum Sacrum Romanum Imperium, ac alibi vbicunq; locorum & terrarum, quibus ceteri nostri & Sacri Imperij Romani Comites functi sunt, seu vti, frui, & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum ex consuetudine vel de iure, dummodo Serenissimo Principi Domino Sigismundo Regi Poloniæ, Magno Duci Lituaniæ Fratri & consanguineo nostro charissimo, & successoribus eius Regibus Poloniæ pro eorum debito in omnibus obedientes & fideles sese præstent, diligenterq; ac fideliter conueniant, & officij sui sint, prout antea exequantur & exercentur: quo verò huiusmodi gradus Comitatus & illustratio luculentius clarescat, motu, scientia & potestate, quibus supra gentilicia arma quæ ad ipsos nuper Andream Palatinum, Ioannem Succamerarium, Ioannem Gladiferum, Ioannem Castellatum Lublinè. Stanislaum Succamerarium Sendomiriè. & Andream iuniorem: nunc verò Comites quacunq; occasione deueniunt, illustrare quoq; & melioribus exornare additamentis dignum aestimauimus, videlicet: Scurum

cum campo rubeo, in quo bipennis suis aprè depicta coloribus continentur: Galeam quoq; torneamentalem super eminentem lacinijq; rubeis & glaucis in summitate bipennis reddimitam, in hunc mutauimus, meliorauimus, & exornauimus in hunc modum & formam, videlicet: Scutum in cuius prima quadra paterna auitaq; manent insignia vnà cum galea sicut modo præmissum est, altera verò quadra campū diuisum habet, cuius medietas alia alba est, alia verò rubea, cum aquila bicipiti media alba, rubea trāspositis coloribus, ita vt pars aquilæ rubea sit in campo albo, & pars alba in campo rubeo, Galea torneamentalis in cuius summitate aquila media alba & media rubea extēsis alis, in quarum singulis s. pennæ coherent cum lacinijis alis rubeis circumcirca splendicantibus, prout hæc omnia pictoris arte & ingenio hîc in medio elaborata cernuntur, quæ & autoritate nostra Cæsarea, in quantum opus sit de nouo concedimus, elargimur, & donamus per præsentēs, volentes & decernentes præsentī edicto nostro Cæsareo perpetuò duraturo; quod præfati Andreas Palat: Ioannes Succamerar. Ioannes Gladifer, Ioannes Castellanus Lublinen. Stanislaus Succamerarius Sendomiriē. & Andreas iunior eorumque hæredes & successores (vt supra) huiusmodi insignia sunt à nobis illustrata & adaucta, ex nunc & in antea futuris perpetuis temporibus, in torneamentis, hastiludijs, bellis, duellis, scutis & vexillis, sepulturis quoque, sigillis, signetis, annullis & alijs clenodijis seu actibus Comitum, tam ioco quàm serio, vbicunq; vti, frui, & gaudere liberè possint, & valeant. Non obstantibus quorumcunq; consuetudinibus & ordinationibus, statutis & Priuilegijs præsentibus & futuris, quæ quoquo modo contra huiusmodi illustrationem, & euectionem facere possint, quibus per præsentēs expressè derogamus, & derogandum esse volumus, prædicta etiam autoritate, solennitatem iuris, si qua in præmissis requireretur & quemlibet defectum supplētes. Nulli ergo hominū cuiuscunq; gradus, &c. Datum in Ciuitate nostra Imperiali Sbera, vltima die mensis Septembr. Anno 1527. Regnorum nostrorum Romani 9. aliorum omnium verò 11.

Tanti igitur viri bella, merita, & virtutes, dum breui stillo claro tamen expresserit in centum bellatoribus Simon Starouolscius, modernis diebus Collegiata Ecclesiæ Tarnouiensis Cantor. Hoc ipsi Epitaphium compendiumq; adiecit.

Andreas Comes Tencinius Palatinus Crac: æternitate dignissimus Senator hic situs est. Cuius inuicta vis animi & fortia facta Tartaricis, Pruthenicis, Moschouiticis, Turcicis, & Vngaricis bellis enituēre. Hominem mors extinxit Anno ætatis 63. sed extinxit vno in homine multas virtutes; Artis bellicæ scientiam eximiam, illustrem facundiam, perpetuam in omni vita moderationem, denique pietatem in Deum, humanitatem in omnes homines mirificam, sed in viros militares præcipuè ingentem liberalitatem, quæ sublata ex oculis vigeant in animis memoriaque multorum, decessit sterilis.

Ioannes Comes Sacri R. Imperij alter filius ex Ioanne Zbignei, Succamerar. Crac. post Palatinus Sendomiriensis. Hunc germanum fuisse Andree Comitissæ Sac. Rom. Imp. Priuilegium Caroli V. Imperatoris expressè nominat, consequenter non postrema merita illius fuisse, præcipuè in castris Imperialibus, satis abundè demonstrant. Et quia Succamerariatus dignitas viris iudicio, prudentia, & legum peritia magnis præcipuè in tam Supremo Palatinatu confer-

tur.

tur, illum fuisse virum ad magna & proficua Reipub. natum, ex tali officio concludendum liquet, sine prole forte decessit. Gabriel Castellanus Cracouiensis, filij tertij filius primus Ioannes. Hic ob praeclarum ingenium, iudiciū, & Castrensis triumphos creatus Palat: Sendomiriē. Curiae Maiestatis Regiae Marschalcus, & Capit. Lublinensis, Lelouiensisq̃, cuius merita & successus refert Epitaphium in Krasnik.

Ioanni Gabrieli Comiti à Tęczyn Palatino Sendomiriensi, Curiae M. Reg. Marschalco Capit: Lublinensi & Lelouiensi, viro ob ingenij praestantissimi grauitatem, integritatem animi, domi forisque clarissimi, ac cæteris Senatorijs virtutibus, fide, iustitia, prudentia longè ornatissimo. Qui à D. Sigismundo Primo Rege Pol: in Senatum lectus, ac splendidis honoribus ab eius M. delatis functus, fidelis perpetuo ac bonus consiliarius fuit. Ad Sultmanum primò Turcarum Imper: postea ad Sereniss. Ferdinandum Rom: Imp: Vng: & Bohem: Regem missus, illustres legationes obiuit, post cuius deinde mortem ita Sereniss. Sigism. Aug. Pol: Regem, summa pietate & obseruantia coluit, vt & Patrono tantorum pramiorum memoriam praestaret, & M. Regiae fide, studio, labore, consilio, opera nullo loco ad extremum vsque spiritum defuisse agnosceretur, Mortuus 1553. Aetat: 68. 20. Maij.

Reliquit filium Stanislaum Capit. Belzeń. cui post fata, Epitaphium posuit Ioannes Palatinus Sendomir. 1550. in Krasnik. Andreas alter filius Gabriels Castell. Crac. Comes in Tęczyn, paruus corpore, sed ingenio & eloquentia summus, quem nedum titulus ipse sed subsequentes quoq̃ filiorum tituli magnū meritō praestantem, fortemq̃ animo declarant. Reliquit enim Andream Palat. Crac. & Ioannem Castell. Woynicensē ex Anna Ożarowska, & filias Myskowski Stanislai Palatini Crac. secundo matrimonio, primo verò Zebrzydowski Palat. Brest. Landskoronscij, & Zborowscij consortes, illa filia ex Ożarowska, hæ ex Zakliczanká de Gyżow, illius laudes magnificas Starouolscius in bellatoribus exposuit, sed nobis laus illius in Priuilegio Ferd. Imper. sufficit, de quo sub Ioanne filio illius. Stanislaus Gabriel tertius filius Gabrielis Succam. Sendomir. Capit. Trebouliē. postmodum Palat. Belzensis, demum Palat. Cracouiensis. Tanti viri in Repub. nomen, fama, & actus magnifica fuerunt, quod ipse progressus atq̃ posteritatis dexteritas cum consanguinitate contracta cum summis in dignitate collustrat. Illius namq̃ filius Ioannes Baptista, Palat. Belzeń. Capit. Lublin. cum Legationem à Sereniss. Sigism. Augusto expediret, Principessam Sueciae Ceciliam in consortem sibi fauore parentum & virginis conciliauit. At fortuna iniqua & inuidia aliorum obstitit, nam tempus nuptiarum dum accelerat, proficiscentem cum Ioanne filio Palat. Crac. fratre suo Rex Daniae, in profundo mari interceptum ad vitam incommo- dum & mortem disposuit, deportatum bustum in Regnum, in Krasnik sepul- tum quiescit, scripsit Kochanovius eleganti carmine progressum fatumq̃ ipsius in memoriale æternum Tęczynscis & posteris.

CVI ADDERE PLACUIT MONUMENTVM,

Q V O D

Omnibus natura concessit,

Illustrissimus D. IOANNES BAPTISTA TENCINIVS Comes, Palatinus Belzensis,
Præfectus Lublinensis.

Genere, animi magnitudine illustravit, & virtute extendit.

C V M Q V O

Brevis ætas & summa gloria,

Aula & Regia,

Fortuna & constantia dimicarunt.

Sed paratam magna, Momentum vitæ destituit & ad monumentum perduxit,

Ora hospes, & lege tuum in alieno momentum monumento.

Neq; in filiabus suis minoris fortunæ suscepit vicem prænominatus Stanislaus Gabrielis filius, nam unica illius filia Catharina primum Ducis Slucensis consors, ex cuius filia progenitus fuit Leo Sapieha, Supr. Cancell. M. D. Lit. & Supremus Exercituum Dux, à quo superstes post alios fratres demortuos Casimirus Leo Sapieha, Marschalcus Curia M. D. Lit. deinde erat coniux Christophori Radziulij, Ducis in Bierze & Dubinki, S. R. Imp. Principis, Palatini Vilnensis, Supremi Exercituum M. D. Lit. Ducis, ex qua progenitus est modernus Ianusius Radziulius Dux & Princeps, Supremus Camerar. M. D. Lit. & Catharina Chlebovicij consors. Ioannes primus filius Nicolai Gabrielis Palatinus Sandomir. ex hac dignitate, ut ex ungue cognosce Leonem. Erat Leo in hostes, Pater in Patriam, erat corona Senatus, Pyramis Reipub. Amicus cultor servusq; Maieſt. Regum, Stanislaus cognomento Wloſek, ob politiam & compositos mores in exteris nationibus conquistis, honoratus Castellania Sandomir. steriles prole cum fratre, sed diuites virtutibus obierunt. Ioannes Andreæ 3. Castell. Crac. primus filius Castell. Woynicensis, Succamerar. Curia, Lublinensis, Parcouiensis Capit. Hic in Aula Ferd. Imper. dum redderet obsequia summa fide & promptitudine tam tempore belli quam pacis, obtinuit à Maieſtate Casarea Parenti suo & sibi cum fratre ac posteris ad insigne natiuum nobilitatis iam per Carolum V. Imper. adornatum Aquila Casarea, iterata gratia Ferdinandi augmentum scilicet scutum medium paruum cum Leone, qui super galeam quoq; & coronam teneret coronatus pede anteriori exporrecto Asciam Tencinianam. Quapropter Academicus Cracouiensis Petrus Slouacius describendo ipsius arma dixit:

Conuenere locos Iouis ales & Ascia, eosdem

Pone subit Lybicus terribilisq; Leo.

Moxq; salutiferam pacis vim ciuibus augent,

Hostibus exitium pestiferamq; luem.

Hinc Tenciniorum flexere ad limina cursum,

Illorum ut proprius laudis hic esset honos.

Sed quia magnum gloria virum fama non emortua ubiq; celebrare non desistit, hoc vno Ioannes Comes in Tenczyn Castell. Woynicensis felix exiit, nam

cum Deo disponente liberos non procreasset, fama celebris illum concomitata seculis loquitur. Quapropter laudem illius ac parentis sui, donumq; Cæsareum iteratum & Familiae Tenciniana adauclum atq; priuilegio expressum, hic producere liceat.

FERDINANDVS, Diuina fauente clementia Electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Slauoniæ, &c. Rex. Infans Hispaniarum, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiae, Stiriae, Carintiae, Carniolæ, &c. Marchio Morauiae, &c. Dux Luxemburgiæ, ac inferioris, ac superioris Silesiæ, Virembergæ, Teczke, Princeps Sueuiæ, Comes Abspurgi, Tirolis, Foretis, Kiburgi & Goritiæ, Landgravius Alsatiæ, Marchio Sacri Romani Imperij, Burgouiæ, ac superioris, ac inferioris Lusatiæ Dominus, Marchio Slauoniæ, Portus Naonis Salibarum, &c. &c. Magnifico ac Nobili sincerè Nobis Dilecto, Andreae Comiti in Tenczyn, Palat. Lublinensi, & Capit. Sniatinensi. Gratiā Nostrā Cæsareā, & omne bonum. Cū Imperatoriæ Magestatis dignitas atque amplitudo, à Deo Optimo Maximo, ad Sui notissimā gloriā, deinde ad humani generis decus, ornamentum & beneficium constituta sit, vt cum immortalia cuncta, eius nutu & voluntate gubernentur: homines iuxta eorum merita, debita præmia consequuntur: & probi quidem ad quoscunq; labores, ob virtutem subeundos alacriores euadant: Improbi verò iustissimis poenis à sceleribus, & flagitijs detereantur. Par est qui hac Imperiali Magestate refulget: Mentis acie in primis circumspiciat, vt quos virtute aliqua præditos esse conspexerit, non gratijs suis solum Cæsareis, sed & vberioribus propositis præmijs, ad longè præclariora inuitet. Nos igitur, quos summo illo opifici placuit, ad hoc sublime Romani Imperij fastigium euehere, quò magis id ab illius clementia recognoscimus, eo propensiore studio ad explendum munus nobis iniunctum inuigilare, ac totis viribus incumbere debemus. Hinc est Andrea Comes, quod nos considerantes egregias excellentesq; animi dotes, probitatem, summamq; virtutem, cum Familiae dignitate coniunctam, ad hæc præclaram tuam, maiorumq; tuorum erga Nos, & Sacrum Romanum Imperium, inclitamq; Nostram Austriæ Domum, obseruantiam & cultum singularem prætermittere non potuerimus: quin in eo nomine tibi Nostram benignitatem, animiq; propensionem, tali Argumento testatam redderemus, vt eam etiam ad Liberos ac vniuersam posteritatem tuam transmittere posses. Nam quod attinet ad vetustatem & splendorem Familiae tuæ, accepimus fide digna relatione Comitis in Tenczyn, ex antiquissima & celebri Topororum Familia, quæ ante mille Annos, in Regno Poloniæ originem habuerit, atque hodie etiam florent descendisse, & Tenczynij nomen ab Arce quadam, quam etiam nunc possident Tenczyn vocata, ante trecentos & octuaginta Annos, mutasse Familiam: sanè cum rebus domi forisq; præclarè gestis, magnisq; in R. P. meritis admodum Nobilem, tum præcipuè ac semper laude apud Nos ornata extitisse: qui omni loco & tempore priuata studia, & commoda publicæ vtilitati postposuerit: nullamq; fortunarum & honorum accessionem sibi vtilem ac honestam duxerit, nisi quam fide fortitudine, alijsq; excellentibus virtutibus & factis peperisset. Ob eamq; causam ipsos Comites, communi Patriæ consensu, digna præmia retulisse: adeò vt memoriæ proditum sit, nullum in Polonia Tenczynium, nisi Regis Senatorem, aut in alio aliquo insigni ordine Regni constitutum vixisse, ac peculiare ipsis vt plurimum, fuisse, vt Officium Castellani Crac: quem primum à Rege locum ferunt, vel Palatini Cracou: quem secundum esse perhibent, Regia munificentia obtinerent: Quemadmodum nuper quoque vnus ex eadem Familia, munus Palatini Crac: obiuit,

obiuit, & in eo ante paucos Menses extinctus est. Sic etiam tu Andrea, meritò Serenissimo Principi Domino D. Sigismundo Augusto Regi Pol. &c. Filio & consanguineo Nostro charissimo, charus & gratus existis. Siquidem ab ineunte ætate, quemadmodum intelleximus in Polonia, assidua contra Tartaros dimicatione, militaribus artibus eruditus, summa cum laude versatus es: & sedecimo ætatis tuæ Anno, ferocem Tartarum in conspectu Ducis, ac totius exercitus, singulari certamine aggressus, strenuè prostrauisti ac neci dedisti. Porro ad maturiorem ætatem prouectus, simul in iisdem etiam pietatis erga Patriam & fortitudinis, studijs, magis magisque progressus es: Teque acerrimum Tartaris & Turcis hostem exhibuisti: & quacunque illi fero viam facere sunt conati, tu manu & persona tua obstitisti: adeò, quod summam laudem & gratiam apud Serenissimum quondam Principem D. Sigismundum Regem Pol. &c. piæ memoriæ Fratrem & consanguineum Nostrium charissimum, ac vniuersum eius Exercitum, adeptus fueris. Cæterum, ut eandem virtutem tuam, alijs quoque præcipuis Christiani Orbis Principibus, & præsertim Diuo quondam Fratri nostro, Augustæ memoriæ, Carolo Quinto Imperatori, & Nobis declarares atque comprobares. Quando quidem Inclitæ Domus Nostræ Austriæ semper fuisti obseruantissimus, studiosissimisque: non dubitasti in Hispanias usque penetrare, ut Dilectioni & Maiestati eius Cæsareæ, operam suam contra Turcas & Barbaros offerres: neque minorem profecto aut obscuriorem significationem dedisti tuæ eximie fortitudinis & integritatis, Anno 1532. Quando præfatus quondam Diuus Frater Noster, & Nos, celeberrimam expeditionem, contra Sulimanum Turcarum Principem, qui tum in innumeratissimo exercitu, Regna & Dominia nostra aggressus fuerat, suscepimus: vbi videlicet tuis impensis, manum trecentorum armatorum ex Polonia adduxisti, tuamque in tutanda gloria Diuini nominis, ardentissimum desiderium, & optimum erga Nos & Sacrum Romanum Imperium, Inclitamque Domum Nostram Austriæ, studium manifestè declarasti: magnamque à Nobis gratiam & nomen iniuisti. Sunt quidem omnia, quæ iam enarrauimus eiusmodi magnam laudem atque fauorem mereantur; Sed accedit aliud quoque donum tibi Diuinitus datum, quod à nobis merito valde commendari & à te quoque plurimi fieri debet; scilicet in educandis Liberis singularis quædam felicitas, ut qui præter tres filias Heduigim, Zophiam, & Annam, animi dotibus ornatissimas, adeptus es duos filios acerrimos, virtutum tuarum imitatores. Quandoquidem natus maior, Ioannes Dapifer Noster, quod in Aula Nostra Cæsarea versatus est, haud obscuram præclaræ indolis significationem multis in rebus dedit, & ita se gessit, quod ipsum summa benignitate complectamur, & ad ipsum ornandum & amplificandum valde propensum animum habeamus: idque eò magis, quod facile intelligamus præfatum quoque Serenissimum Regem Poloniae, idem de virtutibus eiusdem Nobiscum sentire: ut qui eum dignum iudicauerit, cui Capitaneatum Rohatincum committeret. Minor vero Andreas, de sua indole & ingenio, ipse quoque haud exiguam expectationem omnibus excitasse dicitur: adeò quod non sit dubitandum in eiusmodi laudatissimis paternis vestigijs vestrumque perseveraturum, ac partem à te gloriam honestis studijs magis magisque amplificaturam. Quapropter, cum tu, alijque tui Agnati & Consanguinei Comites in Teczyn, antiquitus gestaueritis & habueritis à Maioribus vestris hæreditaria successione accepta, infra scripta, luculenta, & amplissima armorum insignia: videlicet, Scutum per longitudinem & latitudinem, in quatuor æquales areas quadripartitum diuisum: quarum arearum dextra inferior, & sinistra superior, sunt coloris rubei, & continet Securim fabrillem, quæ Lingua Polonica TOPOR vocatur, manubrio aureo Crocuæ signum antiquo Topororum nomini congruum: inferior autem sinistra, & superior dextra, secundum longitudinem, in

nem, in duas æquales partes distinguuntur: Earum verò dextra pars coloris est albi, sinistra rubei, & in se bicipitem Aquilam singuli continent, expansis alis, ita vt quæ in campo albo conspicitur sit rubea: quæ verò in campo rubeo depicta est sit alba: Familiæ tuæ, ob eius in Sacrum Imperium Romanum merita, à Diuis Nostri in eodem Imperio Romano prædecessoribus, vnâ cum Comitatus dignitate & eminentia donatam & Scuto impositam, Galeam equestrem, Heroicis cancellis apertam, supra cuius Conum, impendet acies Securis, similis ei, quæ iam supra descripta est, phalaris seu tænijs coloris candidi & rubei ab vtraq; clypei parte moliter defluentibus. Nos sanè volentes Nostræ erga te & dictos filios tuos benignè voluntatis & obsequiorum, quæ alter ex eis nempe Comes Ioannes, nobis hucusque in Aula Nostra Cæsarea, summa fide animique promptitudine præstitit, perpetuam memoriam extare superscripta tua & Familiæ tuæ insignia, vetera nobili aliqua accessione amplificanda & locupletanda, duximus: Eisdq; in ipso clypei centro paruum Scutum coloris cerulei, quod erectum Leonem aureum caput corona aurea insignitum ostendat ad dexteram conuersum, cauda bicipiti in dorsum reflexa, ea pedum constitutione, vt ad pugnam compositus videatur, benignè ac liberaliter adiecimus: Galeam verò ditauimus & exornauimus, ac per præfentes ditamus & exornamus corona aurea & Leone simili illi, qui in paruo Scuto repræsentatur: sed pube tenuis tantum conspicuo, ac hianti linguaque exerta & cauda bicipiti in dorsum reflexa, cuius caput aureo diademate decoratur è Cono ipsius Galleæ prominente: Is autem dextro pede Securim apprehensam teneat, lacinijs scaphaleris ab vtroq; clypei latere effusis, à dextra rubei & candidi, à sinistra verò cerulei & aurei coloris quemadmodum hæc omnia in medio Cæsarei Diplomatis Pictoris manus ingeniosius elaborauit. Itaq; memorata Cæsarea authoritate statuimus, atq; decernimus, quod tu Andrea Comes, ac supra nominati Filij Ioannes & Andreas ac reliqui Liberi, hæredes, ac descendentes legitimi vtriusq; sexus in omnem posteritatem iam descriptam armorum insignia hæc à Nobis aucta & locupletata ex hoc tempore deinceps in singulis honestis & decentibus actibus & expeditionibus, tam serio quam ioco, in hastiludijs seu hastatorum dimicationibus, pedestribus vel equestribus, in bellis, duellis, singularibus certaminibus & quibuscunq; pugnis, eminus, cominus, in scuris, vexillis, tentorijs, sepulchris, sigillis, monumentis, annulis, ædificijs, supellectilibus, tam in rebus spiritualibus, quam temporalibus, & mixtis in locis omnibus prout vobis libitum fuerit, aut necessitas vestra postulauerit habere, gestare, & deferre ac simul quibuslibet priuilegijs, immunitatibus, libertatibus, & iuribus, vt, frui, ac gaudere possitis, quibus alij quoq; huiusmodi ornamentis decorati vtuntur, fruuntur, & gaudent iure & consuetudine. Nulli ergo, &c. Datum in Ciuitate Nostra Viennæ 11. April. Anno 1561. Regnorum Nostrorum Rom: 31. aliorum verò 35.

Tantum igitur meritorum fuerat Ioannes Comes de Tenczyn, vt Inuidiosissimus Imper. Ferdinandus etiam Curia suæ Dapiferum constituisset, atq; peregrinantem in diuersas nationes ceu germanum fratrem omnibus commendasset. Dicit enim in Epistola ad Summum Pontificem: Magnificus Ioannes Comes de Tenczyn Polonus Dapifer noster, præclaro quodam instituto ad pernoscentes hominum mores maioremq; experientiam consequendam, proposuit varias Christiani Orbis Regiones ac Prouincias inuisere, prætermittere non potuimus, quin discedentem omni benignitate & clementia nostra complecteremur, eumque Sanctitati Vestræ commendatum

D

reddere;

redderemus. Est enim propter plurimas excellentesque virtutes vnâ cum Familiæ vetustate & splendore coniunctas, tum ob seruitia quæ nobis summa fide & obseruantia præstitit, atque ob eximium erga nos studium Patris sui viri magnæ authoritatis in Regno, & multis excellentibus ingenij dotibus ornatissimi, vt illi hæc & longè maiora velimus, &c. &c.

Cum verò ex tam longa peregrinatione & periculorum plena in Regnum redijt, totum se cum eo quod potuit Patriæ obligauit, & Serenissimo Regi Henrico tam cordi fuit, vt licet nulli magnatum de discessu suo in Galliam notificare voluerit, ipsi tamen soli per literas hoc significauit, quem superius in Comitibus felicis Coronationis suæ 1574. in primum Præfectum Cubiculi sui Succamerarium vulgò nuncupatum, cum octo millibus prouentuum in Anno instituerat & confirmauerat. Cum verò gubernaculi Regni Sereniss. Stephanus Rex promoueret, ille toto tempore propriis expensis militem sub Capitibus Gasparo Brzozowski & Gostinski paratum conseruauit, multa ad Czeczouiam, plurima ad Gedanum tentauit & perfecit, nam ad Latetiam bellicas machinas ipse in persona inuasit & ademit. Ad æuiternam verò nominis sui gloriam prædictus Ioannes Castrum Tenczyn è lapide erexit, atq; firmum stabiliiuit. Andreas Comes in Tenczyn 2. filius Andrea Castell. Cracou. Hic ex Palatino Belzensi, & Præfecto Sniatinensi Palatinus Crac. Osuiecimen. Zatorien. Rubiesouien. Capit. creatus, benè, honestè, piè, & quasi in conspectu Numinis vixit. Maximus hic amator Patriæ fuit, præcipuè hoc patuit dum tempore Interregnorum manu, consilio, prudentia, milite contra Tartaros Rempub. & Patriam defendit, reliquit cum Dębowska Palatini Belzen. filia armorum leuita filios. Multi Scriptores prædictum virum commendarunt, sed magna laus quoq; ipsius ex Ferdinandi Imper. priuilegio est, dum ad augmentum armorum Topor per Leonem intrâ & supra scutum concessum, illum quoq; cum parente & fratre admittit, atq; sorores eorum cum posteris, Hedwigim scilicet, quæ primum fuit Zebrzydowski Palatini Bresten. consors, post Stanislaui Myskowski Palat. Crac. ex Anna Hieronymi Zaklika de Czyżow natam Sophiam, Zborowski Sztydlouien. & Rumberg Præfecti, Annam Landskoronscij Mátogostensis Castellani, natas ex Hedwigi Ożarowska. Erant filie Andrea 4. Comitissæ in Teczyn consortes, Agnes Firlei Nicolai Palat. Crac. Pilznen. Nouaciuitatis, Vislic. Casimir. Præfecti, Marci Sobiescij Palat. Lubl. Catharina, Ioannis Gostomscij Palat. Calisien. Sophia. Isabella virginitatem consecrat Domino, Epitaphium Andrea in Rubieś.

Gabriel. Pal. Crac. Andrea tertij filius Comes in Teczyn Pal. Lubl. cuius filia Sophia vnica relicta Ioannis Danitowicz Thesaur. Supr. Regni consors, nata ex Elisabeth Radziuilij Nicolai Christophori Ducis in Nieswież & Olyká Palatini primò Trocensis, tum Vilnensis filia. Andreas Castell. Belzensis, secundus filius Andrea tertij Palatini Cracouiensis. Ioannes Palatinus Cracouiensis tertius filius, Andrea tertij Palatini Cracouiensis. Filij Ioannis Palat. Cracouiensis

couiensis 3. & filia 1. Gabriel, Christophorus, Stanislaus, nati ad ornamentum Familiae suae, & ad obsequia Reip. magni ex magnis, virtutibus meritis, sed inuida mors eos florida aetate rapuit, adhuc viucentem Parentem Illustriss. orbem filiis relinquendo. Isabella horum soror germana, consors Illustr. Lucae de Bnin Opalinski Succamer. Posnaniensis. ex qua progeniti veri Comites in Tenczyn, magnae spei filij Ioannes & Stanislaus, quos Deus Opt. Max. diu seruet incolumes. Et in hoc Illustr. Pal. Crac. Ioanne, terminus Familiae Teczynsciorum ex linea mascula, ab Andrea Nauogij filio ex Toporijs, Starzonibus positus non excitaturus in anum conclusus tumulo quiescit, quos tamen omnes Patriae optimos ciues, & Senatores sempiterna memoria celebrandos, non porrigent infelicibus fatis, sed recenti florentiq. memoria, ceu boni & gloriosi conseruando, seculis & praedicando non dabunt finem.

ILLVSTRISSIMA FAMILIA
DD. OSSOLINSIORVM.

Quandoquidem Nauogius Comes in Prageria, ex antiquis Magnis Comitibus & Starzonibus ducens Originem, tres filios benedictione prolis diuinitus fa-lices habuerit, Andream, a quo Illustrissima Familia Tenciniorum sua propagationis seriem deducebat, ut satis abunde & clarè diximus: restat, ab altero filio nempe Iascone seu Ioanne cognominato ob sincerissimam animi & innocuos mores Omnia lineam Familiae assignare. Quod verò linea ab illo non alia sit, nisi Illustriss. DD. nunc de & in Ossolin Ossolinsciorum, nunquam interrupta haec series edocebit monstrabitq.

Iasco seu Ioannes dictus Omnia de Balice. Erat hic germanus frater Andreae Illustriss. Palatini Crac: qui fuit Nauogij Comititis in Peregrina Conditoris Illustr. Arcis villæq. Tenczyn filius. Clarum autem est hoc Illustr. ex diuisionibus bonorum Nauogij cum bona sua tripartita cesserint Andreae Tenczyn. Ioanni seu Iasconi Balice & Ianussio sterili Morawicâ. Secundò, quia bona Balice usq. in praesens habent ius proprium & naturale in siluis Tenczyniis, & ad Tenczyn spectantibus. Tertio, quia ius hereditarium bonorum Balice ad praesentes annos penes Ossolinscios manet, licet possessio obligatoria aliorum translata fuerint. Quartò, quia in priuilegio Casimiri Regis Poloniae pro Plazijs Zauisjs & Necandis dato Cracouiae Anno 1366. dicitur. Probauit D. Plaza quòd fuerit de armis Topor & quòd gaudere priuilegijs Toporijs est Starykonis deberet fide dignis testibus D. Andrea Palat. Crac. & Iascone Omnia fratre suo uterino herede in Morawicâ & Ianussio ibidem de Morawicâ. Nemini autem incertum est Andream Toporeum Comitem in Tenczyn, Nauogij fuisse filium, tum ex computatione annorum, tum ex priuilegijs antiquis in Regno. Vltimò, quia in praemio Historiae Regni per Vincentium Kadlubek edita, Domum Ossolinsciam antiquissimam Starzarum Familiam, nobilis & plurimarum Historiarum exquisitus indagator professus est.

Nicolaus Iaseonis Omnia de Balice filius, cuius originem ex Iascone & fortitudi-

nem simul magnanimi viri ostendit Dlugossus sub Anno 1377. dum Ludouici Poloniae & Hungariae Regis expeditionem in Russiam describit: dicit namq. milites de Domo Bipennium septem in ea expeditione habuere Banderia, 1. Otto de Pilcá Palat. & Capit. Sendomiriens. 2. Sandiuogius de Subino Capit. Crac. 3. Iasco Tenczyn Castell. Woynicensis, 4. Nicolaus de Ossolin Castell. Vislicens. Et hi duo à duobus filiis Nauogij immediatè fuerant progenti. 5. Drogossius de Chroberz, Iudex Cracouiens. & Capit. Syradiens. 6. Zakliká de Miedzygorze Regni Pol. Cancell. 7. Ioannes Kotczek de Lowinnicá, hunc Ciotkum errore Typographi Bielscius eadem enumerando vexilla fol: 248. nominauit. Dum verò Regni sceptrum post Ludouicum ad M. D. Lit: Iagellonem peruenerunt, qui ablutus fonte Baptismatis suo Dominio, & Magno Ducatui eandem gratiam à Domino calorū concedi postulauerit, acceptis secum Episcopo Bozenta, & pluribus viris Spiritualibus & Religiosis, nec dum contentus assumpsit in socios & coapostolos. Fidei Primates ex Regno, inter quos & Nicolaum Ossolinscium Castell. Vislicens. ad tale negotium inuitauit, vt Miechouius cap: 39. & alibi sub Anno 1387. Et quia virtus tendit in altum maioribus pro Patria obligatus à Rege laboribus ad bella exorta in Prussia, tum ad Dabrownam & Coronouiam fortissimi pectoris robur, manu & animo posteris imitandum reliquit, quorum iam Heroicum animum venturis seculis nulla ætas tacere valebit. Si verò nullum meritum de congruo premio carere non potest, neq. illi à Sereniss. Rege denegatum beneuolentiae munus, cum bona Woystaw in Cracouiensi Palat. ipsi priuilegij vigore collota fuerint. Habuit in consortium matrimonij Elisabetham de Kurow neptem Nicolai de Kurow Archiepisc. Gnesnens. de armis Ianiná, reliquit ex illa filios tres, in quibus formata fuerat imago virtutis & honoris, Andream, Nicolaum, Ioannem.

Andreas I. filius Castell. Vislicens. qui à bonis Bálice ab aliquibus Balicki cognominatus fuit. Ille post ornatam literis & Curiae intimis obsequiis sui Principis totum se Marti strenuo educandum contulit. Quapropter vt in Hungaria ubi tunc belli feruor rugiebat tyrocinia Castrensia, trophæis coniungere & adornare postmodum valeret, reddidit primum obsequia in Sigismundi Imperat. & Regis Hungariae Casarea, ubi tantum in fortitudinis audacia & prudentia profecerat, vt continui bellorum morus, ludus sibi gratus non periculum vitæ fierent. Quocirca serio in illo probatam habentes Proceres, bellorumq. Duces Regni Hungariae insolitam fortitudinis dignitatem, non alio cognomine ipsum quàm Vites, quod est Heros & Hercules vocitabant. In eam verò apud Casaream maiestatem deuenit gratiam, vt ab illo plurima bona locaq. Hungariae teneret. Præcipua autem fuerant, vt Priuilegium commonstrat Comitatus Turzec, Arx Sclauina, & Ciuitas Bárdiiow, sed quod dolendum venit hoc vnum quod fortes & bellicosi viri præmiantur vix duplici premio. Fama scilicet & prole. Obijt ille sterilis. Eius Echo aures omnium pulsare potest.

Sint tibi diuitiæ, sint aurea vasa talenta

Plurima, seruorum turba, gemmaeque nitentes

Sint

Sint vestes variae, pretiosa monilia, torques
Sint aurati etiam niueo de marmore postes.
Et varijs placeant penetralia picta figuris
Extra intraque domus Regali fulgida luxu
Res equidem mutae sunt virtus proles & omen
Aeternum capient cum gloria solem.

Nicolaus 2. filius Castell. Vislicen. Hic post strenuos actus, tam in castris militari-
bus, quam in obsequiis Patriae demonstratos in dignitatem Senatoriam ad-
missus Castellani Woynicen. currilim speciosa laude & sano consilio, illustravit.
Casimiri Regis Priuilegia asserunt Arcem in Ossolin, à quo Ossolinsciorum
genus nomenque clarum est, dum illius fabrica per antecessores debilior fieret,
fortiori reddidit structuram, atque munitiorem firmavit. Obijt sterilis, cuius
mentio fit in Priuilegijs Regni 1451. Eius Echo ad superstites.

Præter amare Deum, cum cætera deleat ætas,
Hic sera quod plena postmodum falce metas.

Ioannes 3. filius Castell. Vislicen. Radomien. Castell. Qui, ut nomine, possessione,
fortitudine erat insignis, ita quoque & titulo clarus. Hic ob diuersas in diuer-
sis districtibus bonis non unum quoque retinuit agnomen à Balice, idem de Ten-
czyn & Klimuntow, & hoc in Actis Crac: notatur. In Actis verò Sendomirien.
de Ossolin & Goslice inscriptus legitur, quod præcipue ipsorum Can-
cellaristarum vitio dandum qui iuxta districtuum possessiones, non verò iuxta
antiquam virosum appellationem ponunt deriuatas denominationes. Cum
verò & in Repub. existimationis plurimæ, & in Senatu obseruantia status ma-
gnanimitate teneretur illum in tutorem Vladislai III. Regis minorenis, simulque in
administratorem Regni una cum Castell. Crac: de Czyżow Ioanne, è medio
Senatus elegerunt & instituerunt, contracto demum vinculo matrimonij cum
Pachnâ de Oleśnica sorore Zbignei Cardinalis Episcopi Crac. & Ducis Se-
ueriæ, Nicolaum, Ioannem, & Andream reliquit.

Nicolaus 1. filius Castell. Radomiensis, intra pueritiam extinctus.

Ioannes 2. filius Castell. Radomiensis sterilis priuatam vitam exegit.

Andreas 3. filius Castell. Radomien. de Ossolin in Klimuntow. Quem licet Hi-
storici nobis clare cuiusnam fuerit dignitatis & tituli non explicauerint, quia
tamen innatum erat Ossolinscijs ad magna nasci hoc dicere de illo præsumendum
quod in corde gestauerit Aristidis iustitiam, in cerebro Themistoclis pruden-
tiam, in pectore Scipionis robur, in fronte Fabricij virtutem, excelsiue & su-
perlatiue. Sicut enim astra agunt in mundum inferiorem motu, lumine &
influentia, ita præclara & illustris familia Ossolinsciorum, infundit traditque
vicissim suis posteris, ut intimum amorem Patriæ, sinceram protectionem Reip.
dextram obseruantiam Principi, piam religionem Ecclesiæ, debitum honorem
virtuti, obligatum domui suæ ornatum, conseruent, tribuant & augeant. Po-
sit igitur rebus in ordine Heroi conuenientibus ut postmodum Familiae suæ
redderet exemplar contraxit matrimonij, Sacramentum cum Catharina de Os-
lice

lice Osmolska armorum Boncza, & suscepit filios & nouellas oliuarum in circuitu suo Ioannem, Procopium, Andream, Iacobum, Paulum. Cuius illustris maritus cum fuisset ab hac peregrinationis terra, ad permanentem & immarcescibilem vitam translatus R. P. Ladislaus de Gielnow, Ordinis S. Francisci de Obseruantia, cuius vitam miracula testantur Varsauiæ, benignè in Domino consolando illam eiusmodi literis, vna cum filiis natu maioribus, ad gratias Ordinis & participationem meritorum Religionis adscripsit, & suscepit per has literas :

Generosæ ac Nobili Dominæ Catharinæ, nec non eius Liberis, Andreæ, Iacobo & Paulo, Catholicæ Religionis natis de Ossolin, Generosæ ac speciali Benefactrici Ordinis Seraphici Patris nostri S. Francisci multum deuotissimæ, Fr. Ladislaus de Gielnow eiusdem Ordinis de Obseruantia minimus & Vicarius indignus, salutem & orationem. Reddens vicem beneficijs temporalibus ad spiritualia beneficia, quæ solita sunt fieri in Ordine nostro, omnes vos supra expressos in Domino Iesu gratiose suscipio pariter in vita & in morte, participationem conferens Missarum, Orationum, Suffragiorum Diuinorum, Officiorum, tumque Ieiuniorum, Abstinendarum, Disciplinarum, Pænitentiarum, nec non Peregrinationum, & Omnium aliorum bonorum Spiritualium, quæ per fratres nostros licet indignos, dignabitur acceptare clementia Saluatoris. Et addens insuper quod pro animabus vestris idem erit officium, quod pro Fratribus nostris in Capitulis Prouincialibus fieri solitum. Et tandem valeat Generositas vestra, vnâ cum nominata dicta propagine vestra. Ex loco præ excellentissimæ Virginis Mariæ, in Magno Opatow die Veneris in proximo ante Festum S. Mariæ Magdalenæ, Annorum Incarnationis Milleesimo, Quadricentes. Nonagesimo Sexto, xiii. Calendas August. Luna vii.

*Ioannes i. filius Andreæ in Klimuntow hæredis de Ossolin. Qui ornata literis & moribus iuuentute more maiorum, in Aula Principis atq; in Castris militari-
bus consolidauit merita & ne dum nomine Aulicus Serenissimi Regis Adalberti fieret, sed & experientia nunquam absens semperq; promptus ad bellum, & decus pro arbitrio paratus. Video apud Astrologos Axioma acceptatum: Si Mars fuerit in Anni principio in vna domorum Saturni, annonæ caritas perueniet. Profecto accidit plurimum quoq; quod si fortium virorum & Martis sceptrâ dirigentium filij in initio ætatis & adolescentia in aliquam tristem aduocationis semitam & glabrum Saturni ingenium inciderit: caritatem honoris, & annorum perplexam gloriæ inducent Familiæ, & præscindunt merita à pramio. Habet hoc singulare linea sanguinis de Ossolin, vt re-
ta institutione, libera educatione, exercitio solerti, virorum antecessentium in Familia, prudentiam, fortunam, virtutem & fortitudinem literarum ornamento, morum grauitate, fide & fidelitate assequi, nedum contendant, sed etiam illustrent. Felix in eo fortunatusq; erat Ioannes, idcirco*

circo & Aulicus illustris & gratus, & miles eximius & strenuus, Regis Serenissimi voce omnium præferebatur. Et quia nedum conseruatio suppositi proprij, sed etiam Familiae Magnates spectat data stipulata manu ad diuos filios Rzesnscij: suscepit in connubio Stanislaum. Hic ut fieret potior succedendo lunæ cadenti (parentem inte lligo) vel familiarior Virtutem in lunam, Fidem Christi in solem, Conscientiam rectam in plantas assumpsit. Et sicut desiderium erat parentis expleuit. Erat enim sui parentis sibillus.

Quod potui feci voluerunt plurimæ Parcæ,

Præstabit Proles, quæque negata mihi.

Tenuit matrimonij consortium cum Buczynska, ex qua suscepit filium Andream, ut sicut nomine assecutus est magnorum Ossolinsciorum in Regno appellationem ex Baptismo, ita quoque exprimere factis illorum virtutem, fortitudinemque in Castris & Patria eniteretur. Et quia domus suæ res, & viuendi ratio, non in solo palato & aggricoltura constituta viget exempla in speculum exposita intuendo, fortis fortia, ciuis Patriæ, honestatis alumnus Regni, & Reipub. proficua cogitauit, tentauit, fecit. Præstito demum Sacramentali iuramento filia Zdroiowscij, filium Samuelem in benedictionis fructu consecutus est, cui quia cura fauet, sol nitet, dies noxque supersunt, in antidotum fortunæ stabilis distichon annecto:

Omnibus in rebus feliciter omnia cedent

Si statues finem principiumque Deum.

Spernere mundum, spernere nullum, spernere sese,

Spernere se sperni quatuor ista beant.

Andreas 2. filius Andreæ Ossolinski, hæredis in Klimuntow. Hic ut in palaestra studiorum, & Castrensi militum studio Domui, Patriæ, & Familiae obligatum ex sanguine reddidit honorem, vltiora argumenta virtutum, ipsi concedere inuidit Lachesis: & quia pietas in fine coronat.

Qui tantum ardenti Christum pietate professus,

In cælo æterna gaudia pacis agit.

Iacobus 3. filius Andreæ Ossolinski, hæredis in Klimuntow. Aulam Principis quæ tam antiquæ gentis amor fuit primò secutus, tum ad trophæa in castris, quæ singulare præsidium ornatusque fuerant siderum Familiae in Ossolin deduxit animum: Sed quia corpus humum, cælos mens, spiritus appetit aures, id quod nil certiùs est mortalibus, vidit & accepit mortem sterilis. Orimar, morimur, morsque ipsa ab origine pendet.

Procopius 4. filius Andreæ Ossolinski, hæredis in Klimuntow. Hic magnis prognatus Auis, Abauis, Atauis, Tritauis, alijsque in tam profunda antiquitate, perillustris Familiae de Tenczyn, in Ossolin & Klimuntow, Dominis & Hæredibus, eo tetendit libram iustitiæ, virtutis & honesti lauream meritorum, & fortitudinis regimen ut meritò thesaurarium Familiae dixerim, à quo splendida lateralis linea culminis fastidium in Regno attingere iudici primatem decer-

decernebatur. Clarus enim Patriæ, Regibus & Senatui, cum meritorum & officiorum iucundum familiæ detulisset præmium, contracto per coniugium vinculo, cum proprii sanguinis filia in gradu 4. ex Tenczyniis Tenczynska nominis Dorothea, illos produxit filios, qui florem Domus, fructum Patriæ, ramos Familiæ, odorem Regno, tutamen Reipub. sanctimoniam Ecclesiæ, Regibus humilem obseruantiam tulerunt, propagarunt, conseruarunt: ut modò non sit necesse vel nouum inuenire casum, vel formare ingenij apologum, sed id vere affirmare, quod Aristoteles aliquando proferebat: In Cyprio, inquit, nascitur æs tantæ felicitatis, ut si in minutissimas partes secetur, & ab agricolis seminetur, adfert fructum aureum & in decuplo: Et in Regno Lechico, sub niuea aquila gens antiquissima Starzonum Magnorum Comitum de Prægrenia in Tenczyn, olim nunc in Ossolin de Tenczyn Familia in latam, & numerosam progeniem partita, aureos pacis profert surculos, gemmeasq; gignit familiarum frondes. Reliquit enim prænominatus Procopius ex hac Tenczynska, Ioannem, Nicolaum, & Andream filios, ex quibus plurimæ Familia decus, & ornamentum detulerunt, Patriæ verò utile, honestum & delectabile, cœu ex area tritici defluerunt.

Ioannes 1. filius Procopij ex Andrea. Hic florentem ætatem solidis studiis instruatam, ad hanc disposuit fortitudinis methodum, ut vir constitutus ætate & moribus, ex acri gladio, & casside quassato colligeret nutrimenta gloriæ. Quocirca vestitis iam castra vexillis, & atritis calcibus equorum hostilibus aruis, in Signiferum Palatinatus Lublinen. Equestrisq; Ordinis in eo electus, datus, confirmatusq; fuit. Et quia extra statum spiritualem vitæ agentibus, decentior via recte viuendi in societate coniugali, & stipulata reputatur, dato iuramento in facie Ecclesiæ filiæ Orzechowski, dies sæculi feliciter compleuit. Reliquit unicam filiam, consortem magni illius supremiq; Cancellarij Regni, & Ducis Exercituum Ioannis Zamoycki, cum quo fundamento consanguinitatis primum incrementum fortuna tanti viri suscepit, & in alta deduxit. Quod fiat successori magno auspicio, meliori fortuna, bono euentu, in tempora & sine meta.

Andreas 2. filius Procopij ex Andrea. Hic annuente Pallade, & fauente Marte, vel ut clariùs veriùsue dicam, mediante institutione in literis, & causis forensibus, Reipub. negotijs, castrorum occupatione, optimi ciuis Patriæ nomen recepit, ob idq; viris bello, Senatu, & autoritate celsis desideratus & amabilis. Et quia & auulsa florent quæ speciosa sunt, licet non filios filias tamen splendorem Ossolinsciorum nitoribus matrimonij sui constitutione addiderunt, una etenim Woronieccij ex Ducibus Magnorum Ducum Lithuaniae, cum prouenientibus consors, altera Dunikowscij militis Regni, Patriæq; in castris eximij Rothmagistri & Tribuni, postmodum militaris coniunx. Tam illustris viri ad posteros Echo.

Sapientia vitæ custos,
Ornatus vitæ temperantia,
Fundamentum famæ iustitia,
Amicos facit beneuolentia,
Quod commodauit fortuna tollet,
Igitur viue vt post viuas.

Nicolaus 3. filius Procopij ex Andrea, cui generosus animus tantum præbuit vigoris & viroris, vt ingenio, prudentia, iustitia, grauitate, beneuolentia, & humanitate certaret cum Pallade, Marte, ac Minerua, seu cum Professoribus scientiarum artis bellicæ & magistris virtutum. Nam si naturâ impellente non degenerem exquirat aquila prolem, vt Claudianus notauit dicens:

Consulit arduos radios & luce magistra
Natorum vires ingeniumque probat.
Degenerem refugo torfit qui lumine visum
Vnguibus hunc sæuis ira paterna ferit.

Multò decentius magnæ altæq. Prosapia filijs, quales sunt fueruntq. ab antiquissima Topororum gente progeniti, a maiorum dignitate nec vnguem degenerari. Hic verò tantusq. vir ex generosa coniuge Strzyzowska, reliquit Hieronymum, Procopium, Nicolaum, de quibus inferius dicemus, & filiam Annam Gniewosij de Olexow consortem, quæ illi Nicolaum Secretarium Regni Maiorem, & Ioannem fratrem progeniuit.

Hieronymus 1. filius Nicolai ex Procopio: qui in normam & speculum vitæ ac sanctimoniam, quia Patronum Baptismi speciali diligentia obseruare nitebatur, detulit maximum encomium a bonis pijsq., vt delicia sæculi ob morum suauitatem, & vitæ innocentiam vocaretur. Creatus namque Abbas Coprywniceñ. pietatem, religionem, cultum Dei sedulo obseruauit, veritatem, sinceritatem in nullo læsit, bona animi recti constantiam apprimè desiderauit. Affectus autem tanti vel potius honoris & reuerentiæ in Beatissima V. Mariæ nomen fuerat, vt singulis diebus illam multis mysterijs plenam cantilenam a S. Adalberto Martyre, Archiepiscopo Gnesniense compositam, auribus suis resonare mandaret; sed multa paucis concludendo magnum scriptorem in regno, quid desuper illustri venerando summæ nobili & præstabilis sapientiæ Dno Hieronymo Ossolinski, sodalium sacrorum Koprzywniceñ. Præsede dixerit senseritq. adfero: Externa tua satis omnibus placent: Nam ubiq. prudentia, grauitas lepos rarissimi Comites. Cum semotis arbitris parietibus tuis te includis Paana gentis nostræ Bogarodzicâ tibi concinnitur, tum demum te quieti tradis. O si benignum Numen ex eiusdem sacrosanctæ Theotocon Reipub. te remouere vellet, qualem & quantum Deus bone nobis Senatorem dares: aut quo tempore, si fines Reipub. aspicias, ubique aut bellum aut præparatio belli, aut infida pax. Si ipsam? Graues Principum amicitia & arma, & ignes suppositi cineri doloso. Hac tuo saluberrimo consilio iuuares, autoritate ful-

cires, opinione virtutis tuæ conseruares. Hæc in præfatione Historiæ Polonæ Episcopi Cracouiens. viri Kādłubkonis, placuit altissimo ex secreto consilij sui decreto, ut tempora Regni temperentur tempore, tam verò beatus vir celestium numeretur consortio, seruus Dei morte regnum celi assumpsit. Eius Echo ad posteros.

Humanis nulla est rebus fortuna perennis
His mundi vicibus deniq; finis erit
Ne quærere afflictus, nec te confide secundis
Omnia sub paruo dispereunt tumulto
Sed venerare Deum si mox cupis esse beatus,
In cæca heu transfert tartara nos vitium.

Procopius 2. filius Nicolai ex Procopio. Qui attingendo perfectam vim rationis atq; fortiorum vires spiritumq; assumendo, ea quæ in Protoparentibus sua Familia conspexit in exercitium, & usum conuertit. Et quia consilia senum sunt hæc iuuenum, in protectionem promotionemq; Familiarum & Principis fauorem, & Senatus amorem, & Magnatum beneuolentiam, & militaris cultedinem obsequio nobili complecti nouit, & morum grauitate sibi conciliauit. Quoniam verò deducunt aliqui, quod in orbe nemo uiuit iustus, nisi vir Romani ingenij, Romani candoris, Romanaq; Fidei, ille cum ea, quam profitebatur fidem sub Reſtoribus & Pontificibus summis, & sanctis Ecclesiæ, descendit quoq; in disciplinam cum filiis suis & iusto, largam Dominus contulit benedictionis gratiam, proposita namq; sibi coniugali in Sacramento vita cum filia Bireccij, ista Reipub. lumina Patriæ obtulit, Hieronymum, Nicolaum, Zbigneum, viros ad ferenda Patriæ commoda, hostes ipsius reprimendos, amicos conseruandos, iura pacis, iustitiæ virtutis conseruanda legitimos & idoneos, Hieronymus 1. Procopij ex Nicolao filius. Qui cum in Aula Principis, Regisq; collegisset incentiua virtutum heroicarum, & in castris optimorum bellatorum deduxisset nomen, protestatus est, se promptum fidelemq; ciuem fore Patriæ, usq; ad vitæ tempora. In hoc tamen passu, dum amica quies Regnum vndiq; exhilarauerat, ipse quoq; laborum recepit præmium cum Capitaneatu Zydzouienſi, contracto postmodum matrimonio cum sanguine Łąztowieciorum Familiæ, suscepit ex illa Constantinum.

Sis fælix referas Patrum virtute Patremq;ue
Sic te posteritas fortibus addet auis.

Nicolaus 2. Procopij ex Nicolao filius. Quia ipsa virtus meretur præmium, virtus autem non adest nisi defuerint vitia, adfuerit institutio, processit ille disciplinabilis regiminis studio in rectum & honestum naturæ instinctu, inclinatione celestium exercitio proprio & delectatione boni. Igitur Cubicularius Regis, miles Regni, consultor Comitiorum, in Præfectum Radosicensem institutus, ad altiores progressus dexteriori opera mouet affectum Nobilium, & amorem Sereniss. firmato demum consensu mutuo per Ecclesiasticum iuramentum, reliquit filium virentis spei Georgium.

Qui

Qui gestas nomen cognomen magni Proau,
Illius vincas fortia facta tuis.

Zbigneus 3. Procopij ex Nicolao filius. Hæc est ultima planta germinans ex Andree de Tenczyn, hærede in Ossolin & Klimuntow, per Procopium filium. At licet ultima sit, non tamen lineam finit, nam & circuli hæc est pulchritudo, ut iungatur finis suo principio, non tamen perit. Et scientiarum hæc est perfectio, ut ubi una desinit, altera initium sumat. Et inter discursuam naturam hæc est excellentia, ut supremum infimi necessario attingat infimum Supremi: Est quidem Zbigneus ultimus ob tempora, sed ob virtutem, prudentiam, ingenium, grauitatem, pietatemq;, benedictionem à Domino meretur. Qui sicut iam in honorem Regni per officium Dapiferi Nurensis adscitus est, ita benignitate diuina roborante, videbit filios filiorum suorum.

Nicolaus 3. Nicolai ex Procopio filius. Quem quia alta progenies morum dulcedo, ingenij sagacitas & virtutum splendor in Senatorem Regni conscripserunt sub titulo Castellani Parnauiensis latissimum obtinuit campum merendi in Patria consilio, iustitia, veritate. Et pulchra erunt laboris præmia, palma, quies.

Iacobus 4. Nicolai ex Procopio filius. Hic ubi perspicaci intellectu cognouit & didicit, quod seruire Deo regnare est, sustulit omne cum impedimento nocuum & institutum Societatis Iesu amplexus est. Qui magnum visurus Olympum. Æthereasq; domos ubi dijs immixtus, inanes Et curas & spes hominum lamentaq; ridet.

Paulus de Tenczyn Ossolinski 5. filius Andree, Ioannis Andree & Procopij frater, cum hoc Pauli Æmilij Consulis Romani medium obseruarunt parentes. Ille dum noctu exploratores mittebat ad hostem, exarmatos mittebat, ut se armis tuendi ablata spe vigilantes in excubijs, solertes in explorationis munere continerent. Cum hoc autem circumspectus parens ita procedat, ut collectis literis ad Principum limina nouas addiscerent curas voluerunt. Quibus cognitis in castra & militum algores promouebat natus. Cum verò apprehendit digna trophæa illum negotijs Reipub. implicauit. ubi nuntij munus dignitatesq; in partialibus Comitijs & Regni adimpleuit, totum se & sua bono Patriæ, Regni, & Familiæ debere optimus parens filio insinuauit. Et hac norma nomen & omen magnum perpetuumq; sibi Paulus coaptauit & construxit. Iam verò firmata ætate ut in posteris exemplar sui relinquere valeret, Zbignea Stupecia in matrimonium sibi alligata protulit Regno unicum filium Hieronymum, & dicere licet splendorem Patriæ.

Hieronymus Pauli de Tenczyn Ossolinski filius, & optimus ex optimo, & magnus ex magno. Refert Fulgos lib. 3. cap. 3. Paulus (inquit) 2. Pont. Max. cum Franciscum Ruuerum Sauonensem ad Cardinalatum promouisset, & fortè fortuna de ea re cum aliquibus verba faceret, dixit: Ea die successorem suum elegisse, & successit sub nomine Sixti IV. eximius successor. Mibi pro-

fecto Hieronymum Pauli de Tenczyn Ossolinski, speculando filium non omne quodam successorem patris optimum, sed ipsa re & veritate intueor. Non enim ea solum, quæ Regia serenissime voluit, vel castra militaria monebant executus dextere strenueq; fuit, sed illa quoque quæ Patria desideravit, & dignitas Senatoria exposcebat persanctè coluit & obseruavit. Instante namque crudeli cruentoq; ad Obertinum bello, cum Ioanne Comite à Tarnow Generali exercituum Regni, adeo hostes fortiter inuasit, & animosè explosit id non nisi infinitis propè cōfectus vulneribus, ex equo semimortuus defluerit. Et quod calutibus non est impossibile licet nobis mirandum, à S. Anna ut sibi videbatur linteo contectus, & ad secturas constrictus, eadem hora qua ad Obertinum pergnatum est, in domo Chirurghi Leopoli depositus fuit. Cuius viri potentiam & fortitudinem, ne dum Patria solum, sed ipsum quoque Senense bellum sub Ioanne de Medicis clarissimo Etruriæ Duce, sensit & probauit. His alijsq; domi forisq; bellis clarus, in Castellanas & Senatoriam Sandecensem, Woynicensem, & Sandomiriensem Præfectus Krzezouiensis euectus grauitate & prudentia apud Sereniss. Reges plurimum valuit. Dum vero ad sponsalia animi deflexit, quod ratio Familiæ, & propagatio domus exposculabat, Catharina de Zborow Martini Capit. Crac: filiæ, manum vota q; promisit. Ex qua Martinum, Andream, Zbigneum, & filiam Sophiam Castell. Premisliensis Droboiowski antiquæ Familiæ consortem. Referunt de illo Historia, dum Interregnum post Sigism. August. Regem describere intendunt, ubi ad defendendam Rempub. & ad Iuris correctionem eligitur & destinatur. Biellc. fol: 653. 655. refert.

Martinus 1. Castell. Sandomiriens. Hieronymi filius. Qui sicut ex progenitore Martem in trophæis ducentem lucem aspexit, ita quoque verus alumnus Marti nomen, vitam, fortunamque adscripsit, etsi aliquid gloriæ Minerva sibi concesserat id totum gloriæ castrensi supposuit. Quocirca multipliciter à Historicis commendatus, nomen æuiternum sibi suisque comparauit. In bello contra Gedanenses ad Derśaiam, dum Zborouius Dux Campi præesset exercitui. Rothmagistrum armaturæ grauis, præclarum triumphatorem satis tibi Historici dicent, in alijs vero expeditionibus quantus fuerit, nullum dubium inferendum manet, sed omnia altè & gloriosè intelligenda supersunt. Papr. in 2° Opere fol: 100. & Biellc. sub Anno 1577. illius facta graua notauere. Pro magnis laboribus in bello magna promeritus fuerat, sed postquàm limen honorum, Præfecturarum Krzezouicensem in administrationem assumpsit, mors inuadens virum conspectui hominum sustulit. Cui sit in Sepulchrale.

Robur militiæ Decus Toporum
Martinus iacet hac in æde cruda,
Castra inuasit exiitque castris
Ad portum Gedanos. hostibusque fufis
Victor occubuit: sed alma virtus

Starza alias Topor.

37

Propulchris meritis manuque prompta
Hic illi statuit perenne nomen.

Andreas 2. Castell. Sendomirien. Hieronymi filius. Eius quidem studia ac morum decentia ipsum floride decantarunt, præcipue cum dictis animos, pectora fortitudine demulcebant, attamen quod commune omnibus de Ossolin est in eo præferendum erit Aedem virtuti & honori pectoris in theatro construxit. Quocirca non deficientem quoque lineam benedictione diuina continuauit. Reliquit namq. Nicolaum Capitaneum Woynicensem Aula Regiæ omni munere diuum ornatum, qui ut posteritati redderet continuum obsequium obtulit ex fructu matrimonij Patriæ ex Christi. Zuzanna Wieszzycka Franciscum. Cui ut felix succedat vita, cuiusdam dogma reuoco in mentem.

Sis animo vultuque humilis, prodesse cuius,

Si licet & nulli sit nocuisse labor.

Sedulus in proprijs alijs aliena relinque,

Prudenterque fides cui sit habenda vide.

Multa audi, dic pauca, tace abdita, disce minori

Parcere; maiori cedere, ferre parem.

Sobrius & vigil, & verax simul esse memento,

Promptus amare bonos, & tollerare malos.

Inprimis reuerere Deum, qui cernit & audit

Omnia, quem prorsus fallere nemo potest.

Hoc faciens poteris peregrinos inter vbique,

Saluus & in media viuere barbarie.

Zbigneus 3. Castell. Sendomirien. Hieronymi filius. Eius vitæ compendium paucis disseram. Erat grauis senator & prudens. Grauis & penna & usu, ut potè qui ex aliena luce lucem non quaritabat, sed ab alto trahebat. Prudens, nam & aure indagare gelu & cui fronti tradere fidem ita nouerat, ut dormiens possit excipere hostem. Et quia illi nihil dulcius Patria fuit, verè Pater Patriæ: etsi nedum Principum corda oratione, sed ipsum quoq. calum inclinare potuit, merito protector Patriæ appellandus fuit. Hic namq. & prima floridaq. iuuentute studijs exactis in exteris nationibus non iam ad Academia- rum limina sed in aula Supremi Galliarum Principis & Christianissimi Regis Caroli IX. ad mensam virtutis morum fortitudinisq. instructam patinis enutritus & educatus, delicatum intulit Patriæ proposuitq. alimentum? victoriarum pacis iudicij & veritatis. Nam cum electo Poloniarum Rege Henrico Valesio germano Principe Caroli IX. ut redijt Regiam Regni splendore morum illustrauit & inter Cubicularios primus graui educatione fulsit. Cum verò insperatus è Regno discessus Regis Regnum commouit ad conseruandam Patriæ pacem vires animum & fortunam disposuit & reddidit. Et quia tardata mora reditus Regij laxabat quietem Regni ubi fors Deusque in Steph- anum Bathorium sceptrum coronamque ex decreto incommutabili adiudicauit,

ipse se Regi in omnibus bellis comitem & indiuisum militem obtulit, & consecrauit. Et quoniam mors melior est vita turpi, ut auditu percepit in Comitibus Regni ultimis in quibus de honore Zborouiorum Auunculorum eius agebatur, in conspectu Serenissimi Regis Stephani institit voce libera pro patrijs legibus. Hæc omnia mors Serenissimi cum interrupit Maximiliano quidem detulit, sed profligato & capto Serenissimo Regi Sigismundo III. obsequia, fidem, fidelitatemque, & usq; ad extremum probatam firmamq; roborauit. Claret illius in Principem & Regem effusus animus in Comitibus inquisitionis vulgo nuncupatis, ubi cum Andrea Opalinski Regni Marscalco Supremo pro Regis innocentia murum se opposuit. Quod multis Senatoribus ex ore Regis adhuc est notum. Claret & in bello ciuili Rokos̄ vocato, ubi nedum Sereniss. Regem nunquam deseruit, sed pati ardua & nociua pro innocentia Regis proposuit. At verò in hoc claruit illius præcipue amor & animus quod ad Ianouiciam inter instructas fraternas acies imperterito huc & illuc transcurrens animo sua facundia & prudentia prælium iam penè captum diremit & partium Duces ad pedes Sereniss. Regis supplices adduxit atq; ita profusionem fraterni sanguinis fatalem pro tempore illo distulit. Deniq; post bellum Moscouiticum ab eodem Rege confectum coniuratos exercitus ad Bresten. Litu. eadem sua auctoritate à perniciosis faderibus ad obsequium Regis & Reipub. reuocauit, & fædus illud in Ecclesia inspeclantibus præcipuis totius exercitus capitibus manu sua combussit & miseram plebem à tam graui iugo insolentis & debachantis militis liberauit. His tantisq; meritis in Regem & Patriam minimè quoque defuit præmium sed distinctis temporibus diuersos retulit honores. Nam post titulos in Regno sibi oblatos antecederet Palatinus Podlachia primum, demum Sendomiria creatus, annexas Præfecturas Dobrzyensem, Stanislauiensem, Stobnicensem administrauit. Iam verò quietiorem vitam nactus à pacata Repub. ad cultum diuinum Deiq; gloriam reflexit animum & Monasterium Ordinis Prædicat. ac templum D. Hyacintho in fundo suo hereditario Climuntouia ab ipsis fundamentis erexit, magnificè dotauit, & mirificè ornauit. Alijs demum pietatis operibus in diuersas Ecclesias & Xenodochia collatis exegit vitæ annos 68. & mensem vnum. Defunctus 1623. in habitu sacro Ord. D. Dominici Climuntouia ad arem maximam sepultus est. In cuius æternam memoriam aureis literis marmoribus sculpendum.

Moribus insignis, recti basis indole clarus,
 Clarior & meritis Patrij seruator honoris,
 Clauditur hoc tumulo qui Topor Sbigneus Osolin,
 Prudens consilio, summus & ingenio
 Quisquis ad hoc pulchrum venies spectare sepulchrum,
 Cernuus ante Deum flectere propter eum.

Habuit prænominatus Heros cum quatuor magnorum virorum filiabus iuramenta matrimonij, sed cum duabus duntaxat reliquit filios cum Heduigi de Sienna
 Christo-

Christopherum & Maximilianum, cum Anna de Dabrowica Firley Ioannis Palatini Cracouiens. Supremi Marschalci Regni filia Georgium. In quorum quidem filiorum pectoribus uiuit, semper quidquid præsens necessitas Reipub. & Regni iniunxerit.

Christopherus 1. filius Zbignei Palatini Sendomiriens. Hic innatam propensionem bonum & virtutem ab ipsa adolescenti ætate ad perfectam summis medijs & gloriofis actibus ad fastigium celsitudinis deduxit. Non enim deficit ille in profectu virtutis, qui semper proficit. Cum ille ex literaria disciplina ad iudicij vim atque discretionis peruenit tantus amator Academiarum extitit probatus ut in comitijs electionis Vladislai Sereniss. quem nobis diuina Maestas sanum fortunatumque conseruet, pro libertate & priuilegijs illorum, dulcem proficuum fecisset ad Senatum Regni sermonem. Vocatus demum ex Succamerario Sendomiriens. ad Senatoriam dignitatem per Castell. Sandecensem, primo & postmodum per Palatini Sendomiriensis auctoritatem & honorem sicuti ingens medium inuidi animi in castris conseruauit, atque vita sumptibus & præsentia Regno, Senatui, & Patriæ declarauit, ita honore Senatorio admonitus, hac 4. ut nobilitas Patronum, plebs afflicta Parentem, leges custodidem, Respub. ciuem experiretur continuo procurauit. Quapropter occurrenti in limites hostili animo Turcarum Osmano cum forti milite non defuit, instantibus Comitijs Regni, præsentiam non negauit, bonos, doctos, & fortes, benignitate nobili obseruauit. Data vero satisfactione Patriæ & Reipub. quia per necessarium erat, ut suæ quoque Familiæ debitum referret, sacramento matrimonij cum Sophia de Woystáwice, adstrictus purpureum florem, obtulit Patriæ Balduinum filium, cuius minorennis adhuc ætas existimationi Academicorum, cum ipse Sereniss. Rex Cubicularium, aulicumq. suum bello paci q. consultum, Præfecturis Stobniciensi, & Robciciensi in alta disposuerit, atque in graui Senatus auctoritatem incitatum annumerare statuerit. Ergo illam ipsam fortunam, quæ aspirante tam prospere processisti, conserues & verearis Deum scilicet, & Dei Parentem Virginem.

Maximilianus 2. filius Zbignei Palatini Sendomir. Hic ut alto principio altissimum obtinuisset terminum, in ætate singula desiderio senescebat. Si diligentiam literarum consideraues desiderio senescebat, scire expeririq. illa, quæ Aristoteles cognoscere, quæ dixere Vrani Scriptores, notare quæ Regnorum sint stabilimenta & polities, imprimere ea quæ intellectus Angelici speculantur, totum ultimumq. desiderium. Si uero in Martem conspexeris, fixit desiderium. Si bonitatis rationem senescit desiderio, ut merito quidam de illo scriptum reliquerit.

Vir bonus & sapiens qualem vix reperit vllum,
Millibus è cunctis hominum consultus Apollo.

Et tam grato Patriæ desiderio meruit ea, quæ sui maiores in præmium virtutis & fortitudinis assumpserunt gradum, scilicet tituli & honoris ad Principis
latus

latus & aurem. Et qui in die electionis Sereniss. Regis Vladislai IV. ad affectum ipsius Marschalci Generalis omnium ordinum Equitum deputatus fuerat, hic modernis diebus curulem creatus Thesaurarius Curiae & Marieburgensis Capit. graviter, prudenter, probitate & iustitia illustrat. Reliquit suae fortitudinis & pietatis viua exemplaria, ex Helena de Kázánov Ioannem Equitem Militem Commendatorem Posnan. diu sicut in multis eventibus praei non didicit pauescere, nec aliquo lapsu summae rei diffidere: ita semper praestolabatur. ut nouissimum spiritum suum pro facie Patriae & aris par virtutem & fortitudinem effundat. Stanislaum Abbatem Koprzywnicen. cui sicut obsequia semel reddita Deo comprobant fidelitate & vigilantia ad Regiam maiestatem Sereniss. Vladislai IV. ita amorem quoque suum Patriae, & augmentum honoris Familiae obligatum praestat & conseruat. Reliquit & alios filios Hieronymum, Zbigneum, Georgium, Alexandrum, Vladislaum, quorum educatio generosi sanguinis celebritati coniuncta, spem amoremque parit, & curabunt illi fauente Dño ex alto, ne illis flebile illud quod aliquando Romanis obueniat.

Defunctis Patribus successit praua iuuentus,

Quorum consilijs praecipitata ruis.

Georgius 3. filius Zbignei Palat. Sandomir. Hic coronidem Atlantis pectore & Mineruae genio Familiae superposuit. Plurimis quidem antecessores adornarunt coronis, & triumphis bellicis claram hanc meritis & illustrem praemia familiam, ingentibus quoque illam honoribus decorarunt & gloriis, sed quia in hoc vno ceu in Pandorae donis compendium fecerunt, decus amorque Patriae, honestum & utile Reipub. lux intelligentia, iustitiaque Senatus grauitas, auctoritasque Maiestatis Regiae excelsum supereminensque omnium illi tribuendum venit. Ille etenim post Academica studia in Regno peragratis, multis exterorum nationibus quo non illi amplius esset tadio labor insolitus, non locus ullus asper arduusque itineris, non demum armatus hostis formidini in Patriam redijt. Et quia gentes quocumque ipso terrae suae solo & caelo acrius animantur, Vladisl. Sigism. III. filio Principi tunc Poloniae adhaesit, atque cum illo inter cruda bellorum cum Moschis incentiua, motus, saltus, strues, & clades durauit & stetit. Quoniam vero pax sit per bellum, & bellum propter pacem, datis legibus caesis ad Sigism. III. redijt. Sed quia prudentia motum in Regno temperat & quieti prouidet, iudicio praecalto ipsius Regis & Senatus ad obeundas legationes destinatus missusque fuit. In Angliam ad Iacobum Magnae Britanniae Regem iuit, unde contra Osmanum Tyrannum tunc ceu Leonem & Draconem Poloniae imminentem (irritis aliorum legationibus ad alios Principes Christianos missis) solus subsidia attulit & adduxit, quorum fama tantum ad eum serio valuit, quo Turcae ad petendam pacem compulsi sunt. Nil vero decentius cum illi fuerit quam inchoatum semel obsequium semper offerre Regi & Patriae, bello Suetico in Prussia efferbescente festinare lente non proposuit, sed & praesens Regi Serenissimo adesse, & milite propriis stipendiis conducto exercitum

Regi

Regis augere, & irritis pluribus conditionibus, & pacis tractatibus tototriennio continuatis, nunquam tepescere visus fuit. Sed quia continuo bello nullus renascitur fructus, ut dixit Seneca:

Si aeterna semper odia mortales gerant.
Nec captus vnquam cedat ex animis furor,
Sed arma fœlix teneat infœlix parer
Nil relinquent bella: tum vastis ager
Squallebit aruis subdita rectis face
Altus sepultas obruet gentes cinis.

Inclinatis partibus ad inuicem Anno 1629. ad Altmarcum cum collegis suis inducias sexennales opportunissimo Reipub. tempore cum Regno Suetiæ conclusit. Sequenti verò tempore in Comitibus Generalibus Regni director Equestris ordinis cum esset, tantam existimationem sui in omnium animis peperit, ut nullus de illo suspicauerit dicendo: nec fide nec diffide, aut fide sed diffide, sed dicebant: Fide nec quando diffide. Quocirca maximas differentias quæ intercedebant inter populum & Regiam, atq; præteritorum annorum Comitia turbabant feliciter composuit. Translato verò ad superos Sigism. III. Rege, à Vladislao primogenito Principe, omnium Interregnorum consiliorum moderator assumptus: eiusdem ad Ordines Regni, ad electionem congregatos legatus fuit. Qua feliciter peracta, alteram ad eosdem Ordines Cracouiam ad coronationem congregatos, & morbo graui electi Regis perterritos, obiuit, exequutus fuit. Quoniam verò instabile Regnum est ubi non est sanctitas, pietas, fides, quæ omnia ex obedientia Ecclesiæ confluunt pauco intercedente tempore diem coronationis Regis, ad maximum Pontificem VRBANVM VIII. cum obedientia legatus fuit, ubi simul omnia, quæ inter status spirituales & secularem in hoc Regno, à trecentis & amplius annis quietem populorum turbabant, per restricta breuium à Sede Apostolica allata composuit, atque demum omnibus his controuersis director Equestris Ordinis Anno 1635. electus in utili ex sudato humore à prætendentibus finem imposuit. Qua etiam in legatione Regis sui nomine apud Imperatorem Ferdinandum II. apud Venetam Remp. & apud Ferdinandum Hetruriæ Ducem officio legati functus est. Quoniam verò Dii virtutem prouehunt in maius, recrudescente bello Suetico in Prussia Anno 1635. à Vladislao Rege Prusiæ gubernator cum exercitu impositus, illam Prouinciā usque ad sanctitas inducias feliciter gubernauit, hostesq; dextere repressit. Anno verò sequenti ad Comitata Imperij Romani Ratisbonam missus, in electorali Collegio Ferdinandum III. Rom. Imper. nomine Regis sui suaserit & persuaserit, & ante ipsum actum electionis declarationem septemviralem Regi suo attulit. Pro quibus multisq; alijs meritis, laboribus exantlatis, in Sendomir. ex Thesaurario Curie Regni renunciatus fuit. Sequenti verò Anno, dum ad introducendam in Regnum Cæciliam Renatam Reginam, ad confinia Regni destinatus, maximo splendore & comitatu tantam hospitem, ad limites Regni salutatam deduxisset obtinuit, ut

Vicecancellarius, demum Cancellarius Supremus, Regis iudicio, & Senatus suffragijs vocaretur, & custodiam legum, & salutis publicæ post Regiam Maiestatem secundus obtineret. Et quia Catholica Fidei exemplar, vera virtutis imago, optimi Principis Icon, Prototypon amoris Patriæ est certum omen felicitatis magnæ. Idcirco à primis totius orbis Christiani Monarchis, maximis honoribus, præminentis & titulis, in perpetuum dotatus, donatusq; recessit. V R B A N V S VIII. post varios honores ipsi delatos, illum Ducem in Ossolin sine scitu ipsius absentem creauit & pronunciauit, magnificoq; dilepmate communiuit. Ferdinandus verò II. Rom. Imper. semper Augustus, eundem inter Sacri Romani Imperij Principes adscripsit & connumerauit, & ab Electoribus in Comitijs Ratisbonensibus, susceptum & ratificatum gratulatus est. In cuius rei memoriam æternam, utraq; Priuilegia infero.

Breue Summi Pontificis V R B A N I VIII.

Romanus Pontifex, Altissimi Regum Regis, & Dominantium Domini, in terris Vicegerens, inter grauissimas curas, quibus assidue premitur, hanc quoque solitudinem peculiari studio suscipere consuevit, vt Viri generis Nobilitate, & meritis præstantes, præsertim terras, & castra possidentes, Castrorum huiusmodi intuitu, honoribus, & titulis sua, & Sedis Apostolicæ benignitate decorentur, quo ipsi hoc beneficio deuincti, & in deuotione, & fide erga eandem Sedem sincere persistant, ac eorum exemplo alij ad similia præmia promerenda inducantur. Hinc est quod Nos, vt Terra, seu Oppidum de Ossolino Craconien. Diocesis. quæ seu quod ficut accepimus, ad dilectum filium Nobilem Virum Georgium Ossolinski Comitem de Tenczyn, ac Curia Regni Poloniae Thesaurarium, nec non charissimi in Christo Filij Nostri Vladislai Poloniae & Sueciae Regis Illustris, ad Nos, & Sedem Apostolicam Oratorem spectat, digniori titulo decoretur, ac tam dicto Georgio, quam eius heredibus, & successoribus quibuscunque, dictæ Terræ Ossolin, in temporalibus Dominijs, meritorum tamen ipsius Georgij intuitu, dignitatum, & honorum accessio fiat, opportunè providere, ac eundem Georgium specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibuscunque Excommunicationis suspens. & interdicti, alijsq; Ecclesiasticis sententijs contra eum, & poenis à Iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium duntaxat cōsequendum, harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes. Supplicationibus Nobis per dilectum Filium Nostrum Franciscum S. Laurentij in Damasco Diaconum, Cardinalem Barberinum nuncupatum, S. R. E. Vicecancellarium, Nostrum secundum carnem ex fratre germano Nepotem, super hoc humiliter porrectis, inclinati, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, Terram Ossolini præfatam, per ipsum Georgium vt probatur possessam, cum suo Territorio, Districtu, Iurisdictione, dominio, Vassallis, Vassallagijs, locis, Villis, terris, prædijs, possessionibus, Iuribus, & pertinentijs vniuersis, prout ad Georgium præfatum, de iure legitimè spectant, illorum omnium situationes, qualitates, quæ citates, confines, denominationes, & veros annuos valores, ac Familiæ dicti Georgij titulos, præsentibus pro expressis habentes, in nobilem & antiquum Ducatum, pro dicto Georgio, & de eius Familia, in Terra huiusmodi, successoribus quibuscunque dicta Terræ Dominijs, ita tamen vt ex illis, de præfata Familia, ille duntaxat huiusmodi Ducatus titulo fruatur, & gaudeat, qui pro tempore erit Dominus præfati Oppidi, seu Terræ Ossolini, quæ Ducatus erectio facta sit, & censeatur cum omnibus &

bus & singulis Priuilegijs, exemptionibus, facultatibus, immunitatibus, prærogatiuis, præminentijsq; antelationibus, fauoribus, gratijs, indultis, & insignibus, alijs Ducibus, & quantumuis antiquis Nobilibus & Illustribus de iure, vsu, consuetudine, aut priuilegio Apostolico seu Imperiali, vel Regali potestate, vel alias quomodolibet concessis & permissis, sine tamen alicuius præiudicio, Apostolica auctoritate tenore præsentium erigimus, & instituimus, ac Ducatus; nec non Georgium & Successores præfatos Ducis nominibus, titulis, dignitatibus, prærogatiuis, & honoribus, insignimus, & decoramus; nec non dictum Georgium, eiusq; Successores præfatos, vt supra Terræ præfatæ Duces creamus, facimus, constituimus, & deputamus, ac aliorum Ducum, etiam antiquorum numero, & consortio fauorabiliter aggregamus, ac de Ducatu huiusmodi inuestimus, illiq; & illis, de more benedicimus. Insuper Georgio, ac eius Successoribus præfatis, quod in omnibus & singulis, ac quibuscunq; edictis, proclamationibus, sessionibus, processionibus, Congregationibus, Conuentibus, pompis, consilijs, cæterisq; actibus publicis & priuatis, tam in statu Ecclesiastico, quam extra illum, vbilibet gentium, ac etiam in quibuscunq; locis, prouincijs, regionibus, etiam Transalpinis, & transmarinis, & in Romani Pontif. Imperatorũ, Regum, Ducum, vel quorumuis Principum & aliorum Curijs, Conspectibus, & præsentijs Georgius, eiusq; Successores præfati, veri & indubitati Duces sint, & habeantur, denominentur, reputentur, & censeantur, ipsiq; se tales appellare, nominare, & inscribere, ac ab alijs cum effectu haberi, teneri, reputari, & nominari facere, armaq; & insignia, à similibus Ducibus deferri solita, etiam cum Corona aurea gemmis ornata habere, & publicè seu priuatim, ubiq; deferre & gestare; nec non præfatis, ac omnibus & singulis alijs Ducum insignijs, titulis, gradibus, dignitatibus, priuilegijs, immunitatibus, prærogatiuis, antelationibus, præminentijs, facultatibus, indultis, gratijs, iurisdictionibus, vasallagijs, & cæteris iuribus, quibus alij veri Duces, quantumuis antiqui Nobiles & Illustres, tam Pontificij quam Imperiales, & Regij de iure, consuetudine, priuilegio, aut alias quomodolibet, vtuntur, potiuntur, & gaudent; ac vt, potiri, & gaudere possunt, & poterunt, quomodolibet in futurum, quæ omnia etiam si speciali nota digna essent, præsentibus pro expressis haberi volumus, in omnibus & per omnia, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, ac æquè principaliter, absq; ulla prorsus differentia, vt, potiri, & gaudere, liberè & licitè possint & valeant, etiam absq; ulla à nobis seu præfata Sede habita, & obtenta licentia pariter concedimus, & indulgemus. Præterea in virtute Sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ poenæ, præcipimus & mandamus dilectis filijs, nostro Hyppolito Sancti Angeli in foro Piscarium Diacono, Cardinali Aldobrandino nuncupato moderno, & pro tempore existenti, eiusdem S. R. E. Camerario, & Cameræ Apostolicæ Præsidentibus Clericis, nec non quibuscunq; Legatis, etiam de Latere, & Nuntijs Apostolicis, vbicunq; locorum existentibus, ac etiam eiusdem Ducatus Vniuersitatibus, habitatoribus, incolis, vasallis, & subditis, quatenus Hyppolitus videlicet Cardinalis, & pro tempore Camerarius, Præsidentes & Clerici, Georgium eiusq; Successores præfatos, vti veros Duces honorent, & agnoscant, ac ab alijs honorari, & agnosci faciant, & mandent. Vniuersitas verò, vasalli atq; incolæ, & subditi præfati, illis tanquam veris eorum Ducibus, de cætero obedire, ac homagij, & fidelitatis debitæ, aliaq; iuramenta, seruitia & iura, exhiberi solita, præstare & exhibere debeant. Ac demum hortamur omnes & singulos, Imperiali, Regali, Ducali, Marchionali, aut alia quacunq; superioritate fungentes, vt Georgium & alios præfatos, si opus sit, ad Ducatus honores, gradus, & dignitates, aliaq; præmissa ubiq; recipiant, & admittant: illisq; in eo auxilium & fauorem præstet, nec desuper à quoquam quouis quæsito colore, aut præ-

textu directè vel indirectè molestari, perturbari, vel inquietari, permittant. Decernentes nihilominus propter mutationem & alterationem status, de simplici dominio terræ huiusmodi, vt supra in Ducatum & alia præmissa, per nos ordinata, nullum omninò præiudicium, aut onus Terræ præfatæ, eiusq; membris, annexis, pertinentijs, nec non Georgio eiusq; Successoribus, Vniuersitati incolis, habitatoribus, vassallis, & subditis præfatis illatum, adiectum aut impositum, illorumq; omnium Priuilegia, immunitates, facultates, gratias, inuestituras, si quæ sint & concessiones ac iura nullatenus imminuta, alterata, abrogata, aut quoquo modo auita vel imminuta, nullamq; iurisdictionem, imperium merum aut mixtum, Georgio, & alijs huiusmodi, præterea, quæ ante præsentem erectionem habebant, attributam, aut attributam censi posse, sed salua & illæsa semper fore & esse, ac in suo robore permanere, & tantummodo nouum titulum, nouamq; dignitatem, & honorem, adiecta & cumulata; nihil autem de ultimo statu, & natura, in qua nuper ante præsentem nostram concessionem erant, detractum aut imminutum esse, &c. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die xxiii. Decembris. M.DC.XXX.III. Pontificatus Nostro anno xi. M. A. Maraldus.

Diploma Romani Imperatoris FERDINANDI II.

Ferdinandus II. Diuina fauente Clementia Electus Romamorum Imperator semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatia, Sclauoniæ Rex, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Brabantia, Styriæ, Carynthiæ, Carniolæ, Marchio Morauia, Dux Licemburgiæ, ac superioris & inferioris Silesiæ, Virtembergæ & Teckæ, Princeps Sueniæ, Comes Habsburgi, Tyrolis, Ferretis, Kyburgi, & Gorytiæ, Landtgrauius, Alsatiæ, Marchio S. Rom. Imp. Burgouiæ ac superioris & inferioris Lusatia Dominus, Marchia Sclauonica, Portus Naonis & Salinarum.

Illustri sincere Nobis dilecto, Georgio Ossolinio Comiti in Tenczyn, Thesaurario Curia Regni Pol. Capit Bydgosciens. Pilzneń. Ryceń. nec non Serenissimi Pol. & Suecia Regis Vladislai Camerario intimo, & Legato ad Summum Pontificem, ac Secdem Apostolicam Extraordinario, gratiam Nostram Cæsaream & omne bonum.

Etsi Nos pro innata Nobis benignitate clementiaque Summi ac immortalis DEI, qui caelestis suæ liberalitatis thesauros, in vniuersum hominum genus largissime effundit, exemplo, postquam ab ipsius Diuina Maiestate ad Maiestatem hanc humanam, & excelsi Throni Imperialis solium euecti sumus, hoc in primis curæ habemus, vt munificencia Nostra in quoscunq; hominum ordines, quorum id virtus & fides merentur, amplissime extendatur exerceaturq;? Omnino tamen decere existimamus, vt diligens & accurata habeatur ratio, quo præmia vnicuiq; & honores dignitatesque, pro cuiusq; meritis debito discrimine conferantur; vt scilicet vnus ab altero, quibusdam quasi gradibus distinguatur, & qui clariore loco nati, Nobilitatem à maioribus acceptam, nobilibus & præclaris actionibus, ac virtutum studijs, pro Patria, pro Principibus suis, pro Repub. strenuè laborando, magis magisque illustrant, ampliori honoris & dignitatis præminencia decorentur: sic enim ratio æquitatis & iustitiæ habetur, & reliqui mortales ad honestissimum virtutis & gloriæ certamen pulcherrimis exemplis prouocantur. Considerantes igitur Georgi Ossolini Comes in Tenczyn, non iam antiquissimi generis decus, & splendorem, quo Maiores tui, iam olim in Regno Polonia, insigni cum nominis fama floruerint, semperq; cum primoribus eius Regni familijs concertauerint, sed proprias dotes ac virtutes Tuas, quibus supra omnem Tuorum modum, iam pridem

Terra-

Terrarum Orbi, ac imprimis Nobis ipsis innotuisti, quippè qui ab illo iam tempore, quo posuisti, in Vniuersitate Archiducali Ciuitatis Nostræ Græcensis, literarum fundamentis, ac iam tum præclaris editis virtutum ac ingenij documentis; eum deinde laudabilium studiorum tuorum cursum tenueris, vt tametsi in magno omnino, apud omnes honore; apud inclytos verò Reges Poloniæ & Sueciæ, quondam Serenissimum Sigismundum affinem Nostrum charissimum felicis recordationis, eumque qui nunc rerum feliciter potitur, Serenissimum Vladislaum Nepotem Nostrum item charissimum in dignatione sis ac fueris: ob eam tamen prudentiam, rerumque gerendarum dexteritatem, ac alia præclara dona Tua, quæ iam alias, tum nupero ad Summum Pontificem, Sanctamque Sedem Apostolicam, nomine dicti Serenissimi Regis Tui, ac Regni Poloniæ, Legati obito munere, præcipuâ cum laude Tua demonstraris: non minùs à Nobis, quàm communi omnium iudicio, Maioribus omnibus honoribus, ac dignitatibus sustinendis, ac adimplendis idoneus iudicaris. Benignè etiam perpendentes, singulare deuotionis erga Nos, & Sacrum Romanum Imperium, Augustamque Domum Nostram Austriacam studium, quod inde à prima ætate præferre, ac comprobare dignosceris, confisi que omnino, te ab illo laudabilium actionum tuarum cursu, non modò non recessurum, sed in posterum te ipsum quoque superaturum, & exemplum posteris, quod imitentur relicturum esse. Hinc est quod Te dignum iudicauimus, in quem singulare, ac eximium quoddam munificentia Nostræ Augustalis documentum, quod Tibi ac toti posteritati Tuæ legitimæ, perpetuo honori, ac ornamento esset, consecrandum statuerimus. Motu itaque proprio, ex certa nostra scientia, animo benè deliberato, ac sano Principum, Comitum, Procerum, Baronum, ac nostrorum, & Imperij Sacri fidelium dilectorum, accedente consilio, eaque qua fungimur Cæsarea potestatis & authoritatis plenitudine. In Nomine Dei Omnipotentis, quem Principatum, honorem, & dignitatem, fontem inexhaustum, & primam scaturiginem agnoscimus. Te Illustrum GEORGIVM OSSOLINVM Comitem in Tenczyn, Tuosque liberos hæredes & descendentes legitimos, vtriusque sexus, in veros Sacri Romani Imperij Principes, & ad titulum atque dignitatem Principatus Imperialis ereximus, exaltauimus, ac sublimauimus, aliorumque Nostrorum, & Sacri Imperij Principum numero, cæui & consortio aggregauimus, prout per præsentem erigimus, exaltamus, sublimamus, & aggregamus. Decernentes & hoc Nostro Cæsareo edicto firmissimè statuantes, vt posthac perpetuis futuris temporibus, supradictè Illustris Georgi Ossolini, Comes in Tenczyn, Tuique hæredes, ac descendentes legitimi, virtute huius Nostræ Erektionis, exaltationis, sublimationis, & aggregationis, ab hac hora in perpetuum nominemini, nuncupemini, & reputemini, tam in scriptis, quàm viua voce, aut alias quotiescunque, seu quomodolibet vestrum mentio facienda erit. Imperij Sacri Principes, saluis tamen, & in statu permanentibus, antiquis & genuinis vestris titulis & dignitatibus per manus acceptis, utque tanquam Imperij Principes, proximè affideatis alijs Principibus, Sacri Imperij induti ac vestiti eorundem Principum in solennibus vsitato amictu, & in actibus, vbi moris est, omnibusque & singulis honoribus, dignitatibus, prerogatiuis, exemptionibus, præeminentijs, libertatibus, iuribus, priuilegijs, insignibus gratijs, indultis Regalibus, & alijs quibuscunque in iudicio, & extra, in omnibus statutis, rebus, & causis, tam spiritualibus, quàm temporalibus, Ecclesiasticis & prophanis sessionibus, & alias vbi que & in locis omnibus gaudere, vti, ac frui, debeat ac possit, quibus alij Nostrum, ac Sacri Romani Imperij Principes, per idem Romanum Imperium, & vbi que locorum, & Terrarum, in dandis recipiendis iuribus, conferendisque & suscipiendis Feudis, & in alijs omnibus, & singulis, ad Illustrum statum, & conditionem Principum spectantibus, gaudent, ...

cur, fruuntur, & potiuntur: & haftenus gauisi, vti ac potiti sunt, quomodolibet, consuetudine vel de iure. Praefati ramen Serenissimi Regis Poloniae iuribus, ac superioritatibus semper illaesis, & saluis. Quocirca serio & expresse mandamus vniuersis & singulis Electoribus, alijsq; Sacri Rom. Imp. Principibus, Ecclesiasticis & saecularibus, Archiepiscopis, Episcopis, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Nobilibus, & Ignobilibus, Clientibus, & Capitaneis, Vicedominis, Praefectis, Magistratibus, Procuratoribus, Officialibus, Questoribus, Ciuium Magistris, Iudicibus, Consulibus, Heroaldis, Caduceatoribus, Ciuibus, Municipijs, & omnibus deniq; Nostri, & Sac. Rom. Imperij subditis, & fidelibus dilectis, cuiuscunq; status, gradus, ordinis, dignitatis, aut praeminentiae existant; vt Te supradictum Illustrrem GEORGIVM OSSOLINIVM Comitem in Tenczyn, dictosq; Tuos haeredes, & descendentes legitimos, in infinitum, ex hoc tempore in futurum ac perpetuo, pro Principibus Imperij reputent, & honorent: Vosq; Principes Imperij nominent, dictisq; Priuilegijs, Iuribus, Insignibus, Regalibus, praeminentijs, Exemptionibus, prerogatiuis, gratijs, & indultis, liberè, pacificè, & sine omni impedimento ac molestatione, gaudere, vti, frui, & potiti sinant, nec aliquo pacto, in ijs impediunt, seu perturbent, sed potius tueantur, manuteneant atq; defendant, neque contrarium faciant, fieriue quouis modo permittant. Quatenus Nostram, & Sacri Imperij indignationem grauissimam, & Quingentar. Marcar. auri puri multam, pro dimidia Imperiali filco seu aetario Nostro, pro reliqua verò parte iniuriam passi, aut passorum vsibus, toties quoties contrauentum fuerit, omni spe veniae sublatâ, applicandam, euitare voluerint. Quod hocce diplomate Nostro Imperiali manu propria subscripto, & Bullae Nostrae Caesareae, appensione munito testatum volumus. Datum in Ciuitate Nostra Viennae, die 20. mensis Ianuarij. Anno Domini 1634. Regnorum Nostrorum Romani 15. Hungarici 16. Bohemici verò 17. FERDINANDVS.

Anselmus Casimirus

Archiepiscopus Moguntinus.

Vt P.H. à Stralendorff. mpp.

Et quoniam tam illustris viri dignitas, quam Sac. Rom. Ecclesia, & Imperator. S. August. extulerunt, & Familiæ quam illi magnis encomijs & singulari omine adornarunt, omnibus honori & admirationi est: Ideo alij gratitudinis ergo sui debitum reddiderunt honorem, alij plurimis laudibus virum honorarunt, inter ceteros Academicus Crac: de illo tale in lucem edidit elogium.

Sarmaticos inter Proceres dignissime Princeps,

Atq; Ossolinij Pompa Ducalis agri.

Et Regi incolumen qui Te, Tuaq; omnia fundit,

Et pace & bello maxime Gentis amor.

O quam Te memorem? Tibi vel quæ Encomia dicant?

Quam tennes Musas in Tua gesta fero?

Omnis doctrinae, & cuiusq; idiomatis auspex

Et Fama es: Famam hinc totius Orbis habes.

Quis timeat cæcus, formidet & hostica tela.

Ascia est, hæc nobis tuta habitacula struit.

Ascia, Sarmatiae tutus quâq; integer orbis,

Possit & amissum mundo aparire decus.

Per hanc nil poterit terræ nocuisse paternæ,

Per hanc antiquius Gens Tua nomen habet.

Stemma Tibi hoc decori est; ornat Te Sanguinis Ordo,

A quo & Caesareum vertice germen habes.

Et vali-

Starza alias Topor.

47

Et validos artus, & maiestate tremendos
Herois vultus, Regia cuncta putes.
Congrua forma viro, facundia digna Stratego:
In summâ, quicquid dixerò nihil sat erit.
Quiq; idem vario rerum limatus ab usu,
Dux, Princeps, Miles, consilio, arte, manu.
Perge ergo Tua vota & spes implere Tuorum,
Successus stupeat Lechus ut ipse Tuos.

Et Pater Albertus Pigłowski Societatis IESV in suo Centenario.

GEORGIVS OSSOLINSKI.

Naturæ hunc decus

Iure dixeris

Expertæ in eo, quidquid patuit

Claritudo, eloquentia, prudentia summa

Tam bonam matrem optimus filius

Augustissimâ virtute perfecit.

Illam prompturus Orbi, Orbis theatrum habuit

Dignus Romanâ luce

Qui latere nesciret in Patria

PRO FERDINANDO Tertio Legatus Ratisbonam

Et Imperatoribus imperia deposcere.

Et ad CHRISTI Vicarij pedes.

Regum coronas deponere se scire probavit.

Tantam magnitudinem

Insigni humanitate decoravit.

Minimæ Societatis IESV Mecænas maximus

Eam dotavit Bidgostia,

Et quia tanto viro etatem consumere sine sacramento matrimonij nedum fatale, sed etiam vitium Atheistarum esset, placuit in honorem Maiestatis Diuinæ & Familiæ procreationem cum Isabella de Zurow Nicolai Danilowicz The-saurarij Regni filia iuramenta coniugij stabilire, & suscepit magnæ spei de-sideratam prolem, Franciscum Capitaneum Bidgostien. & Lubacouien. & tres filias, quarum maior natu Helena Tecla, Alexandro Lubomirski Comiti in Wisnicz Capitaneo Sendomirien. & Zatorien. Serenissimæ Reginæ Pocillatori nupta est, aliæ verò duæ Anna Teressia, & Ursula Brigitta, adhuc dum innu-ptæ sponsæ tamen: Illa Sigismundo S. R. Imp. Comiti à Donhoff Sokalien. & Boleslauien. Hæc Samueli Kalinowski Domino in Viatyn Bractauien. Lity-nen. Lubacouien. Gubernatoribus destinata. Quibus illud Orphei & Temo-clis apud Stob. serm. 79. ad conseruandam perennem Familiæ lineam ceu quod-dam antidotum offerro:

Iuppiter inspicit illos qui colunt iura parentum

Et qui negligunt præ animi imprudentia

At illis quidem benignus & mitis bona largitur,

His verò insensus indignatur per furias.

Sunt enim vehementes in terra parentum furia.

Qui ergo patrem timer ac reueretur,

Hic in bonum ciuem euadet procul dubio

Et hostibus incommodare poterit.

Zegotij

Zegotij in Cracouiē. Palat. magnæ antiquitatis & magni nominis viri, quorum posteritas quia in tempora & tempora perdurat, iam ultra quingentos annos Zegotorum nomen scripta & Historia circumferunt. Anno 1242. Conrado Masouia oppugnante Sendomiriam & Cracouiam, eò quod in Principem non ille sed Boleslaus Caluus Henrici occisi à Tartaris filius electus esset, Zegota Toporeus fauens Conrado legitur. Bielsc. fol. 169. Cromer. fol. 146.

Zegota Toporeus Cracouiē. Palat. armorum Topor sub Leschone nigro exercituum Præses unā cum Ianusio Palat. Sendomiriē. armorum Iáninā in bello cum Lituani Anno 1283. Crom. fol. 174. 176.

Zegota de Morauica Toporeus Vexillifer Cracouiē. in bello contra Cruciferos & Pruthenos Lokietconis Regis victorioso occubuit Anno 1331. in die S. Stanislai, ait Bielsc. Cromer. Castell. Cracouiē. nominat. Dicit autem quod tunc cæsa fuerunt 20 millia Cruciferum, ex nostris autem 30. vel 50. personæ.

Zegota cum Otta uterq; Toporei Episcopum Paulum captiuauerunt, & in Syrdiam deduxerunt, Anno 1271. Sed hi mutatione armorum à Toporeis ipsis puniti. Transierunt postmodum in Opoliensem Ducatum, atque ibi domicilia sua constituerunt. Dlugoss. sub eodem anno. Et inde campus diuersus à sanguineo in Toporis habet ortum in Sendomiriē. & Cracouiē. Palatinatibus, unde illi venditis possessionibus recesserant.

Zegota seu Szegota Vexillifer Nouogrodensis Tribunus Cracouiensis præsens ad diuisionem bonorum per Spitkonem Palat. & Capitaneum Cracouiē. factam inter Zaklikam Cancell. Aule Regalis Regni Poloniae ab una, & inter Spitkonem Pincernam Sendomiriē. atq; filium eius Gregorium ab altera Anno 1396. Tenent hoc priuilegium D. Petrus Zaklika & eius Successores. Modernis temporibus germani fratres Zegothij de Podstole, in Siradiē. Palatinatu. Stanislaus, Ioannes, Albertus, Paulus, & Adamus. Patruelles autem horum fratres notant familiam suam à Milakow & à vulgo vocantur Milakowscy, Christophorus, Stephanus, & Stanislaus. Ex his Zegotijs aliqui transierunt in Volhyniam. Militando namq; in consinibus tandem sibi elegerunt & constituerunt domicilia in Volhynia. Ab uno illorum erat miles, postmodum factus religiosus S. Dominici Nicolaus extitit proficiuus in Ordine, qui in Kodak prima fundatione tam Oppidi, quam propugnaculi Regni à Turcis & Tartaris fundatis per Sereniss. VLADISLAVM IV. & Rempub. Ecclesiæ quoq; & Ordinis Præd. erat primus Vicarius atq; ibidem quiescit Germanus suus miles Hieronymus cum Kleščowski & alijs in varijs expeditionibus in Prussia, contra Tartaros & Cosacos.

Pileccij, hæredes in Iáblonna Toporei descendunt ab Andrea Palatino Crac: filio Zegotæ Palat. item Crac: qui cognominatus fuit Comes de Pilcá, & inde ab eo descendentes denominati fuerunt Pileccij. Hunc Andream Acta Terra Crac: in Anno 1335. referunt, & priuilegium Monasterij Andreouiē. in hac verba: Præsentibus his testibus Iascone de Melszyn Castell. Crac: Andrea de Pilca Palat.

Palat. ibidem, Ioanne de Számotuly Cancellario Regni, Krzywosądone Succamer. Crac: & alijs multis fide dignis Anno 1336. Datum per manus Zbignei Præpositi & Cancell. Crac: tempore Casimiri Magni, is erecto Xenodochio S. Spiritus certas villas inscripsit, ut pote Krowodrza, & alia in tractu Pilecensi. Reliquit filios Ianusium Castell. Sendomir. & Martinum Castell. Zawichosten. & Sandiuogium Pincernam Cracouiensem.

Otto Comes in Pilcá Palat. Sendomir. filius Zegota Palat. Crac. una cum Arce dicta Smolen hæres, filiam suam Helisabetham quam unicam tantum habuit, Vincentio Granouio de armis Leliwá Generali maioris Polonia desponsante, Mellinio Castell. Crac. in matrimonium contulit Anno 1340. Dlugos. Tomo 2. Bielsc. lib. 2. de hoc Cromerus lib: 12. Anno 1349. ita scribit: Ottonem Pilecium gente Toporum Palatinum & Præfectum Sandomir. &c. Idem eundem Prædislai Gotuchouij successorem in Præfecturam Maioris Polonia commemorat. Homo splendidus & liberalis, ut quemq. de nobilitate factiosissimum, & sibi maxime aduersarium esse nouerat, ita os eius comitate & munificentia sua primum obstruxit, sic aliquanto pacatius deinde imperium eius ferri ceptum. Hoc munere postea Generalis Administrationis cessit Sandiuogio de Subin fratri suo patrueli, qui in Maiori Polonia plurimas tenebat possessiones. Eiusdem Ottonis meminit Dlugos. Tomo 2. Anno 1376. inter septem vexilla Toporum. Hic in templo Sanctissimæ Trinitatis Cracouiæ, requiescit una cum Andrea Palat. Crac. fratre suo, relicta fundatione notabili, & cantato Sacro quotidiano, ut Conuentus Cracouiensis declarat.

Helisabeth filia Ottonis memorata, Granouioq. in matrimonium collocata, vidua derelicta vii ad summa quæque è tantis Parentibus nata & educata, tandem fit postea Regina Pol. Vladislai Jagellonis consors, & ab Ioanne Rzeszouio Archiepiscopo Leopoliën. in Conuentu Generali Crac: coronata, Anno 1416. Dlugos. Tomo 2. Hæc Filio suo Vincentio Granouio de stemmate Leliwá, impetrauerat à Rege, ut Comitatus titulo de Pilcá ex maternis bonis sibi assumpto fruere-tur. Sed quoniam multi Senatorum huic petitioni eius instantibus Toporiis erant contrarij, quapropter Comitatus eius per Albertum Iástrzëbiec. Episcopum Crac. & Cancell. Regni, infectus & abrogatus fuit. Dlugos. Tomo 2. Miechouita lib: 4. Attamen occasione bonorum Pilcá per Helisabetham memoratam de Gente Toporum in Familiam Granouiorum importatorum, ceperunt ijdem Granouij assumere nomen & titulum Pileciorum, respectu bonorum Pilcá, cum non essent verè de gente Pileccij sed Granouij. Noui enim Pileccij stemmate Leliwá pro armis utebantur ex Granouijs. Pilcá autem & hæredes eius antiqui Starza, alias Topor arma gessere. Bielscius lib: 2. & 3. Hæc Pilcam & alia plurima bona in Palat. Crac. sita in Familiam Leliuarum transportauit, in Regio sepulchro est funerata, in Arce Crac. in Capella Mansionariorum, quæ nunc Stephani Regis nuncupatur Anno 1419. Miech. lib: 4. Ianusius de Pilcá Castell. Sendomir. hæres in Iáblonna, Andrea Palatini Crac. filius.

filius. Ottonis Palatini & Præfecti Sandomir. germanus nepos. Is præsens aderat ad confirmanda priuilegia Monasterij Sandomir tempore Casimiri Magni, cum Martino Castellano Zauichosten. fratre suo, qui in eodem quoque priuilegio commemoratur in hæc verba: Præsentibus Venerabilibus, ac Generosis viris, Ottone de Pilcá Palatino Sandomir. Ianusio nepote illius ex fratre Castell. Sandomir. hærede in Iáblonna, Martino Castell. Závichostenfi, hærede de Iáblonna, nec non alijs fide dignis Anno 1368. Datum per manus Domini Ioannis de Czarnkow Vicecancell. R. P. scriptum autem per Ioannem Canonicum Plocensem Notarium Aulae Nostræ Regalis.

Sendiugius de Pilcá Pincerna Crac. hæres de Iáblonna Andrea filius tertius, Cuius priuilegium Monasterij Sandomir. meminit his verbis: Præsentibus Venerabilibus, ac Generosis Dño Sandiugio de Subin, Capit. Crac. D. Sandiugio nepote eius ex fratre, hærede de Iáblonna Pincerna Cracou nec non alijs fide dignis Anno 1371. Tempore Ludouici Poloniæ & Vngariæ Regis.

Ioannes de Pilcá Castell. Sandomir. Ianusij filius, hæres in Iáblonna. Hic in Palat. Syrad. cum circumuicinis possessionibus, accepit in sortem Korytno in A. 1397, Koryćinici in Palat. Cracouiē. familia, consilijs fortis, militia flore vernantissima, singulari pietate fulgens, ac ardenti amore in Deum feruens, & sunt propriè successores Pilecciorum descendentes à modo dicto Ioanne de Pilcá Castell. Sandomir. qui quia prædictum Korytno præ cæteris ad inhabitandum sibi delegerat a vicinis suis primus Koryćinski est dictus, ut Acta Terra Syradic. & Priuilegia in Domo Koryćinsiorum referunt, & ab eo descendentes usq; modo vocantur Koryćinscy. Hic Ioannes de Pilcá Castell. Sandomir. cum Catharina filia Ioannis de Lezenice, Palat. Masouia de armis Natęcz. reliquit filios Thomam, Matthiam, Iacobum & Ioannem.

Thomas Koryćinski, habuit filios Nicolaum & Andream, Ex his Nicolaus totus Marti deditus, ad confinia Regni (ubi militaris exercitij, atq; meritorum in Rempub. campus sanguine & gladio renunciatur) sese contulit, atque collectis trophæis domicilia quoq; in Pocutia primis cum bellatoribus contra Ela consanguinitate constituit. Habuit consortem primam Podphilipsij filiam, ex qua suscepit Florianum, alteram Potoccij Generalis Podoliæ Capit. Camenecē. filiam, ex hac suscepit Iacobum eximium bellatorem, qui in Moschouia maximam deduxit lauream, reliquit & filiam idem Nicolaus. Andreas vero alter filius Thomæ, reliquit filios tres & filias duas, Albertum Vexilliferum Haliciē. qui in Podolia contra Tartaros & Moldauos pugnando, clarum Familix illustrauit nomen. Pocutiensis ora in posteritate quoque ipsius famam celebrem venerata fuit. Stanislaum Aulicum Reginae Isabella, qui dum conceptum animum pugnandi pro Patria Domino consecrasset, fortiter & strenue cum hostibus Fidei Tartaris dimicauit, plurimos in captiuitatem excurrando ad campos Tartaricos deduxit hostes, sed cum obrutus à multitudine, postmodum

victor

Starza alias Topor.

SI

victor hostium succumbit captus, cuius auulsum caput in barbaricam terram deportarunt, & Nicolaum, hic excursione Valachica in Podoliam nocte obsesus occisusq; fuit.

Matthias hæres in Korytno, & Iacobus, filij Ioannis steriles decesserunt.

Ioannes Koryćinski Castell. Syradieñ. spectata virtutis, & ad negotia Patriæ eximie dispositus vir, reliquit filium Ianussium Castell. Zauichost. cum Barbara de Szydłowiec Stanislaw Castell. Zarnouiensis filia.

Ianussius Koryćinski Castell. Zauichost. Capit. Brzeznicen. Hic prudentia in rebus Patriæ, animi corporisq; fortitudine in bello hostibus terribilis Præfectus copiarum in Podolia, Lithuania, & Prussia per annos quinquaginta, ciuibus verò Regni, ac Principi honorandus extitit. Reliquit Filios cum Dorothea Mālecka Capit. Rauensis filia, de armis Ielitá, Albertum & Nicolaum.

Albertus Koryćinski Palat. Lancicien. Przedecē. Soleceñ. Ktodauiensisq; Capit. Ianusij filius primus. Hic quantæ æstimationis, virtutis, meritorum apud Principes & Reges fuerit, ipsa priuilegia, & collati honores sole clarius testantur. Eius merita literæ Sigismundi I. ad recuperandam arcem Solecensem cum attinentibus villis a Christophoro Sobek datæ Anno 1544. denunciant. Is in Przedec Arcem e fundamentis extruxit. Extant in domo Koryćinsciorum hac de re Priuilegia, vixit Annis 58. Obijt Anno 1555. Hic cum Petronella Komorowska de stemmate Korczak, Capit. Lancicien. filia, reliquit filias hæredes. Barbaram Kázánowskij de armis Grzymalá consortem, quæ progeniuit Nicolaum Rothmag. Sereniss. Regis optime meritum in castris, & quibusuis expeditionibus Regni. Martinum Palat. Podolia, Ducem militiæ Regni Campestrum, Przedborsceñ. Tlumacen. Nizinen. Bohustáuiensemq; Capit. Hieronymum Vexilliferum Sandomir. Hæc eadem Kázánowska cum alio marito Spitzkone Zatusio, Succamerario Rauensi, Laurentium Zatuski Dapiferum Rauensem, & duas filias reliquit, Annam Vchanscio Palatinidæ Plocensi Przelaicensi, Daugosten. Capit. Incisori Reginae Anna, Petronellam Pieniażek, Pocillatoris Terræ Crac. & Capitanei Neosorien. consortem, Catharinam Ioannis Mośynski Vexill. Syrad. consortem, Zusanam Matthiæ Zatuski, quæ quidem filia in diuersas familias transtulerunt, cum Korytno bona Koryćinsciorum.

Nicolaus Koryćinski Castell. Zauichosten. Ianussij filius tertius, contra Turcas in Vngaria ductor suæ legionis æquæ formidabilis, ac stragibus magnis, iisque crebris editis ad posteritatem memorabilis, vir cui temporibus suis vix par ad optima belli pacisq; meditanda & consulenda, in Patria repertus fuit. Huic in coniugem obuenit Barbara Olesnicka de armis & Familia Dembno, quæ fuit vidua relicta post Pilecium defunctum, Lublinen. Parcouieñ. Capit. de armis Leliwá, cum hac Præfecturam Pauonien. obtinuit, vixit Annis 63. Obijt Anno 1568. reliquit filios: Nicolaum, Andream, & Ioannem, & filiam Annam, Alberti Giebułowski Stephani Regis & Sigismundi III. Secretarij, viri in negotijs Reipub. optime versati consortem.

Nicolaus Koryćinski, Palat. Lancicien. ex fratre nepos, Nicolai 1. primus filius. Hic religionis amore, & meritis in Patriam nemini fuerat secundus, omnibus acceptus, nulli molestus, iudicio & consilio in negotiis Reipub. pollens, omnibus licet honoribus aptus, nullam tamen unquam voluit suscipere dignitatem, missasq; vitro oblataq; constanter aspernatus, praesertim Thesaurarij Regni officium, dignusq; potius videri quam illis potiri maluit, licet tamen procul à limine honorum esse vellet, ultro à Regibus ad maxima negotia vocabatur. Augusti & Stephani Regum Aulicus, in stylo, consilio, vita, moribus, gravissimus, & novitatum omnium Osor acerrimus, Is ex Prowánowná Barbara de armis Columna, Troiani Prouanna Capit. Bendzinen. filia, reliquit filios Christophorum, Andream, Nicolaum, & filias duas, de quibus inferius. Ipse plenus dierum, magno funere & luctu filiorum & amicorum, excessit A. 1615. Aetatis suae 73.

Andreas haeres in Vdorz, reliquit filias. Ioannes verò sterilis decessit.

Christophorus Koryćinski, Castellanus Woynicen. Gnieucouien. &c. Capit. Magni Legati multoties sustinuit officium, uti ad Ioachimum Fridericum Electorem Brandenburgensem, & Christianum Electorem Saxoniae Archiduces Austriae. Sed & ad Matthiam Regem Ungariae, ac Imperatorem Romanorum, demum ad Regem Hispaniae Philippum III. idq; in magnis & arduis Reipub. negotiis, quas omnes legationes ita sustinuit, ut esset legatis etiam exteris, absolutissimum prudentissimi legati exemplar. In quibus obeundis actionibus etiam sumptui proprio non pepercit. Imberbis prope adhuc tumultuante Patria, & in arma ciuilia rapta sub Sandomiriensi Conuentu, ad factionem aduersam Regi cum legatione missus Anno 1606. tanta orationis gravitate, & verborum delectu non vulgari usus est, ut renuentium primum, deinde in verba eius intentorum, in seriam meditationem consilij sanioris, animos omnium componeret, & in admirationem sui conuerteret, alioq; quam collimabant eorum consilia desleceret, in magnisq; Familia, & arduis negotiis more maiorum ipsius staretur consilio & iudicio. Hic talis tantusq; vir obiit Anno 1636. Corpus depositum in Aluerno PP. Bernardinorum Monasterio, Iudicis expectat ultimam sententiam, cuius Monasterij dum viueret, erat ipse in propriis bonis hereditariis fundator. Hic ex Anna Chlewicka de Domo Odrowaž reliquit filium Ioannem Gnieukouien. Capit. magnae expectationis post tantum parentem filium, linguarumq; exercitio variarum gentium imbutum. Et Annam filiam nuptam post fata parentis Zbigneo Olesnicki, nepoti ex sorore germana, Illustr. D. Lubomirski Palatini Crac. Opocznen. &c. Capit. de armis Dembo, sunt & aliae minores filiae.

Andreas Koryćinski Castell. Vislicensis Nicolai filius secundus. Hic iteratis vicibus Iudicis Tr. bunalitij & Legati sustinuit officium. Morum suauitate & candore concinibus & vicinis notissimus, veritatis amantissimus, quare & munerum contemptor, quia in re extant eius singularia exempla dum publico calculo

calculo applicaretur. Hic duxit in Coniugem Ursulam Tyminska de Iásien-
nica heredem de Domo Natecz, habuitq̃ cum ea filios tres. Primum Alexan-
drum Aulicum Cubicularium S.R.M. VLADISLAI IV. Hic primò in Aula
Casarea FERDINANDI II. ætate exoriente iecit morum eruditionis fun-
damenta. Deinde in Expeditionibus, Moschouitica, Prussica, Turcica, in
Martis negotia flexus, sumptibus non vulgaribus, Patriæ, animi magnitudinem
est contestatus in Annis 1634. & 1635. Vbi propè valetudine amissa, uxorem
duxit Ducissam Solomnecensem Castellanam Smolenscensem. Vseborium, qui
ad hæc usq̃ tempora in exteris nationibus peregrinatur. Boguslaum Iuue-
nem studijs incumbentem magnæq̃ dum matuerit indolis. Sunt & filia è qui-
bus Helizabeth desponsata Christo in Sendomiriensi Monialium Monasterio.
Nicolaus Korycinski Castell. Sadecensis Oycouien. &c. Capitaneus. Nicolai fi-
lius tertius. Hic ab anno vigesimo, naturæ ipsius motu ductusq̃ ad Reipub. ne-
gotia animum serium & integrum adiecit. Nec deerat digna tantis negotijs
& vox & facies, & morum grauitati cum suauitate mixtorum temperies,
conuersationi continuæ, & rebus gerendis aptissima, & rationi permixti ac-
commulati affectus: ita ut ipsum natura ad publicas rationes formasse videret-
ur: tantaq̃ rationum pro parte affirmante vel negante copia, ut dum aliquid
ab eo diceretur, intenta ora animosque flexanimus Orator eo quo vellet dedu-
ceret. In expeditionibus publicis, ne & Togæ & Sago deesse videretur sum-
ptibus maximis non parcebat, ut patriæ hos, sed etsi necesse esset, & vitam
ipsam profunderet. Sub Chocinum primum in expeditione contra Osnanum,
nec non in alijs expeditionibus præsertim Leopoliensi. Sed maximè Electionis
tempore, ut suum animum futuro Principi testaretur, quare in splendore &
apparatu equestri pedestriq̃, inter primos primariosq̃ singulariter enituit:
legationibus continuo functus in Conuentibus priuatis in Prossouicijs, quibus
sæpè cum Marsalci dignitate & præfuit & profuit, & publicis Varsauiensibus
Comitijs singulari dexteritate versabatur. Vbi & calculo publico propè con-
tinuo admotus, & Oratorijs à publica Nobilitatis Corona functionibus ardua
negotia perplexaque pro parte Reipub. vel discussit, vel legibus illustrauit.
Adeo ut tota eius vita propè ab annis viginti nihil esset nisi continua legum
formandarum & corrigendarum ratio. Vnde & ipsi debemus monetam pro-
uentumq̃ monetarium à Rege Sigismundo III. Reipub. donatum & Academia
sui negotij promotionem, aliaq̃ absque inuidia scribenda ac legenda. Reui-
siones bonorum publicorum. Deputati officium Radomiam, Rauamq̃. Le-
gati munus quod acta legationis testantur. A Rege VLADISLAO qui Mar-
ti per fortunæ fauonios pacem raro in Antecessoribus exemplo conciliauit,
nunc nobis felicissimè imperante, uti Regalis felicitatis & fastigij candidato
ad Senatum Equestremq̃ Legatum Nuncius magna inter nomina, pro impe-
tranda Principi suo corona. Ruinam Oycouiensis Castri magno sumptu re-
staurauit. Sepultusque in sepulchrali ad Diuum Stephanum hereditario Cra-
couiæ.

- couia. Obijt Anno 1637. Is reliquit è Barbara Pukarzowska de armis Sreniawá Fæmina lectissima filios, Nicolaum & Stephanum, & filiam unam.*
- Nicolaus Korycinski Capit. Oycouien. Aulicus Cubicularius S.R.M. VLADI. SLAI IV. qui in exteris nationibus in Belgica militia Martis vacabat per aliquot annos exercitio. Sub tempus Interregni & Electionis, paterno sumptu leuioris armaturæ Equitibus fuit Præfectus. Nunc parentis vestigijs insistsens qua liberalitate, qua alijs virtutibus in verum ciuem Patriæ assurgit. Duxit in uxorem Helisabetham de Kowalowy de armis Rádwan, fæminam moribus lectissimis, è qua tulit spem Familiæ proximam. Nicolaum, Casimirum.*
- Stephanus Korycinski, Dapifer Crac: Nicolai filius secundus. Qui in exteris nationibus linguarum literarumq; eruditioni opera data, ubi in Patriam redijt, paternis cogitationibus animum adiecit, duxitq; in uxorem Petrouellam Gembicka Palatini Lanciciensis filiam, de armis Natęcz. Ex filiabus unica Barbara nupsit Ioanni Adamo de Smigrod Stádnicki Pocillatoris Palatinatus Crac: filio Castellani Præmisliensis, viro magnæ spei, & de Repub. optime qua in Comitijs qua in Iudicijs merito. Porro Amita horum soror verò prima Christophori, Andreæ & Nicolai fuit, Regina in matrimonium locata Georgio Grodzinski de armis Kuśabá Golebieni Capitaneo. Secunda verò Sophia nupsit Adriano Broniewski de Dambrowicá, Magno Procuratori Arcis Crac. utraq; fæmina raræ prudentiæ, magnæ pudiciæ, maximæ sanctitatis.*
- Iacobum Korycinski constitutiones in Anno 1607. commemorant, qui per Annos 50. Rothmagistrum officium strenuè gerens, obtinuit pro meritis bona Regalia Zukow, laudo publico ad Annos quinquaginta.*
- Ioannes Castell. Osuiccimen. reliquit cum Tarkowiecka & Męcinska filios, Petrum Cracouien. Louicen. Pułtoui. Canonicum, Præpositum Syradiensem. Nicolaum, qui in Maiori Polonia accepit in sortem bona sua. Stanislaum Pincernam Crac. heredem in Zarki. Samuelem Aulicum S. R. M. Alexandrum Vexilliferum Crac. cui nupsit Sophia Zborowska Alexandri Zborowski, viri insignis & de Republica bene meriti filia. Albertum Canonicum Crac. Præpositum Zarecen. & Ruscensem. Maximilianum virum bellicosum, cohortis Illustrissimi Thomæ Zamosciji, R. P. Cancellarij ductorem & directorem strenuum. Romanum, qui in militia versatur, & nunc sub Illustr. D. Stanislao Koniecpolski, Castellano Cracouiensi Supremo Exercituum Duce stipendia meretur.*
- Zaklicij Antiqua Familia à posteris Sieciechorum descendens in lineam Ottonum, à quorum germano ut ex grauissimis Regni Historicis aperte habetur. Familiæ duæ Zaklikorum & Tarlonum meritis, titulis, & præmijs clarissima progenita & propagata fuerunt.*
- Zakliká ex lumbis germani Ottonis de Szczekarzowice viri potentis in Regno armis, viribus, & possessionibus emanauit. Cromer. & Dlugoss. ante ipsum, sub Anno 1351. clarè de hoc referunt dicendo: Ottonis de Toporcum Familia, Rex*

Rex factus sagello, bona Sczekarzowice procerum precibus exoratus, Zaklice Tarloni Ottonis Nepoti reddidisse. Hinc cum antiquitate harum duarum Familiarum considerandum venit, eandem esse Familiam Zaklikorum & Tarlonum & unam ex alia processisse. Successu autem temporis Zaklikorum Familia à diuersis bonis adnotarunt Familiam, nempè à Sczekarzowice Bielsc. fol. 231. à Czyzow, à Miedzygorze, à Zakliczyn in Sandomiriensi terra, à Woysławice, &c.

Petrus Neorius filius Ottonis, Palat. Sandomiriën. qui Casimiri Regis Poloniæ priuilegium pro Plazijs datum Anno 1366. ut supra posuimus subscripsit, ut testis presens cum alijs. Huic filio Ioanni, Casimirus Magnus ob præclara merita & fideles conatus in Senatu & Patria bona Miedzygorze 1370. contulerat in æuiternum ius & dominium. Dlugoffus, Bielscius fol. 238. Reliquit filium Ioannem, quem Palatinum fuisse Sandomiriensem Paproc. in 2. Opere ponit. Obseruandum hic de Familia Zaklikorum erit, quod hoc nomen Zaklika, licet ante fuerat nomen proprium, sicut ista nomina quoque Przedbor, Iordan, Włodek, Troian, &c. Vnde Zakliká Abdák apud Bielsc. folio 295. Zaklikam, Korzekuiccium; attamen in cognomen nobilitatis in bello ad Coronouiam armorum Serokomla, habet Dlugoff. & Biels. fol. 307. iam tractum ab antiquo fuerat. Quapropter dum in Historia Cromer. legitur, Zaklice Tarloni bona Sczekarzowice concessa, erit sensus, Nobili Zaklice Tarloni nuncupato concessa fuisse. Hinc accessorium cognomen ad Zaklikas Tarlonum processisse, ex origine perquirere deductionem necessum erit. Et inde difficile discernere in Historijs & coniunctis nominibus Zaklika & Tarlo, de quo sermo fuerit.

Ioannes Zakliká Neorij Petri Palat. Sandomiriën. filius, maiorum suorum obseruator in virtute & fortitudine acerrimus, post specialem familiæ actibus suis ornatum. Castell. Cracouiën. Administrator Cracouiën. Sandomiriën. Russiæ Palatinatum, vinculo coniugij adstrictus, duas propagines fortuna & fortitudine celsas emisit seculo, Nicolaum & Ioannem.

Nicolaus 1. Ioannis Palat. Sandomir. filius. Tanta hic processit magnificentia meritorum in patria, ut titulis & æquaret maiores & superaret. Nam præter alios titulos in Regno amplissimos Cancellarij Regni honoratus auctoritate. Patet ex decreto Spitkonis Palat. & Capit. Cracouiën. Vbi bona diuisit cum Zakliká Cancell. Regni & Pincerna Sandomiriën. Spitkone & Gregorio filio eius, 1396.

Ioannes alter filius Ioannis Palat. Sandomirien. & ipse Palatinus. Hic nedum altis virtutibus & fortitudinis merito illustrauit Domum Zaklikorum, sed etiã ob matrimonij iuramentum, induxit in familiam ingentes possessiones, ob quas à plurimis nouum quoq; retulit cognomen. Cum enim in consortium suscepisset Castellani Cracouiensis de Czyzow Liganza filiam Administratoris Terrarum Cracouiën. Sandomirien. Lublinen. & Russiæ, Czyzowski appellatus fuit.

Quantus

Quantus hic vir fuerit in Regno & Republica, ipsa consanguinitas contracta cum filia tanti viri indicat. Castell. Cracouiensis fuit. Reliquit filios Ioannem, & ut Cracouia Epitaph. dicit 1415. & Iacobum de Czyżow Zaklikam. Qui redditis patriæ claris obsequijs in castris, in Senatu prout decebat tantum virum magnis ex Parentibus natum, cum filia Castell. Crac. Warss. armorum Ráwicz contracto fœdere coniugali, reliquit Patriæ Hieronymum.

Hieronymus Iacobi hæres in Woysławice, qui tantum nomen reliquit in Podolia, heroicis factis comparatum, ut post multoties casos Tartaros cantum & carmina laudis, vulgus de illo occinisset. Tantæ verò probitatis fuit, ut collatum sibi Palatinatum Sandomiriensem a Sigismundo Rege 1507. recipere noluerit dicens: Tractam ætatem pluribus incommodis in bello hostili & castris, quieridandam in extremo hoc vitæ decursu constitui. Tenuit matrimonij vinculum cum Sieninska Anna Castell. Camenecen. filia sorore Archiep. Leop. Reliquit filium Stanislaum & duas filias, Annam Koniecpolskiej Castell. Kosperscen. consortem, & alteram Tęczynskiej Castell. tunc Polaniecen. postmodum Crac. qui Andrea Palat. Crac. & Ioannis Castell. Woynicien. erat progenitor.

Stanislaus filius Hieronymi de Czyżow Castell. Polaniecen: grauis, prudens, & constans in negotijs Reipub. Senator. Et quod maximi nominis rem ipse peperit est. Veritas, quam etiam Principi commendabat, ex Dorothea de Miechow armorum Ráwicz, suscepit Sigismundum, Nicolaum, Stanislaum, & Hieron.

Sigismundus i. filius Stanislai Castell. Belzensis. Hic multorum hominum vidit mores & vrbes cum Germaniam, Galliam, Italiam peragrasset, pluribusq; annis ibidem literas, dexteritatem, fortitudinem collegisset. Rediit demum in Patriam, & auidus meritorum in Hungariam ad filium Regis Ioannem discessit, & militarem aulicamq; aliquot annis continuauit, in Patria demum Regis Augusti. miles & Aulicus, ordinatum in successibus morem per Comitum & Nuncia ad Ordines Regni obseruauit, donec in Senatoriam per Polaniecen. Castellaniam fuisset adnumeratus, ex Anna Koniecpolska Capit. Vielunensis filia reliquerat prolem, sed minorennis decesserunt. Obijt Castell. Belzensis.

Iacobus Zakliká, à quo ipsi Zaklicæ recta linea moderni procedunt ex Choćimowska armorum Oksa progenitus, & in aula Sigismundi educatus, post bellorum progressus, & Patriæ reddita obsequia, ex Szydłowiecka reliquit duos filios.

Andreas i. filius Iacobi, & ut dicitur Castellani Sandomiriensis, qui dum Aula, Castrorum, Comitiorum Regni peregit instituta, post decessum parentis bonorum diuisione cum fratre hæres in Miedzigorze, & Gerczyce in Sandomir. Palat. cum filia Marschalci Regni Capit. Krepicensis Wolski, suscepit sacramentum matrimonij, ex qua procreauit filios Stanislaum, Hieronymum, Christophorum, Ioannem, & filiam Heduigim. Quorum primi tres cum Duce Radziuiłlo Palat. Vilnen. Sierotká nuncupato, plurimas expeditiones in Moschouia & ad Gedanum consummarunt, ut verò redierunt bona partita inter se scri-

se scripto firmarunt. Stanislaus cum Lowieniecka Matthia filia, ex qua suscepit filios 5. filias 6. Petrus ipsius filius, qui cum Ostrorogio redderet adolescentem aetatem in multis bellicis expeditionibus etiam in Liuania exacuit, demum in Moschouiam cum Palat. Sendomiriensi discessit, atq; ibidem post captiuitatem septem annis miles eximius extitit, ubi cum Chodkiewicz ad cuniculos è sclopeto laesus pede mutilatus fuit, continuando tamen militarem cum Michaela Comite de Tarnow ad Chocimum, & in Prussia cum Palat. Crac: à Sereniss. Sigism. III. in aliqualem meritorum recompensam florenos trecentos, ex Thesauro M. D. Lit. quotannis recepit 1613. & à Vladislao IV. Aduocatiam in Castell. Sendomir. sortitus fuit, tenuit matrimonium cum filia Stanislai Zborzynski de Zborzyny armorum Łabęć, ex qua suscepit Vladislaum & Alexandrum. Procopius frater Petri, miles egregius in Confinibus Regni, & ad Chotinum sub signis Castell. Belzensis Zorawski obiit. Alij in iuuentute decesserunt, sorores horum Anna Malinowskj, Hedwigis Iacobi Szczepanowskj consortes, Susanna sanctimonialis S. Brigittæ.

Cum igitur lineam ex Andrea deduximus, ad alterū fratrem Andrea, cuius nomen ignoratur descendendum venit. Ille cum Ossolinska Pal. Sendom. Amita tenuit matrimonium, & reliquit Ioannem, Paulum, Hieronymum & Nicolaum, omnes eximios milites & graues in Moschouia ad Polociam & alibi. Ioannes cum Mieccio miles strenuus, cum Skotnicka armorum Bogorya suscepit matrimonium, cum qua reliquit Andream, qui in aula Ducis in Ostrog, postmodum apud Cancellarium Regni Kriski educatus, miles ad Chotinum, demum Aulicus Vladislai IV. Post decessum verò consortis primæ, ex familia Ossolinscorum, idem Andreas cum Iugosowska habuit Ioannem, Sigism. Paulum, Iacobum & Gabrielem. Iacobus & Paulus milites cum Sieniawski Procopio ad Chotinum, sed Paulus in Cecora cum Zotkieuio, in captiuitatem venit vulneratus, ubi redijt, iterum miles. Sigismundus in multis expeditionibus cum Chodkiewicz Gasiowski contra Suecos, ibidem occubuit. Gabriel corona fratrum cum Czdrniecki, cum Chmielecki, cum Zotkiemski Luca in Prussia in pedibus mutilatus, remuneratus à Vladisl. IV. viuit. Nicolaus alter frater Ioannis natus ex Ossolinska, dum iuuentutem literis ornasset egregius, ut decentius Patriæ offerre valeret obsequia, totum se & sua castris militaribus applicauit, magnas expeditiones in Liuania & contra Tartaros confecit, in Comitibus particularibus & Regni nomen & gloriam retulit, humanus & liberalis plurimorum amorem sibi comparauit. Cum Elisabeth Czerna armorum Nowinā tenuit matrimonium, & reliquit Nicolaum, qui post mortem parentis marti & bellonæ dedit manum, & quia humanitate nullus peccat ut dicitur, quia tamen sibi plurimum nocet si nimia fuerit, multis annis in Rokos & in Confinibus Regni præstando militarem fidem, bona à Cancellario quondam relicta, ut in priuilegio nominauimus superius obligauit, aliaq; Burzynscijs, Trzemescijs vendidit. Erat vir iudicij magni, unde respectus & authoritas conseruata sibi fuerant.

rant, ex Trzemeska Barbara armorum Gozdánvá, ex Gátęska nata reliquit Stanislaum & Felicianum, & breui ad meliora translatus est. Stanislaus 1. filius, ad studia & linguę exoticę gratiā Gedanum missus, post decessum parentis reuocatus, militarem in Castris elegerat, postmodum factus religiosus in Ordine S. Dominici, accepto nomine Hyppolyti militia spiritali proficit. Felicianus 2. filius, qui post eruditam iuuentutis florem, liberalibus disciplinis & perpolitis moribus in Aulis magnatum, more maiorum castra militaria in profectum Familię & ornatum domus adiit, atq; magnis bellatoribus, precipue Stephano Chmieleccio adiunctus, quibus expeditionibus Patria gratus, gloriam consecutus fuit. Et quia virtus quę sola meritum maius in viro excitat, ad altiora illum promouere dignata fuit, primo Danilouicio Supremo Thesaurario Regni illum commendatum reddidit, deinde in praefectum domus & Aulicum ita disposuit, ut iudicio grauem, moribus insignem, negotijs vigilem, mecænati amabilem, constituerit. Altiora ille meretur, qui constanti fortisq; pectore in honesto & decore proficere intendit & conatur. Petrus & Andreas Zaklika ex Sendomir. Palat. electionem Vladislai IV. subscripserunt. Tarlonum Familia Illustrissima ab Othone de Sczekąrzowice. De hoc Cromer. lib: 12. fol: 212. Rex bona Sczekąrzowice Othonis Zaklice Tarloni reddidit 1404 prima tamen origo ex Zegota per Nauogios procedit. Nauogius de Tęczyn & Sczekąrzowice Palatinus Sendomiriensis, vir atate & dignitate grandaeus, ut in Arce Ianouienſi apparet, reliquit filium Othonem. Neorius Tarto Palat. Sendomir. Zakliką Tarto missus a Serenissimo Rege & Senatoribus in Cameneciam Podoliae ad Buczacium 1430. Andreas Tarto in Sczekąrzowice & Bobrowniki hares 1470. ut Paprocz. in 2. Opere Sternmatum habet. Ioannes Palat. Sendomir. cuius filius Ioannes etiam Palat. Sendomir. consors ipsius Ligeżianką filia Ioannis Castell. Crac. Gubernatoris Pol. a Serenissimo Rege Vladislao Iagellone instituti. Frater ipsius Nicolaus Cancellarius Regni ex Vexillifero Sendomir. Ioannes Incisor Sereniss. Regis Sigismundi, eius frater Gabriel Offmagister Reginae Catharinae, Ioannes Vexillifer Send. vir militia & fortitudine clarus, Ioannes Tarto Castell. Radomien. Pilznen. & Lomzensis Capit. subscripsit priuilegium Podlachiae & Kijouiae, Ioannes Vexillifer Leopold. cui in Terra Præmisliensi Cząple bona cesserunt, filia sua Hedwigis consors Sieniawscij Palatini Russiae, Halicien. & Colomien. Praefecti, altera filia Anna Danielouicij. Nicolaus Vexillif. Præmisli. subscripsit priuilegium Kijouiae & Podlachiae. Adamus Tarto Vexillifer Sendomir. Hieronymus Tarto Podoliae acerrimus defensor, Palatinatum Sendomir. a Sereniss. Rege Sigism. oblatum honorifice resignauit, Ioannes Tarto Vexillif. Leopoldi ibidem quiescit, Paulus Tarto Iudex Terrae Russiae Leopold. in Ecclesia Corporis Christi Dominicanorum quiescit, filius eius Paulus Tarto Archiep. Leopoliensis. de quo Scrobisouius in Archiep. Leopold. multa profert bona. Erat frater ipsius Stanislaus Sochacouien. Capit. Ioannes Carolus filius Castell. Vislicien. Olstinen. Zwolelen.

Zvolenen. Capit. haeres in Czaple & Ianowiec, consors sua Ligeżianka, quae demum Ducis in Korec fuit, sepultus in Ecclesia Ianouecensi, eius frater Paulus ibidem quiescit. Alexander Petrus Tarlo ex Castell. Lublinen. Palatinus, vir ingenio & Marte clarus, reliquit filium eximia spei & decoris in Patria, Sigismundus in Szczekarzowice & Melstyn haeres, ex Castell. Sandecen. Belzen-
sis, natus ex Ducissa in Zbáraz, frater ipsius Andreas Canonicus Crac. Prapo-
situs Tarnou. soror illorum erat consors Ianusij Ducis in Ostrog Castell. Crac.
Plázij, antiqua Familia Topororum & Stárykoniorum, de quibus Andreas de
Tenczyn, & fratres ipsius Ioannes Omca, & Ianusius Casimiro Pol. Regi de-
derunt testimonium quod verè sint Toporei, & iuremerito priuilegiis exem-
ptionum à Iudice cum Tenczyniis gaudere debeant. Datum Cracouiae 1366,
Ioanni. Ioannis Plaza meminit priuilegium Casimiri Magni, quod confirma-
uit Iagello 1428. N. Plázá Ornetæ praesidens, cum Rádwanowski à Magistro
Prussiae pressi. Bielsc. sub Anno 1520. fol. 546. Iacobus Plázá de Msty-
czow 1479. cuius filius inquit Papr. in 1. Opere. Stanislaus Plázá Capit.
Oycouiensis, & Burgravius Crac. miles S. Sepulchri, qui bona fratri patrueli
inscripsit, ne transirent ad lineam sexus muliebris. Ioannes Plázá Capit. Lu-
bacouiensis, ad defensionem Crac. oræ 50. milites post Sigism. Augusti. interre-
gno. Bielsc. fol. 652. Nuncius à Regno pro Stephano Rege, reliquit filios & fi-
lias. 1582. Nicolaus Plázá, cuius Epitaph in Sieciechowice, qui obiit 1535. Ioan-
nes Plázá de Mstyczow, unionem M. D. Lit. in Comitibus Lublin. 1569. subscrip.
Ioānes Plázá de Mstyczow Capit. Lubacouiē. 1605. ex Stanisl progenitus 1540.
Alexander Plázá Capit. Brzeżin electionem Seren. Vladisl. IV. ex Pal. Crac.
subscripsit, vir maiorum suorum strenuus imitator, succedens cum virtute in
merita & premia. Et quoniam sequuntur primores, non ceu umbra statuas, sed
ceu splendores viui, multa vobis praecari debemus. Ego quidem sic ad Arma:

Acriter hinc olim Proavi certare solebant,

Pro Patria hostiles nec timere minas.

Vos igitur clari toga belloque potentes,

Viuite, Mars vires, ars ani numque regat.

Nekandij, alias Trepčij de Grzegorzowice, Gregorius Nekándá custos filij Lokie-
tkonis Casimiri in bello cum Cruciferis ad Rádźcieiow 1331. De hoc Dlugoss.
& alij post Bielsc. fol. 220. Ioannes Necanda de Grzegorzowice in Priui-
legio Casimiri pro ipsis & Plazijs dato 1366. Stanislaus Necanda dictus Tre-
pká à Sigism. Rege in Moschouiam nuntius ad Glinścium, quem Moschorum
Dinasta duriter afflixit, ut secretum proderet, sed quia constans non reuela-
uit, oleo fricare pedes eius iussit, ille tamen tenuit secretum, & postmodum in
Patriam dimissus 1514. Dlugossus de hoc, & Bielsc. fol. 524. Andreas Ne-
kanda vocatus Trepká, exercituum Dux in Hungaria sub Ludouico Rege, oc-
cubuit cum eodem ad Mochacum 1526. Ioannes Nekanda Trepká tertius ho-
rum frater, Aulicus Sigism. Regis, cum Gomolinska Castell. Rosperscen. filia,

reliquit duos filios. Stanislaus 1. filius eximius miles in Podolia, & per omnes expeditiones Reipub. Hieronymus 2. filius, Aulicus Stephani Regis, & miles primò in Vngaria, post in Patria cum eodem Sereniss. Rege, habuit in matrimonium Elisabeth Prouani Troiani Secret. August. Regis filiam. Stanislaus Trepkà in Bukouiana clade sub Adalberto Rege occubuit. Eius filij Felix & Ioannes, Felicis filij erant Petrus & Balthasar, à quibus sunt, qui in Kamyk bonis sortes habebant. Ioannes, Felix, Petrus, Martinus, Iacobus, Nicolaus, nam à Petro processerunt, Balthasaris verò filij Stanislaus, Valentinus, Sigismundus, Petrus miles eximius in Hungaria & Regno. Ioannes Stanislai sortem habuit in Wielkowiecko, reliquit filium Balthasarum qui Wielkowieckè & bonis nuncupatus fuit, Sed quia solum filias reliquit, illo clauditur Familia. Stanislaus Trepkà Nekanda cum Nicolao subscripserunt electionem Vladislai IV. Sereniss. Regis, ex Crac. Palat. Crescant in dies fortunatos illisq; maiestas fauceat Principum, & qui maiorum facta, re & proposito ornant stabiliuntq; hoc mecum omen dicite.

Qui castra Sophiamque colis, cui docta Minerua,
Et Theuto & Latio contulit ore loqui.

Qui probitate Numam superas virtute Catonem,
Viue; senis Pylti secula, viue vale.

Morscij. Hi propriè Necandij sunt, sed per diuisionem bonorum à Nekandij appellati fuerunt Morscij à bonis, in Crac. Palatinatu. Stanislaus Morski, heros antiqua fide & virtute, libertatis Polonæ acerrimus vindex, à prima iuuenta militari deditus, in multis expeditionibus bellicis pro Patria strenuam nauauit operam in Liuania & Podolia sub Augusto, ad Gedanum & in Moschouia sub Stephano Sereniss. Regibus, maturiori verò ætate officijs humanitatis certans, illi innatum fuerat præsertim in publicis Conuentibus Patriæ ubiq; prodesse, id illi unum in votis fuit, nullis parcens sumptibus tam domi quàm foris, & hac de causa fortunas suas, quas possidebat amplissimos prorsus amiserat, & in remunerationem suorum in Rempub. meritorum acceperat Tenutam Bochnen. Exactor Contributionum Regni in Palat. Crac. ex Comitibus Generalibus 1593. destinatus fuerat propter suas insignes virtutes, omnibus se amabilem reddiderat, ideoq; multoties in Tribunalitio confessu Iudex, in Comitibus quoq; sæpissime legatus, à tota nobilitate Palatinatus Crac. electus fuerat. Obijt Anno ætatis suæ 78. reliquit filios virtutum suarum heredes & æmulos, ad omnia negotia Reipub. dispositos, Christophorum S. R. M. Secretarium Abbatem Sandecen. Alexandrum, Ioachimum, & Martinum. Alexander hæres in Iwanowice, ex Treblownà ex Vngaria in consortium matrimonij accepta reliquit Stanislaum Pocillatorem Terræ Sochacouiensis, & Andream. Hieronymus Morski hæres in Iastrzębniki, Religionis auitæ & prosapiæ suæ decus & ornamentum, animo fortis, in aduersis & prosperis immobilis, nemini molestus, omnibus charus, vicinitatis obseruator, pauperum pater.

patronus, p̄rimos etatis suæ annos Marti dedicauerat, & postea pacatam vitam elegerat, & in consortium thori accepta Christina Czárnecka, ex ea suscepit filios Stanislaum, Nicolaum, & Ioannem Constantinum in Ordine Prædicatorum S. Theologiæ Doctorem, & aliquando etiam Regentem Studiorum in Conuentu Craconiensi SS. Trinitatis.

Danaborscij, seu Damoborscij. Antiquissima Familia cum Comitibus de Pani-grodz bona diuisa tenuerunt, vt ibidem diximus. Venceslaus Castell. Nakielscen. Capit. Sluchouiensis, qui Georgio etiam armorum Topor & fortè consanguineo in discessu suo ad Regem Arcem Sluchouensem commendauerat, & in periculum posuerat, nisi Dominus aliter disposuisset. Bielsc. sub Anno 1463. Venceslaus Castell. & Præfectus Nakielscen. 1465. illius fortè filia Gertrudis summam pecuniariam super bona Naklensia inscriptam in Koscielecciorum cum Danaborg Kráienká, &c. intulit familiam, dum Ianusio Palat. Syrad. Generali Maioris Pol. nupta fuisset. Venceslaus Castell. Bydgoszen. Venceslaus filius 1499. Vlodcus de Danaborg literæ Monasterij Tremesensis referunt Castellatum & Capit. Nakielscen. Anno 1455. ex Palatino Inouladislauién. natus Vladislaus Castell. Naklensis. De hoc Cromer. fol. 396. Ex his fortè processerunt, qui notant Familiam de Wasosse, ex quibus Matthias Wasossius gente Toporeus Palat. Calisien. & Præfectus Naklen. de quo Cromer. lib. 17. fol. 405.

Moráwiccij, à Teczynscis eorumq; antecessoribus proueniens Familia à Moráwicá dicti. Petrus Moráwicki eximius bellator, reliquit filium Ioannem, qui sub Gedano existimationis suæ fortissima sub Pieniascij signis retulit nomen.

Ostrowiccij, antiqua Familia cum Toporeis antiquis, Ioannes Ostrowicki Toporeus cognominatus Miaższy, per totum agmen Germanorum penetrauit, & vexillum militare quod solum unicum fuit, sicut etiam apud nostros occiso vexillifero ademit vexillum & ad suos detulit, quo medio turbatus exercitus succubuit. Belsc. fol. 307.

Iákubowscij de Ostrowiec antiqua Familia, sicut ipsa hereditas Ostrowiec aperte monstrat. Ostrow namq; & Ostrowiec non idem sunt. Quæ quidem familia de Ostrowiec multam retinet antiquitatem in Historiis. Ioannes de Ostrowiec, ex Hungaria adduxit Reginã Annam Jagell. Regi 1400. à quo per bonorum successionem Iákubowscij veniunt. Andreas Exactor Cōtrib. Regni Pal. Send. reliquit filium Andream, Notarium Castren. Crac. Secr. R. M. Historic. & Poetam, & Christophorũ Aulicum, & administratorem bonorũ Petri Zborowski Pal. Crac. missus erat Legatus in Turciam & Hungar. pro Regina Isabella. Biel. A. 1547. Sunt plurimi in Historiis notati Iákubowscij, sed quia sunt diuersorum armorum, sunt namq; alij armorum Rożycz, vt in bello Grinualdico dicitur, quod insignis vir occubuerit. Ideò difficile determinare, de quibus Iákubowscijs fuerit sermo.

Lábizynscij antiqua Familia, descendens ab his qui à Lábissyn notabant familiam.

liam. Mathiam de Lábiſſyn Toporeum in Coronouiensi bello, refert Bielscius folio 307.

Brzoſowſcij in Maſouia. Stanislaus Cancell. & Administrator Episcopatus Plocensis, tempore Petri Wolſki Dunin armorum Lábec, vir sapiens, perſpicax, non ſolum ſibi ſed & populo uiuens. Illo enim tempore Illuſtr. Pont. Wolſki ad Greg. Pont. Max. XIII. in Moſchouitico negotio, qui nolens cum Stephano congregari, miſit ad Pontificem ut ſi eo authore pax cum Rege conficeretur, ſe imperiaq; ſua ad obſequium Summi Pont. traducturum pollicebatur. Miſit ergo Pontifex in Pol. Antonium Poſſeuinum Soc. I E S V in hoc negotio, cuius rei gratia ad Pontificem Max. miſerat Rex Episc. Wolſcium. Hac auctor Episcoporum Plocenſium, ſed Brzoſowſcij non meminit, qui Paprocio, ut dicit in 2. Opere erat cognitus. Lego plurimos Brzoſowſcios, ſed quorum armorum difficile dicere. Ianuſſouius in Statuto meminit Lucæ fol. 317. Petri fol. 269. Conſtitutio Regni Anni 1591. Chriſtini Succamerarij Belzenſis, Legator iudicabit de armis illorum.

Marcinowſcij, eiufdem diuiſionis bonorum cum antiquis Toporeis, optimi milites, & Patriæ amantiſſimi cuſtodes. Tres germanos fratres nominarunt Hiſtorici 1578. Mathiam, Stanislaum & tertium dignos fama & fortitudine Ioannem Marcinowſki in bello contra Matthiam ad Wroctaw 1474. Bielsc. 464.

Maſłomieccij, in Syradien. Palat. de Maſłomaty. Hac Familia per diuiſiones bonorum acceptis diuerſis cognominibus, antiquam denominationem obliterarunt.

Baliccij in Sendomir. Palat. antiqua Topororum Familia, Andreæ eximium militem in Vngaria Anno 1413. refert Bielsc: fol. 313. Hinc de Balice armorum Topor poſt deuictos Turcas in Bulgaria Budzini vexilla B. Virginis Mariæ in Eccleſia appendit, una cum cæteris nobilibus Anno 1443. Bielsc. & alij cum Cromero, qui de hoc fol: 211. Cur autem Topori de Balice Hincem vocauere, docet Cromerus ſub Anno 1345. quia uidelicet Hincem Tribunal exercitus Bohemici captum in prælio deduxit victum. Baliccium ad Obertinum 1531, eximium Rothmag. referunt Hiſtoria.

Tarnowieccij in Sendomir. Palat. Rothmagiſtrum in Moſchouiam peditum aliqui meminerunt.

Łowienieccij in Sendomir. Palat. Nicolaum de Łowiennicá Capit. Sendomir. referunt priuilegia. Matthias Łowiennicki, vir ad negotia Patriæ eximius & aptus, cuius filia nupta fuerat Stanislaſo Zakliká, quæ progenuerat illi 5. filios, optimos Patriæ ciues & milites. Ioannem de Łowiennicá Rothmag. inter ſeptem ſigna militaria Topororum, meminit Bielsc. Anno 1376.

Tuſkowieccij, in Sendomiriensí Palatinatu.

Ryterſcij, Petrum armorum Topor eximium bellatorem cum Vitoldo ad Dineburg, refert Bielscius ſub Anno 1403. Et in Vartſcenſibus Comitibus cum Vicentio Kotho de Dembiány, erat inſpector Petrus Ryterſki filiorum Regis Vladislai, Bielsc. fol: 336.

Pileczyccij.

Pilczyccij. Hi diuisione bonorum accepta cum Mąstomiátciis hanc appellationem à vulgò assumpserunt, sed proprie sunt Mąstomiátccij, quapropter & Familiam suam notant de Mąstomatij. Ioannes de Mąstomiáty Pilczycki, hæres in Pilczyce, Borzykowa & Gorze, vir qui publici & priuati boni Patriæ integritatem, mediis virtuosis desiderabat, reliquit duos filios. Adamum eximium Rothmagistrum, & Stanislaum militem strenuum, qui uterq; animo inuictò & proprio Marti in bello Valachico occubuerunt. Felices animæ, quibus visum fuit dulce & decorum pro Patria mori.

Kunatij in Russia, qui si verè sunt Toporei Starzones, constabit cum Sieciecho in exilium actò, ibi sua statua constituisse. Si verò non sunt Starzones, diuersa erunt arma Topor illorum, à Polono Toporo. Erat hæc Familia bello clara, castis accepta, continua namq; pericula faciunt bellatores strenuos, exercitatos & practicos, periculorum verò Lidius & Schemma est Russia. Martinus Kunath Rothmagister famosissimus, quem Nicolaus Mielecki Palat. Podoliæ post Henricum Regem ad Prossowice cum Hieronymo Sieniáwski in coadiutorem assumpserat omnium bellorum hostilium Interregni tempore Anno 1575. de quo Paproc. in 1. Opere fol. 1240. Magna iste Kunath fortitudinis experimenta Bogdanum in Palatinatum Moldauie introducendo declarauerat, cum sordida ignominia hostium. Habuit in consortium matrimoniale primò Tasyccij filiam, post Lascij Palat. Sendomir. filiam, quæ primo matrimonio erat Capit. Camenecen. Włodek consors, quæ quidem coniunctio cum his, quæ erant ex Pol. Palatinatibus inducit ex parte fuisse illū ex Toporeis Starzonibus. Rykrskij, Petrum in bello ad Coronouiam Vexillifer in toto exercitu unus. Bielscius sub Anno 1410. fol. 307. Toporeum dicit.

Balchaccij in Syradieñ. Palat. Iacobus Vicecapit. Zarnouecensis, vir iudicio & ingenio grauis, quo Magnates ad diuersa obsequia Patriæ vsi fuerunt, præcipue Mielecki Palat. Podoliæ, & Rozrażewski Episcopus Cuiariæ, Iacobus, Sebastianus, Stephanus & Stanislaus, electionem Vladislai IV. subscripserunt ex Cracouiensi Palatinatu.

Stupscij in Paluki. Matthiam Stupscium à Cruciferis in captiuitatem abductum 1462. refert Bielscius.

Kámienstcij ibidem, & eiusdem diuisionis bonorum cum Stupsciis.

Bialośliwscij ibidem, qui cum Dánaborsciis diuisionem bonorum habebant.

Obodźinscij in Maiori Polonia, in Posnaniensi Palatinatu.

Nosij, Ioannem Nos Toporeum in bello ad Coronouiam. Dlugoff. meminit 1410. Bielscius fol. 307.

Przespolewscij in Calisiensi Palatinatu.

Smofzewscij ad Posnaniam.

Grocholscij ibidem.

Klonscij, in Kráiná antiqua domus. Ex quibus aliqui in Podoliam transferunt, à quo progeniti eximij milites ex optimo milite, Marcus, Valentinus, Ioannes, quorum ultimus cum Anna Lisowska tenuit matrimonium, reliquit prolem.

Modli-

Modliszewscij, ad Gnesnam excelsi Familia. Erant simul fratres decem ex Sophia Palecka armorum Brochwic, bona illorum Modliszowo, Rzegnowo, Redecz, &c. ob discordiam ad alios possessores transferunt. Andreas erat Notarius Reginae Ungariae, Gabriel eximius & dexter in militari, tam agilis manu, ut obulum positum in vertice capitis pueri, tolleret cum impetu frama non laeso crine, sed periculum non amo. Laurentius Canonicus Posnaniensis, Stanislaus, Ioannes, Martinus, Christophorus & alij. Sorores horum Zydowscij, Chłapowscij, Mruczenscij consortes. Andreas Capit. Lomzensis, ut Constitutio Regni 1591. Quoniam verò bona Modliszewo Duninij in possesso retinent etiam Modliszewscij vocantur, sed addunt Dunin Modliszewski ad differentiam Topororum a Labenciis Modliszewsciorum.

Starescij antiqua Familia, aliqui volunt quod à Starzoniis Starescij nuncupati fuissent, sunt in Maiori Pol. Erant magni milites vno partu editi duo fratres Steph. Rege regnante, quorum fama insignis manet, quorum patruelles fratres Sigism. Augusti Camerarij fuerunt.

Sieciechowscij, ut conjicior à Sieciecho vocati. Andream Sieciechowski armorum Topor meminit Bielscius sub Anno 1402. fol. 285.

Trabcenscij, Cracoviae est Epitaphium Thomae Trabczenski, quem fera mors rapuit Regis in obsequio. Erat N. in Soc. Iesu optimus praedicator, & decrepitus senex pro Deo zelosus Camenetae sepultus, ubi ultra annos 20. predicavit.

Szczawinscij, Stanislaum in Vladislavienji Ecclesia Cathedrali Canonicum, I. V. Doctorem, & Secr. R. M. 1550. Epitaphium refert.

Ieżierscij.

Konárscij, quia alij sunt armorum Abdank, ex quibus erat Episcop. Crac. Lector iudicabit, de quibus Konárskiis sermo sit in Historia.

Wronowscij, in Lublinensi Palatinatu.

Xięscij, à bonis Xiaż, nuncupati, sed propriè Wronowscij sunt, diuisio inter fratres ex Sandiuogio, Otta, Zegota, Iacobo & Petro 1448. inciderat. Orichovius in Orationibus habet Xiaścium. Albertus & Andreas haeredes in Xiaż, ex Andrea quinque filij, Stanislaus Rothmag. & Christophorus miles in Moschouia occubuerunt. Ex Alberto verò filij 4. Andreas, Martinus, Ioannes Scholasticus Woyniceń. Stanislaus Notarius Castren. Crac. Iudex Deputatus Tribunalis, ex Palat. Crac. Anno 1644. Ex Martino Gaspar, miles post varias victorias cum Zółkiemski, ad latus Ducis in Cecora interfectus sanguine pramia meruit.

Solaytcij, in Lenciciensi Palatinatu.

Niedroszij, in Plocensi.

Krzętowscij, in Masovia.

Długoborscij, in Masovia.

Boguscij in Masovia.

Czyżowscij, Hi quia à bonis Czyżow deductionem faciunt, & insigniuntur armis Topor, à Zaklikorum Familia descendunt, quibus erant cum filia bona Czyżow applicata, ut superius sub familia Zaklikorum adnotauimus. Verumtamen

tamen Czyżowſcij propriè, quibus bona Czyżow ante hæreditas fuerat sunt armorum Putkozye de domo Ligenzorū, & hoc apparet in armis Putkozye, ubi summam authoritatem Ligenzorū deduximus. Iſtus verò temporibus Czyżowſcij qui ſunt Toporei inferiores cognomine primis erunt, ſed antiquitate Starzonum antecellunt.

Odolikowſcij, in Pruſſia.

Waſowſcij, vide Dánaborſcij.

Golanczewſcij, viri in Repub. & Eccleſia magni, ex quibus aliquot Vladislau-
Epifcopi, vide ſuperiùs. & Dlugoſſium atque Bieliſcium folio 217. Neque
mirandum, quod in tam ampliſſimam progeniem Topororum Familia proceſſe-
rit, nam ſi in Anno 1376. ſigna bellica Topororum ſeptem fuerunt, quot erunt ad
præſens tempus? Dlugoſſius enumerat. Primum erat Otta Pileccij Palat. &
Capit. Sendomirien. 2. Sendiuogij de Subin Capit. Crac. 3. Ioannis de Ten-
czyn Caſtell. Woyniceñ. 4. Nicolai Oſſoliñſcij Caſtell. Viſlicieñ. 5. Drogoſij
de Choberz Iudicis Crac. Capit. Syradieñ. 6. Zaklicæ de Miedzygorz Can-
cellarij Regni. 7. Ioannis Ciotek de Lowinnicá. Idem Bielle. fol. 249.

Kaliñſcij de Kaliñá, in Crac. Palat. ſatis antiqua & clara Familia. Ioannes
Notarius Terræ Lencicienſis, exactor & diſpenſator contributionum Regni,
Anno 1589. Tranſierunt aliqui in Podoliam viri Marti dediti, eorum unus
Sereniſſimum Regem è periculo vitæ Varſauiæ, in Eccleſia S. Ioannis ſuſtulit.
Lucas ex Canonico & Cuſtode Leopolièñ. Epifc. Nicopolieñ. ſublimatus, Suſ-
fraganei Leopoli. ordine ſecundi dignitatem omni pietate adminiſtrauit.
Felix eximius miles & Rothmag. Equitum & Peditum, in multis expeditio-
nibus ſecundum rem felix, ut Epitaphium illius Barij 1624. affixum decla-
rat dicens:
D. O. M.

Honori, Æternæque memoriæ,

Fælicis Kalinski vexillum mæror ſuſpēdit. Vixit Deo, Patriæ, Fami-
liæ, nam Deum vitæ ſuæ ſcopum elegit viuens, atq; fælix ut moreretur
laborauit, Patriam armis defendit, dum Ductor peditum & equitum in
Cecora cum Tartaris, ad Chotinum cum Turcis, Familiæ autem ſuæ,
quia genus maiorum imaginibus inſigne altius meritis extulit. Ad vlti-
mum, mortis adamantina iacula, quæ in tot bellis quaſiuit animoſus,
in lecto excepit intrepidus. Ætat. 52. 1624. 4. Non: Iulij.

Brzeſzczij à Brzeſzcze, ad ripam fluminis Pilcæ, origine ſunt Zegotij, ſed nuncupa-
tio ſuperuenit à bonis Brzeſzcze, conceſſis à Duce Maſouiæ. Georgius Brze-
ſki, ex maioribus titulo & honore descendens poſt nobiles actus occupationes &
pro Patria laboribus cum Oſtrowska iuramentum thalami coluit. Petrus ger-
manus ſuus poſt militaria ſpecimina Ożarowſciorum ſanguini iunctus eſt.
Paulus literis, militari & legationibus ad Comitia Regni meritis Patriæ, na-
tus ex Stanowná, connubia cum Rupniowska tenuit. Ioannes ex Boſka pro-
genitus, poſt cultam moribus iuuentutem, celebrauit matrimonium cum Anna
Blaſſynska, & ſuſcepit optimos Patriæ deſenſores & milites. Stanislaum qui
tenet

tenet Sacramentum matrimonij cum Barbara Goyska Pincerna Czerſcensis filia, ex Kaſowska progenita, Gaſparum, Ioannem, Nicolaum, Alexandrum, Florianum Parochum Iaſioneſ. & alios duos. Filia ipſius erant tres, quarum una Kozieliſcij coniunx. Stanislaus germanus Ioannis ex Boſka natus, poſt digna Patriæ data obſequia, ex Kámienska reliquit Ioannem maritum Annae Podkánſka. Stanislaum, qui nupſit fil. & Dzik, & Petrum qui habuit in conſortem filiam Dambrowski, ſoror illorum lordani conſor. s., Georgij verò Byzeſki ex Oſtrowska filij. Paulus miles egregius, qui Ducibus in Oſtrog obſequia conſecrauit, demum cum Sophia Koehanowska Dapiſeri Sendomirien. filia ſponſalia ſuſcepit. Stephanus qui cum Goyska Eua ex Rátowska nata tenet matrimonium. Andreas & Michael, creſcant Deo, Patriæ, Familia.

Wolſcij in Stezyckiensi diſtrictu, in Palat. Sendomirien. Hi proprie ſunt Zaklicij, ſicut priuilegium Iaſellonis datum Zaklicæ de Szczekarzowice reſert: quia verò exexit villam poſt Zád, bie vocatã Zadibka Wola, & poſſeſſores poſtmodum Wolſcios nominarunt, diuiſio ſi atrum recens Anno 1603. in curia Stezyckiensi facta. Tranſierunt prædicta bona ad Paulum Gotuchowski lud. cem Stezyicen. Valentinus Wolſki miles ſtrenuus, contracto matrimonio cum Sarnecka reliquit Chriſtophorum, Stanislaum, Matthiam & Magichrum. Chriſtophorus celebs obiit. Stanislaus in curia Ducis in Oſtrog Conſtantini Wiſniowiecki parentis, deduxit iuuentutem & militarem perfecit, reliquit ex Catharina Gruſſecka filios 4. Stanislaum militem, qui in Podolia conſtituit domicilia, habet ex Dimiaiecka filios, Gabrielem, Raphaelem, Michaelem, 2. Petrum, cuius filij Theobias, Hieronymus, Stephanus, Petrus, Chriſtophorus. 3. Adamum militem cum Herburch Caſtell. Camenecen. in Prussia, & contra Coſacos rebell. s. 4. Albertum militem in Prussia, & in exercitu Imperatoris Chriſtianorum.

Gumowicij in Radomiensi, notant Familiam ſuam de Krwarth maiore. Bartholomeus ex Lenkowná reliquerat filium Ioannem virum pietati deditum, liber. lem in pauperes, tenuit matrimonium cum Dimitronſka, eorum Epiaphia in Rádom.

Deci ſeu Diczij, antiqua Familia Romana, quæ pro inſigni deſerebat primo ſalcem, poſt aquilam bicipitem cuius pars rubea erat in campo albo, pars alba in campo rubeo ab Imperatoribus. Hos in Regno Illuſtriſſimi Tencinij ad arma ſua receperunt & admiſerunt ita quod ab aliquibus Tenczynſki vocaretur, ut conſtabit ex priuilegio Regio. Decius Iodocus Ludouicus filius Iodoci Andree, nepos Ioannis Iacobi, pronepos Iacobi Andree Deciorum, Comes Lateranenſis & Imperialis Palatij, venit in Poloniam circa Annum 1500. Patet hoc ex priuilegio dato filio ipſius Iuſto Ludouico Decio, à Sigismundo I. in Comitibus Crac. Anno 1540. Vbi dicitur, quod in poſſeſſione ipſius Wola Chelmska 32. Annis eſt, his annis deſalcatis, & annis parentis poſitis, aduentum illorum in Regnum iam habebimus. Inter cætera ipſius Iodoci Ludouici, meritum in Regno,

Regno, etiam est Historia conscripta de vetustatibus Polonorum, de Familia Jagellonum, de Sigismundi Regis temporibus, quæ omnia addita sunt Chronica Matthiæ Miechouij, Anno 1521 edita. Iodocus Ludouicus Decius habuit unicum filium & tres filias, filius præfati Iustus Ludouicus, erat Secr. S. R. M. Carbarius Wielicensis, Aduocatus Petricouiensis. Hic duxerat Nobilem Krupeczankám de Moykowice armorum Krupek, ex qua progeniuit tres filios, & filias tres. 1. Iustum Ludouicum, Administratorem Cracouiensem. & Carbarium Olkusiensem. 2. Ioannem Secr. R. M. qui in aulicis seruitiis celebs obiit. 3. Ludouicus Secr. R. M. etiam Administrat. Crac. Carbarius Wielicensis steriliter obiit, Sorores horum 3. Ioachimi Gliniski armorum Iástrzębiec, Hieronymi Paczek armorum Orlicá, & Georgij Trzebinski consortes. Filie vero primi Iusti Ludouici Decij fuerant tres ex Anna Roznowná de Brusnek armorum Gryff. 1. Barbara, Iacobi Konojácki dicto Dembolecki armorum Prawdżic consors. 2. Helisabeth, in Conuentu Toruniensi Monialis. 3. Anna, Gasparo Stániśławski Succamerario Sanocén. nupsit.

Quorum Priuilegium tale.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Sigismundus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lituaniæ, nec non Terrarum Cracouiæ, Sendomiriæ, Siradiæ, Lanciciæ, Cuiouiæ, Russiæ, Prussii, Elbingensis, Culmensis, Pomeraniæq; & Dominus & hæres. Significamus tenore præsentium quibus expedit, vniuersis, præsentibus, & futuris, harum notitiam habituris. Quia venientes ad Maiestatis Nostræ præsentiam, Magnifici & Generosi Andreas Comes de Tanczin Palatinus Cracouiensis, Rathnen. Chelmen. Belzen. in Kráshystaw & arce Nostra Ocicz Capitaneus. Ioannes de Tanczyn Succamerarius Cracouiens. frater ipsius germanus. Ioannes de eadem Tanczyn Castellanus & Capitaneus Lublinensis & Curia Nostræ Marschalcus. Stanislaus de Thanczyn Succamerarius Sendomiriens. & Capitaneus Tréboulicen. Andreas de Tanczyn Gladifer Cracouiensis, suo & aliorum fratrum atq; amicorum nomine exponentes nobis licet cognitum ipsis esset, non oportere eos nouis stemmatibus & insignijs euehere, qui ante à prædecessoribus suis Regum atq; Imperatorum etiam testimonio insigniti, ac pro suis meritis remunerati fuissent, multominus etiam Maiestati Nostræ commendandos fore, quos iam pridem sua fides, industria, & in rebus agendis siue pro Maiestate Nostra, siue pro Republica studium summum, & singularis commendasset sinceritas. Nihilominus tamen cum ipsis satis superq; perspecta esset, singulare in rebus Nostris & Reipublicæ Nostræ sincerum obsequium Nobilis Iosti Ludouici Decij Secretarij Nostri hæredis de Wola Chelmska & Przegoza'y Aduocati Petrikouien. & Carbarij Wielicien. fidelis Nostri dilecti, licet ille propria sua haberet Clenodia, & arma simul cum nobilitatis suæ Imperatorum etiã Romanorum literis roborata testimonia, de quo certo ipsis constaret. Quia vero in hoc Regno longè à patria sua domicilium suum iam firmasset, vtriusq; sexus liberos procreasset, & benè possessionatus esset: sicq; præsentibus amicis illi opus fore: se prædicti Iosti tam erga Maiestatem Nostram & Rempublicam Nostram meritis, quàm erga alios omnes obseruantia permotos: eundem cum omnibus vtriusq; sexus liberis & eorum posteris legitimis, ab eisdem descendentibus in suam familiam & amicitiam reciperent, illi ac illis clenodia & Domus suæ Tanczynen. arma, quibus ipsi soli ad præsens vterentur, hic ob oculos medijs literis

pictoris manu posita, tanquam ex eadem natis communicarent, participarent, ac
 ut illis simul cum proprijs & innatis suis insignijs ubiq; serio iocunde militari uterentur, concederent. Supplices Maieitati Nostræ quatenus huiusmodi successioni, atq; susceptioni clementer annuere, cumq; & prolem ipsius, tanquam ex eorum medio vnum habere, & gratia Nostra prosequi dignemur. Nos igitur scientes Maiestatem Regiam ex nulla re nominis vberioremparere gloriam, quam ubi & dignis hominum virtutibus sua præmia largitur, maximè eorum qui se erga Nostram Maiestatem egregia fide & officijs non vulgaribus commendatos reddiderunt. Reducentes idcirco in memoriam singulares virtutes & grata fidelitq; atq; commoda seruitia in negotijs arduis & longo tempore indefesse, per ipsum Iostum impigrè Nobis & Republicæ Nostræ præstata & in futurum præstanda, Volentes Nostra Regali munificentia & gratia tam ipsum gratia Nostra prosequi, quam alios etiam ad laudabiles virtutis edendos fructus & egregia officia præstanda, cognoscentes à nobis debitum virtuti referri præmium, inuitari, motu proprio, animo deliberato, & ex certa scientia Nostra, Consiliariorum Nostrorum accedente consensu, de plenitudine Regalis authoritatis & potestatis, superscriptam coram Nostra Maiestate factam in eandem familiam assumptionem, communicationem, concessionem, & participationem, gratam ratamq; habentes, eidem Iostum ac posteris suis sic omnibus sic utendum, fruendum, & habendum, & ut reliqui nati Regni Nostri Nobiles gaudendum, concedimus, confirmamus, & de Regia Nostra clementi benignitate largimur. Mandantes idcirco omnibus & singulis Regni & dominiorum Nostrorum subditis, cuiuscunq; status, conditionis, gradus, dignitatis, ordinis, præminentiæ, præfecturæ, vel officij existat, ut præfatum Iostum, eiusq; legitimos posteros in huiusmodi assumptionem, & Tancinensium familiæ & amicitie participationem non impedian, neq; impedire permittant, sed tam ea quæ ingenta sibi etiam Imperatorum testimonio corroborata, nobilitate & dignitate, sicut reliquos Regni Nostri Nobiles, in omni loco, serio ac ioco militari quietè ac pacificè sine omni impedimento vel difficultate & molestia, uti, frui, gaudereq; pro Regia Nostra gratia, & grauissima subeunda uitandaq; indignatione permittant, & permitti faciant inuiolabiliter, armaq; hæc præsentibus medijs literis pictoris manu formata, pereq; sua ac cuiusvis alterius ex gente Tanczynensium nobilis recognoscant, approbent, & testificentur, quandoquidem Nos ex consensu prænominatorum Magnificorum & Generosorum Consiliariorum & Subditorum Nostrorum illis ipsis armis dictum Iostum de iure vel consuetudine, liberè, securè, atq; omni impedimento penitus remoto, uti, frui, & gaudere, per præsentem litteras Nostras, & de plenitudine Regiæ authoritatis & potestatis Nostræ permisimus, concessimus, & largiti sumus. Harum quibus sigillum Nostrum est impressum testimonio litterarum. Datum Cracouiæ Feria quinta, die Festo SS. Petri & Pauli Apostolorum, Anno Domini 1531. Regni verò Nostri anno 25. Præsentibus Reuerendis in Christo PP. Dominis. Petro de Thomitze Cracouiensium & Regni Nostri Vicecancellario, Ioanne Carnkowski Præmislensi & designato Cuiamensi. Ioanne Choienksi designato Præmislensi. Petro de Gamratis, Camenecensium. Episcopis. Nec non Magnificis Venerabilibus & Generosis, Christophoro de Schydłowicz Castellano & Capitaneo Cracouiensium. Generali & Regni Nostri Cancellario, ac Sochacouiensium. Gostiniensium. Nouæ Ciuitatis Korcien & Lucouiensium. Capitaneo, Andree Comite de Tanczyn, Cracouiensium, ac Belzensium. Chelmensium. Rathnensium. Krasnostauen. Capitaneo. Hieronymo de Łasko Siradiensium. Ioanne Comite de Tarnow Russiæ, ac exercituum Regni Nostri Generali, & Sendomiriensium. Capitaneo. Ioanne Bochoznicki de Oleśnica Lublinensi Palatinis. Nicolao de Schydłowicz Sendomiriensium &

Regni Nostri Thesaurario, ac Radomien. Krzepiceen. Olstineen. Zatorien. Oswiacimen-
 si, & Grodecen. Capitano. Petro Kmita de Wisnice, Woiniceen & Regni No-
 stri Marschalco, ac Szczepusien. Præmissien. Coleen. Capitano. Ioanne de Tanczyn
 Lublineen. Marschalco Curia Nostræ, & Capitano Lublineen. Stanislao de Sprowa
 Wielicien & Capitano Opocnensi. Laurentio Myrkowski de Mirow Biecen. Sta-
 nislao Mielecki Zawichosten Martino Myrkowski de Mirow Wielunen. Spickone
 de Tarnow Zarnouien. Castellanis. Felice Zamoycki Præposito Tarnouien. Stan-
 slao Tarlo Archidiacono Lublineen. Bernardo Wapowski Cantore. Samuele Ma-
 cieiowski Canonico Cracouiensibus, Secretarijs Nostris. Ioanne de Tanczyn Suc-
 camerio Cracouiien. Stanislao de eadem Tanczyn Succamerario Sendomirien. &
 Capitano Tréboulieen. Siluestro Ozarowski Succamerario Nostro & Capitano
 Zawichosten. Simone Chlewinski Magistro coquina. Stanislao Tarlo de Szeka-
 rzowice Incisore mensæ. Nicolao Kotwic Præfecto Stabuli Nostri. Et alijs quam
 plurimis dignitarijs, Officialibus, & Aulicis Nostris Testibus ad præmissa fide di-
 gnis. Datum per manus præfati Reuerendissimi in Christo Patris D. Petri de Tho-
 mice. Episcopi Cracouiensis. Regni Polon. Vicecancellarij, sincere Nobis dilecti.

S T A R Y K O N.

DELINEATIO.

EST equus coloris albi, cum cal-
 cibus aureis in campo rubeo,
 per medium tenet coloris nigri
 latam zonam, cauda erecta, pes ante-
 rior dexter eleuatus, sinister posterior
 itidem, quo exprimitur agilis cursus
 equi. Super galeam & coronam est
 ascia quasi infixa coronæ per inferio-
 rem cuspidinem.

O R I G O.

IN villa Sieciechowice erant pro-
 geniti ex Toporo tres filij, Szedzi-
 uogius, Nauogius & Zegota, vlti-
 mus horum regionibus extraneis ille-
 ctus, operam, artes, ingenium, & la-

bores plurimo tempore illis in regionibus consumpsit, quod tamen illum
 maximè commendatum reddiderat, quia in Castris, bello, & expeditioni-
 bus varijs, quod postmodum Familia & Regno adesse possint ornamento &
 honori consumebat iuuentutem & ætatem. Tandem in Patriam cuius fu-
 num quoque videre & mori iucundum est venit, sed à fratribus ceu ignotus

reijcitur nec agnoscitur. Probauit ille deducendo Familiam suam, & nominando ea domi, quæ nullus scire posset nisi ibidem natus, & ex eisdem Regis iudicio & multorum consanguineorum assensu & voluntate, illorum esse frater germanus declaratur. Cùm verò tanta iniuria lacescit, diuersa arma à Rege Casimiro primo postulasset, equum album cum zona nigra, in quo fortè reddebat obsequia Regi lite stante in arma accepit, cognomen assimilatum cognomini Starzarum & dicta Starykon. Asciam verò asseruauit super coronam, vt domus & progenies Topororum per hoc notificata maneret, qui exinde Polonico idiomate *Záprzaniec* à quibusdam appellatus fuit, & postmodum corruptè vel à flauis in capite comis descendens, ab illo *Száfraniec* nuncupatus. Patet hoc ex Priuilegijs, vbi duplici hoc cognomine scribuntur,

V E H I C U L V M A V G V S T V M.

E Quum militarem nedum vehiculum augustum, sed augustorum quoque nominare licebit. Ad vehiculum atque titulum equi, mouent me instituta Neruæ Imperatoris, qui in suis nummis cudit equum, cui subscripsit: *Vehiculatione Italiae remissa*. sensus erat vt *Fab. Vigil. Spoletanus refert*: Quia Nerua tributum graue Italiae quod inuehiculationes, vt scilicet magistratuum Exercituum res aliaque publica transportarentur, exolebant, sustulit. Quapropter equum vehiculum augustum cum his literis inscripsit: *Vehiculatione Italiae remissa*. Profecto si primordia armorum ventilauerimus, data & concessa sunt vehiculatione & ventilatione ortus Zegotæ remissa & cassata. Quapropter equus suus in arma adscriptus vehiculum augustum mansit, vehiculatione quæstionis remissa. Sed aliud quoque est, quod me ad hunc titulum mouit equo dandum. *Plutarchus in Vita Fabij Max. vt Pier. lib. 4. Hierog. cap. 26. habet*: Verusta quadam lege nefas erat Dictatori equitare, siue quia maiores vires peditibus eorumque copijs inesse arbitrantur, vnde præsentis phalægis esse debebant, siue quia in hoc ipsius auctoritatem volebant parem esse populo. Designato verò Fabio Maximo Dictatore, post cladem ad Thrasymenum, equus illi concessus fuit, vt principatus magnitudo, moles & auctoritas per hoc demonstraretur. Huic equo potuit Fabius subscribere: *Me portet equus, alat Regnum*. Iam enim equus ille Augustus & Augustorum erat. Ad Arma oculos conuerto: Vehiculum augustum dixi equum, at illi meritis, virtutibus, castris, fortitudine, prudentia, equum suum reddiderunt augustiorem, nam ante Annum 1080. incipientes, vsque ad præsentem 1644. continujs profectibus & titulis protraxerunt, illustrarunt, curantque.

Scilicet vt redeat nunquam reuocabilis annus,

Atque suum teneant festa sacra diem.

Quapropter & Senatoria dignitate, & Reipublicæ necessitatibus, & Eccle-

siæ de-

sia decori, & castrorum felicitati, qui qualesque extiterint linea docebit. Sed ut perpetuitati Vestrae possit remediari, vnicum vobis obseruandum perpetuo venit. Nempe equus vester non volitet effraenis. Dixit enim Euripides: *Infrenis oris, exlegisque dementiae, finis infortunium.* Secede ergo ab equinis pedibus procul. Exemplo sit Themistocles, cum mutatos eius mores ex procacissimo in maxime temperantem plerique admirarentur, dicebat: *An non videtis asperos & indomitos pullos, in optimos equos euadere?* Quapropter interpretationis loco inducam leges Lipsiani Horti in aditu expressas, sub persona bifrontis Leidæ.

Prima

*Quisquis es, sta, lege, pare.
Ianus ad hoc limen sic edico,
Horto & Hero fruendi tibi ius esto,
Sed illo ad aspectum, isto ad sermonem,
Nisi oculis, quidquid hic satum aut natum ne libato,
Tyro esto, manum apud te habeto.
Si effers ad tactum aut ad raptum,
Verbo dicam, te efferto.*

Secunda,

*sed nec hero usque, quaque fruitor,
Ante sextam vespertinam ne adito.
Post septimanam ne maneto.
Hora alia ad alias illi curas,
Heic cogitat heic pangit.
Stylus heic est, abi musca.
Quid si è cana, abi musca.*

Tertia,

*Sermones etiam ne exleges,
locari licet,
Narrare licet,
Rogare licet,
Sed nihil serium,
Gratiarum hic locus est.*

Quarta,

*Si quid amanius tamen in studiis,
Inter ambulandum disserere, doce, disce.
Et Musarum hic locus est.*

Quinta,

*Tu qui furiosus,
Tu qui rixosus,
Exeste,*

Sexta,

*Clusius ego sum vobis.
Canis prater unam emaneto,
Hecuba prater unam emaneto,
Habes? hoc etiam
Quoquo te agis, te video.*

E Q V E S P O L O N V S.

Equites plurimorum Regnorum equus symbolum fuit. Romanorum quidem: Nam equum exultantem ponebant in nummis flore quodam superne sito, à cuius altero latere inscriptio erat: *Romanorum.* Siue hoc quia bello Punico cum Hannibale equis superiores ceperunt esse, unde

flos

flos principium bonæ fruis indicat. Sicut Virgil. de Marcelli laudibus
Æneid: lib: 6.

*Hic rem Romanam magno trepidante tumultu
Sistet, Equis sternet Pænos.*

Mauri verò qui feroces ob magnanimitatem fortitudinis vocabantur, & sub Magistro Equitum pugnabant, equos duos in alba parma sese quodam modo lacescentes præferebant, subscribendo: *Mauri feroces*. Et profectò optimis bellatoribus subscribendum erit, qui qui sunt vel fuerunt.

*De Patre bella suo traxit pectusq; Leonis,
Pro Patria stat cum Patre leone leo.*

In Cephalæniarum quoque clipeis equus signari solitus erat, *ut ait Plutarchus*. Cuique enim præclarorum virorum Echo ad posteros est.

*Equus ad bellum,
Amor ad Patriam,
Mens dux esto,
Cogita, Facito,
Te respicito.*

Smyrneneses verò, quid altius quoque meditarunt, nam & fortunæ simulachrum pullusequinus capiti insidebat. Quasi dicerent: *Si fortuna vellet erit de Pratore Consul*. Et plurimis quoque alijs Regnis equus signum boni & optimi equitis fuit. Arma hæc dum intueor, fateor quod Zegota Zaprzanecius equum suum candidum magnis multisque prælijs calcem in sanguine hostili habentem madidum, & in aureum utilitatis & gloriæ causa convertentem, Regi, suisque præsentavit, vnde merito sibi equum in nobilitatis signum dari impetrauit. At sicut Romanis Sibilla assignavit periodum præcauendo. Miles Romane Ægyptum caue. Ita vobis cum fortuna est & fauet, omnia sunt nulla & nihilum ut dicere poteritis.

*Donec humi sonipes temeraria crura superbus
Imprimat, & tellus clunibus icta tremat.
Mox facili des lora manu, pariter feratur,
Obsequio parens manus uterq; tuo.*

Tali namque animo Scipio processit: Quapropter Antiocho per Legatos pacem poscenti in Asia respondit: *Id prius factum oportuit, non postquam & frænum & sessorem accepi*. Et durabit hæc fortuna, sicut vobis prædixit Dominus Deuter: cap: 17. *Non multiplicabis sibi equos, nec reduces populum in Ægyptum*. Hoc est ut exponunt Scriptores: *Non te extolles in superbiam, neq; adduces populum in lachrymas atq; vanitates*. Superbiam enim equus, Ægyptus afflictionem & vanitates deliciarum, dum ad ea conuersa fuerat denotans. Equites Polonos vos esse decuit, docuitque tanta series bellatorum in Familia vestra, & quod in Republica Polona excussa Lugduni Barauorum dicitur de equite Polono, hoc totum in Familia vestra obseruatum conseruatumque fuit. Inquit ille ex Cromero: *Res militaris quoniam cum institu-*
ro gen-

to gentis, tum temporum quadam conditione in honore fuit superioribus, atq; adeò omnibus fere seculis extitere multi virtute bellica præstantes viri, & quamuis in diuturna pace & otio extant etiam. Nec emarcuit in Polonis vigor ille animorum laudisq; bellicæ studium si qua se vsquam offerat idonea virtutis exercendæ occasio. Sint igitur vobis hæreditaria, vt veri sitis equites Poloni & Christiani hæc 8.

*Credite parum posse arma sine pietate,
Seruate scientiam, virtutem, auctoritatem, felicitatem,
Non obliuiscaris prudentia sed in manu bellandi typum babe.
Non tam se hominibus imperare, quàm hominem se esse noscas,
Catholicam Religionem cum vita periculo zelato.
Tantum in Duce esse auctoritatis quantum est virtutis scito
Cures habere amorem, reuerentiam, timorem à milite,
Aduerte fugientem sequi honores & fortunam.*

C R E S C A N T I N Æ V V M.

OMinari plurimi possunt cuique bonum, dare nonnulli, sed crescere in æuum, dare mortalis affectus nequit, effectus tamen dabit. Quocirca M. Aurel. Antoninus, efformato equo currenti addidit stellam Castorem supra dorsum, & posuit lemma: *Vi Superum*. Quasi dicat: Cresco in æuum cum hoc equo, sed vi Superum. In eandem sententiam docuit Psalm: 143. *Dominus docet manus meus ad prælium, & digitos meos ad bellum*. Sicut enim vitis & hædera propter imbecillitatem innixu ad arborem, palum, vel murum egent, ita persuasum nobis esse debet, nos non posse alia ratione vlla assurgere, crescere, vel florere, quam accessu ad Deum Opt; Max. & gloria eius pro viribus tuenda. Vnde quidam:

*Pyramidis surgentem hædera munimine cernis,
Talis stat pietas fulta fauore Dei.*

Siquid tamen est quod ad augmenta in æuum mortales deducunt, hoc existimo vnum. *Perseuerantia in fortitudine*. Sicut enim ille equus dicitur esse generosus, fortis, & ad bellum proficiuus, qui in bibendo altius nares mergit, ita qui in multis bellis perseuerat, & in hostium sanguine sæpius & profundius graditur, nedum generosus & magnanimus est, sed etiam plantat post funera æuum. Romanis omina si qua perpetua & fælicia fuerant, ipsa cunctatione & perseuerantia fuerant. Quapropter licet Ægypti antiqui Principatus, vt *inquit Adamantinus* talis prædicatus mansit. Libidinem calcare, nequitiam euitare, omnes corporis voluptates domare atque frænare: effecit tamen Romanus miles perseuerantia, vt si quando desciscerent à vero tramite & recto victi subactique manerent. Hinc apud Memphim in aurea columna literis Ægyptijs scriptum erat, tum demum Ægyptum liberam fore cum venissent in eam Romani fascese eorumque prætexta. Magnæ semper perseuerantiæ in bono & forti Starokonij fuerant, & magnum omninò periculum existimabant, ab asinis ad boues transcendere. Quapropter nomine

proprio non alio, vt plurimum quàm Petri, quod soliditatem, firmitatem, & constantiam significat, posteros suos magnanimos ad fontem sacrum nominabant, vt meritò illud Spinolæ Ducis illis tribuendum esset.

Seruabant Catti Bredam Dux Spinola cepit,

Sic cautis Cattis cautior ipse fuit.

His namque tota cautio in bello, aut mors, aut vita decora, aut pax tuta, aut mors honesta consultumque fuerat, vt

Dixeris hos fortes quos nec formidine mortis,

Pro Patria letos occubuisse campis.

LINEA STARICONIORVM.

Zegotha, qui primus hoc differens stemma impetrauit sibi & posteris à Rege. Záprzaniec Zegotá, habent priuilegia antiquarum foundationum Monasteriorum inter subscriptiones 1080. Ibidem sub Anno 1100. Zegotam Záprzanciū Succamerar. Cracouiensem referunt. Petrum Záprzaniec Castellani Sandomiriensem Anno 1160. ibidem referunt, eius filius Ioannes Castell. Sadecensis, Záprzanciū & Száfranciū 1220. nominant litera.

Gnieuomirum de Miedziedź, & Thomam Srzebiec de Miedziedź habet priuilegium Casimiri Regis, quod eisdem gratis & priuilegiis quibus utuntur Toporei, & ipsi Staroconi utantur iure merito affirmatur 1366. Confirmatio eiusdem priuilegiū facta à Vladislao Iagellone 1428. Petrum Mezuemum Ducem exercitus curia refert Cromer. lib. 17. sub Vladislao Iagellone.

Száfraniec Petrus de Luczyce Subdapifer Cracou. cui Rex Ludouicus Pol. & Hungariae Rex territorium & Pieskowamskalam arcem donauerat A. 1377. Cromer. Hic ex Kochna suscepit eximium & spirituale filium, Ioannem & Petrum. 1. filius Ioannes Száfraniec Episcop. 29. Vladislauiensis, ex Decano Crac. & Regni Pol. Cancell. Vladislao Rege promouente, licet in illa Diocesi nullam teneret Ecclesiam 427. Praefuit sex annis Vladislauensi Ecclesi. Obijt atatis circiter 70 Cracouiae sepultus. Erat tunc Summ. Pont. Eugen. IV. Imperator in occidente Sigism. in oriente Paleologus. Illius vitam Stephanus Dámálewicz Doct. Canon. Vladislau. & Crusuic. describit à fol. 293. Demum carmine compilauit dicens:

Vrbe Craci venit Praesul Safrancus, honoris

Antiquus stadium quam bene currit equus.

Vrget maiorum virtus hunc conscia laudis,

Figit & in Patriae pectore calcaramor.

Perge viam sonipes tanto fessore beatus,

Quam non annosa deterat hora mora.

Lingua cui quamuis verbo non prompta, sed implet

Hoc decus in miseros officiosa manus.

Largus ægenorum tutor, catusque sacerdos,

Floruit insigni laude pudicitiae.

Pegasæ cede polo, quo dignior iste caballus,

Non pascis, potas, hic at vtrumque facit.

2. Filius Petrus Száfrániec Palat. Crac. de Pießkowa skátá germanus Episcopi, ut Collector Episcoporum Vladislauiensium adnotauit, Administrator Podoliae 1409. Cromer, de illo ante Annum 1435. Succamerarius Crac. & Dux Exercitus Polonici & Ruthenici ad Tucholiam contra Cruciferos ante Annum 1412. Cromer. fol: 276. de illo Starouolscius fol: 78. in Centum bellatoribus. Vix Annum 30. Aetatis attigit, dum Praefectus Podoliae factus, Cubicularius R. M. & Succamerarius Cracou: Sic Patriae & amicis vixit, ut eum vixisse non pudeat. Petrus Succamer. Crac. nepos Episcopi, ut notat Episcoporum Vladisl. Collector. Per Ioannem Tenczynski magna auctoritatis virum, ab exstimatione mala apud Regem, 1450. exculatur, Mitram Episcop. Vladisl. Episc. post mortem acceperat, inquit D. Dámálewicz. de Silesia infestatione & Regni, Dlugoffus non bene nominat, ut Cromer. fol: 344. 349. sed forte Dlugoffus zelo quodam in electum Episcopum Cracouiensem Iacobum Sieninski armorum Dębno, quem Casimirus Iagellonis noluit, sed voluit Ioannem Gruszczyński, unde inuehitur in executores Regis, & inobedientes Regi Iudat Dlugoffus. Hic Petrus notabat Familiam de Luczyce, ceu a fratre descendens cum Petro de Pießkowa skátá. Dederat ei Rex euerne Oppidum Sieczemin & villam Bychnow 1461. Petrus Száfrániec Palatini Crac. filius Succamerarius Cracouiensis. Huic Vladislaus Iagello confirmauit donationem factam per Ludouicum Pol. & Hungariae Regem, territorij & arcis Pießkowskátá. Cromer. fol: 511. Petrus Száfrániec Succamerar. Curiae, Capit. Nouae ciuitatis Korczyn, eandem confirmationem obtinuit ab Alexandro Rege 1504. Petrum de Luczyce cuius parenti Sieczemin à Rege datum fuerat Castell. Vislicien. Malborscen. Radomscen. Sochacouiensem Capit. Alexandri Regis priuilegium refert, ubi concedit illi vectigalia eligenda de Sieczemin Anno 1505. reliquit Stanislaum.

Aduertat hic velim Lector, quod hoc nomen Petrus quo se omnes ferè successores in recta linea & collateralis appellabant, peperit nunc magnam difficultatem apud Lectores in Historia, cum enim aliqui eodem tempore viuerent, cui Petro datur virtus vel vitium non facile dignoscitur. Et inde sunt contradictiones ortae ab alijs notatae, ut in Paprocio apparet, quoniam attribuitur huic Petro, quod de altero Petro erat dicendum. Christophorus Száfrániec, qui dum aetatem iuuenilem ad grandia maiorum suorum merita non disposuit, in facta inconuenientia defluxit & flebiliter occubuit, Cracouiae sepultus, apud PP. Bernardinos 1484. Stanislaus filius Castellani Visliciensis Succamerar. Crac. in Curia Regis dum obsequia reddidit, & Patriae honorem & laborem omni occasione detulit, Capit. Corcinensis renunciatus est. Ex Sienienka reliquit filium Stanislaum, qui licet in iuuenilibus annis orbatu parente fuisset, placide tamen educatus, eam fortunam & fortitudinem est affecutus, quae maioribus suis equari posset, nam ex Tribuno Sendomirien. sub Augusto Rege Castell. Bieccensis factus, in Aula Regia digna reddidit obsequia, atq; in Castris retulit

nominis gloriosi trophæa. Ad Posuoliam propriis sumptibus deduxit militem, & post egregia facta Capitanei Lelouiensis honore præmiatus fuit, Tempore Interregni verum sese Patriæ ciuem & tutorem declarauit, & in Coronatione Stephani Regis Castell: Sendomiriën. factus, postmodum Palat. ibidem declaratus 1582. fuit. In Pieškowaskatá arcem muratam erexit, cum Dębien-ska armorum Ráwicz Castell. Crac. filia, reliquit Andream & duas filias, Szczepanowscij & Palatini Lublinensis consortes. Andreas filius Stanisla, Capit. Lelouien. exempla maiorum gloriose sequendo, nec aulam Regiam detrectauit, nec castra omisit, nec quæ decent virum prosapia magna genitum neglexit, sub Micleccio Duce Supremo exercituum Palat. Pedolia, ad Polociam & Sokolum maxima fortitudinis suæ & virtutis indicia delexit, & quasi unum de antiquis suis triumphatoribus, exercitus uidit & probauit, consors sua Rzeszowska armorum Wężyk 1582. Petrus Castell. Sadecensis Capit. Sendomir. qui in bonis suis Włostowa, aulam splendidam de muro firmatam exfundamentis erexit, reliquit filium Hieronymum Capit. Chęcinensem, & Secr. R. M. Sigism. Qui ut debitum soluit Patriæ & Reipub. consilio, fortitudine, contracto matrimonio cum Kościelecka armorum Ogoneczyk, reliquerat filias: Zuzannam, Catharinam lasiensij post Ieremiæ Chelmscij consortem, & Annam Krzes de Bobolice, quæ intulit bona in Krzesorum domum.

Synowiec: Nicolaus Siąrykonius ad Coronauit se bellum à Cromero adnotatur lib: 17 fol: 275, sub Anno 1434. notabant familiam de Zadewice.

Bochnarij antiqua Familia, prout Anni & tituli eorum illustrant. Petrum Bochnar Castell. Bieensem in literis plurimis confirmationis Monasteriorum legimus 1340. Nauogius Bochnar Succamer Crac. cuius filius Nicolaus erat Præfectus Zupparum Crac. sub Vladislao Iagello 1405. & tenuit hoc officium octo annis.

Wielopolscij, qui propriè sunt Bochnarij, nam Nicolaus ex Nauogio bona Wielopole tenuit, a quibus filius suus Ioannes Wielopolski Bochnar nominatus fuit. Ex Wielopolska Ioannes suscepit filios, Nicolaum qui sterilis decessit, & Ioannem, qui ex Dedenska armorum Gozdawá, filios 4. reliquit, & filias 9. Kildanowscij consortem, quæ matrem genuit Abbatis S. Crucis, Kowalenscij, Bobole, Wielogtonscij, Rokosij, Zaduscij, Stronscij, Butko & Humnicki consortes. 1. Stanislaus filius Ioannis, reliquit cum Iordanowná Achacium, & Ioannem Aulicum Augusti Regis, virum morum grauitate, & iudicij ratione perillustrem, & filias Annam Incisoris Regis, & Capit. Tysouiecen. Strzałá consortem, post cuius decessum, Lászcz Succamer ar. Belzensi. filio Castell Czerścén. & Capit. Chelmensis, nupsit. Dorothea Potuliccij Petr. Castellani tunc Przemecen. post Palat. Plocen. demum Bresten. consors. Helisabeth iuncta Guthe seu Gucze. 2. Felix Ioannis filius, qui cum Iordanowná etiam contraxit matrimonium, sorore consortis Stanisla, reliquit filios Stanislaum, Christophorum, Ioannem, Nicolaum, & filias Annam & Sophiam. Stanislaus Felicis filius.

filius, magnæ literaturæ vir, in Curia Illustr. & Reuer. Episcoporum Krasinski & Myskowski duxit dies, villam Vcisno ad montem caluum erexit.

3. Ioannis filius Ioannes haeres in Kleczany. Hic cum Kielanowska armorum Pobog reliquit Stanislaum in exteris nationibus rectam institutionem in grauitatem morum deduxit, atq; optimam spem in Patria de se conceptam, proficue Reipub. consecrauit. Alij filij erant Ioannis, Gaspar & Ioannes, Electionem Vladislai IV. Regis ex Cracouien. Palat. subscripsit Ioannes Wielopolski de Wielopole, Gaspar per multos annos castra militaria cum laude secutus fuit, postea Subiudex deinde Iudex Terrestris, tandem Succamer. Crac. ex Cieklińska quæ primo matrimonio fuerat coniunx Broniowski, suscepit filium Ioannem & filiam unicam consortem Gener. Francisci Dembinski.

Wielogłowski ejusdem diuisionis bonorum cum Wielopolskiis. Plurimi Familiam suam claris illustrarunt factis, & in præsens illustrant. Georgius ex Cracou: Palat. electionem Sereniss. Vladislai IV. subscripsit. Christophorus Wielogłowski multo tempore fuit Vicecapit. Sendomiriën. in iure Patrio peritus, & ad Reipub. obsequia aptus.

Siemuszewscij in Præmisliensi.

Czartoryscij in Russia.

Polanowscij in Crac. Palat. de Polanowicze. Nicolaus Polanowski 1536. eadem bona consorti Hedwig Pernus donauit. Consorts sua Anna consanguinea Laganowscij & Marsowscij Otwinowska, ex qua suscepit filios 6. filias 5. ex quibus Ioannes ad bona & possessiones multas peruenerat, & reliquit optimos filios milites eximios, domi & in Vngaria Ioannem & Matthiam. Alter filius Nicolai Thomas, qui optime literis instructus, factus religiosus S. Benedicti, & post Annos 30. Abbas Caluimontis electus & confirmatus, extat ibidem eius memoria. Successerat post Kuczowski armorum Roza, illi verò successit Albertus Kilanowski armorum Pobog. Filia Polanowskiorum erant aliquot Moniales, & Matres in Staniatki, ut Registrum habet. Ioannes Polanowski vir insignis pietate, Camerarius terrestris in districtu Ksiazneën. in Palat. Cracouien. eo tempore, quo Stanislaus Cikowski fuerat Succamerarius.

Maj in Syradien. Palat: viri bellicosi semper fuerunt, ex quibus Iudex Terra Syradien. Florianus May strenuus miles, tempore Sereniss. Sigism. August. aliquot expeditiones contra Moschum & Scythas obiit. Felix May magnæ virtutis vir, ex Balicka reliquit filium Stanislaum strenuum militem, qui in expeditione contra Turcas ad Chotimum, sub signis Magnifici Francisci Capitanei Nouæ Ciuitatis Korczyn militauit, ex Koniępolska secundi matrimonij, suscepit filium Felicem Stephanum, Stanislaus verò filius illius primi Felicis May, ex Ksieska reliquit duos filios Florianum & Felicem, magnæ expectationis iuuenes.

Wronicij in Crac. Palat. quorum bona Rudniegorne ad Prosovice.
Grodzicij ad Sacz.

Zarscij in Cracou: Palat.

S T A R Y K O N Secundo.

EST quoque antiquus equus in Silesia, sed differens ab equo in Regno. Equus enim hic præcinctus alba stolla quidem est, sed è lana, ita quod fimbriæ pendeant, campum tenet cælestinum, super coronam verò inter duo poma est penna vigilantis galli. Vtuntur his armis in Silesia Ermbarkouij antiqua & clara meritis Familia, maximam consanguinitatem retinens. Quia verò plurima inducta fuerunt arma in Regnum, dum Silesia coniuncta fuerat, imò etiam post auulsionem à Regno, non immodica introducta arma ex Silesia & Moravia in Regnum & M. D. Lith. manent, si reperiretur inter nobilium, arma & talis equus, Lector differentiam obseruabit.

DVCVM SANGVSZKONVM.

D E L I N E A T I O & O R I G O .

Arma sunt Ducum M. D. Lithu: vltimò assumpta. Nempe, eques cum vibrato gladio currens impetu equi. De origine horum armorum diximus in primo Tomo Orbis Poloni in Korybutho. Originem verò Sanguszkonum ex Lubarto filio Gedimini, apertè Historiæ asserunt. *Cromerus lib: 14. Bielscius fol: 622. Stricouius folio 461.* ita loquitur: *Olgiardus Gedimini filius, suscepit ex prima consorte Ducis Vitepsensis filia nomine Vlianna filios sex, à quorum vltimò erat Fedorius Sangusko, parens Ducum in Kossar & Kowel.* Innuit Cromerus consortem habuisse Ducis Vitepsensis filiam dicens: *Obuenerat etiam Olgerdo in Russia Vitepsensis Dominatus, cum unicam Ducis eius oræ filiam uxorem accepisset.* Idem *Miechou: lib: 4. cap. 36. fol: 265.* hunc Lubarthum Fedorium circa Annum 1353. Ducem Volhyniæ & Luceoriæ meminit. *Miechouius lib: 4. & clarius Stricouius fol: 438.* quod Haliciam & Zauichostiam inuaserit & spoliauerit. Quia verò in ritu Græco baptisatus Lubarth fuerat, nomen Fedorij hoc est Theodori assumpsit. Inde Stricouius Fedorium, eiusque successores Duces in Kossary & Kowel nominauit. Circa Annum 861. Gentem fuisse bellicosam Kossarorum, meminit Stricouius fol: 116. & folio 127. inquit: *Stanislaus Ichorowicz nepos Ducis Kuryk, contra Kossaros seu Kossaros gentem Ruthenam, quæ ex illius potestate sese extrahere & educere tentauerant exercitum mouit, atq; illorum arcem firmissimam Bielowiezia nuncupatam expugnauit & recepit.* Antiquissima igitur atque Illustrissima est & fuit Familia Sanguszkonum, genere, possessione, titulis & meritis. Quod luce clariùs in Linea Familiæ apparebit.

V I C T O R I A P L E N A .

Maximus titulus est hominis bello clarissimi VICTOR, sed si victor plenè fuerit, erit illi hic titulus summus: *Planè pleneq; victor.* Hinc

Hinc dixi: *Victoria plena*. Illa etenim victoria plena dicitur, quæ nedum perfecta est, sed quæ illa perfectione perfecta esse cernitur, ut soliditas pacis, hostium subiectio, inimicorum strages & internecio, ea denunciatur firmeturque. In cuius rei laudem Sennones, de quibus refert *Liuius lib: 10.* de uictis Romanis ad Clusium fluuium insignum plenæ victoriæ pectoribus eorum appenderunt capita cæsorum. Et Romanorum Dux Tigranne Rege deuicto, coronam, gladium, ipsumque Regem prostratos ad terram, pedibus subiecit. Quapropter ad plenam victoriam consequendam, lamblichus in Epist. ad Olympium hæc de fortitudine militari reliquit: *Fortitudo primaria intelligatur, quæcunq; immota intellectualis facultas, & maximi vigoris intellectualis actus, mentisq; constantia & immutabilis habitus intra sese: huiusmodi sanè fuerint species, quæ in vita spectantur fortitudinis, siue per se subsistentes, siue suum robur communicantes, ad eum qui in verbis elucet solidum firmumq; statum.* Vnde Octauij Cæsaris plenam victoriam, ut gratus declararet æuiternis temporibus Senatus, erexit illi victoriam statuam tali modo. Formauit fæminam grauis gratique aspectus, quæ supra columnam marmoream stabat, & in manu vna tenebat victoriam palmam, in altera tenebat coronam regalem, quam duo serpentes circumdabant, & tertius serpens intra duos interplicatus fuerat. Additum lemma fuit: *Asia recepta*. Dum diuersa arma M. D. Lith. Dynastarum & Principum intueor, atque Vithenis, Gedimini, Olgerdi, atq; duodecim fil. ipsius victorias diuersas summasue intueor, aureis adnotare literis clarissimè licebit: *Victoriis pleni*. Recepta enim ab eis Moschouia, Russia, Podlachia, Halicia, Lublinum fuerat, Tartari, Moschi, cæteræque finitimæ cum Crucigeris gentes fugatæ & discerptæ fuerunt. Et ne in antiquis triumphatoribus immorer, Sanguszkonum sufficiat ad præsens Familia, de quibus nobis sermo est. Illi namque ut cum Nazianzeno Orat: 20. loquar: *Maiores suos equino & generoso impetu assequebantur, nec à summis illorum agitationibus aliquo intervallo distabant.* Fædorius Sanguszko. perspicua intellectus specie, dum Fidem sacram Catholicam ex gentilitate conuersus, viam virtutis cælique veram agnouit, quanta trophæa de hostibus detulerit, ipsa Volhinia hoc non sufficit dicere, sed Duces M. Lith. & prostrati hostes liquidò acclamarunt. Erat namque Dux Seueriæ, hæres Volhyniæ, & Luceoriæ Dominus, cum verò ex filio ipsius Demetrio tres filij & bellatores nati Duces Luceorien. Kossarienses, & Kouelenses nuncupati fuerunt, ipsis trophæis hostium spoliisque militaribus curias areasque munitionum impleuerunt. Circumspecta verò Progenies maximis honorata titulis, ea in Repub. & Regno Pol. administravit, quibus antiqua gloria, splendorem decoremque suum haberet teneretque. Admonebat Saluator filios Abrahæ: *Filij Abrahæ estis, opera Abrahæ facite.* concludam: Sic erit benedictio vestra, & stabilimentum Domus.

S P L E N D O R P A T R I Æ.

Patria cum nil iucundius desiderabiliusue sit hominibus, illam varijs illustrare luminibus omnes conuenit. Tria verò sunt media, quibus continuus splendor in Patria optimi ciuis relucet. Primum, Honor maiorum in filijs. Quocirca Cassiodorus libro Epist: inquit: *Laudabilis vena sua seruat originem, & fideliter posteris tradit, quæ in se gloriosa transmissione promeruit.* Hinc Romanarum matronarum amplissima Parens, mundum muliebrem in monilium torquiumque valore & splendore constituentem, & delectantem admonuit dicens: *Isti sunt ornatus splendoresque mei, filios inuēs.* Secundum est, Sacra fides. Dicit enim D. Chrysost. *Vna est veritas & non partita, & sicut qui margaritam pretiosam habet, ipse nouit quantum diues est, ita qui fidei veritatem detinent, norunt quod diuites sunt, quas infideles ignorant, nam fides religionis Catholicæ lumen est animæ, ostium vitæ, fundamentum salutis eternæ.* Tertium est, Defensio Patriæ. Inquit enim Seneca: *Nemo Patriam diligit quia magna, sed quia sua, Vlysses ad saxa Ithacæ properat, Agamemnon ad Mycenarum muros.* Profecto Illustrissima Domus Sanguszkonum, erat quondam sol M. D. Lith: si Vithenem, si Gedimin, si Olgerdum considerabimus. Erat sol Regni Pol. si Jagelonem Vladislaum, Sigismundum, Augustum spectabimus, si verò Duces Seueriæ, Luceoriæ, Volhyniæ à Lubartho inspexerimus, maxima fuerant lumina. In Ducibus verò Kossereñsibus & Kouelenisibus, splendorem Patria conseruat. Vnde contrarium illis ab Alphonsi Aragonum Regis erigendum est monumentum: Ille tres cyphas cataphalco inscripsit addendo lemma: *Nil fuimus, nil sumus, nil erimus.* Innuebat mortem, omnes enim præcipiti sorbet mors turbida fato. Ducibus verò in Kossary & Kowel, scribendum triplex D D D. vt significetur, *Duces, Domini, Dynastæ quingentibus seculis, quingentibus populis, quingentibus medijs & vicibus Patriæ lumina dederunt, conseruarunt.* Constantino Magno (inquit Baronius sub Anno 312.) quod Senatus Romanus venienti Romam, obtulerit signum Dei aureum, & paulò post Italia obtulit eidem scutum & coronam auream. Addit Panegyristes, sæpè debetur, & diuinitati simulachrum aureum, & virtuti scutum, & pietati corona. Profectò Ducibus in Kossyr & Kowel, pro Fidei sacre propagatione, & multarum Ecclesiarum erectione, debetur signum Dei, Benedictio scilicet ab alto & præmium cæli, pro virtute verò & fortitudine debetur scutum, honoris scilicet & Regiæ beneuolentiæ, pro virtutum semine & incremento debetur corona. A nobili scilicet optimi affectus, à Clero piarum orationum, à plebe linguæ prædicantis encomium. Lego simile gratitudinis memoriale. Vindicauit Senatum, Populumque Romanum Constantinus Magnus à Tyrranide, & subito crucem erexit cum inscriptione tali: *Hoc salutari signo vero fortitudinis indicio, ciuitatem vestram tyrannidis iugo liberaui, & S. P. Q. R. in libertatem vindicans, pristina*

pristinæ amplitudini & splendori restitui. Meruit hoc idem Theodorus Sanguszko, meruit Demetrius, meruit Romanus, ceteræque magnæ Sanguszkorum Familiæ propagines. Sed vos feruor bonæ voluntatis quem mens cohibere nunquam valet, certis populorum indicijs manifestare non negliget.

LINEA ILLVSTRISSIMÆ DOMVS SANGVSZKONVM.

L Vbarth sextus filius Olgierdi, ex Ducissa Vitepscensi Vlianna, sicut Stricou: Lib: 12. cap: 13. habet. Hic in Gracam fidem baptisatus Feaorius nominatus fuit, habuit in consortem Ducis Vlodimiriensis Volodimiri filiam, erat postmodum Volodimiria & Volhinia Dux, multas postmodum regiones tenuit, vt Stricouius fol: 408. & fol: 428. Haliciam & Zauichostum spoliavit, inuasit, Stricou: 438. Ab isto Lubarthouia erecta fuit in Volhinia scripta Russorum affirmant, captus à Casimiro Rege 1351. religionis suscipiendæ fide data dimissus fuit. Cromer. fol: 212. Fedisragum Casimirus ex Russia eiecit, & Alexandro Duci Michaelis Coriathi, filio Gedimini, nepoti eam oram Vladimiriensem reddidit, quam ille latericio muro muniuit. Cromer. fol: 218.

Fedorius Lubart Sanguszko, D. Volodimiria à Iagellone Seuerien. Ducatum impetrauit 1396. Stricou: fol: 495. 502. filium Demetrium Volhinia, Luceoria, &c. heredem reliquit. Hic reliquit tres filios, Fedorium, Michaellem, & Vasilium. Fedorius post decessum parentis, omnia bona tenuit cum essent minorennes fratres, notantur bona in quadam concione funebrali Samuelis Simeonis Sanguszko, Volodimiria, Halicia, Sluckum, Leopoldis, Luceoria, Kowel, Kossiria. Facta verò inter fratres diuisione Fedorio cessit Luceoria, Michaeli cesserunt Kossary, Vasilio Koulum. Fedorij filij fuerunt, Fedorius Capit. Vlodimiriensis, & Marschalcus Volhynia, Stricou. 754. Demetrius alter filius Iaromiri sepultus, de hoc Stricouius folio 265.

Romanus Palat. Braclauien. & Dux Campestris M. D. Lith. Zytomirien. Vinnicien. Capit. & in hoc linea Fedorij Sanguszko desijt, illius gesta clara in bello & castris Historiæ Regni referunt, quod sub Sigism. August. Vlam, & Susam arces expugnauerit, 30. millia hostium Moschorum fuderit. Nouissimus Simon Starouolscius in centum bellatoribus tale illi Epitaphium formauit.

Romanus Sanguskus Palat. Braclau: & Equitum M. D. Lith. Magister, rarissimum gloriæ militaris exemplum, ob egregia facinora cunctis carissimus, sed præcipuè Regi Sigism. August. cognato suo, in flore ætatis è magna rerum expectatione præreptus, hîc tegitur depositus. Viator dic strenui bellatoris manibus bona verba, & scias eum fuisse ortum in Russia familia vetere & honorata, atq; ex Principib. Lituaniæ. Progeniti fuerant Demetrius & Romanus ex Anna Despotowná, vt Paprocius describendo in 2. Opere actus bellicos Romani. Ex Chodkievyczowná Castell. Vilnensis, & Supremi Ducis Exercituum filia, suscepit filium Romanum, atq;

num, atq; filias Mariannam, Alexandrā & Fedoram, sicut Papr. fol. 648 enumerat. De hoc Romano Papr. in Nido fol: 1235. Sarnic. fol: 402. Stric. fol: 775. Duces in Kossar à Michaele Sangusko Lubartouicio, Demetrii filio descendunt, & à bonis Kossary, Kossersci Duces nuncupati sunt. Leo Dux in Kossary, cuius filius erat Chrehorius, sicut patet ex literis directis ad Ducem in Korec Bobusium, Capitaneum Luceoriensem.

Adamus Sangusko Lubartowicz Dux in Kossary, minorennis relictus una cum sorore (quæ demum Leopoli in consortio Monialium S. Francisci de Obseruantia pie obiit deuota soror) applicuit animum ad decentes literas, & profectu cum incremento virtutum collecto, ornamentum Patriæ extitit, ex Palatino Podoliæ in Volhyniensem succedens decora domus, lumina Patriæ respicit, religionem verò Monasteria & Ecclesias erigit, humanitatis Politicæ maximus obseruator, cum Dánitowiczowna tenet consortium matrimonij. Soror Adami Sangusko erat consors Georgij Kraśicki Capit. Dolineń. ex qua suscepti filios tres, nunc hæredes post mortuum patrum Palatinum Podoliæ, & Capit. Premisliń. in Kraśiczyn, ex quibus Martinus accepit in consortem filiam Maximiliani Ossolinski, Thesaurarij Curie Vladislai IV.

Duces in Kowel a Vasilio 3. filio Demetrii Sangusko Lubartouicio descendunt. Et hoc medio Duces Sanguscones, in Duces Luceorienses, Kossenses, & Kouelenses excreuerant.

Simeon Samuel Lubartowicz Sangusko, Kouelensis Dux ex Castell. Mscislau: Palat. Vitepsensis, Capit. Surazensis, qui in exteris nationibus cum indolem literis domi & in Patria ornatam maiori experientia ornasset, atq; tyrocinia bellica linguarum peritia iucunda Patriæ detulisset, Serenissimo Regi Sigism. III. obligata nobilitati in Principes obseruantia, solertem reddidit obsequiorum vigilantiam, aptam verò ad martem ætatem in conspectu M. D. Lith. Exercituum Carolo Chodkiewicz in Liuania, & ad Kokenhausum strenuo animo hostes inuadebat, nullo habito respectu, quod unicus filius parentis fuisset, in ætate verò maturiori & infirmitatibus fracta, quàm promptum ad Vitescum in incursione Moschouitica detulerit subsidium, omnium ora gratitudinis officio repleta referunt. Contracto demum matrimonio primo cum Anna de Familia Zauissiana herede in Rákow, ex qua suscepit prolem. Secundo cum Helena Marcibella Coruini Gasiomski Palatini Smolensensis Alexandri filia contraxerat coniugium matrimonij. Filij ipsius Ioannes Vladislaus, Capit. Surazensis, qui cum Ducissa in Klecko Radziuilia tenet matrimonium. Casimirus, & tertius inter Societatis IESV Collegij Patres sacerdos consecratus, in obsequiis Parentis sui & Ducis sacrificium Domino pro anima ipsius obtulit. Auditur quod Societatem deseruerit, ut viæ in gloriam in speciositate inueniat. Filia Simeonis Samuelus D. in Kowel, Ioannis Steckicuij Vexilliferi Orsanensis consors, altera Sanctimonialis S. Benedicti, vobis relictis posteris depingendum in praeordiis erit. Si sol extinctus est, astra fulgeant. Est enim

enim sol sole in orbe deficiente. Qui astris tribuit lucem, sine sole deficiente. Depingendum secundo: Moriendum hîc, Viuendum ibi. Vbi? Ibi: Vbi nec luctus, nec dolor, quia priora transferunt.

In notatis demortuorum Kiiouiensium Monasteriorum Gracî ritus, video hos de Ducibus Sangusciis adnotatos, Theodorum, Andream, Alexandrum, Duces, & Auxentiam Ducissam.

SALA W A seu SZALA W A,

Aliàs NAWOROTNIK.

DELINEATIO.

EST circulus coloris flauî, in cuius medio ponuntur tres cruce latae, æqualibus lineis formatae, tangentes vno latere circulum, cruce aureæ in campo lazurino. Super coronam est extenta manus armata, frameam strictam ad secundum, & vulnerandum dirigens.

ORIGO.

VOlodorus Russorum Dux multis cladibus Gracis innouatis æuiterne notus, dum à Ioanne Ze-

miska Imperatore Constantinopolis, cum ter mille centenis Russis profligatus, pacem pro bello amplexus fuisset, legatum Constantinopolim misit virum eximium, ac fortè sanguine sibi iunctum, qui ut mores, deuotionem, pietatem, Sanctorum miracula, ceterasque virtutes cum cultu Christiano Græcorum conspexit, adiecit animum ac Fidem Christi cum ritu suscepit, atque Baptismo sacro, atq; cruce salutari se animamque muniuit. Qui in Patriam dum redijt, ac sese Christianum profiteretur, à primoribus derisus, in blasphemiam nominis Christi Paganis occasio fuit, commotus in iram, ut pro fide vera & sancta cum ipso armis agerent, omnes tres prouocat, tacto igitur circulo ad duellum in terra, educebat infideles. Hunc lingua sua dixerunt illi Szalonij, id est mète captus, at ille pro gloria Dei pugnando & fide, famam inde sibi futuram asseruit, certarunt illi verbis, sed ille factum acclamat, & incitat ut procedat in duellum, quo commisso, omnes interfecti ab illo fuerunt. Quapropter ob tantam famam nominis sui & Christi, arma hæc circulus cum crucibus illi à Duce Russiæ concessa fuerunt, cuius proclama Sălăwá, id est fama, & quia primus Fidem Christi Russis ipse Roxolanus commendauit, &

ad Christum conuertit, lingua illorum *Naworotnik*, hoc est Conuersor dictus, atque appellatus fuit. *Refert de illo Baron Tom: 10. in vita Ioannis Zemyska. Paprocius in 1. Opere ex Russorum notatis*, dicit virum hunc fuisse ante *Hátká* nominatum, & addit, quod occisos quoque ad vitam in praesentia omnium reuocauerit, assignat Annum ex Priuilegijs eorum 971. Sed quæ sunt impossibilia apud Deum? Infinitus est thesaurus hominibus IESVS Christus. Quapropter & Imperator Zemiská, post tam insigne & imperatum bellum cum Russis, erexit in auro crucem Domini, & subscripsit: *IESVS CHRISTVS REX REGVM*. Ioannes Cluuerus in *Histor. Zemisce*. Aduertat Lector, quod Wolha primùm receperat fidem & ritum Græcum Constantinopoli, cuius nepos ex filio Suiatolao Volodimirus assumpsit iterum fidem Græcam. Nam dum misisset per vniuersum orbem ad indagandam fidem, inter quos *Hátká* post *Szátáwá* & *Naworotnik* nuncupatus missus fuerat, Græci ritus fide suscepta, eandem Wolodimiro commendatam, ob propinquitatem sermonis reddiderunt. Clare de hoc *Bielsc. fol: 54. & 55. Stricouius fol: 139, 140. Sarnicius 217.*

RELIGIONIS SACRÆ PROPAGATORES.

Maximis sunt honorati titulis Propagatores religionis. Inde namque profluxerunt Catholici, Christianissimi Reges, inde Ecclesiarum & Fidei tutores, zelatores, defensores. Nam cum summum fuerit animæ bonum religio vera, summis quoque honoribus colendi honorandiq; veniunt qui eandem propagarunt, defenderunt. Et si quando grave auditu est, ut religionis destructores, Cacodæmones, Apostatæ, Tyranni infernales &c. vocitentur, nec hoc tamen satis est, sed tandem iudicium sempiternum cum damnatione meritò suscipiunt. Suaue igitur erit omnibus medijs modis, respectibus promouere, & coronis adornare veræ religionis propagatores. Vnde ad propositum *Cedrenus* de oppressore & tyranno populi & Ecclesiæ Nicephoro Imperatore reliquit: Hic dum iugularetur, attolebat manus cum voce in cælum dicendo: *Domine miserere, Adiuua Deipara*. Nec tamen à tam misericordissimis Rege cæli & Regina obtinuit gratiam. Ratio. Sanguis, oppressio, lachrymæ pauperum, ob quæ & quanta, dum palatium muro securitatis gratiâ cingeret, ex aëre audierat: *O Imperator, si ad cælum educes festigia, intus existente malo, facile captu munimentum est*. Quocirca admonet iacra pagina: *Simulatores & callidi prouocant iram Dei, neq; clamabunt cum uincti fuerint, morietur in tempestate anima eorum, & vita eorum inter effeminatos*. iob: 36. Dum flecto oculos in arma Salauitarum, tam insignem originem, pietatem, fidelitatem, fidemque veram explicantem: meritò propagatores sacræ religionis vocitabo. Fecit namque primus parens eorum, quod Ducem strenuum & religiosum, quod pium, sanctum quoque virum conueniebat & decebat: Occidit hostes sacræ fidei, & vitæ pristinae resti-

restituit. Refert ex vita S. Chrysostomi lib: 7. Causinus. *Bacchabatur* (inquit) *in agrorum vastationibus Leo furiali rabie, nec hominum sisti ullis remedijs poterat, ecce D. Chrysostomus iubet in loco certo crucem humanæ salutis vexillum erigi, mane ad trophæum crucis leo inuentus est mortuus, non humanis machinis, sed ligni salutaris vi & præstantia.* Multò maioris periculi fuit at audire & mente sancta percipere blasphemiam in Deum, fidem & Ecclesiam Saluare, vnde ardentem atque audaciter, vel mori pro fide & Christo, vel occidere blasphemum desiderauit. Dicit namque Apostolus: *Eiusmodi viros post primam & alteram admonitionem deuita, at melius deuitari non possunt, quam si e medio eradicentur, colligenda zizania de medio tritici, & igni danda.* Fecit Saluius Deo iubente, tulit hostes fidei e medio viuorum, & spectantibus infidelibus, vt Christum dominari in suis cognoscant, eodem iubente, mortuos ad vitam reuocauit.

*Agnus enim vice mirifica,
Ecce leonibus imperitat,
Exagitantq; truces aquilas,
Per vaga nubila perque notos
Sydere, lapsa columba fugat.*

HERCVLEVS GLOBVS.

Herculis clauam quantis laudibus Scriptores extulerint, referunt satis Scriptores, sed præcipua laus quod Herculis claua, Virtus fuerit virtutis. Fugans canes. Abigens muscas. Rem Solinus narrat initio Polyhistoris. Sacellum Herculis in foro Boario est, in quo argumenta conuiuij, Potitionum, & maiestatis ipsius remanent, nam illò nec canibus, nec muscis ingressus est. Etenim cum viscerationem sacrificij litaret, Myagrum Deum dicitur imprecatus, clauam verò in auditu reliquisse, cuius olfactu refugerent canes. Si igitur Herculis claua tantæ virtutis, erit & globus Herculis non immodicæ artis. Nam si globus Herculis est, iam nec Perlicum erit pomum, nec nux Græca aut Tarentina, sed exoticus, nec communis alijs triumphatoribus existimandus erit. Maximi etenim nominis viri, maximi cogitatus, maximi aggressus, maximi effectus subsequi solent. Lego globum Pompeianum in Dion Nicæo, qui licet ex resina, canapo, pice, sulphure, alijsque fomentis liquorum, & ardentis igni conflatus fuisset, tanti tamen vigoris & potentia fuisse expertum est, vt quo ipsi magis aqua resistebatur, tanto magis ardebat, & quò fortius à muro auellebatur tanto magis adhærebat, consumabat omnia sursum, deorsum, muros, lapides, vallos, & vniuersa circumiacentia, donec ipse consumeretur. Maximi roboris & artis fuit hic globus, superat virtute & arte admirabilis Herculis globus. Audaci timor est, nomine ipso terret & fugat. Est Herculis Herculeia, pilla & balla. Referunt Apothecariorum præcepta, quod ad globum conficiendum odoribus fragrantem, necessario veniunt Cyprus, Turcia, Illicum,

ricum, Moschia, &c. Requiritur enim pulvis Cyprius, Orientalis mistura ex Turcia, Ireos Illirica, Gumi Tragacanthæ, Moschi grana, &c. Ad globum verò Herculeum in quo elucet Cyprorum ingenium, demolitur Turcarum potentia, diuellitur Thracensis fortitudo, anihilatur Lyrica machinatio, conteritur Moschi astutia, quæ necessario veniunt? Ea, quibus gloria virtus immortalitas splendeat Herculis ruina, interitus & finis appareat hostibus. Arma Salauitarum Globus quidam est, & globus Herculis, nam ex ossibus hostium formatus, ex bellicis apparatibus conflatus, ex circulis & crucibus aureis, quæ Christianorum dogmata & honores sunt, & manu armis, gladio compositus manet. Globus est, qui nedum potentiam humanam confundat, sed subterraneam quoque conterat. Globus est, qui insigne Regum, maiestatem Imperatorum, grauitatem Ducum monstrat & exprimit. Sanctum Cessaum Sacri Ordinis mei, habeo comprobatum Historijs, globo igneo à Vratissauia exercitum sexcentorum millium cum Bathy abegisse & confundisse. Globus ille erat sed cælestis, inde igneus, fulmineus, mouens ipsam terram in confusionem hostis, conturbans æthera, aquam & ignem instruens, in agmina, & hostium cladem & luem, sanctitas, conscientia & oratio, erant tormenta bellica huius admirabilis globi, Herculis noui, & cælestis in terra bellatoris. Non absimilia arma vestra Salauij conspicio, efformat circulo orbem, crucibus Trinitatem, auro verbum diuinum, campo cælum, ferro terram, manu hominem. Breuib. proferam, Arma vestra sunt Herculis Globus. Reuocent Lectores in memoriam Naurotnicum Ducem, de quo *Cromer. libro 5. ad Annum 1126.* In hoc bello Boleslai cum Volodoro Præmissiensium Duce, præstabant inter fortes & insignes viros Naurotnicus & Zascitnicus. Reuocent hæredes de Romanow & Swierfz Halkos, Stryzos, Swierfcios, quos merita & præmia in Regno, fortitudo & prudentia in castris, nequaquam ab hominibus abesse patiuntur. Igitur nobilissimi successores, discite tempora temperare tempore, neq. ventis velle restare.

LINEA FAMILIÆ SZAŁAWA.

Halka, qui postmodum Szátawá & Naworotnik nuncupatus fuit. Si ille primus fuerat cui talia arma à Russorum Duce Volodoro concessa fuerant, meritò nomen primum obtinebit cum Paprocio. Si verò alius ab Halka fuerat parens armorum Szátawá, Naworotnicus dictus Szátawá principium inchoabit. De Halka in Origine diximus. Petrasius Halka Russus, de hoc Ioannes Briger sub Venceslao Rege Pol. & Bohem. Fuerunt (inquit) eo regnante quietæ res in Polonia, præter quod minores Poloni irati aduersus Russos, cum vetusta Lublini ereptione, tum noua in Sendomir. oram excursionem, expeditionem susceperunt. Ibi Petrasius Halka cum non contemnendo exercitu Ruthenorum, apud Lublinum nostris imprimis occurrit, &c. Anno 1306. sed de eodem

dem Duce Exercituum Petro Halká armorum Szalawá. Bielsc. sub Anno 1300. refert. Raphael Halka de Romanow, meritis & virtute generosus, Leopold. sepultus 171. Stanislaus Halka, vltimus de hac Familia, Leopoldi in Ecclesia Ord. S. Prædic. quiescit ad maius altare cum tali Epitaphio:

Generosus D. Stanislaus Halka de Romanow, vir nobilis, suis, Ordinibusque Regni perquam gratus & largus, vltimus domus Halkanæ palmes, ex hac vita in aliam transijt, die 5. Iun. 1600. Quem Deus in æterna luce collocet.

Naworotnicus & inde Naworotinski, vt Dlugossus refert sub Anno 1125. dum bellum Volodori, & filij sui Volodimirij Præmis. Ducis cum Boleslao describit: Duo (inquit) insigniores milites, & in armis strenui, videlicet Nawrotinski & Zawszytinski cæsi. Habet de illo Cromer: lib. 5.

Strzyz in Russia, moribus, doctrina, & militari viri dignissimi & celsi. Ioannes Strzyż, iudex Terræ Halicien, hunc notantes arma Szalawá, efferunt magnis encomiis. Sed præcipue Paproc. in 2. Opere Stemm. carmina quæ de viro & ciue optimo, Eobanus Hessus subscripserat illi accommodauit, cœu beatæ viuenti, veritatem intelligenti, & de illa consultanti.

O felix nimium felix, qui facta malorum,
Impia conspiciens, noluit vlla sequi.
Cui via displicuit pro veris falsa sequentum,
Perditus incautum ne graderetur iter.
Qui neque conscendit damnatæ fulcra Cathedræ,
Quam derisorum turba maligna tenet.
Huius erit domini lex infinita voluptas,
Nam labi ex animo tempora nulla timer, &c.

Hunc Strzyż de domo Szalki dicit Paproc. in Stemm. fol: 1240. sed corrige de domo Chatki seu Chalconum. Reliquit filium Hieronymum, cum Anna Skarb-kówná armorum Abdank, qui educatione peroptima, animum, doctrinam, fortitudinem genitoris in se, vt in exemplato realiter expressit. Filia sue Sophia Ciešanowska, Helisabeth Glinczynna, & tertia filia Hedwigis. Nicodemus frater germanus Ioannis, sed extra gremium Ecclesiæ Cathol. Rom. Hic in terra Præmisliensi domicilia conseruabat, vir aliàs literis, consilio & castris clarissimus, reliquit prolem.

Swirscij de Romanow & Swierz, clara plurimis meritis ab antiquo Ducibus Russiæ Familia. Theodorus siue Fedorius de Romanow & Swierz, Palat. 1. Chyouiæ, quem sepulchra ibidem referunt apud ritum Græcum. Ioannes Andreas Swierski de Romanow & Swierz. De hoc Cromerus in Oratione funebraliz Sigismundi I. Orfensem illam celeberrimā, & cum omnibus ferè omnium gentium atque seculorum victorijs comparandam, Constantino Ostrogio Principe, & Ioanne Suirzouio Ducibus, octoginta millia Moschorum bel-latorum cæsa, quis est qui nesciat? Hlebus de Romanow & Swierz Capit. Colomien. & ductor militia in bello cum Valachis sub Præfecto Supremo Ioanne Tar-

ne Tarnowski, ubi labentem vexillum propriis viribus adiuuit occisus duobus ex Valachis. Mentionem faciunt privilegia eorum Ioannis Swirski, quibus donatio exprimitur illi & posteris eiusdem à Iagellone, & Palat. Halicia nominatur. Stephanus & Alexander, fratres in bello ad Socalum cum Strussijs occubuerunt. Andreas de Romanow & Swirz, Cavalier Maltensis Carolo V. Imperatori per 18. Annos militaria reddidit obsequia. Hic dum exercitus ductus in Aphricam versus Tunedum, inopia pressus labefactus fuisset, & seditionem meditaretur, in aqua & farina se posse Tunedum venire & redire sociis affirmavit, quod etiam posito vadio confirmavit. Audit rem Imperator, laudat militem, mollesq; & languidos ob defectum vini & carnis arguit dicens: Tunc ego Imperium Romanum illud grande restituerem, cum talium militum decem millia haberem, sed militibus nostris cum delicijs & luxu prius bellandum esse, quàm cum hostibus video. Antonius Leuain Commentariis rerum gestarum Caroli V. Idem Andreas in Lombardico bello Caroli cum Francorum Rege Francisco primo, ad S. Quintianum multis vulneribus affectus, & inter mortuos monoculus derelictus, à Cæsare conquistus, curatusq; remansit. Idem in bello cum eodem Cæsare contra Franciscum Gallie ad Roijs dicebat: Hostem quidem vno oculo amisso perfectè aspicerene nequeo, sed tanas manus utraq; dum teneo, hosti grauis, acerrimusq; fore summopere desidero. Fecit quod pronunciauit. Hinc Carolo V. & filio suo Regi Hispaniarum Philippo maximè charus, ab iisdem prouisus, ibidem vitam cum morte commutauit. Andreas tertius huius nominis Swirski, Ecclesiam in Swierz lapide edificauit & large dotauit. Christophorus Swirski Castell. Halicien. virili actu & probitate nomen optimum conseruat inter bonos. Procopius Swirski eximius miles & Rothmag. sub Præfectura Sienitwscij, qui Tartarorum strages magna fuerat. Simon Swierski miles in Valachia occubuit. Ianusius Swirski, Marschalcus M. D. Lith. & Canonicus Vilnensis, sub Augusto Rege Anno 1569. Ianusouius in Statuto fol: 342: Lucas Swirski, Marsch. Samogitiæ ab eodem Augusto Rege creatus. De illo Ianusou: in Statuto fol: 778. Petrus Swirski, strenuus Rothmag. cum Zamoyscio contra Michailum, &c. pugnavit. A Sigismundo III. bona pro meritis tenebat, ex D. Rozynska suscepit Kiricum seu Cyrillum eximium Rothmag. qui in sepulchro Dominorum Swirsciorum, in Sacello ab antiquo ab illis erecto & fundato apud PP. S. Dominici Leopoli, relicta prole quiescit in Domino, cum Hieronymo ibidem 1584. sepulto. Albertus Swirski, totus marti & trophæis bellicis in Moschouia, Liou: &c. deditus laudem eximiam in Patria sub Præfecto Zotkieuio promeruit. Quapropter eiusdem Supr Cancell. & Præfecti Exercit. Regni sororem, ex Kurzanska in consortem matrimonij suscepit. Auxit dotem Ecclesiæ in Swirz. Nicolaus de Romanow Swirski, Canon. Cathedr. Chelm. S. R. M. Secr. Præpos. Polanecen. vir doctrina & pietate insignis, non aliud intendit nisi profectû Ecclesiæ promotionemq; sacrorum. Hominis namq; est proponere, Domini autem dirigere gressum.

S A L A M A N D R A.

D E L I N E A T I O.

EST animal subtile & paruum, lumbricis associum, flauo colore vestitum, vitam præstat soli qui mortalia cuncta consumit, puta ignis, in igne enim Salamandra viuit, expansa igitur alis super ignem residens Salamandra feralis bellua hæc arma sunt, tantò enim frigore constringitur, vt flammis ardentibus temperetur. *Hæc de Salamandra Cassiodorus lib: 3. var. Epist. 47. ad Faustum Præpositum vrbis Regis Theodoric. Super coronam cauda rauonis.*

O R I G O.

Cesserat Salamandra in Symbolum Francisco primo Regi Gallorum, siue quod inter miseriarum incendia triumpharet, *vt dicit Causinus.* siue quod de Heluetijs quorum insigne vsus est, & de Germanico Cæs. Carolo V. cuius insigne aquila ratione Imperij, de quo Duce Mediolanensi, cuius stemma gentilicium serpens est, victorias reportaret, *vt refert Alciati Commentator in Symbolis folio 58.* Gernitur enim in regia ad saltum fontis aquæ bellæ talis Salamandra, cui aureis literis subscriptum legitur.

Vrsus atrox, aquilaq; leues, Et tortilis anguis,

Cesserunt flammæ iam Salamandra tua.

Tàm præcellæ dignitatis symbolum, transijt postmodum in insigne nobilium in Bohemia Chrancouijs siue Chranscouijs, tùm ob singularem in bellicis fortitudinem & audaciam, quam inter sulphureos ignes, & bellicas machinas demonstrarant, tùm quod in ductu bellico inter lapidum, scopulos & arduos rupes venenosis serpentibus plenos, draconem, igne adposito ad specum (quod sibi proximum ad consistendum pro noctis quiete contigerat) occidisset.

V I T A I N I G N E.

Diuersarum sententiarum opinionem colligo de Salamandra. Sunt qui affirmant Salamandram in igne & igne viuere. *Ita Aristot. 3. de Gen. animal. cap: 11.* Vnum quodque elementum sedes & domicilium est aliquorum, quæ in ipso nascuntur & degunt. Dignum enim est, vt sicut in

M

tribus

tribus elementorum regionibus terrestria, aquatilia, & volatilia degunt animalia, ita quoque aliqua sint quæ in igneo degant tractu, alias id quod ceteris nobilitate præstat poneretur incultum & infrequens. Confirmat hoc Vtelmius de Opere sex dierum lect. 23. ubi ait: *Repertum in India genus auium, quæ in sublimi semper feruntur, nec pedes habent, quibus terram prædant, & super aliarum auium dorsa pariunt oua & tam diu incubant, quoad exierit fetus.* Confirmat quoque Seneca Quæst. Nat. lib: 5. cap. 6. dicens: *Iguem qui omnia consumit, quædam etiam creare & generare.* Optimè igitur affirmarunt de Salamandra, D. Augult. lib: 21. de Ciuit. Dei, & Nazianzenus cum Rhodiginio, quod in igne uiuit & igne nutritur. Negatiuam verò partem aliqui probant, quia nullum animal potest viuere sine cibo, simplex verò elementum non nutrit, tum quia perpetuò tale animal vigilaret, quod nec leoni concedit Philosophus, licet ille modico utatur somno, & apertis dormiat oculis, tum quia omne mixtum complexionem habet primarum qualitatum quod in igne conseruari nequit. Sed quicquid sit de negatiua, omnes probant doctores viri Salamandram in igne viuere licet fortè non solo & temper, sed tamen conseruari igne semper, & nutriri consequenter. Quocirca Salamandra plerumque plumis elatis super ignem pingitur & delineatur, ut sibi subscribere liceat: *Vita in igne.* Arma nobilium Regni Poloniæ & Bohemiæ dum Salamandram intueor, meritò illis ceu summis audacibusque in bello & contra hostem Patriæ, & fidei viris, & triumphatoribus addam lemma: *Vita eorum in igne.* Puta artificiali & tormentario, illorum namque merita cum Turcis & ad Varnam effecerunt, ut bona concessa ad fines Bohemiæ Chracowa Wola tenerent hæreditario iure, ac demum cum Stephano Rege incolæ Regni facti, seruitia Patriæ reddiderunt, & usque in præsens reddere non negligunt. Salamandra, Ioue tonante, seuientibus nimborum procellis, & fæda imbrium eluuiæ longè lateque omnia inundante, prodit in lucem: *Causinus lib: 9.* Ita vos quibus talia insignia nobilitatis concessa fuerunt per medias tempestates, hostium arma & manus, nomen dignitatemque obtinuistis.

Sic gens cremato fortis ab Illo,

lactata Tuscis aquoribus, sacra

Gnatosq; maturosq; Patres,

Protulit Ausanias ad vrbes. Horat. Od: 4. lib: 4.

LINEA FAMILIÆ SALAMANDRA.

Pieleſij, qui veri sunt successores parentis armorum, à quo Pieleſ Familia diuerſa, ob bonorum acquiritorum, diuerſa nomina acquirerunt.

Chroncij seu Chrzascij, à Chranczowa Wola in Confinibus Bohemiæ. Samuel Chrzascz hæres in prædicta Wola. Hi verè sunt Pieleſij, ex Báránowska armorum Grzymalà reliquit Martinum eximium militem, & postmodum Rothmagistrum

magistrum ad Gedanum. Hic constituit domicilia sua in Regno in Pilzneń. districtu, contracto matrimonio cum Lisowska, cum qua habuit Ioannem, Seuerinum, qui in aulis magnatum obsequia continuauit, & Stanislaum bonorum parentis custodem promotoremué. Cum altera demum consorte Dobrzecho-wska armorum Poray, reliquit quatuor filios, Marcianum, qui in Aula Principis colligebat virtutem cum meritis, Venator Regum Sigisnundi Tertij, & Vladislai Quarti obiit. Samuelem, qui in Vngaria expeditionibus militaribus clarus, contracto ibidem matrimonio obiit. Ioannem, qui in castris Casarea Maiestatis seruitia castrensia amplexu fuerat, in expeditione contra Turcas occubuit. Alexandrum, qui à prima adolescentia castris deditus, expeditiones plurimas in Prussia contra Gustauianos, & domi contra Scythas & Kosakos cum Illustrissimo Campiductore Kázánowski, & filio ipsius Notario Gen. Castrensi, & Nicolao Potocki per Annos 25. continuus miles, consors sua Sophia Sptáwska. Kasycij in Pougoria, moribus & possessione clari, Adalbertus modernis temporibus corona Familiae, ob maturitatem iudicij & praestantiam conuersationis. Deszkowski ibidem. Nil iucundius generi splendido, quam maiorum facta imitari virtutē, fortitudine, constantia.

SAMSON aliàs WATTA.

DELINEATIO.

SAmsonis effigies cum actu dis-tinctionis leonis fortissimi, & Regis animalium: Samson & Leo coloris flauī, campus caelestis. Super coronam tres pennae Strutij.

O R I G O.

Purimos in Polonia Maiori his armis insigniri video, sed originem non lego in Historijs nostris, nisi in Paprocij primo Opere, qui ortum in M.D.Lith. habere dicit fol. 1189. Apparet tamen, quod pro insigni merito & actu, talia arma in nobilitatis insigne cesserint. Assimilabatur ille fortitudine Samsoni, victoria Leoni,

utilitate Patriae, dulci fauo mellis faueant posteritati vestrae.

M²

Flores

*Flores & Rosa,
Dum res & ætas, & sororum,
Fila trium patiuntur atra.*

FORTIVM SVNT FORTIA ET COMMV-
NITATI SALVTARIA.

Fortis animi vir, non duntaxat est alterius mentis, quàm probata experientia & senectus experta. Moderando namque præsentia, introspicit futura, & reuoluit memoria præterita, nec vltra æquum & iustum, sanum & decorum, vnguem attollere concipit. Et si fortis robore dicebat Laconum miles, dum pro signo victorali in clypeo deferebat minutam muscā. Signum est me tam proximè ad hostes accedere, vt musca ab eis internosci possit: iam fortis animo vir inter lumina mentis, hoc quoque vnicum efformabit: *Fortia & salutaria*. Nam plus manibus bello si opus est, quàm multis nominibus id viro animo forti maximè conueniet. De huiusmodi viro, refert Cedrenus p. 542. sub Nicephoro 2. Qui dum exosus populo murum regiae circumdaret, & fame populum vltro atque flagellis premeret, omnes dabant nomen contra Tyrannum militiae. Inter quos fuerat veteranus miles, sed senio confectus multo. Hic interrogatus, cur senior iam dedisset nomen militiae? respondebat festiuo dicterio: *Robustiores nunc esse senem, quàm olim iuuenis fuerat*. Tunc enim dimidij aurei frumentum tollere nequiuisset, iam duorum facillimè sustinere. Aegit hic miles fortibus fortia, & communitati salutaria. Arma nobilitatum vestrarum sub titulo nomine & virtute Samsonis diuulgata, quid quæso aliud nobis referunt, quàm *Fortes in fortia, & salutaria omnibus*. Quo vnico nedum fælices in prosapia, magni in Repub. summi in Senatu extiterunt, quotquot nomine & gloria excelsi fuerunt, sed etiam ante Regem Regum, & Dominum Dominantium, florida reppererunt merita, & congrua retulerunt præmia. Refert Aristid. lib: 9. Italic. Quod Valeria Luperca dum ad auerruncandam pestem ex oraculo erat immolanda lunoni. Aquila victimarium cultrum rapuit, eundemque bubulæ iuxta templum pascenti infixit. Facit Causinus Apodosim, quod repentinum à Deo & insperatum auxilium turbidis sæpè rebus influit. Quid igitur non influet viro animum fortem seruanti? *Fortis fortia & salutaria distillabit*. Ergò clara posteritas illud Satyricum x. Iuuenalis vestris exarate sedibus.

*Bellorum exuuiæ, truncis affixa tropæis
Lorica, & fracta de casside buccula pendens,
Humanis maiora bonis credite.*

LINEA ARMORVM SAMSON.

Bylenscij de Bylencin antiqua Familia, Ioannes Bylenski electus Plocen. Episcop. qui priuilegium nobilitatis Krzyssewscij cum aliis subscripsit Sigismundi, vt Paproc. in Stemmi: fol: 85.

Watta antiqua Familia, unde arma Samson Watta dicitur.

Proscij, qui a bonis Prochy per diuisionem bonorum cum fratribus sese attingentium Proski nuncupati. Erat ex illis Dapifer Posnanien. Gasspar a Prochy ex Margaretha Łaczka progenuit Matthiam Soc. IESV Sacerdotem. Nicolaum, qui in consortem duxit Catharinam de Rożaczow Cielecka Episcopi Posnanien. Andreæ Szotdrski sororiam, Stanislaum cui consors erat Barbara de Bnin, nunc est Generalis Camerarius Posnanien. Secret. Aulicus, Cubicularius Sereniss. Vladisl. IV. Videtur quod erant Trachij, sed ut a bonis dicti Proscij, ita & arma Trach mutarunt in Samson, vide Trach.

Iáromirscij, ex quibus Ensifer Posnā. qui relicta filia hærede, domū Familia clausit. Kokalewscij, ex quibus Ioannes Gnesneń. Posnanien. Pultouiensis Canonicus, Gnesna Epitaphium illius.

Arma virum quamuis monstrant hic esse sepultum,

Crudele non est stemma parentis hoc est.

Sedulus, clemens, magnanimus pietate, benignus

Virtute insignis progenieque fuit. Obijt Ætat: 75.

Nepos ipsius ibidem Canonicus Anno 1584. fuit.

Olewinscij de Olewin. Florianus eximius in castris vir, ut ipsius declarat Epitaph. Leopold. apud PP. Prædicat. Habuit Dorotheam filiam Garnisij in consortium matrimonij, cuius filius strenuus in militia contra Gustauianos, Scythas & Kosacos vir. Ex fratre verò Floriani filius, in Ordine Prædicat. militans seruus Domino.

Máslowscij de Máslowice, in Syrad. Palat. ex quibus unus erat Vicecap. Viclu-
neń. alter Exactor Contributionum Regni.

Rosicij in Maiori Pol. claram prosapiam virtute ornant.

Zakrzewscij ibidem, dederunt nomina coronis.

Łoiecki iisdem armis utebatur, Cantor Premislień. vir literatus, cui Regina Anna Ioannem Zalinski filium Castell. Gedanensis, ad instruendum literis & moribus reddiderat.

Kosicij de Kosiczyn Watta, ex quibus unus heredem in Prochy coniugem habuit, & a Trachiis bona Prochy translata in domum Samsoniam.

Karczowscij de Karczow in Palat. Posnanien. Michael post legitimam constitutionem ætatis, ex Gnußynska reliquit Albertum militem strenuum & Martinum, ille cum Ocieska Catharina, Cancellarij Regni f. atris filia, habuit Melchiorum eximium militem cum Dorostáyski, Marsch. M. D. Lith. contra Sudermanum, qui contracto matrimonio cum Dorothea Retkowska suscepit Ioannem, Vladislaum, Alexandrum, & filias tres. Martinus vero post militarem cum z Gorká occupationem ex consortibus Poninska & Tarzecka liquit tres filios, Petrum militem, qui ex Nowowierska suscepit filiam sanctimonialem Posnanie. Daniele militem, qui ex Modliszewska reliquit filium Alexandrum, qui ex Łaskolecka reliquit filios.

S A S Z O R seu O R L A.

D E L I N E A T I O.

EST aquila extensis alis cum cauda absque capite, sed postmodum in locum capitis accepit stellam candidam, aquila est coloris rubei in campo albo. Super galeam & coronam regalem ponuntur pennæ quinque Strutij. Alij tamen vtuntur eadem aquila sine stella, vt notat *Bielsc. fol: 339.*

O R I G O.

Aliqui Originem armorum in Germania, aliqui in Hung. ponunt, sed quicquid sit, à Cæsarea maiestate

concessa fuisse ipsa aquila edocet. Cōfinia namq; Alemanica ad Vngariam & postmodum ditio in Vngaria obtinuit fortè cognomen diuersum originis armorum, dum alij in Vngaria, alij in Germania initia horum armorum assignarunt. Occasio tamen originis traditionis vigore hæc fuit. Inter fratres, quoniam ob parentum bona rara seruatur concordia, vnus illorum lacessitus vt sibi apparebat à fratre illum vita sustulit, quapropter inter sceleris vindictam & pænam à iusto iudice ille & posteri ipsius truncatam aquilam assumpsērūt. Et quia contingit fortuna rotata ex Principe fieri nobilem, posteritas fratricidæ, attrita ægestate & titulo diminuto, maxima in castris, summa in periculis cum hoste tentauit, ac fauente cælo palmam victori & hosti eripuit. Quapropter Cæsarea maiestas illis in locum capitis aquilæ stellam addidit, vt & fortitudo illorum & benignitas cæli à periodo termini familiam auocans, denotaretur iterum florida. In Regnum autem Poloniae ante Iagelonis Regis gubernationem illata, tam benignè & laude celebri refluoruerunt, vt in hæc quoque nostra tempora Regnum adornent. *Bielsc. sub Anno 1411.* Ex Vngaria in Regnum allata fuisse affirmat, ibique plurimos ex his armis inueniri, quos *Sásanie* vocant. Adnotarunt aliqui originem, quod aquilæ absciderit caput in nido fouenti partum, atque vnus ex posteris in bello, Turcam cum signo stellæ ornantem caput quia occiderit, stellam ad aquilam obtinuit, sed magis videtur fabula.

T E R R O R N O N E R R O R.

Ert secum tanquam in sinu, hoc nomen *Terror, errorem.* Et si perspecto consideraueris genio, vt plurimum, *terror, est error.* Annibal dum superare

perare inuios montes atque hostili dextera munitos vellet, adinuenit nocte
 silenti & tenebrosa centena boum, vt igne admoto inter cornua, ante exerci-
 tum transmitteret, qui lucem deferant, iter faciant, hostem terreant. Felix
 initium belli, & ecce dum excurrunt ductores boum, exercitus autem suble-
 quitur, lumina affixa cornibus deficiunt nondum superatis collibus mon-
 tium & verticibus. Adurente itaque igne capita boum, partes in diuersas eos
 faciunt discurrere, exercitum disturbare, hostibus audaciam adferre, confu-
 sionem Duci parare, versus est terror in errorem. Arma hæc nobilitatum
 vestrarum Sasor, sunt terror quia aquila sunt, error quia sine capite. Rex
 quidem auium est Aquila, & consequenter *Terror*, sed si Aquila sine capite
 est, nec nomen Regis iuste deferet. Vt aliquo symbolo exarare valerent ini-
 micitias inter duos potentes, puta viros, fratres, Principes, depingebant A-
 quilam cum Dracone pugnantem, est enim inter illa perpetua inimicitia, vt
 inquit Plin: lib. 10. cap. 14. *Acrior (inquit) est cum Dracone pugna, multoq; ma-
 gis anceps, etiam si in aere.* Lapsa enim grauiore ruunt, fit terror error, & non
 e contra. Discordia seminauerat errorem. Discordia abstulerat terrorem.
 Discordia fecerat Aquilam non Aquilam, dies secunda fauit, & factus est
Terror non error. Retulit Lucanus de Aquila.

Vtque Iouis volucer candido dum protulit Ouo.

Implumes natos, solus conuertit ad ortus.

Qui potuere pati radios, & lumine recta

Sustinuere diem, cæli seruantur in vsus.

Qui Phœbo cessere, iacent.

Eum amplexi fuerant modum nocui in fratrem. Sustinuerunt dies in ca-
 stris, bellis, pugnis, expeditionibus, in æstate & hyeme, contra hostes Fidei,
 Regni Imperij, & maiestate ab Augusta, stellam retulerunt augustam, in lo-
 cum Aquilei capitis.

Iam nequeunt rabidi contra constare leones.

C V I Q V E S V V M.

Potentissimus in Christiano orbe, & sapientissimus inter Catholicos
 Principes Imperator Carolus V. ad Aquilam addidit dogma. *Cuiq; suum.*

Si verba ad hominem & Imperatorem sensus erit. Malis iustitiam: affli-
 ctis clementiam: bonis præmium: amicis amorem: hostibus terrorem: ma-
 gnatibus honorem. *Cuiq; suum*, puta conferam. Si verò est sermo ad alios
 est sensus. Reddendum debitum cuique Regi obedientia, ex lege & iuramen-
 to, seruitium ex subiectione, iuxta conditionem & dignitatem referant Prin-
 cipi quæ debent. Proprie, sincere, sine diffidentia, sine fraude, fucò, simu-
 latione. Turpe namque est vna manu porrigere panem, altera lapidem.
 Hinc admonebat Paulus Macius Embl: 49.

Altera dat panem manus, obtulit altera saxum.

Allicit illa, ferat vulnus vt ista cani.

Assenta-

Affentatorum molliſſima verba caueto,

Eſcam dant, animo vulnera dant animæ.

Dum arma Orla conſidero, ſuſpiro ad Echo. *Cuiq; ſuum.* Gloria quidem alta eſt, atria ornata conſpicere maiorum victorijs, triumphis, at illa in aurem ſuſurrant. *Cuiq; ſuum.* Latitiæ plena res, arma, loricam, ſubſtantiam, nomen, ipſamq; parentis famam audire præſentari videre. Sed Echo exurgit. *Cuiq; ſuum.* Veſtræ quidem erant hæ Aquilæ & Principes declarabant, anullum caput ab Aquila aliud orbi mox de vobis perſonuit, & ni poſteris ex vobis adeſſet cuiq; ſuum, puta meritum & præmium, actum eſſet de Aquila. Officialibus Regni adſcribunt hieroglyphicum Pierij, qui ponit caput leonis cum anterioribus pedibus vltima verò leonis ſunt boſ, & inſtruit gromon: *Regnans ſeruo.* Magnum proſectò officium eſt eſſe nobilem. *Regnat & ſeruit, regnat inter pares & plebeios, ſeruit paribus & plebeijs.* Officium illius eſt, defendere Patriam, augere Kempub. ornare familiam, Regem honorare, leges obſeruare, ſubditos tueri, pericula tollere, nobilibus non deſſe, & quod ſupremum primumq; eſt, Fidem Chriſti & Eccleſiam, totis viribus promouere. Proſectò quæ Familia clariffima reddit cuiq; ſuum, illa regnâs ſeruit non vt ſeruiat, ſed ſeruit vt regnet. Erit & officijs & pietate ſacer.

LINEA FAMILIÆ SASZOR.

D. de Rogow tempore Iagellonis Regis & Vitoldi digniſſimi viri. Olbiegium apud Vitoudum Ducem exercituum ponit ex certo Authore Paproc in 2. Opere, qui reliquerat filium Caſtell. Rauenſem, cuius bona erant Rogow Kalinie, Olſe, Rawice, Bronowice, Rapoty, Wagry, Mrogie, qua bona à poſteris ob maſculæ prolis deſectum cum filiabus ad diuerſos nobiles translata fuerunt. Chyncá Rogowſki, Polonus cui Sereniſſ. Iagello arcem Breſcenſem, & Præſecturam in Lituania contulerat, ablata arce a Vitoudo A. 1390. Stric. lib: 13. cap: 7. Rogowſki de Rogow Chyncá Caſtell. Roſperſcen: & Regni Vicecancellarius, meminit ipſius Ianulouius in Statuto fol: 46. Stanislaus Rogowſki, Camer. Sereniſſ. Stephani Regis in expeditionibus ad Pſcouiam, Wielkolucum, Pieczary, Turouliam cum Korycki ſocio accepit, in congreſſu bellico cum Moſchis Chwoſt & Mieſſoied, vinctos Regi deduxit inſignes. Bielſcius Chincos de Rogow armorum Działoſa poſuit fol: 269. Hinc differentes collige Rogowſcios. Saſowſcij in Zatorienſi & Oſwiecimienſi diſtrictu, antiqua Familia & meritis excelsa. Bielſc: ſub Anno 1431. Saſowſcios ab armis Saſor nuncupatos voluit eſſe. Palczewſcij, eiufdem diuſionis bonorum cum Saſowſcijs. Stanislaus poſt literarum notitiam in diuerſis Regnis, eximius miles, poſtmodum Vicecapit. & Burgrabius Crac. Sigismundus Palczewſki Iudex Terreſtris Zatorien. in negotijs Reipub exercitatus, multoties ad Iudicia Tribunalitia Iudex Deputatus, ad Comitia Regni ex illo Ducatu Nuntius electus erat. Chriſtophorus Notarius terreſtris ibidem, Præclaus & Ioannes, omnes bene mereri de Repub. curpientes, in illo Ducatu in poſſeſſionibus diuites. larc.

Iarogniewscij, Ioannes, qui cum Bartholomeo de Wizemburg armorum Natęcz, & Dobrogosto Kolinski, & aliis congregata manu in terris Cuiauięn. & Dobrzynensi in Cruciferos irruerunt, omnes trucidarunt ad fluuium Winsa. Theodoricum Marschalcum Liuania, & septem Commendarios Prussia captiuos Regi reddiderunt Anno 1431. Bielscius.

Bardscij, a bonis & arce Barda seu Bartsa, de qua Cromer. lib: 27. conflagratam Bielsc. refert fol: 91. modo notant Familiam suam ob Oppido Wrzesnia. Mscislaus Bardzski Vladislao Iagelloni & Reipub. amantissimus, ut pote qui agmina Theutonici Ordinis hostili incurfu in Pol. Maiorem influentia arcebat, & strage non modica affligebat. Patet hoc ex priuilegio eorum, ubi legitur. Ideo illum Vladislaus Rex Parens noster (inquit Casimirus III. Rex) ad gradum Palatinatus Posnanien. euexit, & Præfecturam Bydgoscentem commisit. Reliquit filium Matthiam verum successorem moribus, vita, honore. Nam ex Cubiculario Regiæ Maiest. Casimiri III. post decessum parentis Capit. Bydgoscent. & Præfectus Regij Stabuli post Subinium effectus, ut sonat priuilegium Petricouia datum 16. Nouemb. 1457. Florianus a Wrzesnia Bardzski Castell. Landenouien. vir in consilio magnus, in iudicio grauis, habuit in consortium matrimonij Suiduę Samotulscij Castell. Calisiensis filiam, ut ibid. in Acta & reformatio testantur, suscepit ex illa Matthiam Dapiferum Posnanien. qui in consortium matrimonij habuit Annam a Gostyn armorum Odrowaz, ex qua susculit tres filios. Christophorum, qui post decentes & militares actus in exteris nationibus cum magno Zamoyscio, & domi in diuersis expeditionibus, iunxit connubio Annam a Brador Mielzynska, sororem duorum Castellorum Gnesnensium, ex hac superfuere filij Albertus & Andreas. Andreas quidem strenuus & obsidionalis in Metropoli Moschouitica, miles cum Illustr. Duce in Zbárdz Christophoro, ex Helena de Markowice armorum Szellgá reliquit Albertum militem cum Illustr. Campiductore Regni, soror illorum Hedwigis Soboccij de gente Doliuorum consors. Lucas alter filius Matthiæ, ex Grudziecka reliquit Christophorum Canonicum Posnan. & Felicem, qui cum Pogorzelska sterilis, cum Wilczynska reliquit prolem. Matthias tertius illorum uerinus Surrogator Posnan. vir iudicij maturitate, & rerum in Repub. gerendarum prudentissimus. Erat Commissarius compositionis inter Regnum & Casaream Maiest. alijsq; Ducibus confinia Regni tangentibus in Anno 1591. destinatus. Celebrauit matrimonij vinculum cum Anna Castell. Rogoznen. Opalinski filia, ex qua suscepit Ioannem, qui ex Elisabeth Niszczycka Palatini Belzensis filia, reliquit Petrum heredem, Matthia altero filio, postquam in Pruthenico contra Gustauum bello arcendiq; Mansueldorum copijs, a Maioris Poloniae finibus præclara gessisset facinora, priuatos intra parietes, vita luctuose spoliato.

Chobienicij de Chobienice, eiusdem diuisionis bonorum cum Bardzsciis. Erant viri dignitate, militia, possessione celebres, spectabant ad Chobienice villæ 12.

Cum verò proles mascula desijt, cum filia vnus Chobienicij translata fuerunt bona ad Broniewscium Succamerar. Pofnaniensem.

Gieraltowfcij eiusdem diuisionis cum prænominatis. Hos Sasonscios esse instruit Bielsc. fol: 643. Ioannes Gieraltowski eximius bellator, & ductor copiarum ingentium in Vngaria, occisus Vienna fraude à nobili Barone, quod Cæsaream Maiestatem plurimum in dolorem induxerat. Bielsc. sub Anno 1571. Dobrogostus Canoni. Pofnaniën. sepultus in Pieniány. Ioannes verò Vienna sepultus. Kielbowfcij ad Kościánum, virtuti & honesto dant operam.

Ligoccij, Leuitatem nescit qui infantia morum grauitate maturefcit. Id obseruare nituntur.

Orłowfcij, Antiquitatem Familiaemonstrat dicta cognominatio, nam ab armorum proclama deducitur, verum hereditaria bona à quibus notant Familiam Orłow in Varsauiën. Terra docent cognominationis vim. Fuerunt viri clari in Regno ex hac familia. Andream Orłowski Canonicum Crac: refert Catalogus Cathedr. Albertum Capit. Varsauiën. acta testantur Castrensia. Matthias Orłowski ex Barbara Petrikowska armorum Kuszábá, suscepit Stanislaum Canonicum Vladislau: cuius iudicio Parlamentum Regni inferendis sententiis Lublini detulit ornatum & laudem.

S C H A L E C.

DELINEATIO.

SVnt arma Abdank, ex quibus prominet sagitta à medio. Super coronam est vulturis ala, sagitta per medium transfixa.

O R I G O.

Apparet ex ipsa additione ad arma Abdank, adscitos fuisse ad arma ab illis, qui in vnione ad Regnum arma Abdank in M. D. Lith. assumpserant. Addita fuit sagitta, & ala vulturis cum sagitta, ob speciosum progressum in castris ac victoriæ triumphum à Ducibus M. D. Lithuania.

S A G I T T A I N C Æ L V M.

SI vox imperantis esset, vt quis dirigat sagittam versus cælum, nedum prophanum sed sacrilegum foret. Sed quia in titulo hoc est vox & nomen dicentis, nil absurdi ferret. Equidem noui sagittarium inter planetas, quid

tas, quid causæ, nisi quia sagittat vel in cælum, vel in terram. In cælum, ut dirigat mentes hominum in sagittarium iustitiæ, qui inebriat sagittas suas sanguine. In terram, ut influentiæ vim à Planetis intelligamus. Vnde etiam sensus fieri potest in verbis *Sagitta in cælum*. Imperantis & instruensis genus mortalium. Egregium quid Darius fecerat, ut refert Herodotus in *Terpsichore lib: 5*. Audito (inquit) hoste, quæsiuit quinam essent. Responderunt: *Athenienses*. Id quum audisset, arcum dicitur poposcisse, eoque sumpto sagittam quam imposuerat in cælum excussisse, & ea in aëre excussa dixisse: *O Iuppiter, contingat mihi ut Athenienses ulciscar*. Atque hæc locutus cuidam famulorum præcepisse, ut sibi semper apposita cæna ter diceret: *Here, memento Atheniensium*. Quis his lectis non dicet Darium misisse in cælum sagittam, non tamen erat ignominiosa vel superbè imperans sagitta, at precatoria & honorifica. Mos quidem Darij gentilis, & intentio laudabilis. Arma hæc Schalcia ferunt sagittam in cælum, testificantem scilicet quod victoria sua è cælo procedens honorem fauente Ioue domui Chalecciorum concessisset. Theodosius Constantinopolis olim Imperator, dum ad bellum procedebat, prius in vltimis suburbij Constantinopolitanis, descendens in Ecclesiam Deum deprecabatur, atque errores suos desiebat, tum purgata conscientia exercitum mouebat. Ioannes Chodkieuicius Generalis Regni & M. D. Lit. Præfectus supremus Exercituum, ante congressum prostratus in terram in modum Crucis Deum exorabat, tum pugnam incipiebat: *Si enim Deus nobiscum quis contra nos?* Ita sagitta Chalecciorum, in Domini laudem, & protectionis diuinæ testimonium, super monticulos hos exaltata permanet, idè clara exitit.

Ingenium hinc Pietas inde corrusca nitet.

LINEA CHALECCIORVM.

Michael Chálecki eximius miles, & linguæ Tartariæ peritissimus. Hic ab Alexandro M. D. Lith. ad Tartaros missus, ut tanquam amici contra quemcunq; hostes illius cum exercitu 30. millium certis conditionibus præsto adsint. Igitur Sachmat Zawolscensiorum Princeps Tartarorum traiectis fluminibus Holcha & Tanai venit in auxilium M. D. Lith. contra Moschos quem ducebat Michael Chaleccius, qui Nowogrodum Seueria obsessum recepit & alias ciuitates versus Branscum, quas omnes eidem Chaleccio in præsidium reddidit, ut M. D. Lith. conseruaret. Facto demum prælio cum Tartaris Perepkopscensibus & Mindikiereio eos deuicit, deinde misit Legatos ad Alexandrum D. M. Lith. significando quod auxiliares copias, contra suos hostes in centum millibus adduxisset. Bielsc. fol: 491. Anno 1500. Ioseph Exactor Contrib. Reg Lidenfis Anno 1589. Demetrius Chalecki de Chalec, Thesaurar. M. D. Lith. de quo Constitutio Regni 1590. Christophorus de Chálec Chálecki, Ensifer M. D. Lith. Capit. Olkiniceñ. qui cum titulis doceat virum in Patria,

castris, gubernationi, iudiciis esse idoneum, perpetuam sui memoriam commendat. Iosephus Ioannes Chálecki, ex Falczowska natus, incolae Chyouien. in Ryſczow, ex Eua Ioannis Aksak Iudicis Ter. Chyou. filia, reliquit Michaellem militem, qui cum Anna Szwaykowska Succamer. Vitepsc. filia tenet matrimonium. Soror Michaelis Barbara Sanctimonialis Leopoli. ad S. Catharinam Senensem facta, Iohanna nomen retinet. Frater Iosephi primus Petrus, alter Franciscus à Cosacis occisus.

SZABLA Hoc est FRAMEA.

DELINEATIO.

EST framea per diametrum in campo posita, ita ut capulus sit ad dextram, acumen sursum disponitur, campus est rubeus. Super coronam sunt quinque pennae Strutionis. Framea tamen est rupta ad puncturam.

ORIGO.

Ipsa Arma & campus declarant virum Polonum, forti manu in bello laudabilem triumphum deduxisse, eoque meritum fuisse, ut eadem Arma quibus meruerat, in præmium sibi conuerterentur.

FRAMEA VLTIONIS.

NON sine mysterio dicebat Psalm: 21. de Framea: *Erue à framea Deus animam meam.* Vindictam & ultionem quæ nedum feriat corpus, sed vitam animamque corporis lædat frameæ ictus significabit. Quapropter illi qui ultores erant honoris Principum, maxima dignitate honorati fuerunt. *Testis erit Dion Cassius in Hist. Rom: lib: 59. cap. 4.* Caij Caligulæ fuit in omnibus rebus atrocissimis administer nomine Protogenes, solitus libellos duos semper circumferre gladij ac pugionis titulis insignitos, hic in curiam fortè quali aliud propter negotium ingressus, cum omnes ut solet eum salutarent ac dextram iungerent, Scribonium Proculum infesto vultu intuitus. *Quid (inquit) tume etiam salutas tanto Imperatoris odio flagrans?* id reliqui audientes Senatorem eum circumfusi discerpserunt. Eo facinore delectatus Caius, in gratiam secum Senatu redire significavit per decretum, tum vicissim ei decretum ut in tribunali excelso in ipsa quoque Curia omnibus alijs sublimior sederet, ac ibi quoque militari præsidio uteretur. Arma præsentia cum video, frameam ultionem contemplor, non illam dicere.

Szachownicá alias Wczele.

ICI

ceremonialem, quam præstant Tartari ab antiquo Regibus Poloniæ in signum amicitiae fidelis, dum supra acumen framearum mittunt aquam dicendo: *Ita fundatur sanguis meus hostili framea, si inimicus Sereniss. Maieſt fuerit.* Et supposita manu ad frameam haurientes decidentem aquam bibebant manu. Sed contemplor in armis vestris realem vltionem, quam ad præsentiam suorum Magnorum Ducum Lith: exhibitam conseruastis, cum contra Moschos, Tartaros, aliosque M. D. Lit: hostes in castris & bello adfuitis, vitamque & sanguinem pro illorum tranquillitate & salute donastis. Ita quod Familia vestra illud Senecæ in Hercul. Oet eo non possit accommodari.

*Licet tua vulgus in aula,
Centum pariter limina pulset.
Cum tot populis stipatus eas,
In tot populis vix vna fides.*

Arurophilax lapis est similis argento, cuius vis est, ut *Plutarch. de fluminibus* notat, ut depositus ad thesauri limina, sit fidelis custos auri. Nam si fures venerint, lapis emittit tubæ clangorem, quo audito fures per præcipitia feruntur. Sed abeant vani cum suis porrentis, illi quibus pro armis est nobilis framea, sunt veri custodes thesauri Regnorum & Patriæ. Vnde Turcæ, Tartari, Sarmathæ, Vngari, Moschi, Valachi, Dalmatæ, &c. magnum deferunt honorem frameis, illisque qui eisdem vtuntur, optimum conseruant omen.

SZACHOWNICA Alias WCZELE.

DELINEATIO.

EST Tabula secta lineis rectis & transuersis in quadratos, quadrata mixtim ponuntur aurei coloris & albi. Super coronam est virgo Mauria, corona regia insignita, frontem fascia ligatam gerens, guttæ sanguinis in faciem delabuntur, manibus ad pectus similem tabulâ defert. *Bielsc. addit, quæ si filia hæc esset Regis Granatæ, fol. 340.*

ORIGO.

Miles ex Sclauonia *Hotub* cognominatus in Mauritania militarem exercendo, per ora homi-

num volitabat, quod Schaccorum ludum peroptime nouisset. Et cum in regione

gione prædicta filia Regis primas in eodem ioco & lusu deferret, vocatus fuit ad opus. Quærit miles quid loco præmij referrat victor? Audiuit: *Nescis quid illi, qui cum filia Regis contententes deferant? ea tabula lusus perforabitur caput.* Spectantibus igitur Rege & Senatu, succubuit filia Regis in optato intento, & cum admirabunda sedisset, miles tabula arrepta contulit virginis caput. Laudauit Rex militis audaciam, & victoriæ gratiâ contulit pro armis tabulam, ac virginem fronte & capite læsam. Posteritas tanti militis in diuersis locis & Regnis, dum sibi constituit domicilia præcipue in Sclauonia, in Silesia, in Regnum Poloniæ aliqui horum ex Silesia summa gloria Boleslæ Chriouustij incitati & permoti ad Annum 1103. descenderunt, atque perpetua statua fundarunt.

T A B V L A G L O R I Æ.

Neminem commouere debet, quod tabulam lusoriam *Tabulam gloriæ* dixerimus. Si enim antiquorum mentem in ludis conspexerimus, non ignominiam fraudemque intelligemus, sed virtutem politicam iudicabimus, quocirca & tabulam lusoriam, tabulam gloriæ affirmabimus. Quæ mens erat in adinueniendis ludis? *Rosinus lib: 5. antiq. Rom: cap. 1. instruit.* Ludi, sunt publicæ celebritates, quæ vel placandæ Deum iræ, vel pro salute populi, vel gratiæ populi demerendæ causa sunt editæ. Finis eorum erat, tum religio quædam, qua antiqui opinabantur sese dijs rem gratam illis ludis tanquam promissam facturos, tum populi voluptas cui & Reges & Respub. & Imperatores maximè studebant, quo homines voluptate demulsi, in officio continerentur. Scriptor autem de Inuentoribus rerum lib: 2. cap: 13. citando Herodotum, inquit: *Cum grauitate annonæ Patria præmeretur apud Lydos, sic famem consolari solebant, altero quidem die cibum sumentes, altero ludis operam dantes.* Cum igitur ludorum finis fert secum laudem iuxta antiquos & modernos, conueniet plurimum ipsam quoque tabulam lusoriam gloriæ donare. Arma vestra Wczele & Szachownica nuncupata, ex ludo celebri & militari, non immodicam referunt gloriam. Vnde huic tabulæ Schaccorum licet inscribere, quod tabulis inscripserat Augustus Cæsar victo Bruto & Cæsio, atque sopitis ciuilibus bellis. Scribebat ille: *Libertatis Pop. Romani vindex.* Considerando namque originem Schaccorum & finem, non alium habeo nisi libertatis populi vindictam insinuatam. *Refert hoc ita Polydorus lib: 2.* Inuentum olim circa Annum Orbis conditi Ter millesimum DC. XXXV. à viro sapiente Xerxe, qui ita tyranni sæuitiam coercere metu, ac eum documento monere volens, ostendit maiestatem sine viribus hominumque ad miniculis parum admodum valere atque tutam esse, quando per istius modi ludum satis patebat regem facile oppressum iri, nisi inuigilaret à suisque defenderetur. Vocant hodie hosce calculos seu scrupos furunculosque, quibus præliando ludimus, (est enim certamen instar prælij)

Schacos

Schaccos à scandendo forsitan dictos, quod calculi cum mouétur, in alteram aduersariam partem scandere videantur. Tantam igitur tabula vestra feriat secum laudem, meritò tabula gloriæ nuncupanda erit. Sed satis hoc & inde clarum est, quod gloriam stemmatum & ludo cum filia Regis audaci & perfecto retulerit retinueritque.

*Nunc tolle animos & tecum finge triumphos,
In nostras Rhodius depluit imber opes.*

V I C T O R I Æ S P E S.

Spem victoriæ aliquando ipsi strenui viri faciunt, vnde in pugna Leuctrica imminente quidam Lacedæmoniorum exclamauit: *Hic dies declarat virum.* Alij loco, tempore, re, & occasione, victoriæ spem metiuntur, ipsæ enim circumstantiæ bellicæ, spem non modicam pariunt. Verùm etiam ex armis præsentibus, tabula nimirum Schaccorum, spes victoriæ concipi potest. Ioannes Ferus in theatro Impressarum depinxit tabulam Schaccariam cui subscripsit hæc tria: 1. *Longè alius.* 2. *Porriget hora.* 3. *Sors nequaquam.* Talis subscriptio docet generales regulas spei in victoria. Dum dicit: *Longè alius,* alludit ad reginam, Rochos, popones, milites, qui à longè prospicientes aduersarios, incautos è medio tollunt. Regula victoriæ. Rem prospicere imminet à longè, ne disturbans exercitum vox succedat. Non putaram: aut edocet vt pugnantis adsint copiæ auxiliares à longè seu à tergo. His namque ab hoste conspectis, audacia illorum minuitur, fortitudo attenuatur, spes labefactata perit. Si verò à longè non videantur copiæ sed turmatim omnes pugnant, facilis confusio, subita oppressio, à latere & tergo, totam spem deprimit. Dicit secundo: *Porriget hora.* In pugna Schaccorum dum arte & prudentia scanditur & præoccupantur nociua loca, ludus deducitur in horam, victoriam tunc porrigit hora. Equidem in bello parvus error in principio, magnus fit in fine; at cum initium prudenti fortitudine stabilitur, hora fortunæ rota vix mouetur, aliquando nostræ, aliquando aduersæ parti Mars fauet, aliquando mutantur animi & nutantur, sed hora porrigit spem, vt qui legem victor parabat, victus postmodum suscipit legem. Vnde quidam: *Eidem fati virtute sequamur.* Alius. *Inter vtrumq; Puta constans maneto.* Hoc est, placida & aduersa fortuna pugnato, spem porriget hora. Dicit tertio: *Sors nequaquam.* Puta in ludo Schaccorum, sors locum non habet, artem, ingenium, circumspectionem exigit. Alij quidem ludi sorte gaudere possunt, sed ludus Schaccorum ipsa experta scientia determinat rem. Regula hinc victoriæ spei habetur. Quod fors parua in bello laudem victoriæ non adfert, sed pernecessum est, fugientibus non dare fidem, abijcientibus spolia non credere, spolijs & sorte prima non occupari, at vltiorem finem & progressum præmeditata ratione videre. Sic author horum gentilicium processit, & victor euasit.

LINEA

LINEA ARMORVM SZACHOWNICA,
ET FAMILIÆ WCZELE.

Holub, id est Columbus, huic primitus concessa hæc arma fuerunt, ut refert Dlugoffus.

Lebno, ab eisdem armis cognominatus, Sclauonica namq; lingua Lebno hæc arma vocantur à contuso capite, quod nos Euphonia gratiâ Wczele vocauimus.

Tumigrala Nicolaus, quem etiam Siecouium appellabant, Cuiavia Præfectus circa Annum 1432. De illo Cromerus: Wcelius is gente fuit, cuius insigne est latruncularia tabula, Bielsc, de illo fol: 340.

Mielinscij in Maiori Pol. Alexander in exteris nationibus virtute & fortuna collecta, Sereniss. Regis Augusti Aulicus expeditionem militarem primum, tum Legati munus ad Reges obiit. Demum Abbas Tremesnensis renunciatus, maximam sui memoriam in adificio organis, Bibliotheca reliquit. Postmodum a Sereniss. Steph. creatus Episcop. Vendensis in Liuania, plurimos labores pro Ecclesia propaganda suscepit. Nicolaus frater ipsius ex Tribuno Calisiensi Dapifer, ibidem bonum Patriæ cohonestando, moribus, virtute, actibus, reliquit filium Nicolaum linguis, Germanica, Italica, &c. ornatum. Christophorus tertius horum frater, etiam ex Tribuno Calisiensi Dapifer, ut Constitutio Regni 1588. dicit. Experientiæ magnæ in castris, & in publicis Regni negotiis, reliquit ex Korficzownâ tres filios, Albertum militem strenuum in omnibus expeditionibus sui temporis præsentem. Stanislaum & Alexandrum, quorum initia linguarum Moguntia exitit, Bielscius sub Anno 1578. meminit Mielinscij Nobilis Poloni, qui in Silesia Bramum, à quo in Confinibus plurimum laceffitus fuerat in captiuitatem arripuit, quem nec dimisit donec sibi satisfaceret.

Gniazdowscij in Maiori Pol. Ioannes Abbas Mogilensis Suffraganeus Gnesi. vir doctus, atq; ad Reipub. negotia dispositus, obiit plurima munia pro Patria. Michael frater ipsius egregius miles, adiunxit ad honorem Familiæ lauream fortitudinis.

Droszewicij, eiusdem diuisionis honorum cum Gniazdouis, sed à bonis nouum assumpserunt cognomen.

Iábikowicij in Maiori Pol. literis, Iurisperitia, ceterisq; virtutibus ad Reipub. negotia prompti & nati. Erant germani fratres Albertus & Venceslaus, Alij fratres patruales his fuerunt, Clemens, Ioannes, Georgius, Swientoslaus.

Præfici seu Pretwicij de Gáwron, ex Silesia in Podolia confederunt. Bernardum cum Illustriss. Ductore Sieniáwski, magnum defensorem Podoliæ, ac persecutorem Tartarorum, usq; in Oczakow referunt Historici, de illo Cromer. in Orat. Funebr. Sigism. Regis, & Bielscius sub Anno 1541. Cum Zámácka reliquit coniugem Chodorowscij, & filiū Iacobum, qui pro meritis & triumphis honoratus fuit Præfectura Barensi, De illo Starouolscius inter Centum belatores. Iacobus filius, disciplina militari, morum grauitate, beneuolentia & humani-

humanitate maxime omnibus gratus, relicto filio ex Ciotkowná Ioanne ac filia, maximus amator factus est Ordinis Prædicat. cui & Ecclesiam ex lapide erexit in Szarawká, atq; facta fundatione & ornata prætiosis monilibus, & apparatus sacratio, maximum augmentum Fidei in locis desolatis inter Schismaticos, promotione Ordinis, & SS. Rosarij stabilivit, à Sereniss. Regibus pro graui merito Palatinus Podoliae, & Præfectus Treboulia renunciatus fuit. Huic bona Szarawká pro meritis concessa æuiterne fuerunt, vt Ianus, fol: 125.
Kaczánowski in Maiori Pol. Regibus reddunt obsequia, vt Familia suæ prodesse valeant. Refert enim Xenophon, quod supra forum Traianum descriptum legebatur: Potentissima dos in Principe, Liberalitas & Clementia.
Ludźisławski in Maiori Pol. Rebus honestis & Reipub. necessariis dederunt operam, si enim Imperatorem stantem oportet mori, vt Vespasianus dicebat, profecto nobilis in quiete & otio, Familia suæ adferre ornamenta minus poterit.
Lutenski ibidem, viri probi & humani. Pium antiqui dixerunt Aurelium Antoninum Imper. quia maluit vnum ciuem seruare, quam mille hostes occidere.
Włosciejewski ibidem, Patriæ seruire intendunt. Nam si gloria Principis est, iuxta Tacitum Rempub. magis amare quam filios, maxime decebit ciuem optimum, plus velle Patriæ quam filiis.
Karmienski ibidem, optimi viri domi & foris, semper enim in ea Repub. subditi & procures sunt boni, continentes & strenui, ubi ipse summus magistratus Reipub. est talis.
Rumieciowski ibidem, Regi & Patriæ obsequentes. In eo namq; incolumitas Regni sita est, ait Xenophon, si Principi promptè omnes pareant etiam Proceres.
Mysleccij ibidem, ponunt merita vt præmia assequantur. Præmiis namq; milites vt plurimum ad magna facinora edenda incitantur.
Dzbierekowski ibidem, Militari subleuant domum, ita enim successus familiarum augentur.
Naleski ibidem, Commune est nobilium de aula & castris familiam curare domus, eadem constitutione posteritati fauent.
Dzieleczyński ibidem, eruditionem in literis & disciplinam in castris fouent. Otium namq; & segnities omnium seditionum in castris & domi origo est.
Pogorzelski ibidem, Moribus & doctrina instruunt posteritatem ad rectè fidelitèq; seruendum Reipub.
Rzegnowski ibidem, Felix initium vitæ curant; nam ubi initium est bonum, speratur progressus rerum iucundus.
Chwałkowski ibidem, Laudabiliter reddunt obsequia Patriæ.
Gąłęcki ibidem. Pugnant pro Patria intrepidè, nam qui miles inuitus & coactus pugnat, facile vincitur. Liberè, & rectè seruierunt Patriæ.
Wsolowski, non fuerunt suspecti Patriæ, idè ea tribuenda illis, quæ optimo ciui & militi conueniunt.
Trzeccij, non cessant Reipub. ferre honesti commoda, idcirco sine occasu felices.

Cema in Prussia, post Crucigeros Regibus additissimi, & Reipub. optime meriti, cum Sambia Malborgum ipsorum administratione concessa fuerant, fidelitatis suæ & amoris monstrarunt obsequia. Fabianus Cema Palat. Malborgi, Præfectus Tucholensis & Starogardensis, cum Achacio Cema Palatino Pomeraniæ, Præfecto Stumensi & Gnienscensi subscripserunt priuilegia unionis ad Regnum Podlachiæ & Volhyniæ. Modernis temporibus erat Fabianus Cema Castell. Chelmnensis, Præfectus Sztumscensis, ex quibus titulis facile colligere licebit, quanta præcesserunt merita tantorum præmiorum.

S T A N K A R I N.

D E L I N E A T I O.

E S T aquila nigra integra, extensis alis in dextram prospiciens, coronata corona aurea, & pedes coloris flauis, in petore campus sanguineus, intra quem est luna alba fursum cornibus versa, quam pugio gladij in medio tangit, gladius integer. Super coronam est vexillum bellicum, partim extantum, partim lanceam tangens.

O R I G O.

I N Ducatu Mantuæ, belli & pacis tempore, terra marique gloriam. Familiæ acquiritam origine, conseruarunt. Historia inter Florentinos & Pisanos, Guelphos & Gibellinos de illis referret. In Regnum Pol. 1547. Sereniss. Rege Augusto sceptragubernante per Franciscum Stankarum Mantuanum, filium Michaelis Vexilliferi Ducatus Mantuani illata fuerunt. Fuerat eorum indigenatus sub Sigism. Augusto Anno 1569. & confirmatio atque renouatio priuilegij à Vladislao IV. ut infra patebit.

L V C E T E T F E R I T.

M Agni debentur tituli his tribus: *Aquila*, ut Regina. *Gladio*, ut terribelli. Et *Luna*, de nocte lucenti. Iunctis autem ad inuicem histriabus, iam summi porrigendi tituli. Mihi arrisit plurimum ad arma præsentia titulus: *Lucet & ferit*. In Theatro Impressarum Ioannis Feri, video Aquilam cum stella cuiusdam Cæsaris symbolum, cui additum lemma: *Fulget Cæsaris astrum*. Dùm verò in præsentibus gentilijs video lunam & gladium

gladium pugientem, licebit apponere: *Lucet & ferit.* Sed eò potissimum lucere hæc arma dicam, quia illis subscriptum legebam inter radiatâ lumina.

Mantua me Ducibus sublime coequauit auitis,

Signat Regales, armiger ales opes.

De tanta celebris mox agit sorte triumphos,

Illam Aquila hos rutilans fronte corona nitet.

Ferunt autem hæc arma, quia non sine causa gladium vexillumque portant. Qui Italicam Historiam eorumque bella ardua perspexit, quomodo quauē arte Stancarij lucebant & feriebant facile iudicabit. Si autem Regnum Poloniæ videamus. non modicum luxerunt dum illis indigenatus, Regni tituli, Curiaē honores, collati permanserunt. Profecto erant duces in hostes & clipeus, ferientes hostem, protegentes Regnum, si Martialia signa eorum, ordinibus equestribus annumerata & recepta fuerunt. Supposuit quidam Aquila in præminentia Symbolum dicens: *Et visu & volatu*, puta superat omnes Aquila, nam in solem intendit indefesse visum, & nulla auium tam profunde versus cælum pernicipiūque volatu potest, vt Aquila. Ita Familiæ Stancarorum dicendum venit: *Et gladio & telis, & Marte & consilio, in Curia & in castris, in pace & in bello, Ducibus & Regibus, nocte & die*, suam protestati fuerunt operam & fidelitatem, vt de illis dicendum esset, quod aliquando Lampertus in Alexandro de familiaribus ipsius & socijs reliquit: *Erant viri amantes Principis sui, qui de illo nec ipsi riderent, nec risui esse vellent, qui nihil venderent, nihil fingerent, ad bonum facile consentirent.*

LINEA FAMILIÆ STANKARORVM.

Michael Stancarus Vexillifer Ducatus Mantuani, cuius filius Franciscus, Hæbraicè, Græcè, Latine, ipse Italus doctus in Regnum Pol. venit, atq; laudo Regni à Sigismundo Augusto indigena, ciuis, & nobilis 1569. vnâ cum consorte ex Illustri Lossiorum Familia declaratus & receptus fuit. Reliquit filios Franciscum & Ioannem Ambrosium, & filias Annam Serzyżowscij, & Paulinam Przyskowscij consortes. Franciscus i. filius, post liberales disciplinas & reddita Patriæ obsequia, assumpsit in coniugem Barbaram Marszewska, ex Karska genitam armorum Madrostki, ex qua suscepit Petrum & Adamum, & filias Agnetem Białobrzescij, Annam etiam Białobrzescij primò, post Wężyk Wydawscij, Euam Mysłowscij, Sophiam Achlery primò, tum Otwinouij secundo & Heduigim. Petrus ad exterâs nationes literarum & militaris gratiâ missus, diuersarum linguarum studia recepit, in Patriam rediens in aula Magnatum, in publicis Regni negotiis summoperè versatus, dignum sese præstitit Patriæ incolam. Habuit in consortem Marinam Petri Bogusouicij, quam Catharina Reiomnâ Dapiferi Lublineñ. filia genuerat, sterilis illa decessit, unde altero matrimonio copulauit sibi Cristinam Adami Zotkienski filiam, ex qua suscepit Alexandrum filium & filiam, ob literaturam & peritiâ

iuris nobilium, à Gabriele de Rytwiány Zborowski Notarius Castrensis Horodetensis, a Vladislao IV. Sereniss. Rege Secretarius suæ Maiestatis, deinum Tribunus Grábouieensis institutus fuit, multas commissiones, nuntia, deputationes dexterè & feliciter peregit. Adamus frater Petri non dissimilis fratri, ea desideravit in Patria perficere, quæ illum Familiamq. suam æternitati donarent. Ex Anna Laurentij Iahodinski filia, Subiudice Terræ Buscensis armorum Slepownon, suscepit filias Deedatam & Sophiam. Ioannes Ambrosius alter filius Francisci primi, qui dum adolescenti morum grauitate sibi comparauit ad actus nobiles gradum, primò Regens Cancellariæ Crac; ultra decennium, deinum Notarius Castrensis Præmisliensis fuit, ex Sophia Stradomska armorum Frus plurimam suscepit prolem, ex quibus Michael à Tartaris in captiuitatem abductus, & Stanislaus unus ex septem fratribus superstes, cum Barbara Bieniecka ex Zardecka progenita tenet matrimonium. Obijt Ambrosius Ioannes 14. Maij 1616. Cui tale Epitaphium appensum in Bibel.

Ambrosio Ioanni Stankaro, Generosiss. Parentibus Francisco Stankar, ex Illustr. D. Mant. stirpe oriundo, mox Regis August. beneficio, suoque merito indigena Pol. ex Magd. Lossio edito. Qui cum ob insignem probitatem, eloquentiam & iuris peritiam omnibus acceptissimus esset, primùm in Castro Cracouiensi Vicenotarij, deinde in Præmisliën. Notarij munere cum laude functus est, &c.

Ne autem aliquid deesse videatur nobili Familiæ Stankarorum ex opinione hominum, atq. vt dicta scriptaq. hæc haberent suum fundamentum, profero in medium Priuilegium Indigenatus illorum Sigismundi Augusti Regis tenoris huiusmodi:

SIGISMUNDVS Augustus Dei gratia Rex Polonia, Magnus Dux Lithuania, Russia, Prussia, Masouia, Samogitia, &c. Dominus & Hæres. Significamus præsentibus literis Nostreis, quorum interest vniuersis & singulis Præsentium notitiâ habituris. Quòd quamuis Nos sapientissimo instituto Prædecessorum Nostrorum, omnes Regni Nostri Ordines singulis prærogatiuis ac cunctis libertatibus satis abundè locupletauimus; tamen eò libentiùs etiam id facimus, dum ab eis, qui tanto libertatum splendore à Nobis exortati sunt, debitum quoq. obseruantia symbolum, & summæ gratitudinis decus Nobis exhiberi cognoscimus. Cùm itaq. non modo Procures & Terrigenæ Regni Nostri, sed etiam extranei in securitate & tutela regiminis Nostri feliciter degentes, in dies maioribus in Nos bene merendi studijs, summa cum laude, virtutumq. suarum splendore enti contendant & exoptent, Nobis certè gratissimum exhibent officium. Pari modo & ratione, optimè de Nobis meritum, & à Senatu Nostro multis modis habentes cõmendatum Nobilem ac Egregium Virum Franciscum Stancarum Mantuanum, Michaelis Vexilliferi Ducatus Mantuæ Filium Illustris Prosapia Ducum Mantuæ cognatum in Regno Nostro Polonia longo iam tempore commorantem, hætenus honestè gestum, meritis verò & officijs suis erga Nos clarum, & pluribus encomijs adornatum, libertatum Regni Nostri, quibus fulcitur & stabilitur maximè auidum, ac illis omnimodè gauderi volentem; Nos benigno respicientes animo, inprimis tum integritatem, probitatem, prudentiam, ingenij dexteritatem, morum

morum nobilitatem, vitæ sinceritatem, dictorum, factorum, innatam constan-
 tiam, & alias virtutes eximias, quibus prædictus Nobilis Franciscus Stancarus Man-
 tuanus fidelis Noster dilectus, præditus ornatusq; esse prædicatur, tum eius quoq;
 fidelia & prompta in Nos contestata obsequia & merita, quæ nobis hætenus fide-
 lissimè præstitit, & futuris quoque temporibus præstiturus est: utque virtutis, pro-
 bitatis, & fidelium meritorum suorum aliquem fructum à Nobis se accepisse len-
 tiat, ex speciali gratia Nostra, consensu Nostro, & Senatus Nostri assensu accedente,
 volentes eum ob prædictas eius virtutes & merita singulari favore nostro prose-
 qui, & gratitudinis Nostræ, voti q; ipsius reddere participem, pro Indigena Regni
 Nostri assumimus, adiungimus, cæterisq; omnibus Nobilibus associamus, appro-
 priamus, incorporamus, & inuisceramus, prout de facto assumpsimus, adiunxi-
 mus, associauimus, appropriauimus, incorporauimus, & inuiscerauimus, omni-
 busq; libertatibus Regni, Priuilegijs, & concessionibus, ac honorum quorumuis
 gradibus, dignitatibus, iurium immunitatibus, & prærogatiuis Nobilium vniuer-
 sis, iuxta consuetudinem Regni Nostri, omnibus Proceribus ac Nobilibus consue-
 tis & obseruari solitis, donamus, dotamus, præsentibusq; donauimus ac dotaui-
 mus. Utq; is idem Nobilis Franciscus Stancarus Mantuanus, cum sua legitima
 prole ex Magdalena Illustris-Lossorum Familiæ, tam masculini quàm feminei
 sexus legitimè progenita, & in post progenitura, vtriusq; sexus familia sua, omni-
 busq; & singulis supramemoratis Procerum & Nobilium Nostrorum libertatibus,
 Priuilegijs, dignitatibus, honoribus, ac prærogatiuis, pariter vt cæteri Nobiles Re-
 gni Nostri iidem potiuntur & fruuntur, cum successoribus suis gaudeat, participet,
 & pacificè fruatur temporibus perpetuis permittimus, & hisce præsentibus literis
 Nostreis permittimus. Cæterum prout prædictus Nobilis Franciscus Stancarus
 Mantuanus, Maiorum & prædecessorum suorum Clenodijs & stemmatibus, ab
 antiquo gaudebat, & nunc propemodum iidem quoq; (quæ ipsi ex innata beni-
 gnitatis Nostræ clementia concessimus & vti, frui permittimus) cum sua omni po-
 steritate gaudebit & fruatur perpetuo cœcedimus, & libenter permittimus, eumq;
 vt prædictum est communi libertati omnium Nobilium Nostrorum, cum stem-
 matibus & insignijs suis, quibus nunc vitur, & in futurum quoque cum eadem
 posteritate sua vitur & fruatur adiungimus, appropriamus, & incorporamus, ac
 pro vero Nobili & legitimo Indigena Regni Nostri suscipimus, indicamus, & in
 Patriæ Nostræ gremium aggregamus adoptamusq;. Visum itaq; est Nobis ea-
 dem Familiæ ipsius Clenodia, insignia & imagines, cum armis & stemmatibus suis,
 ritè & suo solido ordine, natiuisq; coloribus depingendas, delineandas, describen-
 das, ac præsentibus inferendas, ipsi concedi. Quarum prior Aquila nigra expan-
 sis alis, rostro & pedibus flauis, erecta stat, cuius pectori medio, in rubro campo
 ensis albus vibratus, seu gladius districtus insitus apparet, post modum in apice
 gladij luna media corniculata, cornu utroq; sursum erecto emicat; Insuper Aquila
 prædicta vertici capitis sui coronam auream superimpositam habet, tandem ex ea
 corona vexillum rubrum ad instar prælij dispositum, rutilans & corruscans emi-
 net. Quæ eiusmodi insignia ac stemmata à Nobis visa, tenore præsentium beni-
 gniter confirmamus, ratificamus, approbamus, iamq; de facto confirmauimus,
 ratificauimus, approbauimus, & robur perpetuum præinsertis omnibus imposui-
 mus, permittentes prædictum Nobilem Franciscum Stancarum Mantuanum, fide-
 liter Nobis dilectum, cum sua successura posteritate, præfatis Clenodijs & insi-
 gnijs, nec non supra recensitis omnibus beneficijs, libertatibus, priuilegijs, conces-
 sionibus, dignitatibus, honoribus, atq; iurium & immunitatum prærogatiuis vni-
 uersis, à Diuis Maioribus Nostreis, vel etiam à Nobis ipsis Nostreis Incolis benigni-

ter concessis, & in Regno Nostro Poloniae de Iure & consuetudine gentis huius inclytæ, nunc & ab antiquo receptis, obtentis, & in futurum recipiendis, & obtinendis, cum cæteris Proceribus & Nobilibus Nostreis, liberè nunc & in futurum perpetuo pacificè vri, frui, & potiri. Quod vniuersis & singulis Regni Nostri Senatoribus, Prouinciarumq; Nostrarum Dignitarijs, Officialibus, & Præfectis, eunctisq; hominibus ex Nobili sanguine procreatis notum facimus, edicimusque vt exemplo nostro, tam locupletis testimonij honore, merito à Nobis decoratum favore quoq; suo, ac consortio Nobilitatis dignum recipiant, & pro vero Indigena ac Nobili, ac si ex inclytæ huius gentis sanguine progenitus sit, reputent & iudicatum habeant. In quorum omnium fidem, & euidentius testimonium præmissorum omnium, hæc præsentis literas Nostras, manu Nostra subscripsimus, & sigillo maiori Regni Nostri obsignari mandauimus. Datum Lublini in Comitij Generalibus Regni, die 5. Augusti, Anno Dñi. 1569. Regni verò Nostri 40. Præsentibus Reuerendissimis, Reuerendis, Magnificis & Generosis Iacobo Vchąński Archiep. Gnesnens. Legato Nato & Regni Nostri Primate. Adamo Konarski de Kobylno Poshaniensi. Petro Myszkowski Plocensi. Alberto Stárożrzebski Chełmensi. Episcopis. Sebastiano Mielecki Castellano Cracouiensi. Capitaneo Brestensi. Stanisławo Myszkowski de Mirow Cracouiensi. & Rathnensi. Capitaneo. Petro Zborowski Sandomiriensi. Capitaneo Stobnicensi. Ioanne Sierąkowski Lancieicens. & Przedeceński. Capitaneo. Ioanne de Barcin Krotowski Iunivladislauensi. Ioanne Fierley de Dambrowicą Lublinski. Regni Nostri Supremo Marschalco, Capitaneo Rohatnensi. Andree Dembowski Bełzens Capitaneo Rubieszouensi. Arnolphi Vchanski Plocensi. Capit. Wisogrodien. Fabiano Czemia Mariaburg. Capit. Tucholien. & Stargardien. Achacio Czema Pomeraniae Capit. Stumens. & Newens. Palatinus, Stanisław Sobek de Suleiow Sandomir. Regni Nostri Thesaurario Capit. Tyssouecensi. & Mąłogostens. Adamo Drzewicki Iunivladislau. Capit. Gostnens. & Inowłodeński. Stanisław Herburch de Fulstzyn Leopoliens. Capit. Samborien. & Drohobicens. Stanisław Słupecki Lublinski. Andree Comite de Tęczyn Bełzens. Anselmo Gostomski Plocens. Capit. Rauen. Sigismundo Wolski Czerlicens. Capitaneo Varsauien. Hieronymo Ossoliński Sądicens. Ioanne Tarło de Szczekąrzowice Radomien. Capitaneo Pilsnens. & Lomazens. Nicolao Ligezà de Bobrek Zawichostens. Capitaneo Bieccensi & Zydaczouensi. Alberto Przyemski Ładens. Ioanne Sieniński de Sienno Zarnouien. Ioanne Krystoporski Wielunens. Ioanne Sieniński de Gologory Haliceni. Ioanne Herburch de Fulstzyn Sanocens. Stanisław Kryski de Drobnino Radziżens. Capitaneo Dobrzynens. Castellanis. Valentino Dembiński de Dembiąny, Supremo Regni Poloniae Cancellario. Francisco Krasinski de Krasne Prapostito Plocens. Regni Poloniae Vicecancellario. Stanisław Bąrzy de Błozew Marschalco Curiae Nostrae, Capitaneo Sniatynensi. Stanisław Ossowski Curiae Nostrae Referendario, alijsq; quàm plurimis Officialibus, Capitaneis, Aulicis, & Secretarijs Nostreis. Datum per manus Magnifici Domini Valentini Dembiński de Dembiąny, Cancellarij Nostri syncerè Nobis dilecti.

SIGISMUNDVS AVGVSTVS REX.

Relatio eiusdem Magnif. Dñi Valentini Dembiński de Dembiąny, Regni Pol. Supremi Cancell.

S I E N I V T O R V M.

D E L I N E A T I O.

E S T medium vexillum latum in campo rubeo, crux quasi pendens integra coloris caelestini, vexillum coloris albi.

O R I G O.

A Ducibus Russiæ & Volodimiræ concessa fuerunt, militi dicto Sien, qui ex Volhynia militem ducebat. Sien Ruthenum, Semianum latine seu Simeonem significat, à quo filij Sieniutij & Sieniutæ atq; Sieniutouicij nuncupati fuerant. Antiqua & multis meritis clara Familia apud suos

Principes, quod ipsa linea Familiæ atque diuersæ illorum possessiones demonstrant, atque tituli cum dignitatibus Regni edocent. Originem verò armorum Simeoni militi inde concessam ipsa gentilitia instruunt, quod in bello cruento nedum fortiter & stabili animo pugnauerit, sed medios inter hostes suorum victricia signa iam ab hoste pressa & lacera, prosperè eduxerit, hostesque prostrauerit.

M A N E B I T V I C T O R I A.

C V M Alexander Magnus, tertio pugnando cum Dario, iam duabus victorijs amissis, in medium prælii processisset, & ingens multitudo hominum Darij, in milites ipsius terrorem inducebat, fertur dixisse: *Manebit victoria.* Assumpsit verba Macedonis in Symbolis Salomon Neugebauerius, depinxit signum militare medium inter cuspidines hastarum, & inscripsit: *Manebit victoria.* Vnde obsecro victoriæ spes viro circumdato hastis & sagittis? Respondet: *Fugam victoria nescit.* Quasi diceret: Sic circumdato vndique exercitu ab hoste, non iam meditanda fuga est, sed data resolutione, victoria speranda. Nam licet mors subsequeretur, dum hostis quoque subito & turmatim à resolutio exercitu cadit, & victor profligatus, eiadem suam potius, quam victoriam nominabit. Arma hæc nobilitatum vestrarum ô Sieniutij, vexillum lacerum cum cruce, ferunt non aliud Echo, quam *Manebit victoria.* Manebit per æuiterna tempora, cum vos militibus deditos, ad omnem Patriæ expostulationem promptos, lætosque semper offertis. Manebit per mentes hominum, nam gratum genus mortale meritorum in Patriam, deuouent dies vestros æternitati & saluti. Manebit per ora hominum, illorum enim est famam perennem nobilium, posteritati suæ

suæ in existimationem altam & prototypon imitationis deferre. Hinc Petrasanta in Tesseris Gentilicijs asserit, quod ad laudem æternæ domui suæ comparandam Assamonæi, in vexillo habebant nomen Regis æterni & Dei exercituum, & successit feliciter ipsorum posteris. Quapropter alludens quidam in curriculum fælix humanæ naturæ talia reliquit Poemata.

Ascenda ut rursus descendam, adoleasco ut senescam,

Floreo ut arescam, viuo breui ut moriar.

Sed rursus ut viuam morior, mirabilis ordo,

Vita mihi mors est, mors mihi vita noua est.

LINEA FAMILIÆ SIENIUTIORVM.

Sienius seu Simeon, cui primum talia nobilitatis arma à Duce Volhynia & Volodimiria concessa, ob præclara in castris & bello merita fuerant. Sieniutowicz filius Sienij, à quo cognomen posteritas ex nomine proprio assumpsit. Sieniuta cognomen antecedens Sieniutowicz, inter nobiles Polonos, aliam terminationem accepit nempe Sieniuta, eo itaq; cognomine Familia prædicta etiam in præsens nominatur. Supronius seu Sempronius Sieniutowicz, alias Sieniuta reliquit filium luscum seu Iosephum, qui reliquit filias tres, 1. Nowosieleccij, 2. Kutrowscij, 3. Holoniewscij consortes, & filios duos Chrehorium seu Gregorium, & Romanum siue Remigium. Chrehorius suscepit ex coniuge duos filios & 4. filias. Matthæum qui sterilitate decessit, & Fedorium siue Theodorum Tribunum Cremenecen. ut Paproc. in 2. Opere, qui reliquit Nicolaum sterilem, Abrahamum cuius filij Petrus, Anna, Dorothea, Catharina, & Christophorum, qui sumptu proprio in Moschouiam deduxit vexillum, Fundator Ordinis Prædicat. in Lachowce, dum ex Caluinismo redierat ad gremium Ecclesiæ S. Romanæ, sed postmodum Arianus infelices finiuit dies. Filia Chrehorij erant Sophia Bobouitinij consors, quæ reliquerat filias, 1. Málniscij Danielis Vexilliferi Volhynensis, 2. Wielehorscij, 3. Szaskieucij consortes, altera Anastasia Szumscij, tertia Catharina Czapllicij, quarta Elisabeth, quæ primum Capitanei Zyromirien. Denisko, post filij Castellani Volhynia Mysko consortes. Romanus alter Chrehorij filius, reliquit Chrehorium & Iuanum seu Ioannem, Chrehorius 4. filios reliquit Alexandrum, qui habet filios Georgium, Venceslaum, Romanum, Alexandrum & Annam. Andreæ Moysen, & Constantium. Iuanus autem filij Nicolaus & Andreas. Petrus Sieniuta ex Abrahamo natus, hæres omnium bonorum unicus Christophori Sieniuta, in exteris nationibus literis, linguis, & militari ornatus, adhibet intentum ut Regi Patriæ & Reipub. digna præstet, more maiorum & antecessorum obsequia, tenet matrimonium cum Wilami filia, ex qua suscepit prolem, natus est Petrus ex Sophia Zborowska, quam progeniuit Konárska, Parentem verò suum genuit Firleionná. Crescat in profectum & dignitatem Familia, memor sui Patruj & videntis omnia Dei, qui ut ipse unus est, ita unicam habet spon-

sam

*sam Ecclesiam, inuiolatam, & cui non praualebunt portæ inferi, una quoq; si-
de profitendus ab omnibus. nos quidem ac totus Ordo Prædicatorum pro succes-
sore fundatoris hoc unum debemus, ut seruientes Domino, Missam facere in-
cipiamus, sicut monebat S. Ambrosius lib: 5. Epist. 33. Et dicemus sicut Apo-
stolus Domini Andreas ad Proconsulem affirmabat: Ego omnipotenti Deo,
qui vnus & verus est, immolo quotidie, non taurorum carnes, non hirco-
rum sanguinem, sed immaculatum Agnum in altari, cuius carnem postea-
quam omnis populus credentium manducauerit, Agnus qui sacrificatus
est, integer perseuerat & vnus.*

S I E K I E R Z.

DELINEATIO.

EST sagitta crux & munities rupta, in
scuto expressa. Originem propriam
difficile ob antiquitatem inuenire, vnū
constat à Ducibus Lituaniæ nobilibus non
data fuisse nobilia signa cum sua libertate,
nisi pro summis laboribus in castris contra
hostes.

INSPERATA VICTORIA.

MUltis exprimitur insperata victoria.
Sinamq; victores sunt qui erant pur-
gamenta vrbium, qui effundebant se

in luxum & epulas & nocturnos cætus, qui largius merum circumferri iusse-
runt debellaturi hostem super mensam, quam cogitarunt ingredi castra, qui
ceugaleati lepores, habebant vim ad capienda pecora & cito fugiendum.
Insperata profectò victoria fuit. Non ita me hercule horum gentiliciorum
Domini insperatæ victoriæ gaudent honore, at considerantes quod victoria
amet curam, nec hostes posse meliùs quàm cura, sedulitate, consilio superari
spreuerunt inertiam, luxum, rapinas, & virum fortem, nobilem, vigilem as-
sumperunt, & cui vim non suppeditauit natura, illam arte, exercitio & labo-
re consecuti sunt. Franciscus Medices Dux Hetruriæ, & Sfortia Palauici-
nus assumpserant pugnando in symbolum Mustellam cum ramo rutæ, qua
enecat bufonem. Exprimebant insperatam victoriam, cautè & arte pugnan-
do. Me hercule in arma Siekierzorum mentem deuoluendo, gladios, sa-
gittas, fortem vallum, palos & munitionem considerando, aspectu primò
nulla sperabatur belli fortuna, sed cum fortiter tentando & pugnando supe-
rauit Siekierz inaccessibilem munitionem eamque fregit, meritò insperatæ
victoriæ titulum reportauit. *Causinus in Symbolis habet ex Pausania in Elia-
cis lib.*

cis lib. posteriore. Bæotium puerum nomine Glaucum, qui cū agriculturæ operam daret cum patre, & dilapsū vomerem manu pro malleo vsui restituisset, coniecit parens ex eo fortem fore, & duxit in Olympia, in quibus certauit, cūq̃ue ab aduersario vt cerraminis imperitus grauitè vrgeretur, exclamauit è multitudine pater: *O puer, istum ab aratro.* scilicet ictum inflige. Hac voce inflammatus adolescens, ingenti plaga aduersarium percussit & vicit. Fuit hæc insperata victoria inquit *Causinus.* Arma vestra hæc quicūq̃ue specularitur, ea ferunt intellectui, Insperatam victoriam.

LINEA FAMILIÆ SIEKIERZORVM.

Sienkus seu Semianus Siekierz, in Minscensi Palat. Basilus Sienkowiez Siekierz. Fedorius Siekierz. Bochdanus seu Deodatus Siekierz. Semianus, seu Simeon Siekierz. Bochdanus Siemieniowicz Siekierz, omnes viri bello fuerunt clari, nec ætatem suam vanis consumere occupationis passi. Quam forte felixq̃ Regnum, quod proprium militem domi exercitatumq̃ alit. Nullus enim amantior Patriæ, nullusq̃ fidelior esse potest, quàm qui eam Patriam, in qua natus est defendit & protegit.

SEMIONOWICZ.

DELINEATIO.

EST vexillum latum coloris albi, extremitates trium partium quadrati coloris cælestini, in medio est stella candida, supra vexillum est crux in medio.

O R I G O.

Propriam originem ob multam reuolutionem annorum præcipuè vbi notationes rerum non obseruabantur difficile indagare. Hoc tamen certum est signa militaria non fuisse concessa, nisi optimis

strenuis, & vita periculisq̃ue gloriam acquirentibus militibus. Tria igitur posita in armis nobilitatis, tria significant: *Vexillum militare*, instruit illum virum cui concessa fuerant arma fuisse ductorem copiarum. *Stella*, docet ipsum noctis silentio industriam victoriæ porrexisse bellatoribus. *Crux*, notat fuisse bellum cum paganis, illumq̃ue insignitum Christiano nomine.

FORTIBVS NON DEERVNT.

QVI fortis est robore & fortis fide, ille verè fortis est. Nam & Deus pugnat pro illo, qui fidem Dei tuetur. Vnde Salomon Prou: 3. *Ille*

erit à latere tuo & custodiet pedem tuum ne capiaris. Fortem verò robore, omnis populus extollit, & cum Dauide dicit: *Saul percussit mille, & David decem millia.* Nunquam vota Deusque defuerunt fortibus, nisi ipse obstet votis ipsi quoque Deo. Deo inquam: Nam Ioui cura est verendi Principis, ut inquit *Theocritus.* Pessimùm autem. Aspiciunt oculis superi mortalia iustis, inquit *Ouidius.* Cuius versum si comate ad superi secces, erit sensus, Pessimum, puta Principem virum, hominem aspiciunt oculis superi, & decernunt mortalia. Iusta. Votis verò obstabit id quod *Plin. in Panegyrico optauit:* Ago cum Deo uti fospitem te incolumemque præstet, si tu cæteros, si Rempub. benè & ex vtilitate omnium reges. Si contra; ille quoque à custodia tui corporis oculos dimoueat teque relinquat, vota non suscipiat. Arma nobilitatum vestrarum dum inspicio, crucem, stellam, vexillum militare, visus incitat linguam, & dicere iubet: *Fortibus non deerunt.* Nec vestris defuistis Ducibus, qui talia monumenta in hæreditatem vobis concesserunt, restat ut in præsens deesse nolueritis. Reges nunc sunt fortes potentesque Domini, & Magni Duces M. D. Lith. deesse sic fortibus, manu, consilio, substantia error. Ioan. Ferus in Theatro Impressarum Dardæ peditum decurionibus subscripsit: *Fracta magis ferunt.* Innuendo non solum, quod fracta in vulnere Darda maximè ferit, sed quod nunquam deesse fortibus cupit. Ita milites Agesilai Spartanorum Regis fecerunt: Dum enim in Bæotia ad urbem Coroneam cum Thebanis dimicasset, atque ibi vulneratus esset, refert *Xenophon,* tam acre prælium stetit à milite, ut nullum suo tempore fuerit acrius. Profectò, & fortibus hi non defuerant, & fracti in capite & Rege, magis feriebant. Eo vobis cundum exemplo, qui tam splendida defertis arma, & tanti parentis auctoritate dignamini.

Viuntur presentibus armis Siemionouicij in Osmianensi districtu, in Magno Ducatu Lithuanie.

S I E S T R Z E N I E C.

DELINEATIO & ORIGO.

EST sagitta ad medium dissolacera ab auricula incipiendo, per cuius medium est gladius quassatus, campus videtur esse rubeus. Concessa autem militi dicto Siestrzeniec, vel ob aliquam consanguinitatem, vel ex aliquo modo loquendi appropriato, qui communis est magnatibus vocare optimos milites Fratres, Rothmagistros, Capitaneos, licet adhuc titulo tali non gaudeant,

deant, nisi in actu signato ob præclara suamerita. Qui quidem Siestrzeniec inter arduos gladios & sagittas acutas, palmam victoriæ vel acquisiuit, vel acquirendam medio excelso proposuit.

PER TELA, PER HOSTES.

Summum est encomium militis, imò optimi iam Ducis exercituum & gubernatoris, dum inter ignes, bombardas, tela & gladios nouit conseruare vitam, non alio antidoto quàm audacia, prudentia, fortitudine & arte. Illi amabo aureis apponere literis: *Per tela, per hostes.* iuit, vicit, triumphauit. Tyrtheum Poëtam Atheniensem pede claudum, Ducem tamen belli Lacedæmoniorum contra Messenios, qui tanto animo penetrauit per tela & hostes vt ipsum Aristomenem Ducem, qui sua manu in vno prælio trecentos Lacedæmonios interfecerat, represserit. Aliud magnæ admirationis adducam: Antigonus Macedonum Rex, cum ad Regiam dignitatem recens ascendisset, idque grauitè ferret populus, virtute fretus, in populi conspectu diadema sceptrumque posuit dicens: *Si alium quempiam se Regno digniorem inuenirent, ad eum ex arbitrio diadema sceptrumque deferrent.* Ibat animi magnitudine per tela, per hostes, quapropter nullum se digniorem Regno asserbat. Erat Siestrzeniec transiens per tela & hostes, non dico ille, qui cum Kozięgłowski & Confinibus Regni ducebat iurgia, de quo refert Bielski. fol. 351. Sed Parens horum armorum, cui non ita vtile placuit quàm honestum, idè ad assequendum, non cedebat nouercanti fortunæ, sed fortiter resistebat, aduertendo sapius, quod exiguis momentis subito inclinentur omnia quæ in bello geruntur. Igitur obiecta confidentia & audacia, ibat per ignes, tela, & hostes, donec assequeretur desideratam sibi posterisque gloriam. Ergo vobis:

*Hic murus æbeneus esto,
Nil conscire sibi, nulla palefcere culpa.*

Vtuntur his Armis:

Siestrzeniec in Magno Ducatu Lith. cui primum talia arma collata fuerunt à Ducibus Lithu. Eius posteritas vocatur Siestrzenkouicij, viri ante semper bellicosi, modo & exoticis linguis Marte & literis ornati, digna obsequia Ducibus Rádziuiiis, demum Regibus in castris reddiderunt. Vocantur aliqui illorum Bohusij.

S Z E L I G A.

DELINEATIO.

EST media luna coloris aurei sursum cornua tendens. Alij volunt medium annulum esse, sed communiter media luna pingitur, crux exurgit è medio lunæ etiam coloris aurei, campus est sanguineus. Super coronam est cauda pauonis.

O R I G O.

Diuersam originem adnotarunt. Aliqui existimant originem habere in Regno ab armis Ostioia, adempta scilicet vna luna, sed magna

mutatio armorum Szeliga ab armis Ostioia declarant diuersa inter se arma. Alij quod veritati conformius dicunt, militi dicto *Szeligá* continuò in armis & solerti concessa fuisse affirmant, quod ex Litvano exercitu cum spolijs ex Regno redeuntibus deduxerit Lesconi Nigro, virum Lituanum ex medio hostium arreptum, ex cuius viri noticia, fælicem hostium stragem atq; suorum liberationem incepit habere & habuit. Quapropter viro Szeligá & militi suo concessit mediam lunam, quod de nocte virum arripuerit, crucem, quod paganum, campum sanguineum, quod cum sanguinis effusione successerit pugna, & pennas pauonis ob oculatam eius prudentiam; aurei autem coloris crucem & lunam, ob fortunatum aureumque belli & liberationis captiuorum progressum.

A L M A P R O T E C T I O.

QVA protectione nulla est maior, securior, diuturnior, illa alma protectio est. Habet Cuspinianus similem: Rudolphus Habsburgensis in Regem Romanorum electus, dùm iuramentum à quibusdam Principibus exigeret, & illi absentiam quorundam, quibus præcipuè sceptrum Regni commissum fuerat excusaret, ille accepta Crucifixi imagine dixisse fertur: *Ecce signum in quo saluatus est mundus, hoc sceptri loco utemur.* Moti hac re Principes, crucem exosculati, fidelitatis iuramentum præstiterunt, auxilia contra rebelles, & qui Imperij loca violenter sibi vsurparent promiserunt. Alma hæc fuit protectio, & Imperatoris & Principum. Profectò armorum Szeligá non dissimilis est protectio, Bozentá Archiep. Gnesnensis Szeligius,

de quo Cromer. lib: 13. ad finem, & Bielsc. sub Anno 1382. quàm alma protectione Regis ab Urbano VI. Pontif. Maxim. in hanc dignitatem peruenit ex his colligite. Obstabant Capitulum, Dux Plocensium Zemouitus, electus Dobrogostius Nouodrouius Nalecz, sed protectio alma Regis & Venetorum vicit omnia. Neque minùs differendum venit de alma protectione Regni à Seligitis. Illi namque fide Christi ac fonte Baptismali ablundo Iagellonem Regem M. D. Lith. almæ protectionis Regni extiterunt origo. Illi summis in expeditionibus contra hostem magni milites, strenui & vigiles Rothmagistri, qui & captiuitatem hostilem, & mortem pro Patria sustinuerunt, continui fuerunt. Iulius Guilem, Zingrefius posita luna in Symbolum, addidit illi: *Acceptum communicat orbi.* Ita profectò Patroni & tutores veri armorum Szeligá, acceptam fortitudinem bellicam à suis maioribus, eandem sedulò ac prudenti instituto in castris successoribus suis communicarunt, & reddiderunt. Tales tibi apertè referent Historici Niemoiowscios, Magieros, Troiánowscios, Charzewscios, aliosque in hac Familia & gentilicio insignes bellatores. Precabor igitur Familiæ vestræ, quod precabantur naui Granuelæ, *ut habet Iul. Cas. Capaccio Impressarum lib: 1. cap: 28.* In omen felicitatis scripserunt naui ac nauigantibus in ea: *Durate.* Ita Familiæ vestræ precor, *Durate.* Omen autem erit hoc prosperum, si vos rebus seruabitis secundis. *Hoc enim addebat Poeta:* Secundæ autem res sunt, si bellum iustum pro Patria conseruanda, statu defendendo. Si vita cum innocentia, cultus sine Dei offensa, Fides sacra ab Apostolis & Petro tradita, conseruabuntur. Quapropter sit Echo animæ vestræ sursum ut cuiusdam fuerat dicentis:

*Da Deus ut sit mens mihi sana in corpore sano,
Atque tibi faciam grata virisq; bonis.
Da Deus ut viam mandato munere fungens,
Et benè propositum, te duce cedat opus.
Suscipe me tandem mortis cum venerit hora,
Placatus nati funere, summe Deus.
Summe Deus, miserere mei, mihi morte secunda,
Contingat melior munere vita tuo.
Vita ea que requies est, ac aterna voluptas,
Exultans plena cognitione Dei.*

LINEA FAMILIÆ SZELIGA.

SZeligá cui primùm collata fuerunt hæc nobilitatis arma, Paproc. in 1. Opere penit nomen illius Borislaus. Clementem Szeligá de Ianowice Vexilliferum Syradieñ. referunt priuilegia Regni in Anno 1436. ait Paproc. in 2. Opere. Thomam Szeligá Succamerar. Syradieñ. ad Coronouiam à Cruciferis in captiuitatem abductum, dum ab exercitu cum Dabecio armorum Griff, & Wrzesinscio armorum Rożyc, refert Bielsc. sub Anno 1410. ante hos duos Vislaus Szeligá de Szeligi propè Kunouiam in Terra Sendomiriensi.

Bozenta filius prædicti Vistai de Szeligi ex Canonico Crac. & Procuratore generali Regio, vt addit Crom: Archiep. Gnesn. per promotionem Ludouici Pol. & Vngaria Regis, sedit annis 7. Obijt 1389. De hoc Ianicius in Vitis Archiepiscoporum Gnesnensium.

Tempore Bodzentæ Christi se fonte Iagello

Tingit, Lechjaci scepra capitque soli.

Cætera si desint, erit hoc memorabilis vno,

Lituanis veram quod dedit esse fidem.

Andreas Episc. Vilneñ. ordine octauus, acris ingenij & abstinens de armis Szeligá, vt Catalog. Castell. Trocensis D. Alexand. Stuska refert.

Niemoiowscij, antiqua Familia & Reipub. amantissima. Nicolaus Iudex Terra Inouolocensis. De hoc Priluscius in Statuto fol: 591. ubi (inquit) Sereniss. Rex Sigism. Aug. Sunt autem per nos designati Iurium & Statutorum correctores, Gen. Nicolaus Niemoiowski, Iacobus filius ipsius Orator sui temporis magnus, sed religione Caluinus. Alter suus germanus ibidem Vexillifer, sed religione Arianus. Albertum meminit Ianusouius in Statuto fol: 385. Ioannem Iudicem Castren. Inouoloclauien. refert Constitutio Regni Anni 1589.

Magierouij in Belzensi Palat. de Przewodow, erant quatuor filiae vnius Magieri viri dignitate & possessione magni, vt apparet ex dispositionibus filiarum ipsius. Sophia Magierowná Herborthi Castell. Belzensis consors. Anna Niszczyccij Palatinide Plocensis coniux. Barbara Nicolai Belzecki armorum Iastrzebiec. Catharina Karapczewscij armorum Ostioia consortes. Nicolaus Magier vnicam reliquit filiam Secigniewscij consortem. Christinum Magier refert quoddam priuilegium Pocillatorem Sendomir. Anno 1444. ex Magieriis in Sendomir. Palatinatu prognatis, descenderunt in Russiam aliqui, & ciuitatem Magierow fundarunt, quæ postmodum cessit dotalicio Belzeccis

Mireccij seu Miereccij, qui propriè sunt Magierij, sed à bonis Mireccij cognominati. Simon vir bello & prudentia celebris.

Bielenfcij in Rauensi Palat cognominantur Pstragowie, & hi propriè sunt Magierij, sed à bonis aliter vocati fuerunt. In Sendomiriensi Palatinatu erat Andreas Bielencki, qui ex Grodowska armorum Lubicz reliquerat prolem, alij in Russia sua elegerunt domicilia.

Zlocij in Vislic. districtu. Cum humanum genus arte & rationibus viuat, ideo ingenium ad liberales artes, iudiciū ad nobilem viuendi rationem disposuerunt.

Troianowscij in Sendomir. Palat. Andreas Rothmagister ad Obertinum in illo felicissimo congressu cum Valachis communem reportauit palmam, habet de illo Bielsc. fol: 565. Reliquit duos filios ex Anna Czarnocka armorum Lis. Stanislaus primus filius syluarum Bielscensium custos, demum Rothmagister, & Thesauri in Tykoćin fidelis curator, nam post decessum Sereniss. Augusti multis promissionibus labefactatus & donis, vt faueat Casaxeæ parti, fecit se immobi-

immobilem & constantem. Sorori Regis & Reginae, quae demum Seren. Steph. Batorio nupserrat, cum Ierzykowiczowná armorum Lelivá reliquit prolem. Gaspar secundus filius non dissimilis fratri, virtute & pietate celsus, cum Komorowska reliquit prolem. Ioannes de Trojánowice Trojánowski, Not. Terr. Mielniceń. electionem Vladislai IV. subscripsit.

Zabawscij, Ioannem exactorem Præmisliń. refert Constitutio Regni Anni 1588. sed propriè sunt ex Palat. Cracouiensi.

Bostowscij in Sandomiricń. Palat. de Bostowa, Anno 1568. posuit Epitaph. in Caluo monte G. Pauli hæredis in Bostowa, pietate, moribus, consilioq. graui. Chárzewscij ex Varsauiensi. Paulus eximius miles in Vngaria, dum cum Despoth pugnauit, in captiuitatem Turcicam venit, qui ex triremibus cura fratris Stanislai liberatus.

Mirzejewscij in Lomzensi Terra. Quia experientia artem facit, inexperientia verò casum, idè illi in aulis Principum & Magnatum, demum in castris sua tenuerunt exercitia.

Strusinscij in Ciechanouiensi Terra. Quoniam signum sapientis est posse docere, idè illi eximij milites in castris, optimi viri domi & inter nobiles existimati sunt, aliorumq. exemplar.

Goreccij in Syradień. Palat. & in alijs. Sunt alij armorum Roza seu Poray, idè difficile in Historiis cognoscere de quo sit sermo. Matthiam Gorecki Vexilliferum Posnan. refert Ianusouius in Statuto fol: 769. Georgium Exactorem Braclau: habet Constitutio Regni 1588. Alexander Gorecki ex Posnanień. Palat. subscripsit electionem Sereniss. Vladisl. IV. ex Syradiensi verò Palatinatu subscripsit eandem Petrus Gorecki.

Zerniccij in Syradień. Palat. Humana natura quia multipliciter est ancilla, obtulerunt illam curijs magnatum & castris, ut nisi Regi & Reipub. famuletur.

Stánisławscij in Syradień. Palat. Quia in fundamento naturæ nihil est distinctum, idè literis, factis, moribus, commendarunt intentum Reipub. & castris.

Szeligowscij in Syradiensi. Omnino hi soli docent qui causas de singulis dicunt, idè illi exercitio in Academijs, aulis heroum, atq. in militaribus castris, singulari experimento rerum noticiam assecuti sunt.

Lasowscij in Vielunensi. Sensus visus quia multarum nobis rerum differentias demonstrat, plurima inter viros nobiles, milites, magnates, videre desiderarunt.

Potoccij in Syradiensi Palat. antiqua Familia, ex hoc Palatinatu electionem Sereniss. Vladislai IV. Stanislaus, Martinus, Adamus subscripserunt. Bernardum in Opere 1. ponit Papr. bellatorem eximium, sed illum Historici cuius gentilitatis fuerit non adnotarunt. Clarum tamen est cum Supremo Duce Kámienieccio armorum Pilává fuisse Potoccium Bernardum in bello cum Valachis Anno 1512. nec dissimile est Rothmagistrum illum fuisse Pilauitam & affinem Kámienieccij de Cracouiensi Palatinatu.

Wysokienscij, in Podlachia & ad Czerwínsko. Si antiqui Philosophi acquisitis necessa-

necessariis vitæ incepterunt Philosophari, multò conuenientius nobiliter natis, nobilem adornare Familiam.

Prumiescij ad Czerskum. Quia uniuscuiusq; rei optimum in omni natura est verè bonum, virtuti ergò & bonitati quæ optimū ciuem collocant, operam ponunt.

Márkowscij in Maiori Pol. & alibi; Erat Albertus Luonia Exactor Contrib. Regni in Anno 1589.

Gorscij ibidem, eiusdem diuisionis bonorum cum Márkowscijis.

Czarnotulscij ibidem, eiusdem diuisionis bonorum.

Dąbrowscij ibidem, eiusdem diuisionis bonorum.

Dobieszewscij, eiusdem diuisionis bonorum.

Zuchlinscij: Est Alberti Epitaph. Cracouia: Hic iacet R. Pater D. Albertus de Zuchlin, Præpositus Lencicieñ. Calisiensis, Custos Sendomir. Canonicus Gnesn. & Crac. ac Regni Pol. Vicecancellarius defunctus, Anno 1471.

Slawski, Andreas ex Volodimirensi districtu.

Chlistowscij, in Minscensi Palatinatu.

Przeckowscij, in Lomzensi Terra antiqua Familia. Albertus Thesaurarius Lom. zineñ. ante, nunc Notarius Terræ Rozanensis.

S L E P O W R O N .

DELINEATIO.

EST solea equi calcibus inferiùs versa, super verticem est crux de-
super cuius est coruus, annulum
aureum rostro gestans, campus est vio-
laceus, coruus niger. Super coronam
idem coruus cum annulo.

O R I C O .

IN Regno Poloniae acquisita, ex v-
nitione duorum gentiliciorum, Cor-
uini scilicet & Pobog. Vir enim de
armis Coruin ex Vngariae Regno de-
fluens, ex Valerio Messala Coruino
Romano, & consequenter ex Ioanne

Huniade Duce & Gubernatore Vngariae dum reddidit cum fratre obsequia
militaria Regibus & Principibus Masouiae, vterque domicilia quidem sua con-
stituerunt in Regno, sed vnus conseruauit natiaa gentilicia Coruin, alter verò
ob coniunctionem matrimonialem cum Familia Pobogorum, adiunxit ar-

ma Cor-

ma Coruin ad arma Pobog, & consensu Principum superposuit cruci. Quæ quidem arma successu temporis, & nouum proclama assumpserunt, nempe *Slepowron*. Habent antiquitatem arma prædicta in priuilegio Conradi Ducis Malouix Domini & hæredis Plocensis, Cernen Rauensis. Dato Varscho-næ Anno 1224. vt in linea Familiæ patebit. Vnde etiam patet à bonis Slepowrony, illos Slepowronios, & arma Slepowron nuncupata fuisse.

C V M T E M P O R E C R E V I T.

NEdum lunæ orienti, sed etiam cuique magnæ fortitudinis animali, puta Leoni, Pardo adscribendum est hoc lemma: *Nispenim ad ætatem dignam peruenerit leo, nequit fortitudinem suam probare, sed cum tempore crescendo fit fortissimus.* Idem asserendum venit de viro forti: *Cum tempore crescit.* Hinc de corde hominis Varro tradit: *quod hominis anniculi cor sit duarum drachmarum, quinquagenarij centum, & ab eodem tempore totidem minuitur drachmis quot excreuerat.* Vt igitur cordi subscribendum esset: *Cum tempore crescit,* ita & viro forti, non enim crescit in gloria, prudentia, actibus, nili cum tempore. Hinc quidam ad Struthionem allusit: *Dura placent fortibus, mollia puberibus.* Nobilitatis Slepowron arma dum inspicio, dicam: *Creuerunt cum tempore.* Nam ortum ex armis Iastrzëbiec acceptum in Lubicz deduxerunt, post in Zaglobam incidentes, præstita pietate Pobog arma acquisierunt, ultimò Slepowronium amplecti destinarunt, hoc est, composita arma ex Coruin Romanorum, Hungarorum, & Germanorum, cum Pobog armis ob coniunctionem Familiarum assumpserunt. Creuerunt igitur arma hæc intus & extrà Regnum. At si insignitos talibus armis in Regno contemplaueris, videbis, plurimùm cum tempore creuisse, ex strenuis magnisq; Rothmagistris, Ductores exercituum erant, & Præfecti Anno 1224. ex magnis ciuibz optimi Senatores, ex Senatoribus Summi in Regno Pontifices. Creuerunt cum tempore summi. At quia tempore diuersa fata sunt, vt quidam:

Tempus idem non est: vario pro tempore fata.

Mutantur pluuiis proxima sole dies.

Vt cum tempore non decrescatis, sed vos maneant altæ cathedræ, primæ Senatorum Curillæ, sitisq; sua sorte contenti. Duo vobis proponere audeo: Primum, *Fouere se mutuo.* Nam sicut scintilla ignis seiuncta ab altera ignem non componit, sed ab illis exurgit Echo: *Exstinguimur si distinguimur.* Ita necesse est vt se mutuo foueatis, exemplo Sciluri, qui inuictos & gloriosos fore filios suos duodecim prædicabat, si mutuo sese fouerent, Virtus enim unita magis fortior. Secundum propono: *Factis addere facta,* nam licet mereantur plurimùm maiorum facta, sed non præmiantur nili propria. Vnde quidam illudebat Struthioni, quod pennas haberet & non volaret dicens: *Non penna sed vsus.* Ita cauenda subsannatio cuiusdam Scythæ. Tu quidem gloria

gloriæ domus tuæ es terminus, ego verò sum initium. Maximè namque differentiæ sunt notæ. *Erat, Est, Fui, Sum.* Hinc de gloria triplici reliquerat distichon:

Gloria magna piis numerare parentibus ortum,

Qui celebri ducunt nobilitate genus.

Gloria maior humo propria clarescere laude.

Ingenij studio militiæq; bonis.

Gloria sincero pietatis maxima cultu,

Æterno pura mente placere Patri.

LINEA FAMILIÆ SLEPOWRONIORVM.

COruinus, qui primum coniunxit arma Coruin cum armis Pobog. Hic ex Pannonijs ante tempora Huniad. & Matthiæ Imperatoris centena in Regnum Poloniæ venit, sicut ex literis Slepowroniorum à Slepowrony apparet. Vartislaus de Slepowrony, huic Conradus Dux Masouiæ Dominus & hæres Ploccensis, Cernen. & Rauén. ius Teutonicum & alias immunitates contulit hoc privilegio: Nos Conradus, &c. Consideratis & inspectis prunis ac fidelibus seruitijs nobis per strenuum militem nostrum Vartislaum Curia Nostræ Præfectum fideliter exhibitis ac impensis, & in posterum Christo Duce Nobis & successoribus Nostris vnà cum ipsius posteris eò celerius impendendis, præmissorum meritorum ob respectum villas ipsius, siue hæreditates Slepowrony, Strachowa, Brodżino, Wola vulgariter nuncupatas in districtu Ciechanouienfi sitas de iure Polonico in ius Teutonicum transferrimus, &c. Dat. Varsovia, Anno 1224.

Wawrzetá de Slepowrony, de hoc Baszko Custos Poshan. dum cladem ad Suchodol refert 1224. Ibi Wawrzetá Slepowronius cum nonnullis Masouitis, & cum ipso Duce Conrado in syluis se abscondit, postea in Masouiam non multi reuersi sunt. Anno verò sequenti Conradus post cladem Lituani, Pruthenis, lacu ingis contra Boleslaum Pudicum præfecit eundem Wawrzetam Slepowronium.

Slauomirus de Krasne. Hic temporibus Ludouici Regis Pol. & Vngaria, & Ioannis ac Zemouiti Masouiæ Principum, vixit 1377. Anno, ut literæ referunt in domo Krasinsciorum, cuius nepos Slawko Iudex Terræ Rozanensis & Makouiensis 1412. Quem Dux Masouiæ Ioannes à certis obligationibus & contributione vnà cum posteris liberum æuiterne pronunciauit Anno 1427. Reliquit tres filios Nicolaum de Krasne Dapiferum Ciechanou: Iacobum de Pienic Dapiferum Zakrocimensem, & Slauomirum de Sczuk. Ex his Nicolaus de Krasne, erexit villam Anno 1460. quam Krasinska Wola appellauit, comparatis demum villis Zalesie, Listow, Mosaki, illas Ecclesiæ Parochiali in Krasne coram Petro de Chotkowo Episcopo Ploccen. 1482. legauit & inscripsit. Habuit tres filios, Ioannem virum Ecclesiasticum, Iacobum militem, qui in Vngaria Matthiæ Regi Vngar. in exercitu nigro reddidit obsequia. Andream,

qui in Bukouiana clade in Valachia, Conradi Ducis Masouia Rothmag. occisus 1497. fuit. Prædictus verò Andreas cum Alexandra Dzierzgowska reliquit duos filios, Nicolaum Canonicum Vladislauieñ. & Ioannem Dapiferum Ciechanouieñ. huius Ioannis filij cum Catharina de Mnifowo armorum Lubiez reliquit Franciscum Episcopum Crac. Ducem Seueriæ, qui dum esset Canonicus Gnesn. & Louicen. atq; Archidiaconus Calisieñ. erat Legatus ad Paulum IV. Carapham Pont. Max. Post decessum Dzierzgowij Archiep. Gnesn. ad Sigism. August. Regem directus, per Przerebscium Archiep. Gnesn. ab illo ad Maximilianum Imperatoem legatus iterato missus cum dignitate Regis eandem perfecit. Præpositura Plocensi suscepta Procancellarius acclamatus, demum Episcopus Crac. creatus, morientis Sigism. August. sacram Eucharistiam porrexit. Interregna post Sigism. August. & Henricum Valesum prudenti ratione moderatus est, contra Tartaros Russiam inuadentes post Henricum 100. equites cum Stanislao Krasicki armorum Rogálá in defensionem misit, contra Gedanenses sub Rege Stephano 200. pedites, 50. grauis armaturæ equites cum Stanislao Pękosiński expedit. Obijt in Bozencyn, ubi & sepultus est cum tali Epitaphio: Franciscus Krasinski de Krasne, olim Regni Procancellario, qui in negotijs executionis Legum & Vnionis M. D. Lith. cum Regno Pol. Sigismundo Aug. regnante, ac duobus periculosis Interregnis, egregiam operam R. P. nauauit, Episcopus demum Cracou: creatus. Obijt Anno quinto Christi 1577. Ætat: 52. De illo Kantscius.

Excipit inde gregem Pastor Krasinius orbem,

Et tanto dignum se docet esse loco.

Vir bonus & moderati animi, prudentia cuius

Auertit Patriæ multa pericla suæ.

Bella gerit quiuis, solis sapientibus almæ,

Autores dici pacis, & esse datum est.

Albertus Krasinski Castell. Sierpscensis, qui ab adolescentia in aula Sereniss. Aug. Cubicularius, reliquit cum Ciemienska Nicolaum Succamerar. Rozanensem, qui in aula Imperatoris Maximiliani dum collegit profectum viri illustris, in Patriam rediens detulit Patriæ ornamenta, demum cum Sczawinska Castell. Lencicieñ. Capit. Sochacou. & Ochmagistri Reginae Anna filia suscepit matrimonium, & reliquit prolem. Nicolaus germanus Alberti Gnesnensis & Crac. Canonicus. Stanislaus Krasinski Archidiaconus Cracou. ad Sanctissimum Pium IV. à Clero legatus fuit, apud Franciscum Procancellarium fratrem suum erat in Cancellaria præsidens iuris Cæsarei & Pontificij, à Stephano Rege Commissarius in Vngariam cum Stanislao Száfraniec Castell. Sendomirieñ. & Christophoro Komorowski Castell. Osuiecinensi, quam cum laude ad bonum finem perduxit. Andreas Krasinski Iudex Ciechanou. tum Castell. ad Reipub. negotia dignissimus, reliquit ex Czerniecka Ioannem Cantorem Crac. Scholasticum Lencicieñ. Gnesneñ. & Louicensem Canonicum, virum literis, linguis, moribus

moribus ornatum. Scripsit librum intitulatum Polonia 1573. Scripsit etiam Orationem de Electione Regis Henrici, maxima negotia proficua Regno multis legationibus dexterè confecit. Franciscus germanus suus Tribunus Rozanensis, Germanicæ & Italicæ linguæ gnarus reddidit Patriæ digna merita, cum Sereniss. Steph. ad Pscouiam perpetuus miles. De primo horum habet Ianuſouius in Statuto fol: 769. de secundo fol: 768. Stanislaus Vexillifer Plocensis, post Palatinus, in exteris nationibus amplexatis virtutibus, reddidit debita Patriæ obsequia, ex Sobienſka filias habuit Dorotheam Wodinska Castell. Liuensem, & Annam Rádzánowska, de hoc Constitutio Regni 1601. Franciscus à Krasne Krasinski, Iudex Terræ Ciechanou. & Ioannes Casimirus Palatinides Plocensis, Sereniss. Vladislai IV. Camerarius, subscripserunt electionem Vladisl. ex Terra Ciechanouiensi. Ioannes Krasinski Castell. Varsauien. Stanislaus Succamerar. Ciechanou: optimè de Repub. meriti, maiorum suorum vestigijs inhaerentes.

Drodzienſcij seu Drożienſcij, Christinus de Drodżino, qui tempore Ludouici Regis 1377. vixit, scripta Dominorum Krasinsciorum referunt. Plurimi ex hac Familia fuerunt viri militares & spirituales. Albertus Drozenski, plurimos quidem filios habuit cum Anna Podoska, & dignos per martem & literas ad Senatum & castra militaria, sed citò dies finierunt, ex quibus Iacobus, & Matthias Duci in Ostrog, Constantino reddentes obsequia in castris ibidem occubuerunt. Obijt prædictus Albertus 1582. in Plonsko sepultus.

Wroblewſcij, ex his Canonicus Plocen. 1584. Sunt in diuersis terris in Masouia, in Bielscen, in Ciechanou. in Lenciciensi. Martini Vicecapit. Ciechanouièn. filius, Ioannes eximius & strenuus Rothmag. cum Chodkieuicio in Liuania, & in Confinibus Regni Capitanet Treboulieñ. Bataban Vicesgerens in castris à Cosacis rebellibus cum quibus multipliciter pugnavit, occisus est in congressu bellico ad Zolninum. Albertus ex Terra Ciechanouièn. Ioannes ex Palat. Lenciciensi, electionem Vladisl. IV. subscripserunt. Est etiam eximij Rothmagistri Epitaphium Laticouia.

Młodzieiowſcij de Młodzieiowice, in Sendomir. Palat. Stanislaus Castell. Radomſcensis, de hoc Priluscus in Statuto fol: 29. Petrum Tribunum Sendomirien. referunt priuilegia Anni 1340. Stanislaus cum Zaborowska armorum Ráwicz reliquit Ioannem Abbatem Pokrzywnicen. virum moribus & doctrina insignem. De hoc Epitaph. Sendomiriae in Ecclesiæ B.V. Mariae.

Qui rectè vixit gratus fuit omnibus, illum

Vera laude vehet nescia fama mori.

Hyacinthus frater germanus Abbatis Thesaurarius Curia, Krzecouiensis Piaſcensis Capit. Zupparius Crac. in omnibus expeditionibus cum Sereniss. Stephano præsens, cum Wielicka armorum Iunosa, Iudicis Sendomir. filia tenuit matrimonium. In cuius arma ita quidam lusit de ipso.

Quid pugnacis equi ferrum? quid passio Christi?
 Ore ferens aurum quid nigra signat auis.
 Nempe virum fortem qui cæli numine fretus,
 Protinus ex humili scandit ad alta loco.
 Fortunæque memor gressus ita dirigit omnes,
 Vt nihil à recto deuiet officio.
 Id quia præclaris gestis Hyacinthe fateris,
 Virtuti meritò hæc seruit imago tuæ.

Sorores horum erant *Stephánowska* cuius filius *Ioannes Notarius Thesauri. Młodecka* & *Lacka* cuius filius *Franciscus* cum *Bathorio Præposito Miecho- uienſi* Romæ incubuit literis, erat armorum *Brodźic*, huius *Hyacinthi Thesau- rarij* filius, itidem *Hyacinthus Vexillifer Terræ Liuen.* & tempore Interregni 1632. post mortem *Sigismu III.* pro Electione *Vladisl. IV.* ex illa Terra Nuntius. *Pniewſcij*, unius termini bonorum cum *Krasne de Pniewnik.* *Targonia de Pniewnik* reliquerat filiam *Nicolai Minski* consortem, hæc bona *Pniewnik* & *Ko- byłkã* induxit in domum *Minsciorum.* *Petrus Præposit. Vladisl. Canonicus Gnesnen.* in Priuileg. cum *Pruthenis.*
Pieniccij, Hi descendunt à *Iacobo Dapifero Zakrocimensi*, qui diuisionem habuit cum *Nicolao Dapifero Ciechanouienſi.*
Lanieccij, Eiusdem diuisionis bonorum cum *Pienieccijs.*
Rembowſcij, Ex his erat *Castellanus Ciechanouienſis.* **Gabriel* egregius miles & *Rothmagister in Podolia.*
Sczuccij de Sczuk, descendunt à *Slauomiro Slaukonis filio*, qui *Slauko* erat Iudex *Rozanensis* & *Makowſensis.*
Wierzbieccij, in *Lomzensi Palat. de Bogáćice.* *Nicolaus Notarius Castren. Lom- zensis*, & *Ioannes ipsius germanus Tribunus ibidem Surrogator* & *Exactor Contributionum Regni.*
Romoccij in Ciechanou. *Adamus Vicep. Plocensis.* *Valentinus Vicecap. Bielscen.*
Siromſcij, in *Plocensi Palatinatu* *Sarnowſcij*, ibidem.
Simborſcij in Plocensi Palat. Refert Epitaphium *Varſauie* apud *P. Bernardi- nos*, *Stanislaum Canonicum Varſau: in Piaſecno* & *Stániſławow Parochum* qui obiit 1561.
Grochowarſcij, in *Plocensi Palatinatu.*
Ciecierſcij de Cierſko, *Cosmas Rothmag. dignissimus ex strenuo milite cum Go- ſtomski.* Alij notant Familiam suam de *Cieciorki* in *Ciechanouienſi Terra.* Fa- milia uiuentibus Ducibus eximia.
Slepowronſcij in Sochacouienſi. Forte ex ipsa cognominatione armorum ducunt denominationem.
Kownáccij ibidem, viri virtuosi & prudentes, nam sicut oculi prælucent corpo- ri, ita non est virtus sine prudentia.
Mnichowſcij, ex quibus *Franciscus* in *Plonsk* in Ecclesia occisus, ubi plus est pe- riculi, ibi maior est adhibenda cautio. *Warcicium* refert *Bielsc.* sub Anno 1397. *Albertum Castell. Zauichost.* idem fol. 394.

Spadowscij in Sochacouiensi districtu, unus eorum ad Kumeyki miles, cum Thoma Zamoycki Supremo Cancell. Regni, ibidem occisus a Cosacis.

Topczewscij, in Lomzen. Terra de Leszczki, Gaspar in Russia elegit domicilia.

Weżij in Podlachia, districtu Drohicieński originem ducunt a Wawrzentu, viros in armis & toga excellentissimos testantur Acta in Sochacow. Ioannes Waż, Vladislai Ducis Masouiae vice Thesaurarius ob merita sua in praeliis contra Iadzwingones, dotatus est ab eodem Principe multis villis in districtu Drohicieński, ubi à nomine suo fundauit villam dictam Weżę, is ex Margarita Kriška filia Leonis Kryski procreauit Nicolaum, Nicolaus 6. filios, tres spirituales, reliquos seculares, de quibus unus erat Martinus Subiudex Terrestris Drohicieński, vir in Marte & doctrina praeclarus, qui quando iudicia Tribunalitia ordinaria Regni Pol. originem sumebant, primus inter ceteros Iudex fuit, ex Rytelowna habuit tres filios, inter quos erat Christophorus (qui duxit Regiam Kurczowna Palatinidem Derpten.) Ioannem & Adamum in expeditionibus Moschouiticis viros peritos. Adamus ex Anna Bokieioina Laurentii Vexillif. Mielnicen. & Iudicem exercituum in expeditionibus motus communis contra Turcas, qui ex Generosa Anna Belchacka, filia Pocillatoris Terrae Chelmnensis, & sororina Magnifici Andreae de Lipe Lipski Episcopi Crac. procreauit filios, Vladislaum, Stephanum, Ioannem, Franciscum.

Bagienscij ex Wafosse. Quoniam qualia studia sunt, tales sunt & animi, ideo illi literis, virtuti, iuri nobilium dant operam, ut Reipub. & Patriae sint proficui. Nasiorowscij in Ciechanouiensi Terra, erat unus illorum Aduocatus Coloniae in Pocutia.

Szeplewscij in Belzensi Palat. Certamina quia indigent bonis & fortibus viris, illi castris & educatione acquirunt.

Olszewscij ibidem. Rebus iustis & bonis dulciter & honeste utuntur.

Harbowscij ex Drohicieński. Laudem amant domus, vituperium fugiunt.

Milewscij in Lomzensi

Iskiewscij ibidem. Salutem Patriae & honestam Familiam omnibus rebus anteponunt.

Milkowscij, in Podlachia optimi milites, unde in praemia, titulos, alimenta, immunitates habent.

Gutowscij in Wysens, Natura, exercitio, & bona educatione gloriam conseruant.

Sarnicij in Chelmenensi. Doctrina & profectu domui seruiunt. Stanislaus Historia Regni adnotator latino idiomate, & statuti Regni vulgari lingua.

Trzcinscij in Lukouien. Probis omnia bene cadunt, nam improbi nil per se valent.

Piotrowscij in Premisliensi. Aequitate & publica utilitate proficui sunt Patriae.

Kurpiowie in Syradiensi. Inuidiam & contentionem fugiunt, turpe enim putant omnia vocare in crimen.

Iastrzebscij, in Lomzensi & Lucouiensi. Ioannes Subdapifer Lublinensis 1489.

Adamus Vexillifer Chelminensis in Bieszcza heres. De his Acta Lublinensia.

Andreas ex Marina Mroczkowna armorum Nieczuia reliquit Adamum,

Aulicus

Aulicus Reginae Annae pluries in Sueciam Nuntius, qui tenuit bona in Stobnicensi & Vislicienſi pro meritis Capitaneatibus, ex Gralenska armorum Sulimā reliquit 4. filios, Stauislaum, Adamum, qui uterq; ſpirituales viri. Dominicum, qui cum Anna Burkowska armorum Oſſoria reliquit prolem, & Albertum Caſimirum literis ornatum, & in exteris nationibus & linguis peritū. Swiderſcij in Wiſcenſi Terra, Sebastianus poſt exercitia in caſtris & aulis magnatum, bona ſua Dobrzyce. Reliquit filios omnes bello deditos, Ioannem, Paulum, Hieronymum, Andream. Ex his Ioannes in diſtriſtu Radomiensī, in villa Myſliſowice reliquit 5. filios, Valerianum, qui factus Dominicanus, nunc eſt Theologus. Alexandrum, Sigismundum, Norberthum, & hic Dominicanus. Ioannem & Nicolaum, creſcent Parentum benedictione, & conſeruatione virtutis. Ioannem dictum Mrozik eximium militem in Podolia contra Turcas, Tartaros & Valachos, refert Paprocius in 2. Opere.

Microſzewſcij in Cuiauia, Reipub. & Patriæ alumni, unde ad plurima pro ea perpetranda incenduntur & impelluntur.

Idzikowſcij in Ciechanou: vnus illorum apud Duces Burgundia magnus triumphator ex hoſtibus, accepit ab eis in præmium caput S. Sigismundi Regis Burgundia, & attulit ad ſuam poſſeſſionem Krolewa, & quia ſterilis erat, Eccleſiam Parochialem fundauit, ibidem & ius præſentandi dedit Slepownijs. Poſt deceſſum ipſius, illa celebris & Sancta Reliquia transportata eſt ad Eccleſiam Episcop. Plocenſem.

Gorſcij in Lucouienſi. Salutari Patriæ & illuſtria Familia curant.

Romanij ad Praſniſiam. Fecunda prole Familia, tenent commune Scriniolum ad tuendam Familia conſeruationem medijs debitis.

S L E P O R O D. D E L I N E A T I O.

EST tumulus quadratus, è cuius medio exurgunt duæ Dardæ ſeu vexilla pediditum, in quorum medio eſt ſagitta infixata tumulo, defendiculo frameæ per mediū grauata, aut cruce ſalutari munita.

O R I G O.

A Magnis Ducibus Lithuania originem retinet, ſicut etiam ad Vitepſcum orantes actibus arma viri nunc reperiuntur. Patet igitur acquiſita fuiſſe in bello contra Moſchos vel Cruciferos, dum pluri mos proſtrauit vel manu vel conſilio, vel vigilia. Hinc Tumulus, Dardæ, Sagitta, gladij rupti & cruces in arma exaltati viſuntur.

VIRTVS

V I R T V S E T V M V L O.

Potentissimus Samson dum leonem sæuientem discerpsit, è tumultu suam excitauit virtutem. Dum basès cum consultoribus conuulsit, fortitudinem cum tumultu extulit. Themistocles gente & genere magnus, vt triumphatorem conditionis leuioris conspexit, tumultum in pincernis alteri reliquit, & ipse excitatus in tam fædo sepulchro, virtutem assumpsit, ac splendidae suae Familiae iam enormi vitiorum priorum congerie labefactatae & spurcae, encomio fortitudinis radiare effecit & compulsi. O quam iucunda est virtus exercentibus ipsam, vnde neminem oportet mercede conducere vt benè viuat, ipsa etenim virtus abundè magnum est sui præmii. Est igitur non modicis prædicanda laudibus horum armorum parentis virtus, si è tumultu & oblitterata memoria suam florescere virtutem, maiorumque excitare memoriam studuit & sollicitus fuit. Sed oritur mihi quaestio: vnde sopitæ domus & antiquis ruderibus obteetæ effluunt iterum in clarum & celebre nomen. Astrologi atque cælestium motuum indagatores in hoc passu requisiti, respondebunt reuolutionem cælestium, quæ tanti roboris est, vt nisi supremi astrorum motoris dispositione immutentur, fieri ea quæ cum reuolutione veniunt necesse est. Si verò Poëtas requiremus, Atlantis negotium mutationi Phaetontinae supponent. Aulicus autem quaestione accepta, sorti & fortunæ deuouebit. Mihi verò hoc vnicum placuit: *Virtus è tumultu gratia Dei excitata.* Hæc infantes eloquio facit perfectos. Hæc ex carcere squalido euocatos in Principes & Reges constituit. Hæc ea dat facitque quod Psalmista edocuit: 112. *Quis sicut Dominus Deus noster qui in altis habitat, suscitans à terra inopem & de stercore erigens pauperem.* Fauet in sensum apud Virgilium *Æneidorum* 4. Annibalem contra *Æneam* & Romanos votis ex ossibus euocans:

Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor.

Qui face Dardanos ferroq; sequare colonos.

His Armis vtuntur in M. Duc. Lithu. Sleporodij, ex quibus Matthaus erat Notarius Castri Vitepsensis.

S R Z E N I A W A.

DELINEATIO.

EST fluuius albus cruce signatus, in campo rubeo. Super coronam inter duas tubas sedet leo prospiciens, erectam caudam gestans. Alij sine leone tubas deferunt.

O R I G O.

DVci militiæ qui cum Principe Opoliensi contra hostes fidei pro Boleslao Chrahri Rege Pol. ad fluuium Druzyná pugnauit concessa fuerunt. Dlugossus describendo Martyrium S. Stanislai Episcopi Crac. distinguit arma Srzeniáwá apertè, inquit enim:

Milites cum Rege de tribus Domibus ac Familijs erant, Iástrzemboij, Srępa, & qui fluuium Srzeniáwá cum cruce, & qui fluuium sine cruce qui se Druzyna appellant, pro insigni deferunt. Idem Cromerus habet fol: 61. sub Anno 1079.

P R O P V G N A C V L V M R E G N I.

HOC vnum ex ingenio hominum desideratur, totam seruitutem non pati, nec totam libertatem amittere. Quapropter propugnacula sibi & Regni adinuenerunt, sed quæ Regni propugnacula asurmabimus? Aliqui tenent in propugnacula, muros, fossas, vallos, sed talia magis faminas esse demonstrant, quàm viros declarant. Aliqui stagna, aquas, paludes, sed hæc magis ranis & serpentibus fauent quàm hominibus. Ingentes aquas cuniculis & lacubus viri bellicosi exsiccarunt, alij rebus venenosis inutiles reddiderunt. Placuit inter omnia propugnaculum Lacedæmoniorum: Adhæreat vir viro, pes pedi, scutum scuto, galea galeæ. Consimilia sunt propugnacula Turcarum, qui non pariete & præsidio regna defendunt, sed ipsi semetipsos, consensu communi, ingenti numero & magnis machinis bellicis hosti præsentant. Vnde Chrysoft. Homil: 33. in Epist. ad Corinth: de spiritali præsidio, scilicet Episcopis loquendo dixit: *Seipsos ante ceteros locantes parati ferrum, minas excipere primi, ut vini vice sanguis profluat ex vite spiritali.* Quocirca Liuius lib: 22. de bono præsidio & præsidarijs Regni dixit: *Nullus terror cum omnia bello arderent fide socios demouit, quia iusto regabantur imperio.* Eodem processerunt medio Srzeniauitæ, dum ipsis pectoribus

ribus, vultu conspicuo, fronte exposita, in hostem eiusque potentiam irrue-
runt eorumque triumphos, spolia, vires subiugarunt. Refert Clemens A-
lexandrinus, quod in Magorum Regione inueniuntur tres montes eminen-
tissimi, si aliquis ad primum peruenerit, audit vocem clamantium millium ho-
minum perinde ac si essent in acie; ad alterum verò si peruenerit maiorem &
euidentiorem strepitum apprehendit, ad tertium ut perueniet, audit canen-
tes Pæana, perinde ac si vicissent. Docet tali sonitu mortales natura, quod
per labores ac pugnas itur ad triumphos. Tot tantosque Respub. Polona
cognouit vestros labores ut Historiæ impletæ, memoriæ mortalium delecta-
tæ & instructæ (qui scilicet labores pro Patria sint sustinendi) permaneant.
Hinc felici omine quidam vobis precabatur.

Vnda perennis eas crescentibus auctior undis.

Et nunquam glacie te mala claudat hyems.

MEMORIA BENEFICIORVM DEI.

Solennes memorias virorum magnorum celebrarunt Ægyptij, Græci,
Romani, &c. ut templa, pyramides, colossos illis erigerent, ludos, obli-
gationes sepulchralia constituerent. Christianis verò non ita vana &
transitoria meditantibus, quàm cælestia & æterna, beneficiorum Dei me-
moria curæ primæ adesse debet. Præsentia arma nobilitatum vestrarum,
est quædam imago memoriæ beneficiorum Dei; nam Christianis paucis nu-
mero pugnantibus cum multitudine paganorum collata est victoriæ benefi-
centia, pro qua & in qua palma armorum vestrorum crux & fluuius enituit,
atque in vos descendentes à tam fortunato Duce profluxit. Quid igitur gra-
titudinis ergò Omnipotenti Domino exercituum referemus? Exemplum
Ægyptiorum instructionem suppetet. Dum Ægyptum sæcundat aquis Ni-
li inundatione leonis sydus, *refert Sidon. Epist. II. lib. II.* instituerunt ut cana-
les tubi & Syphones, qui aquam eructant per terebrata foramina in leoni-
na capita aquam admittant, ut è leonis rictibus euomi videatur. Conuenit
nos non minùs gratos fieri sed superare Ægyptios. Crux igitur Christi exal-
tetur in cordibus, domibus, ac Familijs vestris, in æternum memoriale Do-
mini, dicentes & docentes: *Hac mihi semper erunt.* Superabimus inquam
tanto memoriali Ægyptios, illi enim leonem colût & nemo cælum appellat.

Oppida tota canem venerantur nemo Dianam, nos verò ipsi Domino cæ-
lorum & Seruatori nostro veram deferemus laudem cum Rege nostro Inui-
ctissimo Stephano Bathoreo, qui in loco prælij ad Gedanum erecta cruce
Christi, scripserat: *Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo sit gloria.* Ita
enim fiet ut è cælo suaui quodam sibilo percipiamus salubre nuntium. *Fugiet
dolor & gemitus.*

LINEA FAMILIÆ SRZENIAVITARVM.

Mirosław Comes de Nakiel. Hunc parentem armorum assignant fuisse Priui-
legia Ecclesiarum illum referunt ab antiquo. Transierunt bona Nakiel à

Srzeniauitis ad Griffos. Wierboslaus Comes cuius consors uno partu ediderat liberos viuos 36. 1269. Anno. Marcum Episcop. Plocensem refert ex his armis fuisse Paprocius sed fallitur. Apertè enim Dlugossus sub Anno 1068. dicit, prædictum Marcum non fuisse Polonum, sed Italum Lucensem, & sub Anno 1087. ubi è viuis sublatus fuit dicit: Octaua Augusti Marco Plocensi Episc. mortem oppetente Stephanus 1. natione Polonus Italis neglectis electus fuit, cunctante & Italum promouente Victore III. Pont. Max. Quod etiam Author Episc. Plocen. habet: Latrum huic Patria fuit natus in Lucanis, &c. unde nec sub Druzyniis numerandus erit. Petrus Archiep. Gnesnen. 1166. Hunc Dlugossus sub Anno 1165. de domo Srzeniauwæ fuisse, & per electionem successisse ab Alexandro III. Papa, prouisus & consensu Ducum Pol. subnixus. Srzeniauwæ cum cruce quod sua fuerint arma Ianicius habet in Cathal. Episc. Ille Suleiouiensi Monasterio Ordinis Cisterciën. multa adiunxit à mensa Episcopali ex decimis, ait Paproc. in 2. Opere. De illo Ianicius.

Non alia Petrus licet esset laude proborum,

Laus magna est, quoniam summus amator erat,

Talis & ipse fuit, quales complexus amore est,

Namque sibi similem mitis & agnus amat.

Raduanus Episc. Posnan. de domo Srzeniauitarum à Ianislao Gnesneni confirmatus, & in Ecclesia Vnieiouiensi de consensu Miecislai Maioris Pol. Ducis consecratus fuit. Dlugoss. sub Anno 1156. Przybislau miles genere nobilis de domo & Familia Srzeniauitarum, qui in monte Equineo ad Prosowice Ecclesiam ex cocto latere erexit & fundauit, motus beneficio quodam diuino. Dlugoss. describendo montes Pol. sub Koniuszâ. Srzeniauitarum Familie vexillum Miechou: refert lib: 4. contra Valachos sub Casimiro Magno 1364. Nicolaus Archiep. Gnesnen. & Episc. Vladislauiën. simul 1402. Srzeniauius cum cruce vt Ianicius adnotauit, filius Clementis Comitis natus in Kurow ad Bobnense oppidum, plurima bona nepotibus congregauerat, quæ post decessum ipsius cito amiserunt, ex equo delapsus post dies paucos obiit. Bielscius 285. Kurowscij, ex nepotibus prædicti de Kurow descendentes. Petri de Kurow fratris Episc. meminit Bielsc. in quodam negotio de Regina Sophia sub Anno 1427. Petrum Kurowski Castell. Sadecen refert Ianusou: in Statuto fol: 86. Multa refert de his fratribus Author Episcop. Vladislauiën. fol: 273. Kmitij. Antiqua magnis præmiis remunerata Familia, quæ primas summasq; in Regno detulerat sedes. Iascus siue Ioannes Kmitá, gente Srzeniauius Præfectus Syradiën. cum nobilitate Syradiensi ad restringendum gliscens incendium (puta per Vladislaum Monachum) profectus est. Cromer. ante Annum 1376. Iascus Kmita Præfectus Crac. dum tumultum sedaret inter Hungaros Regina Elisabetha & seruos Prædborij Brzezij ortum propter fenem, sagitta Vngarica in ceruicem ictus, ex equo defluxit & expirauit. Furentes defuncti necessarij & familiares 160. Vngaros occiderunt, & triduo arcem cum reliquis obsederunt, in solatium necis paternæ dedit Regina filio Iasci Petro Præfecturam Lenciciën. Cromer. lib: 13. fol: 275.

Petrus

Petrus Kmita de Wisnicz Marschalcus Regni, Scepuziensis & Sadeceh. Capit. subscriptum privilegium Ioannis Adalberti Regis, quo confirmat statuta Casimiri parentis sui, atq; propria adiungit Anno 1454. Stanislaum in eodem privilegio de Wisnicz Castell. Premislen. lego Paproc. in 2 Opere Dobieslaum Castell. Woynicensem 1434. ponit, & alterum Dobieslaum Castell. Lublinen. 1473. Stanislaum Kmita Palat. Belzen. 1509. Petrus Kmita de Wisnic natus ex Stanislao & Catharina Tarnouia, ut maximus scrutator vita ipsius notauit. Hec primis etatis annos in Germania, & apud Maximilianum Casarem in militia & morum cultu exegit, atq; illi summe charus fuit, dicit etiam Cromer: fol: 560. Venit ad aulam Sigismundi I. Regis, ubi proceritate statura, oris dignitate, animi magnitudine, dicendi copia & industria meruit Marschalcus Curia Regia post aliquot peractas legationes creari, demum ad Mag. Marschalcatum Regni euectus, ut Cromer: fol: 602. ad ceteros Magistratus videlicet Castell. Woynicen. Palatinatum Sendomir. mox ad Cracouen. una cum Praefectura Capit. Scepusien. Premisl Colensisdq; promotus fuit, imitatus est etiam asseruante aduersario, virtutes & fortia facta maiorum in Rempub. & sereniss. Reges declarata & persuncta. Equestrem ordinem sibi beneuolentia comparauit, fortes viros souit, doctos amauit, matrimonij honestatem ac fidem pudice seruauit, barefes exoratus est, in S. Apostolica Catholica fide Romana immobilis permansit, habuit duas uxores Annam Luca de Gorka Castell. Posnanien. & Capit. Maioris Pol. Generalis filiam, qua sterilitate defuncta superdedit Barbaram filiam Ioannis Herburth Dobromilski, qua nulla prole relicta stirps mascula in eo terminata est, relicto amplissimo patrimonio filiis ex sororibus Barzys & Stádniciis, obijt pridie Cal. Nouem. 1553 Aetat. 76. sepultus cum suis maioribus Crac. in Cathedrali. Et quia Familia Kmitarum in Crac. Palat. viguit, post mortem ipsius & viget, inde defecisse in prolem masculam in Epitaphio, & in Elogijs Padnieujs scriptam conjicio quia ramus procedens in recto a stipite arboris Familia terminum in sexu masculino per ipsum assumpsit, at procedentes Kmita ab altero ramo ipsis collateraliter adhuc germinarunt in benedictione Domini. Lubomirski ejusdem Familiae cum Kmitis & Stádniciis, Patruelles autem Lubomirsciorum sub armis Drużyná nominatorum, Theodoricus temporibus Nicol. Szydlowiecij Capit. Zatorien. Vicecap. ibidem in Zator A. 1529. è viuis sublatus & conditus. Sebastianus Capit. Sanocen. Ioachimus Capit. Iaslen. Iudicis Crac. filius, hi duo aulæ Sigismundi Augusti, & Stephani Regum, militiamq; & castra quoad vixerunt non deseruerunt, ex quorum lumbis tres fratres germani in aulis Regum & castris versati. Nicolaus Capit. Tymbarcen. Procopius Wilnæ mortuus, Sixtus Tenutarius Glinniceh. qui reliquit filios tres, Nicol. Canonicum Crac. virum eruditissimum & Poëtam non vulgarem. Ioachimum Tenutar. Bukouien. Sixtum Tribunum Crac. qui adhuc in viuis est cum desiderio magnæ expectationis filio, filias itidem 3. Hedwigim Alberti Niewiárowski, Catherinā Petri Iordan consortes, & Sophiam quæ in Canobio Zwierzynecen. cum magna opinione sanctitatis mortua, ibidem sepulta quiescit. Ex ramo verò Stanislaus Vicecapit. Sandecen. vir militaris, cuius filius Sebastianus idem Capit. reliquit filium Christophorum, in exterorum castris educatum, hic cum de Patria bene mereri studet immatura morte praeuenitur, & in Wisnic quiescit.

Aduertat Lector benignus, quoniam tam Arma Srzeniawa cum cruce, quam sine cruce eadem appellatione nuncupata sunt, est perdifficile cognoscere quæ nam domus flumine cum cruce & quæ sine cruce utuntur. Quapropter illos ad arma Drużyná notatos videat lector benignus, sicut etiam hic sub Srzeniawa consideret Drużynios.

Srzenauouij ab armis qui nuncupantur cum cruce strenuos viros fuisse notat Paproc. in 1. Opere, sed qui relictī fuerant erant minores. Petrus Regis Stephani Subdapifer, & miles in omni expeditione. Andreas maior domus apud Zborouium Petrum Palat. & General. Crac.

Tegoborscij in Cracouiensi Palatinatu. Feruidos gerant animos ad profectum vitæ & dignitatis.

Charzowscij in Palat. Crac. & Sendomir. Descenderunt etiam ad Palat. Lubl. eiusdem sunt diuisionis bonorum cum Rupniowscijs, sed à bonis Charzowice denominati sunt. Nicolaus Aulicus Sereniss. Regis Sigism. 1. Ioannes strenuus miles in expeditione contra Turcas occubuit. Adamus Nicolai filius miles decennio Turcicam captiuitatem passus, in Patriam rediens cum Karška matrimonium tenet, hæres in Charzowice. Gaspar ex Iárocka progeniuit Laurentium, Iacobum, Ioannem & Stanislaum, viros militari præcipuos; ex Laurentio erant filij Stanislaus, qui contra Suecos Ferdinando III. Imper. seruiendo miles occubuit & Laurentius, ex Christophoro cum Szypowska, Adamus, qui in Cecora cum Zoltkieuio pugnando in captiuitatem deuenerat, inde sumptibus patrimonij liberatus cum Barbara Lipska coniugium tenet hæres in bonis Cichawa. Albertus Alexander, qui iuuentutem suam in aula Ducis in Zbaraż, virilem ætatem in Castris Ferdinandi Imperat. consumpsit, missus nuncius in Turciam, pericula à Turcis imminencia Regno, Patriæ denunciavit.

Szypowscij à Bielscjs de Biata descendunt in Crac. Palat. Hieronymus, Christophorus & Sebastianus extiterunt Anno 1553. vt diuisiones bonorum declarant. Adamus Canonicus Crac. qui Capellam Musices ibidem erexit. Sebastianus hæres in Szypowice, Szycze, Silbowicze, vir literis & militari clarus, cum Margareta Kwásniowska reliquit Ioannem à Biata Szypowski, qui ornatuliter iuuentute miles cum Zamoyski tam extra quam intra Patriam continuus strenuusq̃, tenuit cum Anna à Tagoborze Tagoborska, quæ cum post 34. annos sterilis decessisset, accepit in consortem Isabellam Zaleska relictam Zielenscij. Przylęcij, viri literis, iurissprudentia atq̃ iuris nobilium Regni ornatissimi. Marianus post decessum Sigismundi Augusti corrector iurium, vt Bielsc. notat fol. 653. Hermolaus de Przylęk Aulicus S. R. M. Hieronymus Dapifer Crac. Achacius Secr. R. M. electionem Vladislai IV. subscripsit.

Klusij in Russia, antiqua & bello clara Familia. Clementem Klus strenuum militem referunt Historici.

Mroczkouij in Sendomir. Palat. vt Paproc. notat in 1. Opere, sed Bielsc. diuersorum armorum notat tale cognomen in Regno. Alij sunt inquit Nalecij, alij Leszczyccij, unde in Historijs de quibus sit sermo iudicare, opere præcium erit. Gárbowscij in Sendomiriensi nobili occupationi dediti.

Pisárscij in Crac. Palat. Epitaphia in Rudawá cum cruce Ioannis Rothmagistri. Nicolai Pisárski cum filijs Ioanne Rothmag. & Stanisla 1570. Eiusdem quoq̃ Stanislai filij ibidem depositi sunt. Ioannes & Stanislaus Achacius de Pisáry Pisárski, electionem Sareniss. Vladisl. IV. subscripsit.

Oraczewscij, in Calisiensi & Cracouiensi Palatinatu. Petrus Oraczowski vir iudicio, facundia, & probitate omnibus amabilis, ad Tribunalitia & Comitia Regni sepius nuncius fuit, cum Elisabeth Vlerska reliquit prolem. Stanislaus de Przybystawice Deputatus ad iudicia in electione Sereniss. Vladisl. IV. cum Stephano electionem Sereniss. Vladislai IV. subscripsit.

Lubowiccij in Gnesnen districtu, heredes in Lubowice, Familia clara virtutibus & meritis. Ioannes eximius miles & Vexillifer ad Chocinum. Petrus in obsidione Smolensciana antesignanus Praefectus, ibidem diem ultimum clausit, successit illi frater Venceslaus eximius bellator in Moschouia. Paulus militando in captiuitatem Turcicam deuenit, liberatus obiit in Patria. Ioannes Franciscus Secr. Sereniss. Regis Vladislai IV. & Aulicus Caroli Principis Ploccensis Antistitis. Alij illorum Notarij & Iudices Terrae Nakielsc fuerant. Alij viri spirituales Canonici & Praepositi extiterunt. Alij Camerarij Principum & Sereniss. Regum, virtute iter ad honores meruerunt.

Kozlatkowscij in Syradiensi Palatinatu. Honesto atq; fidelitate deducunt seruantq; Familiae honorem.

Poniatowscij in Syradiensi Palatinatu. David Custos Gnesnen. Poshaniensis, Crusiucensis Canonicus, Epitaphium Gnesnae 1550. Adamus & Matthias Poniatowscij, electionem Vladislai IV. subscripserunt.

Strachanowscij, in Syradiensi Palatinatu. Dies & hora sunt, quae exaltant & deprimunt homines. Dant fortunam & adferunt cladem. Det nobis Dominus bonam diem & horam.

Bielenfcij ibidem, quia e variis sumendum est optimum, ideo illi elegerunt Regibus prestare obsequia.

Borystawscij ibidem. Sunt quoq; alij armorum Rozycz, vt Bielsc. notat fol: 469.

Kurzewscij, in Calisiensi Palatinatu.

Sadlowij de Zbludowice. Thomas Sadlo 1504. Hunc Acta referunt.

Mstowscij in Cracouiensi. Rozembarfcij. Porębscij, ad Szacz.

Bierouij in Crac. ex quibus Stanislaus Bier Camerar. Terrestris Crac. Anno 1584.

Lidaida, qui tempore unionis suscepit talia arma à Regno in M. D. Lithu.

Charaymouij, viri belli & pacis tempore in Ducatu illo proficui.

Rachozij, erat unus Cancell. M. D. Lit. Vasilus Vexillifer Curiae M. D. Lit.

Eius frater Iudex Terrae Minscen: cuius filius Demetrius eximius miles. Gabriel Rachozza ex Palat. Minscensi, electionem Sereniss. Vladislai IV. subscripsit, erat Archimandrita Kyiouiensis unus illorum.

Skinderij in Luceoriensi districtu. Skinder Notarius Lidenfis, Ianusouius in Statuto folio 361.

Amfor in Minscensi Palatinatu. Michael vir militaris.

SZTERNBERK Alias SZTEMBERG.

D E L I N E A T I O.

E S T stella cum octo radijs aurea in medio clypei caelestini coloris. Super coronam pauonis cauda. Ita Paproc. in primo Opere, Herburthus in Stemmatibus.

O R I G O.

D Lugossus sub Anno 1241. ita refert: Moraviam dum vastat Battynullo obstante & Rege Bohemiae Venceslao sese in loco tuto continente ad Olomucz statua posuit. Dux Tartarorum genere & armis apud illos ma-

gnus ad mœnia urbis processit, & à militibus Moravianis captus fuit, ei qui eum captivauit pro insigni data est stella, & castrum Stemberg, à Venceslao Bohemiae Rege. *Bielsc. fol: 168.* Petam fuisse prænominatum Ducem Tartarorum affirmat, verum *Cromer. lib: 8. fol: 143.* Petam per Silesiam & Moraviam in Vngariam ad Battyn & Kaydanum venisse notavit. Alius igitur Dux ad Olomucz captus, & alius fortè fuit etiam occisus, idèò *Dlugossus* captum Tartarorum Ducem, & *Bielscius* occisum asseruit.

R E G I B V S I N V I A M.

Q Vasi naturale sibi lemma omnis stella fert: *Monstrat Regibus viam.* Auroram namque ita stella illustrat, ut præisse solem dicatur. Mercurio si Primates Regni suis Regibus monstrant viam in bello, in tumultu sedando, habebit pacem Regnum ex omni parte in circuitu, sicut 4. *Reg. cap. 4. dicitur.* Crater sydis inter defectiones maiorum syderum oritur, dicunt *Astrologi.* Quapropter subscribunt huic stellæ, sicut Petra Santa in Symbolis habet: *Inter eclipses orior.* Ita si cum Rege vnica virtute, Senatus, Respublica, Populusque in hostes mittit liberas manus, ex multis periculis facili modo erumpent, pacemque conciliabunt. Cum ludos Circenses Romæ Appolini reddebat nobilitas, adferunt noua tristitia ad choros ludentium. Annibal cum exercitu hostiliter in Romana properat, soluunt ludos, cessant pergere circulos, vnus verò senex ut omnes abire videt, non desistit ducere choros quoadvsque redirent in theatrum ad sacra Appolinaria. Quod ubi nobilitas populusque vidit, acclamauit; *Salua res, saltat senex.* Profecto salua

salua res erit, si Regibus, Regni magnates erunt in viam, salutem, consilium, fortitudinem, stabit namque in æuum talis Respublica, & senes læti ducent dies nouos: Senibus enim licet corpus annis infirmum, ingenium tamen sapientia validum est, dicebat Sallustius. Ideò bono fama & gloria Patria visa senex saltabit in gaudio: vbi verò discordes, Rex & Senatus, Respublica & populus, Clerus & nobilitas, omnia in pessum, cuncta in ruinam, plurima in nihilum verti, necesse est. Plutarchus in Pirrho clarissimè id declarauit dicendo: *Pirrhus Epirotarum Rex cum Aquila ab omnibus vocaretur ob magnitudinem victoriarum.* Respondebat: *Aquila si ego sum? vos ala mea estis.* Quasi diceret: Ille tantusque sum, quem qualemque vos me esse, audacia, fortitudine, fidelitateque vestra exoptastis, sed sine vobis sum vt aquila sine plumis. Habuit hanc virtutis gratiam parens armorum Stemberg, monstrauit Regibus viam: Cùm enim Rex in tutis locis castrisque ob ingentem Tartarorum exercitum sese contineret, è medio obsessorum in vrbe contra hostem obsessis insidiantem processit & viam Regi monstrauit. Hinc arma & arx. Hinc requies certa suorum laborum.

LINEA STEMBERGIORVM.

Stemberg, cui castrum eiusmodi appellationis collatum fuerat, sub Otomuciensi obsidione dum Tartarorum primatem excursionem facta & ciuitate in captiuitatem reduxit, circa Annum 1241. Zdenko Stemberg Burgravius Pragensis, legatus ad Serenissimum Regem Casimirum Iagellouicum, a tota nobilitate Bohemorum, vt ipsorum Rex fieri non dedignetur. Bielscius sub Anno 1467. Erat quoque Canonicus Cracouiensis Stemberg, sicut Epitaphium Cracouiæ in arce dicit Anno 1527. Stembergouios in Sandomiriensi Palatinatu adnotauit Paprocius in 2. Opere.

Gorscij in Masouia, in Varsauiæ.

Wolscij ibidem.

SZTEMBERG Secundò.

DELINEATIO & ORIGO.

EST stella cum sex radijs, qualia arma inueniuntur inter Romanam nobilitatem, cuius coloris & quæ nobilitas eisdem vteretur, consule sub stellis *Petra Sancta* in *Stemmatibus*. Arma talia Sztemberg secundò dixi, non ob augmentum vel detrimentum aliquod ab armis Stemberg, quæ radios octo in sua stella exprimunt, sed quia plurimi pinxerunt arma Sztemberg stellam cum sex radijs. Excludendo igitur errorem pictorum, & differentiam in Regno armorum stel-

rum stellæ cum octo radijs à stella cum radijs sex ostendendo, Sztemberg secundò iuxta aliquorum opinionem qui nullam putant in hoc differentiam sed solummodò stellam respiciunt posuimus. Arma enim Sztemberg primò & iuxta veritatem Anno 1241. ad Olomucium acquisita fuerunt. Arma verò Sztemberg secundò & opinata, introducta fuerunt ex Roma per Ioannem Baptistam Romanum Episcopum Crusuiciensem ordine sextum, qui præfuit illi Ecclesiæ annis quindecim, Anno 1082. De quo consule vitas Crusuiciensium, & Vladislauiensium Episcoporum, ita de illo habet:

Crusuicias, sacra dat Præsul Baptista, per oras

Gregorius vigil his inuigilare iubet.

Romulea natu celebris de sanguine gentis.

Pallas huic roseum sparserat ore decus.

Spiritus irradiat superis, Ecclesia chari.

Pastoris cineres Crusuiciensis habet.

INTER SYDERA SYDVVS.

DOCTISSIMI Astrologi non immodicam inter sydera ponunt differentiam. Aliquas etenim stellas errantes, aliquas stellas fixas, aliquas Polares vocauere. Quibus omnibus stellis quametfi adscribere sigillatim liceat inter sydera sydus cum omnes certam influentiam tribuant terræ & cælestibus, nec impartitum sibi à sole lumen negant ministrare sublu-
naribus, attamen talis tituli virtus stellæ Polari, primario conueniet. Illæ namque stellæ septem, à quibus septemtrionalis regio defert nomen, quas Polares vocamus, non ita influentiam agunt terrenam vt terræ adhæreant, sed cum hoc ipsi attendunt polo nec mouentur nisi circa polum. Hinc de Polari-
bus stellis dicere fauor & veritas erit: *Monstrant Regibus viam.* Arma hæc, stella aurea in campo cælestino radicata est, *inter Sydera sydus.* Nam inter feruidos & valentes milites Rothmagistros & Tribunos Castrenses, vnus parens horum armorum, factus est vir virorum & speculum fortissimorum. Est stella hæc monstrans Regibus viam: quia nedum protexit Regem Bohemorum Venceslaum, & ad Regnum illi iter demonstraui, sed etiam Regibus Bathy, Caydano, & alijs potentie Tartaricæ Satrapis, viam abeundi à Morauia, Silesia, & Bohemia, & citatis itineribus, vt gnomon minaci motu insibillauit: *Tanquam sepulchrum timuit Bathy Olomucium.* Eandem vobis fulgoris speciem ominabor, ô Illustrissimi protectores Familie horum armorum, vt sitis inter sydera sydus, nam contemplata posteritate ex his armis, quæ tam titulo fortiorum, quàm deuotorum à Politicis insignitur, hæc est intentio eorum fuitque, sit aliorum seruire Deo, nostrum adhærere. Vnde illorum Echo semper ad cultum fuit ceu virorum. Iustitiam omnium virtutum matrem, nutricem, custodem, inuito & prouoco, illarum verò vt matronarum echo spargebatur. Dones Domine vt lucifer in corde exorietur.

Si ali-

Si aliquis utatur predictis Armis in Regno, præter prænominatum Illustrissimum & Reuerendissimum D. Episcopum Crusiciensem, habebunt ansam optime merendi in Patria.

STRZEGONIA Alias STREGOMIA, ET KOSCISSA.

IA M in Tomo Primo Delineationem & Originem armorum posuimus, quapropter remittimus benignum Lectorem. Modò aliquot Familias adiungemus, alias verò latius declarabimus.

Chodkieuicij in *M. D. Lith.* de quibus licet dixerimus in armis Kosciessa & Chodkiewicz, hic tamen arborem veram ponemus. Iuanus seu Ioannes Chodkiewicz, Palat. Vitepsensis, Sereniss. Regi Casimiri Exercituum Dux in Bohemiam Anno 1454. cuius frater patruelus erat Alexander Chodkiewicz Palat. Novogrodensis, quapropter ab utrisq; lineam Familiæ deducemus. In Comitibus Chodlensibus, ubi ad arma nobilitatis Poloniæ recipiebantur nobiles *M. D. Lith.* Anno 1413. Chodkiewicz nominatur sed nomen non ponitur, vide Bielscium fol. 313. clarum tamen est fuisse Iuani vel parentem vel patrum. Ex Iuano Palatino Vitepsensi natus est Hieronymus Chodkiewicz Castell. Vilnensis, Exercituum *M. D. Lit.* Dux, Orator ad Christianissimum Imperatorem, Comitibus dignitatem in Sklow & Myß obtinuit, Liunioniam post defendit, Moschorum 50. millia uno prælio deuicit. Floruit tempore Sigismundi Augusti, reliquit duos filios, Georgium & Ioannem, Hieronymum Castell. Vilnen. Marschalcum *M. D. Lit.* & Ducem Exercituum, qui magnis laboribus auxit rogæ sagiq; decus. Ad Sixtum IV. Pont. Max. erat legatus, reliquit Ioannem Castell. Vilnen. Samogitiæ Capitaneum, qui Liunioniam sibi commissam dexterè & cum gloria Patriæ gubernauit, reliquit tres filios, Hieronymum qui sterilis decessit, Alexandrum Palat. Trocensem, Capitaneum Boryssouien. Fundatorem Ord. Prædic. in Alba Russia, ex quo erant filius primus Felicianus & Euphrosina Procopij Sieniawski cōsors, ex qua nunc vnicus Sieniawski Hieronymus est, qui cum Potocka Palatini Podoliæ filia tenet matrimonium. Ioannes Carolus Chodkiewicz frater Alexandri Palat. Vilnen. & Magnus D. Exercituum *Lit.* & ad Chotinum contra Osmanum Turcarum Imp. habuit filium Alexandrum & filiam consortem Sapibæ *M. D. Lit.* Marsch. sed iam hæc ex Iuano familia periodum accepit Familiæ. Alexandri verò Chodkiewicz Palatini Novogroden. filij Hrehorius Castell. Vilnen. Exercituum Dux *M. D. Lit.* & Georgius Castell. Trocensis. Ex Hrehorio filij erant Alexander Capit. Grodnensis, & Iarosius seu Hieronymus *M. D. Lit.* Subdapifer. Georgij autem filij erant Constantinus qui steriliter decessit. Georgius qui sine prole finiuit vitam, & Hieronymus Castell. Vilnen. Capit. Brestensis, bellator con-

tinuus & plenus amicorum ob beneuolentiam & humanitatem plausibilem optimis ciuibus. Reliquit Christophorum qui nunc per plurimos dignitatis gradus Palatinus est Vlnensis, vir pietate, beneuolentia, largitate & militaris scientia notitia incomparabilis, eius germanus frater Ioannes M. D. Lit. Subdapifer. Exant ex Christophoro Palatino Vlnen. filij tres ex Kiszczanká progenti. Ioannes Praefectus Regij Stabuli in M. D. Lit. Christophorus & Hieronymus, qui dignitate maximè fulgentem armis & virtute familiam, Castris, Senatu, Titulis, virtute, pietate, religione propagabunt, illustrabunt, reseruabunt, atq; laboribus in Patria fessi, vitam immortalitate consecrabunt.

Rákowscij de Rákow in Viscensi Terra, Ex his Stanislaus & Georgius domicilia sua in Prussia constituerunt propè Rastemborgum in bonis Pustniki, ut priuilegia in Ziburk inducta latius habent. Georgius verò in Episcopatu Varmiensis in bonis Pudlak residet, reliquit iste Ioannem & Gasparum, ille reliquit Adamum Parochum, & Bartholomeum militem, qui in Polocensi Palatinatu constituit sua domicilia. Gaspar verò filios habuit Ioannem militem cum Sapibá in Moschouia, qui post Presbyter factus, & Iacobum heredem in Pudlak, reliquit filium Petrum militem in Liuania cum Ferensbecho, sed postmodum Presbyter factus.

Stánisláwscij, ydem quod Rákowscij, sed à Stanislao vocati postmodù Stánislámscij.
Pudlinscij, ydem quod Rákowscij, sed à bonis Pudlak cognominati Pudlinscij.

S W I E N C Z Y C.

DELINEATIO & ORIGO.

Sunt cruces duæ in vna linea coloris albi in campo caelestino, tres pennæ Strutij super coronam. Antiqua sunt hæc arma in Polonia à primis fortè Catholicis suscepta, vel ex spolijs Cruciferorum concessa, quomodo etiam in armis M. D. Lit. conspiciuntur. Videmus hæc arma in Bielscio fol: 242. ad effigiem Sereniss. Regis Ludouici Hungariæ, Poloniæ, & Dalmatiæ Regis, & aliorum superiorum Regum, etiam in ciuitate Korczyn in arcè & in Ecclesia PP. Franciscanorum in antiquis fenestris conspiciuntur. Vocata verò Swienczyc quia sunt cruces, vel quia sunt à militibus religio-

religiosis, demùm in vnione M. D. Lit. cum Regno in Hrodlo 1413. eadem arma à nobili Lituaniæ suscepta sunt, vnde in Lituania, & in Volhynia nobiles eiusdem vtuntur armis.

NIL SINE DEO.

IN symbolum & notam ingenij quidam assumpserat spheram Astrologicam quam manus hominis è cælo tenebat, & supposuit: *Nil sine Deo.* Maximè laudabilis doctrina, de illa enim Eccles. 10. *Vtilem Rectorem suscitabit tempus.* In quæ verba S. Chrysost. Hom: 22. in Gen. *Quando apud homines desperatum est, tunc potentiam & sapientiam suam Deus declarat.* Arma præsentia nobilium dum inspicio, & video cruces salutares, à magnis bellatoribus honoratas, & à summis Ducibus astè obseruatas, dicere potero: *Nil sine Deo.* Imò addere licebit: *Omnia vana & nihil sunt sine Deo.* Hinc D. Augustinus in Psal. 103. *Totus splendor generis humani, honores, potestates, diuitiæ, tumor, & flos feni est.* Quapropter Anacharsi Philosopho consideranti Athenas quidam Græcorum dixit: *Vidisti Solonem?* Respondit: *Ita.* Et ille: *Omnia iam viso Solone conspexisti, hoc sunt Athenæ, hoc ipsa Græcia.* Si ergò vnus homo tota pulchritudo Græciæ & honos, profectò vnus Deus, bonum, pulchrum, æternum omnibus, & sine illo nil homo, nil omne est quicquid est, sed hæc surdo narratur vt fabula. Reintegrat enim illorum intentum Psaltes 13. *Dixit in corde suo non est Deus, corrupti sunt & abominabiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est ad vnum.* Hinc vnus Scriptorū:

*Rarus amoris amor, virtutis nullus amator,
In pretio pretium nunc in honore bonos est.
Diuitiæ præstant, emitur pecunia nummis,
Et sua iam virtus, præmia vilis emit.*

Habeo ramen de eisdem armis in Volhynia, qui consideratis rebus vt inspexit nil esse & posse mundum sine Deo, relicto schysmate cum Deo & Ecclesia sancta Romana esse voluit, secuti exemplum illius vxor & fratres, vnâ cum filiis. Et dicunt: *Si Camillo manente Roma capi non potuit, iam fide vera in cordibus nostris regnante, Deus nobiscum erit.* Hunc dico Adamum Korczewski, qui bonorum suorum hæredem Saluatorem Christum, & S. Dominicum constituit ac fundauit in Grodek Conuentum Prædicatorum. Viue igitur Ecclesiæ quam adamasti, Familiæ quam adornasti, viue Ordinum amoris, Heroum votis, posterorum exemplo.

LINEA FAMILIÆ ARMORVM SWIENCZYC.

ANtiquissima Familia utebantur his armis, sed in Regno iam fortè non supersunt, quapropter in Scriptoribus non nominantur. In alijs tamen partibus Regni extant, qui eiusmodi armis insigniunt Familias.

Korczewscij in Palat. Kijouiensij, & in M. D. Lith. Iuanus, qui ex M. D.

Lith. in Volhyniam & Podlesiam venit, eximius strenuusq; miles, qui pro benè meritis certas accepit possessiones, in quibus erexit oppidum Grodek, dictum modo Adamgrodek. Adamus, qui à schysmate ad gremium Ecclesie S. redijt, militaribus disciplinis præclarus, cum Christina Modlißewska tenet vinculum matrimonij, fundarunt in oppido Adamgrod nunc nuncupato Ordinem Sacrum Predicatorum. Iuanus patruus Adami hæres in Polownia & Biezow, ex Anastasia Stáwecka suscepit Alexandrum militem, qui postmodum cum Stecka tenet matrimonium, & hic unâ cum uxore ad Fidem Catholicam venit. Martinus & Abraham milites eximij, germani fratres ipsius. Ioannes à Lwovek Præpositus Miechouiensis, utebatur eisdem armis, sed magis religionis gratiâ quàm nobilitatis.

S W I E R C Z E K.

D E L I N E A T I O.

E ST litera maiuscula N, cuius linea media transuersa in medio litteram C continet, in campo celestino, aurea arma. Super coronam, in galea tres pennæ Strutionis.

O R I G O.

E X Græcia originem assignant. Quapropter quid sint, & ex quibus composita sint, & quæ ratione sic composita, difficilis est ratio cognitionis. In Regno verò Poloniæ iam antiqua, nam illorum meminit Dlugossus, & viros fuisse pacificos sub his

armis adnotabat. Militem verò in Polonia *Swierczek* nuncupatum fuisse primum qui his armis utebatur, à quo & clara, & potens Familia postmodum in Russia processit, Łazłowiecciorum inscriptiones & monumenta in illorum arce propugnatoria, consortes, de hac Familia magnorum virorum efferunt.

V I R T V T I S M E R C E S.

D Ecantatum pluribus est: Mercedem virtutis esse honorem. Non enim authoritati sed meritis ipsis tribuitur. Vnde Demosthenes Olypth. 2. *Quanto quis plura & grauiora supra dignitatem conditionemq; suam fecit, tantò apud omnes admirabilior existimatur.* Iuliano nondum Imperatori, sed optimo Patriæ defensori Socrates in Historia Ecclesiastica finxit in triumpho eius.

pho eiusmodi figuram. Duas columnas decenter erectas & ornatas extulit, à quarum cacuminibus pendeat sericea corda tenens coronam lauream, quæ ut veniebat Iulianus subito rupta demisit coronam in caput Iuliani, quod ubi conspexit populus, acclamavit: *Imperator futurus*. Eandem triumphalem formam victores ad Delphos, & Marius triumphator de Cimbris antè detulerat, vnde Iuuenalis: *Nobilis ornetur lauro collega secunda*. Quasi dicerent: *Virtutis merces corona*. Præsentia arma nobilitatis dum perspicio, inter duas columnas video coronam, mediam quidem; sed quia ex literis constat hæc arma, iam hæc litera C Cidarim & coronam significabit. Quasi innueret: *Ferunt hæc arma non medium meritum, nec medium premium: sed totum & plenum*. Significant enim coronam omnium honorum, de Lauro, de Mirto, de Oliua, de Cedro, quales scilicet deferebant: Cæsar, Papirius, Marius, & alij antiqui triumphatores. Tunc enim pulchra sunt munimenta, cum ea vir fortis tueretur. At vnum vobis hæc arma tacite dicunt: Corona hæc licet coronam significet integra, re tamen ipsa media est. Res autem & significatum, ut inter te differunt, ita distincta quoque significant, omnis autem significationis fundamentum res est, si ergo res est media, hoc est, si corona est media, significabit rem mediam & coronam mediam, quod profectò decrementum præfagit. Quocirca ne decrescat Familia vestra, tria vobis seruanda manent, Fides, Virtus, Fortitudo. De Fide ipse dicit Apostolus: *Sine fide impossibile est placere Deo, Deus autem quia vnus est, vna quoq; de illo fides est*. De Virtute etiam Demosthenes, & alieni ab Ecclesia docuerunt: *Ciuitas pro saxis ac manibus incolentium virtute munienda est, quos si iungat concordia, nullus potest esse murus inexpugnabilior*. De Fortitudine aliquis dicebat: *Maiestas dignitasq; regia, non vestium splendore, sed prudentia ac fortitudine paranda est*. Gladius enim fortitudinis organum est, puta honoris, felicitatis, diuitiarum, & gloriæ perennis.

LINEA FAMILIÆ SWIERCZEK.

Swiercz, in Podolia, & Russia clara quondam domus, ex quibus magni bellatoris Iázlowieccij erat consors, ut aliena à Fide, in arce in Capella vna cum marito sepulta est Iázlouecia.

Kijewscij, in Posnaniensi Palatinatu.

Rádziewscij, ibidem.

Kráykowski, ibidem.

S C E P T R A.

DELINEATIO & ORIGO.

SVNT duo sceptræ regalia in crucem disposita, coloris aurei in campo saphirino. Talia arma Sereniss. Rex Vladislaus Jagello contulit Academiæ Cracouiensi, Anno 1401.

P A R E N S V I R T V T V M.

ENarrat Berosus, quod Noe post diluuium assumpserit in arma sua duas clauas in modum crucis dispositas, per quorum medium erat sceptrum regale. Innuebat ut existimo nouam & salutarem disciplinam ad exercitium virtutum relictæ genti & successoribus illorum. Dicebat enim in hoc secreto: Tenuit homo clauem ad cælum in paradiso, nam transferri debuit lege diuina in cælum; amisit clauem & potestatem, dum eiectus ex paradiso exul factus in maledicto opere suo, & quia oblitus pænæ iterum peccauit Domino subsequens homo, soluit Catharacta cæli Dominus, & diluuium viuientia cum homine deleuit, atque ita ô heu sensit clauem ad inferos. Proposuit ergo iterum Noe nouam & salutarem disciplinam, ad consequendum cælum & fugiendum inferos, Crucem ex clauibus constantem Petri scilicet & Christi, sic namque durat sceptrum in terris & consequitur cælum à prædestinatis. Idem quoque, docebat Sem: Nam ex clauæ & sceptro formata cruce in suæ dignitatis gentilicia innuebat omne bonum, æternum, & sanctum ex disciplina crucis manere. Arma præsentia Academiæ Cracouiensis doctissimæ, & Sanctorum virorum resplendentis gloria dum intueor, Parentes esse fuisseque virtutum sine hæsitacione assero. Nedum quia Serenissimi Regis Vladislai Jagellonis hoc primum vltimumque fuerat foundationis Academiæ intentum, ut parentes virtutem plantantes in cordibus paruulorum fierent. Sed quia virtutum seminator Deus, illos non ad diuersum negotium disposuit. Ericus XIV. Rex Vandalorum & Suetiæ ad sceptrum addiderat scriptum: *Deus dat cui vult.* Cum ergo Dominus Academiæ sceptræ concesserit, quia voluit illis dedit. Dedit verò ut parens virtutum fieret nominareturque. Neque alia intentione Hedwigis Regina Serenissima testamento legauerat ædificandam Academiam Cracouiensem, quam ut virtutis, pietatis, iustitiæ sit perpetua parens & Domina.

*Audite hanc thalamo nobiliore sati.
Doctrina in quouis pulchra est. sed pulchrior ipsa.
In vobis: armat Martis, ut Artis honores.*

Eandem

Eandem Academiam Cracouiensem totus Equestris ordo electi Regi Pol. Henrico inter conditiones posuerat, vt eam restauraret, & proprio sumptu viros doctos conseruaret. *Bielsc. fol. 698.*

V I R O R V M A C A D E M I C O R V M
N V M E R V S A V R E V S.

Beatus Ioannes Cantius Magister in Academia Cracouiensi & S. Th. O.

B. Simon de Lipnica Ord. PP. Bernard. Bacc.

B. Michael Gedroc, Ord. B. M. V. de Metro Bacc.

B. Stanisl. de Horzys, Magister Acad. Crac. 1450.

Beatus Marianus de Ieziorko, Art. Bacc. 1491.

Beatus Martinus Iesowicz Patrum Excalceatorum in Italia miraculis claret Bacc. laureus.

Beatus Stanislaus Casimirianus, ad Aedes

Corporis Christi.

Beatus Elias ad Sanctam Catharinam laureis

Academicis insigniti.

Nicolaus Teczynski Pal. t. Russ. Baccal. 1453.

Sbigneus Olesniczki Cardin. Episc. Cracouiens.

Magister 1455.

Ioannes Teczynski Castell. Crac. Magister 1456.

Gabriel Teczynski, miles egregius cum Adal-

berto Rege Baccalaureus.

Andreas Rosa Arch. episc. Gnesni. Magister 1458.

Ioannes Lubranski Episcop. Posnaniens. armorum

Godziambá, Magister 1478.

Iacobus Ligezák Pulkowicz de Bobrek, Castell.

Wyniciens. Magister Philosoph. 1491.

Bartholomeus Samotulski Natęcz Bacc. 1493.

Achacius Jordan de Zakliczyn armorum Traby

Baccalaureus 1506.

Stanislaus Ozyus Cardin. S. R. E. Episcopus

Varmiensis. Baccalaureus 1521.

Martinus Crozerus de Biecz, Episcopus Var-

mienis. Baccalaureus 1530.

Stanislaus de Korozmeki, armorum Rosa Can-

cell. Regni, Episc. Cracouiens. Baccalaureus.

Andreas Oporowski Sulima Episc. Vlad. Magist.

Petrus Tornicki Lodzia, Procancell. Episcopus

Posnaniens. Magister.

Gregorius Vigilantius Samboritanus S. Th. Pro-

fessor, Poetarum Phanix, vite integritate

conspicuus. Hic primus B. Stanislaus Rosica

vitam eleganti carmine conscripsit aliq;

plurima Poeseos monumenta in Archiuo A-

cad. reliquit, exitu vite mirabilis.

Georgius Myszkowski Iastrzebiec, Magister.

Ioannes Ocieski Iastrzebiec Magister Cancell.

Regni, & Generalis Cracouiensis.

Iacobus Gorski I. V. D. Archidiacon. Gnesnen.

Cracouiensis Plocensig, Canonicus, Archi-

presb. Cracouiensis. Plebanus Torunen. Pro-

cancell. Vniuersitatis, armorum Szeliga.

Stanislaus Sekotowski S. Th. D. Prapositus S.

Floriani, Canonicus Cracouiens. Warsauien.

Concionator S. R. M. armorum Gozdawa.

Albertus Wedrogouius Philosophus & Orator

insignis. armorum Trzaska. (pbia.

Joseph. Vrzendouius, Princeps facile in Philoso-

Stanislaus Kurzelowius, Profess. Acad. Med. D.

Petrus Slouacius, Medic. Doctor.

Martinus Foxius, Physicus Medic. Doctor.

Stanislaus Mieszkowski, Gallus Chraplenski.

Martynus Viazdouius.

Ioannes Strzemensis Concionator Eccl. Cathed.

Iacobus Karuinius Canonic. Gnesnensis.

Basilus Fabricius, Græcus & Poëta.

Mathias Wisemirski, Magister.

Nicolaus Koczowski, Magister.

Gasp. Celindrinus Mathem. & Historicus M.

Martinus Slachcinski Philos. & Poëta. Magist.

Stanislaus Zawacki eloquentia vir insignis,

ob ingenij acumen circa promotionem co-

gnominatus Picus, Physicus, Medicus, Con-

sul Cracouiensis & Professor in Academia

multis vicibus simul Rector Vniuersitatis

& Proconsul Ciuitatis, ob eloquij suauita-

tem Regi Stephano quem in primo illius in

Regiam urbem Cracouiam ingressu nomine

Ciuitatis & Academia salutauerat admi-

randus fuit.

Ioannes Cervinus in Academia Cracouiensi,

primum laurea Philosophica decoratus, postea

Franciscanorum Conuentualium sodalitati

adscriptus, in Diuinis scripturis ad stupo-

rem eruditus. In eadem Religione Adamus

Pisdren. Magister Artium, integritate vite

fuit alijs exemplo, Religioni verò sua eru-

ditione ornamento.

T

Petrus

- Petrus Skarga** in Academia Cracouiensi laurea Philosophica ornatus. Collegio. Canonico Leopoliensi. simul cum munere Concionatoris Ordinarij adscriptus, postea in Soc. Iesu cooptatus, quam sanctitatis exemplo doctrinæ, & prostantis ingenij monumentis in lucem editis mirum in modum illustravit, apud Serenissimum Regem Sigismundum III officio Concionatoris per annos plusquam viginti functus est usque ad ultimam suam decrepitam aetatem. Hic in vita S. Cantij non exiguum virorum Acad sui cui recenset Catalogum ad quem te Lector remitto.
- Stanislaus Batkowi** Doctor Theologiae, Canonic. Crac. Fuit ipsi cura studiose iuuentutis disciplina & celestium rerum contemplatio.
- Martinus Plocensis** eximius Theolog. facundissimus Orator, Concionator celeberrimus doctrina sua Acad. ut Luna nocte illuminans.
- Andreas Schoneus** D. Th. quam ultra viginti annos in Acad. magna cum laude & Auditorum frequentia professus est.
- Adamus Falecki** Theologia D. Praepositus ad ades SS. Omnium Cracouia.
- Ioannes Chobucius** Theolog. Philos. & Historic.
- Simon Halicius** Orator disertissimus & Philosophus Theologusque acutissimus, qui omnem suam Bibliothecam librorum copia refertissimam diuersis Religiosorum Canobijs, & inter eos Canobij Cracouiensi. SS. Trinit. testamento legauit primus Orator Felicianus.
- Petrus Goricinus** I. V. D. Canonicus Eccles. Cathedr. Crac. qui 15. vicibus Rector Academiae feliciter praefuit.
- Hieronymus Gorecius** I. V. D. Praepositus ad S. Annam Crac. à sapientissimis viris Roma oraculum Lechi propter eruditionem & vim ingenij ac memoria facilitatem appellatus fuit.
- Simon Sirenius** Medicina D. qui idcirco potissimum, clarum nomen inter Medicos obtinuit, quod in herbarum cognitione excelleret, earumque virtutes ac proprietates patrio sermone libro conscripto & in lucem edito, expressas reliquit.
- Iacobus Ianiatourus**, Philosophicis disciplinis excultus peracri ingenio ad turis studia conuerso, arcana illius scientia tanta ceteritate complexus est, ut omnibus doctis admirationi esset. Doctoris in Iure Romae insignibus decoratus est.
- Valentinus Fontanus** Med. D. propter artis mendendi peritiam omnibus amabilis, propter Mathematicas disciplinas in quibus excellabat, etiam Sixto V. Pöt. Max. commendatus fuit.
- Sebastianus Petricus** Medicina Doctor ob eximiam in ea arte peritiam magnam gratiae & auctoritatis locum olim obtinens apud Cardinalem Bernardum Maciejoum, deinde apud Demetrium Moschorum Principem, eod quod in Mathematicis etiam disciplinis, atque scriptione librorum diuersorum excelleret. Eius quoque filius Ioannes Innocentius Medicina Doctor, ad patriam laudem & gloriam historicas lucubrationes meditat. in parte in lucem edidit, sed morte inuida praeventus perficere non potuit.
- Martinus Vadourus** Philos. & Theolog. insignis.
- Iacobus Nayman** I. V. D. celeberrimus, Canonic. Eccles. Cathedr. Crac. Archidiacon. Pileceni.
- Ioannes Foxius** I. V. D. Archidiaconus Cracou.
- Fabianus Bircouius** prosa & carmine insigniter excultus, Graeca lingua peritus, multorum discipulorum in arte Oratoria in Academia Praeceptor, in quo gradu Magistrum suscepto postea mundi honoribus & blanditijs contemptis. FE. Pradica. religionem ingressus, Doctor Theologiae creatus, & re ipsa Verbi Diuini Pradicator effectus, in Ecclesiastem Serenissimo tunc Principi, postea potentissimo Regi Poloniae Vladislao IV. datus ipsum ad Castra sub Chocimium contra Turcam, & postea in Moschouiam secutus fuit. Scripsit Postillam in anni totius Dominicas & festiuitates, binos sermones continentem, scripsit & alia multa opuscula tum latina tum vernacula lingua, quibus scriptis & nomen suum clarum reddidit, & Religioni suae ornameto fuit.
- Ioannes Praclai**des, Excellens Orator, S. Th. D.
- Ioannes Rybkowic** S. Th. D. Praepositus ad Sanctam Annam Crac. (cad. Crac.
- Iacobus Piotronicki** Profess. S. Scripturae in A-Plura huiusmodi decora Alma Acad. Crac. perpetui seminarij insignium virorum, Principum in Repub. & in Ecclesia Dei habet R. D.
- Simon Staronowski** Canonic. & Cantor Tarnouien. in Orat. one Laudatoria huius Acad. ad ipsum remitto benignum Lectorem, ego prolixitatem vitando breuitati studeo.

S Y R O K O M L A

D E L I N E A T I O.

SVNT arma Habdank, sed ex medio excrescit sursum aurea crux, arma sunt candida, campus sanguineus. Super coronam eadem arma, ut Bielsc. & Paproc. in 2. Opere.

O R I G O.

Veniunt ex additione pro meritis viro militari dicto Syrokomla de armis Abdank, ut notauit Bielscius fol: 277. Cum enim insolenter Prussicus miles Vladislai Loktek temporibus 1331. prouocaret militem no-

strum in theatrum duelli, atque inter obiurgationes diras Christi quoq; nomen & gloriam ignominia repleret, nobilis de armis Habdank pio motus affectu contra iniquum militem processit, atque dira minantem diris supposuit manibus. Latus Rex auream crucem merenti nobili in præmium obtulit, & armis adfixit. Antiquitatem armorum etiam indicat, quod Episcopus Ploccensis de his armis Iacobus Anno 1391. fuerit.

G R A T I A D E I E T R E G I S.

NON immeritò ad crucem erectam in Theatro Impressarum Ioannes Ferus apposuit Christianum dogma: *Pignus diuini amoris*. Ipse namque Saluator incitando mortalium genus instruebat dicens: *Videte si est dolor sicut dolor meus*. Summa hæc gratia fuerat Dei, summum quoque pignus crux sancta existit. Hinc D. August. lib: de Catech. Rud. *Amorem illius qui amore tui amoris descendit in uterum Virginis, & ibi amorem suum amor tuo copulauit*. Arma præsentia dum inspicio, considero crucem, considero & militis amorem, considero Dei adiutorium & Regis gratiam, & subscribere illis iam licebit: *Gratia Dei & Regis*. Henricus 2. Borbonius Navarrae Rex, refert Iacobus Tipotius in symbolis deuoti humilisque erga Deum animi gratia formauerat symbolum literam H, à quatuor partibus ornata rosas, & addidit legendum: *Gratia Dei sum id quod sum*. Nil hoc vero verius est. Idem & Syrokomla miles armis suis exprimit dicens: *Gratia Dei qui instruxit manus meas ad pugnam pro fide Christi, & gratia Regis qui aurea cruce factum collustrauit meum, sum id quod sum*. Expresit gladio & affectu quod

instruebat D. August. *Constans & perfectus debet esse amor noster, ut si necesse fuerit, amore illius moriamur, qui amore nostri placide ac benigne mori dignatus est.* Placuit in proposito Illustriss. & Reuerendiss. Scipio Gonzaga Presb. Card. & Patriarcha in Hierusalem, qui ad crucem in manu imprimere docuerat: *Potius mori quam fidem fallere.* Ait Typotius: *Qui enim Christum confessus fuerit coram hominibus, confitebitur cum Pater qui in calis est.* Iustinus Imperator secreti cuiusdam gratia in nummis suis imprimi decreuit literam M, quam crucibus & stellis à lateribus adornauit, cui subscripsit: *Cuius pudet pigeat.* C. Iul. Cæs. de Num. Rom: Si coniectura placebit docuit, quo vir sit magnus, & quo minimus: *Amore & Pudore.* Amor enim Dei & Patriæ, pudorem, laborem, modum, consilium non habet, sed totus scopus sic amantis est Christus & Deus: & eo fit magnus, atque illi splendores, honores, lumina stellæ lucebunt. Minimus verò in Regno & Familia fit, non amore non pudore, vnde Apocalip. *Qui sordet sordescat adhuc.* Pugnavit sic D. Martinus amore, pugnavit Themistocles pudore, dum Mitridatem humiliter natum triumphantem conspexit. Refloreat igitur in posteritate Parentis Syrokomlæ meritum & militia accedere præmium, Gratia Dei & Regis, non segniter incipiet. Igitur itore per annos seculaque & priscae titulos præcedite famæ.

LINEA FAMILIÆ SYROKOMLARVM.

SYrokomla miles egregius, cui primum talia arma collata fuerunt Anno 1331. sicut in Origine diximus, cui quoniam bona collata quadam fuerunt villam Syrokomla fundauit in Cracouiensi Palat. Florianus miles, de Kordwanowo in Crac. & Plocensi Palatinatibus, floruit circa Annum 1380. Iacobus filius Floriani Episcop. Plocen. à Bonifacio IX. Papa missus ex Doctore Decretorum & Palatii Apostolici Auditore creatus, de illo scribit Dlugossus, quod cum esset Parochus Albæ Ecclesiæ propè Cracouiam versus Ilkufum, & se videret minus idoneum ad curam animarum ob modicam scientiam, & non haberet subsidia, continuis sacrificiis obsecrabat Deum & B. Virginem, ut suis votis in acquirenda scientia annuere dignaretur. Accidit ut oranti media die in Ecclesia solo marsupium pecunia plenum super altare appareret, reserauit, centum marcas grossorum Pragensium inuenit, Bononiam iuit, factus Doctor, Palatii Apostolici Auditor renunciatur, atq; per Pontif. Max. dum Romæ Episc. Plocensis Mamphiolus decessisset, promotus fuit. Hic imagines Iesu Christi Saluatoris & duodecim Apostolorum ex puro auro thesauro Ecclesiæ Plocensis intulit, item imagines septuaginta duorum discipulorum ex argento puro fabrefactas eidem Ecclesiæ donauit, ornavit aliis multis apparamentis dictam Episcopam, sicut Author Episcoporum Plocensium refert. Obijt 1425. postquam rexit Ecclesiam Annis 29.

Korzekwicij, In bello ad Koronouiam inter præcipuos Rothmagistros Dlugossus meminit Zaklica Korzekwicij, & Bielsc. sub Anno 1410. fol: 307.

Grocholscij de Grocholice, in Sendomir. Palatinatu. Eretores Ecclesia & fundatores ibidem leguntur. Iacobus Grocholski Canonicus Crac. & Andreas fratres germani de Grocholice me fieri fecerunt Anno 1460. Alij diuisione bonorum accepta caperunt notare Familiam suam de Grábow ex districtu Radomien. erant enim Nicolai & Stanislai fratrum germanorum bona Grocholice Grábow & Paćiorkowa Wola. Hinc processit quod ob diuisionem inter se bonorum variè cognominati fuerint. Nicolaus Grocholski, vir iudicio grauis, habuit filios 2. Albertum & Andream, ille contracto matrimonio cum Margaretha Wielogorska habuit filios Valentinum & Matthaeum, qui postmodum factus religiosus in Ordine Prædicat. erat Magister S. Theologiae & Prouincialis, filia ipsius Szártámska & Mákowska. Andreas verò egregius miles in Podolia, post diuersos bellicos actus cum Elisabeth Wyzdanká de Rzyczyce sorore Subiudicis Leopold. vinculum sacramenti matrimonialis tenuit, & reliquit filios, Stanislaum qui vota reddidit Deo in Ordine Prædicatorum. Ioannem strenuum virum, Ezechielem, qui consecrauit dies in Domini calorum negotia, & est Theol. Lector inter Prædicat. & in Prouincia Russiæ ipsorum Prouincialis in A. 1644. Andream & Christophorum milites, quorum soror Luca Guzelphij erat consors. Stanislaus Nicolai frater, ex Barbara de Podchaice Wolfka reliquit Lucam, Andream, Georgium & Ioannem, & ex altero matrimonio Iobum, Georgius in Rokos occisus, a pedibus equorum conculcatus, dum Regias partes defenderet. Iob ex Sulimirska reliquit prole, Thomas miles. Kienscij in Lublinen. Palat. clari titulis, possessione, & authoritate bona Syrokomla tenuerunt, antequam ad Fierleios deueniant, erant heredes multorum bonorum, Pliśczyn, Ciećierzyn, Baśki, Lagiewniki, Bystrzyca &c. Ioannes Iudex Terræ Lublinen. Petrus Iudex Terræ Lukowien. erat Castell. Zawichosten. qui tenebat bona Syrokomla, notant Familiam nunc à bonis Kijany. Michael Kijnski ex Szczekocka natus, heres in Kijany, Krzesimow & Gorká, ex Meglewska armorum Lewart reliquit Kristoporscij consortem & filium Stanislaum, qui cum Mysłowska reliquit Adamum eximium militem & humanum virum. Andream, qui in Ordine Prædicat. S. Theol. Baccalaureus fuit, & Florianum Andreæ filij cum Omakowska, Gaspar, Stanislaus, Praslaus, quibus benedictio Domini faueat, ut crescant uon decrecentibus annis.

Swieszkowscij, in Sendomiriensi Palatinatu.

Stephánowscij in Sendomir. Palat. Ioannes vir literis, ingenio, industria & iudicio magnus, Sereniss. Stephano Regi apprimè dilectus, Notariatum Thesauri tenuit, natus ex Młodzieiomyska armorum Slepowron sorore Hyacinthi Thesaurarij Regni, reliquit Iacobum, qui in Palatinatu Calissienfi domicilia sua constituerat, ex Dorothea Szelingowná suscepit Thomam & Ioannem, ille literis & iure nobilium celebris in Curia Palatini Brestensis Sczawinscij ut plurimum degit ex Elisabeth Gorecka suscepit Lucam, Franciscum, qui facti religiosi S. Dominici, Stanislaum, Ioannem, qui Societatis Iesu suscepit institutum, la-

tum, Iacobum & Themam, filia Marianna dicata altissimo Lancicia in Premonstratensium obsequantia.

Chybiccij in Sendomir. Palat. quorum alij in M. Ducatum Lithu. transferunt. Albertus magnus Moschorum bellator Sereniss. Stephano Rege bella ducente. Mingal Iacobus, qui primus in M. Duc. Lit. accepit arma prædicta in Comitibus Hrodlesibus 1413. Paproc, in 1. Tomo fol: 1178. Illorum domus est mentio in unione ad Regnum per Lituania Duces & Primates facta 1401. sicut inter Priuilegia apud Herburtum lego, folio 662. Iacobum Mingal habet etiam Priuilegium, vt Herburtus in Statuto folio 667.

Zośędzj in Russia ad Haliciam. Hi ex Lituania post unionem ibidem ad Halicz resederunt, in bello ad Leopolim cum Turcis & Tartaris tres nominantur optimi bellatores, reperitur adhuc domus, castris delectantur, Potocciis referunt studia bellica & obsequia

Dziewoczkouij, in Grodnensi districtu.

Masłouij, in Osmianensi districtu.

Puciatij in M. D. Lit. Fridericus Puciata Capit. Nicatensis eximius bellator 1577. Nicolaus & Thobias electionem Vladislai IV. ex Vilnensi Palatinatu subscripserunt.

Konratowscij: Sebastianus cum Rothmag. Solohub ad Vle eximius miles.

SZEDZINSIORVM.

DELINEATIO.

EST Leo cum lingua è faucibus exserta, medius cum cauda erecta, pedibus anterioribus tangit murum, sub muro est campus ceruleus, campus verò in quo spectatur Leo sanguineus. Vocant hæc arma alij Prawdzic sine circulo. Super coronam pennæ Struthij quinque; alij eundem Leonem efformant.

ORIGO.

Videntur habere originem ex armis Prawdzic, docent hæc Murus & Leo, mutationem & crescentiam concernunt duo campi ceruleus & sanguineus, decrescientiam ruptus instruit murus atque circuli negatio, similitudo verò ad Prawdzic adscitos indicat. Vnum tamen ex his originem habet tacitam, quam tamen meriti fundamentum statuere magis applaudet, virtuti enim debetur honos.

AD NULLIUS PAUET OCCURSUM.

Magno iudicio ventilauit Io. Ferus in Theatro Impressarum suarum, dum tale lemma apposuit leoni: *Non enim nudum conspexerat titulum dum Regem animalium Leonem aduertebat, sed eos quoque qui leonis nomine vel stemmate insignirentur, magnos esse & fore sciebat.* Magnum est symbolum leonis etiam dormientis, sicut Iul. Guillem: Zingreffi in Symbol. adnotauit: *Dormit leo; sed tamen parte vigilat, nam dormit & caudam mouet.* Sed neque nomen neque stemma portatum parua docent. Nomina enim sicut earum quæ sunt in anima passionum notæ, ita si sunt personarum magna illis persuadebunt, & præcipuè ne ad cuiusquam paueant occursum. Quod si in symbolum cum nomine assumetur magis exprimet intentum. Hinc Hispalus primus Hispaniarum Rex, & Ion primus Græcorum Rex, quia primi & magni, potentes & victores, dum hic nari nomen dedit suum & ille potentiam regni stabiliiuit, leonis formam in stemmatum dignitatem assumpserunt. Quasi dicerent: *Ad nullius pauemus occursum.* Similes profectò septem victoribus, de quibus Æschylis ita loquitur in Stobæo, serm: 7.]

*Viri enim septem feroces ductores cohortum
Taurum mactantes, in scutum ferro compactum,
Et attingentes manu bouinum sanguinem.
Martem & Bellonam & sanguine gaudentem metum
Sanctè iurarunt: aut vrbe euerfa.
Perdituros se oppidum Cadmeorum vi
Aut terram morituros prius commixturos sanguine.*

Quapropter & Serenissimi Principes Austriæ, ex quibus nunc Imperatoria Augusta Romanorum magnum defert laudis nuntium ad leones suos, nesciebant aliud imprimere quàm *Sic denique victor.* Aut *Requies ea certa laborum.* Præsentia igitur arma dum intueor ad ipsorum leonem ceu figuram Regis animalium subscribere non hæsitabo: *Ad nullius pauet occursum.* Quod licet in armis Prawdzic apparuit, in his quoque indubie erit asserendum. Talia namq; arma nobilitatis, quibus Szedzinscij (& quicumque sunt alij) vtuntur, audacem animum, fortem manum, impavidum pectus, cor martis efformant & affirmant.

*Porrò etiam maiora manent meliora merentem;
Interea spebus sue sce fauere tuis.*

LINEA FAMILIÆ.

Szedzinscij.

Kascij de Kaski in Palat. Rauensi. His benedixit Deus in vita, nam Stanislai pater vixit Annos 130. Stanislaus filius vixit Annos 116. consors verò sua Petrykowska vixit Annos 95. Albertus Stanislai filius habuit filios, Ioannem militem

militem cum Kázánowski Campiductore, & Adamus occisus in bello in Germania, nati ex Dorothea Szymanowska Patruj Nicolaus & Ioannes vocati ante Báránowski à bonis Báránom in Lublinensi Terra. Transijt ad Leszczynscus.

SWINKA seu SWINKI.

DELINEATIO.

EST caput apri, cuius inferiorem partem faucium manus hominis vestita ceruleo panno confregit, campus est rubeus. Super coronam est virgo media, manibus ad se compositis cum coma diducta in veste viridi adstans.

ORIGO.

COncessa à Duce Syradiensi, confirmata à Crispo Boleslao Chriouustij filio Rege, circa Annum 1148. militi dicto *Porcus*, vnde *Porcaria* vocata sunt, quia *Poreo* pro *Porca* donata. Cum enim Dux Syradiae venationis causa moueret gressum in nemora, iocando

intulit militi *Porco* virginis nomen cui affectum *Porcus* conferrebat, venantibus occurrit porca sylvestris, firmant gressum, colligunt arma venatoria & premunt, dimittunt venaticos canes, porca cum canibus dentibus ludit & læsit. Ut videt Dux canem succumbere, dicit: *iuuet aliquis canem, spondeo manum fauentem*. Occurrit velociter miles *Porkus*, agiliter conscendit porcam, auribus tenet atque premit, tum cito manu faucibus immissa confregit inferiorem mandibulam, atque gladio abscidit caput, redijt ad Ducem, petit manum bonam, & benignitate Ducis retulit prædicta arma cum virgine quam exposcebat, atque ditatus bonis recessit.

VERA FORTITUDO.

REM iucundam habet Lipsius in Polytcis de bello & fortitudine. Marius Romanorum strenuus bellator, eligebat militem grandem, Cato Maior risit, dixitque: *Tu elige grandes ego faciam fortes*. Instruebat fortitudinem residere veram in animo, non in corpore. At in utroque stabilire fortitudinem nullum erit inconueniens. Dicitur enim communiter: *Vana est sine viribus ira*. utrumque Cæsari necessarium fuit, & liber & gladius, & manus &

hus & ingenium, sed quod spectat Heroem corpore, militem prædictum non in scenam vocare licet. Veram enim expressit fortitudinem dum seuientis apri mandibulam abstulit, Samsonis sunt hæ vires, Achillis animus, Herculis fortitudo. Reges Persarum ducunt pro honore Regio deferre pro Stemmata aprugni caput cum sagitta ori infixæ, sicut dicit in Tesseris Gentilicij Petrasanta. Summusque Pontificum Alexander secundus Papa, eiusdem detulit caput in insigne Familiæ, profectò non aliud exprimebant tanto stemmate, quam veram fortitudinem. Animosum enim est animal aprugnus, fortitudinem verò Aristot. in lib: de virtutibus definiuit: *Est virtus animosi per quam non facile metus mortis ingruit, accedit enim fortitudini audacia, & animi præstantia, & fiducia & confidentia, ad hæc industria & tollerantia.* Arma igitur præsentia nobilitatis, caput apri manu contractum, veram inducit fortitudinem tum corporis tum animi, quam si quomodo in animo non expressit strenuus miles parensque modernæ Porcarix, profectò Archiep. Gnesn. Swinká cum Krzyżanowscijs, &c. id sedulò perfecit, vnum vobis in cautellam ex libro 3. lul. Cæs. Capaccij adferam. Delineauit porcum glandinibus sub quercu intentum, oculis clausis ob lucentem solem docendo: *Quod plurimi reperiantur, qui laudes aliorum splendidas & magnas videre recusant, vitium verò si eis vel minimum adsit, illud propalant & luci exponunt.* Assumo idem symbolum at in alio sensu: *Qui proficere cupit, non sibi tantum nec suæ domui solum, sed aliis quoque præcipue communi bono Patriæ incumbant, non enim nobis nati sumus.* Ita creuerunt omnes in Patria, ita conseruarunt honores, ita obtinuerunt nominis claritatem; castra, rastra, claustra, optimum generant ciuem Patriæ & Senatorem Reipub.

*Tempus erit quando vnus stupefacta vetustas,
Totius voluet gesta canetq. Domus.*

E I N E A F A M I L I Æ P O R C A R I Æ,

Seu S W I N K I.

Porkus cui primum talia insignia cum militi strenuo & audaci etiam in feras concessa fuerunt circa Annum 1148. Stancikus de Ruda, qui sub Vladislao Duce Maioris Pol. fuerat arcis Posnanien. Præfectus.

Swinkouij, ex his erat Iacobus Swinká Archiep. Gnesn. per Summi Pontificis Martini IV. inaugurationem contra electionem legitimam Vloftiborij Decani Gnesn. habuit enim familiaritatem prima etate contractam cum prædicto Sanctissimo. Quapropter facile obtinuit ut Episcopos electos in sua Archidia, cesi confirmaret, sicut primum Episcopum Vislaum Vladislauien. armorum Zabawá, atq. Geruardum de Coryllorum Familia confirmauerat. Habet Author Episcoporum Vladislauiensium fol: 200. & seq. Plurima hic Pastor adiunxit Ecclesiæ bona, inter alia Episcopatum Chelminensem, quam prætendebat Episcopus Rigensis per Legatos Apostolicos adiunxit. Erexit quoque Monasterium

nasterium Vniouia ad S. Georgium, nunc S. Nicolai dictum, Regula S. Benedicti. Henricum Probum Vratislauicē. Ducem, qui Thomam Episcopum cum sacerdotibus pepulerat ex Ducatu, quod sibi pecuniam pro milite non concederet excommunicauit. De quo clarius quæ inde incommoda forent habent Historici, ego Bielscium folio 195. vidi, sedit Annis 27. Obijt 4. Martij 1310. Adamum Swinká Canonicum Crac. Notarium Regium refert. Miechou: lib: 4. cap. 52. qui etiam Zauffio Nigro Epitaphium posuerat. Iacobus Episc. Vladislauicē ex Preposito Plocensi qui obijt 1300. atq. ibidem sepultus ait Papr. in 2. Opere. Sed forte hic prætensus erat Episcopus, nam inter Vislaum & Geuardum Vladislauicē. Episc. nullum ponit medium Collector Episcoporum Vladislauensium. Hoc mihi sufficit quod horum armorum fuerit, etsi obijt Vislaus 1300. & Geuardus confirmatus 1301. illius quoq. annus erit 1300. Swinká vir generosus animi à Tartaris Pomorzanos defendit, Cromer. lib: 28. fol: 426. Zielenſcij in Palat. Plocensi, viri prudentia, & ingenio ad Reipub. negotia doctissimi, hinc dignitatibus effulsere Gregorius Palat. Plocen. Capit. Zakrocimensis subscripsit Sigism. III. confirmationem pactorum, vt patet ex Constitut. Regni. Erat postmodum & Mlaueſis Capit. illius germanus erat Notarius Zakrocimen. aliter verò Pincerna Plocensis Adamus Zielenſki, sicut habet Ianusouius in Statuto fol: 769. Presenti tempore ad subscriptionem electionis Sereniss. Regis Vladislai IV. fuerant Zielenſcij, Valentinus Castell. Plocensis, Ioannes Dapifer Plocensis, Vladislauus Zielenſki, Albertus, Sigismundus & Martinus, clarum igitur est quod virtute & heroicis actibus profecerint in Regno, quo nomen gloriæ & pietatis officia ab omnibus bonis dignè merentur, crescant sine interpretatione politicè & heroicè.

Grzebscij in Plocensi Palat. & eiusdem diuisionis bonorum cum Zielenſciis.

Krzyżanowſcij in Syradicē. Palat. magnis encomiis celebrata familia, quibus ad arma nobilitatis suæ admittere externos non erat opprobrij. Matthias Krzyżanowſki, qui maiores suos magnitudine iudicij attigerat 1520. corrector lurium & Statutorum destinatus fuerat, tunc Subiudex Poſnaniensis. Eius filij qui Ioannem Polak virum post in Regno magnum, antè verò Aulicum Regina Bonæ ad Arma 1563. assumpserant. Hieronymus Abbas Tynecensis, Ioannes Tribunus Poſnaniensis, Martinus Sereniss. Augusti Regis Aulicus. Electionem Sereniss. Regis Vladislai IV. subscripserunt, Ioannes ex Palat. Poſnaniē. & Stanislaus ex Sendomiriensi. Hinc liquet in quam distinctis Palatinatibus Krzyżanowſciorum Familia ornatum domus & Patriæ commoda obseruat.

Czaccij de Czac in Syrad. Palat. eiusdem diuisionis bonorum antiquitus cum Zielenſciis. Secutus maiorū suorum dignitatem Andreas de Czac Czacki, qui ob iudicij dexteritatem & doctrinæ excellentiā à pluribus Episcopis dilectus extitit. Hinc Decanus Włoclauiē. Cantor Poſn. Canonic. Gnesnen. celebre nomen reliquit, præcipuè cum in iudicijs Tribunalis Regni vicibus viginti septem iustitiæ cultor, vindex & ultor fuerat: Quapropter ad correctionem lurium ph-

ries in Constitut. Regni destinatus. Ex his celebris matrona Czárka Anna de Bloſczyſſom Gaiciſki conſors. virtutum ornatu clara, amita Reuerendiſſ. D. Episcopí Poſnanién. Szoldrſki, ex qua filius Albertus, & Elifabeth Pogorzelska Præſecti Pouidien. conſors cum Catharina Leſzczynſcij. Piotrowſcij antiqua Familia, atq; in continuo profectu virtutum & literarum, quocirca Cancellariis iudicijs additi, unde honor cum gratia Regali proueniunt. Ioannes Caſtos Sendomir. Scholaſtic. Lancicien. Canonicus Crac. Decanus Poſnan. & Secretarius S. R. M. Illius frater germanus Stanislaus multarum linguarum peritus. Ioannes verò Notarius Terræ Poſnanién. ob ſinceritatem cordis & vitæ, ab omnibus honori habitus. Gaſparum Canonicum Varſauién. reuſorem bonorum Regni in Maſouia habet Conſtitutio Regni 1563. ex his Piotrowſcij Annam progenuerat Rokosſowska Iacobi Theſaurarij Regni filia, quæ poſtmodum erat conſors Andrea Miaskoſki armorum Leliwá in Poſnanién. Palat. ex quibus Miaskoſcij Balthaſar Suffraganeus Wroclauia fuerat, vir doctrina, ſanctitate inſignis, à cuius patruo erant filij Ioannes Decanus Wielunen. Canonic. Poſnan. Stanislaus Secr. R. M. Sigismundi III. viri maturi in atate iuuenili. Albertus Aulicus, & Dapiſer Regis Sigism. III. per annos 43. Curia & Patria retulit obſequia. Poſt munus Marſchalci Iudiciorum Tribunalis Regni dextere peractum, atq; primum militari in Liuania, Moſchouia, Podolia, & Confinibus Regni fortiter deducta, ad Imperat. Chriſtiſſimum Rudolphum II. his Legationem expediuit, hinc Dapiſer Podolia, tandem Succamerar. Terræ Leopold. à Sereniſſ. Rege creatus, in meritorum ſupplementum in Turciam ad Ibraimum Dynaſtam Turcarum nouiter inſtitutum magnus Orator miſſus, ad mentem Reipub. & Senatus omnia diſpoſuit & terminauit, & cum aliquot centena captiuorum è compedibus liberauit, atq; in libertatem, & in Regnum deduxit, dies canicie ſplendidos redux Domino, in iuſtitia & pietate offert. Sigismundus quartus illorum frater in Ordine Prædicatorum Theologus, ad animæ deſiderium componit caeleſtibus mentem. Lucas quintus frater poſt literarum ſtudia, eximius miles cum Zolkieui & Koniępolſcio, Supremis Exercituum Regni Ducibus, dum trophæa deducit ad Cecoram in captiuitatem Turcicam deuenit, non tamen ut redijt (non ſine re-poſita pecuniaria ſumma) miles eſſe deſtitit, demum pluries in Regni Tribunalia Iudex electus, Subiudicis Terræ Podolia dignitate, iuſtitia, & veritate exequitur officium. Alexander vltimus illorum frater maiorum veſtigia imitando, amorem & honorem obtinet. Andreas filius Succamerarij Leopoldien. domi & in exteris nationibus literis, & morum grauitate conſpicuus, ſpem Patriæ, parentibus dulcorem, virentibus honeſto virtutibus, gignit atq; efformat. Soror Vſſula educationis ingenuæ germina intra ſacramenti vinculum cum Romano ſtrenuo milite Ioannis Caſtell. Oſuiecimenſis Koryciński filio, profert atq; contemplatur.

Maczenſcij in Syradienſi Palatinatu, viri docti, ſed quod dolendum ſuper Ioan-

nem, cuius opera extat Lexicon Latinopolonicum, quod Arbeiſtice viuendo manus ſibi intulerit.

Dziuoſij in Syradienſi Palatinatu.

Gáwronſcij in Syradienſi Palatinatu.

Kákánowſcij ibidem.

Záiackouij ibidem & alibi, qui ad Regni ſaporem & leporem virtutem & prudentiam adſtruunt. Electionem Sereniſſ. Vladislai IV. ſubſcripſerunt Venceſlaus Záiaczek Iudex Palatinatus Califiſienſis, Stanislaus Caſimirus. Záiaczek & Albertus, ex Poſnanienſi verò Adalbertus Záiaczek.

Dewknerowicij in M. D. Lit. Andreas qui in unione ad Regnum primus adſcriptus fuit ad præſentia nobilitatis arma.

SWISCZEWSCIORVM.

DELINEATIO & ORIGO.

SVNT columnæ tres iteratæ inferius ligatæ ad demiffam columnam, ſuper ſcutum militare: Originem, ſi antiquiſſima ſunt arma à Ducibus M. D. Lit. qui columnas in armis defererebant retinent. Quod ſi non tantæ antiquitatis ſunt, quia habent magnam conformitatem ad arma Kmitorum, Czarnobyſciorum, ab illo Duce bellicoſiſſimo & ſtrage Moſchorum initia ſeruant. Columnæ verò hæc, vel vexilla exprimunt, quibus meruit eorum parens in bello & caſtris

inſigniorum præmium, vel ſunt munitiones caſtrorum & urbium, nam in eiufmodi formam Moſchorum & Coſacorum ex arboribus conſtrui munitiones obſeruauimus. Bellatori igitur & irruptori in hoſtes conceſſa fuiſſe apparent, & in Volhynia habitanti.

MANEBIT VICTORIA.

REſonabit in hoc medium ipſius fortis viri Echo. Alexander Magnus vltimò pugnaturus cum Dario, licet pauca manu in quater centena millia procedebat, inſonabat tamen ſuis *Manebit victoria.* Et ne multitudinem hoſtium confundi valerent, efformauit vexillū vt ſcutum ipſius vndequaquæ ordinibus ſagittarum iteratis vallatum, impeteretur ex recto. Et appoſuit ſyngraphe: *Manebit victoria.* Eſi rem conſiderabimus & finem, Alexander victor triumphauit. Profectò erat echo fortis atque magnanimi viri. Finxerunt Poetæ arborem cuius rami aurum, & dixerunt: vt inquit Iul. Cæſ. Capaccio lib: i. Impreſſarum. *Vno auiſo non deſicit alter.* Mehercule,

cule, quando quidem bono militi succedit in bello optimus, & optimo non deficit succedere, alter subscribendum exercitui venit: *Manebit victoria.* Præsentia arma dum considero, ad columnas siue illa sint vexilla bellica, siue munitiones urbium robustæ iam illis subscribere non pigebit: *Mansit victoria.* Dicunt enim tacite, infractum pectus, cor audax, robustas manus, verum ut maneat victoria illorum ævumque in posteris contineat hoc unicum remedium. Corallus dum inter profunda est, & mollis & colore non pulcher conspicitur, eductus ex profundo maris, indurescit ab aëre, atque inde pulchrior & fortior euadit. Ita Familiæ nobilium ominabor, quæ ex bello cruento & periculoso euadit vegetior, breui pulchrior & fortior apparebit, tum quia illi dulce bellum non erit ut est inexperto, tum quia satagenti ad bellum, non audiet murmurantem. Parua sunt arma foris, si non sunt consilia domi.

Ostaphium Swiſzczowski fortiter pugnantem cum Iacobo Niezabitowski ad Grodecum contra Ducem Tartarorum, cum Bákáio refert Paproc. fol: 338. in 2. Opere sub Anno 1574 sub Iáztoueccio Exercituum Duce.

SZYDLOWSCIORVM.

DELINEATIO & ORIGO.

SVNT tres hastæ militares coloris flauī in campo rubeo. Super coronam est turris quassata duabus vexillis, ab imo coloris flauī & rubei à parte dextra & sinistra ornata. Initia ipsius sunt 1582. ad oppugnationem urbis Pleſcouiensis, dum Notarius Thesauri Sereniss. Regis Stephani, Christophorus Bernardus Szydlowski, in tota expeditione ad Pleſcouiam semper alacrem & viri fortis animum re ipsa declarauit, atque inter primos murum subiuit, hostilem munitionem conscenderit, atq;

cum hoste fortiter dimicando vulnus reportauit. Hinc commendatum ad Sereniss. Regem Ioannes Zamoyſki Dux Supremus, vnà cum alijs quos suprà iam nominauimus, atque cæteros quos in linea hac adducemus, ad Sarij Tesceram Ielita assumpsit & adscripsit.

VICI FATA SUPERSTES.

GRandis est pugna, si militis nudi cum armato, tyronis cum veterano: maior tamen pugna vincere fata fortunæ. Quapropter renitenti multo-

multoties cum aduersa fortuna cuidam dextro nobili & militi, & sæpius tribulato, tandem valeroso victori addidit quidam symbolum, truncum quercu enulsum à terra, è medio plantam viridem latamque habentem, & adscriptis: *Vici mea fata superstes.* Quod dum quidam miraretur, eandem Carolo V. ausus est inscribere, vt lib: I. Impress. Capaccio habet, dicens:

Cæanus moueat licet omnes undiq; fluctus,

Et potet Rhenum Theutona terra suum.

Non cadet Imperium Roma quo tempore Cæsar

Praerit, ac solus publica facta reget.

Sacra Ioui Quercus, nam sic radicibus hæret,

Et tamen ar'dulas huic rapit aura comas.

Profectò arma horum nobilium, quos ad sua Gentilicia fortissimus Dux Zamoyscius ex sorte humili natos admisit, non aliud habent in ore & corde translati ad dignitatem nobilium, quàm *Vicimus sua fata superstes.* Adsumt profectò plurimi fortes natura, graciles ingenio, sælices memoria, diuites fortuna, altiozem tamen gradum & statum sumere per castra & bella, per hostes, ignes & gladios, nihili curant. Incitat pectus, iuuat natura, vires capiunt, substantia non negat, virtus accendit, literæ commonstrant, at illi respondent: *Sufficit quod viuam.* O impudicam vocem! sic ne vos perire iuuat? Meritò igitur vos Lucam Sernij, Christophorum Bernardum Szydlowski, Stanislaum Pácholowiecki, Gasparum Wielkolucki, Valentinum Łápczynski, Petrum Frankum, Albertum Slowinscium, Gorlewscium, cæterosque viros, qui virtute accensi sua non fuistis sorte contenti, sed ad militaris equestrisque ordinis honorem animum meritis fortibus appulistis, magnis laudibus celebrare licebit. En vos. Serenissimi Reges benignè aspexerunt, heroes inter arma nobilitatis susceperunt. Zamoyscius inuictus Dux Satorum laudi honoriq; adiungere desiderauit. Vnicum igitur posteris faciendum restat, nimirum vt arbor singulorum in tantum floreat, vt videntes proferre audeant: *Aurea mala dabit.*

Omina ni fallant, Fama tu fana locabis,

Ambiguo interea fluctuet illa pede.

L I N E A H O R V M

Quos cum Szydlowiecio Illustrissimus Zamoyscius Magnus Dux Exercituum ad Gentilicia sua suscepit.

Christophorus Bernardus Szydlowski, Notarius Thesauri Regis Stephani ad Pleseouiam pugnator 1582. admissus fuit, & inter nobiles a Steph. Ser. Rege adscriptus cum posteris.

Sernij, Lucas Centurio Sereniss. Regis Steph. in Gallia miles, ad Liberonem Delphinatus Gallici arcis, & ad Liuronum cum Hugonetis, & in Patria in expeditione Vielicolucana & Zakolociana ubi Centurio fuerat, & postmodum ad Ostroenum

Ostrouum & Pfociam in Comitibus Varſauia 1581. una cum parente Bartholomeo Proconsule Sendomiriensi, ceterisque eius filijs & filiabus inter nobiles Regni adscriptus fuit. Stanislaus Serny ipsius germanus frater ad Pieczary magna fortitudinis & audaciae commonstrauit indicia, quibus laudem promeruit. & hos ad Gentilicia sua suscepit Ill. D. Ioannes Zamoyſki Supr. Exercituum Dux. Defert super coronam inter duo militaria vexilla unicum Ecclesiasticum cum cruce & inscriptione Saluatoris nostri I. N. R. I., militaria tranuersim albis & rubeis plagis distincta. In labro, fasciā flaua crux aurea.

Wielkolucki, Gaspar tunc miles prouocatorius Regis. Hic Gaspar Wieloch de villa Miastkow hereditaria Ioannis Łasocki in Pal. Masouia in oppugnatione Wielicolucensi accepta licentia à Supremo Exercituum Duce Zamoyſcio igne consumere turrim, à qua bellicis tormentis abstrahabantur plurimi e nostris, constituit. Ad pedites nostros igitur vexilli albi descendit, atque inde magno ausu cum igne ad turrim munitiois venit, ascendit, sed è sclopeto per utramque scapulam vulnus accepit, & desiliit. Sequenti die ligatis vulneribus idem cum alijs tentauit, sed per pectus & brachium transfixus fuit. Cum verò mortem contempserit & tanta ausus fuerit in medio hostium & armorum, ornatus dignitate nobilium & ad arma Ielita susceptus fuit 1580. Arma illius tres hastae nigrae in campo albo, super coronam turris ardens in memoriam nobilis conatus. Arma Sernij, & Vielicoluccij habet Papr. in 2 opere ad Ielita arma.

Slowinscij cognomento Wnukowie, Albertus Slowinski Wnuk, cui primum arma hac ad intercessionem & commendationem Illustris. D. Ioannis Zamoyſki concessa fuerant. Ille quoque nouam Zamoyſciam ut in ciuitatis decorem disponeretur commissam habuit. Consors sua Catharina Bráwicki armorum Kosciessa filia, Filios reliquit duos Andream in exteris nationibus literis deditum, in aula Serenis. Regis Sigis. III. educatum, in Multania, Suecia & Liuania militarem continuauit. Consors sua Anna Czechowska armorum Okſa, qui reliquit filios, sex Martinum militem, Ioannem Soc. Iesu confratrem, Albertum in Mathematicis eruditum & ad belli rationes bene instructum, Franciscum, Andream & Georgium. Alter filius Alberti Ioannes militauit per 24. annos Rothmagister ducentorum peditum fuit, in Cecora cum Duce Zotkiewski fortiter occubuit. Arma illorum Sariana, super coronam inter duas aquillarum alas expensas ponitur crux coloris rubei in campo ceruleo, hastae sunt coloris flauis in campo sanguineo.

Gorlewscij etiam ad Sarij stemma, cum differentia super galeam. Aliorum verò sicut Łápczynscij Geometra, & Pácholowieccij in superiori Tomo fecimus mentionem.

S O K O L A.

D E L I N E A T I O.

EST dimidium fluestris aprum cum capite, & dimidium nigri vrsi cum cauda, ad inuicem sic iunctæ bestia, per medium est cintura coloris rubei. Super coronam est medius vrsus, ceu stans cum anterioribus pedibus, versus dextram prospiciens.

O R I G O.

CAsimirus primus Rex duobus fratribus Sokola dictis, contulit præsentia arma ex hac occasione. Medijs & densibus in sylvis cum Rex iter haberet gratiâ venationis, aduertit vrsum latitantem contra aprum,

vbi propius accessit vrsus, constitit Rex finem spectando, & ecce irruit vrsus fortiter seuereque in aprum, sed fortior tunc famelico vrsu aper euasit periculum, atque insequi vrsum non desinit, concurrunt bestia, intendunt irati alterutrum odiosæ vitæ, quod dum fit, duo germani fratres Sokola in bestias miserunt manus, vnus aprum auribus tenuit, alter vrsum, correptis demùm gladijs, seuientibus & lassis amputarunt capita. Grata hæc fuerat Regi scena, sed magis magnitudo animi & fortitudo corporis, quocirca iunxit illis in arma nobilitatis aprum cum vrsu, & super coronam medium nigri vrsi apposuit, plurimaque bona & loca deserta in possessiones concessit.

S I N E T H E S E O.

MAgnarum rerum magna sunt encomia. Pulchrè Seneca 31. Epist. Si qua per laborem rectè feceritis, recedet labor, gloria semper manebit. Quod si labor fuit sine Theseo, hoc est sine socio adiuuante, sed per te ipsum tuum solius meritum, tuus honos, tua gloria. Profectò isti duo fratres Sokola, magnum retulerunt in conspectu Regis attoniti nomen, dum sine Theseo vrsum & aprum oppresserunt. Non potest satis mirari Oppianus apri vim & fulmineum robur, quandoquidem in venatione iam oppressus, dentes adeò ignitos præseferat, vt etiam occumbenti si trepidanti adhuc setæ de collo auulsæ dentibus admoueantur, quasi prunis ardentibus applicata concri-

concriscentur, dūm igitur audent sic auide in aprum & vrsū alijs timentibus & trepidantibus, & non accurrentibus, referunt nomen gloriæ SINE THESEO, Fortibus non deerunt. Democritus naturam cancri dum speculatur, vnicum posuit secretum contra fortitudinem siluestris apri & suis, ita quod nil amplius valeat dictum Aristophanis in *Lyfistrate*: *Si per Deas hodie me cominueris, soluam ego suem meum.* Imò nec illud Psalmi: *Singularis ferus depastus est eam*, nisi fortè extra literam eamus. Vis secretum? Profert: *Qui cancri ungulas ad pedes alligatos gestauerint, ferocitatem & impetum istius belluæ facile declinare possunt.* Equidem Sokola in deserto remedium tale non portarunt, attamen lauream retulerunt. Quapropter vt fabulosè iocatur Plato, Herculem aduersus cancrum desudasse, sicut etiam aliqui Elephantum cum Gambari cauda depingunt, ita puto ungulas cancri ad pedes alligare fabulosum est. Attamen & inde documentum Politicum sumere licet: *In æquinoctiali circulo solis progressus & regressus omnino fit à capricorno ad cancrum, à cancro ad capricornum.* Ita in circulo mundi à luctu ad gaudium, & contra, ab alto ad imum, à vita ad mortem, & contra, in benè viuentibus & morientibus progressus & regressus secernitur. Vincenda igitur sunt vobis aper lasciuia, vrsus iracundia, & quælibet vita animalis, vt non sine Christo & Deo, Sanctis & cælo permaneatis. Adsit igitur vobis in documentum cancer, cuius proprium est non mutare gressum. Hinc Aristophanes: *Rectum iter vt carpat cancer non viceris unquam.*

LINEA FAMILIÆ SOKOLA.

Sokola duo germani fratres, cui primum arma talia sub Casimiro primo collata fuerunt. Hi erexerunt ex cognomine suo bona Sokola. Comes Pomsliborius de Sokola erat Anno 1256. tempore Boleslai Ducis Maioris Polon. Msligneus Comes de Sokola tempore Lesci Nigri.

Galcenscij in Maiori Pol. Martinus Custos Posnaniē. Præpositus Louiciensis. Gnesnē, Lanciciē. Canonicus, in eius Epitaphio Gnesnæ legitur: *Vir optimus, religionis Catholicæ tenacissimus, iurium Ecclesiæ defensor & propagator, cui executor testamenti Erasmus Milenski Gnesn. Crac. Posnaniē, Crusiciē. Canonicus extruxit vt consanguineo 1579. Nepotes illius ex fratre fuerunt, Ioannes Cantor Gnesn. Scholasticus Vladisl. Canonicus Crac. S. R. M. sicut in Constitutionibus Regni in iuramento Sigism. III. legitur. Martinus qui tenuit Skarszewo, Sebastianus qui tenuit Wierzbno, Stanislaus tenuit Paduchy, eorum mater tenuit Nádárzyce.*

Piglowscij in Maiori Polonia. Martinus ex Palat. Kalisiē. electionem Serenissimi Vladislai IV. subscripsit.

Goreccij in Palatinatu Kalisiē. & Posnaniē. Alexander Gorecki ex Posnaniensi Palatinatu electionem Vladislai IV. subscripsit.

Drozdienscij in Volhynia, cognominati Vle. Michael Drozdiencki Vlewicz à Tartaris occisus 1576. eximius profligator Tartarorum, sed à multitudine oppressus.

S L O N feu ELEPHAS.

D E L I N E A T I O.

EST Elephas super tres montes stans cum vigilantī aspectu.

O R I G O.

Antiqua sunt arma & à multis Principibus vsitata, quorum etiam vsus fuerat primitus Cæsar Iulius, *ut etiam Commentator Alciati refert.* Aliunde igitur in Regnum sunt introducta, quibus quod nobiles quidam adhuc vtantur in Regno, vidi in sepulchrali in Podolia, in Ecclesia Laticouien-

si Beatæ Virginis Mariæ Ordinis Prædicatorum.

G V B E R N A T I O O P T I M A.

Magnorum virorum in gubernio & administratione Principatus, elephas symbolum fuit optimi regiminis. Quocirca de illis dicitur: *Numen Regemq̃ adorant.* Hinc Madagliæ seu encomia optimorum Principum Titi, Commodi, Seueri, Antonini Pij Elephas erat. Tria verò sunt quæ optimam gubernationem conseruant, Victoria, Misericordia, Honos, omnia hæc Elephas exprimit. *Victoriam*, quia nil fortiùs Elephante. Hinc Antiochus Soter data manu inualida exercitui Galatarum, suus Præfectus Teodora emisit in hostes vndecim Elephantos, quo hostes repressit, fugauit, vnde Alciatus Occiderabamur ait:

*Bellua seruasset ne nos fœdissima Barrus,
Vt superasse iuuat, sic superasse pudet.*

Misericordiam verò docet: Quondam enim puerum paruulum pungentem se attractum Elephas super aëra leuauit, vt discerperetur in frustra collisus, sed vt audiuit planctum, lento motu demisit in terram illæsum. Hic creuit de Elephante: *Compescit molliter iras.* Addit Plutarchus: *Existimantem tanto metu iniecto, satis illum pœnarum pependisse.* Honos verò, quia Elephantes (inquit Plinius) *Regem adorant, genua submitunt, coronas porrigunt.* Quocirca Martialis:

*Quod pius & supplex Elephaste Cæsar adorat,
Hic modo qui Tauro tam metuendus erat.
Non facit hoc iussus, nulloq̃ docente magistro
Crede mihi, numen sentit & ille tuum.*

Quocirca

Quocirca Oppianus affirmat, quod inter se Elephantes retineant certum sermonem, cui etiam assentit Clemens Alexandrinus dicens: *Animalia omnis generis habent suum dialectum per quem sese intelligunt & honorant.* Merito igitur inspectis presentibus armis gubernationem tutoribus armorum, & hanc optimam addidimus & inscripsimus.

His armis utebatur D. Sieranski, qui inuasus à prædonibus domi in villa ad Grodek in Podolia spectantem, crudeliter occisus fuit, sepultus Laticouia in Podolia.

SLONCE hoc est SOL.

DELINEATIO.

SOL omnibus notus, nam etiam talpæ sentiunt solem licet non videant. Sunt qui solem nesciunt, illi nimirum, qui contra solem versa facie loquuntur, attamen negare non possunt solem habere acutum gladium.

ORIGO.

Summum operis heroici quia declarant arma, virum quoque inter Senatores & nobiles pugnae & paci deditos pro Patria demonstrat; sicut enim sol inter planetas Regis officium tenet, ita ille primum summumque honorem obtinuit oriente sole, sed quod fuerit meritum tanti præmij, Historici non tulerunt posteritati. In Regno si acquisita fuerant satis dictum, si vero aliunde importata sunt, vtuntur enim sole pro stemmate nobiles in Gallia & Alsatia, & alibi, ideo non modicum honoris, si in Regno ab Anno 1391. Præfecturarum dignitatem administrarunt.

HONORIS SPLENDOR.

Honoris secreta admonitio. Non est dignum vt inde exigas honorem vnde refugis laborem. Ergo vaticinare: *Cui honor splendor, cui splendori honor debeat.* Rudolphus secundus Imper. inuendo vtrumque vt inquit Salomon Neugebauerius in Symb. docet: *Sit medium Deus & virtus.* Quapropter efformauerat currum, quem ducebant quadrigæ, asidebat currui sol, quo posito Poliaicum quoque solem & mundi splendorem, virtutem insinuabat, vnde supposuit scriptum: *Sic ad astra.* Puta honos, splendor, via. Attigit propositum Chrysost. super Math. *Quicumque desiderat primum caelestem, sequatur humilitatem terrestrem: non enim qui maior fuit in honore ille maior, sed qui iustior ille maior.* Ita est honor splendor, & splendor

honor. Argutè dicebat Seneca: *Pecunia ex quo in honore esse capit, verus honor rerum cecidit.* Hinc argumento manet, non esse honorem splendori, nec è contra, nisi iuncta sint Deus & virtus. Prouidè in Prouerb: Seneca: *Quies tibi non desidia sit, & cum ab alijs luditur, tu sancti aliquid honestiq; tractabis.* Reddiderunt me hercule (vt sine tergiuersatione loquar) honorem splendori parentes horum armorum, cum ipsum solem oculum mundi & lumen pro armis militaribus assumpserunt, significarunt nullum inter illos orcum & chaos, abyssum tenebrarum & antri extare, idè luminum tutores facti. Desiderauit idem Carolus V. Quapropter in splendorem alti honoris assumpserat symbolum dicente Neugebauerio: Super altissimam rupem extruxit arcem altitudinis præaltæ, desuper formauit Zodiacum cæli, in cuius summitate affixit splendidissimum solem, & apposuit dignum sui præconceptus lemma: *Non in auge.* Quali diceret: *Nec hoc sufficit.* Altio rem splendorem, altio rem honorem requiro, aucupor, verè hic luminum tutor & præses desiderauit fieri. Io. fauente vobis præsidibus horum armorum hoc video concessum, vt quod alij desiderarunt, vos sinu conseruetis.

LINEA FAMILIÆ SOLIS.

Antiquitate domus digno honore coronata, ab inferioribus inchoando prosequor. Maszkowscij, Zymbranus, quem Vladislaus Jagello Rex, Præfectum in Camenecia Lituaniæ expulso Vitoldi præsidio constituerat Anno 1390. vt habet Bielsc. fol: 375. Nicolaus & Ioannes Maszkowski ex Lenciciensi Palatinatu, electionem Sereniss. Vladislai IV. Regis subscripserunt.

SOLTAN Alias SVLTAN.

DELINEATIO.

SVNT duæ cruces à gladijs, super basim fundatam in montium ceu arma Abdank formam habentium, in summitate basis est stella lucida, pingitur super scutum in campo rubeo, arma candida, stella aurea.

ORIGO.

Præfert ex nominis significatione habuisse originem à Tartaris, qui Dynastarum filios Soltanos vocant. Quæ quidem appellatio transumpta est, postmodum ad honorem personis dignis exhibendum, vt quod latinis est: *Sua excellentia.* hoc illis *Sultanum* fertur, quod

quod tempore Vitoldi D. Litu. dum Kliouiam occupauerat, Tartari versus Kliouiam irruerunt, congregatus Russorum exercitus, parentem horum armorum custodem posuit, quem dum oppresserunt Tartari, die tota cum illis confluxit, & vsque ad noctem stellis lucentibus redijt. Hunc salutes in castris ceu victorem & magni animi virum, lingua Tartarica *Sultanum* vocauerunt. Huic talia arma Dux Vitoldus dedit, nec à noua appellatione remouit.

LABORE ET INDVSTRIA.

Nardus quæ honestum & vtile Patriæ generant, hoc vnum pernecessarium: *Labor & industria*. Seu *singulare studium & cura*, vbi enim natura deficit, ibi solertia suppeditat. Hinc prouerbio dicitur: *Vincit solertia vires*. Vnde Polybius de prudentia Xantippi Spartiani scribens, qui Romanorum copias profligauit antea insuperabiles, & Carthaginem collapsam erexit ait: *Et quid vires sine solertia? periculosissimum impedimentum*. Comparanda est solertiæ bonum cum Phænice qui singularitate famosus posteritate monstruosus est. Hic dum seipsum funerat, renouat. Et vbi iam nemo, iterum ipse, & qui non iam alius idem. Ita de solertia imaginandum venit, quæ ipso labore & industria comparatur. Hinc miratur Plutarchus coruos Africanos, qui potu indigentes lapidibus iniectis in aquam ipsam subleuant & bibunt. Et canem vidisse dicit: qui esuriendo mittebat in vas olei lapillos, & saturabatur. Quomodo (*inquit*) nouerat grauioribus immisis leuiores sursum elabi? quomodo nouit duo corpora vnum locum eundemq; non capere!

Mira est ingenij vis & solertia coruis.

Natura vt doceat quam sit ubiq; potens.

Parens armorum præsentium qui fortem hostium manum retinuit & debellauit, laborem, industriam, & solertiam edocuit. Antiqui vt hæc tria insinuarent posteris, aratrum commendarunt, quod tanti gaudij & honoris fuit, vt etiam sceptrum regum in formam aratri effigiarent. *Pier. lib. 48. cap. 13.* Nouerant enim quod labor & industria solertiam generant, solertia industriam & laborem conseruant. Totum hoc diligenti opera tutores armorum præscriptorum in bello, castris, iudicijs, & senatu mirifice propagarunt & promouerunt. Viuite & auratis mutate vestibus atras.

LINEA SOLTANORVM.

Soltan, cui primum talia arma collata fuerunt à Violdo Soltan, qui imaginem B. V. M. claram miraculis Zorouicensem inuenit. Habent hi originem ex M. D. Lit. nam Anno 1390. castra Litu. contra Lancastrum Angliæ Principem metata fuerant, vbi Soltanorum curia postmodum fuit, Stric: fol: 487. Iuanus Soltan ad Sixtum IV. Pont. Max. legatus cum Zachorowscio 1476. de illo Hippatius Pociey. Soltan Alexandrowicz miles Sepulchri Domini, & aurei velleris Hispanici obseruator, Thesaurarius Casimiri in M. D. Lit. &

Ioannes frater iunior Thesaurarius Supremus M. D. Lit. Fedorius Soltan Aulicus Sigism. August. Notarius Terrestris Vlodimiriensis, subscripsit privilegium M. D. Lit. 1563. eius filius Bogdanus, cuius filius Fedorius, eius vero Alexander Vicesgerens Capitanei & Palatini Kijouiensis, Thomæ Zamoyski Cancell. Regni. Iuanus Soltan germanus Fedorij Notarij erat Iudex Castrensis Kijouiensis. Iuanus Capit. Propoiscen. Fedorius Rzeciciensis Subdapifer. Erat ex hac Familia Iosephus Soltan Episcopus Ruthenorum Smalenscensium, qui in Latinum ob unionem sanctam scripta Moschorum referunt: Hunc Alexander M. Dux Lit. ad Helenam consortem miserat, ut instrueretur in Fide Catholica, erat postmodum Metropolita Kijouiensis, post Macarium Archimandritam Vilnensem post Annum 1499. Hic de unione & Florentino Concilio ad Niphonem Constantinopolitanum Patriarcham scripsit, post decessum illius Schisma in Russia usq. ad Michaellem Rachoza qui Clementi VIII. reddidit obedientiam.

S R O C Z N I K.

DELINEATIO.

EST pica super aridum & decisum rimum stans in campo sanguineo.

O R I G O.

Campus cruentus ostendit in campo Martis acquisita fuisse, ac militi Sroká nuncupato concessa. Est enim omissi boni pica atque bellicum sonare potest, ut in discursu patebit. Quocirca militi Sroká dicto etiam picus in arma nobilitatis celsit.

AD BELLVM VOCO OB PACEM.

FRuctus belli Pax. Qui igitur classicum sonat ob firmandam vel acquirendam pacem, non dicendus ille tyrannus cum nolit sanguine innocuo maculari, sed Pater Patriæ nuncupandus erit. Pica vocabat quondam ad bellum, ait Plutarchus. Auditis (inquit) Romanis buccinatoribus, obstupuit è vestigio & siluit, quæ loquax tunc erat, post dies aliquot quasi expefacta, omnem buccinarum sonum harmoniam & numeros summa admiratione omnium reddidit. Vocauit igitur ad bellum, verum ob firmandam stabilendamque pacem. Domestica namque ales quietem exoptat, dicitque: Nulla salus bello pacem te querimus omnes. Quocirca miles Sroká non tyrannus

pics dominij vltor, sed Regni pacifici miles, bello pacem quæsiuit, gladio pacem firmanit. Lego pacis symbolum picam fuisse bellatoribus, in *Pier. lib. 23. cap. 17.* Ezelinus in Feltrinos mouerat bellum, pica obuiam facta in eius delapsa humerum, vel vt alij volunt militari signo insedit, quam manu captam in omnibus expeditionibus contulit. Sequitur ominis effectus, mænibus vt appropinquauit, populus cui plurimum in loquendo studium, misit ex vrbe legatos, qui se Duci dederunt, pacataque ad eius arbitrium omnia nunciarunt. Strenuo huic bellatori insedit hastæ vel humeris eadem ales, ideo ceu victori in signum honoris celsit.

LINEA FAMILIÆ SROKA.

SRoká miles, cui primitus hæc arma collata fuerant.

Rochciccij, ex quibus à Maximiliano & Imperatore venerat ad Mscibouiense concilium ad M. D. Lit. Dominos, cum omnimoda authoritate & literis, si in Regem eligeretur, sed quia iam coronatus in Regem Sereniss. Stephanus Bathorius fuit, recessit. Bielscius folio 735.

S V C H E K O M N A T Y.

DE LINEATIO.

EST tuba venatica nigra argento decorata ligatura argentea crux ad ligaturam. Super coronam tres pennæ Strationis.

O R I G O.

Apparet auulsa à tribus tubis. Dum enim Ducis exercitus seruaret honorem, vnus ex tribus tubis in bello contra Pruthenos pro Duce Maseuiæ, miliri fortiter & victoriosè pugnanti, concessit vnicam tubam variegatam argento cum cruce, atque conciliauit à Duce in Maseuia ad

Ciechanouiam bona Suchekomnáty, à quibus bonis & miles & arma sumplerunt originem suæ appellationis.

G R A N D I A C A N O.

Vtrum armaque cano, cuius est aut vincere aut mori. Hercules namq; animus altaque cogitatio triumphantis, nulla esse alia vel potuit vel fuit. Refert Plinius & Diadorus, canes duos dedisse Regem Sophitæ
Alexan-

Alexandro Magno, quorum hæc auditas fuit, cum solo Leone vel Elephantepugnare. Quapropter Iul. Caesar Capaccio lib: 2. Impresarum depinxit hunc canem ad dorsum leonis consternati, & dedit legendum: *Nec casus cedam.* Profectò clari & fortis bellatoris est ita velle vincere, vt nec læsus cedat. Tuba bellica accendit vires bellicosi equi, vt Iob 39. dicitur: *Vngula ter-ram fodit equus, exultat audacter, in occursum pergit armatis contemnit pauorem nec cedit gladio, ubi audierit buccinam odoratur bellum.* Quod si equus sumit vires audita tuba, quid cogitandum de viro forti & triumphatore, quo scilicet pectore victoriam statuit, si verò vincere Bellona aduersa non permittit, mortem inuocat, mortem cupit. Hinc vnus triumphatoris in bello occisi insculptum sepulchro legitur: *Virtus sepulchrum condidit.* Præsentia Arma nobilitatis non aliud me hercule parenti eorum insonarunt, quam vel vincere vel mori, & hoc vnum causa honoris ratioque triumphi exitit: *Grandia cecinit, grandia in præmio obtinuit.* Videbam symbolum, vbi gallus vigilans super iacentem bellicam tubam stabat, & vocem edebat. Quid quæso cantus eius ad cantum buccinæ? Equidem plurimum: Vbi sic cecinit gallus, pax obuenit, vbi verò canit bellica tuba, classicum surgit. Igitur grandia canite pacis, grandia canite belli, sic grandes grandibus, grandiora obtinebitis.

LINEA FAMILIÆ SVCKEKOWNATORVM.

S Vchokownácki miles, cui primùm collata sunt talia arma, & bona à Ducibus Mosouia, in Ciechanouiensi districtu sunt bona Suchekomnáty, quæ fuerant concessa prædicto militi in hereditatem.

Kownáccij in Ciechanouiensi, antiqua & numerosa Familia, clara meritis.

Milanowscij in Palat. Cracouiensi, ex quibus aliqui transierant in Podoliam, viri bello clari, meritis præmia meruerunt. Ioannes cum Sereniss. Stephano eximius miles, cuius bona in Palatinatu Cracouiensi ad diuersos nobiles per sorores translata sunt.

Huchrowieccij, alias Hurowieccij in Palat. Crac. vnus illorum erat Burgrabius Cracouiensis. Nicolaus inter 12. & in Podolia viri triumphis, iudicio, & possessione clari.

Vrowieccij, qui eximia rei militaris contra Tartaros experientia ad dignitates & possessiones plurimas peruenerant. Nicolaus Rothmag. Sereniss. Regis Stephani magnus bellator, Moschorum strages, super Dzwina fluuium cito supersuit pontem pro toto exercitu eundo versus Sokotum 766. Bielscius, ex totis expeditionibus Moschouiticis clarus, habuit Vicecapitaneatum Cracou: ipsius germanus, vir in negotiis Reipub. & legationibus summe pernecessarius fuit. Venceslaus Vrowiecki Succamerar. Chelmensis, unionem Ducatum Osuiecineñ. & Zato. ensem subscripsit 1562.

Drabinscij in Plocensi Palatinatu, de paruo Drabin. Petrus cognominatus Kánia eximios filios marti & virtuti deditos Reipub. progenuerat.

Kaznow.

Kaznowscij in Lublinensi, de Stepkow vocantur Sopotij.

Słowikowscij in diuersis Palatinatibus, ex Makouiensi districtu exierunt. Iacobus eximius miles sub Luceoria.

Tuczkwscij, Ioannes Vasiliewicz eorundem armorum.

S V L I M A.

DELINEATIO & ORIGO.

EST media Aquila expansis alis in scuto supernè coloris nigri in campo flauo, infernè verò habet scutum, tres lapides pretiosos in modum trianguli dispositos in campo rubeo. Super coronam media Aquila cum expansis alis. Germania originem dedit, in Regnum illata sub Boleſlao Chriuouſtio, circa Annum 1125.

RERVM PROSPERITAS.

NVlla fortè gens est quæ Aquilis ceu Regulis auium non plurimum daret. Persæ ante Romanos multo tempore auream Aquilam pennas extendenti similem obtulerunt sacris.

Anacreon scribit Iouem aduersus Titanas profecturum sacrificium cælo fecisse, aquilæ volatum prospero auspicio victoriam protendisse, atque inde insigne bellicum auream Aquilam gestasse. Hinc huic aliti ætatum & aurispicum omnium consensu id honoris datum, vt magnarum rerum semper prosperi euentus significatione auspicia faceret. Quocirca etiam circa Platonis sepulchrum volitantem posuerant, cui inscripsit in Platone D. Laertius.

Cur Aquila ad tumultum hunc volitas? dic nunquid ab astris,

Hic habitare Deum fortè aliquem intuita es?

Imò anima extincti sum diua Platonis Olympum

Quæ colo, sed corpus terrigenum Attica habet.

Rerum prosperitatem meritò tutoribus armorum præſagire licebit, si Aquilam, & hanc expansis alis ceu volantem, atq; ornatam lapidibus prætiosis conseruant. Dicit Pier. lib. 19. cap. 2. quod in huiusmodi augurijs obseruabant veteres, quo gestu Aquilam spectassent, nam si volantem conspexissent, faustissimum & citra puluerem augurium putabant; si verò, sedentem animadu-

maduertissent, præ clarè quidem rei augurium ponebant, sed laboris plurimum perneccellarium ad adeundum. Hæc igitur Aquila nostra cum & volare videatur, & aurum atque lapides pretiosos deferat, maiorem felicitatem protendit quam Tarquinio Prisco cui pileum Aquila abstulerat. Quocirca & graues in Republica Senatores, & magnos in Castris triumphatores, & diuites in Patria ciues hæc Familia tenuit, aluit, seruauit. Hinc de Oporouio Sulimeo Vladislauensi Episcopo dicitur:

*Fecit Oporouio luxis prudentia Nomen,
Abstinuit tamen hic lite quietis amans.
Æquat humo templi sublimia tecta prioris,
Queritur in quæ suo machina prisca loco.
Sic nomen volucris referens illustre parentum.
Gemmatas frustra haud stemmate condit opes.*

LINEA FAMILIÆ SVLIMÆ.

Svlima miles, cui talia collata fuerunt arma in Germania, ex cuius lumbis in Regnum Poloniae descenderat vnus, cuius posteritas magno splendore illustrauit nomen & Regnum. Habuit filios quinque, qui in has oras deduxerant animum & fortunam, aliqui illorum in Podoliam descenderant, atq; sua domicilia constituerant, nunquam mutato cognomine ab armis qui ad Annum 1600. durarunt. Vltima Matrona Sulimæ in Podolia Camenetia curiam moriendo, donauit nouiter fundandis Sanctimonialibus S. Michaelis Ord. Prædicat. In Sandomiriensi Palatinatu adhuc Dei benignitate extat Sulimorum Familia, & inde subscripsit Electionem Sereniss. Regis Vladisl. IV. Georgius Sulima de Czarna. Romkâ Ioannes Episcopus Vratislaviensis consecratus à Iacobo Swinkâ Archiepiscopo Gnesnensi 1292. ait Dlugosius.

Zauisius Niger, qui magnopere Zauissiorum Familiam illustrauit, De quo Cromer. lib: 18. & 19. Bielle. sub Anno 1403. & in bello Grinualdensi, & in Coronatione Reginae Sophiae, qui plurimos hospites die Veneris Cracouiae qui tunc Coronationi cum Cesare Sigismundo aderant hospitio excepit, & multa beneuolentia tractauit, erat Capit. Scepusien. Hic Legatus missus ex Comitibus Neopolomicensibus ad Cæsarem Sigismundum occupatum bello Bohemico, captus ab hæreticis & Pragæ detentus multo tempore, ex qua dimissus captiuitate iuit contra Turcas Anno 1428. cum Sigismundo Imperatore, sed cum Cæsar reduxit metuentem pedem per Danubium, maluit fortiter pugnare, qui captus à Turcis & deductus ad Tyrannum ex controuersia inter duos orta, à quo nam captus propriè esset, occisus ab vno fuit. Vir erat omni vita, belli, pacisq; artibus clarissimus, & sempiterna memoria dignus. Extat illius memoria Cracouia apud PP. Franciscanos, ubi legitur:

*Arma tua fulgent sed non hic ossa quiescunt,
Diux memoriam miles ô Zauissa Niger.*

Duos etiam optimos Patriæ ciues amisit Regnum, Zauissios Nigros per tyrannidem Turcarum ad Varnam seu Dionisipolim Martinum & Stanislaum Anno 1444. de qua clade & captiuis atq; occisis Cromerus ad finem Libri vigesimi primi. Erant filij Zauisij Nigri, vt adnotauit Cromer. Vnius horum filia Barbara erat consors Comitis de Tarnow Castell. Crac. M. Ducis Exercituum Regni, quæ vixit 70. Annis, mortua 1517.

Farureij, eiusdem cum Zauisio domus & fratres, vnde Cromer: lib: 16. Erant in Aula Sigismundi Imperat. plures Poloni equestres Ordinis, inprimis Zauissus Niger, Ioannes & Farureius, Garbouius, fratres gente Sulimei. Hi noluerunt cum Imperatore adesse pugnae, quæ pro Pruthenis contra Regem Pol. fuerat, vt notat omnes nobiles in Curia existentes Cæsaris Bielsc. fol: 292. Paulus Farurey Tartaros ad Miedzibozum circa villam Radzinice profligauit, ad tertiam noctis pugnando occidit 400. Bielscius sub Anno 1516. Hic aduerte quod Farureiorum Familia sit antiqua, & quod ex nomine Farurey nuncupati sint Farureij, qui erant ante appellati Garbowscij, quod liquido apparet ex Bielscio fol: 33.

Garbouij, de quibus Cromer. & Bielsc. vt supra diximus, est Epitaphium in Koto incisum lapidi. Generosus Ioannes de Garbowo cæsus apud Choynice, hic sepultus 1490. Fuisse hunc germanum Farurey docebat Cromerus, vt supra, verum Bielscius sub Anno 1413. Garbouscios duos etiam meminit Ioannem & Farureium ex Dlugossio, qui Budzini militares hastas cum decore Familiae peragebant, eosdem folio 307. in bello ad Coronouiam.

Wlodek, Bartholomeum Wlodek Cromer. lib: 18. habet, qui contra Albertum Episcopum Crac. eo quod Petri Wiß filiam in consortem habuisset, & inimicitias conseruaret, non leuiter insurgebat, ni Tarnoniæ & arx serata obstitissent. Ioannes Wlodekiewicz armorum Sulimæ hæres in Kniehynice Castell. Halicien. Lespoli in Ecclesia Metropol. altare B. M.V. fundauit, quod Odrowaz Episc. consecrauit 1441. Ioannes inter occisos vitam seruauit patientiam bello cum Tartaris: Herburthus folio 261.

Chárbinowscij, Stanislaum Chárbinowski qui Regi significauerat de Henrico Plauenio Magistro Prussie, quod magno exercitu ad Coronouiam à Tuchola tenderet, Bielsc. fol: 306. & Cromerus ante ipsum lib: 17. Petrum Charbinouium Praefectum Podoliae refert Cromer. & in bello Grunoualdensi Charbinouicius ponitur à Bielscio fol: 295.

Oporowscij, antiqua & clara meritis & titulis Familia. Nicolaus Palat. Lanciciensis, vir grauis maturitate iudicij & Reipub. consilio, quales illa ætas libenter reuerebatur, subscripsit priuilegium Vladislui sub Czerwiensko 1422. Consors sua Christina, ex qua suscepit filios sex, Vladislaum, Stephanum, Boguslaum, Petrum, Nicolaum & Ioannem. Quorum primus Vladislaus Regis Poloniae Procancell. Decretorum Doctor, Decanus Crac. Praepositus Lancicien. Canonicus Vladislauien. fuit, sicut patet ex Priuilegio Vladisl. Cracouiae

dato 1433. Demum Anno 1434. Vladislauieñ. Episc. vnanimiter ex beneplacito Regis Vladislai electus per Eugenium IV. Pont. Max. confirmatus, & ab Alberto Iástrzębiec Archiep. Gnesnensi Sbigneo Cracouiensi, & Ioanne Chelm. Episcopo, in Ecclesia Ord. FF. Prædicat. Lanciciæ 19. Septemb. consecratus fuit, qui cum Annis sedecim & Mensibus octo Ecclesiæ Vladislauiensis præfuis-
set, ad regimen Metropolitanæ Gnesnensis, post Vincentium Koth per Nico-
laum V. Pont. Maximum Anno 1449. translatus fuit, quam cum annis quatuor
& dimidio gubernasset Paralisi obiit Oporouij 1454. & ibidem in Ecclesia S.
Pauli primi Eremitæ epultus fuit. Petrus eius germanus erat Vexillifer Len-
ciciensis, postmodum Palatinus, cui ille omnes penè thesauros vnâ cum Oporo-
uienti arce testamento legauit. Habuit enim sibi inter alios fratres magis di-
lectum, sicut Author Episcoporum Vladislauensium post alios refert, subscri-
psit Priuilegium Vladisl. pro libertate Ecclesiæ 1433. Palat. Lancic. Ioannes
erat Palat. Bresteñ. 1475. Andreas Oporouius Iurisperitus Archidiaconus
Gnesnensis, Canonicus Plocensis, quem cum non plenè Capitulum Plocense
in Episcopum elegerat, nam sex ex intentione Friderici Imperat. Casimirum
Boleslai Vratislaviensis Ducis filium, duodecim Striborium Pielscium gente
Przerouium Archidiaconum Plocensem, & sex Andream Oporouium, illum
Casimirus Rex Pol. literis designatione & Nuncio Nicol. Chrzastowski Vexil-
lifero Cracouiensi impensius promouit, sed Sixtus IV. vt omnibus satisfaceret
Casimirum Ducem Annos 18. habentem Episcopum Plocensem renunciauit,
& Oporouium Episcopum Vermiensensem translato Nicolao Tungeno in Came-
necensem constituit Anno 1471. Cromer. lib: 27. fol: 408. Erasmus Oporo-
wski Castell. Crusuicien. cuius manum & subscriptionem ceu benefactoris &
eleemosinarij habet Monasterium Mogilnicense, consors ipsius Kamieniecka
armorum Pilawa, ex qua suscepit filium Stanislaum. Crusuiciæ plurimorum
cernuntur Epitaphia, ubi Præfecturas tenebant, quorum vnus Capit. Crusu.
habuit consortem Castell. Belzensis Herburth filiam cum qua reliquit prolem.
Stanislaus Oporowski Decanus Crac. Protonotarius Apostol. Procancell. Regni
Priuilegium Vladislai libertatis Ecclesiæ & personarum subscripsit 1433.
Sluzewscij de Sluzewo in Cuiauiā antiqua Familia, Ioannes Castell. Brestensis
1475. Wasiko Vexillifer Brestensis 1436. vt dicit Priuilegium apud Priluticum
lib: 5. cap. 3. Ioannes de Sluzewo Palat. Brestensis, Capit. Conineñ. Legatus in
Prussiam, Bielsc. fol: 619. subscripsit Priuilegium vniōis ad Regnum Duce-
tus Osuiecimeñ. & Zatorieñ. 1562. sepultus in Sluzewo.
Srzipscij, eiusdem diuisionis cum Sluzewscijs. Nicolaus Iudex Bobrownicensis,
Petrus Tribunus Dobrzynensis.
Chodowscij, eiusdem diuisionis bonorum in Bobrzynensi Terra.
Gámrátij, Familia antiqua & magnis honoribus in Ecclesiā clara, veniunt à
quinto filio Sulimæ qui in Regnum venerat. Ioannes Gámrath Nuntius an-
te Legatos ad Sigismundum Imperatorem vt nepotes suas filias Adalberti Ar-
chiducis

chiducis Austriae unam Vladislao, alteram Casimiro concederet, sed malè in-
formauerat ignarus rei Imperatorem, cum futuros legatos dixisset, ut in cura
ipsius Vladislaus Jagellowicz Rex fieret, Bielsc. fol: 351. Stanislaus Gámrath
Castell. Polanecensis subscripsit in Iedlna Priuilegium Vladislai Regis liberta-
tis nobilium & Ecclesiæ. Petrus Gámrath quem blanda fortuna & Bonæ
Sfortiæ Reginæ beneuolentia ad magnos in Ecclesia Polona gradus euexerat,
nam ex Archidiacono Pultouiensi, Decano, Varsau. Parocho Visconiensi Epi-
scopus Camenecensis 1533. translatus ad Præmislien. 1537. inde ad Plocensem
postquam Choienski ad Cracou: Pauli III. Pont. accedente consensu 1555. tum
ad Cracouiensem post decessum Choienscij 1538. tum per Martinum Cromerum
per literas obtinuit quod simul cum Archiepiscopatu Gnesnensi teneret quoq;
Cracouiensem post Ioannem Látalski 1541. Obijt Cracouia Aetatis 58. 1545.
De hoc Ianicius:

Vir grauis ac constans & Regi gratus & Aulæ,
Et Christoph. Kantski in Crac. Episc.

Extulit & rara & patrio memorabilis orbi,
Sors Petrum geminæ sedis honore suum.

Nec malè norat eam gratuitas, constantia, magni
Largaque dextra viri conciliare sibi.

Author Plocensium Episc. ita de illo: Creditur certè quod cum supremis fatis
admoneretur, longè diuersum genus vitæ quàm quod in iuuentute vixerat su-
scipisse, & ob præclaram liberalitatem quæ erga egenos ferebatur, alijs quoq;
virtutibus cum eximia vitiorum detestatione mortem piè & feliciter obiisse.
Est ipsius effigies Cracouia apud PP. Franciscanos in claustro mortuorum,
sepulchrali verò ipsius manet inscriptum.

Gámrathum Regina potens Bona Sfortia Petrum,
Cracouia & Gnesnæ Pontificem statuit.

Nunc iterum hoc nomen Gámratus aliqui assumpserunt; Ex Belzen. Palat.
subscripsit electionem Sereniss. Vladisl. IV. Gámratus Ioannes de Przew
Przewski.

Przyłusci in Biecenſi districtu, viri literis & honesto dediti, ex Gámratijs de-
scendunt. Iacobus vir iuris nobilis peritia insignis, cuius memoria est, statu-
tum Regni compilatio, in quibus contra libertates Iudeorum, quod illas Bole-
slaus Dux Calisia Atauus Casimiri Magni non debuit ut contrarias legibus
concedere insurgit, sed illi fortè negabunt dicta Prilusci & confirmationem ab
alijs Regibus & Pontificibus etiam producent, ut habet Sarnicius fol: 284.
Rádziuil, qui ex M. Duc. Litu. suscepit hæc arma ad Chrodlo 1413. Bielsc. nunc
utuntur illis Ioannes Sawicz Ryczgorski, Gotuntouij Ioannes, Bartholomæus,
Martinus ex Strawinska nati.

Milonſcij, notant de Oporow Familiam, sed quia Vladislaus Oporowski Castell.
Inouodslauien. bona Milonice obtinuerat in Lenciciensi Palat. vocatus fuit
Milon-

Milonski, vixit circa Annum 1498. Nicolaus Castell. Brzezineſi. emit bona Slawoſſow 1468. quæ in eorum poſſeſſione eſt. Ioannes & Nicolaus fratres filij Caſtellani Inoulodſlauieſi. diuiſerunt inter ſe bona, ille accepit in Terra Lencicienſi, iſte in Maiori Polonia. Hinc à bonis Grocholino Grocholiſki nuncupatus fuit Anno 1534. Stanislaus, Ioannes, & Sebastianus Milonſcij fratres germani bona inter ſe diuiſerunt. Hieronymus heres in Slawoſſewo eorum patruelis, poſt militarem, Secret. R. M. Bonorum regalium reuiſor in Maiori Pol. Adminiſtrator Zuparum Wielicenſium, Tribunus Syradienſis, tum Caſtell. Roſperſceſi. procedit virtute ad maiora. Eius parens Sebastianus atq; Auus Sebastianus Aulici Sereniſſ. Regum, hic Sigismundi I. ille Sigism. Auguſti.

Liczkoſij in Pilzneſi diſtriſtu. Ex his erat Martinus Præpoſitus Tarnouieſi. cuius nepos Petrus Lyczko: Epitaphium in Tarnow.

Zabokrzeccij in Lencicienſi Palatinatu.

Szaloſſcij in Sandomiriſi Palatinatu.

Borkoſſcij ibidem.

Oziembloſſcij in Sandomiriſi Palat. & in Samogitia, unde Hieronymus electionem Sereniſſ. Vladislai IV. ſubſcripſit.

Vlanowicij in Maiori Pol. Ioannes Caſtell. Rogozinenſis 1413. cuius meminit Priliſcius lib. 5. cap. 3.

Sulkoſſcij in Lencicienſi Palatinatu, & in Podolia.

Przyboroſſcij, Dobieſlaus Notarius Caſtrenſis Poſnaniſis. Martinus frater ipſius Canonicus Poſnaniſis.

Kileſſcij, Stanislaus Canonicus Gneſn. Decanus Pultou. Epitaph. Gneſnæ 1550.

Trzćienſcij in Palatinatu Crac. ex Gamratis veniunt, quia enim Gaſpar Gámrat in ſocietatem matrimonij aſſumpſerat ſibi Czarnkoſka heredem in Trzćiány, & alijs poſſeſſionibus inter Sędziſow & Rzeſſow à villa Trzćiány vocatus fuit Trzćienſki, cuius filius Gaſpar medietatem horum bonorum vendidit Domino Sepichowſki, & hic Gaſpar tres filios hanc vitam mortalem intueri fecit cum coniuge Skotnicka de Familia Ligezow, Chriſtophorum, Stanislaum, & Venceslaum. Chriſtophorus duas uxores duxit, primam Kwiliſka, cum qua edidit filios Georgium & Ioannem. Georgius homo maxima dignitatis & ſapientiae, & apud Rempub. benè promeritus. Ioannes verò ſteriliter deceſſit, alteram coniugem duxerat Rzeſſowſka armorum Wężyk, Adami Rzeſſowſki filiam, cum qua filios progenuit, Adamum, Stanislaum, Chriſtophorum, & Nicolaum. Hi igitur tres Adamus, Stanislaus, & Nicolaus, vitam ſuam Patriæ inſeruientes militiae conſecrarunt & de Repub. benè erant meriti. Quartus tandem nomine Chriſtophorus Archipreſbyter & Parochus Eccleſiæ Beatae Mariæ in Circulo Crac. vitam honeſtiſſimam tali honori congruam & condignam, totiſq; Vrbi ampliſſimæ notam multisq; annis præclaram duxit. Huius frater uterinus Adam, qui adhuc in viuſ extat

duos filios huic vitæ mortali superstites edidit. Nicolaum qui in Ordine Societatis IESV præclare viuit. Alexandrum, qui primo in Aula Illustrissimi Martini Szybskowski Episcopi Cracou. tandem post decessum eius in Aula Nepotis ipsius Illustrissimi Episcopi Varmiensis, multis annis suis præclaris meritis bonum nomen magnæq. æstimationis apud homines nunquam morituram famam sibi comparauit. Tertius tandem Georgius nihil à vestigijs progenitarum suorum decedens ad obsequia charissimæ Patriæ paratus, mala valitudine compulsus est propositum suum mutare. Alter filius huius Gaspari Stanislaus accepit Buchowska de Terra Præmysliensi, unicumq. tantum Stanislaum nomine reliquit, hic tandem sociando sibi in coniugem Rzesowska quam Mârchocka progeniuit, filios produxit Christophorum & Ioannem, qui in variis expeditionibus contra hostes Patriæ cum magna Familiæ suæ atq. immortalis fama decertarunt, quorum unus nomine Ioannes apud Turcas captiuus viribus fractus, huic vitæ miseræ valedixit. Tertius huius Stanislai filius nomine quoq. Stanislaus, in Aula Illustriss. Domini Dinoff Palatini Syradien. Filiusq. ipsius sua obsequia præstans cæteras nationes, Italiam, Galliam, ac Hispaniam petijt, tandem ad paternum solum Deo fauente rediens, in huius præclarissimæ Familiæ obsequiis vitam ducit. Tertius filius Gaspari Venceslaus de Czarnkowska genitus, tres filios excepit, Ioannem, Martinum, Stanislaum, qui possessiones suas Domino Dębicki vendentes, steriliterg. viuentes, de hac vita migrarunt.

Sulikowscij ex Lenciciensi.

Iacimirscij in Podolia, Paulus Aulicus Regius reliquit filios Christophorum & Andream Christophorus habuit consortem Hynko filiam, quæ prius erat Piasecij consors, erat eximius miles in Moschouia & alibi, ex duabus consortibus reliquit Stanislaum, Ioannem, Petrum, & Paulum eximios milites, & filias Annam Laskowscij, & Sophiam Ioannis Slomowski consortes. Hic reliquit filium, qui in Ordine Prædicatorum Theologus, virtuosi splendoris colligit incrementa. Ex Paulo filio est Ioannes ex Choćimirska natus, qui contra-cto matrimonio cum Chometowska reliquit prolem. Adrianus quem alij Andream dicunt, erat Legatus in Turciam Pocillator Podoliæ.

S O W A siue N O C T V A.

Hostem latitantem fortè exprimunt hæc arma,
quem vigilans miles diuturna expectatione fatiga-
uit, & oppressit. Quod si ita est, dicere poterimus:
*In vos nempe omnis celi pelagiq; rapina est,
Et fatale rapit, quem manet exitium.*

DE CHARIBDI IN SCILLAM.

ADuersæ fortunæ quæ ad sublimia deiectum non leuiter promouet, sed
funditus deprimit, conuenit dictum, sed etiam hosti infelicitè bellanti,
qui vitam, fortunam, substantiam, & famam simul amittit in bello,
quadrare potest, nam sic depressus, si fugit à conspectu leonis incidet in
vrsum, si propria n adierit domum, ei obueniet serpens. Tutoribus igitur
horum armorum linceis oculis præditos esse necesse est, vt Xenophon quon-
dam suo Cyro dicebat:

*Et muros penetrant fulgentia lumina Lyncis,
Et secreta acies perspicit ingenij.*

Eo enim pacto non caditur de Charibdi in Scillam, atque eodem hostes
Patriæ trudentur in Charibdim vt veniant in Scillam. Noctua in die dormit
in nocte vigilar. Tu die noctuq; vigiles. Illa latitat, tu latitare desine, si
vigilare cupis, sic tibi exanimi sententia omnia succedent. Noctua Athe-
nien-sibus indicium victoriæ fuit, ait *Suidas*. Quapropter ipsis feliciter a-
gentibus creuit dictum: *Noctua volat*. Quocirca & in nummis vbi ex vna
parte ponebatur Pallas Galleata, ex altera ponebatur Noctua. Omnia hæc
in nomen fortunamq; his qui tuentur arma præsentia, nec patiuntur in æ-
ternam lumina claudere noctem.

LINEA ARMORVM.

SOwá ab Armis miles vocatus.

Piaskowscij, vnus illorum sepultus in Buczac quiescit cum his armis, cognomi-
natus Sowá.

Sowká, sed sunt differentes alij armorum Prawdżic, vt patet in Bielscio fol: 253.

Alij horum armorum diminutiue dicuntur. Iuanus Sowká Pontium Curator
ex Terra Vnepsensis. Recessum de vniõne Litu. 1563. subscripsit.

S T O L O B O T.

DELINEATIO.

EST sagitta fundata super duos triangulos, ornata in medio duabus crucibus. Aliquot arma nobilitatis iam adnotauimus cum simili fundamento duorum triangulorum. Venit mihi in mentem non hic exprimi Mathematicos triangulos, sed castra Tartarorum, illorum enim tentoria ignobilia sunt, quas Kotarchas vocant, formantur verò in modum triangulorum sæpe sepius, & ibi ab iniurijs cæli sub Iaponcijs delitescunt. Apponunt his alij super coronam caudam Pauonis.

O R I G O.

ADucibus M. D. Lithu. ortum habet, vbi & sedes suas primas retinet, sed quia miles Stolobot in Seueria Moschouitica vulgò dicta domicilia habuit quæ Russis iuncta est, ideò conformitatem ad Volhynensia arma retinuit. Itaque castra seu Tartaricum. Kossum euersum in armis representat, sagittis & frameis funditus quassatum.

V T C R E S C A S.

OMnibus sub luna degentibus id è cælo concessum vt crescant: Sed diuersa res ad eò est, crescere generatione, & crescere virtute. Omnium nobilium cætui quibus arma sunt insigne generis, est quoque speculum virtutis, quomodo scilicet eorum maiores creuerunt, & quo ipsi quoq; debeant crescere modo. Apud Iulium Capacio, video libro primo expositam auream pateram, ex qua triticeæ pendent graues grandæque spicæ, additum legenti: *Falici numine creuit.* Profectò certior modus crescendi haud est. Nil sine Deo. Nil sine Fide. Nil sine conscientia crescit. De Primo: *Omnia possum in eo qui me confortat.* De Fide: *Sine Fide impossibile est placere Deo.* De Conscientia: *In maleuolam animam non introibit spiritus sapientia.* Hinc Aug. lib: 4. de Ciuit. Dei. Rerum, gentium, nationumque Imperium penes Reges erat, quos ad fastigium honoris non ambitio popularis, sed spectata inter bonos moderatio prouehabat. Quapropter sanguine & virtute hæ-

tute hæroica præstantes, non instant vt sibi honores proferantur, sed ipsa Respub. dignos iudicat honore. Gloriam enim & honorem non debet sequi virtus, sed ipsa virtutem. Ita Cætoni ciuitas alma ob eius virtutem non petenti detulit honorem. Parens armorum præsentium quia creuit, præsupponit meritum non auri vel argenti, sed obsequiorum Patriæ & Duci, in gladio, sanguine & vita. Restat tutoribus modernis, respondere factis, Sequimur, vincimus morimur.

LINEA STOLOBOTIORVM.

Stoloboth primus parens armorum miles strenuus, Wincouij eximij in castris. Semianus Winko in Russia à Sigismundo Augusto suscepit bona pro meritis. Iuanus Winko ad Wielikoluki virtute hæroica præstans miles. Basilius Winko occisus ad Drobobuzum. Nicolaus Rothmagister ad munitionem Bialokumensem in Liuania è tormento bellico vitam finiendo, fortis animi sanguine descripsit trophæa. Manent in districtibus Kowennensi Volhyniæ & Trocei Palatinatibus.

S Z A S Z K O.

DELINEATIO & ORIGO.

EST litera M cum cruce. Hanc differentiam tenent arma hæc ab insignijs Masalsciorum, quia in illis litera M omnibus lineis recta, & crux, rectis lineis constans. Hic verò Linea vna à recto declinans, & crux non in rectum formata, quod communiter Ruthenis proprium, vt transuersum crucis deferant inclinatum. Opinor quod nomen militis velloci, in quo Christianus ex paganis tropheæ deduxit. Super coronam sunt tres pennæ Strutionis.

POST TEDIA BELLI.

Poenam aliqui describunt Ciconiæ cum serpente, & post longa rædia belli, serpentem draconem Ciconia deuicit, & tale obtinuit grammæ. Equidem deiectis barbaris à fidelium consortio & Regno, barbaris inquam, prædam & sanguinem exposcentibus, eodem lemmate illi gratificandum.

dum venit, audacter enim obstando hosti, protestati Patriæ & Ducibus, fidem & constantiam. Quondam Agamemnon leuauit in scuto caput leonis ad terrorem hostium, vidit Pausanias & risit: *Quid (inquit) iuuat superue-*
litus & apparens in superficie terror? Si intus in radicibus pectoris deerit audacia, prudentia, fortitudo, terror, error, à vilissimis enim confunditur, dispergitur, tollitur. Ille solus refert tenetque laudis & honoris præmia, qui re, actu, effectu, Martis trophæa, Herculis dona obtinet. Quapropter Greg. Nazian. Oratione 18. ait: *Id singulare semper obtinet felix bello & Marte, fa-*
lix iudicio, consilio, veritate: ut continua numeret præmia. Arma præsentia ipsa facie Martem acclamant, Mineruam præsentant, vnde Mercurij thesauros retulerunt. Exprimunt & conceptum & factum, ideò tenent arma & parma, non illis vnicum bellum, non priuatus campus, non segnis congressio, non assuetus tantum hostis fuit, sed continuus labor, perpetua vigilia quælibet occasio belli, vsque ad tædium quoddam fuerat, ideò militis optimi signum & literam, feruentis Christiani crucem & nomen, de arena triumphali deportauerunt. In nuptijs cuiusdam Ducis Monte alto ad dona sua opposuerat legendum: *Sit facundus amor.* Sumo in aliud ipsum dogma: Semper Reipub. & Senatus facundus est amor, in amantes Patriam & Rempub. vt quantum quis tenet amorem in Patriam, tantum de debito imò maiorem meretur in se & suos. Igitur nobilissima posteritas, præstita Patriæ dona numerate, vt ad beneficia consueta boni iudicis, animus inuitetur.

LINEA ARMORVM SZASZKO.

ŞZafzko, cui collata arma primitus fuerant. Tychonius Szafsko in Palatinatu Bracławiensis electus à nobilitate exactor Contributionum Regni 1601. Quod profecto & iudiciosum & probum virum commendat & probat. Nicolaus Vexillifer Bracławiensis eximius in castris miles, obiit 1624. De hoc Constit. Regni 1607. Eius soror Anna Czerlenkowska.

S T V M B E R K

D E L I N E A T I O.

SVnt arma similia armis Radzic. Differunt in hoc quod ibi adduntur stella hic non, etiam hic anchora est cum vncis sagittarijs campus rubeus. Super coronam tres pennæ Strutij. Veniunt ex Germania, quomodo in Regnum illata non dicunt Scriptores. Attamen cum Regina Bona vel Henrico Rege venisse putarem, nam illorum moderna scripta, solùm faciunt mentionem. Ab his armis vocabantur Stumberkouij. Discursus vide in Radzic.

Ventorum contemnit rabiem fluctusq; sonantes,

Anchoram ad salutem iecit.

S T R V P I N S C I O R V M.

D E L I N E A T I O.

EST scutum per medium in latera duo sectum, ita quod duo constituentur campi, supernum & infimum, seccatura est lata, campi albi, cinctura nigri. Super coronam manus cum gladio vibrato. Alij vocant hæc arma Kotficz, vtuntur his in Grodnensi districtu, & inde in Præmissiam & Volhyniam venerunt Strupinscij, Lenkieuicij & Kalenkieuicij, & notant Familiam de Strupino, vide arma Kotficz primò, notant Annum in Regno 1281.

SZEPTIC

S Z E P T I C C I O R V M.

D E L I N E A T I O.

EST solea ceu Pobog, sed ab vna parte vnci habet sagittam, vbi & qua ratione assignata fuerint, ipsi dicent. Vtitur his Petrus Szepticki de Vcherce, tenet matrimonium cum Christina Promienska.

S Z Y D L O W I E C C I O R V M.

AVta arma sunt Odrowanzia, circuit enim Draco allatus illa, ponendo caudam serpentinam in faucibus. Possessores Opatouiae Szydłowieccij ceu potentes titulo, honore, & bonis arma sua Odrowanzia sic munire voluerunt. Patet id ad portas Magnae Opatouiae. Quibus etiam armis utebatur Illustrissimus & Reuerendissimus Dominus Radziuil Cardinalis Episcopus Cracouiensis, ex Linea materna.

OS (†) (SC)

STRZAŁA ZIELCAMI.

Hoc est: SAGITTA cum cruce frameæ.

DELINEATIO & ORIGO.

EST sagitta in auricula disrupta ad medium, gravata antiquo more ferro, per medium tenet defendiculum manubrij frameæ. Super coronam tres pennæ Strutionis. In bello acquisita fuisse in M. Duc. Lith. puto cum Tartaris, ipsa edocent arma, & sicut quidam dicebat scribendo in hæc arma: Bellis attriuit fortunam, gloriam, cruentavit, purpuravit nomen.

IN COR PLUTONIS.

Hoste mittente sagittam, scopus cor vel caput. Qui enim pugnando intendit auferre vitam, prin-

cipalia membra hominis ferit. Igitur ex aduerso letiferam tu quoque mitte sagittam, quod si tam sælix pugnator fueris, ut ipsius arrepta sagitta tetendas arcum, mitte in cor ipsius ceu tui Plutonis. Lego apud Pier. lib: 42. Herculeæ sagitta vulneratum esse cor Plutonis. Dictum quidem est de infernali Deo, sed intellectus ponitur de alio. Sunt qui interpretantur dictum de Philosophia, nam ut inquit Nazianzenus: Philosophia omnes latebras penetrat. Quocirca cum latitans quoque in inferis tenebrosis Pluto à Philosophia inspicitur & penetratur, feritum cor Plutonis Herculeæ sagitta fingitur, sed verius non iam interpretatum erit, quam de hoste tyranno. Pluto est, & arte Plutonis quoque tolli consuevit. Non enim diuturna eius potestas esse valet qui semper & ubique est timidus, nec Deo nec hominibus gratus, ceu inuasor & violator boni & pacis. Sagitta hæc armorum nobilium ornata cruce, sanguine madens, & scissa per medium. Herculeæ profectò est, nec tendit nisi in cor, & hoc felleum tyrannicum, abominabile. Aristarchus usus fuerat sagitta rupta cum cuspidine acri sine cruce in damnationem & submotionem carminum adulterinorum apud Homerum. Vestra quoque sagitta sit in eundem terminum, seruiat Patriæ, tollat ipsius hostem.

Vtuntur his Armis in M. Duc. Lit: ad Nowogrodum, & in Czerniechouiensi Oransci, ex his Iacobus Oranski Subiudex Czerniechouiensis, Iudex in Tribunal. Regni fuit.

STRZA-

STRZALY W TVZINIE,

Id est Fasciculus Sagittarum.

DELINEATIO & ORIGO.

Sunt sagittæ simul iunctæ sicut fieri solent in pharetra. Concessa fuere optimo sagittatori ex arcu, contra non ignauos sagittarios, in campo rubeo. Super coronam cauda Pauonis.

SEMPER FERIT.

Scio Horatium dixisse: *Non semper feriet quodcunq; minabitur arcus.* Quod diuina quoque docebat Scriptura Psalms: 46. *Deus conteret arcum eorum & arma confringet.* Ferr exponentem eos, qui postposita pietate spem

omnem in ferocitate sua posuere, conteret. Quo concesso de barbaris & sceleratis dicendum venit: *Semper ferit sagitta.* Quare Agesilaus dicebat: *Triginta millibus sagittariorum se pulsum fuisse Asia.* Dicebat ille quidem de sagittarijs in nummis, qua summa corrupti fuerant Athenienses: sed verius de realibus & propriè dictis sagittarijs intelligendum venit, quod feriant semper. Sagittas Apollinis semper ferire, docti Græci affirmarunt, de qua Psalms 126. *Sicut sagitta in manu potentis, ita filij excussorum.* Cumulum sagittarum inspicio, ut non possint ferire denego, quia aptitudine effectum generant. Proponant igitur posthumi sui parentis militarem prudentiam trophæa: Semper feriant hostes Patriæ, in campo tamen Martio, hi namque merentur præmia. Vnicum tamen reuocabo vobis in mentem, quo ut tempore belli colligitis trophæa, ita quoque tempore pacis conseruetis præmia. Est autem quod apud Pindarum obseruo in Olymp. Od. 2. *Tela,* vocat verba: *pharetram,* sententias. Et ait: *Multa mihi tela velocia sub cubito in pharetra sonantia exaudiuntur, propter orationis acumen, & laudationum oportunitatem.* Vtrisque igitur telis pugnandum vobis est, & sermone graui tempore pacis in senatu, & sagittis tempore belli in campis. Et si semper ferietis atque conuincetis bellatorem, cum triumpho recedentes, Nomen, Donum, Patriam ornabitis.

Viuntur his armis Grebelkowskj.

STRZEMIE Latinis STREPA

à Strepitu, & STAFFA à Stando.

D E L I N E A T I O.

EST Staffa in quo pes quiescit dum vir equo insidet, Scriptores Regni Strepam vnde gentem Streparum vocant. Machinula enim illa, vt ipsam Ambrosius Calepinus vocauit siue ferrea sit, siue lignea epiphigio alligata reddit streporem quandoq; in equitando. Coloris est flauī Staffa, campus est rubeus. Super coronam sunt quinque pennæ Struthij.

O R I G O.

Habet originem à suo inuentore. Romani enim antiqui vt in marmoris conspicitur statuis vtebantur Staffijs, vnde quo nomine appellatur, apud Authores non legitur, *notat Polydor.* Qui ergo primus inuenit modum vt vterque pes commodè stet & quiescat homo leuius in equitando, illi talia arma concessa in insigne fuerunt, prout etiam ei qui soleas equi adinuenit, solea in insigne apud Polonorum equites celsit. Vbi autem atque in quo Regno collata fuerint, nostri non referunt Scriptores, sed quod in diuersis Regnis eiusmodi arma inueniantur non tacuerunt alij. In Belgio his vtitur armis Motenbaix Familia, *refert in Tesseris Gentilicis R. Petrasanta Societat. IESV.* Attamen horum in Regno gentilitiorum originem exprimunt fuisse sub Boleslao Chrabry, nam Ruthenam gentem dum infestaret Dominis proprijs aduersam, vni militum Polonorum cecidit incursum equus, quem dum hostis persequitur tracto pede cum strepa auulsit & corrigium simul, arreptoque gladio occidit hostem, dumque exonerat à Staffa pedem cucurrit alter hostium stricto gladio, ille abducta strepa cum corrigio hostem alisit vitamque dato illi in faciem vulnere liberauit. Traxit igitur hostem captum & Regi præsentauit, cui ille Staffam in Tessera sibi ac Familix vt assumeret concessit. Ita miris modis Dij ludos faciunt hominibus.

S E R V I N E Q V I S.

Dominis ac terrarum Principibus parantur equi, vt ipsis super sedeant, vnde Asuerus; *Sic honorabitur quem Rex voluerit honorare. Esther 6. Puta assidebit equo, & primus seruorum ducet illum.* Cur igitur Sapientissimus Salomon dixit Ecclesi: 10. *Vidi seruos in equis & Principes quasi seruos.*

seruos ambulantes. An voluit exprimere amantem Patriam? Qui enim Patriam amat, seruire illi toto affectu desiderat, sicut qui aliquam non amat Patriam, vel malum illi, vel præesse illi optat, quod patuit in Pompeio & Tigra-
ne Dario & Alexandro. An verò expressit, quod Rex non amicos subditos, sed omnes seruos habet, vnde qui suo Regi non seruit nec seruire intendit, fieri Princeps videtur. Hinc in Euangelio dicitur: *Principes quarebant Christum occidere, populus autem voluit eum facere Regem.* Ratio, Quia hi seruire desiderabant, illi præesse cupiebant. Sed ego vtrumque assero cur serui in equis etiam à Salomone nominati fuerunt: Et ob Patriæ amorem, & ob deferenda obsequia Principi. Fabius Cunctator formauerat in petra pretiosa Symbolum intentionis suæ in hunc modum: Efformauit caput equi altum, in pectore sculpsit faciem hominis, pedes addidit gruis, caudam formauit galli. Exponit satis industriè *Iul. Caf. Cappaccio in 2. lib. Impress.* vt virtutem suam in bello & castris præsentaret: posuit caput equinum vt exprimeret suam prudentiam, notam faciei virilis barbati adscripsit: ad insinuandam verò prouidentiam, pedes posuit gruis: ad docendam verò suam vigilantiam & victoriam, gallum triumphantem seu caudam ipsius erectam adduxit: digna consideratione interpretatio. Adferam tamen non contemnendam: Explicauit his qualis fuerat Senatus, Populi que Romani seruus, defendebat equo Patriam, fouebat eam optimo consilio, obstabat hostibus ferro vigilabat omni tempore. De quali seruo dicebat quondam Moyse Deutoron. 17. *Quicumque Rex fuerit constitutus, non multiplicabit sibi equos nec reducet populum in Ægyptum equitatus numero subleuatus.* Arma vestra dum Staffam sessoris in equo video, seruos vos esse iam inde scio, sed seruos Regum & Principum ad Senatum iudicia, & Patriæ muros destinatos, non fauit iam vobis fortuna seruiendi pedester, licet Regi obsequia reddebatis, sed seruire in equo & in militaribus castris, omen vestrum ipsis ex gentilijs fortunatissimum Pyrrhum Epirotarum Regem in Sicilia Erycem arcem oppugnantem vobis proponite, de quo in Panegyrico Ioannis Chodkieuicij Philosophiæ Doctor Stanislaus Roszinski ita habet:

Primus iter capit, primus sumitque labores,

Arcem dum oppugnans Pyrrhus ad arma vocat.

Aggreditur primus muros, reliquosque peroptat,

Exemplum potius quam sua dicta sequi.

LINEA FAMILIÆ STRZEMIENIORVM.

STRZEMIE, cui primum talia arma in Regno fuerunt concessa, ab armis namque & gentilijs primitus nobiles denominationem suam obseruabant, circa tempora Boleslai Chrabri post 1008. Hos aperte dicunt Historiæ Regni, dum S. Stanislai Episcopi Martyrium Anno 1079. describunt, vbi Cromer. fol: 61. loco primo Strzemienios ponit. Martinum Archiep. Gnesneñ. Romæ consecra-

tum Ord. Prædicat. à Nicolao 3. in Fratres Prædicatores enixi fauoris datum, qui Bononiæ sepultus apud Prædicatores quiescit. Polonus Pænitentiarum Romanus, qui Martinianam in Casibus, & Historiam Pontif. ac Cæsarium Romanorum scripsit, ex his fuisse armis Paproc. ex quodam Cathalogo, ut inquit Dlugossij asscriit. Sed quia Dlugossius in fonte describendo hunc Archiep. sub Anno 1278. armorum illius non meminit, & Ianicius Archiep. Gnesnensium Collector, illum ex armis trium liliorum in medio scuto decussatim positorum admodum armorum Kierdua ponit, iudicio Lectoris relinquo. Gregorius de Sanok Archiep. Leopoliensis, vir arte & Marte antea præsignis armorum Strepa, ut Miechou: lib: 4. cap: 56. & in Sepulchrali Leopoli apparet. Pugnavit ad Varmam, ut habet Callimachus lib: 3. de gestis Vladislai Pol. & Vngariæ Regis, demum ad Vratislaviam Aginén. Episcopo rescripsit Anno 1451. Archiep. Leopoli factus, Dunaioviam à Tartaris defendit, in cubiculo Kakolnicæ distensis manibus mortuus pronus repertus fuit 1479. ut Scrobisou, Canon. Leop. adnotavit, vitam ipsius scripsit Callimachus, ut Cron. refert, Strzemieniorum seu Streparum potentissimam Familiam, & latissima prole amplissimam, ita quod sub Casimiro Magno Strzemieniorum vexillum contra Valachos integrum fuisset, refert Dlugoss. sub Anno 1364. & Miechouius lib: 4. Quod ipsum quoque Priuilegium Foundationis S. Iacobi Cracoviæ in Casimiria in A. 1462. commonstrat, Incipit enim: In nomine Domini Amen. Quia gesta hominum humana consuevit ratio testimonio scripturæ, propterea roborare, ut ipsorum perpetua in posterum haberetur memoria, proinde Nos Nicolaus de Korzenna in Chodel residens, Castell: Czechouensis cum fratribus, Nicolaus Buczynski de Olszyny cum fratribus, Ioannes de Trzeciez cum fratribus, Albertus Iezowski de Grábow cum fratribus, Ioannes de Schalowa cum fratribus, Stanislaus de Zambocin, Stanislaus de Kiiany, Iacobus de Szulow cum fratribus, Andreas de Ianowice cum fratribus, Nicolaus de Leta cum fratribus, & Christinus de Wroblowice hæredes Patronique & præsentatores &c. &c. est in 2. Opere Paproc. hoc Priuilegium.

Trzeciessij de Trzećież, Iacobum, Stanislaum, & Ioannem referunt. Acta Cracouiensia in Anno 1463. qui talem inter se diuisionem fecerunt. Iacobo cesserunt villæ Siedź sówice, Strozna & media Iancowa, Ioanni Moykowice, Nyczow Lipnicá. Stanislaw Chrościna, Zimnawodká, Planina, Trzećież & medietas. Iancowa. Olechno Trzećieski seu Alexander, cum Barbara Dzierżniakowna de Korytnicá progenita ex Odrozawówná de Sprowá reliquit Ioannem, Catharinam Buczenska, & Annam Zarnowiecka. Qui quidem Ioannes habuit filios Andream, Alexandrum, magnum virum ad Reipub. negotia peragenda, tenuit matrimonium cum Mielecka Succamer. Sendomirién. filia. Stanislaum & filias. Heduig's Petri Lyko de Ryglyce consortem, Sophiam Bránicka matronam omni ex parte pientissimam genitam ex Wielogłowska armorum Starykom, ex

kon, ex altera verò consorte Wierzbiccianká idem Ioannes suscepit filias Agnetem, Barbaram, Deodatum, Catharinam. Andreas Trzećieski Secr. S. R. M. maximè ornatus literis, Poeta & Orator excellens, ipsa scripta commendant hominem. Alij Trzećiescy in Ducatum M. Lituaniae descenderunt, atq; ibi sua domicilia constituerunt. Christophorus, Viťtorinus, Ioannes, & Petrus posteritas descendens ab Ioanne in Podgoria bona Kozuchow tenuerunt hereditate, quorum sorores Sophia Dedenska, Anna Pierzchálina, Regina Wierzbowska, Catharina Tęczynska.

Thaszyccij de Luczlawice, antiqua & meritis, & literis, & iudicijs clara Familia, nam plurimi illorum erant Iudices Terrae Cracouiensis, ut ibidem Acta & monimenta testantur; sicut etiam Annales Orichouij referunt doctissimum virum in maximo totius Pol. Conuentu, ad Leopolim sub Sigismundo 1537. Nicolaum Thaszycki Iudicem Cracouiensem prouectum etate, qui facta Oratione triplici ad Sereniss. Regem, ultimò demum gratias egit Sereniss. Regi pro dato comineatu. Stanislaus de Luczlawice Thaszycki, vir quidem ex suis antecessoribus Patriae gratus, sed haeresi infectus Arrii, Bielsc. fol: 657. Ex tribus consortibus habuit filios viginti & filias tres, non enim alio medio remunerantur bona facta extra Ecclesiam degentibus, nisi rebus temporalibus, ex Wieruska habuit filios Nicolaum, qui Rothmagister obiit in bello cum Nálewásko. Matthiam, qui reliquit filios duos & filias tres. Samuelem, qui reliquit etiam filios duos & filiam unam. Praclaum, qui sterilis & Arrianus obiit. Matthiae filij Cyrillus, miles per multos annos, qui contracto matrimonio cum Szczepanowska sterilis decessit. Sigismundus haeres in Luczlawice reddidit obsequia militaria Duci in Ostrog Castell. Crac. & quod ipsum commendat omnibus bonis redijt ad gremium S. Ecclesiae. Filij autem Samuelis, qui Fide vera cognita Catholica Romana cum Zamoyscio & Duce in Ostrog, & in Vngaria per annos quindecim reddidit Patriae obsequia, & domui honorem. Ex Sophia Polanowska filius Stanislaus, miles cum Palatino Belzensi Leszczynski ad Chotinum, in Podolia posuit statua, seruitia reddendo militaria Ducibus in Ostrog & Zástaw. Vladislaus alter Samuelis filius, in expeditionibus plurimis in Confinibus Regni, in Prussia contra Gustauum cum Herburth Capit. Scalensi, in Moschouia cum Kálinowski, nunc Palatino Czerniechouiensi Vexillifer, contra Cosacos rebelles, & iterum in Prussiam cum Myskowski Margrabio Praefecto Grodecensi, occisus in bello Rothmagistri locum tenens à Cosacis ad Zolninum cum triplicatis vicibus hostem impeteret, optimus miles & leonidi pectoris, sepultus in Konstantynow apud Praedicatores in Parentis sepulchro. Ex altera verò coniuge Iordanowná Stanislaus aliquot filios & filias suscepit, ex quibus Achacius sub Tarnouia in Swierczkow degit, ex tertia verò consorte Konárska erant aliquot filij & filiae, ex filiis Ioannes & Daniel in Palatinatu Crac. propè Luczlawice degunt. Stanislaus Thaszycki electionem Sereniss. Vladislai IV. subscripsit.

Wizosowſcij eiufdem Familiae, viri literis, prudentia, poſſeſſione magni. Ioannes cum niſi filiam Annam reliquiſſet Procopij Caualerij Piemazek Capit. Rumborſcen & Dziſnienſcen. Rothmag. eximij de armis Odromaz conſortem, omnia bona in eorum ditionem tranſierunt.

Buczynſcij de Olſyny. Nicolaus vnus ex præſentatoribus vtriuſq; partis Parochialis S. Iacobi in Caſimiria extra muros Cracouiſes 1462. Hieronymus qui reddidit militaria obſequia Bogdano Palatino Moldauiae & fratri ipſius Petro, cum quo & Conſtantinopolim adierat, redijt cum Andrea Taranowſki armorum Belina legato ad Turcas in Patriam, licet ab Iuona tunc Valachiae Principe Tyranno in periculum vitae venerat, ni literis Baſſae ſibi conſuluſſet. Sunt quoq; Buczynſcij in Drohicienſi diſtrictu eorundem armorum ex Cracouiſi Palat. Stanislaus de Olſyny electionem Vladislai IV. ſubſcripſit.

Sulowſcij, Iacobus de Sulow cum Fratribus Præſentatores & Confundatores Eccleſiae S. Iacobi in Caſimiria extra muros Cracou. vt Priuilegium Anni 1462. demonſtrat. Petrus & Chriſtophorus germani fratres ante Annum 1580. Stanislaus Sulowſki Secret. R. M. Abbas Tynecenſis, qui virtutibus altis meruit æternum nomen, atq; Familiae ſuae decus laudesq; reliquit, cum vita, religione & pietate alijs præfuerit. Chriſtophorus frater ſuus notabat Familiam ſuam de Skoliſſyno, qui omne ſuum poſſe & velle in bonum Patriae obligauerat, nec à recto tramite virtutis pedem dimouebat, cum Goſtomſka tenuit vinculum matrimonij. Chriſtophorus Caſtell. Zarnouien. deputatus ad iuſtitiam diſtributiua in Comitijs Electionis Vladislai IV. poſtea Palatinus Raueniſis.

Lezowſcij, Albertus de Grábow cum fratribus Eccleſiae S. Iacobi Cracouia extra muros confundator Anno 1462. eſt Priuilegium. Ioannes de lezow lezowſki Epico. Olomucenſis, Orthodoxae Fidei deſenſor acerrimus, egenorum patronus eximius, vixit Annos 48. Obijt 1599. Stanislaus frater ſuus Epitaphium illi ponendum curauit in Eccleſia S. Franciſci Cracouiae. Felicianus lezowſki qui ſeruiebat Sigifmundo I. in diuerſis expeditionibus Moſchorum, Valachorum, Tartarorum, & Sigifmundo Auguſto tempore belli cum Magiſtro fanatico militiae arroganti Liuania, tanquam filius Sarmaticus. in potentiffimo ſtrentiffimoq; Regno Pol. magnanimus, cuius quondam antiquae Familiae maiori bus addiderunt Stapedæ Pilauam, vt apparet in Epitaphijs aliorumq; Monumentorum, cuius filij ſuperſtites Ioannes Epico. & alij Epitaphium inſtar armati viri in Aedibus S. Stephani poſuerunt, vixit Annos LXXIV. obijt in Feſto Diuiſionis SS. Apoſtolorum Anno D. 1577. Athanaſius alter frater magnus in literis & diſputationibus, Germanicae, Italicae, Latinae linguae peritiſſimus, Romae ubi plurimos annos conſumpſerat 1564. obijt. Ioannes lezowſki miles & Rothmag. cum Sereniſſ. Principe Pol. nunc Rege noſtro Vladisl. IV. in Moſchouiam ibidem obijt. Stanislaus lezowſki in Iure & Philoſophia digniſſimus, ex Promienſka reliquit Vladislauum, Stanislaum, literis deditus, edidit Oecomiam nobilem Anno 1638. & conſultationem Matronarum Anno

1639. & Ioannem militem in Prussia, & apud Imperat. semper August. uterq;
in Germanica lingua excellentes, Iezowski ex Sendomirien. Palatinatu, ele-
ctionem Vladislai IV. subscripsit.

Zamboccij, Stanislaus de Zamboćin. Confundator Ecclesiæ S. Iacobi Cracouiæ
extra muros. Antiqua hæc est Familia & multis meritis clara, unde Comi-
tes fuerunt. Nicolaus de Zamboćin Comes, cuius consors unâ cum sororibus
suis tempore belli cum Ruthenis, dies suos in turri Campanarum Ecclesiæ Zem-
bocensis per aliquot annos usq; ad aduentum mariti sui clausa traduxerat hone-
statis respectu, refert hoc Dlugossus & alij.

Szalewscij in Bieccensi districtu.

Koczanowscij in Cracouiensi Palatinatu.

Korzenscij in Sendomiriensi Palatinatu.

Kleczenscij in Pilznensi districtu.

Krolewscij in Sadecensi.

Boianeccij in Cyricensi, Ioannes Boianecki ex Cracouiensi Palatinatu, subscri-
psit electionem Sereniss. Vladislai IV.

Rudniccij in Lublineń. Palat. Stanislaum refert Paprocius in 2. Opere, quod
diuina prouidentia singulari saluus euaserit ex periculo uitæ. Mattheus Ru-
dnicki post ætatem in nobili occupatione cum Anna Gysowska contraxit
matrimonium, suscepit ex illa Christophorum ad res militares dignè compo-
situm. Germanus Matthei Stephanus in Swidniki districtus Vrzendouiensis,
nomen patrium honestate conuersationis reddit celebritati.

Wroblowscij in Crac. Palatinatu, Christinus de Wroblowice Fundator Ecclesiæ
S. Iacobi Casimirie extra muros Cracouienses. Nicolaus Canonicus Crac. An-
no 1501. de hoc Bielscius fol. 493.

Marzysncij in Cracouiensi Palatinatu.

Wielopolscij in Crac. & Lublineń. Ioannes Wielopolski de Wielopole, electio-
nem subscripsit Vladislai IV. ex Crac. Palat.

Zaborowscij in Dobrzyneński Terra.

Lisowieccij in Brestensi.

Gołkowscij in Masouia.

Wysockij in Cracouiensi.

Ianowscij in Cracouiensi, Stanislaus de Opátkowice Subiudex Terræ Crac.

Klepouij in Cracouiensi Palatinatu.

Zbylitowscij in Palatinatu Crac. & Sandomirien. Familia auitissima cum mul-
tis Familiis præclarissimis fadere amicitie nec non sanguinis coniuncta, de
Repub. atq; ipsis Regibus semper benè merita, hæc viros omni seculo admiran-
dos, Patriæ Ciues optimos, literarum ac rei militaris peritissimos, Regno edi-
dit feliciter. Testantur hoc literæ seu Priuilegia ipsorum Regum. Et primo
literæ Casimiri Magni Regis ex Data Cracouiæ Anno D. 1363. mentionem
faciunt Suentoslai Zbylitowski Succamerarij Regni, viri certè ex magnis ne-
mini postponendo, omnibus verò in amore Patriæ imitando, quem non sibi sed
Reipub. natum diceres. Secundo, literæ Elisabethæ Reginae Vngariæ (quæ

Rempub. Polonam administravit ex Commissione Regis Ludouici filij sui Gregorio Zbylitowski Anno D. 1375. Cracouia, ubi subditi in villa Zbylitowice, & in alijs suis ditionibus eximuntur à iure Polonico & iure Teutonico subiunguntur, vocatur à præfata Regina Aulicus noster. Tertiò, literæ Regis Casimiri Iagellonis Conrado Zbylitowski, datum Cracouia Anno D. 1450. nouam Popinam in villa sua Zbylitowice quam liberam facit suo diplomate ab omnibus oneribus & iurisdictione, prout tunc adhuc mos ferebat. Et hic etiam à prædicto Rege vocatur Aulicus noster. Ex hac eadem Familia ante centum quadraginta Annos prodierunt duo Zbylitowscy, Nicolaus & Stanislaus. Nicolaus sine filiis decessit, unicam tantum habuit filiam, eamq; matrimonio iunxit Málissowski de Málissowa, qui cum sua uxore accepit omnia bona paterna hereditaria. Stanislaus verò hæres in Zbylitowice, Iankowice, Czáręczyce, procreauit filios tres, Ioannem, Felicem & Nicolaum. Ioannes vitam spirituales professus est. Felix unicam filiam reliquit, quam Suchodolski in matrimonium dedit, & hæc bona paterna hereditaria ad maritum suum transtulit. Nicolaus verò accepit in uxorem Włodkownę armorum Zabawa, ex qua suscepit filios 4. Iacobum, Stanislaum, Ioannem & Sebastianum. Iacobus vitam calibem Deo reddidit. Stanislaus vir quietissimus atq; deuotissimus, totam vitam suam in orationibus, meditationibusq; posuit, hæres in Gora Zbylitowska & in Zagorzyce, uxorem habuit Rożnowná de Bruśnik armor. Gryff, quæ ipsi genuit filias & filios, Andream & Sigismundum. Andreas erat vir doctus atq; moribus comptus, multas exterarum nationes non sine magno parentis sumptu, sed non cum minori Reipub. fructu peragrauit, in Patriam reuersus Stephano Regi se præsentauit, & ad Regalia obsequia dedit, quibus usus ad obitum ipsius Regis strenuè & laudabiliter functus est. Mortuo Stephano Rege, Sigismundo III. cum suis se obtulit seruitus, cum quo in Suecia coronando fuit, nec ab eius obsequiis nisi per ipsam mortem absolui uoluit. duxerat in uxorem Trzęcienska armorum Ráwicz ex Palatinatu Rauensi, ex qua suscepit duos filios Stanislaum & Andream, quos in minorennitate mortuus reliquit. Ioannes verò erat vir omni sæculo memoria dignus Aulicus & grauis armatura militum præfectus sub Augusto Rege in Moschouia ad Posuale, quem utinam vobis velut in tabula depictum representare possem, videretis sapientiæ simulachrum, fortitudinis columnam, liberalitatis penu, & certè ita liberalis erat ut penitus in dies suas facultates minores redderet, seseq; prorsus exhauriret. Huic erant duæ uxores, primi matrimonij Potocka armorum Pilawa hæres in Swiecice Trzonowe dictis, qui Potoccy ab alijs Swiecicij à villa Swiecice vocabantur, ex hac suscepit filium Ioannem adolescentem optimæ spei, amatorem scientiarum tenerrimum, ex quibus collegerat profundam doctrinam, quam super omnia adamauerat, ita ut relictis alijs viuendi conditionibus solis librorum assiduis lectionibus vacaret, & ideò frequentius penes Academiam Cracou: quam alibi permanebat, ut cum doctissimis Academiae Professoribus dulcissime conuer-

conuersaretur, secundi matrimonij uxorem habebat Barbaram Vieyska, qui Vieyscij originem suam de Rupnion dicebantur armorum Szzeniawá, erat hæc mulier insignium virtutum ac pietatis, ita ut vulgò diceretur mater orphanorum & pauperum receptaculum, benedixitq; eam Deus in prole, quam sicut vitis abundans marito suo protulit, decem enim filios genuit filias tres, quatuor filiorum in pueritia decesserunt, sex verò ad ætatem adultam peruenerunt, Petrus, Christophorus, Sophonia, Nicolaus, Stanislaus, Samuel. Petrus Zbylitowski, filius Ioannis ex Vieyska Subiudex Terrestris Crac. ætatem suam iuuenilem non in plumis otiosis, sed in studiis bonarum artium collocauit, ad quas summoperè ex natura sua inclinatus erat, proinde annos 8. natus, Almæ Acad. Crac. ingenium suum fertile excolendum dedicauit, ibiq; integro octiennio usq; ad annum ætatis suæ 16 pietatem cum literis coluit, nec modicum exinde emolumentum cepit, bonis literis instructus apprimè ad aulas Magnatum Regni se contulit, scilicet illorum Comitum de Gorká ac Czarnkouiciorum in Maiori Pol. ubi propter suam admirandam dexteritatem raram sobrietatem, imitandam diligentiam oculos omnium in se conuerterat, summoq; in amore & gratia apud suos Dominos erat, ideoq; præfectus domus, alias Maior domo apud illos erat. Hinc magnam experientiam affectus est, adeò ut nemo illo antiquitatis peritior, nemo legum & institutionum Patriæ scientior, & qui in explorandis arduis, & difficillimis consiliis singulari quadam prudentia & facilitate magis pollere habitus fuit, omnibus affabilis omnium in se amorem conciliare nouerat. Hic cum Sigismundus III. in Sueciam coronam Regiam accepturus se receperat, illi se comitem dedit ut nauigationes & tempestates maris experiretur, expertusq; est nam in maximis periculis fuit, inde reuersus in consortium thori duxit Barbaram Stupska, in Maiori Pol. filiam Magnifici Venceslai Stupski de Stupia, armorum Leszczyc alias Brog, hæredis super bona Wielkie-żiorá dicta, distantia 4. milliaribus à Posnania, & Sophia Bronikowska neptis ex sorore Illustris illius Hieronymi Powodouij Canonici Cracou. & Posnanien. Erat hæc matrona singularem virtutum & admirandæ pietatis, quæ concordiam matrimonio optima prolis educatione diligenti domesticæ familiæ administratione multas superauit faminas. Edidit viro suo 5. filios paternæ virtutis hæredes & æmulatores. Hieronymum, Paulum, Stanislaum, Petrum, Suentoslaum, ex quibus Hieronymus & Stanislaus primis annis militiæ dediti in ipso ætatis flore pro Rep. in castris occubuerunt. Suentoslaus pupilla oculi patris sui, & unica spes parentum, quem baculum suæ senectutis fore sperabant propter eximias qualitates à natura & Deo sibi attributas, scilicet ingenij excellentiam, formæ præstantiam, corporis pulchritudinem, animi magnitudinem, virium robur, fortitudinemq; inusitatam stupendum robur, quindecimo enim ætatis suæ Anno onera insolita leuabat & superabat, vincula ferrea quasi filarumpebat, soleas frangebatur. Adolescens proficiscitur in exterarum nationes, & ecce ô triste fatum 16. agens annum moritur Colonia ciuitate, in Germania ce-

nia celeberrima sepelitur non sine tristitia parentum nunquam sopienda. *Petrus* frater eius, prius in *Aulis Magnatum*, postea in castris exercitatus, modo rei familiari ac domestica vacat. *Petrus* spirituales vitam elegit *Canonicus Ecclesie Collegiate Lancic.* factus insigni virtute & pietate præditus sua vocationi attendit. Sorores horum *Sophia Ráßowska* primi matrimonij armorum *Grzymáta*, secundi matrimonij *Grábkovska* armor. *Iástrzëbiec*, *Agnes Báránowska* de *Rzeplin* armorum *Ráwicz*, *Barbara Rupniowska* armor. *Srzeniáwa*, *Catharina Sierácka* armorum *Ostoia*, *Constantia* primi thori *Waxmanowa* armorum *Maż zbroyny*, secundi *Gáiówska*. Sed licet adhuc à filiis & filiabus ad patrem redire. Hic cum iam iustam ætatem attigisset à Proceribus huius *Palatinatus Crac.* maxime obseruabatur ac proinde multoties unanimi consensu Iudex deputatus ad Iudicia *Tribunalitia Regni.* nuncius ad *Comitia Generalia* delectus fuit, in quibus omnibus functionibus virum magnum & ciuem bonum pro amore *Patriæ & Reipub.* se præstiterat omni priuato commodo postposito unde cum frequentius incomitiolis ad id munus postularetur honorificè se excusauit locum alijs bene merendi relinquendo: semper enim contemptor honorum nec non diuitiarum erat. Tandem cum ad prouectiorem ætatem peruenisset persuasione & promotione *Illustrissimi & Magnifici Stanislai Comitis in Wiśnicz Lubomierski*, *Palatini Generalis Crac. Benef. & Promotoris* sui singularis ductus personam *Subiudicis Terrestris in Palat. Crac.* suscepit. In quo munere Dei conscientia atq; obligationis iurata semper memor iustitiam stricte administrat ita ut iure meritò os iustitiæ dici possit.

Fratres sui *Germani Christophorus* scilicet & *Stanislaus* strenuè pro *Patria* dimicando sub armis steriliter vitam suam clauferunt, *Sophonias* in *Maiori Polonia* magnis Comitibus in *Czarnkow* ad ornamentum suæ familiæ reddebat obsequia, ibidem duxerat coniugem nobilissimam *Barbaram Pigłowska* ex qua suscepit 6. filios nunc adhuc minores & vix adultos consummatus in breui expleuit tempora multa, mortuus ac *Posnania* sepultus requiescit.

Nicolaus eiusdem *Subiudicis* utrinus omnibus charus ad obsequia *Reip.* natus & ad eadem semper paratus in Anno 1527. in districtu *Prosouiensi.* *Exactor contributionum Regni* delegatus fuit. Hi duo tres vinculum amoris & affectus fraterni nunquam penitus ad stuporem omnium interruperunt, & nedum in vita sua verum etiam & post mortem disuniri & separari noluerunt proinde commune sepulchrum in *Ecclesia B. M. V. in Circulo Crac. Capella ad Niues dicta* de nouo sibi extruxerunt & pro eadem *Capella* notabilem fundationem in bonis suis hereditarijs inscripserunt iamq; ex nunc ibidem à duobus *Altaristis* incruentum *Missæ Sacrificium* ad intentionem suorum fundatorum celebratur, ubi etiam prædictus *Subiudex* consortem suam mortuam missus deposuit, cum qua per 43. annos in summa ac rara planeq; admiranda concordia & amore coniugali vixit. *Samuel* eorundem Frater natus minimus Dei militiæ in *Societate IESV* nomen suum consecrauit, ubi vita exemplari

plari, moribus religiosis, ac prædicatione Verbi Diuini quâ mirificè claret, proximos ædificat. Sebastianus frater illius Magni Ioannis natu minimus homo bellicosissimus, nulla re magis quam armis pro integritate & incolumitate Reipub. delectabatur, quibus cum adhuc in tenera ætate sub Augusto Rege unâ cum Fratre suo Ioanne se accinxisset, nunquam ea deposuit, sed totam suam ætatem in ipsis consumpsit. Multas expeditiones militares sub Rege Stephano strenuè peregit, in quibus incredibilem animi magnitudinem superdemonstrauit. In Moschouia Ciuitates sub Pscouia expugnauit, & primo vices Rothmagistri tandem & ipsum Rothmagistrum gessit, ut testatur Bielscius & Guagninus. Clarissimus hic miles in calibatu vitam finiuit, & bona sua hereditaria ex nimia liberalitate & humanitate, apud milites in obsequium Patriæ collocauit. Istis addi meretur quod hæc Domus vetustissima, nunquam ne leui saltem labe seu peste execrandæ hæresis infecta fuit, nullusq; utriusq; sexus in ea hæreticus eousq; per Dei gratiam repertus est, sed omnes fidem Catholicam semper tenerrimè profitebantur & profitentur, eam tam priuatim, quàm publicè defendunt acerrimè.

Chwalibogij de Ianowice in Palatinatu Cracouiensi, in districtu Sadecensi & Czchouensi. Familia ab antiquo militia & meritis clara in Regno, sicut ex dispositionibus illorum in Actis Cracouiens. patet, nec non ex Priuilegijs ipsis à Serenissimis Regibus concessis. In Anno 1347. Casimirus Rex, Petro, Clementi, & Ioanni de Ianowice militibus strenuis, atq; illorum Filiis Albero, & Dirstoni, eorumq; Patribus Ceslao, Aproslao, & Falibogo, atq; Stanislaio Falimiro, Benissio, Roslao, & Ianussio, ipsorum Fratribus patrue. hereditibus de Ianowice concessit, ut prædicta illorum bona in ius Teutonicum transferantur, habeantq; iudicandi potestatem subditorum, neq; ab aliquo Iudice vel Palatino euocentur. Insuper concessit adiacentes syluas eradicare, & bona Ianowice dilatare absq; omni onere contributionum. Præsentibus Ottone Cancellario, Tomislao Vicecancellario, &c. Andreas de Ianowicze unâ cum alijs de armis Strzemie, Præposituram in Ecclesia S. Iacobi Cracouiæ in Casimiria fundauit 1462. sicut sonat Priuilegium.

Chwalibogij Fratres germani sex, ex Iordanowna de Zakliczyn progeniti. Iacobus miles eximius multis in expeditionibus, ex Nawoiomska suscepit Venceslaum, qui in expeditione Valachica in captiuitatem Turcicam deductus fuit. Habuit consortem Notarij Terr. Cracouiensis Lukowski filiam, ex qua suscepit Boguslaum, Stephanum, Michaellem, & filias quinq;. Petrus in castris ubi trophæa militaria deduxit, ex Wielowieyska suscepit filios Sbigneum Stanislaum, Andream, Ioannem, & Petrum. Ex quibus Petrus vir prudentia & fortitudine illustris, consilio grauis, unde Exactor Generalis electus fuit. Cum Krzepicka habuit Petrum, Stanislaum, Franciscum, Ioannem, & Nicolaum. Sbigneus Stanislaus militiae deditus, habuit consortem Burzynscij filiam. Andreas verò ex Olefnicka suscepit Petrum. Ioannes verò miles

tam in exteris nationibus quam domi, ex Bogustawska suscepit Stanislaum, Ioannem, & Casimirum. Andreas tertius, Petri & Iacobi frater, ex Konopicka habuit Ioannem, Iacobum, Remigianum, Sebastianum, Sigismundum, Petrum, Andream, ex quibus Iacobus Notarius Terrestris Cracouiens. vir ut prudentia ita pietate insignis, Consors ipsius Wiktorowna. Ioannes quartus illorum frater miles strenuus in exteris nationibus & domi, sterilis obiit. Stanislaus quintus illorum continuus in castris, obiit sterilis. Samuel ultimus frater horum, miles & ornamentum Familiae in multis expeditionibus, & tempore Interregni Rothmagister districtuum Sadecensis & Czchouensis, ex Trzemeska suscepit tres filias. Regnante vero Serenissimo Rege Stephano, tres germani Chwalibogij Iacobus, Stanislaus, Petrus, in Moschouia, Liuania reddiderunt obsequia militaria cum dispendio vitae, ex quibus Petrus reliquit eximios filios milites strennos, qui maiorum laude accensi totos sese Marti consecrarunt. Zbigneus Stanislaus Rothmagister in Moschouiam, & custos Castrorum institutus à Serenissimo Rege expugnabat Smolenscum Sigismundo III. Rege regnante. Andreas illius frater ibidem reddidit audacis animi in Patriam amorem. Ioannes eiusdem Petri filius cum Demetrio Moschorum Duce in Regno aulicus & miles in omni fortuna felici & aduersa indiuiduus comes. In periculo vitae, sustinuit etiam periculum cum grandi cultro per viscera transfixus fuit. Dein captiuitatem Moschouiticam post militares actus ad Stolicam Serenissimo Regi redditam. Proprijs vero in laribus ubi quieuit à labore Rothmagister electus à Nobilibus Palatinatus Cracouiens. contra Turcam & in Prussiam, aliasque occasiones non neglexit, cui cum prouecta etate sanitatis valetudinisque gratia concessa à Domino est.

Garliccij in Cracouiensi Palatinatu.

Swieborowscij Martinus eximius miles ad Nowel & Oczakow, & cum Serenissimo Stephano Rege in Moschouia ad Polociam, Pscouiam, Wielkotuki. Miechouius in libro 10. folio 316. 317. Ioannem aliquoties repetit. & Bielscius 1455.

Lenczowscij in Cracouiensi Palatinatu, Hermanum & Dobkonem de Lencz armorum Strepe seu Lauffowa, refert Priuilegium Bolconis Ducis Thesnensis, & Domini Osuiecimens. & Glogouiae Maioris. Anno 1406. Iacussus de Káwki ex his procedere directe, probauit eidem Duci, unde declaratus fuit ab antiquo nobilis per allegatum Priuilegium. Patet inde Lenczowsciorum Familiam maximè antiquiorem fuisse ante Annum 1406. aliquot centenarijs annorum.

S A S

D E L I N E A T I O.

EST Luna alba cornibus sursum obuersa, aurei coloris stellas ad cornua tenens, medium Lunæ, quatit sagitta cuspidine prægrandi, ad sydera directæ, campus est sanguineus. Ex corona, pauonis cauda onerata per medium sagitta apparet.

O R I G O.

IN Saxonia originem habuit ob excelsa merita & victorias triumphales, quod lumina nocte lucentia, ipsa quoque sagitta exprimit. Inde in Vngaria post militaris tripudij pal-

lam, factus Thesaurarius Regni continua recepit præmia, sicut in aureis nummis Vngarorum apparet, vbi arma Sas conspiciuntur. Hinc Russiam rubeam repetentibus Ducibus post Colomanum Haliciæ Regem, Huyd Comes de Familia hac præstantissimus militiæ Dux, ad Danielem Ducem Russiæ cum numerofo exercitu deuenit, cuius banderium erat tali stemmate notatum, atque desiderata militiæ obsequia contra Reges, Ducesque Poloniæ, Sendomiriæ retulit. Quem altis clarum meritis, consanguineæ propriæ Rex Russiæ Daniel, Parens Leonis Ducis vinculo matrimonij constrinxit. Hæc dum filium suscepit, Rex in baptismo Danielis nomen puero insigniuit. A quo demum Danielouicij nuncupati fuerunt, atque diuina prouidentia & benedictione in præsens nuncupantur, clarè de his retulit sub Anno 1236. Albertus Strepa. *Eo, inquit, tempore Comes Huyd cum non contemnendo exercitu venit ad Ducem Danielem, Masouiam omnem Duce orbam Leone Duce cum Russis & Lituaniis populante & peragrante, &c.*

Et quoniam Saxonico idiomate vt plurimum loquebatur, retulit vir cognomen Sas, iuxta sermonem Ruthenum, atque insignia quoque ipsius Sas dicta extiterunt.

CÆLVM FAVEAT.

Iosue magnus Israelitarum Dux in campo, non modico retulit experimento præalti cæli fauorem, dum in forti cum hostibus acie, eleuata contra solem voce dicebat: *Sol non mouearis.* Et stabat immotus sol. Ioannes

Ferus in Symbolis adscripserat mediæ Lunæ: *Redibit*. Innuebat dicto, non posse magis ad fauorem cæli aliquid conformius fieri quàm Lunam. Illa etenim semper redit, fit enim ex media plena, ex plena media, ex clara ecclipsata, & post ecclipsim redit clarior vt apparet. Luna subito cælum fauens sibi cognoscit. Neque Luna præsens in insignijs his deducta alio cohonestanda titulo erit, perfectissimè enim fauorem cæli exprimit, nam sagitta sanguini immersa, subsidio lunæ victrix successit, cum non defectuosæ sed stellislucentibus illustri, totque oculis paucioribus condecoratæ innitatur. In Sapientissimo Salomone Prouerb. 15. lectito: *Lux oculorum lætificat animam*. Si de oculis carnis intellectus est & sensus, nullam relationem ad animam habet oculus illius. Quæ lux vt illam lætificet? Si verò de oculo animæ est sermo, lætificat quidem lux oculi interioris animam, sed sapientis intentum non tangit, qui de oculo corporis intelligit. Quis quæso erit sensus, vt lux oculorum corporalium lætificet animam? Audi Tobiam lamentantem & dicentem: *Quale mihi est gaudium, cum lumen cæli non video!* Audi, inquam & intellige: Lumen hoc cæli, illuminans oculos corporis, radios certos & secretos vsque ad animam demittit, vt sicut lux oculos illuminat, ita animam eadem lux illuminat. Quocirca Eccles. xi. *Dulce lumen & delectabile est, oculis videre solem*. Dulce, representat animam. Delectabile, innuit corpus, à quo vilio corporalis deriuatur. Vera hæc sapientis est explicatio, sed ad nostrum propositum deducenda. Arma præsentia lux oculorum sunt, à sole enim qui est oculus mundi stellæ cum luna lumen sumunt, lætificant verò animam Familiæ Sasorum, dum successores tanti monumenti insigniorum recogitando antecessores, magnos virtute, fortes prælio, grandes auctoritate, claros sapientia, sinceros amicitia, interna lætitia sic auidè perfunduntur, vt ipsi quoque agiles in castris & militia, læti in vulnere & victoria, prudentes in consilio & cogitatu, virtuosi in opere, fieri veraciter desiderarunt. Ergo faueat Familiæ vestræ cælum, nec vos fluctus habeant, versentque in littore venti.

L V X P A T R I Æ.

FErunt reciprocam vicissitudinem: Patria & Incola. Fit namque incola clarus ex clara Patria; fit quoque Patria clara ex dignissimo incola, sed nunquam vnum sine altero prodest. Sicut enim sola Patria clari, modicam referunt laudem: ita clari virtute, meritis fidere nequeunt. Quocirca Petrarcha de Remed. vtr. fort. lib: i. Dialog: 15. ait: *Dicis nobilissima in Patria viuo*. Notissima ex Patria sum. *Respondeo*: Malim per te Patria, quàm tu propter Patriam notus sis, nisi verò per te fulseris, quid tibi lux Patriæ præter tenebras allatura est? Armorum præsentium tutores, ornatum Patriæ continuis seculis, dum augere ingenio, potentia, virtute, in Ecclesia, Regno, & castris præcipuum habent, verè lux Patriæ sunt. Erat Illustrissimus Co-

mus Comes Huyd lux Patriæ suæ & Patriæ Leonis, dum auxilio periclitanti non defuit. Ita enim Brasidas in Orat. ad Milit. *In prælio auxilium quantumvis exiguum ex insperato pro nobis hostibus ostentatum vel in eos irruens, etiam victores in fugam vertit, nam formidolosiores sunt hosti qui pugna interueniunt, quam qui pugnant.* Erant posteri illius illique quos ad insignia susceperat sua lumina Patriæ, nam vt Thucidides refert: *In Duce peregrini exercitus, virtus & continentia, & in exercitu modestia, conciliant fauorem, in quorum regione & oculis sic versantur.* Profectò talis lux splendebat in posteris Illustriss. Comitis, dum tot seculis vigent virentque. Tenebat lumina illorum Vngaria, dum arma præsentia in aurea moneta cernuntur. Tenet Podolia, Potutia, totaque Russia, dum Thesaurarios Regni, Marte, consilio, prudentia insignes admiratur, ipsisque fælicia & prospera ex alto exoptando præcatur. Habet Petrasanta inter Tesseræ Gentilicias: Lunam mediam quæ ad cornua elata pedes leonis retinet, additque quod istis armis vtatur familia nuncupata: *Bona dies.* Non satis colligo cur ex tanta impressione cognomen tale consurgere poterit, si ob deficientis lunæ rem, quæ ante auroram aliquatim splendet, valeat vt valere potest. Verum arma præsentia dum considero, meritò illis subscribere lemma potero: *Bona dies.* Qui enim extiterunt lumina Patriæ, splendor Senatus, radij castrorum, victoriarum fulgor, consiliorum stellæ, Regum decora, illis exoptanda est Bona dies. Sed quod me mouet ad dicendum, lemma tale est: Video lunam ornatam illustratamque stellis lucentibus, quæ noctem atram refellunt, diemque repræsentant, hinc præcor & exopto Diem bonam, & nunquam noctem tristem turbidamque.

S P L E N D O R E C C L E S I Æ.

Admirabar Lunam mediam à Fero in symbolis positam, subscripserat enim: *Piorum obitus. Felicissima vita.* Efficiunt namque hæc verba in disruptum sensum, efficiunt & disianctum, vtrumque verò Lunæ ceu figuræ, pij obitus & fælicis vitæ apposuit. Considerabat vt opinor, crescentem lunam & ascripsit: *Piorum obitus.* Significando, quod crescendo de virtute in virtutem pij homines fiant, pieque obiunt. Ita enim Psalm: *Ibunt de virtute in virtutem & videbunt Deum in Syon.* Considerando postmodum decrescientem Lunam lumenque amittentem, addidit: *Felicissima vita.* Significabat, quòd decrescendo quotidie à vitijs, & moriendo mundo & concupiscentijs, fælicissima vita peragitur & perennis assequitur. Sic namque dicebat quidam: *Qui rectè Philosophantur, mori continuo meditantur.* Moriuntur ergò pij hanc ducendo vitam, impij verò quia aliam sequuntur, auferetur lux sua ab eis, puta fælicitas, benedictio, gratia, cælum. Equidem digna est consideratione talis subscriptio lunæ. Non minoris grauitatis præsentibus armis lunæ mediæ onustæ fulgentibus stellis, sagitta, atque oculis pauonaceis subscribere licuit: *Splendor Ecclesiæ.* Tribus enim radijs

splendet Ecclesia: Fide, Pietate, Virtute. Fide namque reuerentur Deus & Sacramenta. Pietate excitatur deuotio, fit quoque pauperum subleuatio. Virtute verò comparatur meritum & corona in cælis. Quæ omnia, nedum figura Symbolica hæc exprimit, sagitta enim hæc salutis est lumine vigilantie, splendens exemplo, proximo, confessione Ecclesiæ: sed etiam quia posteritas dignissima tutoresque veri præsentium armorum, splendorem Ecclesiæ elegerunt, proposuerunt. Hinc erectæ sumptu excelso Ecclesiæ & fundatæ, officia laudis B. Virginis Mariæ in Vchanie, Zurow, & Olesko institutæ, apparatus Ecclesiastici pretio ingenti comparati, pietatem spirant declarantque. Et quod maximè splendorem Ecclesiæ prædicat, votis onustæ & miraculosæ imagines B. Virginis Mariæ in Castro Vchanen. & in Ecclesia Zurouienfi, cum ingenti sacrarum reliquiarum cumulo, & dulcedine tabernaculi altaris Domini. His namque ornatibus dum subscribunt illud Petrar-chæ. Quærenda est nobis non peritura domus, addere licebit ipsorum armis: *Splendor Ecclesiæ*. Ornamenta enim tam in Græco, quam in Latino ritu Ecclesiæ fuerant, ut Luceorientes campanæ ab antiquo personarunt. Ergo splendete splendentes splendore.

LINEA FAMILIÆ SAS.

Illustriss: Comes Huyd, qui primus ex Hungaria cum armis & exercitu ad Danielem Regem Haliciæ & Vladimiriæ in Russiam venit atq; cum ipso & filio eius Leone contra hostes pugnavit, ut Albertus Strepa in Chronico habet. Dàngielo Filius Comitis prædicti ex filia fratris Regis Danielis prognatus, cui Rex Russiæ in baptismo nomen propriū indidit & Danielem ad baptiserium nominauit. Dàngelowicz (antiqui enim Sclauones litera g pro i utebatur) filius Danielis ex filio Huyd, à quo clariss: Familia Dánitlouiciorum hanc clarissimā denominationē retinet. De quibus in Menologio Zurouien. ad Slonimum ubi Duces quoq; nominantur clariùs legitur. In hoc verò præmonitum volo esse lectorem, quòd in M.D.L. reperiuntur quoq; Dánielouicij à Daniele parente nuncupati, & antiquam originem clara virtute & fortitudine promouent, sed sunt diuersorū gentiliciorum, nam pro insignijs nobilium utuntur armis Rola, ut patet in Comitijs Hrodlembus, ubi in Anno 1413. Nobiles Lituaniæ arma Polonorum seu gentilicia ob maiorem amicitiam & unionem cum Regno recipiebant. Danilouicij verò à Duce Daniele suo in Russia orti, arma nobilitatis Sás, longè ante unionem prædictam, clara in Russia meritis & triumphis reddiderant, plurimosq; ad specimen fortitudinis donatione eorundem armorum alliciebant. Quorum Sedes Russia Rubea districtus Sanocensis, & Potcutia, fuerant. Iam verò benedictione diuina in Regno Poloniae altis honoribus & titulis ob virens maturumq; iudicium in Senatu & Castris, à Serenissimis Regibus euecti, Familiam in æuum pietate conseruant. Sed quia ab antiquo deducere lineam nimium foret, eos qui præsentibus Illustriss: Dani-

louicis

Iuicij's lumina fuerant in virtute & fortitudine in seriem reducam. Stanislaus Danielowicz Vexillifer Leopoliē. vir in sago perpetuus, Tartarorum agmina pluries deturbauit, quassauit. Vastam dum collegisset gloriam Rothmagister strenuus & militum Tribunus, Vexilliferi dignitate ornatus, ut gradu presenti altioris dignitatis premia resumeret. Sed inuida mors obstitit gloria. Reliquit ex Tartowna filia Vexilliferi Leopoliē. duos filios. Sepultus Leopoli in Ecclesia Ordinis Predicatorum, ubi ipsius splendidus cum Epitaphio manet Sarcophagus. Nicolaus primus Stanislai filius, hic una cum fratre Ioanne, post fata parentis in exteris nationibus virtutem cum literis, fortitudinem cum audacia collegit. Quapropter premium virtutis in Tribunali Castris, in Curia & amicorum societate, reportauit. Huic triumphanti militi Capitaneatus Chelmenensis & Drohobycensis collatus fuit. Et quoniam legationem à Regno dextere apud Turcarum Imperatorem Amurathem perfecit, Castellanus Leopoliē. tum Thesaurarius Curia, demum Thesaurarius Regni atq; Capitaneus Krasnostauien. Samborien. Parcouien. Bielscen. Czerwonogrod. renunciatus erat. Sic viro virtutibus alto, alta cesserant premia. Extat pietatis illius opus inter thesaurisantes animæ opes Ecclesia Patrum Societatis IESV Lublini, quam laminis contexit areis. Ex Anna Pauli Vchan-ski Palatini Belzensis filia suscepit filios quinque & filias tres. Sepultus in Vchanie. Ioannes Dánielowicz alter filius Stanislai Vexilliferi Leopoliē. post exercitatum adolescentiam in literis & varijs linguis apud nationes diuersas, castrorum militarium obseruantissimus, virum sese in toga & sago prastantissimum Patriæ & Senatui præstitit. Quocirca Capitaneus Buscensis, Corsunensis, Czechrinensis, Mostensis, ac demum Palatinus Russia à Serenissimis Regibus renunciatus erat. Ex Consorte prima Catharina Krasicka Palatini Podolia sorore, suscepit filias Mariannam Stephani Koniecpolski consortem, & Sophiam Firley Capitanei Casimiriensis. Ex altera verò consorte Sophia Zotkiewska, Stanislai Supremi Ducis exercituum Regni & Cancellarij filia, suscepit Stanislaum Capitaneum Corsunensem, Czechrinensem, Mostensem, eximium summæq; audaciæ bellatorem. Patuit illius in adolescentia fortis animi declaratio ad Smolenscum in præsentia Serenissimi Regis Vladislai IV. Neq; erat, qui non plurima in tam subiecto ad Martem nato, sibi non proponeret futura, sed inuida mors expectatam à Patria triumphatorem, Tartarico tumulto per Cantimirum structo ipsis in medijs campis, confinibusq; Regni captiuitati moleste illum commisit, demum tumultentis atriq; Tartari commouit pectus, ut occisi filij sui ad Vscie Pocutianum in Russia vlcisceretur, quocirca à filio Cantimiri, ó heu vinculis constrictus, iussu parentis affectus vulneribus occisusq; fuit. Delatum in Patriam bustum, cura Palatini Russia Sobieski per Zielonkam, in Ecclesia Zotkieuiensi hereditate propria conditum manet. Sorores suæ erant Theophila, consors Iacobi Sobieski Palatini Russia, & Dorothea Abbatisa Monialium Sancti Benedicti Leopoli.

Illustrif

Illustrissimus parens illorum Palatinus sepultus in Olesko, in Ecclesia quam
 fundatione & edificio auxerat Parochiali. Ioannes Nicolaus, primus filius
 Nicolai Thesaurarij Regni. Hic ubi concepit animo se filium esse tanti tamq[ue]
 magni Herois, noluit aliquem alium in exemplum animo & speculum corpori
 sumere, quam ipsum progenitorem. Nam licet Xenophontis consilium sanum
 est in libro de Republica Lacedæmoniorum. Dicit enim: Puerorum indu-
 stria & corpus aliquo honesto certamine ac præmio proposito publicæ
 priuatimq[ue] exerceatur ac excitetur: nullum tamen saluberrius consilium
 filiis, quam parentum suorum magnorum illustria acta ingentiaq[ue] proponere
 exempla. Quocirca cum exemplar vitæ fortunæq[ue] exprimere in semetipso
 parentis sui Ioannes Nicolaus desideravit, cohonestatam literis adolescentiam,
 cultamq[ue] moribus ac virtutibus ulteriorem ætatem, Marti cum brachio, Pa-
 ladi cum ingenio obtulit, atq[ue] eo medio triumphator in bello, benevolus in Pa-
 tria, desideratus in Aula constitutus, Regum delicia, nobilitatis amor perman-
 sit. Hinc plurimis honoratus Præfecturis, Præmisliensi, Samboriensi, Dro-
 hobicensi, Ratnensi, Colensi, Brunscensi, &c. Supremi Thesaurarij Regni re-
 fert titulum officiumq[ue]. Magnæ religionis defensorem, religiosèq[ue] pietatis ob-
 servatorem, Sacramenti Sanctissimi Altarisue veneratorem præcipuum, pio-
 rum hominum vota, nunquam de illo silentium ponent, cum mihi parciolem in
 sermone de viuis loquendo necessum est. Consors illius prima Helena Opalin-
 scijs Marschalci Supremi Regni filia, altera Dorothea Tenczynska Palatini
 Lublinensis filia, cui sit benedictio ex alto. Petrus alter filius Thesaurarij.
 Hic ad beneplacitum parentis dum floridam ætatem disposuit, in virtutibus
 claris & optimis moribus ipse quoq[ue] floruit. Quo medio in Principis Aula, &
 militum castris, decus nomenq[ue] deduxit clarum. Creatus Incisor Regni ea dex-
 teritate processit, ut Cremenecensis, Parcouiensis Capitaneus nominatus esset,
 plurimaq[ue] ob celsitudinem meritorum comulasset honorum encomia, nisi decre-
 to mortis paruisset, tenuit vinculum matrimonij primò cum Samotulska, ex
 qua suscepit filiam Helenam, secundò cum Ducissa Wisniowiecka, ex qua ha-
 buit filium Carolum. Stanislaus tertius filius Nicolai Thesaurarij, qui
 non minori studio ad virtutem à parente Illustriss. stimulatus, ingenij digna
 præstitit indicia, quæ scilicet & Patriæ & Regi, & Senatui & castris, profi-
 cua fierent, unde à Serenissimo Rege Præfectura Czermonogrodensi honora-
 tus fuit. Cum Marina Siemaßkówna Castellani Braclauiensis filia tenuit
 vinculum matrimonij, ex qua suscepit filium Ioannem, sed virum ad magna
 natum, transtulit ad maiora diuinæ clementiæ sapientia. Sepultus in Vebanie.
 Nicolaus quartus filius Thesaurarij Regni, quem dum virtus gloriosum, mores
 conspicuum, acta grauem, religio pium firmauerat, heredem in Felsstyn &
 Blozew ad Succamerarij Chelmenensis dignitatem vocauit Rex & Nobilitas.
 Consors illius Appollinara Niemoiowska, ex qua suscepit filios & filias.
 Franciscus quintus filius Thesaurarij Regni. Hunc ipsa natura ad alta promo-
 uit, dum

uit, dum ingenium, linguarum beneficia, morum grauitatem, stature decorem, corporis firmitatem ipsi contulit. Est in quo delectetur Mars, teneat expectationem Patria, speret consiliorum utilitatem Senatus. Quocirca ad altiora alliciendo Serenissimus Rex, Præfecturam illi castri Czerwonogrodensis obtulit, tenuit matrimonium cum filia ex M. Duc. Lith. Sapiechæ, erat pientissima matrona, quæ sæpè sæpius in Czerwonogrod. visitabat desolatam Ecclesiam, vel potius aram Ecclesiæ Ordinis Prædicatorum, in qua plures sacerdotes & Fratres, à Tartaris & Valachis occisi fuerant, ibiq; deuotionem lachrymis orando, suspiria consolatione spiritus fouebat. Sorores illorum & filia Theaurarij fuerant tres, quarum una erat primum Sapiechæ, postmodum Illustrissimi Domini Marschalci Supremi Regni Opalinscij, consors. Altera Isabella Illustrissimi Domini Cancellarij Regni Ossolinscij, ex qua filius Franciscus cum Palat. filia Działynska sacramentum matrimonij tenet. Tertia Ursula in Ordine S. Brigide Samboriz Sanctimonialium mater.

Tarnawscij antiqua & multis meritis ornata Familia in Sanocensi Terra. Stanislaus Canonicus Premisliensis, uir literis ornatus, magnam bibliothecam reliquit. Nicolaus frater ipsius reliquit filium Stanislaum Vexilliferum Sanocensem ex Stádnicka, ex Humnicka uero Iosephum, Sigismundum. Andreas tertius frater, reliquit filios Nicolaum militiæ & literarum amatorem, & summè hospitalem, ex Prohanska reliquerat prolem, qui cum parente sepulti in Dembicâ. Christophorus illius frater Rothmagister, cupidus laudis & honoris ad Oczakouiam excurrerat, & cum Serenissimo Rege Stephano omnem expeditionem ad Polociam & Wielikoluki feliciter perfecit. Vir Catholicus, Eleemosinarius, sine coniugio vixit. Iosephus spreto sæculo religioni sese & Deo reddidit.

lasinscij in Lenciciensî Palatinatu. Ioannes miles cum Bátorowski & Charlinski in Prussiam. Parens ipsius miles cum Sieniawski strenuus Stanislaus, mater Zofiedziowná Barbara. Frater ipsius Ioannes miles, ad Vinniciam domicilia habet. Alij ex illorum Familia Notarij erant Lencicien. & Vicecapitanei. Orłowski de Orłow in Culmensi Terra. Orłowski ex Elżánowska duos filios suscepit Matthiam, cuius filius Ioannes, à quo Michael Canonicus Chelmenis & Stanislaus. Ex fratre germano Matthiæ Orłowski filij, Andreas Chelmeniensis coniudex. Bartholomæus miles & à Turcis in captiuitatem deductus post annos decem redijt. Ioannes & Stephanus qui omnes susceperant prolem aptam Reipub. negotijs & obsequijs.

Stanislaus Dźiedoszycki de Dźiedoszyce in Sokotow, eximij ætus in castris bellicis miles, cuius Epitaphium Leopoli in Ecclesia Prædicatorum: Georgius Dźidoszycki Castellanus Lubacouiensis contra Begleibergum, Nalewajkum, & Michailum Wáydá bellator. Obijt ætatis 65. Erant duæ sorores de Familia Dźidoszycciorum, quarum una copulata fuerat Tarnouio Castellano Zarnouienfi, quæ reliquit filiam Euphrosinam Ducis in Wisniowiec confor-

tem, altera erat consors Illustrissimi Domini Alexandri Chodkiewicz Palatini Trocensis, magni fundatoris religionis Dominicanae, in tota Alba Russia & in hereditaria urbe Sklow, cuius occasione etiam illa maxima benefactrix extitit Ordinis Prædicatorum. Sepulta Leopoli in Capella B. Virginis Mariae, una cum filia eiusdem Illustrissimi consorte Vexilliferi Regni Procopij Sieniawski.

Buchowscij in Russia, in Premisliensi districtu notant Familiam suam de Rubotyche.

Zawilij in Russia, viri militari & castris dediti.

Skotniccij in Russia, ex quibus Paulus Vexillifer Haliciensis, eximius & strenuus bellator.

Chodkowscij de Bobin. Lucas eximius miles & loco tenens Rothmagistri in Moschouia, quiescit laurouia in Parochiali Ecclesia.

Krusielniccij eximij in castris, humani in conuersatione viri, quæ in Valachia cum Turcis Krusielniccius egerit, in Anno 1572. refert Bielscius fol: 645.

Sulaticcij in Russia strenui milites, N. Rothmag. Petri Potocki loco tenens.

Blazewscij castris & beneuolentia conspicui. Sigismundi meminit Constitutio Regni 1589.

Wololieccij in Russia, quorum omnis educatio militaria castra.

Dubrawscij milites eximij, erant aliqui Subiudices & Iudices Halicienses.

Huherniccij in Pocutia milites in castris, aulici domi, Strusijs, Kázanowscijs, Potoccijs reddiderunt obsequia.

Swistelniccij in Pocutia, antiqua & clara militari exercitio Familia.

Nowosielscij, fortes & audaces viri.

Klodniccij milites strenui, & ad usum Reipublicæ idonei.

Rozniatowscij militari dignitate præcipui, qui munus Rothmagistri in castris & bello feliciter tractauerunt. Fedinium in bello cum Tartaris ad Dubno meminit Paprocus sub Anno 1577. folio 339. in secundo Opere. Alexandrum Soloma dictum & Christophorum Rothmagistrum, & Albertum: peditem arcis Camenecensis caput. Petrum qui in Turciam ad Wezerum Magnum legationem obiit memoria habet militum filij Alberti. Alexander, Michael, Ioannes in Ordine Prædicat: Theologus S.R.M. & Albertus.

Woriscij milites optimi. Iuanus strenuus miles reliquit filium Vasilium, qui cum Duce Romano Sangusko nullam expeditionem neglexit.

Tyszarowscij, ex quibus erat Ieremias Ruthenorum Leopoli. Haliciensis & Camenecensis Władysław Schismaticus.

Ratzko, Procopius Ratzko Notarius Castrensis Haliciensis, paruus quidem statura, sed magnus ingenio & audacia forti.

Hrebicki in Palatinatu Belzensi.

Kropiwnicki de Kropiwno in Premisliensis. Terra & Braclauiensis. Michael Notarius Castrensis Winnicensis, in bonis Obodne alij militarem in castris continent.

SCHÖNBEGK IN MARCHIA BRAND- deburgensi, nunc in Polonia S Z E M B E K.

DELINEATIO.

EST scutum tribus campis distinctum, supremus est coloris caelestini, in quo est Ibex versus dextrā currens; medius est coloris flauī, in quo sunt tres rubear rosę in lineam dispositę; tertius est coloris sanguinei, in quo idem Ibex currit. Super coronam verò auream, duę alę expansę, rosīs adornatę, medio stantem Ibem circumtegent.

O R I G O.

Antiquitūs Gerlacum à Schonbegk post deuictos Saxones à Carolo Magno Aquisgrani Nobilitatum primā stirpis Schonbegkianę originē

exitisse, cuius Successores propagati per Henricum, Fridericum, vique ad Petrum; vt patet ex Priuilegijs Henrici VII. & Caroli IV. Romanorum Imperatorum, quorum tenor sequitur talis:

**HENRICVS VII. Dei Gratia Romanorum Imperator,
Lucemburgen: Comes, &c.**

Vniuersis Sacri Romani Imperij fidelibus ac alijs presentes literas inspecturis, quos oportu-
num nosse fuerit, in perpetuum gratiam Nostram & beneuolam voluntatem. Regum
Regi cuius ineffabili Clementia in specula dignitatis imperialis constituti, Romani Imperij mo-
limina gubernamus prestare obsequium arbitramur, cum omnibus Christianis ac cunctis No-
stri Imperij subditis pacem & commodum preparamus, & eorum meritis Nostram munificen-
tiam & liberalitatem impertimur ac exhibemus. Sanē igitur licet Nobilis Henricus de Schon-
begk fidelis Noster dilectus ex Prædecessoribus suis Attauis, Proauis, & Auis, cum sua posteritate,
titulo, & armis, ac militaribus ornamentis ex longo fuerit insignitus, ac de munificentia Illu-
strium Antecessorum Nostrorum Rom: Imperatorum annos ante quingentos dotatus; de Nostris
tamen speciatim dilectionis ardore, quo ipsum complectimur, habito respectu virtutum ac meri-
torum præfati Henrici Schonbegk ac fauorabiliter ad ipsius actus pios ac strenuos inclinati, qui-
bus culmini Nostris assiduo peruigil, non parcens periculo, personę, ac substantia sua placere
meruit, & pro Nostris ac Imperij Nostris statu, cum in alijs multis locis, tum potissimum ad Vr-
bem Romam, cum amulus & aduersarius Noster Ruprechtus Rex Apulia bareret, & fortunam
sibi contrariam volens impedire Coronationem Nostram expulsetur strenuē & laudabiliter
desudauit; ad ipsius elevationem emeritam inclinationem quadam ducimur naturali vt in illo
liberali-

liberalitatis & gratia Nostra Casarea vestigia relinqueremus, & testimonium meritorum ipsius Nobis sinceriter praestitorum perhiberemus. Quocirca de Speciali Maiestate Nostra munificentia ipsum per manus Nostras, una cum multis Nostris, alijsq; Nobilibus fidelibus Nostris dilectis, tempore Coronationis Nostrae in Romanum Imperatorem super glorioso solio Nostro Casareo, Ensis publico verberare insignitum & in Equitem creatum & nominatum legitime & huiusmodi ornamenta, meritis ipsis competenter insignitum omnibus & singulis cuiuscunq; gradus & conditionis hominibus, tam aliorum quam Imperij Nostrae subditis denunciatum & publicatum praesentis scripti patrocinio, ut merito amplioribus Nostra gratia fauoribus ipsum sentiant exaltatum declaramus, annuntiamus & confirmamus. Decernentes eundem saepe nominatum Henricum Schonbegk. uti verum & legitimum Equitem omni dignitate & iure optimo frui debere & valere, quo ceteri hoc Equestri dignitati splendore insigniti, gaudere consueverunt. Nulli ergo hominum &c. Dat. in Castris apud Imperialem montem supra Florentiam, per manus Venerabilis Henrici Tridentini Episcopi, Aula nostra Cancellarj praedilecti ac Principis. 8. Calend. Februar. Anno Dni 1313.

**CAROLVS IV. Diuina fauente Clementia Romanorum Imperator
semper Augustus & Bohemiae Rex.**

AD perpetuam rei memoriam, ad superni Regis exemplum, cuius inestimabilis gratia dono vniuersis per orbem terrarum regnantibus, altius nos esse sublimatos agnoscimus, personas Nobiles & militiae deditas, ex innata nobis mansuetudine & munificentia gratiosis fauoribus libenter prosequimur, & de eorum honore statumq; honesto iugi sollicitudine inter alias incumbentes Nobis sarcinas attentius vigilamus, sane a nostra non excidit maiestatis memoria, sicut etiam multis nostris Principibus extitit & fidelibus subditis manifestum, qualiter temporibus retroactis clare & sanctae memoriae Inuictissimus Princeps Henricus Imperator Avus Noster, gloriosus ac illustris quondam Ioannes Bohemiae Rex, Genitor noster dilectus, in varijs bellorum expeditionibus opera Nobilis Henrici de Schonbegk inducenda turma Galeatorum usi fuerant, & eidem multa militiae decora contulerant. Constat etiam Nobis quomodo supranominatus Henricus Schonbegk, una cum dilecto Genitore nostro in bello Gallico paucos ante annos pugnando gloriose ad Cressiacum occubuerit, ac seruitorum suorum Stirpi Nostrae praestitorum laudabilem finem imposuerit. Nos cum ob strenua seruitia extincti Henrici, tum etiam ad excitandos milites nostros, quoscunq; & ad demonstrandam gratitudinem praestitorum seruitorum vniuscuiusq; Curienti nostro Nobili Friderico Schonbegk demortui filio, ob fidelia quoque opera ipsius, quibus nobis maiorum suorum vestigijs insistens a iuuenilibus suis annis, potissimum vero in pugna Lombardica ad oppidum S. Felicis, ac postmodum contra Belconem Principem Zeganensem & Minstenbergen. coplacuit, ac animum sincerum suae fidelitati Nobis semper exhibuit, ex liberalitate Nostra & munificentia Casarea, stipendium Patris ipsius trecentos videlicet nummos aureos soliti poderis pro solario annuo ex perceptis ararij nostri durante vita ipsius dandos & soluendos statuimus & assignamus, ac ad maiora ipsi gratiam Nostram Casaream ac filijs Sebaldo videlicet & Henrico ipsius, prima quaq; occasione promptam oneramus. Praesentibus vero obligamus successores Nostros inclitae Domus Nostrae, ut si aliquando durante vita Nostra, supradicto

Supradicto Friderico Schonbegk non exolueretur, extunc immediatè & demum etiam post obitum Nostrum, quem Altissimus diu auertat omnibus impedimentis procul motis annuatim semper à Præfectis & Magistris contributionum Nostrarum iam existentium & in posteris futuris soluatur. Nulli ergò hominum liceat hanc paginam Nostræ Maiestatis infringere, vel ei quouis ausu contrariè contraire temerariè, si quis autem contrarium attentare præsumpserit, grauissimam indignationem Nostram eo ipso se nouerit incursum. Testes huius rei sunt Venerabiles Fridericus Ratisborien. Ioannes Lutomyslensis Sacræ Imperialis Aula Cancellarius, & Theodoricus Mindensis Ecclesiæ Episcopi, Illustres Rupertus Senior Comes Palatinus Rheni, Sacri Imperij Archidapifer, Bolco Falckenbergensis, Petrus Borbonensis Duces, Spectabiles Burchardus Burgrabius Magdeburgensis Imperialis Curia Magister. Albertus de Anhalt & Henricus de Swartzburgk Comites, nec non Nobiles Iodocus Vlricus & Ioannes, Fratres de Rosenbergk, & Herbortus de Ianowicz, & alij quàm plures Nobiles fide digni, presentium sub Imperialis Maiestatis Nostræ sigillo testimonio literarum. Dat. Pragæ Anno Dñi 1355. Indictione VIII. 5. Calend. Septembris, Regnorum Nostrorum Anno Decimo. Imperij verò Primo.

Cuius successores à tempore Henrici VII. Imperatoris, uti ex originali luculenter demonstratum peruenere, ac postmodum successiue cum in Henrico Schonbegk, qui ad Cresiacum in Gallijs Aureata milita miles militando occisus est. Tum in Friderico Schonbegk occisi filio Caroli IV. circa Annum 1356. & ulterius claruere: ex qua linea proueniens Petrus Schonbegk, Maximiliano I. Imperatori Romano sua seruitia aulica præstitit, qui postea eodem s. memoria Imperatore ex periculo venationis Damarum & Ibicum Comitatus Tivoliensis in Territorio Oenipontano de monte nominato Send Martinswand miraculose liberato, maximam laudem & premium obtinuit. Postmodum verò idem Petrus Schonbegk, relictis 4. filiis ex Margaretha à Schlegnitz Nobili Misnensi, Petro videlicet Henrico, Eduardo. & Bartholomæo. Schonbegkiis procreatis intra breue temporis spatium mortuus est, qui ex ephebis egressi in mediocri ætate varias mundi plagas mansionibus suis elegerunt. Primus enim natus Petrus Schonbegk, uti Chronicon rerum Prussicarum, per M. Gasparum Schutzen conscriptum, & postmodum per V. Davidem Chytraum continuatum, ac denuo Anno 1599. impressum folio 416. testatur. Anno 1507. Imperij Maximiliani I. Roman. Cesaris, Regiminis verò Sigismundi I. Regis Pol. anno Primo in Prussiam peruenit, ubi ducta in uxorem vidua Anna Czapska, ex illa Ioannem, & deinde ex Anna Sparenbergin Benedictum suscepit. Henricus natus 2. bonorum Tirolensium ex premio periculoso illius venationis Maximiliani I. Imperatoris acquisitorum sorte contentus, in Comitatu eodem remansit, cuius successores legitimi usq; ad nostra tempora permanent. Eduardus natus tertius in Marchia Brandenburgensi solo ac Patria antecessorum suorum delectatus, ad ultimum terminum vita sua remansit. Bartholomæus quartus & ultimus Petri filius in Marchia quoq; pecuniaria sorte contentus, vitam pacificam duxit, ducta in uxorem Athleita Dudiffia, ex qua Bartholomæum & Henricum procreauit, fungens officio Rothmagistri Electoris Brandenburgensis in ciuitate Standalia Marchionali moritur. Huius filius Bartholomæus ex Marchia in Poloniam cum Legatione Marchionis Brandenburgensis peruenit, ubi delectatus amantate regionis, ducta primum in uxorem Bibingia Stanonnâ, & dein ipsa mortua, secunda Margareta Schillingia, ex quibus multam prolem, uti Bartholomæum, Nicolaum, Stanislaum, Ioannem & Margaritam Lichtenbergij Iasnogorski, Elisabetham ac Hedwigim Paczkonum consortes reliquit. Hic Bartholomæus ob singularia merita tum & commendationem Illustriss. Alberti & Friderici Marchionum Brandenburgensium, & in Prussia, Sietini, ac Pomeranie Ducum, quam ex fidelibus se rui-

bui seruitiis olim Serenissimo Sigismundo Augusto Regi Polonia prastitis, Indigenatu ac incorporatione inter alios Regni Nobiles cum filiis & Nepotibus, ab eodem Serenissimo Augusto Anno 1566, Varsavia, 25. Mensis Iulij condecoratus, cuius Indigenatus tenor sequitur talis.

SIGISMUNDVS Augustus Dei Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitiae, Liuaniaeque Dominus & Haeres.

Significamus praesentibus litteris nostris, quibus expedit vniuersis. Quod cum ex authenticis testimonijs Serenissimorum Romanorum Imperatorum euidentissime Nobis constitisset, de auita & gentilia Nobilitate Nobilis & sincere Nobis dilecti Bartholomaei Schonbegk Marchiaci, tum & singulari commendatione Illustrum Alberti & Friderici Marchionum Brandeburgensium, & in Prussia Stetini & Pomerania Ducum, consanguineorum Nostrorum Charissimorum, tum ex fidelibus seruitijs ipsius ab ipso Nobis praestitis, quibus a Nobis Indigenatum ac incorporationem inter alios Regni Nostri Nobiles, contendisset, & cum submissa instantia affectasset. Nos lubentes tantam gratiam cum in praemium virtutis, quae in illos sat luculenter refulget, cum ob respectum commendationis homini praesertim de nobili sanguine creto, haud denegandam existimauimus. Idcirco auctoritate Nostra Regia, eundem supranominatum Nobilem Bartholomaeum Schonbegk, omnesque illius filios ac nepotes legitimos, in perpetuum praesentibus hisce litteris Nostris, inter ceteros Regni Nobiles, eorumque ordinem, ritum, catum, & statum, asserimus, aggregamus, & incorporamus, volentes ut idem Bartholomaeus Schonbegk, & cum suis successoribus iisdem libertatibus, & praerogatiuis, quibus ceteri Regni Nostri Nobiles gaudent, utatur, gaudeat, & fruatur. In cuius rei fidem & euidentis testimonium praesentes litteras Nostras, manu Nostra subscripsimus, & sigillo Nostro communiri iussimus. Datum Varsaviae 25. Mensis Iulij. Anno Domini, M.D.LXVI. Regni Nostri vero Anno XXXVII.

Sigismundus Augustus Rex.

ADSPIRAT FORTVNA LABORI.

Maximus in consideratione lemmatum Iul: Guil: Zingressius, prosperae naui, felicique vento nauigantibus nautis inscripserat hunc praenominatum titulum: *Nec iniocundè.* His enim tribus, labore, vento, & gracili fortuna, felices ad portum naues veniunt. Sed dum modernum confidero scutum; rosas, sanguine, auro, Ibicibus decoratum, concinnè quoque scriptum adiectum manebit: **ADSPIRAT FORTVNA LABORI.** Cum enim in tanto vitae periculo Imperatoris, succurrit oportunè parens horum armorum, atque pro merito & labore fortuna adspirante tale insigniorum gentiliciorum augmentum suscepit, iam Ibicibus additis adscribendum venit. Miscetur decori virtus, scuto autem

teu propiori & propinquiori stemmati, adscribendum erit: Vires animūque ministrat. Ros vero: Semper inclyta virtus. Meruit namque laudes, qui gloria insignis, Principis amans fuerat. Plurimas ego aduerto capras in insignia Familiarum Nobilissimarum concessas, quæ referunt non voce emortua Familiarum ornamenta & merita, sed his graciosiores dignioresque non video. In Bauaria, inquit Petrasanta in Tesseris Gentilicij, vitur capra pro insigni Familia Moscheimorum. In Franconia Familia Vestenbergiorum. Illius capra quibus ornamentis delineata fuerit, ignoto, istius est vermiculata argento, at vestra Capra niuea, aureum campum & sanguineum cum rubentibus rosis calcantes, atque inter aquilinas alas saltantes & balantes, multa superarunt decora. Quocirca, quanto superatis decore, tantò virtute sacra, fortitudine bellica, prudentia vigili, amore patriæ eisdem excellere contendite. Igitur, labor excitet fortunam, fortuna autem adspirabit labori.

LINEA FAMILIÆ SZEMBЕКORVM.

Huius Indigenæ Filij ac Nepotes quamprimum Regni huius libertate gaudere ceperunt, nullam unquam occasionem bene merendi de Repub. prætermittere passi sunt, etiam cum extremo vitæ suæ periculo. Nempè Hieronymus & Alexander Szembekij Bartholomæi primi Indigenæ Nepotes, virtutem quasi iure hereditario ad se deuolutam, eximia contentione amplexi, magnum maiorum suorum splendori fortibus contra hostes Regni editis facinoribus decus adiecerunt. Nam Michaele Moldauo hostilia signa contra Rempub. efferente, penes Illustriss: Ioannem Zamoyscium Supremum Exercitus Ducem, & post Carolo Sudermaniæ Duce infestis armis contra fas & gentilicium iura Liouoniam lacessente, sub signis Illustriss: Ioannis Caroli Choakieuiçij Exercit: Ducis Lithu: & Palatini Vilnen: militarunt. Deinde in Moschouitico bello, oppugnatione ipsa Smolensciana penes Inuictiss: Sigismundum III. in ducendis Centurijs peditum ea virtutis constantiæ & fortitudinis amore Alexander incensus, gloriôsè occubuit. Hieronymus verò, varia facinora, quæ non nisi à forti & amanti Reipub. viro expectari poterant strenuè præbuerat. Fridericus borum frater in Religionem Soc:IESV anno 1599. ingressus, post eximius Theologus. Gabriel Sereniss: Regis Sigismundi III. Secretarius & Zupparū Mazouiticarum fidelis Administrator, vir rectus & pacificus. Stanislaus Sereniss: Regum Sigismundi III. & Vladislai IV. Secretarius, hic ob summam dexteritatem & probitatem Zupparum Wieliciensium Administrator factus, hoc munus fidelissimè obiit, prouentus Reipublicæ per multos annos tenens auxit. Sigismundus Religionem S. Francisci de Obseruantia ingressus, posthac eximius Theologus. Hieronymus exterarum nationum peritus iuuentutem suam in seruitijs Illustriss: Regni Procerum consumpsit, vir rectus & sincerus. Christophorus, & Paulus, Principibus placuere viris, liberales in pauperes, & Religio-

Religiosos munifici. Alexander Burgravius Arcis Cracouiensis & Sereniss: Vladislai IV. Regis Secretarius, iuvenilem suam aetatem in exteris nationibus triuit, in publicis exactionibus sedulus, Illustriss: Senatoribus Regni charus. Sunt & alij ex his quatuor huius Indigenæ filijs procreati Nepotes, Pronepotes, qui numero & multitudine per Dei gratiam superant, sicq; in linea sua non deficiunt.

S C H I L L I N G.

D E L I N E A T I O.

EST clipeus sanguineus, super cuius medium circulus coloris argentei, in medio est ramus viridis de arbore Tiliæ, subtus duo ramusculi excrescunt, quarum quilibet habet folium Tiliæ, ramus quoque in summitate habet folium vnum. Supra clipeum est galea tormentalis, ex qua alæ duæ coloris rubei eminent expansæ, eadem arma in medio retinentes, adornât laciniæ albæ & rubæ pennas alarû aquilinarum.

O R I G O.

Sanguis & color rubeus in clipeo & in alis expressus, in Martis & pluentis sanguine campis, acquisita fuisse

clarè commonstrant. Viror arboris quæ apum pascua opima gerit, fortem triumphatorem & prouidum militibus, summæq; utilem ad victoriæ palmam commendant. Quocirca Maximilianus Romanorum & Vngariæ Rex atq; Christianorum Imperator, antiquam meritis & gloria Familiam Schillingorum, dum in plurimis expeditionibus conspexit nobilitatos pridem, & hastis ad nobilitatis suæ Tesseram adornatis, in talia arma cum galea tormentali & decoribus ipsis benignè conuertit, atque illis Anno 1507. 2. Maij Constantiæ concessit. Quos in Regno Poloniæ Serenissimus Rex Sigismundus I. 1543. in Indigenas & Nobiles suscepit & approbavit. *Habet de illis Iodocus Decius in Chron: Iagellona sub Anno 1503. fol. 108.*

P A R A L I I S.

A Spectu primo apparent arma Schillingonum parcam memoriam tenere, sed introspectanti rem, grauem referent auctoritatem. Et sicut virentes surculi ramo colligatæ diuturnitatem commonstrant, ita ab antiquo & in præsens arma hæc, tacitè hæc duo ingerunt, non decident sed alijs

alij paria erunt. Ioannes Ferus in symbolis Leoni addiderat lemma: *Magnos vana fugient*. Exprimebat naturam Regiam in Leone, qui vanis non occupatur & paruis. Profectò ita concessis folijs Tylia, in gloriam æternam Familiæ Schillingonum à Cæsarea Maiestate magis subscribere licebit: *Vana fugient magni*. Tilia etenim antea actis temporibus Legislato-ribus Academicis Notarijs & Bibliothecarijs subministrabant diligentiam ne dicam materiam: Nam in corticibus Tiliae Iudex sententiam ferendo scriptori adnotandam offerebat, Academici ex illis libros conficiebant, & quod maximè notandum venit ex Theophraste: *Cortices Tiliae in vittas Cæsareas & triumphales conuertebant*. Hunc igitur in modum Cæsarea Maie-stas ramum Tiliae Schillingijs obtulit, virenti ramo fortitudinem, sagaciam, prudentiam, audaciam expressit; Campo sanguineo, corona & alis trium-phatores nominavit; Galea tormentali in hostis agilitatem animavit. Ergò libentiùs classicum audite, intonate, tenete.

LINEA FAMILIÆ SCHILLINGONVM.

Indigenæ adscripti Regno Polonia Anno 1543. Erasmus Iodocus, Christoph-e-rus, Georgius & Fridericus, & ab hoc ultimo familia propagata in præsens manet. Augustinus ex Friderico Schilling cum Krupczankâ habuit Erasmi hæredem in Koczanow, qui reliquit Sigismundum & filias sex. Ioannes Schilling frater Augustini I. V. D. ex Praeposito S. Floriani, & Canonico Vra-tislauensi, ad Canonicatum & Præbendam Cracouiensem. post Petrum Konarski Custodem Cracouiensem per Apostolicam prouisionem promotus fuit. De cuius nobilitate & per literas, & viua voce à Regia Maiestate sufficiens testimo-nium fuit 1518. Obijt redeundo ex vrbe peracta legatione à Serenissimo Rege in Feldkirch Carinthia oppido, sepultus Cracouia, est ipsius Epitaphium Cracouia in Arce. Nicolaus Schilling, ex Szpaczkownâ suscepit Ioannem Canonicum Vratislauiensem, cui in Anno 1552. Andreas Przeczłowski, & Pe-trus Myskowski Caninici Cracou: tale Epitaphium Cracouia posuerunt: Vi-ro pio, literato, & qui in rebus humanis tranquillitatem animi, summum bonum esse putabat, ea de causa alienus ab omni ambitione ita semper vi-xit, vt nemini molestus, omnibus gratus ac iucundus esset. Erasmus qui cum Chrzastowska tenuit matrimonium, natus de Christophoro hærede in Minogâ. Sorores habuit quinque, quas viris magnis copulauit onere matri-monij. Ieremias hæres in Hendrikow & Wieprz, eius filia Elisabeth Ma-riani Przyłęcki Castellani Osuiecimensis consors, erat matrona pietati dedi-ta, quæ & Ecclesiam è lapide in Hendrikow erexit, & Moniales è Silesia bellorum tumultu pulsas, toto anno cum Confessore, & seruatoribus sustinuit & prouidit. Ioannes Notarius Thesauri, cuius filius cum Duce in Korec in Va-lachia pugnando contra Turcas & Tartaros occubuit. Spectabit Patria animo-rum progressus, & onustos meritis, altis adijciat honoribus.

SAMSONOWSCIORVM.

DELINEATIO & ORIGO.

EST sagitta manubrijs framearum onerata, cui gladius antiquus adiunctus est. Est additio facta ad arma Lis Sapucho nobili viro in M. Duc. Lit. qui à bonis Sámsonow, Sámsonowski postmodum nuncupatus fuit.

VIREBO NI AVELLAR.

NIL extra sphæram & locum naturale valet & viget. In profundo mari corallus in frondes virentes excreuerat,

auullus lentel à radice & aquis dum in littore quieuit, aruit & colorem mutauit, cui Petrasanta in symbolis adscripsit: *Ante virebam*. Profectò hic est fructus finisque optimi ciuis, fortis militis, nobilis veri, vt domui & Familiæ virorem odoremque ferat. Qui si non auellatur à bono & recto, à lege & Deo, à conscientia & virtute, virebit in æuum. Auullus cadet, extirpabitur, euellitur. Vnde Propheta Baruch 3. ait: *Vbi sunt qui argentum thesaurisant, & aurum in quo confidunt homines: exterminati sunt & ad inferos descendunt, & alij loco illorum exsurrexerunt*. Ita omen Samsonowicij, crucibus adiunctus gladius manebit, cum gloria in ipsorum nomen, quousque fides ab illis auulsa non fuerit, & honor Dei laceratus non sit. Sanctus Casimirus Dux M. D. Lit. hoc inter cætera petijt ex voluntate diuina à Rege & parente, vt hæresim non tollat, schysmata compescat, Ecclesias collapsas non sentientes cum Ecclesia Catholica restaurare non permittat, neque nouas erigere concedat. Dura namque corda, silice acri perfricanda erunt. Quid si vidisset ex Catholico viro fieri schysmaticum & pertinacem manere. diceret: Qui sordet sordescat, nec cum iustis regnum possideat. Zelus pius & pro Deo magnus, euellite & virebitis.

Vtuntur his armis Sapuchouij in Magno Ducatu Lithuania, & Samsonowscy in Pocutia.

SPYRN alias KIPPENHAN.

DELINEATIO.

EST scutum ceruleum, trabe candida in duas partes æquales per transversum sectum, in qua trabe, tria pyra ordine subsequencia, quorum una pars rubei, altera aurei coloris est, subtus singula pyra binis folijs ceu nunc decerptis ab arbore ornantur. Scutum aurea corona gemmis interstincta tegit, supra equestrem galeam & clatrata firmata. Ex corona, gallus albus pectore tenus sese exerit, collum erectum, ceu vigilem decet, retinet, crista & mentum rubea, rostrum aureum, scutum ab utraque parte color albus & ceruleus tenijs circumfluit.

ORIGO.

Acquisita ab Imperatoribus ut priuilegia ipsorum testantur. Cum enim vigilantiam in castris, & inuictum pectus multis in congressibus cum hoste militis animaduertisset Imperator semper Augustus, ceu cuidam Pyrrhi fortissimi triumphatoris æmulo, post triumphalē victoriam, grati animi tria pyra virentia, aurea benignitate onusta, Imperator parenti illorum in signum obtulit, atque in symbola nobilitatis concessit. Sic ergo Kippenhan arma nuncupata à Pyrn in Bohemia originem duxerunt. In Regnum Poloniae circa Annum 1442. appulsi obsequia in castris, & Regali Aula reddiderunt, atque cum nobilium Familia, vincula consanguinitatis contraxerunt, ut Historiæ declarant. Postmodum varijs fortunis agitati, à Sigismundo Tertio in Ordinem dignitatemque nobilium, ob præclara merita & fidelitatem Pauli Pyrnus, qui corruptè Pernus vocabatur, Aduocati Cracouiens. circa Maximiliani tempora obsidentis Cracouiā adscriptus fuit. Quod quidem Priuilegiū indigenatus, & confirmatæ Nobilitatis, quod etiā habet disquisitionem determinatam cum ratificatione, tam in Castro Cracouiensi, Anno Millesimo sexcentesimo vigesimo septimo, quam in Iudicijs Generalibus Tribunalis Regni, istius tenoris est.

In Nomine Domini, Amen.

Ad perpetuam rei memoriam SIGISMUNDVS III. Dei Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitiae, Liuaniae, &c. nec non Regni Suetiae proximus Haeres, & futurus Rex.

Significamus praesentibus hisce quorum interest, huius & futuri temporis Vniuersis & singulis. Ita semper nos statuisse, ut cum omnium rerum publicarum & regiorum, non maxima ut plurimum initia, incrementa aliquanto maiora, ac certi ad perfectionem gradu fiat, nulla ferè re ut maximè Princeps, quæq; Respublica fuerit, vel magis creuisse, vel altius sese exulisse, quam fortissimis quibusq; viris, in eandem Reipublica ac iuris communionem recipiendis. Eiebant enim hinc, ut non solum ipsa Respublica quo plures fortes Viros sibi adsciscerent, eo maiores vires atque opes acquirerent: verum externi etiam multi, cum eos qui pro aliena Republica praclare aliquid fecissent, summum virtutis suae praeium referre viderent, quo eadem praemia ipsi quoque consequerentur, nihil non pro eadem Republica ipsi etiam suscipere, ac vel vitam ipsam profundere pro ea non dubitarent. Quod quidem institutum quo praclariùs est, eò magis id non alias solum amplissimas quasque Respublicas, verum cum hanc etiam Regni Nostri, tum Maiores nostros Reges Poloniae amplexos secutosque videmus. Nam & omnibus temporibus, & ab omnibus ferè Regibus complures, vel externos, vel plebeios, qui ob virtutem, Ciuitate, aut altiore ordine digni viderentur, in Nobilitatis ius atque ordinem receptos intelligimus: & de iisdem recipiendis, modoque at iure eius, publicè etiam leges latae constitutaeque videmus. Quo libentiùs Nos etiam facimus, ut partim Reipublicae utilitate, partim Maiorum Nostrorum exemplo adducti, in quo vel excellentem aliquam virtutem, vel praclara in Nos & Rempublicam Regni Nostri merita animaduertamus, eundem in plenum etiam Reipublicae Regni Nostri, quod idem nobilitatis est, ius atque ordinem adsciscendo, Nobis Reipublicaeque Regni Nostri eò magis deuinciamus. Quo in numero PAVLVM PER- NVS Iudicem seu Advocatum Iudicij ordinarij Ciuilem Cracouiensis, vel maximè referendum nunc existimauimus. Præterquam enim quod iam ante, quemadmodum fide dignis testibus & monumentis demonstratum Nobis est, Familia honesta, & ab Imperatoribus nobilitata (antiquitus Kippenhan nuncupata à Pyri, à quo Familiae cognomine nomen mansit) Patre verò Valeriano Pyrus, seu Pepsus Consule Cracouiensi, Viro doctissimo & de Republica Ciuitatis illius optimè meritò, cuius in Vrbe Nostra Cracouiensi vita ciuilem, plenaque honestatis ac elegantiae, ac in omnes officij, omni praedicatione adhuc celebratur: Matre verò nobili Agnere Fogeluedria editus sit, ipse etiam à prima pueritia in literarum ludum deductus, inde pleno quasi impetu totum se tradidit castissimis honestissimisque Musis: atque cum earum studio exterrae gentes celeberrimaeque quaeque gymnasia adiisset, in omni doctrina praesertim verò Iure, cuius in hominum societate maximus est vsus tantum perfecit, ac ita ad res prudenter gerendas instructus in Patriam, Ciuitatem nimirum Nostram Cracouiensem redijt, ut statim in Secretarium Ciuitatis, Actorumque publicorum Notarium electus esset, in eo officio per annos non paucos existens, multas Ciuiles Legationes feliciter absoluit, imò verò Serenissimis etiam cum Sueciae diuinae memoriae, Matri Nostrae desideratissimae, tum Poloniae materrem Nostrae carissimae Reginalibus ab ipso Senatu Cracouiensi commendatus, ad Illustrissimum Ducem Iulium Bruntuicensem Legatione functus est. Quo in munere, ubi nimirum & industria, & ingenium, & rerum vsus, & fides, ac integritas maximè

maximè spectatur, ita se gessit, vt probitate, innocentia, dexteritateque sua gradum quasi ad ampliora officia dignitatemque maiorem virtute sua sibi pararet. Deinceps cum ob ingenij, doctrinae, morumque elegantiam, carissimus omnibus existeret, Aduocatus Iudicij ordinarij Cracouiensis factus ampliorem campum virtutis suae exercendae nactus est, maximè tamen tempore Interregni, quod diuinae memoriae Stephani Regis Praedecessoris Nostri mortem subsequutum fuit, singularem in Nos atque Rempublicam constantiam ac fidem vel maximè testatus fuit; Illustrissimo enim Archiduce Maximiliano, à paucis quibusdam contra publicam libertatem, maioremque Maiorum nominato, eodemque cum exercitu ad Cracouiam oppugnandam progresso, hic inter primos ad Urbis defendendae curam electus, cum à Senatu Urbis illius pulueris & globorum tormentariorum administratio demandata ei fuisset, ea omnia quaecunque ad id genus munitionis providendae pertinerent, sic administravit, vt neque dexteritas, neque industria, neque fides illius vllò in opere desideraretur: eumque totius quidem belli gerendi defensionisque rationem, Illustris & Magnificus Ioannes de Zamošcie, Regni Nostri Cancellarius, & Exercituum Praefectus, vt qui cum Imperio ibi esset, administraret: in societatem autem eius Illustris & Magnificus Andreas Comitem in Teczyn Palatinum Cracouiensem associuisset, itaque cum eo comparasset, vt si fortè pro temporum & belli usu, longius etiam ab Vrbe exeurrendum sibi esset, eandem defensionis curam idem Illustris & Magnificus Palatinus Cracouiensis sustineret. Pernusius ita in commissio fidei suae munere sese tractauit, vt vigilantia atque singularis industria eius, non solum Ciuitati, verum vtriusque etiam Illustri & Magnifico tam Palatino Cracouiensi, quam Regni Nostri exercitus generali vsui esset. Praterquam enim quod rem sibi commissam egregiè expediuisset, singulari stratagemate de inuentis pulueribus animos omnium ad alacritatem excitauit; portam etiam ad quam irruptione hostis impetum fecerat, strenuè cum cæteris tutatus est, neque vllò labore, neque vigilijs, neque periculorum metu, neque praemiorum spe, à constantia munerisque sui procuracione, ac fide in Nos & Rempublicam vnquam deduci se passus fuit. Quae cum pro Republica tam insignis virtus atque fides ipsius, et si omnibus penè Regnicolis, praesertim verò Nobilitati, Palatino Cracouiensi fuisset notissima, publica tamen Ciuitatis illius testimonio admoniti Nuncij Nobilitatis vniuersae in hisce generalibus Regni Nostri Comitibus congregati, vltro sponteque sua per Generosum Stanislaum Karśnicki, Iudicem Terreſtreſem Siradiensem, ab vniuerso Nobilitatis Collegio, publica ad Nos facta prolocutione ac solenni petitione, diligenter à Nobis postulârunt, vt cum ipse ante virtute sua dignissimum Nobilitate se praestitisset, Nos nostra etiam autoritate, in Regni huius Nobilitatis Ordinem, cum non solum cooptare & adscribere; verum etiam condigna laborum, ipsius ratione habita, praemio aliquo, quo gradum Nobilitatis tanto honestius tueri posset, providere digneremur. Ad quam cum accessisset, deinde commemorati Illustris & Magnifici Ioannis de Zamošcie, Regni Nostri Cancellarij & Exercituum Praefecti, praeclearissimum de virtute eius testimonium, ac diligentissima commendatio, eò libentius pro Nostra in omnes, qui benè de Nobis ac Republica mereri student, clementia, ad tam diligentem Regni Nostri nunciorum intercessionem, faciendum Nobis existimauimus, vt eundem PAVLVM PERNVVS, quamuis iam ante Maiores ipsius à DD. Imperatoribus Nobilitatis ius assequuti fuissent, tamen inter Regni Nostri Nobiles ex vniuersi Senatus Nostri autoritate atque consensu, publice referremus, plenumque Reipublicae Regni huius ad cuius dignitatem atque ornamenta ab ineunte ætate, omnia studia sua reuoluisse, ius eidem tribueremus, quem admodum quidem praesentibus hisce de consilio ac sententia Senatorum Nostrorum, omniumque adeò Ordinum, praesentium Comitiorum autoritate, verum genui-

numq; Regni Nostri Nobilem, cum ipsum, cum omnes utriusq; sexus legitimos poster-
ros ipsius, quos vel iam natos habet, vel in posterum suscepturus est, creamus, pronun-
ciamus, promulgamusq; eo nimirum iure, quo quicumque in Regno Nostro, vel à
maioribus Nobilis procreatus, vel à DD. Decessoribus Nostris Nobilitatis iure dona-
tus optimo, in Regno Dominisq; Nostris sit vel fuerit, ita nimirum, ut ad omnes di-
gnitates tam Ecclesiasticas, quam Sæculares, æquè cum alijs Nobilibus peruenire,
munera, honoresq; Nobilium gerere, omnibus immunitatibus, vacationibus ac li-
bertatibus, quibus alij Nobiles Regni huius, Dominiorumq; eidem adiunctorum,
vel iure vel consuetudine utuntur, fruuntur, ipsi quoque publicè semper ac liberè uti
possint, neque vlla in re deteriore conditione, quam quicumque alij Regni Nostri No-
biles esse soleant, sint aut habeantur. Quo autem publicè etiam Nobilitatem pro-
ficere, & eius in se nostræ beneficentiæ monumentum perferre possint, more & con-
suetudine Maiorum. Insignia etiam Nobilitatis certa eidem posteritatiq; eius uni-
uersæ tribuenda, seu eadem potius quæ iam antè à DD. Imperatoribus Familia Pyr-
nensia habet, Nos quoque confirmanda existimauimus, quemadmodum quidem,
tribuimus, confirmamusq; præsentibus hisce. Scutum nimirum caruleum, trabe
candida in duas partes æquales per transversum sectum, in trabe autem commemo-
rata ordine sese subsequencia tria pira, quorum quidem extremæ partes vna rubei, al-
tera aurei coloris sint, subtus autem binis singula folijs, & extrema parte rami vestita,
eam speciem præferant, quam nuper decerpta pira, maturitate sua grata præferre
solent. Scutum galea clatrata equestris, galeam corona aurea gemmis interstia-
ta ceget, ex hac gallus albus in plumas elatus, crista & mento rubeis, rostro aureo, pe-
ctore tenus se exerit. Scutum verò ipsum ab utraque parte carulei & albi coloris,
tempè ambigentes circumfluunt, quemadmodum artificis pictoris manu expressius
& ad viuum depicta ea hic sunt. Quibus quidem insignibus, ut cum memoratus
PAVLVS PER NVS, cum omnes utriusq; sexus legitimi posteri ipsius, in omni-
bus & singulis honestis, tam ludicris, quam bellicis causis ac negotijs, prælijs, duellis,
torneamentis, vexillis, scutis, tentorijs, auleis, tabulis, picturis domorum, ædificio-
rumq; ornamentis, signis, annulis, sepulchris, omnibus denique temporibus, lo-
cis & actibus, pro suo arbitrio aliorumq; Nobilium more, publicè prælatumq; v-
tantur, volumus: ea ipsi gestare, heroldis & quibusvis ministris nobilium imponere
& ligare valeant. Præterea verò quemadmodum supra iam à nobis tributum illis
est, alijs etiam viribus, Privilegijs, Immunitatibus, libertatibus, quæ Ordini Nobilium
de iure vel consuetudine in Regno ac ditionibus Nostris competunt, tanquam veri ac
genuini Nobiles, de stirpe Nobili clarioque sanguine, ab Auis, Proavis, & Maioribus,
per directam lineam ex utroque latere descendentes, atque ex utroque parente pro-
creati, ipsi quoque gaudeant, fruuntur: Honores ac dignitates tam Spirituales, quam
Sæculares, beneficia ac officia omnia & singula, pari cum reliquis veris Regni Nostri
Nobilibus, iure capere possint, decernimus sancimusq; eodemque omnino iure
ac conditione ut sint, qua alij Nobiles sunt, qui in Regno Nostro sunt optima. Quæ
cum omnia singulaque supra scripta rata, firmaque esse velimus, ad omnium Regni
Nostri aliarumque ditionum Nostrarum, Magistratum ac Dignitatum tam Ecclesia-
sticorum quam Sæcularium, omnium denique ac singulorum, maximè autem Nobi-
lium, noticiam deducenda duximus, quemadmodum & præsentibus deducimus,
mandantes vniuersis & singulis, ut præfatum Nobilem PAVLVM PER NVS
omnesque legitimè ab eo descendentes, non modo pro veris ac genuinis Nobilibus
recipiant, habeantque. Nobilitati eorum nullo vel dicto, vel facto, à quoquam de-
rogetur, verum beneuolentia etiam ac favore suo eos prosequantur: ad honores con-
tendentibus faueant, omninoque alienæ virtuti non invidentes, vnde sua profecta sit,
testentur. Quod ut omnes virtutis amantes ac verè Nobiles, etiam sine cohortatione
Nostra

Nostra facturos non dubitamus: ita si quis tamen existat, cuiuscunque status conditionis aut dignitatis is fuerit, qui in contumeliam præfati Nobilis PAVLI PER-
NVS posterorum eius, authoritatisque Nostræ Regiæ imminutionem, Nobilitati
eorum obrectare illis detrudere, dicto denique factoque vel Nobilitatem eorum,
vel existimationem impugnare præsumeret: eum consuetis penis, quæ in diffaman-
tes Nobilem verum Regni, legibus statutz sunt, Nobis iudicioque, ad quod à parte
læsæ citatus fuerit, ipsiusque parti læsæ subiacere volumus, quamprimum quociens-
que præsentē hoc Priuilegio Nostro, quod ad omnem probationem Nobilitatis
sufficere volumus, Nobilitatem suam ad tenorem Priuilegij, si eius forte copiam
non habuerint, alijs idoneis monumentis in iure probauerint, docuerintque. In
quorum omnium fidem & euidentius testimonium hæc manu Nostra subscripsi-
mus, sigilloque Maiestatis Nostræ communiri iussimus. Data Varſauiz in Con-
uentione Regni Generali, Die decima quinta Mensis Aprilis. Anno Domini Milleſi-
mo Quingentesimo Octuagesimo Nono. Regni verò Noſtri Secundo. Præsen-
tibus Reuerendiſſimis, Reuerendis, Illuſtribus, Magnificis, Venerabilibus ac Ge-
neraliſſis, Stanisław Karnkowski Gneſnensi, Legato Nato ac Regni Noſtri Primatē.
Ioanne Demetrio Solikowski Leopoliensi Archiepiſcopis. Hieronymo à Rozdra-
zow Vladisławuensi & Pomeraniæ. Luca à Koſcielec Poſnaniensi. Petro Dunin Wol-
ski Plocensi. Bernardo Maciejowski Luceoriensi. Alberto Baranowski Præmiſlien-
ſi, & Regni Noſtri Vice Cancellario. Petro Koſtká de Stángienberg Culmenſi. Lau-
rentio Goſlicki Chelmenſi, Episcopis. Chriſtophoro Rádziwił Duce in Bierze
& Dubinki Palatino Vilnenſe M. D. Lithu. Exercituum Campiductore, Solecenſi,
Boriſouiensi, Kokenhausensiſque. Ioanne Kiſzká Caſtellano Vilnenſi, Samogitiæ,
Breſteniſque. Petro de Potulice Caſſienſi, Viſſogrodenſiſque. Ioanne Chlebowic
Trocenſi, Radoſcouienſi, Vpitenſiſque. Alberto à Laizko Siradienſi, Mariæburgen-
ſiſque in Liuania. Nicolao Chriſtophoro Rádziwił Duce in Ołyká & Nieſwyez
Caſtellano Trocenſi, Saulenſiſque. Nicolao Herburt Ruſſiæ. Ioanne à Sienna Po-
doliz, Hrodrenſi, Czorſtinenſiſque. Gregorio Zielenſki Plocenſi, Mlauenſiſque. Sta-
niſław Kryſki à Drobnin Mazouiz, Plocenſi, Dobrzyneſi, Stanisławuomenſiſque.
Stanisław Radziwiński Podlaſſiæ, Lauenſi, Camenecenſiſque. Stanisław Goſtomski
de Lezenice Rauenſi, Radomiensiſque. Nicolao Działynſki Culmenſi, Bratianen-
ſiſque Palatinis & Capitaneis. Stanisław Comite à Tarnow Sendomiriensi, Buſcenſi,
Stobnicenſiſque. Ioanne Comite à Tenczyn Woynicenſi, Lublinenſi, Parcouienſiſque.
Ioanne Duſki Culmenſi Theſaurario Regni, Brancenſi, Suieceniſi, Surafenſi, Rogo-
lenſi, Derſchauienſiſque. Ioanne Leſniowolski de Obory Cernenſi, Parnauienſiſque
in Liuania. Martino Leſniowolski de Obory Podlaſſiæ, Zatorienſi, Loſicenſiſque.
Chriſtophoro Komorowski Sandecenſi. Nicolao Fierley de Dabrowica Becenſi.
Referendario Curiz Regni Corczynenſi, Caſimiriensiſque. Georgio Moſzek de ma-
gna Konczyce Radomiensi, Sanocenſi, Samborienſiſque. Ioanne Myſzkowski de
Mirow Zarnouienſi. Ioanne Oſowski Polanecenſi. Hieronymo Goſtomski Na-
clenſi, Vallenſiſque. Stanisław Mniski Zakrocimienſi. Ioanne Bykowski Conarienſi,
Lancicienſi, Siradienſiſque, Caſtellanis & Capitaneis. Andrea Opaliński de Bnin
Marſchalco Regni Maioris Polonia Generali Sremeniſi, Lezaſcenſiſque. Alberto Rá-
dziwił Duce in Ołyká & Nieſwiez, M. D. Lithuania Marſchalco, Caunenſiſque.
Ioanne de Zamoſcie Cancellario & Exercituum Regni Generali, Belzenſi, Mariæ-
burgenſi, Kniſinenſi, Miedzyrzecenſi, Derpatenſiſque. Leone Sapieha M. D. Li-
thuaniz Vice Cancellario, Slomenſi, Marcouienſiſque. Theodoro Skomin M. D. Li-
thuaniz Theſaurario, Olitenſiſque. Stanisław Przyeński Marſchalco Curiz Regni,
Kommenſiſque, Officialibus & Capitaneis. Petro Tylicki Præpoſito, Gneſnensi, Ca-
ſatico Cracuienſi, Varnenſiſque, Secretario Regni Maioris. Ioanne Tarnowski

Referendario Curia Regni Cracouiensi, Vladislauienti, Lenciciensi, Crusuicensique
Præposito. Ioanne Piotrowski Decano Pofnaniensi, Canonico Cracouiensi. Ioanne
Kraśnicki Cantore Cracouiensi. Simone Rudnicki Custode Gnesnensi, Hyacintho
Młodzieiowski Thesaurario Curia, Krzecouiensi, Piafeciensiq;. Gasparo Mácićioy-
ski Stabuli Nostri præfecto, Scepuiciensi, &c. Petro Opalinski de Bnin Incisore
Mensæ Nostre, & Rohatiniensi, Stanislawo Krasicki Curruum Nostrorum Præfecto,
Lubomlensi, Bolemoiensiq; Capitaneis. Procopio Sieniawski Pocillatore Curia,
Petro Srzeniawá Subdapifero Nostro. Baltasare Stánisláwski Culinæ Nostre Magi-
stro. Et alijs quam plurimis dignitarijs, officialibus, & aulicis Nostreis, necnon
Terrarum Nuncijs ad præsentem Conuentum Regni congregatis,

Sigismundus Rex.

Reynoldus Heydenstein

S. R. M. Secretarius.

LINEA ARMORVM SPYRN.

Valerianus & Melchior germani fratres Pyrnes de Pyrn, in Imperio illa re-
tulerunt præmia, quæ fortes bello, graues moribus conceperant, ille in sag-
clarus, hic in toga insignis. Erat enim Episcopus Nicropolitanus, Suffraga-
neus ac Decanus Olomucensis, Vratislauiensis, & Brunensis Canonicus, Præ-
positus Sternbergensis, Sacrae Cæs. Maiestatis Consiliarius. Paulus Pyrnes
scu Pernus, cui in Regno Polonia laurea nobilium à Serenissimo Sigismundo
III. Rege in Comitibus Regni Varsavia Millesimo quingentesimo octuagesimo
nono collata fuit. Tenuit matrimonium cum Nobili Fogeluedria, ex qua su-
scipit filios Danielelem, Tobiam, Alexandrum, Samuelem. Daniel heres
in bonis ad Tarnouiam, ubi domicilia constituit. Samuel qui pro bene me-
ritis à Serenissimo Rege Sigismundo Tertio, bona Pierschowiec possidet.
Tobias in M. Duc. Litu. post militares actus mansionem cum matrimonio
constituit. Hi posteritatem reliquerunt tam filiorum quam filiarum. Ale-
xander illorum quartus frater ad militarem animum adiecit.

TARCZA

T A R C Z A W E S O Ł A

Seu S C V T V M L Æ T V M.

DELINEATIO & ORIGO.

EST scutum coloris nigri, habens cincturam in medio, à leua ducendo lineas in dextram transuersales per medium factas vt exprimat duos campos luforios per longum, vnus est coloris albi, alter rubei. Aliqui affirmant talia arma fuisse S. Bernardi & habere Proclama suum *Gaudium*, sed in Regno in Pruss. Ducat. eisdē nobiles vtuntur.

HINC VVLNVS, SALVS,
ET VMBRA.

NVlla forte regio est, quæ militum scuta non habeat menti, sed quam sint vtilia militi, ipse miles ediffere poterit.

Dant illa vmbra, nedum à sole, sed à quocunq̃ue impetu telorum, sagittarum, lapidum, pilarum. Dant salutem, quia attingendo scutum tela, franguntur, nec ledunt pignantem. Dant vulnus & graue, nam si impetum sustinere nequeunt, cum globo & sagitta, infiguntur corpori & scutarum fragmenta. Quapropter Scutum, quandoq̃; officit, non proficit. Quocirca tale Symbolum ponebat Dux Nucerae. Portabat adolescens palmae ramos ex quibus sagittae procedentes laniabant ceruum sub arbore in vmbra quiescentem. Hic vt se sensit vulneratum, inuenit ibidem iacendo Dictamum, quo sumpto recuperabat salutem. Et apposuit scriptum, *Hinc Vulnus, Salus, & Vmbra*. Cum verò hæc tria habeant hæc præsentia nobilitatis arma, restat vt contra vulnus Dictamum requirant & inueniant. Est verò, inclyta virtus, quam posuere Dijs sudore parandam. Illa enim est vt Claudianus de consulatu cuiusdam exponebat.

*Ipsa quidem virtus pretium sibi, solaque lata
Fortunæ securè nitet, nec fascibus ullis
Erigitur, plausuque petit clarescere vulgi:
Nil opis externæ cupiens, nil indiga laudis,
Diuitijs animosa suis immotaque cunctis
Casibus, ex alta mortalia despicit arce.*

T A R C Z E.

DELINEATIO & ORIGO.

INtra Scutum magnum, sunt tria scuta parua, in triangulum disposita. Magnorum victorum quia sunt talia arma, (significant enim priuationem hæroum & castro- rum). ideo ex iudiciosa & forti ratione concludendum manet fuisse virum fortitudine clarum cui hæc primum concessa fuerant.

MEMORIA ÆTERNA.

TOtius orbis sublunaris, hoc intentum ante immortalem vitam fuit, vt nominis sui relinqueret perpetuam recor-

dationem. Hinc virorum magnorum est. Pugnare pro æquitate, Laborem ducere pro virtute, Mori pro veritate, vt viuant memoria viridi in posteritate. Alphonsus primus Rex Portugalix natus ex Henrico Comite Lotharingæ & ex Teressia Alphonfi VI. Regis Castellæ, cum à Saracenis recuperauerat Lisboam deuictis eorum quinque Regulis, erexit arma & symbola victoriæ suæ scuta quinque in magno scuto, non in aliud, quàm in perpetuam deuictorum Regum memoriam. *Capacius Iulius Cesar 1. parte.* Cum itaq; præsentia intueor arma, scuta hæc memoriam refricant, & perennem reddunt. Vt verò perenniter sint, maximè cauendum, ne sub illis latitent anguillæ, luxus scilicet & luxuria, sic enim intingueretur facilè memoria. Anguilla enim est symbolum memoriæ post obitum extinctæ vt Plinius dicit. Omnes enim pisces mortui superfluitant, sola verò anguilla mortua in profundum vadit, atque ibi computrescit in limo, vbi nata est. Celerius memoria impij hominis perit & evanescit: Dicit enim Psal. 36. *Vidi hominem superbum exaltatum & eleuatum, transij & ecce locus non est inuentus eius.* Ergo meditare illud Horatianum. *Nube solet pulsa candidus ire dies.*

Vtuntur talibus armis Streikowscy.

T A C Z A Ł A.

DELINEATIO & ORIGO.

EST scutum à superiori parte coloris nigri, duas intra nigredinem continens stellas coloris albi; à parte inferiori est grus cum eleuato pede stans, caput tenet altum, in campum vsque nigrum protensum, stat in campo flauo. Sunt alij qui vtuntur Grue sine stellis. Veniunt ex Bohemia in Regnum vtrâque hæc arma. Qua verò ratione concessa fuerint, scriptores licet non asserant, ipsa tamen arma loquuntur tacitè suam originem. Militi custodiam de nocte agenti

vigilantissimam in hostes, (ceu grus vigilat dum custodiam agit lapidem pede stringendo) qua & successus fortunatus detulit gloriam æuiternam, concessa fuere. Exprimitur ego vigilia sua grue cum eleuato pede, noctis verò vigilia proponitur stellis.

CONGRUIT BELLATORI.

AD strenuam militiam & congruam, quinque requiruntur. Animus, Fortitudo, Labor, Vigilia, & Obedientia. Quorum si vel vnum defuerit, oleum & opera vana. Animus enim instruit, fortitudo instat, labor suadet, vigilia animat, obedientia victoriam ministrat. Omnia hæc Grues demonstrant, sed præcipuè vigilantiam. Hinc laudamus M. Alexandrum, cui si quando peruigilandum esset, ne somni violentia opprimeretur, vas aheneum propè thorum possidebat, supra quod brachium extendebat pillam, *ut Ammianus ait*, Argenteam manu complexus, quæ si quando ipse somno vinceretur, elapsa sonoro strepitu, somnum abrumperet. Sed magis laudamus Iulium Cæsarem, qui sine omni instrumento, quoties & quantum voluisset, euigilasse profitetur. Habebat id quod congruum erat habere bellatori. Quapropter vos quibus honori sunt præsentia arma Democratiam hanc in vestris animis firmate, hæc nimirum quinque congrua bellatori satagite. Nam sicut Grues nunquam vagantur vni, sed se plures congregant, volant & pascunt, quo etiam congruè degunt; ita quoque vos gruum more, vt congruè viuatis, vniti virtutibus, honori, consilio, Marti, dies tranquillos ducite. Video ad vigilantiam omnemque prudentem actum, formatum fuisse Gruem bicipitem, eo solo, quia nobis clangore suo, ver & hyemem nunciant. Vester verò Grus tam vigil, quid nobis nuntiabit? Argum ad cælum. Oculis namque proprijs terram inspicit, stellis verò duabus, contemptibilem

orrorem atrum, amaranum verò hominibus cælum, indicat. Igitur simus ooperatores gratiæ Dei, non enim dormientibus prouenit regnum cælorum, nec otio desidiamque torpentibus beatitudo æternitatis ingeritur; sed quia si compatimur conglorificabimur, illa nobis currenda est via quam ipse Dominus se esse testatus est. *S. Leo serm. 5. de Epiph.*

LINEA ARMORVM TACZALA.

Gierkouij, Henricus Gierko qui primum talia gentilitia arma intulit in Regnum. Erat vir prudens & ad negotia honesta dispositus. In aula Zgorkonum obiiit officia prima, suisque meritis apprimè honoratus ab omnibus fuit. Bartkowskij in Radomscensi districtu, in Palat. Sendomiriensi. In hoc districtu plurimi reperiuntur Nobiles horum armorum, sicut dicit Bielsc. fol. 541. sed sine stellis eis utuntur.

Roznowskij ibidem in Radomscensi districtu. Euenit forte incuria scriptorum quod neglexerit dicere de stellis, ideò tacentur. Nisi fortè ecclipsis fulgentis honoris obumbrauerit stellas. Si namque Gierko intulit ipsa in Regnum & cum stellis, posteritas ad libitum tollere stellas, nefas reponere deberet. Quod si diuersa sunt arma Gruum, tego sententiam, edoctus verò adaptare calamus desidero.

TARNAWA.

DELINEATIO.

EST crux lata, coloris albi, in campo sanguineo, ad cuius angulum inferiorem sinistrum est media luna ad crucem cornibus obuersa coloris aurei. Super coronam, sunt quinque pennæ Strutionis.

ORIGINE.

IN Regnum allata sunt à Rhodiorum militum Viro Bochuchualo, seu Boguslao. Cui ob dexteritatem maximam in bello sub monte Tarnawa Boleslaus secundus addidit ad crucem lunam, atque imposuit nomen à loco & monte, Tarnawa, quo etiam cognomine miles ille vocari incæpit.

COLLI.

COLLIGABIT ADVERSA.

EX Sydereo clypeo & cælestibus armis ad inuicem colligatis, non alium elicio titulum atque spero effectum, quam virium aduersorum colligationem. Augustus ille Cæsar Ægypto pacata, Crocodilum animal horribile ad palmam, arborem catenâ religatum, in nummis cudi voluit cum inscriptione: *Nemo antea religauit.* Profectò dum arma præsentia considero, atque video lunam, cruci Saluatoris colligatam, magis ominari præsumo, quod tutores horum armorum colligabunt aduersa. Puta, hostes patriæ, inimicos crucis, domus infortunia, virtutum aduersa. Si enim militia est vita hominis super terram, iam omnibus in victoriam inhiare licebit. Sed præcipuè dogma datur ex nobilibus armis cruce & luna, his qui talibus insigniuntur armis, ut eam duntaxat militiam teneant, cui subscribendum foret: *Colligabit aduersa.* Plurimi bellatores magnanimitatis suæ illustrandæ gratia adscitum sibi volebant præsentem titulum, quapropter varijs figuris animi promptitudinem in hostes cum fortitudine declarabant. Alexander Medices Dux Magnus Hetruriæ erexerat symbolû refert Petrasanta Rynocerotem, cui tradidit lemma: *Non redeo nisi vicerim.* Ordines equitum Alcantaræ in regno Legionis, & equitum Auifiorum in Lusitania, dum fortis animi viriumq; indicium contra Mauros conscribendo militem, proposuerant, extulerunt crucem liliatam ad cuius stipitem auiculas duas efformabant. Dicebant enim, promptos, faciles, vigiles, nos debere esse contra hostes, qui crucem Domini defendere, ipsiusq; gloriam efflorescere desideramus. *Franc: Mennenius in originib. Ordinum militarium.* Profectò nil Equites hi atque ipse Dux desiderauit præsentibus suis symbolis, nisi colligare aduersa. Sed neq; arma vestra alterum instruunt modum. Crux contra infideles, luna contra scelestos porrigunt, vires colligendæ à vobis, & venerandæ sunt. Nam cui cruci omnes feruiunt reges, vobis illuminanda relinquitur. D. Augustinus in verba ad Gal: 6. *Mihi absit gloriari nisi in cruce* &c. ait. Crucem ut in ea gloriemur, Dominus suo gestans humero pro virga regni nobis commendauit, quod est grande ludibrium impijs, grande mysterium pijs: & vnde mundi Philosophus erubuit, ibi Apostolus thesaurum reperit: quod illi visum est stultitia, Apostolo factum est sapientia & gloria. Virtute igitur illuminandam vobis crucem concessam, ornandam quoq; fidei sacrae præconio Sereniss. Rex voluit, ut hac duplici via, & hostis corporis, & inimicus animi colligari possit. Ergo

Sic habites terris ut te desideret æther

Post ad parta tibi sydera tardus eas.

LINEA ARMORVM TARNAWA.

BOguchualus miles eximius, qui ex Rhodijs militibus in Sarmatiam venerat primus, & cui Rex Boleslaus II. lunam addidit ob graue specimen bellicum ad Tarnawâ montem, contra hostes præstitum. circa annum 1068. Ianusius ex

Præposito Gnesnensi Archiep. Gnesneñ. 20. Maij, ab omnibus Capitularibus unanimiter electus 1260. Erat vir virtute & doctrina ornatus, miserat quidem ille legatos Romam pro confirmatione Canonicos Gnesnenses, Henricum Decanum Posnanien. Egidium Archidiaconum Lencicieñ. Pribislaum Canonicum Gnesnensem, sed quia nouiter institutum fuit, ut nulli Episcopatus concederetur nisi se Romæ præsentaret, ipse Romam ad Alexandrum III. Papam discessit, & Feria 6. ante Dominicam Inuocauit 1260. obtinuit, sedit Annis 12. Oppidum Znin ipse erexit. Successit illi ut Dlugossus habet sub Anno 1272. Philippus Præpositus Gnesnensis, sed electio non erat confirmata per annos sex, ob crebras vacationes, & alias causas sedis, cum redibat duo ipsius Canonici Romam missi Henricus & Pribislaus mortui peste in Lombardia. De illo Ianicius.

*Doctrina, virtute potens Ianusius hic est,
Unanimi ad tantum lectus ouile sono.
Esse putas qualem? cui cunctis posse placere
Contigit, & testes tot statuisse sui.*

Targowicij in Lublinensi Palat. Ioannes à Gramacki occisus, reliquit filios Sigismundum Præpositum Cracou: Sereniss. Regis Sigismundi Secret. & Marcellinum quem Zolkiewski occidit. Soror eorum Anna Christophori Szydowiecki Castell. Crac. consors. Cleophas Targowicki filius Michaelis apud Matthiam Vngariæ Regem Supremus Dux Exercituum contra Turcas, ut habet Bielscius folio 431. Qui dum redijt in Patriam sub tempus bellicum Cruciferis, erat gratus hospes apud Casimirum Iagellouicium Regem, à quo Præfecturas Pyzdrensem, Koninensem, Kolensem accepit, & ab Auunculo suo Archiep. Gnesneñ. Roza tenuit Louiciam, in bello Prussico sterilis decessit. Stanislaus Targowicki, in clade Bucouiana in captiuitatem Turcicam una cum Ioanne Teczynski Sbygnei Succamerarij Crac. filio & Petro Pruchnicki deuenit. Bielsc. fol. 486.

Broniewscij à Broniewice eiusdem diuisionis bonorum cum Targowicij. Hi quandoq; ijdem vocantur & Targowicij & Broniewscij. Sunt in diuersis Palatinatibus Sendomirien. Lublinen. Præmislien. distr. viri bello clari, virtute alti, grauitate & titulis magni. Paprocius in 2. Opere dicit fuisse ex illis Episcopum Præmislien. & Chelminensem. Georgius Canonicus Leopoliën. Plebanus Drohobicensis. Martinus Broniewski, cuius filij erant Nicolaus Dzirtrichus Canonicus Præmislien. Stanislaus, Michael, Ioannes, Martinus. Niemira filius Nicolai, qui adolescentia aulico Regis Wierzbietà dum contulerat ad altiora exercitandam, in bellum Valachicum cum illo iuit, sed dum in Bucouiana clade equum Dominus amisit, subministravit illi equum cui assidebat, acquisiuit sibi alium, & inuenit parentem suum maxime vulneratum, dedit parenti equum, & deduxit illum in castra securum. Stanislaus Niemira frater ibi in illa clade captus occubuit, & ibidem filij sui Ioannes & Mari-

Martinus. Michael reliquit Cleopham filium, qui etiam Targowicki vocabatur, ut supra diximus. Ioannes qui etiam Targowicki vocatus à Gamracio occisus, reliquit Sigismundum. Martinus ultimus illorum germanus, in Aula Sereniss. Regum Casimiri, Adalberti, Alexandri, & Sigismundi reddidit digne obsequia, Ochmagister Elisabeth Reginae. Factus demum peregrinus locorum sacrorum visitator, qui dum redijt, creatus Capit. Lubacouien. & Burgravius Crac. reliquit filium Martinum Notarium Leopoli. cuius filius Stanislaus ad Pscoviam occubuit, & Vincentium optimum militem & Stanislaum. Ioannes Capitaneus Medicensis. Stanislaus Burgr. Cracouien. ex fratre filius, Aulicus Regum Adalberti, Alexandri, Sigismundi, filius Stanislaus occisus domi, filius Martinus in Turcica captiuitate obiit, & Nicolaus apud Carolum V. Imperatorem, & Ferdinandum eximius in castris. Stanislaus Martini Burgraviij Crac. tertius filius, Sigismundi & Augusti Regum Aulicus, Vexillifer & Praefectus Stabuli Regij Praemislien. Praefectus Medicensis, vir diuersarum linguarum & militiae peritus, legationes aliquot expediuit. Filios diuisit in bonis, ipse deuotioni senex deditus, praecipuum habuit deuotionis & decoris Ecclesiae suggesta Praedicatorum fabricare, sex Ambonas in diuersis Ecclesijs erexit, Xenodochia fundauit. Filij sui 5. Ioannes Medicensis Capit. vir militari clarus, & Reipub. ob ingenij dexteritatem proficiuus, adolescens mortuus, & quia resignauerat ei parens Capitaneatum, non recuperauit iterum pro se parens. Stanislaus Aulicus Stephani Regis, Legatus in Turciam, in Vngaria, Germania, Turcia militiam exerceuit, Bielsc. fol. 586. Sebastianus Praefectus Regij Stabuli Praemisl. miles & Aulicus Augusti, Henrici, & Stephani Regum, linguarum Germanicae, Vngaricae, & Latinae optime gnarus. Confors sua Tribuni Sanocensis Ligeze filia. Petrus doctrina & ingenio excellens, multorum hominum mores, fortitudinem, linguas cognouit, ad negotia Patriae & Reipub. promptus & idoneus. Martinus bello & ingenio clarus, legationem in Turciam & Tartariam expediuit 1583. Bielsc. fol. 750. Eorum fratres Patruelles viri digni & Patriae seruientes.

Tudorowieccij in Sandomiriensi Palatinatu.

Tarczowscij ibidem.

Slankouij ibidem, Stanislaus Slanka de Łąpsów Sandomiriensis Terrae Iudex, subscripsit concordiam Iagellonis cum Prussia in Brestia Cuiuiensi 1436. Erat quoq. Buscensis Monasterij Monialis Sophia Mater sororum, ut Epitaphium ibidem 1579.

Petrikouij ibidem Petryk. *Borycij ibidem.*

Gorzkowscij, in Chelmenfi Terra, & in M. Duc. Lithu.

Rádlinscij, Gotardus Confederatorum militum caput. Bielsc. 437.

Sinielij in Lublinensi. *Stryienscij in Lublinensi.*

Gąłgówscij ibidem. *Kleczkowscij in Masouia.*

T R A B Y.

DELINEATIO.

SVnt tres tubæ nigræ orificijs ad sinuicem iunctæ, in locis quatuor auro ornatæ, circulum in medio habentes, in campo candido. Super coronam sunt quinque pennæ Strutionis.

O R I G O.

Diuersa ratio est Originis horum armorum absoluta, ab Origine in Regno. Absoluta origo est, quod in venatione cum Rege aut Duce cuidam militi concessa fuerint, gra-

uis verò ratio adfuit, cum auro ornatæ concederentur & trinæ. Utuntur his armis trium tubarum in Belgio Chorniorum Familia, & in Halsatia Iordaneorum Familia. Quapropter rectè putarem quod in Regnum Poloniæ vnus de Familia Iordancorum eximius miles venerit per Italiam. Quocirca Romanum aliqui putarunt, & ob antiquitatem in Regno Genus Polonicum fuisse dixerunt. Fabula igitur de Scytha Ordano, qui Regi conduxerat venationibus incumbenti sub Cracouia Tartaros semouenda erit: quia Familia hæc antiquior est quàm Tartari ex Taurica ad Regnum Pol. venerunt, sed aduenam fuisse & Nobilem de Trabis Iordanum ex Halsatiæ partibus primum parentem in Regno Pol. existimandum. *Bielsc. folio 51. de Origine adnotauit sub Anno 966.* Cætera in Linea Familiæ dicemus.

T V B A S A L V T I S.

Constituta tuba cornea Ioannes Ferus in Symbolis ausus supponere: *Spiritus aliundè.* Sit demus splendide ornata tuba, ponderet auro & gemmis, sine spiritu muta est, aliundè spiritus salutarem quoque red-det. Habet *Serarius in Caput 24. Iosue*, Rex minoris Armeniæ Schoba ingentes copias aduersus aciem Israelitarum direxerat, Iosue qui tum summæ rei præerat prodijt obuiam, mater Armeni Naga veneficijs famosissima, filio velificata, suis carminibus Hæbreos iuxta septem turrium ferrearum septa conclusit, territus Iosue, alligata epistola ad columbæ alas eandem ad Duce[m] Ianiah, & sacerdotem Phinees auxilij implorandi causâ demisit, illi repente aduolât, & Phineas vt à Iosue erat monitus reflexa tuba clarissimè per-sonat.

sonat. Mirum hoc sonitu, ad singulos clangores singuli muri corruunt & paulatim totus ille ex ferro Labyrintus quo Israelitæ tenebantur circumualati, dissoluitur. Non immeritò igitur spiritu aliunde contracto, tuba salutis dicetur. Profectò erunt ille salutare tubæ, quæ nil contra Deum, Ecclesias & sacra moluntur, sed ipsa scelera ceu vindices ab alto puniunt. Quocirca ne tubis nostris nitentibus auro aliquis supponat vaticinium Sybillæ Erythrææ. Flet victus, sed victorem mors atra peremit. Adducam ex Oro-
so lib: 7. cap: 29. Quomodo Roma per Gothos irrupta fuerat depredata & incensa, solis Christianis tutis & liberis, quod scilicet salutari tuba & obseruatæ Ecclesias. Adest inquit Alaricus, obsidet trepidam Romam, irrumpit, dato præcepto ut si qui in sancta loca, præcipueque in Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli Basilicas confugissent, hos in primis inuiolatos securosque esse sinerent, tum prædæ inhiantes à sanguine temperarent. Rauennæ tunc Summus Pont. Innocentius fuerat: discurrentes igitur per urbem, reperit vnus Monialem, quærit aurum, argentum; producit vasa plurima sacra, obstupet & illa, hæc Petri Apostoli sacra ministeria sunt, præsumes si audes, defacto tu videris, ego defendere nequeo, contendere non audeo, retulit hoc ad Alaricum, iussit ille tuba canere, conuolant milites, & ille: *Istas res & virginem & omnes Christianos securè ad Basilicam Apostolorum deducite.* Eductis illi gladijs ceu custodes, deportarunt super capita vasa omnia aurea & argentea, & populum Christum laudantem in Ecclesiam tubis canendo, saluos conduxerunt. Hæc ille. O verè Tuba salutis. Arma verò non recedunt à proposito nostro, nam plurimos Archiepiscopos, Episcopos vigiles, & rectos de Familia vestra tenuistis, ut etiam in Summos Pontifices Romanos eligi dignarentur. Quid de fortissimis bellatoribus Spitkone, Swierkouio, Miekiccio alijisque plurimis referam? omnia sua, laborem, animum, vitam, obsequijs Patriæ & Regum detulerunt, & tubas venaticas in bellicas commutarunt. Omnibus igitur post se successoribus hoc Echo relinquitur:

Sitis, ardor, arena,

Dulcia virtuti: gaudet patientia duris,

Latius est, quoties magno sibi constat honestum.

LINEA FAMILIÆ TVBARVM.

Jordanus nomine & cognomine simul descendens ex Iordaneorum Familia in Halsatia armorum trium Tubarum, qui primus in Regnum veniens è Roma Anno 966. à Ioanne Papa ad instantiam Miecislai & Ducissæ Dambrowkæ, cum alijs missus, primus Episcopus Posnaniensis Ecclesiæ Apost: Petri & Pauli creatus fuit. Quos omnes Egidius Tusculanus Cardinalis in Poloniam veniens Legatus confirmavit. Dlugoss. sub anno 966. Bielscius ibid. & notat arma trium Tubarum. Cromer. Ioannem XIII. Pont. Max. nominat. lib. 3. fol. 32. dum institutionem Iordani describit. Nomen ipsius erat Prochorus seu Prochorinus,

unde patet quòd Iordanus erat cognomen, cui successit Tymotheus Italus Romanus. Dlugoss. sub anno 1002. Mortuum Brandeburgi dicit Paproc. ex Dlugossio in 2. opere. sed non lego in fonte. Quidam ad ipsius promotionem & Bohemiam a qua Regnum Poloniae accepit fidem per Reginam Dambrowkam alludebat.

Quod lupa Romulidis, hoc egens Vrsina Polonis

Fascibus illa, sacris hæc tulit auspicium.

Iordanem Henricum Notarium Regis Boleslai Anno 1039. antiquorum Monasteriorum scripta referunt. Vilhelmus Traba vir bello strenuus & patria amans, qui ex Elisabeth consorte suscepit Nicolaum filium Procancellarium Vladislai Iagellonis, cuius obiurgatione Ioannes Zarnovius Bohemus cum suis redire ad exercitum coactus, nostris fuerit causa victoria, & Cruciferorum fugæ, dum scilicet putarent novum exercitum Regi aduenisse, quod erat in die Divisionis Apost. 1410. Cromer. lib. 16. Quia verò ad spirituales dignitates aspirabat, cum Præpositura S. Floriani Cracoviensi & Præbendis Gnesnens. Cracoviens. Calisien. Sandomir. Sancti Georgij Cracoviæ, S. Viti in Crusvicen. Castris, & altari in Ecclesia Cracoviensi Archiep. Haliciensis, per Ioannem XXIII. Papam Successor. Iacobi 1411. 14. Kal. Iulij datus est. Eodem anno ab eodem Papa ad Gnesnensem Archiep. præter Collegij Gnesnensis voluntatem, quod Albertum Iaszybecium Episcopum Posnaniensem postularat translatus fuit. Vir erat pius, in omnes liberalis & munificus in egenos, natura mansueta & benigna. In Concilio Constantinensi plurimos anteibat scientia, virtute, dotibus, fama; quapropter in Pontificem Max. eligi dignus à pluribus indicatus fuerat. Non inhonoratus tamen inde discessit, nam primitialem dignitatem sibi, & successoribus Archiepiscopis Gnesnensibus in dicto Concilio obtinuit, atq; sic nova dignitate auctus, in patriam Primas Regni redijt. Extant illius statuta Prouinciæ Gnesnensis 1420. approbata à Martino V. Papa. Ille Gnesna Collegium Mansionariorum fundauit. Ille Ecclesiã in Wieluń erexit, fundauit. Ille Ecclesiam Smogorouensem decimis auxit. Legationem in Hungariam ratione firmandæ pacis dum peragit, in villa Lubicz Diocesis Strigoniensis obiit 1422. die 4. Decembris. Conductus Gnesnam ibidem sepulturam tenet. De illo Ianicius.

Hunc fieri Papam voluit Constantia, rari

Munifici, placidi, mota fauore viri.

Metropoles vno ille duas accepit in anno,

Dignus fortunæ prosperitate suæ.

Ioannes Iordan Castell. Bieciensis, Scepusiensis, Osuiecinensis, Capitaneus & Magnus Procurator Cracoviensis, notabat Familiam de Zakliczyn. Zuppas regales obligatas sibi tenuit, quas Sigismundus Rex Bonari Cuius Cracoviensis subsidio datis quatuordecim millibus vngarorum recuperauit, inquit Paproc. in 2. opere. Obijt 1507. Sepultus ad S. Catharinam Cracoviæ. Bielscius fol. 507. Terram

Terram Scepusiensem ab eodem datis 12. millibus Ungarorum Boner Regi recuperavit Sigismundo. Nicolaus Iordan de Zakliczyn Castell. Woyniciē. Scepusiē. Camenecen. Capit. Magnus Procurator Cracouiensis. Obijt 1521. Sepultus Cracouiæ ad S. Catharinam, unde apparet filium fuisse Ioannis. Iordanus Castell. Woyniciensis, qui in consortem habuit Spitkonis Tarnowski Palatini Cracouiē. filiam, cum qua bona Melsstyn & alia accepit. Laurentius Spytek Iordan de Zakliczyn in Melsstyn, Castell. Cracouiē. Capitaneus Præmisliensis, Camenecensis, Czechouiensis. Ætatis anno 50. obijt in Mogilány. 1568. Ex consorte Sienawska Nicolai Palat. Russiæ filia, suscepit filias Elisabetham Bonarij postmodum Ligezã Castell. Visliciensis consortem, Annam Zebrzydowski Palatini Calisiensis, Magdalenam quæ prius Vapouij post Castell. Sendomir. Sobek consors, Barbaram quæ prius Petri Ducis in Zbáraz Palat. Trocensis filij consors, post Andrea Zborowski Marschalci Curie Capitanei Radomscensis, & Sophiam Samuelis Zborowski consortes. Spytek Iordanus de Zakliczyn, magnus bellator ad Dersauiam cum Gedanensibus & Moschis in diuersis locis & occasionibus, erat Thesaurarius Regni vigilantissimus, nam irruentibus Tartaris obuiauit misso neruo belli Castellano Cracouiensi. Bielsc. fol. 594. De illo Christophorus Warsawicki in oratione ad Stephanum Regem, vir perpetuæ laudi & maximis muneribus obeundis in R. P. natus, tot hostibus captis, tot interfectis, tot continuis vigilijs fatigatus suam & exercitus tui Zamoisci perseverantiam ita probauerat, ut non modo Legatis Moschouiticis ad conficiendam pacem stimulo fuisse, verum etiam uniuersæ Moschouiæ terrorem iniecis- se, dici & videri queat. Præsertim cum Spitkone Iordano Præfecto, vetustate generis & spectata virtute commendato certo militum numero in paniciora Moschouiæ immisso, agrisq; vastatis & hostium occisis plurimis armorum suorum vim & terrorem in ipsam Nouogardiam intulit. Iacobus Iordan cum Mieleccio Rothmagister eximius, curam tormentorum bellicorum dum Bogdanus in Valachiam deduceretur, commissam habuit, atq; cum Turcis & Moldauis ad Stepanowce fortiter pugnavit. Bielsc. fol. 645. Consors sua Castell. Belzensis Herbuth filia. Ioannes Iordan Rothmag. eximius, in eodem prælio pro Bogdano strenuè dimicauit, & victoriæ magna occasio extitit, ex Podphilipska reliquit prolem. Spytko Iordanus de Zakliczyn, eximiè laudibus efferendus Rothmagister in bello contra Gedanenses, qui suo vexillo magno literis aureis notato: Aurea libertas bellum instituerant, de quo Bielscius folio 746. Erat postmodum Palat. Crac. & unionem Ducatus Osuiecinē, & Zatorien. subscripsit. dum esset Capit. Præmislien. & Kamionacensis 1562. Stanislaus Iordan de Zakliczyn in Mogilany & Sczekocin hæres, qui in Vngaria tyrocinia bellica exercuit, atq; contra Tartaros multoties ad Bialocerkieuiam pugnavit. Cuius dexteritatem Sereniss. Rex Sigismundus III. Dapiferatu primum Cracouiensi, tum Succamerariatu reeompensauit, reliquit filium Nicolaum consilio & armis excellentem, altiora dominus ad-

spirabit. Tramba Nicolaus Procancellarius Vladislai Iagello, & consiliorum secretorum de bello Pruthenico dexterrimus consultor. Bielscius folio 290. Puto ab armis denominatus.

Stoiewscij in Crac. Palatinatu, descendunt ex Iordanorum Familia, Ioannis Stoiewski Epitaph. apud S. Catharinam Cracouiae 1513. Laurentius Stoiewski ibidem sepultus 1567. ubi legitur: Generosus D. Laurentius Stoiewski prius religionis vir.

Stoiewscij iidem quod Stoiewscij, de Zakliczyn quia notant Familiam, declarant unicam esse cum Iordanorum Familia. Christophorus Stoiewski de Zakliczyn, & Bartholomeus Stoiewski electionem Sereniss. Regis Vladislai IV. ex Cracouiensi Palatinatu subscripserunt.

Swierczowscij in Lublinensi Palatinatu. Ioannes Castell. Visliciensis, Capitaneus Lublinensis, nec non Supremus Capit. M. D. Lith. Sepultus Lublini in Ecclesia Praedicatorum 1528. De quo Cromerus in Oratione Funebrali Sigismundi I. loquendo de bello Orsanensi ait: Constantino Ostrogio & Ioanne Suiercouio Ducibus octuaginta millia Moschorum bellatorum, qui nostros abigere flagris in Moschouiam destinauerant, ingenti strage deleuere. Ipsius tyrocinia bellica; progressus, animositates, & titulos Castrenses, cum diuersis trophaeis bellicis sub viris bello & victoriis claris refert Starouolscius in centum bellatoribus, cui etiam Epitaphium tale formauit.

Deo Trino & Vni,

Ioannis Swiercouij Castellani Vislicien. & apud Sigismundum I. Regem Pol. sapientissimum Exercituum Polemarchi, summorumque illa aetate inter Sarmatas bellatorum. Constantini Ostrogij & Nicolai Firley collegae, animi magnitudine & artibus militiae praestantissimi, cuius praecleara in Rempub. bellis Tartaricis, Moschouiticis, atque Pruthenicis merita extant, humana hic ossa quiescunt.

Warczycej in Podgoria. Fortunam virtute sustentant.

Brzezinscij ibidem, ex quibus Martinus Canonicus Cracouiensis fuit.

Winarscij ibidem. Duo inter fratres ex illis litigabant, vnus Angelus alter demon vocitatus fuit, notabant Familiam de Gorzeiowa.

Kowinnicij in Præmislien. districtu, erat vnus militum Confederatorum caput.

Miekicij in Præmis. milites strenui in diuersis expeditionibus. Sigismundi filij Andreas Tribunus Lubacouiensis, qui cum Podchorecka armorum Bylini reliquit Christophorum, & filias Annam & Magdalenam Porudensciumque consortes, & Sophiam Bak Vexilliferi Camenecensis. Erat Christophorus eximius bellator tempore Interregni cum Tartaris, cum Anna Koniencka Mispadowna Venatoris Sendomiriensis filia armorum Łabęć, habuit Hieronymum, Andream, Ioannem, & tres filias, qua defuncta habuit consortem Annam Broniowski Succamerarij Posnaniensis filiam, cum qua habuit Christophorum & Stanislaum, & filiam Barbaram. Stanislaus Miekicki miles in Podolia, & in M.

in M. D. Lith. vir clarus meritis, & possessionibus ibidem auctus. Valentinus Miekicki miles, occisus in Valachia cum Cosacis pugnando contra Iuoniam Valachum 1574. Florianus Miekicki electionem Sereniss. Reg. Vladisl. IV. ex Volhynia subscripsit.

Ciażynscij, Epitaph. refert Varşauia in æde D. V. M. Decanum Louicensem, Canonicum Cracouiensem 1538.

Pakoszewscij in Sanocensi Terra. Erant Ferens, Philippus, Georgius, & Petrus ibidem. Sunt quoque Pakoszewscij armorum Rádwan.

Kotkouij in Biecenſi districtu. Ioannes Kotek plurimas tenuit possessiones in Cracouiensi Palat. Eius filij Bartholomeus, Valerianus & Nicolaus.

Falczewscij in Palat. Calisiensi. Erat ex illis Capitaneus Dobrzynensis & Pinnensis. Alij in Volhyniam transferunt.

Sosnicij in Calisiensi. Ioannes Sosnicki cum filiis optimus ciuis Patriæ.

Kolnicij in Calisiensi, utuntur tamen Rosa inter tubas, unde differentia ex additione sunt arma à presentibus.

Gorzkowscij in Chelmensi Terra, & in M. Duc. Lithuania.

Ostycouij in Magno Duc. Lit. qui & Radziuilij vocati sunt, nam Hrehorius Ostyk Radziuilus à Iordano Castell. Woynicensi, frater germanus Archiepiscopi Nicolai ad arma hæc in Hrodzensibus Comitibus receptus fuerat 1413. Erat Nuntius Ostykowicz à Gastuldo & Monuido missus ad Imperatorem Tartarorum Sadachmat 1452. vt Miechouius lib. 4. vel vt Bielsc. fol. 395. ad Sachmatum, ubi in captiuitatem Ecingerio Pracopscensi Dynastæ venit. Georgius Ostyk seu Hosyk Palat. Mscislauiensis, Stricou: fol: 772. Hrechorius germanus illius Rothmag. capite plexus, Stricou: fol: 785. reliquit filium Hrehorium magnum bellatorem & fidelem Regi & Reipub. Hrehorius Hoscik seu Oscik cum Constantino Duce in Ostrog contra Moschos pugnando 1499. in captiuitatem una cum Duce Constantino deuenit. Quod Tubis pro armis utantur nudis hoc est sine aquilla, Paprocius habet in 2. Opere fol. 655. & Bielsc. fol: 489. Niemir Ostyk 1499. priuilegium M. D. Lit. subscripsit. Woysyund eius filius Rádziuil subscripsit priuilegium Lit 1401. Her. fol. 663.

Wolkouij in M. Duc. Lit. Ex quibus Capit. Pinnensis ad Olšanicam magnus miles, reliquit non dissimiles filios Fedorium & Nicolaum.

Kumáiewscij ibidem, militari occupatione clari.

Dawidouicij in Wilkomiriensi districtu.

Woynij in M. D. Lit. clara Familia meritis, titulis, & autoritate. Stricou: fol: 738. à Chriciniis procedere dicit Paprocius in 2. Opere fol: 667. sed armorum Korczak Chricinios & Woynios ponit. Clarum verò est armis Tubarum condecorari Woynos. Benedictus Woyná Episcop. Vilnensis 1600. consecratus, vir prudentia, ingenio, dexteritate, & pastoralis cura insignis, vt merito quidam sibi & Woynarum Familiae præcatus esset.

Viue Perillustris Woynarum gloria Stirpis,
Omnibus vt vigeat gens Generosa plagis.

Abrahamus Woyná Episc. Vilnensis, ex Episcopo Samogitia, ex Cancellario M. D. Lit. Cui Academia Parthenica Vilnensis ita ominata fuit, excitando semetipsam in laudes virtutum.

Eia, age festiuos fælix Academia plausus,
Obuia Patrono pone Theatra tuo.
Inclitus eia venit tibi Cancellarius, Eia
Erige fautori digna Trophæa tuo.
Pontificis caput in nota venerare Tiara,
Oscula in augusta dulcia fige manu.
Occine Præsul aue Vilnensis Episcopo mundi,
Sol Lichauûm, Patriæ Magne Senator Aue.
J decus, i fausto per prospera compita gressu
Laus, Lumen, Columen, Maxime Woyná meum.

Gabriel Woyná Procancell. M. D. Lit. vt habet Ianusouius in Statuto fol: 734. Petrus Woyná Dapifer M. D. Lit. Capit. Wolkouicensis, ex No-uogrodensi Palatinatu electionem Sereniss. Regis Vladislai subscripsit cum Chreborio Woyná Iaśieniecki. Vladislaus Woyná Ciuonius Vzuientensis, Capit. Gorzdouensis ex Samogitia cum Michael Vexillifero Samogitia, Capit. Poiurscensi, & Stanisla Polagouiensi Capitaneos, electionem Sereniss. Regis Vladislai IV. ex Samogitia subscripserunt. Michael Woyná Capit. Pienianensis, ex Palatinatu Vilnensi Vladislai IV. Regis electionem subscripsit. Christophorus Woyná Rumieilo de Iaśienicá, & Constantinus in Vitepscensi Palat. electionem Vladislai IV. Sereniss. Regis subscripserunt.

Chrycini, quos superius cum ex illis sunt Woynij ponere necesse est, si tuis tribus pro armis vtuntur. Matuieius Chryczyná habuit eximios milites & Rothmagistros, Kierdeium qui cum Rádziuilio Duce pugnavit strenuè contra Moschos in Bolince, Wyswiacz, Ieżierzysko & Boysagole, & Woynam Succamerarium Pinscensem, Capit. Osscensem, magnum bellatorem cum Georgio Rádziwił. Reliquit Laurentium Woynam Thesaurarium M. D. Lit. reliquit prolem ex Kłodzinska. Alij fratres sui fuerant, Capitaneus Polonsouienensis, alter Rothmagister strenuus, tertius Præpositus Trocensis.

Rzeczkowscij de Rzeczkom, militem Moschouiticum & Liuonicum, Tartaricum, postmodum refert Chyouiæ Epitaphium apud Patres Predicatores. Felicem occisum à Tartaris ad Trylisy, Anno 1615.

Otwinowscij in Crac. Palat. viri in aduersis nationibus educati, militari & varietate linguarum Patriæ proficui. Ioannes Camerarius Granicierum Bieccensis districtus ex Kotkowná filios quinque, ex Wýżycka alios quinque suscepit. 1. Valerianus multoties Iudex Tribunalis Regni, Poëta eximius, nunc Subdapifer Sandomiriensis. 2. Hieronymus, miles strenuus cum Ioanne Zamoyscio & Ioanne Potoccio, S. R. M. Secr. ad Sultan Osmanum Nuncius sed ingratus,

ingratus, nam bellum contra Regnum per ipsum Sigismundo III. Sereniss. Regi nunciabat, redijt ob securitatem per Venetias, in Pokrzywniceń. Ecclesia sepultus 1620. 3. Samuel, post militares actus cum Palatino Braclaiensi Potocki in Turcia ratione linguæ decem annis mansit, redijt in Patriam S. R. M. Secret. 4. Andreas, adolescens mortuus. 5. Remigius ad Smolenscum miles occubuit. 6. Sigismundus, in Vngaria primum miles, vt redijt in Patriam, vnà cum fratre Ioanne in Moldauiam pro Constantino, cum Stephano Potocki iuit, sed Sigismundus occisus, Ioannes in captiuitatem deductus Turcicam, qui dum pecunia liberatus esset, in Danubio dum se lauaret, à pisce in profundum tractus submersus fuit. Petrus Constantinopolim gratiâ scripturæ Arabicæ & linguæ missus, ibidem peste sublatus fuit. Nicolaus Rothmagister peditum ad Kokonausen, vsq; modo idem officij peragit militare. Alexander miles cum Kálinowski Vinnicensi Præfecto, ad scalam, à Tartaris captus, post liberatus, ad Sultan Ibrahimum Turcarum Imperatorem nuntius fuit

T V B Æ Secundo.

DELINEATIO & ORIGO.

SVnt eadem tubæ tres in clypeo, sed supra tubas in eodem clypeo sunt duæ alæ aquilinæ extentæ, brachijs sese contingentes. Super clypeum est vir armatus, super galeam deferens tres pennas strutionis. Habent additionem hanc ob diuersa maiorum suorum merita, in diuersis Dominijs claro progressu bellico cum arduis hostibus promerita. Duo namq; hæc celeritas & fortitudo, audacem, prudentem, & præsentem sibi in bello requirunt virum, vnde meritò honorandum & multis amandum.

V O X M A R T I S.

TRiplicem inuenio vocem Martis in antiquitatibus Romanorum; alia est vocalis, quam scilicet in vigilijs obseruare desiderat, vocem putam humanam, alia est semiuocalis, quæ scilicet per cornua tubam aut bucinam datur. Indubitatæ namque sonis, per hæc agnoscit exercitus, vtrum stare vel progredi, aut certè regredi oporteat, vtrum longè persequi fugientes an receptui canere; alia muta, vt vexilla, pennæ, Aquilæ, &c. Quocunq; enim hæc ferri iusserit Ductor, necesse est signum suum comitantes milites peragant.

pergant. Signa hæc Armorum nobilium dum intueor, vocem hanc triplicē auribus subito percipio. Vir armatus vocalem promit vocem, tubæ semiuocalem, alæ & pennæ mutam vocem. Quasi apertius dicerent, Parens prædictorum Armorum, omni ex parte fuerat Martis discipulus, filius, æmulus. Qui nedum occasionem aliquam non intermisit pugnandi pro Patria & Principe, sed quacunque voce bellica motus, paratum se esse & vincere, & mori declarabat. Neque rumorem faciat tubam esse corneam & magis venationi quam bello aptam. Antiqui enim tubâ, buccinâ, & cornu, in bellis utebantur iuxta gentium consuetudinem, vt Vegetius habet. Tuba enim apud illos dicebatur quæ recta erat, buccina quæ in se ipsa reflexa fuerat, cornu verò fiebat ex vris agrestibus argento nexum, temperatum arte & spiritu emittens canentis flatum. *Rosinus de Antiq. Rom. lib. 10. cap. 5.* Merito igitur tam multiplicibus & ornatis tubis, vocem Martis apposui, vt inde triumphatores de hostibus tutores, horum sincerè concludamus. De quibus quondam Matthias Sarbiewscius Societat. Iesu in Lyricis ita occinuerat:

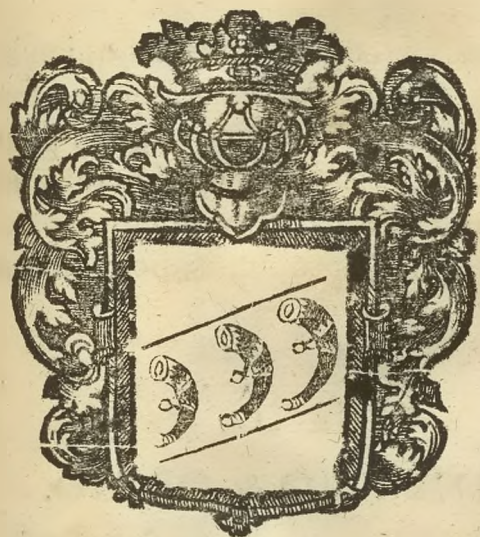
*Tres nuper Diue Bellona, Diana, Thalia
De Rudomineis dimicuere Tubis.
Nostra Tuba est Bellona (inquit) Tuba nostra Diana est,
Hæc inquit potius nostra Thalia Tuba est.
Audyt & Getico Mauors subrisit ab Hamo,
Nil mihi cum vestris numina docta tubis.
Vestra Tuba est Bellona inquit, Tuba vestra Diana est
Vestra Thalia Tuba est, sed Rudomina meus.*

LINEA FAMILIÆ RUDOMINORVM.

RVdomina qui primus à Ducibus Lithu. obtinuit tam nobilem armorum additionem ad tubas Ostykouianas in M.D. Lithu. & Iordaneas in Regno Polon. Qui in M.D. Lithu. plurimis meritis in Patria & in Castris, non mediocres honores & titulos reportarunt, atq; posteris splendenti progressu virtutum lucefcere, consuluerunt. Ioannes Rudomina altæ familiæ suæ tutor & promotor virtute propria. Ex Chlebowicowna reliquit filios quinq; Ioannem, Rudominam, Duffiatscium, ad differentiam à fratribus cognominatum, qui ex optimo Rothmagistro ad Chotinum & Vexillifero Nouogrodensi in M.D. Lit. Castellanus ibidem creatus fuit. Reliquit ex Christina Hrodeyska filium. 2. Petrum qui ex Vexillifero Braclauiensis nunc Castellanus Derpscensis. 3. Christophorum Marschalcum Braclauensem, virum moribus & militia strenuum, cum Bialozorowna tenet matrimonium. 4. Andream qui Societatem Iesu ingressus peregrinationi ad Indias contulit animum ibiq; inseruiendo Catholicis occubuit. 5. Georgius Aulicus Sereniss. Regis Sigisf. III. in expeditione Chocinenfi à Turcis occisus.

T R A B Y Tertiò.

DELINEATIO & ORIGO.

SVnt tres tubæ nigræ in campo sanguineo per medium clypei recto ordine politę in campo stricto. Aliunde venisse in Regnum constat ex differētia tubarum, attamen nisi in bello forti & acclamato acquisita fuere. In Regnum per Episcopum Vendensem introducta sunt, vt ex Calendario Fontani habetur.

PRÆCO CORONATVS.

INter præcones magna interest differentia, sunt enim præcones verbi Dei, & præcones iustitiæ, & Senatus. Neq;

mens mihi est de præconibus huius sæculi, sed antiquos præcones reuoco in mentem, quorum erat ante inuentas tubas & buccinas victores & triumphatores pronunciare & proclamare ante testimonium coronæ triumphalis impositum. *Hinc Eumenius Rhetor in Orat. pro Schol.* Fortissimi viri in sacris certaminibus, summo labore atq; etiam vitæ periculo, solam vocem præconis & coronæ testimonium petunt. *Vbi inquit Iuuenalis ver. 3. sat. 13.* Nam antiqui tubas non habebant. Posterioribus verò sæculis adhibitæ victoribus denuntiandæ & declarandæ tubæ, ait *Stat. lib. 6.* & alij ante & post. Et Corippus Africanus de laudibus Iustini Aug. lib. 2. num. 6.

*Iustino vitam tercentum vocibus optant,
Augustæ toridem Sophiæ plebs tota reclamat.
Mille canunt laudes, vocum discrimina mille,
Iustinum, Sophiamq; pares duo lumina mundi
Esse pares, regnate pares in sæcula dicunt
Felices annos dominis felicibus orant.*

Sed cuiuscunq; dignitatis præco ille fuisset, coronam dum laurea & oleastro pronunciabat, sed non coronabat nec coronatus incedebat. Armorum præsentib; patronum, coronatum præconem & Episcopum, coronatum Catholicum Romanum affero & veneror, qui tubis suis coronandos in cælis desiderat votisq; à Domino præcatur. Illum inquam præconem cuius vita & mors nunquam eclipsari potuit. Nam si sol cum defecerit spectatorem non habet, eò amplius præco verbi Diuini, non habebit Deum spectatorem præmiantem, si defecerit, sed punientem. Hinc quidam Præconem admonebat Diuinum:

*Cerno tubas? timeo: fors inquam, bella parantur.
Sed cum nulla sonent praelia, rursus amo.
Quid secura tibi faciet fiducia plebis
O Præsul: si te diligit ipse timor.*

Illustriss: & Reuerendiss: D. Otto Schenek Episcopus Vendenſis, qui nobis præſentia arma nobilitatis in Regno præſentauit, verè coronatus præco fuit, non nomine, ſed re verus Paſtor, animo & deſiderio, cui fuit in geſtu grauitas, in inceſſu honeſtas, cui nihil dedecoris, nihil laſciuiæ, nihil petulantia, nihil inſolentia, nihil leuitatis inerat: animus enim in corporis geſtu apparet, & ſpecies corporis ſimulachrum eſt mentis figuraq; probitatis, ſicut Iſidorus lib. 2. Soliloquiorum inſtrubat.

T R A B Y Quartô.

DELINEATIO & ORIGO.

SVnt duæ tubæ nigræ, orificijs ſuſum verſæ, diſpoſitæ ad normam duarum lunarum mediarum, inter eas eſt gladius nudus. Fertur quod conceſſa fuerint talia arma cuidam militi à Duce quodam, qui in captiuitatē venerat Moſchouiticam, vnâ cum familia. Cū enim liberos voluiſſet habere fideles ſibi ſeruos, dato verbo pro illis, vnus illorum non receſſit à Domino, ſed totam curam culturæ patriſamilias conceſſit, vt Domino commodiùs dare ſubſidia poſſet.

Die igitur labori contulerat manus, & nocte gladio turrim muratam perforabat, donec eduxiſſet Dominum & Ducem. Quapropter gladium in arma nobilitatis, & tubas in ſignum militaris occupationis inter gratitudinis ſym-bola aſſumpſit,

T V B A R V M L V S T R A T I O.

SAcrum quid etiam apud Gentiles ferebat, luſtratio tubarum, qui licet ſacra ſcire nequibant, qui Trinum & Vnum Deum non profitebantur; id tamen per luſtrationem tubarum intelligebant, quod per ſæditatem earundem ſuſpicari poterant. Hinc Antiqui Romani x. Cal. April. Tubiluſtriu conſtituerant. De quo Ouidius:

*Summa dies è quinq; tuba luſtrare canora
Admonet, & ſorti ſacrificare Deæ.*

Agna enim luſtrabantur tubæ in atrio ſutorio, ait Varro.

Leſchus

Lefchus iunior Princeps Pol. post parentis sui decessum dominari cupiēs, maiorem natu fratrem sub specie venationis euocauerat, atque occiderat. Quem ficto dolore quod lapsus ex equo occiderit dolebat, sed vindex Deus fuit; pingitur ille cum tuba & gladio; sed hæc duo fædauit sanguine fratris, non lustrauit. Et ecce lustratio iam adest tubarum inspicientibus arma. Ille etenim miles lustrauit tubas militares sinceritate & fidelitate in Ducem & Dominum, Dux verò lustrauit easdem gladio medio interposito tubis. In quem sensum dicebat Silius lib. 2.

*Pubescit castris miles, galeaq; teruntur
Nondum signata flaua lanuine mala.
Nec requies aui nota, exanguesq; merendo
Stant prima inter signa senes, letumq; laceffunt.*

Profectò lustrabat miles ille tubas non sanguine agnæ, sed proprio sanguine, non in atrio futorio, sed in theatro militari, ideo lustratur quoq; in præsens ipsius nomen & gloria omnibus heroico animo splendentibus his præsentibus armis, tubis & gladio. Igitur ô generosa posteritas præ oculis habeto:

*Excubias vigilanter agas, tibi ne irruat hostis
Ceui vigil extemplo te monet ordo tubæ.*

Vtuntur his armis in Samogitia Familia Rusticorum. Erat ex illis Notarius Terra Samogitiæ vir literatus, reliquit Gasparum cuius posteri Familiam ornare factis curant.

T R A C H.

DELINEATIO.

EST scutum in duo latera per lineam rectam dissectum, in vna parte est draco coronatus aureus extensis alis, caudam protensam gerens in campo lazurino, in altera parte sunt tres campi aurei, duo mediantes lazurini. Super galeam & coronam alij ponunt medium draconem, alij vt in stemmatibus Regni Bohemiæ apparet, vtuntur tribus pennis Struthionis.

ORIGO.

PRimam originem inuestigare non mei quidem est propositi, qui inducta fuit in Regnum video, attamen ipsa res docet, à Draconarijs Romanorum militibus originem tenere. Quorum aliqui in Germaniam, aliqui in Franconiam, tandem in Bohemiam

& Silesiam, tum feruente bello Pruthenico in maiorem Poloniam deuenere. Extat priuilegium Ioannis Trach de Brezy, qui dum Sereniss. Regi Augusto præsentaui antiquum domus suæ priuilegium, in quo nominabantur Patruui quatuor ante quingentos annos, & aliud à Casimiro Principe Telsinensi scriptum 1495. in quo inserti fuerāt 4. Trachij eximij bellatores, obtinuit omnimodam confirmationem. Quod etiam Ducum Opauiensium & Ratiboriensium, apud quos Supremi exercituum erant Ductores, testificantur. Quod verò spectat Dominos Trach in Regno, ab antiquo de Prochy notabant suam Familiam, alij à bonis inter se diuisis, Gnino & Zie *Ec.*

DRACONIS AVSPICIUM.

Fortunæ pergrandis Draco symbolum fuerat, nec aliud quando diuersum viso Dracone, nisi auspicium dignissimum, exponebant, vt felix fortunatusq; esset progressus militantium, nedum antiqui Vexilliferos Draconarios vocauere, sed etiam insignia cohortum Draconem exponere cupiebant. Quapropter Ammianus Marcellinus pompam Constantij Imperatoris describendo, dicit: *Erant Dracones hastarum aureis gemmatisque summitatibus illigati, hiatu vasto perflabiles, & ideo velut ira perciti sibillantes, caudarum volumina in ventum relinquentes.* Quapropter non immodicam firmitatem fortitudinemque horum militum vt significarent, purpureum signum Draconis fieri volebant. Erat igitur Draco illis Auspicium belli. Habebant quoque Draconem in auspicium Imperij, vt ostendebat Suetonius in Augusto. Spartacus, inquit, vanalis cum Romam delatus esset, deprehensus est dum quiesceret, habere sub capite Draconem in spiram complicatum, quem cum Thracia mulier conspicata varicinandi peritissima, signum esse dixit magnæ cuiusdam & formidabilis potentiae. Obseruarunt idem plurimi draconem amplitudinis fuisse notam. Mamæa Alexandri Seueri mater pridie quam eum pareret, somniauit se Dracunculum enixam edidisse. Idem de Olympia & Alexandro Macedone dicitur. Idem de Pomponia Africani Scipionis traditur. Idem de Dracone in corpore picto Actiæ matris Augusti Imperatoris legitur in *Pier. lib: 15. cap: 13.* Neque solum draco viuus & somnium optimi nota ominis fuit, sed spoliū quoque ipsius auspicii loco fuerat. *Ait enim Suetonius in Nerone cap: 46.* Nero serpentis spoliū à matre proamulero commendatum, brachio alligatum aliquandiu gestauerat, inde memoriæ maternæ tædio abiecerat, tunc id perquisiuit in cassum, cum omnia contra se fremere comperisset, maternæ erga se pietatis sero memor. Hæc ille. Illustria hæc nobilitatis arma dum intueor, quorum origo Roma progressus, Franconia augmentum, Imperium; Statio, Silesia & Polonia est, auspiciata fuisse auspiciūque esse affirmabo. Si namque Duces fuerunt exercitus, præsuppono inter illos extitere Tribunos, castrorum metatores, Rothmagistros, & strenuos milites. Si ingenia, literis, iudicium animi legibus subleuarunt,

leuarunt, bono auspicio Patriæ & Reipub. fuerunt. Si verò iustitia, Regnum stabilierunt, gratum omnibus amulethum reliquerunt. Cauendum igitur vobis qui his ditamini armis, ne quando intrepidus adscribat.

*Maioris minor esca fera, velut esca Draconis
Serpens, ergò potens opprimit innocuos.*

LINEA FAMILIÆ TRACHORVM.

TRach qui in Silesia domicilia sua constituit in Brzezie, & in Opoliensi Ducatu Trachenberg ad Grymberkum fundauit, vel ipsius posteri fundarunt. Ex quibus Hanzel Ioannis Ducis Opoliensis & Ratyboriensis erat Aulicus & Tribunus. Petrus Dux exercitus ad Landecum. Ioannes Iudex Terræ Opoliensis 1487. qui fortè erat, qui priuilegium Casimiri Ducis Stetiniensis Trachiis collatum antiquos quoq; referens Trachos 1496. Augusto Regi Pol. confirmandum obtulerat. Ioannem Iudicem & Venceslaum de Brezy heredem in Sosnißewska Koznicá Gentilicia nobilitatis Silesiana & Regni Bohemiæ referunt. Horum Trachorum de Brezy erant duæ filia, vna consors Andrea Zborowski Castell. Osuiecimensis, altera Ioannis Sielnicki apud Casaream Maieſt Oberstieri de Palatinatu Cracouiensi, habet de illis Paprocus in Stemmatibus Silesiæ, vide etiam arma Dolinã. N. Trách in Regnum Pol. Maioris venit, & plurimorum victoriarum trophæis Principi commendatus, cum cæteris dignitatibus, heres bonorum Prochy firmatus fuit, cuius posteritas varijs dignitatibus militum & literatorum honorata, diuersos retulit titulis, à Notario Terræ Pofnaniensis, erant filij Ziemek, qui fundauit Zienin Stanislaus & Andreas. Ottonem Trách de Prochy Acta Pofnaniensia & Cosciensia referunt, addendo strenuus miles, quod plurimum dignitatem & præstantiam viri militaris commendat. Bona ipsius erant Prochy, Gnino, Zelegcino, Boskowo, Lechow, Kowalowo, Lenki, &c. vt ex diuisionibus apparet. Ex Boiaionſka de Boiánow reliquit tres filios Ioannem sterilem, Laurentium cui Prochy ceſſerant reliquit Laurentium, qui habuit Ioannem, sed spem conceptam de illo mors deleuit, bona Trachy cum filia ad Koſciccios de Koſſycyn Wattow transferunt, qui cognominati à bonis fuerunt Proskij armorum Samſon. Tertius illorum germanus Stanislaus qui bona Gnino ceſſerant, reliquit Ioannem & Petrum, & hic Ioannes primus sese subscribere literis capit Ioannes Trách Gninski.

Gninski igitur Ioannes Trách Gninski de Gnino, reliquit ex Piekárſka armorũ Leſzczyc Laurentium, Petrum, Gasparum, Albertum, ex quibus Petrus. virum Reipub. dignum Notarium Caſtreñ. Koſcineñ. Matthiam cum Przetoeka reliquit, & Laurentium qui cum Dámbrowká habuit Stanislaum & Matthiam. Gaspar Petri germanus iudicij excellentis vir, erat Vicecapit. Bydgostensis. Albertus illorum 3. frater reliquit filios quinque. 1. Ioannes, in Aula Sereniſſ. Regis dum reuerenter etatem duxiſſet, Canonicus tum Cu-

stos Posnaniensis spiritum animumque religioni et fidei addixit, cui cum virtus, deuotio, pietasque cum humanitate cordi esset, exemplo omnibus profuit. Sepultus Posnaniae 1596. cuius laudes et spiritus marmori incisa Epitaphia dicunt. 2. Stanislaus, vir prudens et clarus virtute, pacis amans, et dissidentium concors. 3. Albertus, maiorum suorum emulatur in castris et trophaeis, ad Bathorium Palatinum Transilvaniae cum legatis veniens, eximium affectum in se conuertit illius Palatini, pro eximiis meritis honoratus Capitaneatu Osiecensi, ex Sobanska suscepit Ioannem à quo fuerant ex Grzymálanká duae filiae. 4. Gaspar, qui breues obtinuit aetates, ex Dorothea Woznicka armorum Ráwicz, relicto Ioanne Patria et Ecclesiae dignissimo filio, nam Canonicus Posnaniensis creatus, mox Cancellarius et Archidiaconus. Praepositus Bucouien. Gnesen. et Varsauien. Canonicus, Administrator perpetuus Abbatiae Lubecensis, Episcopus Ennensis, Suffraganeus Posnaniensis, et Sede vacante Administrator, erat gratus Principi, suis honori, Ecclesiae speculum, amicis ornamento, omnibus amor. In cuius arma ita quidam luserat.

Siue gradus siue fors campos in stemmate censes,

Ingens Trachorum signat utrumque decus.

Terrigenae cuncti camporum munere viuunt,

Virtutum ducunt nos super astra gradus.

At quem primeuae gentes trepidare solebant,

Gninsciadum Generi fert diadema Draco.

5. Iacobus, amicorum corculum, virorum corona, cum Barbara Kreska Dziembowska armorum Pemian. 4. reliquit filios, Samuelem eximium militem cum Sereniss. Sigismundo III. in Moschouia, et in Confinibus Regni cum Tartaris, qui ubi bona hereditaria occupauit Gnino et alia fidem Catholicam quam miles sensit veram et cognouit, promouere (à qua maiores sui multò antè desierant) incepit, unde reconciliatus Deo, et gremio S. Ecclesiae adiutus, Hereticorum delubra in bonis suis erecta illico demoliuit, et Ecclesias veras fieri curauit, erexit, fundauit, ditauit, atque per Illustriss. et Reueren. D. Andream de Bnin Opalinski Episcopum Posnaniensem consecrauit, et dotem obtulit. Idem fecit cum Ecclesia Lanien. et Bagrouien. Xenodochia quoque vetera renouauit et dotauit, aliaque ad Ecclesias praedictas erexit prouidit, et quierat utilis Patriae, consilio, fortitudine, utilis quoque animae suae extitit, fide, pietate, commiseratione. Habuit in consortem illustrem virtutibus matronam Annam Buczkowska armorum Bogorya, quae et marito in operibus sanctimoniae praeiuit, et stimulo incitatorio non defuit, habuit filios Ioannem, qui optimae spei indicia literis probauit, moribus comprobauit, aptus namque et militaribus sudoribus Patriae reddere obsequia, et ingenij iudicijque felicitate prodesse amicis, domui, et famae, habuit unicam quoque filiam. Albertus Samuelis germanus, in exteris nationibus virtutem cum scientiis et linguis ubi collegit, redijt in Patriam, electo statu spirituali, quem gestu et moribus profitebatur.

rebatur, Canonicus Posnaniens. tum Cantor, Praepositus Kozmineń. Grodzi-
sceń. Zwolensceń. nominatus creatusq. fuit, Secr. R. M. Vladisl. IV. Nuncius
missus ad Comitata Sredensia Administrator Episcop. Cuiauiensis, dextere o-
mnia effecit, ad altiora dispositum promouebit Dominus, cuius honorem tam in
propriis laribus, quam in Ecclesiis sibi commissis prosequitur. Georgius tertius
horum germanus vir maiorum laudibus accumulando proprias, ex Catharina
Mierzenska Venatoris Posnaniensis filia, suscepit Casimirum & Stanislaum,
qui cum succu literarum ambrosiam virtutum & morum colligendo spem ge-
nerant ciuib. optimis & domui. Stanislaus quartus horum ex Cielecka Sub-
iudicis Terrae Posnaniens. reliquit Ioannem, Ignatium, Albertum & Stanislaum.
Haec sint notata de Familia Trachorum Gnińsciorum.

Zełecij de Zełecino in districtu Kosciniensi in Maiori Polonia. Petrus Trách
Zełeckij, filius Stanislai & nepos Ottonis Trách de Prochy, habuit filios Chri-
stophorum, qui post diuersas expeditiones bellicas vt redijt obiit, & Petrum
qui ex Vieyska armorum Grzymatá suscepit Stephanum, qui eximie deduxe-
rat in Hungaria, & superiori Valachia trophaea bellica, sed mors inuidit for-
tunam, cum ad propria redeuntem, diu frui quiete non permisit sed sustulit.
Ioannem cum Borowski Castell. Gnezniensi contra Gedanenses militem, qui
dum gloriosam famam vitæ & securitati prætulisset, mortem seuientem susce-
pit, vt nomine clarus & memor posteritati remaneret. Stanislaus tertius il-
lorum germanus post decessum germanorum, vltima spes Familiae Trachorum,
Zełecinorum contracto matrimoniali Sacramento cum Iaktorowska armorum
Poray suscepit Sigismundum heredem in Zełecino, virum virtute, præstan-
tia, moribus & vita grauem, qui ex Marianna Niegulewska Iudicis Terrae Po-
sniensis Ioannis filia, suscepit Ioannem & Vladislaum, quorum ætas iuueni-
lis iam senilis ad maximas res attentandas & peragendas pro domo & patria,
non modicam generat expectationem, & sicut illorum genitor tantæ dexterita-
tis ardorisq. in Fidem Sanctam fuerat, quod Hæresim de Zełecino extirpauerit,
Ecclesiam Catholicam erexerit, fundauerit, & Iaktorouiensem igne consum-
ptam exedificauerit & dotauerit, atq. Iudex Tribunalis Regni electus, & in
loco Illustrissimi Marschalci, quod iudicia rectè, sententiasq. sapienter dixe-
rit, ita procedendum filiis norma monstrata fuerat, vt propriè virtutis splen-
dore, & morum pietate spectata, fortunatos dies gloriose in canitiem & vitam
viuentem deducere valeant.

Sic Iudex hominum causas discernere debes,
Ne tua sub Christo Iudice causa ruat.

TRZASKA alias BIALYNIA, Seu BIALA, alij LVBIEWIA.

DELINEATIO.

EST media luna cornibus sursum versa coloris flau in campo caelestino, in medio ex parte vtraque sunt singuli gladij medij cum manubrio & crucibus, quassati & fracti. Super coronam est cauda pauonis, intra quam eadem sunt arma.

ORIGO.

BOleslaus Chrabri militi dicto Trzaska in quodam bello contulit praedicta arma, occasione ista, quia in ardore belli ab vtrinque feruenti, impe-

um hostis in Regem vibrantis gladio represserit ictuq; illo fregerit, cui Rex ubi alterum gladium de manu porrexit, fudit audacter hostes & victoriae primas obtulit. Reuertenti cum dato sibi gladio iterum fracto, Rex in signe contulit quassatos gladios & fractos, lunam, ut posteritas eadem fortitudine lucret, campum saphireum, quale tunc erat bello fauens caelum. *Dlugoff. de illis dicit.* Gens antiqua, militaris, libera, iniuriarum vltima. Vocantur vero ab alijs Balla vel Biallyna quia notabant familiam de Biala quam erexerant. Vocantur vero Lubiewa quia monasterium Lubienscense fundarunt, sicut arma illius Monasterij commonstrant, & aliquot fuerant de hac familia ibidem Abbates.

*Hoc igitur meruit quondam fortissimus Heros.
Sarmata, qui fuerat fulminis instar eques.*

LUNA FÆLIX.

NOtabant Ecclesiast. dicentem 27. *Sapiens sicut sol permanet, stultus ut luna mutatur.* Quo lunæ adscriptum colligitur, Luna infelix. Video tamen & felicem lunam. Non enim sine animaduersione Pythagoras Lunam modò terram caelestem, modò terrestre caelum appellabat. Et licet quater in mense luna mutatur, illa tamen æternitatis symbolum est eo quòd sapius iuuenescit, & damna celeres reparat caelestia luna. Et licet in stragulis calceisq; gestabatur, signum tamen nobilis erat, ut Iuuenalis:

Et Nobilis Et Generosus

Appositam nigra lunam subtexit alutæ.

Quapropter ad dignitatem felicitatemq; lunæ adnotandam Cornelia Salonina Aug. cudere fecerat nummos. Caput illius ex noua Luna videbatur prodire, à cuius tergo vnum ex his scriptum legebatur. Fecunditas, Pudicitia. Neque vno nomine Luna significata fuerat, vt inde variæ illius felicitates dignoscerentur. Sed Luna nominabatur Iuno, Dianna, Proserpina, &c. Vnde Catullus.

*Tu Lucina dolentibus,
Iuno dicta puerperis,
Tu potens Trivia Et notbo,
Dicta lumine Luna.
Tu cursu Dea menstruo,
Metiens iter annum,
Rustica agricola bonis
Testa frugibus explēs.*

Dum præsentia arma contemplor, iure meritò Lunam felicem nominabo. Nam quod sibi quondam optabat Vincentius Gonzaga, dum erecta scutis luna, addidit aduerbium: *Sic*. Dicebat enim, *Sic illustrior crescam*. Hòc iam, hæc nobilitatis arma, re & effectu, assecuta fuerunt, dum illorum luna gladijs, crucibus auro Saphiro & Iunonia corruscat. Quocirca rectè quidam in præsens insigne notabat.

*Stemma vetus titulum ducens à fulminis ictu,
Quod noua constituit luna duæq; cruces.
Est ortum in pugnae fremitu belliq; fragore,
Non in delicijs, lusibus atque iocis.*

Erat namque luna præsens felix in statu magnorum Heroum, erat felix in statu clarorum militum, erat in Senatu, Iudicio, atq; Ecclesia felicissima luna. Refert Plin. lib. 2. cap. 32. Quod Cn. Domitio, & Cn. Fannio Consulibus lunæ tres conspectæ fuerunt, quas plerique appellarunt nocturnos soles, quia miro modo tunc terram illustrârunt. Profectò dum intra scutum & supra coronam conspicio lunas insigniorum, non lunas sed soles dicerem; à tot enim sæculis illustrarunt Ecclesiam, Patriam, Senatum, Castra, & Rempub. Poloniam. Hinc non immeritò de illis scribebat.

*Luna cruces intergeminas insigne decorum,
Virtutis splendor, Religionis amans.
Luna docet virtutem in calis usque stetisse,
Cruce duplex monstrat, magna trophea Biali.*

LINEA FAMILIÆ TRZASKA.

TRzaská miles strenuus Et gloriosus, cuius virtute Boleslaus Chabri obtinuerat de hostibus victoriam, Et cui talia arma in insigne nobilitatis Rex concesserat. Notabant ipsius posterij Familiam suam à Biata bonis sibi concessis Et erectis. Morcha Comes de Biata 1091. Mstygenus Comes de Biata, Anno

1180. in literis certis subscriptiones videntur. Et quia arma hæc nobilitatis Biata nuncupantur, tum quia ab ipsis bona prædicta fundata fuerant, tum quia longo tempore hæredes bonorum illorum erant, merito sub his armis Domini de Biata ponuntur. Lubiewá seu Domini de Lubiewá, qui sicut ex primo milite & parente, cui talia arma concessa fuerant Trzascij nuncupabantur, ita à dignitate Abbatiali Lubiewá seu ut modò Lubienka communiter dicitur, plurimi illorum qui Abbatum dicti loci consanguinei fuerant, cognomen sortiti ceu Abbatia illius confundatores erant. Armorum enim Trzaska seu Biata & Lubiewá monasterium prænominatum S. Benedicti utitur. Habet Dlugoss. de illis. Gens in Polonia antiqua, militaris, libera, & iniuriarum ultima.

Glinkouij in Viscensij & Rozanensi Terra, alij in Palat. Russia, &c. Nicolaus Glinká Castell. Viscensis, quem privilegia referunt Anno 1440. antiquam Glinkorum Familiam nedum claram meritis & præmijs, sed à primis armorum Trzaská parentibus descendantem illustrat. Iacobus Glinká Præfectus Viscensis, cui in consortio matrimoniali fuerat Catharina Działinska, soror germana Srzenscij à Sakolouo, cui erat filius Felix Srzenski Palat. Plocen. vixit circa annum 1480. Ioannes & Andreas Glinkouij germani fratres viri bellicosissimi pro Regno & Patria in bello Działdouiensi cum Crucigeris pugnando fortitudinis lauream sanguine & morte condecorarunt. Anno 1511. Viscensis Terra Anna Ducissæ Masovia concessa fuit. Hæc ab Archiep. Gnesneñ. Ioanne Łaski tutore D. Glinká redemit bona in 20. millibus. Stricou. 724. Nicolaus Glinká Castell. Viscensis, eius filia Anna erat consors D. Wolski in Podchayce hæredis Castellani Sendomirien. Nicolai Marschalci Supremi Regni parentis, quæ demum Nepotem suum Iacobum Glinka Capitaneum in Podchayce constituerat, egregium tutorem contra hostes & Tartaros. Hinc domicilia sua constituerat Glinká in Russia contracto matrimonio cum Heduigi Strzyżowná Iudicis Terræ Haliciensis filia, 1578. Stanislaus Iacobi frater eximius miles & rerum nobilem spectantium optimus indagator, habuit filium Valentinum, qui ex Heduigi Ciemierzynska sorore Venatoris Podoliae suscepit filium Ioannem Venatorem Haliciensem. Extant plurimi de hac Familia viri illustres, qui ex Viscensi Terra subscripserunt electionem Sereniss. Regis Vladislai IV. Adamus Glinká Iánczewski Notarius Terræ Viscensis, Thomas & Paulus Glinká. Ex Terra verò Rozanensi subscripserunt Iacobus Glinká Dapifer Rozaneñ. Stanislaus Pocillator Rozaneñ. Petrus, Adamus, Stanislaus, Glinkouij. Sieklicij, Iacobus Castell. Woynicieñ. Serenissima Virginis Reginula Elisabetha Curia Magister, cuius consors erat Beata de Tenczyn, mortuus 1512. Epitaph. Craconia in Arce.

Wylezynscij aliàs Wylezienscij. Erat ex illis Abbas Lubinensis Monasterij Fratrum S. Benedicti in Maiori Polonia.

Sokolowscij in Masovia, ex quibus in Cracouiensi Palat. constituerat sibi domicilia Abraham, dum cum Oraczowska armorum Srzeniawá contraxerat matrimonium & reliquit progeniem moribus claram.

Wedro-

Wedrogowſcij ſeu Wedrogofcij in Rauenſi Palatinatu, antiqua & clara Familia tam literis quam meritis, Albertum virum grauem & prudentem Academia Cracouiensis ceu Doctorem & Professore memorat. Alij reperiuntur in Sandomiriensij Palat. alij in M.D. Lithu. ex quibus Adam militari insignis optimo nomine profertur.

Choynaccij in Rauenſi, Poſnaniensij, & Podolia Palatinatibus, &c. Viri caſtris militaribus dediti, famæ celebri, & nomini aeterno, conſulunt. Paulus Abbas Lubienensis in Maiori Pol. Theophilus Iudex Rauensis Terræ. Ioannes Exactor contributionum Regni Rauensis in anno 1607. subscripserunt electionem Ser. Vlad. IV. ex Rauensi Palat. Seuerinus, Florianus, Ioannes, Lucas, Adrianus, Albertus Choynaccij.

Zimofarſcij in Ciechanouiensij Terra. Baltazar apud Sereniſſ. Regem Auguſtum Phycus & Astrologus fundatus.

Dluſcij in Radomſcenſi diſtriſtu.

Trzonkowſcij in Prussia ex Maſouia aliqui deſcenderunt.

Szygowſcij ex quibus miles eximius in Aula Georgij Slucensis Ducis fuerat.

Podbielſcij in Nurenſi Terra, viri militia præclari, Petrus pro meritis habuit ſummam pecuniariam conſeſſam. Conſtitutio Regni Anni 1589. Sebastianus & Albertus ex Terra Nuren. electione Sereniſſ. Regis Vladislai IV. subscripserunt.

Tyskoui in Lomzenſi Terra, antiqua & numeroſa progenies. Valentinus Tyſkâ, & Stanislaus electionem Vladislai IV. subscripserunt.

Chrzanowſcij in Rauenſi Palat. ex his erat Abbas Lubicensis, 1578.

Golinſcij in Rauenſi Palat. & in Ruſſia. Nicolaus de Golin Golinſki, vir militari dignitate clarus ad annum ætatis 66. curriculum vitæ deduxit, ſepultus Iazlouecia in Ecclesia Ord. Præd. cui filij Andreas & Adalbertus parentarunt.

Kleczkowſcij in Lomzenſi Terra. Iacobus vir in literis & in Theologia insignis, atq; moribus pius, qui in patria ſua Eccleſiam erexit, & fundauit.

Sweykoifcij in Rauenſi Palat. Ioannes & Matthæus electionem Sereniſſ. Regis Vladislai IV. subscripserunt.

Niemierowſcij in Rauenſi Palat.

Zakrzewſcij ibidem. Venceslai eximij militis Epitaph. Leopoli in Eccleſ. Patrum Bernardinorum.

Nartowſcij ibidem.

Roieccij de Roice in Podlachia, & in diſtriſtu Branſcen. ex quibus Matthias & Adamus ad Palatinum Cracouiensem tranſierunt. Matthiæ filius erat Simon, qui poſt ſplendida exercitia nobilis ſtatum matrimonialem elegerat. Adami verò filij ex Rożycka armorum Dolinâ, Chriſtophorus miles eximius qui fidelitatem patriæ ſanguine & morte, ad Toporeciam cum Dębinski Rothmag. reddendo militaria obſequia, firmavit. Matthias & Ioannes, Episcopi Cracouiens. Szyskowſcij Aulici. Albertus miles, & continuus Illuſtriſſimo Campiduſtori Regni Potocki ad obſequia, & Aulicus.

Popławscij in Podlachia à bonis Popławy & Sptawy cognominati, qui propriè Goluchoſcij ſunt. Qui ut inter lacuingos viri bellicoſi, ita Regno ſubiecti militares & probi extiterunt; idcirco tam in ſago quàm in toga eximij. Stanislaus cognominatus Wygonowſki reliquit Paulum optimè merentem patriæ, ut potè qui ab Auguſto Rege obtinuerat pro benè meritis latifundia certa propè Białowieże. Eius filius Matthias Archidiaconus Kiouienſis, tum Canonicus Luceorienſis & Opatouienſis, cuius ſoror Anſelmi Száblowſki armorum Boncá conſors. Petrus Popławſki Canonicus Smolenſcenſis, Parochus Branſcenſis, & Thomas germanus ſuus itidem Smolenſcenſis. Canonicus. Martini Kirzyc Popławſki filius Stephanus manſit in Podolia Eraſmi filij manent in Volhynia Albertus & Lucas. Floriani verò filij manent in Palat. Sendomiria.

Kotowſcij in Raueni Palat.

Biellſcij ibidem.

Blazeiowſcij ibidem.

Szczuccij ibidem.

Podſedkowſcij ibidem.

Michalowſcij.

Pielosouij,

Chrzaſzczewſcij.

Paplenſcij.

Zabiellſcij, in Rozanenſi terra. Paulus & Ioannes electionem Sereniſſimi Regis Vladislai IV. ſubſcripſerunt.

Moydylon Kuſſolowicz in unione Ducatus M. Litu. ad regnum talia arma nobilitatis ſuſcepit in Comitibz Chrodlenſibus, ubi etiam utuntur præſentibus deſcendentes ab eo.

Patkowſcij à Patki, Ioannem eximium militem in Tranſilvania & domi reſert Epitaph. Conſtantinouia. in Eccleſia Prædicat. Obijt 1617.

Iárzynij, viri conſilio & Marte Patriam ſplendidè ornantes fulcienſesq; in Palatinatibus Crac. & Rauen. Horum parentes maioresq; Comitum de Białta titulo honorati fuerant, primus eorum Ratiborius de Panigrod à Semouite primo Duce Maſouia, cuius erat Cancellarius cognominatus fuit Iárzyná, quod cognomen ad poſteros ab eo deſcendentes tranſijt, & hucufq; ab eis retinetur. Huius Familiæ progenies fuit ſemper Principibus ſuis fidiſſima, in bellis fortiſſima, in conſiliis publicis & priuatis prudentiſſima. Ex hac progenie proceſſit Ioannes Iárzyná miles ſtrenuus, magnus ingenio, fortitudine, ob ſobrietatem ab Hiſtoricis commendatus, cui non alius liquor ad potum niſi aqua fuerat, & hinc ad differentiam ab aliis Iárzyniis cognominatus fuerat Wodá. Habet de illo Biellſcius ſub Anno 1561. quod Erneſtus Weier capto Chriſtophoro Duce Mekelburgenſi coadiutore Archiepiſcopatus Rigenſis in bello ad Reulum, quia à Rege Pol. benefactore ſuo Sigismundo Auguſto, qui eum talem coadiutorem fecerat cum ſpe ſucceſſionis ad Archiepiſcopatum ad Regem Sueciæ deſecerat, ad Sereniſſ. Regem tranſmiſit per prædictum nobilem Ioannem Iárzyná, cuius fidelitati Rex illum Ducem in Arce Rauen. incluſum cuſtodiendum commendauit. Huius frater Leonardus Chriſtianiſſimi Galliarum Regis Henrici Aulicus, ob eximias eius virtutes omnibus & ipſi Regi charus, ideòq; curæ ipſius & inſtructioni commendauerat filium ſuum Henricum, qui poſtea
primum

primum Polonia, deinde Galliarum eius nominis IV. Rex fuerat, à quo idem Leonardus prouisionem ad vitam concessam, eamq; non exiguam habuit, & nisi contraria fata dictum Henricum IV. è uiuis sustulissent, magnis & ipse & eius familia ditata fuisset opibus, reliquit iste Leonardus filios duos, Iacobum & Samuelem. Petrus Iárzynd vsq; ad ultimam senectam debitum Patriæ amore & obsequium reddidit, nam dum tribus Regibus Serenissimis Augusto, Henrico, & Stephano, unâ cum suo fratre militarem declarasset fortitudinem, iam senex ad Sokalium arcem, in qua præsidij rem Moschus firmauerat, victoriæ occasionem aperuit, ut clarè describendo bellum Paproc. in 2. editione folio 124. edocuit ad Annum 1579. has ille omnes expeditiones proprio sumptu peregit. Alter Petrus Iárzyná Ioannis Subdapiferi Regni filius Sereniss. Regis Stephani Aulicus, postmodum sub felici regimine Sereniss. Sigismundi III. Regis Pol. Rothmagister, postea Exactor Contributionum Regni in Palatinatu Rauén. prout Constitutio Regni 1603. refert, ultimo Succamerar. Rauén. Anno 1611. vir prudentia & animi magnitudine clarissimus, ad Comitia Regni sæpè nuncius Terrestris, ac Iudiciorum Tribunalitiorum Regni crebro Iudex deputatus fuit, eius frater Ioannes vir militaris, iudicio atq; dexteritate pollens in multis expeditionibus, sed præsertim cum Lascio in Moldauia Rothmag. fortitudinem suam probauit, uterq; illorum numerosam prolem reliquerunt, eamq; ad Reipub. seruitia, & rem militarem à iuuentute applicauerunt. Maximilianus Iárzyná Michaelis Iárzyná, viri eruditione & prudentia clari, ac in multis expeditionibus præsertim ad Moschouiam Duce Lesniouolscio militis strenui filius, iuris patrj intelligentissimus, maturitate quadam iudicij ita excelluit, ut eo nomine à cunctis æstimaretur, multiq; Proceres Regni illius potissimum consilijs niterentur, ob idq; multoties in Nuntium ad Comitia Generalia Regni electus, multoties ad Iudicia Tribunalitia Regni Iudex Deputatus fuit, in quibus etiam aliquando Marschalci Officium summa cum laude tenuit, propter Iurisperitiam multas dignitates in Regno obtinuerat, primum Iudex Terrestris Sochacouien. deinde simul cum illo officio etiam Vicecapitaneus ac Iudex Castren. Cracouien. postmodum in Palatinatu Cracouien. in quo domicilia sibi delegerat ab omnibus illius Palatinatus Proceribus unanimiter electus in Notarium Terrestrum Cracouien. officio Iudicis Sochacouien. dimisso retinuit officium prædictum Notarij simul cum Vicecapitaneatu sub tempus Illustrissimi Stanislai Lubomirski Capitanei Cracouien. apud quem ille fuit in summa veneratione. Celebrauit primo Sacramentum matrimonij cum Zama-dzka filia Zawadzki Notarij Terrestris Siradien. cui Notario ille propter eius indolem & animi dotes fuit maxime charus, qua sine ulla prole relicta iterum sibi in consortium matrimonij adiunxit Sophiam Koszycka moribus lectissimam, animi prudentia, matrimoniali pudicitia, & singulari quodam pietatis studio præstantem feminam, cui cum illa benedicat Dominus ut det illis prolem pro splendore & decore familiæ. Huic erat frater germanus Matthæus quem idem

lianus frater natu maior in locum suum in exercitu Regni sub vexillum olim Illustriss. Ducis Coreceñ. Caroli substituerat, atq̃ suis sumptibus fouebat, qui ultra decem annos se semper contra hostes Christiani nominis, virum fortem & militem strenuum gerens, tandem ad Cecoram pro nomine Christi & Patria pugnando gloriose occubuit. Non deterruit gloriosi huius militis mors alios eius familiae generosos viros a seruitio militari & defensione Patriæ, nam quatuordecem eius gentis adolescentes nomina sua contra immanissimum Imperatorem Turcarum Osmanum dederant, atq̃ strenue ac fortiter contra ipsum pugnauerant. Inter hos fuerant Petrus, Ioannes, Chrysostomus, Andreas, & Vladislaus, filij Petri Succamerarij Rauē. & Ioannes, Alexander, Stanislaus & Samuel filij dicti olim Ioannis Iarzyna, tum Leonardus & Paulus Samuelis, tum duc Jacobi Iarzyna in Wola Roßkowa hæredis & unus alterius Jacobi in Samborza hæredis filij. Electionem Sereniss. Vladislai IV. Regis ex Palatinatu Crac. subscripsit dictus Maximilianus Iarzyná, quam etiam ex Palatinatu Rauē: subscripserunt Chrysostomus Andreas & Ratiborius Iarzynij.

T W A R D O S T.

DELINEATIO.

EST cor hominis, quasi appensum strangularis carneis duabus, intra quod est tabula Schaccorum distincta campis albis & nigris, in campo sanguineo.

O R I G O.

Militi sic dicto, quod acriter dureque ceu inuictus ab hoste, irrumpebat in hostem concessa. Testatur hoc rubens campus, testatur & inuicti cordis tellera. Cor enim vt primum viuens & vltimum est moriens, ita primum vincens, & vltimo triumphans.

C O R I N S C R V T A B I L E.

Dicebat Plautus de Corde: *Cor facit histrioniam*. Quæ velim ratio? Histrionia est ars ludionum qui in scenis personati varijs gesticulationibus fabulas agunt. Quid ergo histrionia ad cor habet? Exultantem & affectu bono gestientem cor expressit Plautus, festiuo enim motu exilit lætarum cor. In hunc enim modum Æschylus inter Græcos dicebat: *Salta cor metu*. Simile quid in armis, dum Schaccorum tabulam ferunt, sed alia nos ratione inscrutabile cor dicemus. Tùm quia in Symbolis Iul. Guil. Zingratij ad cor appositum lemma conspicio: *Fundum non habet*. Iam suppo-

lita

fit hac veritate inscrutabile erit, cor enim aliquando amat sine modo, odit sine modo. Tùm quia cor apud Leonidam inuentum erat pilosum, apud alios summè ardens, ita quod etiam frigido veneno perfusum arderet, *ut inquit Ferus in suis Symbolis*: alijs Leoninum, alijs alatum cor video, sicut *Petra-santa in Tesseris* Nobiles in Britania talia arma deferre affirmat, vnde meritò cor inscrutabile dicam. Præcipuè verò dum arma Twárdost contemplor, quæ cor, sanguinem, campos victorum & vincentium deferunt, inscrutabile cor Præsidis in bello ominabor. Et si facies est speculum mentis, & taciti oculicordis fatentur arcana, & optimus sermo bonæ cogitationis est fructus: me hercule talia in bello acquisita arma ludum militarem, campum triumphatoris, audaciam prudentem bellantis exprimunt & præfagunt, ut sicut cor pretiosum seruat thesaurum, ita hæc arma magnum demonstrant Reipub. bellatorem. Quapropter optimis defensoribus Patriæ & Rothmagistris, obseruandum venit D. Bernardi iudicium Epist. 85. *Stude prodesse quibus præes, nec præesse refuge dum prodesse potes, quia væ tibi si præes & non prodes; sed væ grauius, si quia præesse metus prodesse refugis.* Sed primitus istæ laudes vobis Twárdostij conueniunt, quia in corde magis tuta & securior vita hominis seruat, & ceu manus oris vigilanter custodit hominem & defendit.

His armis qui in Regno nunc vtuntur scire non potui.

T R I V M F.

DELINEATIO & ORIGO.

IN scuto per medium secto, supernè in campo rubeo ponitur crux, infernè verò post campum latum sunt campi quinque ex leua in dextram, duo coloris nigri, tres albi vel rubei coloris. Introducta fuerunt prædicta arma in Regnum anno 1006. ex Italia per Archiepiscopū Gnesnensem Hippolytum Romanum, sicut habet *Bielscius. folio 60.*

TVNICA TRIUMPHALIS.

QUam secum ferunt differentiam virtus & vitium, eadem ferunt tunica molesta & triumphalis. Quocirca sicut illa horrenda est eoq; vitanda, ita hæc delectabilis & amplectenda. De molesta tunica *inquit Martialis lib. 4. epig. 42.* Nec scombris tunicas dabis molestas. & *Iuuenal. Satyr. 8.* Liceat tunica punire molesta. Erat enim tunica igneis illita fomentis qua damnati inducban-

induebantur, eaq; incensa ad palum deligati admotis facibus adurebantur. *Hinc Seneca ad Lucil.* Cogita hoc loco illam tunicam alimentis ignium & illitam & contextam. Erat tunica nec scombris danda. Tunica verò triumphalis, quam dabant Romani Prætoribus triumphantibus. Cùm enim in curru triumphali & deaurato quatuor equis candidis deducere in triumpho aliquem iudicarunt, eundem veste & tunica triumphali adornabant, quæ erat exuuiæ decorum, seu Iouis Maximi ornatus. *ut habet Liuius lib. 10.* Arma præsentia quæ ob crucem, sanguinem, & albos campos Triumphus à me vocata sunt, meritò tunicam triumphalem vocitabo, nam & Romanorum Familiæ in eo resplendent, & qui ea inuexit in Regnum, Archiepiscopali dignitate & Infula Gnesnensi condecoratus fuerat. Qui cum triumphali hac veste vitam quodq; triumphalem deduxit. Hinc Ianicius de illo:

Moribus Hippolytus fuerat, nisi nomen haberet

Hippolyti, raræ fama pudicitia.

Roma parens illi, veneranda modestia nutrix

Cura, salus stabuli, commoditasq; sui.

T R Z Y W D A R.

Hoc est TRIA IN DONVM.

DELINEATIO & ORIGO.

Sunt tres cruces inuicem basibus iunctæ, duæ cruces integræ, tertia media. Has circumdant stellæ tres. Vna stella est inter duas cruces ad summitatem illarum, duæ verò stellæ ad mediam crucem ab vtraq; parte. Cruces coloris candidi, stellæ aurei, campus sanguineus. Super coronam sunt tres pennæ Strutij. Arma ergo *Trzywodar* dicta fuere, quia tres cruces, tres stellæ, tres pennas strutionis, parens armorum præsentium in præmium meritorum militarium à Duce Masouia obtinuerat. Concessa verò fuere militi

Nobili de Armis Brodzic, cuius ardor in Deum, amor in Ducem, obsequium in Patriam, vigilantia in castris, audacia in hostem, prudens ratio in bello, additionem ad arma & quasi nouorum armorum consecutionem, talia sibi à Principe promeruerunt nobilitatis insignia. Visnensis namq; terra Ducum Masouia bona nedum clementia Regis Sigismundi I. *ut Cromer. habet sub Anno*

Anno 1511. sed ante innumerabilibus temporibus fuerat, atq; ibidē hac Familia merita ab antiquo collegit & præmia meruit. Retulerat igitur in æuiternam memoriam sibi suæq; posteritati prædicta gentilitia, dum splendenti nocte in hostem inrueret, & indefessam multitudinem Prussicam Paganorum, modica Christianorum manu feliciter inuaderet, felicius vinceret.

TRIPLEX SACRAMENTVM FIDELITATIS.

QVæsiuit Aristoteles de monstris in suis problematibus. Vtrum sit vnus homo vel duo, & respondet: Respiciendum est ad cor, vnde quando sunt duo corda, sunt duo homines. Ita triplex Sacramentum fidelitatis declarabit in his armis Cor. Habebat enim parens horum armorum fidelitatem in Deum, Ducem & Patriam, sed debito gradu & recto ordine, quem scilicet fides in Deum, fidelitas in Ducem & Patriam requirebat ab illo. Concertabant quondam Plato & Aristoteles de anima hominis, an sit indiuisibilis vel diuisibilis? Plato assererat diuisibilem esse subiecto, Aristoteles verò diuisibilem ipsa virtute. Erat profectò Parens prædictorum armorum indiuisibilis subiecto & virtute, nam omne & totum consecrabat Deo, omne & totum offerebat Duci, omne & totum Patriæ, sed principalius hæc Deo, tùm consequenter Principi & Patriæ, quibus scilicet reddi æquiualens non potest. Posuit Treterus in Symbolica vitæ Christi meditatione triangulum super incudem fabrilē ad malleum ingentem, & subscripsit: *Non ladetur.* Mehercule, vbi hæc triplex fidelitas reperitur in milite, nullus respectus iniquus, nulla manus violenta, nulla maligna cogitatio impetum facient in merita, famam, roburque ipsius. Tradunt enim de cupresso, quod blantas & tineas non sustineant, hinc veteribus ex cupresso perpetuitates fuerant. Talis est miles & fælix denique triumphator, qui triplici hac fidelitate munitus, in templo, aula, & in castris militaribus constitit, nullo ille æget fulcro & blantis, firmiter stabit ubique per propriam virtutem; vnde D. Augustinus talem exoptulabat Christianum dicens: *Opus est ergò vt sibi homo quotidiano actu prouideat & procuret consumationem, opus est vt tota vita nostra talis sit in conversatione, vt liberi mereantur esse in fine, incessabiliter diem transitus nostri & tempus iudicij cogitantes.* Erat in Familia horum armorum innata fides in Deum, & fidelitas in Principem & Patriam, si Vinensem Terram speculabimur, tales enim fuerant Iambrzycorum gens, talis Rákowsciorum progenies, talis Moczarsciorum Familia, quæ omnia legationes, castra, Senatus, & iudicia commonstrare non fastidiunt. Speculetur igitur relicta posteritas maiorum merita, consideret tam illustria lucentiaque arma & virtutibus maiorum atque meritis propria non denegent. Sunt enim arma nobilitatis vestræ, quidam lapis Triophthalmos dictus, qui tres oculos habet commixtos & vna luce fulgentes, de quo Greg. Nazianzenus in Odis ait: *Lumen vnum triplici face collucens.* Ita sunt hæc arma tres stellæ, tres cruces, tres pennæ Struthij.

Lumen vnum triplice face fulgens Familiae vestrae, vt in Senatu, castris & Patria lucere, atque posteritati lumine praere valeatis.

LINEA FAMILIAE TRZYWDARORVM.

I Ambrzycouij, antiqua & meritis clara Familia in Masouia, quam moderni Scriptores Ialbrzycouiam forte vocarunt.

Rákowscij de Rákowo, in Boginie & Czachy haeredes in Wiznensi Terra. Vera haec Iambrzycorum propago à bonis in Wizneń. Terra nouum accepit cognomen, qua sicut ingenio, educatione, literis, peritia linguarum fuerat clara, ita diuersis honoribus & premijs accumulata adornataq; extitit. Stanislaus Rákowski in Boginie, (vt modernorum progeniem attingamus) post iuuenilem virtutibus & literis ornatam, castra militaria exemplo maiorum amplexus, nomen gloriæ uel illustrauit, sacro vinculo cum Drozdowska inito reliquit Ioannem Sereniss. Regis Augusti Aulicum, Pocillatorem Regium, sicut in subscriptione Unionis M. D. Lith. Lublini apparet, & ex Pocillatore Wiznensem Capitaneum, hic reliquit Matthiam parentem Gasparis, (cuius filius ex Komorowska Iacobus) vt in Ecclesia Drozdouiensis apparet, & Nicolai Vexilliferi Wiznensis. Ioannes filius Ioannis Capit. Wiznensis, vir morum gravitate & iudicio conspicuus, tenuit matrimonium cum Dorothea filia Petri Oborski Oeconomi Trocensis, Semilsceń. Moil'sceń. Kiernieiouień. Capitanei, vt ipsius demonstrat Epitaphium in Capella Wiznensi ab illo erecta & fundata, suscepit ex illa Albertum Castellatum & Oeconomum Wizneń. Praefectum Vcianeń. Ioannem Succamerar. Wiznensem, quem sibi tota illa nobilitas elegerat in Surrogatorem sub tempus Interregni post Sereniss. Regem Stephanum, vt habet Constitutio Regni Anni 1584. folio 54. & Nicolaum Societati IESV adscriptum. Filij Castellani Wiznensis erant ex Sophia Pacowná, Ioannes, Albertus, qui in exteris nationibus dum abunde literas fortitudinem, prudentiam, & virtutem collegisset, ad alta in Patria dignum sese praestitit. Quapropter à Sigismundo III. post legationem in Angliam peractam, magnis titulis & Senatu resplenduit, sicut clarius ipsius Epitaphium in arce Wilnensi, ubi sex sacerdotes in perpetuum fundauit edocet.

D. O. M.

Ioanni à Boginie Rákowski Palat. Witepscensi, Mscibouiensis, Ialouiensis Capitaneo, viro solidæ virtutis conspicuo, & si haereticam spectes indolem eximia nato, si rectam ab adolescentia institutionem feliciter educato, integritate, comitate, candore, constantia, magnanimitate, liberalitate splendido, domi forisque cultissimo, solerti primum M. D. Lit. Aerarij Curiae Praefecto, mox à Sereniss. Sigismundo III. in Angliam Oratori, non magis in exteris oris legatione quam laude spectatissimo, ex Palatinatu Bresteń. ad Vitepscensem prouecto. Fama premine scia eluctare. Obijt 1639. Aet. 45. tenuit Sacramentum matrimonij cum Anna Marcibella de stirpe Gediminia Koreccia, sed sine prole decessit.

Ioannes

Ioannes verò Succamerarij Wiznensis Alberti Castell. frater, tres filios reliquit, sed omnes Sacra militiæ adscriptos, Stanislaum Præpositum Fultouien. Custodem Klecensem, Canonicum Plocensem. S. R. M. Secret. & Sereniss. Caroli Ferdinandi Episcopi Plocen. & Wratislauien. Cancellarium, Ioannem Decanum Lomzensensem, Canonicum Camenecensem, & Dominicum Sacro Ordini Prædic. adscriptum, S. Theol. Lectorem. Obseruandum posteritati quod illis quidam in Calendario Anni 1590. præcabatur & optabat.

Fide Deo, venerare Crucem Generose Rakoui,

Ille tibi pandet sydera ad alta modum.

Wyżynscij in Wiznensi Terra, qui vsq̃ modo Ialbricos sese appellant. Andreas Ialbrzyk Wyżynski Tribunus Drohicensis, pacta conuenta cum electo Sereniss. Sigismundo III. subscripsit. Constitutio Regni Anni 1588. fol: 18. Ioannes Ialbrzyk Wyżynski Vexillifer Belzensis, de quo Ianusouius in Statuto fol: 361. Nicodemus Ialbrzyk Wyżynski, Exactor in Podlachia 1589.

Moczárscij in Wisnensi Terra, Nicolaus Moczárski strenuus miles inde Rothmagister & Tribunus militum, multis expeditionibus Patriæ clarus, a Kosacis demum rebellibus ad Kumejki in pede transfixus globo pedetentim debilitatus viribus obiit Lublini, sepultus ibidem in Ecclesia Patrum Discalceatorum. Ioannes Iudex Terræ Wisnensis, cum altero Ioanne electionem Sereniss. Vladislai IV. subscripserunt.

Iedwabinscij ibidem. Stanislaus ex Wiznensi Terra, electionem Sereniss. Vladislai IV. subscripsit.

Burzynscij, Ioannem refert in Statuto Ianusouius fol: 118. Iosephus miles strenuus, vt Epitaphium Leopoli in Ecclesia Bernardinorum.

TRZY BULAWY.

DELINEATIO & ORIGO.

IN campo caelestino est campus medius, per diametrum incipiendo à leua in dextrum coloris albi, super quem ponuntur tria lilia quemadmodum Gozdauarum, talem campum circumdant clauæ militares tres aureæ, duæ desuper, & vna ab infra. Ex Regno Hungariæ illata in Regnum cum Batoreis & Sereniss. Rege Stephano, vbi acquisita fuerunt pro strenuis actibus in bello, quod nedum commissum feliciter promouerunt, sed fortiter etiam profecuti sunt. Lo-

quuntur hæc tam præcisæ clauæ, & tam odorifera lilia in campo hostili.

Nec minoribus meritis illustrarunt in Regno Familiam, dum operam sub tanto triumphatore obseruarunt castrensem. Dicam laboribus pro noua Patria fessi, vitam immortalitati donarunt.

V I C T O R L A V D A B I L I S.

PRæscripsit me hercule non modici victoris schema bellicosissimus Lacedæmoniorum Agtis Rex dicendo ad milites: *Non oportet percunctari quot sint hostes, sed ubi sint.* Agnoscebat nimirum parum referre quanta sit hostium copia, sed plurimum referre quo animo, qua virtute, qua scientia arma capessant. Quocirca Tigranes Rex Armeniorum, dum insultaret Lucillo Romanorum Duci, quod contra tendentem cum centum quinquaginta millibus, cum decem millibus armatorum, & mille equitibus solum occurisset, diceretque: *Si estis milites, perpauci: si legati, permulti.* Verum conferto prælio didicit Tigranes, non multitudine sed virtute sperandam victoriam; nam abiecto diademate regali, ne agnitus ab hostibus caperetur, vix saluti consuluit. Arma præsentia consideranda tres clauas castrensium Ducum, & tria candentia lilia magnos fuisse quondam triumphatores, & laudatissimos victores parentes prædictorum armorum; tres clauæ bellicæ, animum, virtutem, & scientiam bellatoris expresserunt, tria verò lilia candorem animi in Patriam, Regem, & Familiam præferunt. Aliud schema laudabilis victoris Alphonsus Rex: *Si* (inquit) *victor conseruauit ciues, sunt namq; victores qui vincunt, sed cum magno exterminio ciuium, sunt verò alij qui paruo cum sanguine suorum triumphant, illi vt paucis sunt laudandi, ita isti pluribus extollendi.* Hinc sapiens Pittacus: *Non dicenda est victoria, quæ Regnum incolis, & Rempub. ciuibus exinaniret.* Quocirca etiam Pyrrhus Epirotarum Rex bis prælio debellatis Romanis, sed desideratis pluribus suis socijs, amicis & Ducibus, dicebat post victoriam: *Si uno adhuc prælio Romanos vicerimus, actum esset de nobis.* Magis enim post victoriam calamitatem suam sensit quàm victoriam. Placuit igitur Alphonsus Rex, qui post diutinum prælium dum victor redibat, *Non est passus triumphum præire captiuos* (dicens) *ob ciues seruatos magis, quàm ob cæsos triumphandum esse.* Dictum volitet per ora militum & victorum Sigismundi Imperatoris: *Satis vicit qui hostes fugauit.* Sed afferam certissimum victoriæ omni laude celebris specimen ex Clodoueo Gallorum Rege, contra Alaricum Gotthorum Regem pugnantem, misit ille vota per nuntios in Turones ad S. Martini fanum, vt ingressi Ecclesiam vesperarum tempore, audiunt Sacerdotes cantantes: *Tu Domine ad prælium me accinxisti,* captato omine hostem inuasit, pepulit, deuicit. *Egnatius lib: 1. cap: 4.* Ramirus quoque Hispaniarum Rex aduersus Saracenos, S. Iacobum inuocauit, & conspectus est S. Apostolus cum albo vexillo Christianorum aciem antecedere. *Fulgos. lib: 1 cap. 6.* Pugnando etiam S. Germanus Episcopus contra Pelagianos, Deum ante oculos præpo-
fuit

fuit & intonuit *Alleluia*, & ita de Britanis speciosam victoriam retulit. *Hist. Eccl. Hedio.* Hanc rationem veteres Sarmatæ obseruabant, dùm ante congressum conscientia purgata, B. V. cantilenam quam S. Adalbertus Archiep. Gnesnensis populis insinuauerat præcinebant. Hanc Russorum Duces consuetudinem etiam reuerenter tenebant, dùm imaginem B. V. Mariæ ante exercitum deferebant, ex quibus à Leone Duce Leopoli. icon conseruatur apud Prædicatores, & quicunq; hunc decenti conseruauerunt honore modum, nunquam de pugna recedebant, nisi victoris cum palma & triumphatoris laude. Ergò posteritas armorum summumque reputat nobilis in campis decus, eandem prosequatur palæstram, & victores triumphabunt.

Extat Familia DD. Kárbothorum de Mátécín, quæ his armis vititur, ex quibus Notarius Castren. Nouæciuitatis Korczyn fuit, eius filius Hieronymus eximius miles, & alius Ioannes Camerarius Granicien. ut in Epitaphiis apparet in Ecclesia Patrum Franciscanorum in Korczyn. Martianus Kárboth ex Palatinatu Sendomiriensi electionem Sereniss. Regis Vladislai IV. subscripsit, tenent in linea materna cum Batoriis consanguinitatem.

TRZYRADŁ.

Hoc est TRIPLEX DENTALE.

DELINEATIO & ORIGO.

SVnt tria ferra aratrum anteceden-
tia, quod dentale Columella appel-
lauit dicens: *Exiguus vomeribus &
dentalibus terram subigere.* Alij vome-
res minores vocant, qualis formæ in M.
D. Lit. & circumcirca ibidem reperiun-
tur, quapropter leuiores vomeres ma-
gis exprimit figura armorum quàm den-
tales. Disponuntur verò duplici ordi-
ne, duo dentales seu vomeres ponuntur
in recta linea mediante spatio penes se
inuicem, tertius verò ponitur sub eis-
dem quasi medius, demissior tamen,

campus cælestinus, vomeres ferrei, galea adornatur pennis Struthionis tri-
bus. Origo in Magno D. Lit. & in Liuania, vbi scilicet bella fouebant Li-
tuani cum hostibus viro ibi militari ab agro retracto primùm concessa fuê-
re, ipsa delineatio armorum indicat. Euulsis enim agrestibus moribus, affe-
ctibus, natura, & in fortitudinem, comitatem, audaciam, & militarem expe-

rientiam in castris deductis, apud Ducem amorem sibi conciliauit, & hæc insignia cum nobili titulo recepit, commendat namque optimum militem, qui non apprehendit iter arduum, hostem magnum, periculum vitæ, sed tenet pro honore summo, si primo cum hoste experiri demandatum à Duce fuerit. Echo boni militis.

*Viuimus ærumnis, curarum viuimus æstu,
Quam lux vitalis traditur orbe diu.
Et labor & dolor est terrarum valle perennis,
In calis requies, læticiæq; bona.*

CORONA LABORIS.

SCitè Horatius: *Nil sine magno vita labore dedit mortalibus.* Commentator in primum Metheororum scribendo dicit: *In aëre sunt duo loca, vnum eorum est superior, in quo fiunt cometæ & flammæ, aliud inferior in quo duo sunt loca, in primo sunt pluuia, nix & grando, in secundo & inferiori ros & pruina.* Ita quoque Omnipotens rerum artifex disposuit orbem cum hominibus: Sunt supremi hominum, Imperatores, Reges, Principes orbis, ceu cometæ & flammæ lucentes; sunt Senatores postmodum, & primi Imperatorum Regum & Principum ministri, ceu pluuia & niues fecundantes & frugificantes in Regno & Repub. Sunt denique nobiles conditionis inferioris ratione status licet non generis, qui de bonis Regni lætantur, illudque adornant virtute, de malis verò tristantur, atque eadem repellere cogitant, & sunt ceu ros Patriæ, est quoque laboriosa gens quæ aliquid videtur esse vt æstiuallis pruina, & tamen nil sunt nisi labor, quo viuere, surgere, progredi & nobilitari ipsis quandoque licet. Magnis igitur genere conueniunt Aquilæ & leones, sceptræ, alijs gladij, secures, hastæ, lilia, stellæ, sagittæ: vltimis verò aratra, ansæ, vomeres, vt quibus erat labor, eisdem quoque assignetur corona. Cum ergo arma præsentia intueor, premium pro grandi merito oculis propono, meruit enim non nudo opere sed castrensi, non sudore sed sanguine, non otio sed vigilia in hostem Patriæque hostem. Antiquitas Romana his qui rem laudabilem, honorisque speciem referentem perfecerint, in præmiū monilia de auro puro, & prætiosiora illi proferebant de thesauro ad manus deornandas, ait *Pier. Valer. lib: 40.* Eodem propè medio corona laboris præmiata fuit à Ducibus Pomeraniæ, atque M. D. Lit. qui parenti horum armorum vomeres leuiore, ante prouisionis victus instrumenta, & occupationes sibi salutare, in nobilitatis insignia conuerterunt, conuersaque euiternè sibi atque suæ posteritati contulerunt. Viuite igitur Deo proni, Patriæ salutare, castris viuidi, amicis grati, omnibus exemplo virtutis.

His gentiliis vtuntur Wilczensci, ex quibus erat Iudex Tribunalitius Anno 1643. Heſtor Wilczewski Iudex Terræ Marieburgensis. Andreas Wilczewski ex Palat Marieburg. electionem Nuntius subscripsit Sereniss. Regis Vladislai IV.

TRZY GWIAZDY w Mieściacu.

DELINEATIO & ORIGO.

EST Luna decrescens coloris albi in campo cerulino, cuius cornua & medium lucentes stellæ adornant, Acquisita in terra Kussabiæ à Ducibus, quod miles nocte ad auroram hostem inuaserit, fueritq; occasio fortunatæ de hostibus victoriæ.

ADORATA LVNA

ANtiqui reddebant Lunæ nouæ honorem & adorationem, quod nunc quoque Papani, Turcæ, & Tartari faciunt.

De adoratione antiqua habet Horatius lib. 3. Oda 25.

*Cælo supinas si tuleris manus
Nascente luna rustica psidile.
Si thure placaris & horna
Frugæ Lares auida que porca.*

Vnde Ægyptij quoq; figurabant Cynophalum stantem, ut lunæ ortum significarent. Quod etiam in nummis *Imperat. Cæs. Tra. Adr. Aug. patebat*, quibus Vota Pub: reddebat: stabat populus adorans lunam orientem. At Christianorum mos nullum reddere creaturis honorem, sed ipsi Creatori. Victor & triumphator armorum præsentium primus, cui nominis Christiani vir, licet nocte & decrescente luna victoriam detulerit, gratias Deo, lunæ, & stellarum factori reddere Comilitones admonuit, qui cum illis lucente luna & stellis pugnavit. Vincentius Gonzaga Lunæ apposuerat in Symbolo literas tres *SI C.* Intentum ipsius exponebant *Sic illustrior euadam*. Ita profecto parens prædictorum armorum sic illustrior euasit, dum retulit victoriæ suæ laudes, non lunæ lucenti, nec stellis splendentibus, licet illa ad Victoriam quoque conducebant victori, sed ipsi rerum Creatori & Domino Trino & vno, quem tribus stellis & vnica repræsentabat luna. Sic omnia cadunt

Iustitiæ & nescit sepeliri in puluere Virtus.

Viuntur præsentibus armis Mscisemscij in Kasubia sicut adnotabat Paprocius in secundo opere ad finem Gentilitij Sâß.

T R Z Y R Z E K I.

DE LINEATIO & ORIGO.

SVnt flumina tria in scuto ovali, quæ quatuor constituunt mediantes campos, in campo supremo est stella splendide lucens, Campi rubent, aquæ albescunt, ornant arma pennæ Strutij. Exprimunt verò ardorem in milite validum in hostes tendentem, cui nec nox, nec flumina obfuerunt, & quia cum Armis Korczak, in Regno Hungariæ à Rege duorum Regnorum stabilito, habent quandam conuenientiam, ibidem acquisita & concessa à Rege Pol. & Hungariæ fuerunt.

VLTIMA PERFECTIO NOBILIS.

Perfectionem hominis ultimam statuebat Commentator, in Prologo libro Physicorum in speculatiua scientia dicens: *Vltima perfectio hominis est, ut sit perfectus per scientias speculatiuas, & hac est sibi vltima felicitas & sempiterna vita.* Sed si in sola speculatione naturali statuebat finem, errauit. Est quidem vltima felicitas hominis & sempiterna vita in speculatione altissimæ causæ, sed faciei ad faciem dum videbimus eum sicuti est, sed hoc requirit scientiam reuelationis, quæ omnem superat exceditq; naturalem hominis facultatem. Nam si oculus noctuæ nullus est ad lumen solis, multò minùs intellectus hominis, ad videndum Deum immixtus corpori facultatis habebit, sed quicquid sit perfectio hominis, etiam Christiani hominis, nobis ad præsens vltima perfectio nobilis hominis requirenda manet. Moralem perfectionem Lucius Ann: Seneca libro de Moribus hanc reliquit: *Fugienda sunt omnibus modis, & abscindenda igne & ferro, totoq; artificio separanda, languor à corpore, imperitia ab animo, luxuria à mente, scditio à ciuitate, à domo discordia, à cunctis rebus intemperantia.* Assignauit aliam D. Bernard. in sententijs: *Descendamus per viam humilitatis, ponaturq; nobis primus gradus eius & profectus, Nolle dominari. 2. Velle subijci 3. illatas contumelias & iniurias æquanimiter pati.* Sed placuit magis D. Hieronymi intentum vltimam vitæ diem præuidere: *Iudicaturò Domino lugubre mundus immugiet.* Adducetur cum suis stultus Plato discipulis, Aristotelis argumenta non proderunt.

proderunt: Tunc tu rusticanus & pauper exultabis, & videbis & dices: Ecce crucifixus Deus meus, ecce Iudex qui obvolutus pannis vagijt. Ad idem Guerr. fer. 3. de Aduentu: Dies noster ultimus certissimum est nobis quod veniet, incertissimum est quando, vel ubi, vel unde nobis adueniat: nisi quod senibus est in ianuis quod iuuenibus est in insidijs. Collige igitur ex armis præsentibus, qui tria hæc flumina mundi securè transierit, nimirum non peccabit contra se, Deum, & proximum; videbit lumen anima eius in morte. Hinc Seneca: Bonus vir ille est, qui eò perduxit affectum & animum, ut non tantum peccare non velit, sed etiam non possit.

Præsentibus armis nobilitatis vtuntur DD. Konárzewscij in Maiori Polonia in Palatinatu præcipuè Poseniensi, viri in militari arte contra hostes Patriæ, pietate in Deum & inopes clari, ex quibus Andreas pro Fide Catholica zelosissimus, hæreticorum malleus in salutem tamen illorum, multi enim ex eius persuasio- nibus atq; sana doctrina, relictis erroribus, abiurata hæresi, ad gremium S. Ecclesiæ redierunt, & ita ille qui in calibatu prope septuaginta annos viuens filios ex carne non habuit, multos ex spiritu Christo genuit, hæreticos ab hæresi reducens eos Fidei Veræ Catholicæ & gremio S. Ecclesiæ Romanæ adiungens. Pietate in Deum enituit, Ecclesiam in pago Pempow funditus collapsam expensis proprijs nullo Collegarum subsidium præstante, cum suis subditis a fundamentis erexit, illamq; pro maiori Dei gloriæ dilatatione beneficijs dotauit. Enituit in pauperes quoscunq; stipem emendicantes sine acceptione personarum in ipsos largus, in sub- ditos liberalis, nonnullos libertate donauit, detractores summopere detestatus quàm citissime illos compecebat, sermone aliàs disertissimus, parcus & modestus. Sermo illi semper erat aut cum Deo aut de Deo, vel virtutum excellentia, si ipsi aliquid temporis à negotijs domesticis supererat, reliquum orationi diurnis ac nocturnis horis sine intermissione, & lectioni sacrorum librorum impendebat, multos libros deuotos sua manu egregie conscripsit, quos & ipse cõposuit, otio perpetuum bellum induxerat. Patrum hunc suum eius ex Fratre Nepotes in pietate imitati sunt. Melchior sancta emulatione correptus Ecclesiam statim ac igne conflagrauit in villa Skoraszewice reedificauit, & necessaria apparamenta ad illam pertinentia comparauit. In Prussia cum Gustavo sub Sigismundo III. strenuè se gessit. In bello Moschouitico præ nimio frigore Vladislao IV. sceptrum Regni tenente planta- rum digitos amisit. Reliquit Filium Adamum, Melchioris quoq; germanus, Adalbertus alias Olbrycht altare magnificum in Ecclesia Pempouiensi extruxit, in quo imago miræ pulchritudinis in lino depicta Beatissima Virginis Mariæ Assumptæ extat, ceteraq; quàm plurima apparamenta Ecclesiastica in locis di- uersis viris Religiosis, haud minori precio parari fecit, quorum Hieronymus etiam conatur sequi vestigia, multis quoq; pijs operibus deditus est.

T O P A C Z.

DELINEATIO & ORIGO.

EST ala coloris nigri, nostri notant vulturis alam, Bohema Historia Aquilæ dicit: est ala cum pede aureo, campus est sanguineus, super coronam tres pennæ Struthionis. Originem habent in Regno à Slaus, ut dicit Dlugoffus in hæc verba: Topacij genus Hungaricum, quod Casimirus Magnus ex Hungaria attraxerat, propter eorum militiam & virtutes, erant viri robusti, ad bella valentes, à Slaus ortum ducentes. *Bielscius etiam de hoc fol: 257.* quod Topacz erat cognomen militis Sclauonici ex Rakorū

Terra, qui vnâ cum his in Regnum peruenit, qui militarem Sereniss. Regi Pol. & Vngariæ Ludouico detulerant cum scuto & lancea 1381. Quare Paprocius seipsum correxit in 2. Opere, qui in primo sub Kriuoustio pugnante cum Iaropelco Russiæ Duce illata in Regnum affirmabat. Origo etiam prima in primo Opere expressa magis fabula quàm veritas, sed ornamento nobili, ob desiderium flagrans prouius fuerat optimus miles, ala cum pede Aquilæ Regiæ. Sic enim nedum in Silesiana Historia, verùm etiam in Tesseris Gentilicij Venetorum Petrasanta asserit, dùm Familiam Malipierorum adnotat, verùm in hac parte vsus seruandus in Regno antiquior erit: Est etiam alia figura horum armorum, ad pedem & alam à dextris ponitur stella, à sinistris luna, quis vtatur ea, & vnde additio facta, auidus Lector notabit. *Bielscius* Bekiefios notabat folio 767. 741. Vladislaum, Gabrielem, & Gasparum.

M I L E S S E N A T O R.

NVlli virtus est præclusa, inquit *Seneca lib: 4. de Beneficiis*, omnibus patet, omnes admittit, omnes inuitat, seruos, Reges, & exules, non eligit domum nec censum, sed nudo homine contenta est. Attamen ad omne regimen vt nullus aptior quàm optimus dexterque miles, ira quoque ad dignitatem Senatoriam. Hinc recta consulta pacis, iustitiæ & belli, quia legem ducem tempus & hostem oculis miles præferre concupiuit, vnde ad milites dicebat Imperator Aquila vocatus ob circumspecti animi dona; *Sum Aquila sed vestris pennis eleuor.* Hoc profectò naturale videtur Topacis.

pacijs, vt sint milites & inde Senatores, consequenter magni in Patria, Patres, & Protectores. Io. Ferus in Theatro Impressarum ad alam duplex apposuerat lemma. Primum, *Non euehar ni uehar*. Intendebat, si miles non fuero, nec copiarum ductor, nec Senator ero, & multò minùs aliquis Gubernator, sicut enim quilibet suæ fortunæ est faber, ita quoque est ipse principum suarum operationum. Oportet igitur vt se ducat & duci permittat atque vehi in educatione morum, literarum, militiæ si vult euehi in Senatoriam, sed sum, mæ Senatoriæ gradus non priùs conceditur, quam primo & optimo militi & Duci. Secundum verò apposuit lemma: *Portantem portabo*. Significabat, si aliquem defendisti, defendet & portabit te, si laborem, sudores, mala pro Patria sustinueris, & illa pro te sustinebit, portantem portabit. Sed heu! quis nunc miles non Hemeficus? de quo lib: 1. & hic Aristot. *Hemeficus dicitur ille, qui tristatur propter bonum quod recipiunt indigni vel immeriti*. Sed leuiùs pensanda hæc sunt Topacis, nam vulturi id proprium est, vt odoret non honorem sed cadauera. Vnde ad hoc sicut docet Comment. 2. de Anima, habet cerebrum valdè siccum, vt subito tangat organum aër deferens odorem, nec impeditur ab humido: in homine verò vacuum siccumque caput vitij est, rore verò conspersum (quem sapientiam vocamus) honoris est. Non igitur vtilitas consideranda vobis erit, sed sapientia colligenda & virtus; quæ duo sequitur honestum & vtile. Benè quidam:

Doctrina in quouis pulchra est, sed pulchrior ipsa

In vobis: armat Martis vt Artis honos.

LINEA FAMILIÆ TOPACZ.

TOpacz primus parens armorum Sclauo Raguseus, eius progenies Topacius in Regnum venit 1381. Considerunt in Russia vbi plurimi vtuntur his armis, & in Palat. Sendomiriën. etiam Familia Topacz vixit ibidem longo tempore, vt Paprocus habet in 1. Opere, Ducem militiæ vnum ex illis fuisse affirmat. Kopyczynscij in Podolia & Russia, à bonis Kopyczynce denominati, continui milites & castrorum obseruatores, notabant Familiam de Bystwiny. Andreas, Stanislaus & Eustachius Rothmagistri dignissimi, quorum aliqui cum posteritate ad Fidem Catholicam de Schysmate transierunt. Nicolaus Kopyczynski Commissarius in Bludniki Anno 1555. Simon Kopyczynski per totam vitam strenuus miles, plurimis expeditionibus contra hostem Patriæ, gloriam immortalem Familiæ sibi & posteris reliquit, habuit duos filios & filias duas. Obijt ætatis 55. sepultus Leop. in Ecclesia Corporis Christi 1630. Bludnicij in Pocutia, erant benè possessionati, & milites à bonis Bludniki dicti, sed cum posteritatem solum femineam haberent eorum bona ad diuersas transierunt Familias. Nicolaum peritum in iure nobili, & consequenter ad iudicia & conciliandos amicos eximius vir in districtu Haliciensi. Wytepij in Zarwanica hæredes fuerunt, quorum aliqui spiritali militiæ dediti Ordinem Prædicatorum elegerunt, alij maiorum morem secuti in castris vi-

tam ducentes, à Kosacis rebellibus & vicinis offensis occisi. Iacobus & Stanislaus Wystep, viri cum Tartaris, Turcis, Moldaus bellicosi cum laude Familiae quorum posterì à ritu Græco in Latinum & genuinum Christo redierunt Bydłowski in Pocuia, quorum præcipua cura fuserat armis constitutam Familiam, illustrare.

Kurzewscij in Rauensi Palat. viri militia clari. Seuerinus Kurzewski Zupparius Rauensis ex Palat. electionem Sereniss. Regis Vladislai IV. subscripsit. Grodźicij in Russia. Erat ex his in Ordine Prædicat. P. Antonius Doctor Theologiæ in senectute creatus, aliquoties Prior Crac. ad SS. Trinitatem, cui Conuentui multa bona fecit, magnam partem illius muro ædificari fecit.

Niedzwieccij in Maiori Polonia.

Borzynowscij in Sendomir. Palat.

Sroczkowscij in Sendomir. Palat.

Krypscij in Russia, Petri est Epitaphium in Samboria apud PP. Bernard.

Chálczniowscij de Chálczniow.

Giedroch qui & Giedorwoch, hic in unione M. D. Lit. cum Regno eadem assumpsit arma in Comitibus Chrodensibus. 1413.

Łuwczyccij de Łuwczyce in Præmislensi Terra. Stanislaus Aulicus Sereniss. Regis Stephani, reliquit filium Stanislaum virum literatum & militem à Polonne occisus à Tartaris, reliquit 6. filios, Venceslaum, occisus in bello Pruthenico ad Niticum. Ludouicum occisus ad Grudziązom. Dominicum Tartari cum matre in captiuitatem adduxerunt. Albertus in Moschouia occisus. Georgius miles in Vngaria, domi Rothmag. & custos Castrorum.

T E P A P O D K O W A

Seu T E P Y I A S T R Z E B I E C.

DELINEATIO & ORIGO.

EST babatur equi, seu solea infra vncibus obuersa, intra quam est crux. Super galeam est ala accipitri, alij volunt aquilinæ. Descendunt hæc arma ab Iastrzębijs seu Bolesticijs, vel Łazanki, hoc enim solò differunt, quòd vncos sursum versos habeant arma Iastrzębiec, ista verò infra, ornatus galeæ ibi est accipiter, hic pennæ accipitri. Ratio verò mutationis in Historia Bohemica, & in gentilitijs Silesianis exprimitur, quia hic erat qui cum alijs occidebant S. Stanislaum Episcopum Cracouiensem, de quibus

clare

clarè *Długossus sub Anno 1079. nominat.* Mos autem erat magnarum Familiarum, ut criminosos etiam differentia armorum gentiliciorum puniret. Quod patet in Toporis, Kolkonibus, qui cælestinum campum pro cruento obsecus in Paulum Episc. Cracouiensem perpetratum deferunt. Sed sicut Topororum, Kolkonum Familia, & posteritas maiorum ignominiam virtutibus proprijs absterfit & deleuit, ita & lastrzebiecij iuniores, claris factis demerita sustulerunt prædecessorum. Sæpè etenim quæ sanari ratione non poterant, sanata sunt tempore, nominat quoq; *Długossus sub Anno 1084. nomina occisorum:* Borziuogium filium, Instæ, Sbilutum, Dobrogostium, Paulum Zema, Odolon & Andream. Familias verò illorum quod lastrzebiecij, Strepæ, Srzeniauitæ vterq; fuerint sub Anno 1079. consignauit.

DOLOR NON RECRVDESCET.

L Enire dolorem non tempore longo, sed equiualentilaticia, & iustitiæ & æquitatis est. Hinc in cautellam præuidendi doloris quidā dicebat:

Nil temere facias, timide nihil. Omnia caute.

Cuncta cito, serò nil, subitoq; nihil

Natura es timidus, fortem prudentia reddet,

Nemo cauenda timet, qui metuenda cauet.

Sed aliud ut dolor non recrudescat affero: *Appianus refert de Seleuco Principe.* Habuit (*inquit*) ille signatum femur anchora ab ipsa origine, filij & nepotes eius eodem insigniti medio fuerant, hic cum oppugnaturus Babilonem iret, inter gradiendum pedem lapide offendit, & prædolore coactus subsistere, quem cum amici demulcent, oculis coniectis in terram inuenit annulum anchora impressum, quem ante aliquot menses ibidem amiserat, concepit inde victoriæ spem, nec excidit. Arma præsentia referunt quidem posteris dolorem, sed virtus & fortitudo propria, superat incommoda maiorum. Quapropter ut illis occasio fuit recenter merendi talis parentum dolor, ita summum eisdem attulit gloriæ commodum, redijt illis annulis honoris & nominis. In quem sensum Cic. Orat. contra Salust. *Sanctius est me meis fulgere moribus, quàm maiorum opinione niti, ut sim meis posteris nobilitatis initium.* Vel alium non recrudescendi doloris afferam medium. Quærit inter problemata Aristot: Quare basiliscus interficit visu, cum tamen quandoq; seipsum eodem aëre venenoso interficiat. *Et respondet.* Animal est plurimum venenosum, & per oculos illius vapores venenosi exeunt & multiplicantur ad rem visam, intrant ergò humores venenosi ad oculum hominis, & tandem homo inficitur, si verò basiliscus respiciat clypeum cum bitumine perfecte factum, vel rem aliquam firmam & politam, reflectuntur humores ab illa re solida, & interficit seipsum. Iam occisor S. Stanislai decellit, relicta posteritas clypeum solidum, pectoris puta sui, hosti non semel obiecerunt, Patriam hosti expositam liberarunt. Igitur nec filios, cum non

debeat portare filius iniquitatē patris nec demortuos, de quibus vt à Domino iudicatis, si non bene iam non certe dicendum Christiano male. Parce igitur lector, nec recrudescat dolor, & eò magis cum sit echo S. Martyris Stanislai,

*Qua ratione meos vlciscar quaritis hostes
Expediam; vlcisci sic quoq; disce tuos.
Incessunt, taceo: culpant, fero: crimina spargunt,
Dissimulo: mordent, absq; dolore meo:
Obtrectant, sileo: ringuntur, video: vulgo
Traducunt, patior: dant mihi damna, sino:
Aspiciunt toruis oculis, ego comiter illos
Accipio: turbant cuncta, quiete fruor:
Latrant, non moueor: frendent, non curo: minantur,
Nil metuo: torquent labra, laboro nihil:
Exagitant, non exagitor: vexant, non uexor:
Ladunt, non lador: probra refutant, honoror
Insidias ponunt, euado: petunt caput, oro:
Pessima molitis, optima quaq; precor.*

LINEA FAMILIÆ TĘPA PODKOWA
Seu TĘPY IASTRZEBIEC.

STawscij in Chelmenſi Terra. Stanislaus Iudex Chelmenſis & ad Tribunal Regni deputatus in Anno 1643.

Brzezicij eiſdem truncateis armis vtuntur.

Gieraſtowſcij & Brodeccij, de quibus in *Historia Sileſiana ad Gentilicia* clariuſ

Oſtrowſcij in Pocutia, militares viri in curia D. Potociorum Iacob. Pal. Brach.

Gen. Podolia & filio eius Nicolao Campiductori reſerunt caſtrenſia in campis obſequia. Alij ſpiritualem elegerunt in Ordine Præd. militiam, ſoror illorum.

Metelſcij Burgrabij Camen: in Podolia conſors.

TRVPIA GŁOWA

Hoc eſt CALVARIA.

DELINEATIO & ORIGO.

EST Caluaria hominis, quæ in vertice frameâ infixam habet cum aureo manubrio, campus eſt caeleſtinus. Coniecturaliter de præſentibus armis ſicut de Ieliſijs affirmare poſſumus. Quod ſicut illa Sario conceſſa poſt bellum finitum, ita hæc viro militari poſt triumphalem victoriam modò aſſignato, (quia grauiffimè vulneratus) donata fuere.

SIC GLORIA MVNDI.

DVplicem exponentem suscipit dictum hoc verbo appposito. Si enim apposueris verbum, perit. Erit sensus Martini V. antea Ottonis Columnæ. Hic enim congestis in vnum Tiara Pontificia, Galero Cardinali, Infula Episcopi, Diadema Imperatoris, Corona Regis, Ducum enses, pyrae ardenti iniecit, & dedit lemma: *Sic omnis mundi gloria*, puta perit. Ludit enim mors in Imperijs, & æquo pulsat pede pauperum tabernas Regumque turres. Si verò apposueris verbum, acquiritur: profectò intentum præsentium armorum erit, solo enim sanguine, multo vitæ periculo, inter balistas, sclopetas, sagittas, arcus, gladios & frameas gloria mundi acquiritur. *Quærit inter problemata Aristoteles*: vnde est quòd aliquando puer in utero matris clamat, & sumunt hoc obstetrices pro signo periculoso. *Et respondet*: quia non viuus exibat. Vnde Theologi asserunt, quòd ille puer cognoscit se priuari Diuino intuitu propter carentiam Baptismi, ideò clamat. Sed naturaliter & Physice respondebo: dicitur, clamor est signum suæ passionis, quia si maximè non pateretur, non clamaret. Ergò ad nostrum propositum, dum nasci debet homo ad mundi gloriam, oportet illum plurimùm pati & multum clamare, nisi enim esset patiens frigoris & æstus, sitis & famis, vigiliæ & silentij, periculi & mortis: & nisi in multis expeditionibus & congressibus cum hoste non fortiter clamaret, gloriam mundi adipisci nequiret. Ita Iustinianus Imperator adeptus mundi gloriam, ut ipsius vestis stragula, in quo Phrigio opere textæ victarum urbium & Barbarorum Regum, quos ipse suis auspicijs debellarat effigies fuerant. In hæc verba ait Corippus.

*Et tulit intextam precioso murice vestem,
Iustinianorum series ubi tota laborum.
Nexo auro insignita fuit, gemmisq; corrusca,
Illic barbaricus flexa ceruice phalanges.
Occisos Reges, subiectasq; ordine gentes,
Pictor acu tenui multa formauerat arte
Fecerat, & fuluum distare coloribus aurum,
Omnis ut aspiciens ceu corpora vera putaret.
Effigies auro, sanguis depingitur ostro,
Ipsam autem in media victorem pinxerat aula.
Effera Vandalici calcantem colla Tyranni,
Plaudentem Libiam, fruges, laurumq; ferentem.
Addidit antiqua tendentem brachia Romam,
Exerto, & nudo gestantem pectore animam.
Altricem Imperij libertatisq; parentem.*

Eiusmodi gentiliis quis modò Nobilium vtatur, non concessum adhuc scire. Sed fuisse hanc Familiam suggerunt Lublini, in Ecclesia Ordinis Prædicatorum Tessera gentiliæ, ibi enim Eua Psoncæ Vexilliferi Chelmensis consortis talia nobilitatis arma, loco quarto posita cernuntur.

TVRSCIO.

T V R S C I O R V M.

DELINEATIO & ORIGO.

SVnt arma Rogálá, iuncta antiquis armis Cruciferorum, quæ ponuntur in medio cornuum. Originem si verè Regni & non ingenij arma sunt, non assignabo aliam nisi in bello Pruthenico cum Cruciferis militis armorum Rogálá concessa, vnde hæc coniunctio processit.

OPTIMI VIRI PERENNIS FAMA.

Non immeritò Sacra pagina Doctorum loquitur: *Nescit Spiritus Sanctus patrocinium dare criminibus.* Innuunt, ipsis virtuosis patrocinia parantur. Mithridates Tyrannus in amicos & filios, ait *Paul. Orosius lib: 6. cap: 5.* cum diu ex altissimo muro filium frustra precatus, inexorabilem vidit, moriturus exclamasse fertur: *Quoniam Pharnaces, me mori iubet, vos si estis dii patrij precor, ut quandoq; & ipse hanc vocem à liberis suis audiat.* Sine fructu sermo, qua enim mensura menti fueritis, eadem remetietur vobis. Vnde Petrus Damianus serm: de Char. exurgendo in vitiosos dicit: *Vidit Deus opera tua, recursus & excursus flagitiorum tuorum & continuit iram, cælum non fulminavit, aqua non submersit, non absorpsit tellus; & cum omnis terra sit plena gloria Domini, non veritus es præsentem Dominum, & coram tanta mundicia immunditias tuas exercere.* Optimus verò vir in tergo thesaurum gerit. Refert Damasus quòd Tyberij alinus scintillas & radios emisisset, significando Domini sui Imperium. Profectò contempti à mundo, clarissimarum virtutum fulgore collucet. Hinc eorum fama perennis, terram cælumque replere contendit, vnde S. Hieronymus Epist: 3. docuerat: *Debemus animo præmeditari quod aliquando futuri sumus, quòd velimus, nolimus, abesse longius non potest; nam si nongentos vitæ excederimus annos, tamen nihileffet præterita longitudo quæ esse desisset.* Sed clariùs D. Bernard. serm. 3. Epiph. *Quatuor sunt quibus in hac vita obsequia deferimus: Caro, Mundus, Diabolus, Deus. Caro largitur seruitoribus suis momentaneam voluptatem, Mundus transitoriam sublimitatem, Diabolus perpetuam captiuitatem, Deus interminabilem felicitatem.* De horum numero confidero Simonem Turski, qui ex custode Theauri Regni Præpositus Ecclesiæ S. Hedwigis Cracouiæ, tùm Præpositus Miechouiensis Monasterij, huius vigilantia, cultus Diuinus promotus, Ecclesia & Monasterium reparata, Sanctæ Hedui-

Hedwigis restaurata Ecclesia fuit, pius vir religione, clarus scientia, virtute decorus, cuius fama meritò perennis. Quocirca S. Augustinus serm: 1. de Temp. *Nullus homo solum sibi uiuit, & quantoscunq; exemplo sancta uita adificauerit, cum tantis & pro tantis mercedem retributionis beata uita accipiet, & quantiscunq; exemplum male conuersationis, etiamsi eum non consequantur, praeuit, pro tantis se malis nouerit rationem redditurum.*

W A D W I C Z.

DELINEATIO & ORIGO.

SVnt duo pisces marini, vnus coloris albi alter rubei, disponuntur super scutum capitibus sursum, ita tamen quòd capita auersa gerant ad extrema latera clypei, formentq; corpore literam Maiusculam C, iectus est clypeus per medium linea recta, ut discernatur diuersus campus. Albus enim piscis ponitur super rubeum campum, rubeus autem piscis super campum candidum, super coronam ponuntur pennae tres Struthionis, alij pauonis caudam ponunt. Concessa fuerant cuidam Alemanno dicto Wádnicz à Vladislao Rege, dùm ex legatione à

Rege Daniae redijt, referebat namque suum periculum in mari, quòd nauis rupta vix non amiserit salutem, & piscibus esca non fuerit. Ideò fideli Legato & optimo militi, Vladislauis talia arma periculi concessit, atque Ordini Nobilium Regni perpetuo adscripsit, quos *Dlugossus* viros probos & moderatos adnotauit.

OBSONIUM REGALE.

PLato existimabat quondam nil nasci in mari Ioue dignum, secutus platonem eundem Zoroaster, qui malis genijs dedicare aquatica omnia definiuit: sed cum plurimae gentes pisces & pisciculos, dijs placationis gratiam obtulerint, idque dijs bonis, ut *Pier. Valer. lib: 31. cap. 2.* iam pisces obsonium Iouis & Regale dicendum erit. Quocirca olim praecipuus luxus primaeque deliciae erant piscibus vesci. Ita quod Seneca lib: 3. quaest. referat: *Catonem admirari solitum, quòd Romae plurius piscis quam bos venundaretur.* Sed aduertendum de pisce, quod expertus referat Plautus: *Piscis nequam nisi recens.*

Gentes quæ diuinum cultum nondum susceperant, per pisces significabantur, sed fatidos non recentes, vnde concinnè Aristot. 3. Metaphysic. Philosophi (inquit) antiqui Deos faciebant principia entium, & dicebant illa entia esse immortalia quæ gustauerunt nectar & ambrosiam, illa verò mortalia quæ non gustauerunt. Gentes igitur quia non gustauerant diuinam gratiam Christo terente, erant non recentes pisces, quocirca ad mensam Regiam indigni. Verum arma præsentia considerando, recentes pisces sunt, digni ad meniam Regiam. Sic enim armorum præsentium hæredes sese moribus & virtute componunt, vt rerum & temporum varietas exigit; nec se mutant, sed aptos reddunt Regi, Patriæ, Familiæ, Amicis. Quapropter à trecentis annis fide & fidelitate incepit & perdurat hæc Familia, quorum merita, obsequia, hostium strages, Patriæ amorem, Familiæ decorem, Historiæ Regni liquidius denuntiant.

*Vos tantum superi placidam concedite vitam,
Atq; suo semper vernantem flore iuuentam,
Quod nobis stabili iam spondent numine Parca.
Vt feri quondam discant teneantq; nepotes,
Et sua perpetuis tradantur nomina chartis.*

LINEA FAMILIÆ WADWICIORVM.

WAdwicz primus Parens dictorum armorum, à cuius cognomine arma præsentia tenent denominationem. Erat natione Germanus, Vladislao Regi carus, à quo & talia insignia nobilitatis post actam legationem ad Regem Daniam obtinuerat. Alij ponunt quod in Regnum cum armis præsentibus ex Germania venisset, eo quod pisces gentilicium fuerit Germanicum, sicut apparet ex vexillis Cruciferorum. Sed differentia sunt nostra gentilia à Germanicis & positione, nam Germanica capitibus iunguntur & caudis, & colore, quia vterq; piscis est coloris rubei, demum unico campo gaudent, & cuiusdam ciuitatis arma fuerant. Wádmicz verò aliter disponitur, pingitur, coloratur. Ioannes Wádmicz de Dabrowa eximius miles cum Vitoldo, à Tartaris occisus venientibus cum Edigá 1398. in quo ceciderunt quoq; Andreas & Demetrius Korybuthj fratres Regis Iagellonis, & alij nouem Lituanos duces ceciderunt, fugiente Vitoldo cum Suidrigalo, Ostrorogo & Samotulio; Cromer: lib. 15. Dlugoss. 1351. Anno. Bielsc. fol. 283. Antiqua hæc Familia Wádmiciorum splendide floruit in Regno, nam in unione M. D. Lit. ad Regnum Pol. in Comitibus Hrodlenfibus 1413. à nobili D. Wádmicz superstite susceperat prænominata arma Mundigierdus, cuius posteritas vsq; in præsens honoratur eisdem armis. Nárusowicij in M. D. Lit. Familia meritis & titulis clara. Stanislaus Nárusowicz Ciuius Vilnensis, de quo Stricouius folio 592. Nicolaus Castellanus Samogitiæ, virtute, beneuolentia atq; bonitate magnum nomen sibi comparauit, de quo Ianusouius in Stat. Reg. Constitutio Regni 1597. Ioannes Venator M. D. Lit. Tenutarius Lodziesceń, de quo Constitut. Regni 1607.

Nicolaus

Wálbách siue Wolbock.

267

*Nicolaus Thesaurarius M. D. Lit. de quo Ianusouius in Stat. Reg. fol: 342. Christophorus Nárusowicz Thesaurarius M. D. Lit. Notarius & Venator ibidem, & Ciuonius Wieswianscensis, de illo in Constitut. Regni Anni 1631. Stanislaus Náruszewicz Notarius M. D. Lit. Nowodworsceń. Capit. Ex Palat. Vilnensi, Sigismundus Nárusowicz ex Palat. Trocensi, electionem Sere-
reniss. Vladislai IV. Regis subscripserunt.*

Mężycij, Ioannem Mężyk interpretem Regis à Magistro Cruciferorum, ante bellum Gronoualdense 1419. refert Bielscius fol: 297. de armis Wádwich. Alij eiusdem cognominis Mężyk sunt armorum Wieniáwá.

*Sub iisdem armis ponit Papr. in 1. Opere Wolczkow, Stankieucios, Mátia-
soucios & Roskich, qui à Boreisjjs & Kureisjjs, Ducibus Drucensibus proce-
dunt. Georgius Roski Vexillif. Witepscensis, reliquit filium Stephanum, or-
namentum Familiae, ingenio, iudicio, & fortitudine.*

WALBACH siue WOLBOCK.

DELINEATIO & ORIGO.

EST scutum linea per medium in longum diuisum, à dextris est hircus stans super monticulum faxeum in campo flauo, à sinistris est fluvius in longum decurrens, super ga-
leam sunt pauonis decora. Originem habent ex Germania, quâ occa-
sione acquisita exprimunt fluvius, mons & color, quod scilicet læticiam intulerit castris ad fluvium & montes, ardua tentans vado & aspèri montis transmeatu. Illata verò sunt in Re-
gnum à tempore multo. Quocir-
ca in Masouia, in M. D. Lit. & in Con-
finibus Regni domicilia constituerūt. Primitus vocabantur arma & milites
Wolbock, sed nunc corruptè vocan-

tur Wálbách, significat verò Wolbock virum optimarum partium, licet no-
mine caper appellatum.

P R O M P T I I N B O N V M.

PLuries lamentabatur capra quod prompta esset in bono, nutriuit quon-
dam catullos lupi, & mox ipsa quoq; ab eisdem discerpta. Manet echo:
Mortem dedit ipsa voluptas. Semel quoque ferita ab arcu ex cornibus

proprijs factò, & lamentabatur: *In meam perniciem produxi cornua.* Non tamen ideò cessauit à bono. Incomparabiliter Wálbáchij prompti in bonum triplex fuère, honestum, vtile, & delectabile; vt potè qui Regi, Patriæ, & Familiæ lucescere & proficui fore desiderarunt. Habet Alexander *ab Alex. lib: 4. Genial. cap. 2.* in Lybia fuisse nauigia, quæ hirci & capri tulere nomina, erant enim capita eorum formata in proris. Erant profectò apti bello tam nauali quàm terrestri Wálbáchij, idcirco mari terraque pugnare cum hoste non denegabant. Ægyptij hominem auditu pollentem Hieroglyphicè significando formabant caprum, eò quod per aures perinde ac per nares spiritum emitteret & vicissim reciperet, *refert Pier. Valer. lib: 10. cap. 2.* Erant mehercule prompti Wálbáchij ad sonum tubæ & tympanæ clâsicæ, erant prompti ad vocem Ducis militiæ, erant prompti in hostium infilire brachia. Hæc illorum montes & petræ, flumina & littora deferunt, quod aureæ paci & victoriæ contulerint initia & fines. Apud Pausaniam lego capram athenam inauratam, quia illi preces allegarent, tùm quia sydus capra ortu suo noceat vineis, tùm quia damnosum vitis animal, baccho sacrificari debuit. Non defuerunt Wálbáchij in sacrificio saluifico, sed nociuam hæresim reijcipientes adhæserunt Deo vero, & veræ Catholicæ Ecclesiæ, vt dicere de illis liceat: *Hircum obtulerunt.* In quem sensum loquebatur Adamantinus: *Cum ad Martyrium duceris, hircum obtulisti, quia scilicet authorem peccati diabolum iugulasti.* Erant igitur prompti in bono pro salute Patriæ, pro dignitate Regis, pro gloria Familiæ. Sciat posteritas.

*Non liberis est pulchrius munus aliud,
Quàm liberos dici parentis optimi.*

LINEA WALBACHIORVM.

Wolbock miles, cui primum collata fuerunt in Germania præsentia nobilitatis arma, & cuius posteritas in Regnum veniens reddiderat obsequia Sereniss. Regibus in castris & Aula. Wálbách corruptè vocati Wolbocij in Regno, ex tribus fratribus Ioanne, Andrea, & Georgio, est relicta posteritas. Ioannes Wálbách Vices Palatini Varſaviæ gerens, vir solertiæ humanitatis, & iudiciij grauis, in expeditionibus plurimis declarauit amorem in Rempub. & sibi electam Patriam. Reliquit filios optimæ dispositionis ad virtutem, Bartholomæum, Ludouicum & Laurentium, ex Cirſcensi Terra subscripsit electionem Sereniss. Regis Vladislai IV. Germanus suus Balthasar post militares actus in Palatinatu Lublinensi ornat domicilia sua virtutibus, filij ipsius Stanislaus & Ioannes. Andreas patruelis frater ipsorum in M. Duc. Lit. sedes elegit, vir militari occupatione clarus, reliquit prolem. Georgius Wálbách postquam deduxit militarem laudem in Confinibus Regni versus Tartaros & Bisurmanos, ibidem colit suæ conditionis sortem.

WLADYSŁAWSCIORM.

DELINEATIO & ORIGO.

IN scuto secto per lineam rectam à dextris est ala Aquilæ, in altera parte est corona Regalis aurei coloris, campus albus alæ, cælestinus coronæ, super coronam sunt duæ tubæ ornatae quatuor argenteis globulis. Collata fuere arma præsentia Regia munificentia Sigismundi III. Regis Pol. Gabrieli Prouancio in Anno 1609. Secretario Regio, Præposito Varſauienti, Lenciciensi Scholastico, Canonico Plocensi & Chelmeni, ratione hac, quia ipsius curæ, diligentia, exercitio filium suum Vladislaum commiserat, ut spem futu-

ram suam & Regni, eximijs magnisque virtutibus exerceret disponderetque. Quod quia probauit Rex in effectu ex armis & honoribus Regalibus, alam Aquilæ & coronam Regiam in stemma nobilitatis ipsi concessit, atque cognomen à filio Vladislao Władysławski indidit.

VIRTUS LAUDATA.

PRæmonuit Seneca in lib: de Virtutibus: *Vagas cogitationes & inutiles, & velut somnio similes non recipias: nam si animus tuus se illis oblectauerit, cum omnia disposueris tristis remanebis, sed cogitatio tua stabilis & certa sit, siue deliberet, siue quærat, siue contempletur non recedat à vero.* In hoc sensu laudatur Hercules ab Apollodoro, cum enim illi contulisset Apollo arcum & sagittas, Minerua scutum, Mercurius caduceum, nil ille ex his pro insignijs suis & armis accepit, sed ipsam ex oleastro clauam, quam sibi ipse formauerat, & qua leonem magnanimum occiderat, voluit laudari virtutem ex proprio. Arma præsentia dum intueor, docent tacite virtutem laudatam ex proprio. Nam sicut Atharalicus Rex, ut refert Cassiod. lib: 8. *variar. Epist: 21.* his vsus verbis ad Cyprianum: *Quamobrem multis laboribus, multaq; fide & constantia comprobato Patriciatus tibi, Deo auspice conferimus dignitatem, honorem quidem celsum, sed qui tuis meritis probetur esse aqualis.* Ita Sereniss. Rex Sigismundus III. cum hoc Gabriele benignitate Maiestatis suæ decreuit: *Fiat (inquit) Equestris ordinis, habeat Maiestatis nostræ insignia, faueat illi Clerus, bene precetur populus, meruit enim educatione excelsa primogeniti*

nostri filij Vladislai. Antiqui Romani die vno Martij 30. sacrificabant quatuor dijs Iano concordiae saluti & paci. Iano primum, quia ei adscribebant prudentiam, à qua concordia procedit, ab illa autem salus & pax. Ita Vladislaius quia prudentiam adamauit, concordiam, salutem & pacem ab Ordinibus Regni merito degustauit. Optimè quondam Ptolomæus de Astris: *Quando stellæ ligauerunt rem aliquam in capite Anni, remanet illud ligamentum firmum per totum Annum.* Profectò Prouancius in initio Annorum virtutem & perseuerantiam in ea conceperat & ligauerat, idcirco ad finem cursus vitæ ab illa non recessit, sed firmiter & delectabiliter coluit.

VLANICCIORVM.

DELINEATIO.

EST via lata, cui duæ Lunæ mediæ sunt annexæ ad extrema, per medium framea quassata cum cruce ponitur sine capulo, campus est sanguineus ornatus corona, à tribus pennis Struthij.

ORIGO.

Fertur à Ducibus Russiæ concessa fuisse militi strenuo, vigilias agenti contra Tartaros de nocte ad viam latam seu Tartarorum Slakum, & viam equis Tartaricis tritam. Cum enim paruo comitatu teneret noctis silentium, persensit imminentem ho-

stem Tartarorum, composito stratagemate à vexillis vocibus & bombardis diuersis in locis, opposuit hosti ingentem esse exercitum, & ipse ex insidijs duce occiso cum primis irruit in hostem & repressit in fugam, quos conuellendo insecutus est, atque dispersos tota septimana in campis lacessiuit. Re-dijt victor & vigiliarum suarum cum fortitudine, recepit à Duce insignia.

BELLVM NECESSITATVM.

Perpulchrè Cicero de Pace reliquit: *Dulce nomen pacis, res verò ipsa cum iucunda tum salutaris.* Pacis namque tempore, non secus ac si nouum quoddam ver rebus humanis adfulserit, coluntur agri, vernant horti, pascuntur lætæ pecudes, ædificantur villæ, extruuntur oppida, instaurantur collapla, ornantur & augentur exstructa, crescunt opes, aluntur voluptates, vigent

vigent leges, floret Respub. Religio feruet, valet æquitas, pollet humanitas, calent artes opificum, vberior est quæstus pauperum, splendidior opulentia diuitum, efflorescunt honestissimarum disciplinarum studia, eruditur iuuentus, tranquillo fruuntur ocio senes, bonis auspicijs nubunt virgines, laudantur simili prole puerperæ, florent boni, minùs peccant mali, & vt paucis plura comprehendam : Concordia res parua crescunt, discordia maximè dilabuntur : sed dùm hac dulci pace frui nequimus, bellum necessitatum meritò consurgit. Hinc Alciatus :

*Arma procul iaceant, non est fas sumere bellum,
Sin aliter pacis non licet arte frui.*

Quocirca & Poëta fabulis innuebant : Iouem tonitrua cladesque exitiales conuocato Deorum consilio & præmissa matura deliberatione, terris immittere, leues verò pluuias nulla accedente Deorum auctoritate terris largiri. Docebant bellum clademque non fieri debere ex leui occasione & auctoritate, sed magna necessitate, sicut magna authoritate. Ita mehercule processit Vlanicciorum parens, qui Vlanos Tartarorum pacem ferentes non lacessisset sed honorasset, sed quia bellum & hostile Patriæ deferebant necessitatus pauca manu ductores tumentes inuasit cum vitæ periculo, sed victor euasit Domini adiutorio. Thrasybulus Atheniensium Dux, magno consilio congregato constituit decreto Amnistia, id est : Obluionem veterum iniuriarum, & quoniam graue erat ijs, qui bona sua & hæreditates in aliorum manu videbant, tulit sententiam, & interpretatus est decretum : *Non moueantur lites de præsentibus possessionibus, sed in posterum ut nihil contra leges fiat.* Equidem hostis omnis Patriæ & Regni, non cogitat seruare aliquam pacis legem, sed omnia decreta conuellit, omnia Amnistia disturbat ; vnde necessitate compulsi, bella qui pacem optabamus, inchoamus. Immedicabile enim vulnus ense recidendum, ne pars sincera lædatur.

LINEA VLANICCIORVM.

IVanus Vlánícki Rothmagister strenuus & bellicosus, qui animæ consulendo, unionem Fidei Catholicæ amplexus fuit, ex Anna Kálinowska germana Bartholomæi, suscepit filium Ioannem, in Fide Catholica baptisatum & educatum, miles eximius, obiit. Laticouia sepultus.

W A R N I A.

D E L I N E A T I O.

E S T Cancer extensus, oculis sursum, capite deorsum integer, coloris rubei in campo candido, super coronam etiam Cancer medius.

O R I G O.

A Rma hæc concessa militi forti & heroico, *ut inquit Dlugoffus cognominato Rak*, hic in bello infelici cum Turcis in Vngaria pugnando ad Warnam, & in medio hostium à tormentario puluere atq; Persicis gladijs rubens, militaris fortunæ palmam retu-

lit fortitudinis & audaciæ, Anno 1444. Demum pronepos eius sub eadem Warnia cum Rege Ludouico pugnando. Polonum fuisse & Sclauitam armorum militis & domini nomen declarat. Hinc aliqui ex Vngaria venisse dixerunt, quia ibi acquisita fuerunt, non considerantes vnum Regem duorum regnorum ex vtriusq; habuisse regnis militem. Iam enim Nobilis Dominus *Rak* iisdem insignijs ornatus in Regno Poloniae manens, miles cum alijs in regnum Vngariæ descenderat, atq; inde nisi proclama accepit Warnia, in confirmatione suæ nobilitatis à Rege, quod ideò afferre licebit, quia arma Cancer sunt antiqua in nummis Romanorum, in Regno Lombardia in Brixia, atq; fortè in alijs Regnis vt videre licebit in Gentilicijs Petra fantæ. Respublica etiam Chiensis eisdem utebatur, *ut Pier. Valer. lib. 28. Hierog: refert.* Vnde antiquitatem armorum etiam in Regno sanè coniecturare licebit, ante congressum atrum Vladislai cum Turcis.

R E C T V M I T E R.

I Nobliquum iter cancrorum figendo aspectum, video tam proprium illis esse, vt meritò Aristophanes dixerit: *Rectum iter vt carpat cancer, non viceris vnquam.* Sed recedo ab Aristophane; Cùm enim efformet in natura sua Cancer cursum solis, cuius progressus & regressus à Capricorno ad Cancrum, & mox à Cancro ad Capricornum consideratur, rectum iter in Cancro contemplari licebit. Sed ne desudasse Cancrum aduersus Herculem opinemur, ad præsentia arma nobilitatis Warnia mentem diuertamus. Cancer quidem est, sed non fluuiialis animalisue cancri naturam representans. Denominatione enim parens armorum Cancer non natura dicitur, vnde non

animalem

animalem sed ratione dirigibilem motum repræsentat. Quapropter rectum iter ipsis adscribimus. Iam hîc non licet depingere Gammarum seu cancrum cum Elephantis capite, quasi cancer posteriora irritaque facta ex magnis inchoata strepiter. Pergunt enim procures Warnij vt non tentare magna sine laude, ita non tendere in progressum sine honore, & ornatu familiæ. Illorum erat nedum fortitudinis insignia in castris & bellis perficere inchoata, sed virtute honesti, in specula iustitiæ, audaciæ, triumpho promoueri. Antiqui arcanum reuelatum figurabant face ad quam cancri accurrebant, docebant enim cancos latitare, sed ad splendorem nocturnum lunæ vel facis moueri & accelerare. Fax gloriæ, lumen religionis, splendor vitæ & fidei, effecerunt in precordiis Familiæ Warniorum, vt ad omnem Regis & Reipub: Patriæ & Senatus, familiæ & domus, ortum, meridiem, & occasum læti procedant, & de abditis cordis bonorum & possessionibus præsto fore non negligant. Ergo ò posteri sint vobis hæc:

*Pauca pro multis,
Magna pro maximis,
Argentea & aurea.
Deum time,
Vivete caute.
Mori secure,
Cordi habete.*

LINEA FAMILIÆ WARNIA.

Rak miles sic cognominatus, qui hæc arma intulit in Reg. Pol. cuius nepoti in bello cum Tartaris & Turcis ad Warniam nouū proclama, eò quod fortis & heroicè viri operâ publicè dedisset indicium Warnia scilicet fuerat. Dlug. A. 1444. Biel. fol: 557. Ex his Familia per diuisionē bonorum in plurimos ramos deducta fuit. Gnoinscij antiqua & celebris Familia. Nicolaus Gnoinski Presbyter, de quo Cromer. sub Anno 1456. fol. 357. Leonardum Gnoinski virum bello clarum referunt Historiæ, hic mille quingentos milites conduxerat in Vngariam Ludouico Regi ad Warniam contra Solimanum Turcarum, Bielscius de illo fol: 557. Ioannes virtute & fortitudine clarus, qui relicto filio Præclao Capitaneo Nouæ ciuitatis Korczyn maximè illustrauit Familiam, nam præter speciem parentis quam virtute & moribus effingebat, 8. filios optimos Patriæ ciues reposuit, ex quorum posteris manet in dies præsentis splendens Gnoinscium Familia. Nicolaus 1. Præclai filius, militaribus & fortitudinis trophæis summo perè excelsus, post eximia enim merita in castris Dux militiæ Regaliæ Supremus renunciatus fuit, in clade Bukouiana in captiuitatem veniens, audacioris animi in hostem reperit cautionem. Ex cæteris eius filiis Stanislaus & Iacobus heredes in Piafski, & alii bonis ad Nouam ciuitatem Korczyn. Filij Stanislai eximij militis & Vicecapitanei Nouæ ciuitatis Ioannes filia Barbara consors D. Stráz. Iacobus verò frater ipsius reliquit ex Secygnienska Ioannem ad negotia Reipub. dignum ciuem. Leopardus 2. Præclai filius post

Mm

actus

actus heroicos in bello & castris, ex dignissimo Rothmagistro Metator castrorum Regni, & Capit. Nouæ ciuitatis Korczyn, ex Bobolankâ reliquit Leonardum & Andream. Leonardus 3. Præclai filius strenuus vir bello, qui fortitudinem suam in Vngaria sanguine sublimauit & morte. Nicolaus 4. filius. Petrus 5. filius. Sigismundus 6. filius. Præclaus 7. filius Præclai maiorum sequendo exempla, in Familiæ suæ gloriam, virtute & fortitudine propria properauit. Reliquit hos filios Ioannem, Stanislaum, qui ex Oraczowska Adamum, & Christophorum suscepit. Christophorus miles in Vngaria fortunatissimus, qui quadringentos Haydones in captiuitatem deduxerat, reliquit 4. filios, filias Hedwigim Sienienski Castell. Zarnouecen. consortem, & Barbaram Chyccij. Andream Capitaneum Nouæ ciuitatis Korczyn & Burgrabium Crac. Præclaus Capit. Wisocensem, cui filij erant quinque. Petrum Succamerarium Mielnicensem in M. Duc. Lit. Christophorum Pocillatorem Sereniss. Regis August. Præclaus ultimus filius Aulicus Augusti Regis. Christophorus à Franc. Humiensi domi in carcerem acceptus. Bieli. 704. Adalbertus Gnoinski, strenuus miles moribus & virtute celsus, qui Iudex Castren. sub magno Exercit. Præfecto Koniecpolski fuerat, electionem Vladisl. IV. ex Sendomir. subscripsit. Extant plurimi ingenio & Marte præclari viri, ex quibus in electione Sereniss. Regis Vladislai subscripsit Ioannes de Gnoynik Gnoinski, Subiudex Terræ Sendomiriæn. Deputatus ad articulos iudiciorum Warsauiensium, qui etiam unâ cum Petro eandem electionem Vladislai Regis subscripsit. Lekszycij diuisione bonorum à Gnoinsciis aliter denominati, in Sendomir. Palat. Zarzeccij ibidem.

WASKIEVICIORVM.

DELINEATIO & ORIGO.

EST scutum intra quod crux ponitur ad basim diuisa & ceu radicata, crux coloris aurei, campus cælestinus. Sub temporibus Regis Iagellonis militi Christiano concessa, dum animo sagaci contra hostes & inimicos crucis Tartaros procederet victorq; fieret.

Non temerè cæcam vir fortis fertur ad iram,
Iusta sed indigne latus in arma ruit.

MILES DIVES.

Diuitem propriè non ex alienis bonis & diuitijs appellamus, neq; etiam ex fictis & falsis, sed ex proprijs & veris. Quibus igitur bonis verè fit diues miles? Dicerem: Superbo equo, frenis aureis, gladio, gemmis sa-

mis saphirisque ornato: sed qui his vix miles dicitur, imò excepto equo miles esse negatur, iam diuitias militis non hæc affirmanda erunt. Dicerem diuitem militem, cui statua dantur opulenta, cui largiuntur præmia digna pro meritis, cui successio honorum redditur in castris. Profectò diuitiæ sunt hæc militis, sed paruo tolluntur tempore, leui annihilantur occasione, & quod magnæ considerationis est, edax tempus quod non depascet, cruda mors eripiet. Quocirca vix bona hæc appellabimus quæ modò sunt, modò non erunt, veræ militis diuitiæ perpetua pro summo labore in sanguine & vita fore debent. Hinc D. Bernardus ad milites utrosque tam Spirituales, quam Regnorum, serm. 4. de Adu. dicit: *Filij Adam genus auarum & ambitiosum audite, quid vobis cum terrenis diuitiis & gloria temporali, quæ nec vera nec vestra sunt? Aurum & argentum nonne terra est rubra & alba, quam solus hominum error facit aut magis reputat preciosam? denique si vestra sunt & c, tollite ea post mortem vobiscum, sed homo cum interierit non sumet se cum omnia, neque descendet cum eo gloria eius.* Verè ergò diuitiæ non opes sunt, sed virtutes quas secum conscientia portat, vt in perpetuum diues fiat. Talis profectò fuit parens horum armorum, cui pro meritis virtuosus crux fixa concessa fuerat, diues erat in conspectu Dei & Principis, diues conscientia, diues æternitati, diuesque saluti. Monebat olim Sacra Scriptura dicens: *Tantum colligite vobis de manna caelesti, quantum sufficiet ad diem præsentem, in crastinum nihil seruate.* Qui ergò manna seruauerunt in crastinum, vermes & putredo fiebat. Ita diuitiæ huius mundi sunt putredo & vermis occasionaliter, diuitiæ verò conscientia sunt vita perenniter. Ergò contenti stipendijs vestris & pugnando pro Deo, Fide, Ecclesia & Patria, diuites virtute eritis, & in conspectum Dei diuitias secum reportabitis. Delicatè Claudianus:

Nec tibi quid liceat, sed quid fecisse decebit

Occurrat, mentemque domet respectus honesti.

His armis nobiles Waskieuij de Minscensi Palatinat. adnotant Familiam suam.

W A Z Primò.

DELINEATIO & ORIGO.

EST serpens erectus cum corpore tortuoso in medio militaris parmae, coloris lutei in campo glauco. Concessa fuerunt militi sic dicto, quod plurimis vicibus cognitis stragematibus hostium, corroserit spem fortunamque hostis, Quocirca iuxta nomen & factum arma sibi Duces Massorum contulerunt. Notant Annum ex Historijs 1306. sub Vladislao Lokietek, sed ex Długoss. patet quod sub. A. 1260. iam Epi-

scopus Plocen. ex armis Wąż erat.

M m 2

HONOS

HONOS EX VIGILANTIA.

INter gestamina bellica Regum Ægyptiorum nedum imponebantur capitibus leonis, tauri, lupi, aut alterius cuiusque feræ priores partes, sed etiam serpentum & draconum. Habet aliquid serpens & tutelaris, dum coria serpentum tegumentorum bellicorum usum præstitisset Amazonibus in Lybia, *Pier: Valer: lib: 41. cap: 17.* At præcipuum inter cæteras ex natura sua dotes id habet serpens, quod vigil cautusque sit. Quocirca in Obeliscis antiquis videmus, cum aliquis Rex vel Princeps curam populi sui gessit regiam, vigilem, & tutelarem, illi in monumento anguem vigilem vertice surrecto erectoque pectore defigebant formabantque, & ornabant titulo: CVSTOS. Quocirca Homerus inquit somnum Nestoris compeilasse Agamemnonem *Iliad. 2.*

*Non decet ignauum tota producere somnum
Nocte virum, sub consilio, sub nomine cuius,
Tot populi degunt, cui rerum cura fidesque
Credita summarum.*

Armorum præsentium rem progressumque si inspicere licet, non aliud intro videbimus, quam honorem nobilitatis & libertatis, ex ipsa vigilantia in bello inchoatum, amplificatum & auctum. Argum ille exprimebat draconem visu acutissimum imitabatur, alterum Epaminondam efformabat. Cum enim clarissimus hic Imperator in hostis fortitudinem procederet draconis gestamine insignitus fiebat, cui dum antiquitas post prælium Mantineum parentare cupiebat, erexit columnam cum clypeo draconem in eius memoriam sculptum ostentante, *Pier: Valer. lib: 15.* Ita profecto non quidem draconem miles Waz in capite, sed in pectore ferebat; dum hostem Patriæ, inimicum Regis, inuisum Senatui aggredi tentabat, quocirca serpentem draconem pro stemmate obtinuit qui hostem deuorabat, ut verò honos Familiæ vestræ permaneat, vnicum vobis adfero remedium ex Aristophane. Finxit ille duos serpentes, qui oculos Pluti in gratiam Æsculapij lambebant, quod non intendebat malum cæcitatemque Pluto, sed lambendo oculos gratiani affectum exprimebat, quod beneficio illius ex cæco cernere capisset. Tali vobis pernecessum erit lambere oculos Patriæ & Principis, hoc est, dulci conuersatione inter nobiles allicere affectum Principis & obsequio vigili, lucentes reddere visus lucernas, quibus ad honestum utile & delectabile vestræ Familiæ animaretur inducereturque. En Principis echo.

*Gratia magna manet: quia virtus præmia laudis
Sentit, & illius fata sequetur honos.*

Vtuntur præsentibus armis Podoleccij in Russia in Premislién. Terra. Stanislaus magnus bellator cum Sieninska Castell. Halicien. filia, qui post Archiep. Leopol. matr: tenuit, ex quibus una fuerat consors Herburti, femina speciosa facie.

cie, à quo in labyrinthum vitæ deducta quoq̃ fuerat, sed assumpto habitu sacro penitentiæ, Cracouia diem clausit penitens extremum, & qui peccat Domino peccat, peccatorum condonatori, arma ponuntur serpens simpliciter. Sunt quoque Węzj in Præmisliensi districtu, putò cognominatos à præsentibus armis.

W A Z Secundò.

DELINEATIO.

EST serpens coronatus auro, caudam ad medium tenens complicatam, in ore ramusculum cum folijs mali atque fructu defert, serpens est rectus luteus, pomum viride, campus sanguineus. Super coronam quinque pennæ Struthij.

ORIGINE.

Quia ob vigilantiam & magnam solerciam in rebus bellicis collata fuerant arma Wąziorum, ut superius diximus: hic additio facta, quod in tot prædis & incursionibus à Lituanis, Russis, Tartaris, præcipue Syradienfis Terræ, omni à molestia famis, & sanguinis liberauerit. Corona præsidem Syradie exprimit, fructus opulentiam denotat.

AMPLITUDO NOMINIS.

Licet falsis vanisque augurijs, nec leuis adiungenda sit fides, quid tamen antiqui fælicitatis suis inaugurijs haberent non indecet videre, serpentem illi magni ominis fuisse asseriebant. Quum enim parentum vnus vidisset filium suum dormientem complicatum habere caput à serpente, cucurrit ad aurispices, cui dixerunt: *Nil illo puero clariùs, nil nobilius fore.* Hinc Aurelium Verum, Seuerum, Maximinum Iuniorem, Alexandrum Macedonem, & alios Imperatores felices dixere Scriptores, ex ipso serpentis indicio, ut *Pier: lib: 15. & Suetonius in Augusto & Nerone demonstrat.* Adaptat propositum tituli, cum viros ampli nominis in castris draconarios vocitarèt, primumque militem sub anguis colligerent. Vnde Ammianus Marcellinus describendo Constantini Imperat. aduentum in urbem dicit: *Dracones hastarum aureis gemmatisq̃ summatibus illigati, hiatu vasto perflabiles, & ideò veluti ira perciti sibilantes caudarumq̃ volumina relinquentes in ventum.* Ut igitur præsentibus armis auro splendentibus, & corona regali fulgentibus demus titulum, meritò ex his amplitudinem nominis assignabimus, nedum enim eandem serpentes coronam formantes significabant, sed etiam ad con-

sequendam amplitudinem dictam profectui erant. Serpentibus enim strata-
gema Annibalis fælix, serpentibus cum Prussis dimicando victor gloriosus
(nauali illa expeditione immisis viperis & serpentibus, in vasis luteis clau-
sis, in naues hostium) effulsit. Quapropter Ægyptij serpentem quem Vbæū
appellabant, ex auro efflabant, & deorum capitibus circumponebant. Pu-
tabant enim, *ut inquit Philo*, serpentem spiritualissimum esse omnium ani-
mal maximè igneum, longæuum, præterea qui vix naturali nece conficiatur.
Sed quicquid illi de suo serpente dixerunt, nobis qui Politicum & Metapho-
ricum nunc serpentem speculamur, id liquidò constat, serpentem hunc spi-
ritualissimum, igneum, longæuum, æiternumque permanere, ita quod
annos hos fælicitatis & æui Wazorum considerantes, minimè illos tangere
illud Sacræ paginæ videamus: *Cum morietur homo hæreditabit serpentes.* Vi-
uunt enim æiternè in posteris, traduntque posteris suis, serpentis lauream
& honorem. Sed audi care Lector.

*Fas erit hic nostræ vultus agnoscere gentis,
Atq; dare alternis mutua verba sonis.*

LINEA FAMILIÆ WAZ Secundò.

WAZ unus ex nobilibus primorum Wazorum, cui talis additio facta fuit, Ad-
ministratores Terræ Syradiensis & Arcis, de quo Paprocius in Nido folio
1088. *Erat à Ducibus Masouia tali honore prouisus circa Annum 1200. cuius
postmodum posteritas ad differentiam aliorum, & ob spectata merita & ge-
nium Węzyk. Petrus Waz, cognominatus Niedich Episcop. Plocen. electus,
Anno 1260. Dlugossius. Ioannes Waz de Mnich apud Vladislaum Maso-
uia Russiæq; Dominum, erat Vicethesaurarius Curia, ut patet ex Actis So-
chacouien. feria 3. in die S. Martini Confess. Anno 1466. ubi legitur: Vladi-
slaus Deigr. Dux Masouia Russiæque Dominus, &c. Significamus tenore,
&c. Quomodo coram nostra constitutus præsentia Nobilis Ioannes
Waz de Mnich Vicethesaurarius Curia Nostræ, Nobili D. Margarethæ fi-
liæ Leonis de Krizko consorti 500. sexagenas, &c. in & super totali villa
Troianowo donat. Quod quidem Troianouum ab eodem Duce ad vitæ tem-
pora si decessisset sterilis concessum pro meritis eidem fuerat.*
Maldrzycij, cognomen accepit quidam ex Waziis, à caseo Ruthenico de lacte o-
uium Maldrzyk ante vocatum: Cum enim miles hic Waz cum Casimiro Du-
ce Masouia in venatione oberraret inter sylvas semitis amissis, Duci famelico
ad vesperam ferè iter non inuenienti, obtulit panem & ouinum caseum atq; la-
genam ceruisiæ, quibus refectus Dux, prouiso militi concessit parrem sylvarum
æiternè, ut sibi villas & domicilia construeret. Hunc igitur nobilem Waz
aulicorum caterua Maldrzyk cognominarunt. Nicolaus Maldrzyk Vitoldi
Aulicus & miles, ille legationem à Vitoldo perficiebat ad Vladislaum Iagelle-
nem Regem de sua coronatione Anno 1430. Hunc Bielscius armum Rożyc
ponit,

ponit, sed ut modò apparet, armorum Waż Maldrzykum fuisse, iam errore Roſeum dicendum. Nicolaus Maldrzyk de Stárograd Castell. Belzensis, de quo Priuilegia Regni Anni 1436. refert Paproc. in 2. Opere. Vltima ex hac Familia Maldrzykorum progenies ex sexu muliebri bona intulerat in domum Topororum, quæ de mùm Marćinkowſcij in domum in diuerſas Familias ceſſerunt, ut Przewoſko, Wieprzowe ieżioſko, &c.

Dłotowſcij in Maſouia, in Zawkrze & Podolia, viri bello & obſequiis Patriæ clari, quibus non ſolum iudicia Terrarum commiſſa fuerunt, ſed à primis quoq; militibus in caſtris & Ducibus in Wiſniowiec ſigna bellica commiſſa, ipſaq; vices adminiſtratio Ducalium exercituum in Caſtris.

Podoleccij, aliqui enim non ſimplici ſerpente uti dixerunt.

Ciechomſcij in Goſtinenſi diſtrićtu, Stephanus qui poſt exercitam adoleſcentiam in Aulis Magnatum, & iuuentutem in caſtris bellicis, numeroſam prolem militarem reliquerat ex Eliſabeth Puczkowná armorum Godźiambá Ioannem & Simonem, ex Anna Myſliborſka armorum Dołegá, Paulum Aulicum Sereniff. Regis Stephani, & ſtrenuum militem ad Gedanum & in Moſchouia: Laurentium militem, Michaelem & Sebastianum milites, electionem Sereniff. Regis Vladislai IV. ſubſcripſerunt ex Goſtinenſi Terra, Stephanus Pincerna Goſtinenſis & Andreas.

Rzeſowſcij in Cracouienſi Palat. Stanislaus electionem Vladislai IV. Sereniff. Regis ſubſcripſit.

Grozowſcij in Sandomiriēſi Palat. ad Opoczno. Georgius eximius miles & ad Reipub. negotia ſtrenuus & aptus, in curia Iaztowieccij Supremi Exercituum Ducis nomen clarum effecit, meminit Georgij Ianulouus in Statuto fol: 117.

Kurowſcij in Caſiienſi Palatinatu

Borkouiij in Crac. & Sandomir. Palatinatibus habent ſuas poſſeſſiones. Stanislaus Borek Decanus Cracou: ſubſcripſit in Comitibus Cracouie Anno 1546 nobilitationem Stanislai Skrzyſſowſcij ſub Mieleccio Duce Supremo Exercituum Ioannem Borek Caſtell. Brzezinenſem habet Conſtitutio Regni apud Ianuſouium fol: 402. Stanislaus Borek Goſtynſki Iudex Wieluneniſis electionem Sereniff. Regis Vladislai IV. ex Wieluneniſi Terra ſubſcripſit.

Koyczan Sukowicz in M. D. Lit. hic in Vnione ad Regnum primus ſuſcepit arma hæc Wężyk in inſigne nobilitatis pro ſe & Familia ſua in Comitibus Hrodlenſibus 1413.

Kozarſcij a Kozarki in Raueniſi Palat. Andreas miles ſtrenuus poſt reddita Patriæ obſequia, ex Łyczkowná ſuſcepit Lucam & Thomam Rothmagiſtrum, qui triumphante Sereniff. Rege Sigismundo III. ad Smolenſcum occubuit, ex Bábſka nouem filios receperat. 1. Stanislaum Rothmagiſtrum ad Chotinum contra Oſmanum cum Dorothea Gorſka armorum Dołmá habuit Samuelem Canonicum Leopoli. & Maximilianum Camerarium Caroli Principis Polon. 2. Sebastianum. 3. Ioannem. 4. Laurentium, qui ex Riłſka ſuſcepit prolem. 5. Ada-

5. Adamum, cuius consors Kochánowska armorum Kruczek. 6. Albertum militem, qui ex Butelska habet filium. 7. Gabriel miles. 8. Matthias miles. 9. Stephanus miles.

W A Z Tertiò aliàs WĘZYK.

DELINEATIO & ORIGO.

EST serpens vigilans & stans, tortuosus, ceu in altum exurgens & tendens corona aurea insignitus, ore tenet ramusculum cum folijs & pomo viridi, ex medio pomi quasi excreuit aurea crux. Differentia sunt hæc arma à secundis in duobus. Primò, quia ibi serpens habet complicatam caudam, hic verò explicatam. Secundò, quia hic cum pomo & viridis folijs conspicitur crux aurea, ibi verò non reperiebatur.

Patent arma hæc in Synodalibus Constitutionibus Regni sub Illustriss. & Reuerendiss. D. Primo Principe Primatæque Regni Węzyk editis. Hæc Węzykorum arma ab antiquo fuisse in Concione funebrali, Ioannis Węzyk Archiep. prædicti innuit in linea Węzykorum, *R. D. Ioannes Rożycius Præposit. Koscinén. & Sremeń.* Quam tamen crucem satis abundè illustravit in Familia ipse Primas & Archiep. cum Summus Pontifex facundia ipsius illectus eius imaginem habere in Palatio Apostolico desiderauerit, atque illi conferre honorem Cardinalatus optauit, ut legitur in illius vita.

PRINCEPS OPTIMVS.

Silicet Ægyptijs optimum Principem, & dantem vtilis & necessarias Prouinciæ leges medio serpente (quametsi non integrum quid & defectuosum indicaret) significare; multò oportuniùs optimum Principem, tam lucenti corona & splendenti cruce cum pomo adnotare licebit. Non enim iam quid aduersi & venenosi de tam ornato capite & ore sperabimus, sicut Tarquinius superbus de lignea columna elapsum conspiciendo anguem, prospernatus non bona futura prædicebat. Tàm decorus serpens, Epidauri iam nomen habebit & draconia templa sibi merebitur, *de quibus Valer. Max. lib: 1. cap: 8.* Meritò itaque tam splendidus serpens Principem optimum symbolicè denotabit. Ludouicus Galliarum Rex Christianissimus, temporis sui felicitatem ut mundo figuraret, erexit Mercurij virgam pacis, ad quam apposuit duas quasi agentes facitantesue manus hominis viui, duas spicas tritici,

critici, binas aquilinas alas, & hæc omnia circumduxit duobus serpentibus, & subscripsit: *Felicitas temporum*. Me hercule cùm fælicitas Regni fiat ex vita Regis, iam hoc symbolo conditiones optimi Principis non inconcinne delineauit. Hæ sunt conditiones Principis optimi fælicitatem sibi subditisque desiderantem: *Cura pacis*. Nulla salus bello pacem te volumus omnes. *Operatio virtuosa*. Otia enim si dant vitia, non virtuosa actio generabit malū. *Eleuatio cordis & animi in cælum*. Nam si terra es in terram ibis, si verò de cælo & cælestis es, ex ordinatione per creationem cælum inspicere, meditare, sat age: Fructus verò triticei, docent Principem non sibi natum esse, sed sibi suis amicis & subditis, vnde proficuum esse oportet omnibus, quia bonum est sui communicatiuum. Prudentia verò hæc serpentibus expressa dabit, à qua sunt pax, virtus, actio, meditatio, commodum vitæ, & omnis fælicitas temporum. Quocirca Seneca Thyest.

Vbi non est pudor

Nec cura iuris, sanctitas, pietas, fides,

Instabile regnum est.

Et Curtius lib: 7. *Fortunam tuam o Princeps pressis manibus tene, lubrica est, nec inuita teneri potest, impone fælicitati tuæ frenos, facilius illam reges. Nero serpentis spolio cum tãquam amuleto vteretur inquit Suetonius, omnia eius optima erant & prospera, vt verò spoliū abiecit, aduersa fortuna & preffit & sustulit illum. Amuletum est optimi Principis symbolum allatum Ludouici Christianissimi, quod si abiectum fuerit, hæreditabit serpentes, nocentes, detrahentes, vellificantes, intoxicantes. Ergò Claudian⁹ concludat.*

Manfuescunt varij vento cessante Dracones.

LINEA FAMILIÆ WĘZYKORVM.

WAŻ à quo benignam & facundam appellationem sortiti fuerunt Węzykouij. Effecerunt hoc virtus, ingenium, mores, vt ad ornatum coronæ, auream quoq; reciperet crucem, quam quidem crucem, alij ex ore cum pomo posuere, alij in vertice pomi extulere. Paulus Węzyk, qui cum Alemanis militem exercuit, dum Cruciferos adiuuabant, in itinere Drabimum vnā cum Dobregosto Nalecio Castellano Caminensi receperunt, & præsidia posuerunt. Inter eos erat Paulus Węzyk qui significauit nostris de facili recuperatione arcis, & dato verbo retia venatica ferarum ex arce expandit, quibus ceu scalis vsi Poloni, arcem obtinuerunt Anno 1423. cui in præmium contulit Sereniss. Rex certam intratam ex salinis Vicliciensibus, Cromerus dicebat fuisse Germanum, sed Bielscius inter germanos militem scripsit, & magis applaudet, nam non legimus nobilitatum vel indigenam factum esse, sed remuneratum à Rege, quod profectò prius fecisset Rex, dum prouentum in Regno fidei militi assignauit, inde verior coniectura ex Węzykorum Familia militem in exteris nationibus militari dignitate occupatum, & legibus durioribus Germanorum adscriptum

Nn

præsi.

præsidarium arcis constitutum fuisse, qui postea amore Patriæ, secretum Re-
gi detulit, atq; recuperandi castri proprij Regalis felix occasio fuit, quod etiam
ex scriptura colligitur, nam ipse Cromerus lib. . de situ Polonia, dum stem-
mata enumerat, arma præsentia nobilitatis Wężyk scripsit. Quocirca me-
lius interpretatus fuit nomenclaturam hanc Bielcius scribendo Wężyk, quam
Blazovius interpres Polonicus Cromeri Wenzyc. Stanislaus Wężyk in Wę-
żykowa Wola hæres Anno 1407. cuius Andreas Notarius Syradiensis, moribus,
genio & consilio præclarus, consortem Koniecpolsciam habuit, eius filij Ioannes
Succamerarius Syradiensis. Stanislaus, qui magnarum fortunæq; & fortitu-
dinis encomiis in novis & locupletibus possessionibus hereditatem fundavit, ni-
mirum in Siedliska à quibus Siedleccij, & Osinie à quibus Osinscj, & Wid-
wá à quibus Widawscij processerunt. Petrus Wężyk Vexillifer Syradiensis,
post eximios actus in nobili expectatos hereditatem in Wężykowa Wola am-
pliori collustravit patrimonio. Disposuit enim bona natis ex Barbara Iwánow-
ska, ut filius primogenitus Stanislaus hæres fieret in Dambromká, Petrus in
Párznicewo, Ioannes in antiqua hereditate Wężykowa Wola cum minorenni-
bus Stanislaò & Hieronymo. Hieronymas Wężyk maiorum vestigia sebria
mente, moribusq; sectando, contracto Sacramenti vinculo cum Dorathea Zale-
ska, suscepit filios Albertum, Petrum & Ioannem. Albertus filius .i. boni
æquie amatoris Patriæ consequutus laudem. Petrus alter filius Venator Sy-
radiensis. Ioannes minimus palmam præripiendo fratribus mores, virtute, con-
versationem honesto, literas prudentia, conscientiam pietate adornavit. Quo-
circa in Aulam Sigismundi Regis adscitus, ex Notario Palatij Prælatum Ca-
thedralium Ecclesiasticarum, tum Administrator Abbatie Clarae Tumba, à D.
Iuone de domo Odroważ Episcopo Crac. fundatæ, & ob id ille gratus istius eius
beneficij, cuius particeps erat, sepulchrum ipsius in Choro Ecclesie SS. Trinit.
Cracoviae apud PP. Ordinis Prædicat. perpolito Maxmore contextit A.D.
1618. inde Præmislien. Episcopus, deinde Posnaniensis, tum Primus Princeps
Primasq; Regni & Archiep. Gnesnen. In quo munere Ordinavit Episcopos
decem, Presbyteros quatuor millia & ultra, licet debilis sanitatis quotidie
ferè fuisset. Qui tam salutaris regno fuit, ut plurimis remedijs pacem cum
Gustavo eiusq; milite composuerit, negotia Ecclesie dextere peregerit, obsequia
Patriæ continuo sincere tractauerit, bello pacem, paci quietem obtulerit. Neq;
desunt vota vocesq; Episcopatum optimi Pastoris, qui etiam in termino vite
eorum recordatus fuerat: cum enim testamento legaverit mille florenos ad sa-
crificia pro anima sua, statim ad has Ecclesias ordinavit Eleemosinam, ad Gra-
binensem ubi levatus è sacro fonte fuerat, fundavit quindecim millia floreno-
rum, ad Sendomirien. 500. ad Cracoviensem 600. ad Mogilam calicem & cru-
cem de argento, & pluviæ pretiosum, ad Præmislien. 500. ad Posnaniem. 500.
& calicem de puro auro ex trecentis aureis, atq; centum taleros pro aurifice, ad
Varšavien. 500. ad Skiernieciouien. 300. ad Vniçerouien. 300. ad Lencicien. 300.
ad Gne.

ad Gnesnensem calicem de puro auro ex 444. Vngaricis elaboratum, quatuor candelabra argentea, & mille florenos, ad Louicien. ubi quiescit 30. millia florenorum pro edificio Capellæ & fundatione, in Anniversarij diem 500. & claudendo testamentum dicit: Quicquid pecuniæ collectum fuerit, pro grauioribus egentium subditorum Archiepiscopatus necessitatibus, præsertim pro pane & victualibus subministrandis lego. Cum morti proximus foret, verba ad imaginem Crucifixi habuit: Laus tibi Christe qui pateris in Cruce pendens pro seruis. Dum verò conspexit sacerdotem ad sacrificium properare, institit dicendo: Tollite me & ferte ad Dominum meum. Admonenti Canonico vt proferat post absolutionem generalem de peccatis ter nomen Sanctissimum IESVS, respondit: Amantissime Pater, non ter sed millies. Sicq; proferendo dulce nomen IESVS, reddidit animam Redemptori ætatis 63. Hic post mortem Sigismundi III. Regis Pol. in Comitibus Generalibus Varsauiens. à se indictis, in locum Patris à tota Nobilitate Regni filium Serenissimum Vladislaum in Regem electum nominauit, & postea Cracouiæ solenni ritu coronauit. Nicolaus Wę̃zyk in Russia, de Chrzaſtowie venit ex Zatorienſi districtu Secr. R. M. Eius filius Stanislaus ex Goslawska suscepit Theodorum & filias. Ioannes Wę̃zyk Cubicularius & Aulicus Regius. Albertus Decanus Gnesnensis, Præpositus Louicien. Custos & Canonicus Cracou: optimæ expectationis vir ob singularem virtutem & cum pietate beneuolentiam. Olinicij, Hi à bonis Osina nuncupati vt supra diximus, Quocirca in Electione Sereniss. Regis Vladislai IV. ex Syradiensi Palat. subscripserunt. Ioannes Wę̃zyk Osinski Venator Syradiensis. Hieronymus Osinski, ex Syradien. Palat. eandem electionem subscripsit. Widawscij, & hi à bonis aliud cognomen retinent, vnde subscribunt. Mathias Wę̃zyk Widawski. Andreas Wę̃zyk Widawski, in suffragiis electionis Sereniss. Regis Vladislai IV. Aduerte Widawscios etiam esse armorum Abdank, cum ipsius filia contraxerat matrimonium Widawski Wę̃zyk 1427. Bielsc. fol. 328. Siedleccij, & hi à bonis sortiuntur appellationem cum propriè sint Wę̃zycij, vnde subscripserunt electionem Sereniss. Vladislai Regis. Valentinus Siedlecki Wę̃zyk.

W & Z Quarto.

DELINEATIO.

EST serpens in corona, & asserunt Cadmum eiusq; posteros his armis vsum fuisse, sicut etiam in Tesserris Gentiliciis Petrasanta Societatis IESV habet. Hoc stemmate si aliquis in Regno vtatur, non mihi occurrit, sed quia Regnum amplissimum Pol. coagulatur ex diuersis gentibus, fieri potest aliquos superesse.

EST serpens in corona aurea, ore infantem pedibus premit, serpens tortuosus stans. Longobardorum Reges tali utebantur stemmate, eiusdem stemmatis fuerat Bona Sfortia Regina Pol. Sigismundi Primi consors, Ducis Mediolanensis filia, Mater Reginae Poloniae Annae, Serenissimi Regis Stephani consortis. De Sfortiorum Familia à Francisco & filijs eius, vsque ad ortum Reginae, compendiosè *habet Bielscius folio 539.*

I A M I O V E D I G N V S.

LVdentem infantem in cunis cum serpentibus inter symbola dùm appositum lul. Guillem. Zingreßius, scripsit lemma: *Iam Ioue dignus.* Quia enim aræ Draconariae erigebantur, facilis coniectura fuerat, inter dracones & serpentes ludentem infantem, Iouem cum illo magnum aliquid protulisse. Me hercule coronam auream in vertice serpentis dùm considero, & alterum deuorantem vel potius ludentem cum infante dùm specto, Iouem reputasse censeo dignum quid cum ipso disposuisse. Henricus Borbonius Nauarrae Rex, super caluariam hominis complicatos posuerat pro symbolo serpentes, & dedit ad legendum: *Te nunquam timui.* Quid quæso habet serpens ad mortem? Quid sibi magni de caluarie ad serpentes adnectæ proponebat, ut auderet dicere mortem omnium terribilium terribilissimam, nil modò valere nec quando sibi terrorem inculcasse? Sit illi prudentia proratione quam serpentes significant, sit cauta vita, quam sua circumspectione serpens, qui *Hebraice cautus vocatur* docet, sit fides vera, quam scilicet coram Pharaone Moyses exprimebat, habeat ille fundamentum dicti quod velit. Mihi verò dum in draconis ore video medium infantem, illum tamen & viuum & illesum permanere magis applaudet, ut dicere infans possit: *Te nunquam timui.* Ratio, quia iam sum Ioue dignus. Augustissimus Henricus Imperator pomum aureum cum cruce à Pontifice Summo Benedicto, dùm Romam veniret accepit. Cui Imperator: *Nulli melius hoc pomum possidere congruit, quàm illis qui virtutem crucis Christi sequuntur.* Profectò qui Ioue dignus, sequitur ille Crucem Christi. Aeternæ memoriae est Regina Bona quæ Regno Pol. adiunxit bona propria, quæ Barium in Confinibus Regni ad præsidium Christianitatibus à Tartaris & Valachis erexit, muniuit, quæ Rege suo & filia Regina innumera beneficia Regno contulit, cui Dominus concedat, ut non timendo mortem vitam consequatur perennem.

W A Z Sextò.

DELINEATIO & ORIGO.

SVnt duo serpentes coronati, oculis sese inspicientes curuati versus se, caudis verò sese tangentes. Hanc quidem formam *Pier. Valer. expresserat*, ubi serpentes quasi sese deosculari cupientes pingebat, sed cum hanc considero figuram, conijcio tales serpentes in inimicitias aculeos acuere. Quocirca puto acquisita inter inimicitias inter Reges in bello hostili, serpens enim coronatus dominium significat, aculei discordes plurimum animos & in hostilia vergentes.

B E L L U M I N P A C E M.

Bellum non suscipitur à Principe optimo, nisi ut fiat pax; nam si aliquo respectu non probo suscipiuntur, probrum generant. Hinc monebat D. August. contra Faustum lib: 22. cap: 74. *Nocendi cupiditas, ulciscendi crudelitas, implacatus & implacabilis animus, feritas rebellandi, libido dominandi, & si qua sunt similia in bellis iure culpantur.* Græcus verò Euripides ausus est scribere:

Iniqua bellans bella, saluus haud redit.

Quocirca Orphei statua licet insensibilis, fortium virorum in gloriam intentum, maximè laudibus exposuit. Refert enim Arrian. de expeditione Alexandri quam in Persas parabat, quòd in Pieria statua Orphei repente sudauerit, quo cum plurimi turbarentur, eximius vates Aristander Telmisseus exposuit: *Poëtas cuiusvis generis magnopere laboraturos in describendis atq; decantandis gestis Alexandri.* Profectò meretur perennem gloriam, qui in belli intento non aliud quàm pacem meditatur, & eo modo, quo infamem progressum truces assequuntur viri. Salamandra feralis bellua, loue ut aiunt tonante sæuientibus nimborum procellis, & fæda imbrium eluue longè latèque omnia inundante prodit in lucem. Hoc me hercule semine crescunt Salamandræ improbi & scelerati Principes, qui rapinis, cæde, cruore, ruinis, se nomenque suum promouent & extollunt. Merito igitur horum armorum Patroni & hæredes duobus his serpentibus instruunt, qui non sese pungunt iam neque vulnerant, sed blandè conspiciunt, sibi applaudent, & oscula mutua præbent se pacem velle, earumque patronos bello non aliud quàm quietem quærare. Fecerunt decora virtutis fugiendo, quod D. Bernard.

in Epist: dicebat: *Pacem contemnentes & gloriam appetentes, pacem perdunt & gloriam.*

Viuntur verò prædictis armis Iaſinſcſij, ex quibus miles in Confinibus Regni fuerat, ſepultus Chijouia in Eccleſia Ordinis Prædicatorum.

W E S E L I N Y.

DELINEATIO & ORIGO.

EST canis marinus cum cauda bifurcata, è faucibus linguam exerit, tenet anterioribus pedibus truncum arboris erectum in campo caelestino: infra hæc arma est linea lecani scutum, in imo scuti est piscis carpioni similis. Super coronam tres pennæ Struthionis. Originem quam habeant primam Historiæ Vngariæ proferant, puto tamen in bello navali acquisita fuisse. In Regno Poloniæ ex Vngaria reperiuntur, inter Aulicos enim primores Stephani Regis erat strenuus miles atq;

in Vngaria optimè possessionatus Wesełny nomine Ferens, qui vnà cum electo Rege Stephano in Poloniã venit cum his nobilitatis insignijs Anno 1576. Hic cum ab adolescentia reddidisset obsequia multa cum diligentia Palatino Transyluanix in Regno Vngariæ, plurima quoque meruit ab eodem dum assumptus Rex fuisset Polonorum.

FORTVNA REVERENTER HABENDA.

QVia Mars communis est, & interimit quandoque perimentem, ex his ipsis quæ alicui tribuit, quod sit mutabilis reputandum liquido, vnde Curtius de Marte & Fortuna: *Fortunam qua aspirante res tam prospere gessiſti verearis.* Habet Paulus Oroſius lib: 4. cap: 2. Thebani Ducem Lacedæmoniorum Archidamum cum in congressu belli vulnerassent, atq; suum exercitum deuicissent, mox in alio prælio cum Duce suo Epaminonda à Lacedæmonijs deuicti, & ipse Dux Epaminondas vulneratus grauiter mortem oppetebat, tandem suorum victoria lætatus, scutum deosculatus est, & remota manu qua vulnus occluserat, egressum sanguinis ac mortis patefecit introitum, cuius mortem talis Thebanorum perditio subsecuta est, vt non perdidisse Ducem, sed ipsi cum eo tunc periſſe viderentur. Benè præmonebat Seneca:

Semel

Semel profectò premere felices Deus.

Cùm capit, urget, hos habent magna exitus.

Tenuit profectò Wesselinus fortunam suam reuerenter, dùm in amore Principis & honore Regis non demisse permanferit, cùm enim ex Cubiculario strenuus miles fulsit, Aulicus Principis factus, ardua in Familiæ suæ decus tentauit, & cùm pares sibi virtute excelluit, post decessum Gaspari Bekiez indigena Regnia discitus, Præfecturam arcis Lanckoronæ obtinuit, atq; demùm viduam demortui Bekiez Regia beneuolentia in consortem assumpsit, acquiescat etiam castrum Dębno à Dębienscijs posteris relictis, atque laude bonorum triumphatorum decoratus obijt.

WIEZE seu TVRRES.

DELINEATIO & ORIGO.

Scutum militare cum duabus turribus quadratis cum spiculato tecto, fenestras habent sursum duas, in medio vnam. Super coronam tres pennæ Struthij. Origo, est fortis defensio arcis graui imminente hoste, & expugnatio fortalicij aduersariorum. Sunt aliæ turres duæ, ex turri eminentes antiqua arma in Ducatu Opoliensi & Ratiborieñ. vbi super galeam eadem assignantur arma, quod in stemmat. Morauianis & Historijs eorum apparet.

VERI CVSTODES CASTRORVM ET VRBIVM.

Summa laude celebrandi veniunt Custodes Urbium & Castrorum, tam militarium quàm munitio-
rum, si veri, candidi, prudentes, vtilis Ciuitati & Patriæ. Nam sicut Deus non est dissensionis sed pacis, ita homines pacem tuentes, huius sui muneris pacis facit contemplatores & administratores. Quocirca Ieremias cap: 29. custos pacis à Domino constitutus orabat: *Cogita Domine super nos cogitationes pacis & non afflictionis, & des nobis finem & patientiam, & inuocabimus te & viuemus.* Ad veram rectamque custodiam castrorum & urbium, satis est ad incitandum affectus & fidelitatis, ignomi-

ignominiosa exprobratio Iugurthæ Numidarum Regis, cū enim Calpurnium Consulem aduersum se missum pecunia corrumpit, & ad turpissimas conditiones pacis adduxit, & Romam veniens omnibus corruptis pecunia seditiones, dissensionesque permiscuit, ingrediendo tali elogio solum salutauit, & egrediendo palam dixit: *O urbem venalem & maturè perituram, si emptorem inuenerit.* Quapropter veros fidosque, Regnorum, urbium & castrorum custodes maxima celebrandos laude asserui, quandoquidem perfidi & iniqui contemptibili ignominia sint meritò afficiendi. Tales ego existimo hæredes horum armorum, dū pro vera, fida, bona, & perpetua custodia turres castrorum deferunt. Admonebat Polybius lib: III. Mæcenates de custodiis præficiendis: *Oportet eos qui rebus præsunt nihil magis curare, quàm ut ne eos lateat quo animo sint, qui aut bella finiunt, aut amicitias constituunt, quando temporibus cedentes & quando reuera animis fracti pacem ineunt, ut illos quidem tanquam subseffores & insidiatores temporum obseruent & caueant: istis fidem habentes tanquam verè subditis aut amicis quicquid euenerit, imperent atque præcipiant.* Affert ad idem cautellam Cicero Philip: 12. *Nec priuatos focos, nec publicas leges, nec libertatis iura cara habere potest, quem discordiæ, quem cedis ciuium, quem bellum ciuile delectat, imò talem ex numero hominum eiiciendum, ex finibus humanæ naturæ exterminandum puto.* Ergò custos Urbis, Castris & Regni, inscribe pectori tuo illud Ieremiæ 47. *Omucro, ingredi in uaginam tuam, refrigerare & sile.*

LINEA FAMILIÆ WIEZARVM.

Wieprzewscij in Wieprz. Hos literæ Venceslai Ducis Opauiensis & Ratiboriensis referunt in Anno 1467. datæ. Bona Wieprz postea transierunt ad ad. Myßkouios.

Nideccij hæredes in Nidek, Andreas Præpositus Warsauiensis, Archidiaconus Wilnensis, Custos Klecensis, Cracouiensis, Sendomiriensis, Pultouiensis Canonicus, cuius scripta egregia ipsius doctrinam & studium referunt, natus ex Pánłowska sorore Episcopi Olomucensis armorum Leliwá. Habuit germanum fratrem Bernardum Parochum in Nidek, virum virtuti & literis deditum. Kozłowski, Gaspar Iudex Terrestris Ducatus Opoliensis & Ratiboricen.

Vtuntur talibus armis nobilitatis plurimi in districtu Osuiecimensi, & in Ducatu Silesiæ.

WIENIAWA aut PERSZTEN

D E L I N E A T I O.

EST caput Vri atrum cum cornibus admodum lunæ mediæ elatis, in naribus habet circulum seu annulum ex virgis arborum constriatum, campus est coloris flavi. Super coronam magna differentia videtur, alij enim ponunt leonem eadem arma tenentem, *ut habet Paprocius in Nido virtutum*, alij leonem cum vibrato gladio, & hoc contigit inferioribus temporibus Anno 1470. dum Leszczynscij de Gofuchow in Leszno Comitatum per Raphaellem Aulicum, & Secretarium Cæ-

saris Friderici obtinuerunt, in legatione componendæ pacis inter Cæsarem & Sereniss. Reges Vngariæ & Poloniæ: ibi enim leonem cum vibrato gladio advelus aureum in meritum & dignitatem perpetuò legatus prænominatus obtinuit. Primitus igitur erant arma hæc in clypeo militari concessa, tùm ob præstantia merita aucta & ornata galea & corona Regali fuerunt, similibus armis in caput erectis, tùm mutata viro magno ex Familia Leszczynsciorum in præmium concordia stabilitæ per ipsum, hinc alij gladium minacem leoni tribuerunt, alij eadem arma addiderunt. Adsciti tamen ad arma ab ijs de Gofuchow, eisdem armis meritò vtuntur leone cum gladio, sed ex inanimaduertentia pictorum, & fortè aliquorum hæredum obtinuit vsus, vt omnes armis Wieneriáwá vtantur cum leone & gladio. Corrigere verò possunt speculando, quòd initia in Regno Wieneriatarum multis temporibus præcesserunt additionem Cæsaream, non tamen sine ornatu galea tam illustres viri, strenui, & fortes arma sæculis, more aliorum præsentarunt. Alij super coronam deferunt arma Prus primò, sicut in Linea Nobilitatis patebit.

O R I G O.

Veram Originem tùm ob antiquitatem armorum, tùm quia non in Regno sunt acquisita sed ex Alemania vel Moravia allata, & propè sexcentis nunc annis commorantia in Polonorum Principatu, difficile est inuestigare. Aliqui fingunt Carbonarium exercitio fuisse parentem, & hoc dicunt notata Morauorum; alij fuisse nobilem militem; & hoc legitur inter descriptiones Episcoporum Vladislauiensium: alij militem asserunt fuisse, &

hoc conuenientiùs, nam milites corona digni semper fuerunt. Ergò miles robore magnus domicilium suum in montibus arti Carbonariorum dispositis ob sylvarum facunditatem retinens, dùm Vrum tenuisset, & circulo ligneo per nares immisso ligasset Regique deduxisset, admiratus ipsius vires, & præcipuè quia eidem Vro armis ad latus tenentibus extractis caput amputasset, ipsi pro Gentilicijs idem caput Vri contulit, atque plurimas syluas & loca deserta ad erigendas villas & Castella illi obtulit. Et exinde Wieniauius nomine cepit vocare arma sua Wieniawá ex nomine, posteritas verò vltior, ab annulo vocata fuit Perſztenij seu Perſzteniorum Familia, in Morauia enim *Perſten* annulum significat.

LIBERTATIS NOBILIVM PERPETVI CVSTODES.

Quam atrox atque nefanda libero homini est seruitus, tam amana & desiderata omnibus est libertas. Hinc propugnatores atque custodes libertatis, magni ut existimandi virtute, ita laudibus semper efferendi censentur: defendunt enim libertatem non illam quæ totum confundit & deordinat, quæ nec legem, nec Regem, nec Ecclesiam, nec Deum cognoscit, sed quàm pro magnis celsisq; meritis, ceu præmium insigne, antiqui Rerum-pub: & Senatum Administratores, virtute & fortitudine præcellis conferebant. Qualem libertatem Cicero in Paradoxo penult: ita describebat: *Libertas est potestas viuendi ut velis, is autem viuit ut vult, qui recta sequitur, qui gaudet officio, cui viuendi via considerata atq; prouisa est: qui nec legibus quidem propter metum paret, sed eas sequitur atq; colit, quod salutare maxime iudicat: qui nihil dicit, nihil facit, nihil cogitat deniq; nisi libenter ac libere, cuius omnia consilia, resq; omnes quas gerit, ab ipso proficiscuntur eodemq; feruntur: nec est ulla res quæ plus apud eum polleat, quàm ipsius voluntas atq; iudicium, cui etiã fortuna ipsa cedit.* Et hanc libertatem Romani concedebant, eandemq; ob abusum repetebant, ut habet *Alex. ab Alex. lib: 4 cap: 10.* Liuius Drusus duodecim Romanorum colonias sine pensione annua constituit. Et Pop. Rom. Illiensibus ob generis vetustatem plenissimam immunitatem dedit, Tyrijs, Atheniensibus, Tessalonicis libertatem concessit, quibus denique D. Seuerus ob egregiam fidem Italicum ius concessit. Cyzicenis verò qui Mithridatico bello ob insignem operam libertatem meruerant: Tiberius Cæsar quod insolenter in ciues Romanos se gessissent, libertatem ademit & stipendarios fecit. Verè maximi fuerant custodes libertatis Wieniauitæ, quum in Familia illorum Illustri tot Archiepiscopos, Episcopos, Palauos, ceterosq; Senatores in Regno numeramus, tantosq; Tribunos militum, Rothmagistros insignes, milites strenuos conspicimus & legimus. Profectò expresserunt virtute & fortitudine naturam bisontis quem pro insigni defecerunt: Bissons namque adeò vsq; genitum se ad libertatem putat, ut de illo *Pier. Valer. Hierogl: lib: 12. scripserit*: quod nunquam vel difficulter propter ferocitatem

citatem capi poterit, & quod si eo periculi se incidisse persenserit, semetipsum præ ira suffocat. Tales & Wieniauitarum Prosapia illustri fuerant, Bronislius Comes, Dobieslaus Puchátá, Prædislaus de Gosuchow, Raphael Lescinius, alijque bello & castris, in toga & sago, clarissimi Patriæ & libertatis propagatores. Quocirca non immeritò in Tauro Sarmatico ad nominis gloriam Lesciniorum, in aduentu ad Episcopatum Camenecensem, Collegium Societatis addebat:

*Sanguinei non se iactent pancarpa duelli,
Non rictu immani calce Trucesq; Feri.
Non Iulij Taurus, rigida qui immissus arena,
Vulnere porrexit Rbinocerota graui.
Tauro Lesczynij palma cessere cruenta,
Dum pulcher valido Martis agone nitet.
Hic Othomanigena vires, hic cornua luna
Fregit, Zodiaco dignus Olympæ tuo.*

ILLVSTRIVM FACTORVM COMPENDIVM.

Maximum audaxque protulit Axioma Demosth. Olynth. 3. *Non opinor unquam (inquit ille) ut magnum ac generosum sensum induat, qui circa parua & abiecta versatur, quemadmodum neq; qui circa res præclaras & splendoras versantur, cum parua & tenuia cogitant.* Illustris enim viri facta post mortem viuere non desinunt, sicut & leo etiam mortuus sine terrore non fit animalibus, sed quemadmodum leo nedum in tota mole corporis est terror sed etiam in parte, nam oculus eius sub axilla gestatus, cæteris animalibus non leue est terribilementum, *ut ait Statius.* Ita Illustrium virorum nomen ipsum & memoria, improbis est terrori & timori. Contra leones, vrsos, & terribiles feras insculptas in scuto, quidam muscam depinxerat dicendo: *Non requiro ut meum scutum hostis, sed me ipsum videat dum propè accessero.* Facta Illustrium virorum non verbo & nomine, non auditu & vulgò constant, sed re, effectu, veritate nituntur; quocirca & post mortem nomen celebre optimis, terribile peruicacis & improbis, quorum est lacessere omnes & nemini non inuidere. Sed suaue est viri beneuoli oculos intueri *dicebat Euripides,* & multò magis viri in quo est compendium illustrorum factorum vel à natura, vel à virtute, vel à labore collectum. Expressit tale compendium Vrus vester ô Wieniauij, nam licet in parte fuerit depictus, vigilat tamen super eum leo, hostem territando stricto gladio, ut verò omni incommodo liber maneat, verticem ipsius & cornua splendidum velus aureum ornat & protegit. Optimè dicebat Ouidius: *Nube solet pulsa candidus ire dies.* Cum verò in Familia Wieniauitarum omnes tituli & honores suam reposuerunt æiternèq; sedem, neque pertulerint quando ponere aliquod anni curriculum, sine magnæ promotionis ornamento, iam nunquam aduersam sibi polliceri fortunam poterint, si media exporrecta eorum vitæ placidè seruaerint. Ex quorum numero & illud Nazianzeni in tetraſtichis proderit.

*Nec fide multum, ne re despera nimis,
 Illud solutus efficit, pessundat hoc.
 Hoc corrigens, illud tenens, reliquam sine
 Liore rectius peragrabis viam.*

Sed quid prodest varios præbere modos, vitæ conseruandæ viris virtutibus perillustribus clarius sole lucentibus? His quot pastores tot modi, quot Episcopi tot normæ, quot Senatores tot regulæ, nedum ad familiam illustrandam & conseruandam, sed ipsam quoque fælicitatem consequendam sunt exporrectæ & adinuentæ. Vnde de Rudgero Episcopo Vladislauensi, Author Vitæ Episcop. Vladislauien.

		<i>Compositam coluit mentem, virtutibus auxit, Corporis ac animi templa, nitore pari.</i>
De Venero,	{	<i>Ira grauis procul hinc, procul hinc, simulatio, candor, Nescit ambiguos voluere mente sinus.</i>
De Alberto,	{	<i>Omnibus hic nituit clarus virtutibus heros, Sed magis hac inopi quod tribuisset opem.</i>
De Io. Pella,	{	<i>Consilio prudens, & ad alta negotia natus, Feruet in augenda religione pius.</i>
De Raphaele Lescinio Episcopo Plocensi, Author Vitæ Episcoporum Plocen.		<i>Propter virtutem per maxima facta decoram, Hunc releua precibus Lector amice tuis.</i>
De Bosuta Archiepiscopo Gnesnensi, Ianicius in Vitis Archiepiscoporum.		<i>Munificus largitor, orphanos miserosq; iuuare Impiger, & Cleri pana sed aqua fuit.</i>

Sed pro coronide Wieniauitarum fiat, quia illorum Religione & cura spiritali Fidem Catholicam Regnum amplissimum Poloniae obtinuit stabiliter, sicut ab eisdem dum cum sponsa Miecislai venerunt initia accepit.

LINEA FAMILIÆ WIENIAWITARVM.

Wieniawá miles, cui talia primùm concessa gentilia nobilitatis fuerunt, siue hoc cognomen proprium fuerat, siue talem appellationem ex vociferatione in Vrum progredi renitentem acquisierat, in lingua namq; Morauiana, Wienhaw, significat, Venias huc. Quapropter coniuncta duo nomina effecerunt, vnum vocabulum Wienhawá, seu Wieniawá. Quocirca aliqui adnotantes militis nomen Lasstek fuisse dixerunt, at quicquid sit de nomine, ab armis nobilitatis iam ipsum cognominamus Wieniawá & arma ab eo, vnde Cromer. lib: 8. Bronisius gente Wieniauius, cuius insigne est caput bisontis.

Perstyn, filius aut nepos Wieniauij, cum concessa à Duce Morauia teneret loca deserta, vt ea colonibus habitabiles fertilesq; reddidit, castrum ibidem erexit, & ab annulo bisontis denominauit Persten, & eo quod ad sphaeræ modum extruxerit munitionem, & inde gens Wieniauitæ Perstynia Familia, tum post plures annos Perstynscij vocata remansit. Philippus de Perstyn, apud Boleslaum primum Bohemia Regem militia clarus, Aulici & Senatoris dignitatem præferens, Christiani nominis promotor & cultor existens, animum Principis

cipis in se conuertit, atq; à secreto consilio intimus fuit. Quocirca dum Mieci-
slao primo Principi Polonia filiam Dambrowkam Anno 965. Princeps despon-
savit, pronubum & ut Historia Bohema refert Ochmagistrum elegit & assi-
gnauit, qui dum eandem in Gnesnam conduxit, ubi sacrum Baptisma Mieci-
slaus suscepit, post nuptias dum alij Bohemi honorificè habiti & splendide do-
nati ad Regnum redierunt, Philippum Dambrowká in Regno ad negotia sua
commodius in fide, religione & coniugio tractanda, precibus retinuit: nullum
enim restat dubium aliquos & præcipuè ex primoribus quos sibi parens & Rex
dederat in maiorem confidentiam penes se retinuisse: Wieniauitam autem huc
fuisse anni ipsi demonstrant, quibus Wieniauita florere clarissimè ceperunt.
Nam si Anno 1027. successit in Archiepiscopatum Gnesnensem Bosuta Wienia-
uius, illum fuisse Wieniauij Dambrowkam Principissam ducentis ad Mieci-
slauum filium vel fratrem aperte constat, & quia ille Wieniauius erat Philip-
pus, ut ex Priuilegijs apud Illustr. DD. Leszczynscios apparet, Philippum re-
tentum in Regno, & parentem Wieniauitarum in Regno esse, satis planum e-
rit. Claruit Familia Persstyniorum in Germania, Silesia, & Morauia, usq;
ad Annum 1631. ultimus enim Generosus D. Vratisslaus de Pernstein in Lito-
mysli Dominus & hæres, S. Caf. Maieft. Camerarius, Supremus mille Cata-
phraetorum Equitum ductor, occubuit in prælio contra Gustauum Adolphum
ad pagum Reindorff in Saxonia, in Episcopatu Magdeburgensi 18. Iulij 1631.
Bosutá Archiepiscopus Gnesnensis, de quo Dlugossus sub Anno 1027. Gnesnen.
Archiep. Hypolitus mortuus, in Gnesnensi Ecclesia tumultus, successit autem
illi per Canonicam electionem Miecielai Polonia Regis accedente consensu Bo-
sutá vir prouidus & sagax, per Ioannem Papam XXI. confirmatus, & sub An-
no 1038. de morte ipsius scribendo ait: Vir religiosus & optimus, nocte & in-
terdiu pro panibus luctus lamenta & fletus ob mala à Bohemis illata Eccle-
siæ Gnesnensi habens. Bielscius fol: 69. de armis Wieniawá fuisse asserit.
Cromerus sub Anno 1038. Bozentam pro Bosutá posuit. Sed non sunt fa-
cile immutanda nomina, cum hæc ordinem rectum confundant, pulchrè de il-
lo Ianicius. Hunc Archiep. Bosutam filium fuisse Philippi habet notata in
domo Wieniauitarum apud D. Leszczynscios, cuius germanus fuerat Philippus
Sobieslaus, qui nil gratius habuit, quàm hostili sanguine rubiginem extergere
gladij, filios fuisse Philippi Sobieslai duos Episcopos Vladislauenses, & alios
habent eadem notata, sed ex computatione annorum Nepotes fuisse apparet.
Rudgerus, vir singularis modestiæ & pietatis, qui animum ad spiritualia con-
tulit, & inter Canonicos Vladislauenses virtute eluxit, qui demum post Onol-
dum Antistes Vladislauensis creatus, ab Alexandro III. confirmatus fuit, cuius
laudes A. R. D. Samuel Nakielski Præpositus S. Hedwigis Crac. in Miecho-
uia sua, & Cathalogus Volboriensis celebrarunt. Electus 1161. Obijt 1170. De
hoc Cathalogus Episcoporum Vladislauensium.

Inde subit Rudger, cui sunt caput arma bisontis,
 Teutonice doctus, Sarmaticeque loqui.
 Hic decorare domum Domini dilexit, avaras
 Non tulit in templum mens generosa manus,
 Compositam coluit mentem virtutibus, auxit
 Corporis ac animi templa, nitore pari.
 Christiadas frustra terrebas Cerbere, quando
 Continuit vires circulus iste tuas.

Vernerus Episcop. Vladislauien. frater Rudgeri Episcopi, sicut in Linea dicitur Wieniauitarum & Paprocius adnotauit, sed quia in Catalogo Episcoporum Vladislauien. ponitur Vernerus sub Anno 1140. iam Dlugossij notatum sub Anno 1170. deberet cedere tali Catalogo, & prius esset Episcopus Vladisl. quam Rudgerus. At quia Author Episcop. Vladislauensium ordinem hunc non correxit licet animaduertebat, antiquo tempore qui iam nobis palam non descripsit condonandum erit. Erat Vernerus vir columbina simplicitate insignis. Obijt 1178. & hic annus mortis docet in annis melius computasse Dlugossium quam Wolboriensem Cathalogum, nam si annis septem rexit Ecclesiam, non erit recurrendum ad Annum 1140. ad ipsius electionem, alius enim tum fuerat Vladislauien. Episcopus. De illo hac R. D. Stephanus Domalewicz, S. Th. Doctor Canonicus Vladislauiensis & Krusuiensis.

Vladislauia Verner pulchrè vernabat in ora,
 Germanus mihi nobilis ingenio.
 Ira grauis, procul hinc, procul hinc simulatio. Candor
 Nescijt ambiguos voluere mente sinus.
 Virus atrox clara quamuis insignia gentis
 Fert, tamen hic animo mitis, ut agnus erat.

Aliqui Vernerum hunc Episcopum Plocen. putauerunt & scriptis intulerant, sed omnes Historici Vladislauensem ponunt, ita alij Vernerum Episcop. Plocensem occisum, aliqui de armis Wieniawá scripserunt, qui ut in Plocensem Episcop. Vitis apparet erat de armis Rosarum. Philippus nepos Sobieslai Episcopi Posnaniensis ex Canonico, post Mrokotam electus 8. Septemb. de armis Wieniawá, consentiente Miecislao Duce Maioris Pol. à Zdislao Archiep. Gnesnense consecratus 1196. Hic rexit Ecclesiam annis 13. obiit 1209. Habent aliqua scripta alterum Philippum Episcopum Posnaniensem. fuisse circa Annum 1231. sed ex Dlugossio constat, quòd post Philippum Wieniauium successerit Paulus primus Cancellarius, Canonicus Posnaniensem. eadem anno Philippi obitus, qui in Anno 1232. ab Ottonis filio Vladislao Plwacz villa Sulkowa & Krobia receperit, nec obiit nisi in Anno 1242. cum rexisset Ecclesiam annis 33. ut idem Dlugossius refert, & successit illi Boguphalus Roza, neq. hac reperiuntur in Dlugossio sub Annis 1222. & 1232. de Andrea armor. Zareba, ut Papr. dixit. Bronisius, ut colligitur ex annis frater Philippi Episcopi Posnaniensis, & quoniam merita in Patriam Wieniauitarum alta premia meruerant, etiam Comitatus dignitate illustri cum Palatinatu Posnaniensi honoratus fuit. Quocirca magnani-

magnanimitatem pietati coniunctam, dum Cromerus lib: 8. sub Anno 1140. refert ait: Bronifius Comes gente Wieniauius, cuius inſigne eſt caput biſontis in pago ſuo hæreditario Goſcicouio in Poſnan. Diæceſi, Ciſterciensibus Monafterium condidit, quod *Paradiſi* nomine tunc dici captum, & iam nunc eam appellationem retinet. Bona collata *Monafterio*, Miechou: lib: 3. Goſcikowo, Lind, Klodáwá, Cortyká & Pálenc, & à dicto Comite & Palatino Broniffij nomen receperunt, & appellationem nobilitas Bronifforum. Hunc Broniffium fundatorem *Paradiſi Ciſtercién*. Longinus Dionyſium vocat ſub Anno 1234. Dionyſius de Gozdikowo Comes Palat. nobilis gente *Wieniawá*. Albertus primus de gente *Perſtynea*, ex Decano *Vladislauienſi* Episcopus 1271. creatur a Gregorio X. Anno ſequenti ob ſedem vacantem Caſimiro Duce *Lancicie* & *Cuiuuiæ* Principatum tenente confirmatus fuit, rexit Eccleſiam annis 13. obiit Non. Decemb. 1283. Hunc Paprocus contra *Dlugoffium* & *Cathalogum Eccl. Vladisl. Toporeum* dixerat, ſed incaute. De illo Episcoporum *Vladislauienſium* Author hæc reliquit:

Perſtynij celebret Taurinos fama labores,
Alberti nomen ſacula cuncta ſonent.
Omnibus hic nituit, clarus virtutibus heros,
Sed magis hac inopi quod tribuiſſet opem.
Pauperies plorato Patrem, plorate pupilli,
Ut vireant lacrymis arida Buſta pijs.
Vimen huic patrium rutilat de nare Biſontis.
Quæ vincere nequit vimine, amore poteſt.

Cherubinus de *Gotuchow Wieniawá Caſtell. Landenſis* Anno 1196. *Philippi* Episcopi *Vladislauienſis*. frater, ut patet in linea arboris *Wieniawitarum*. eorum qui *Wieniawita* erant de *Gotuchow* *Gotuchowſciorum* parens & auus; vnus enim *Perſſtyniorum* cuius bona erant in *Schouenſi* Terra in Polonia reſedit, & conſtructo caſtro *Gotuchow*, ab illo cepit Familiam notare. *Prædiſlaus* de *Gotuchow* Palat. *Califienſis*. & *Generalis Maioris Pol. Capitaneus*. vir magnanimus & moderatus, ut habet *Cromer*: lib: 13. qui ſub Adminiſtratione Regni ab *Elifabeth* motus fuerat à *Præſectura Maioris Pol.* quæ contra iura *Ottonem Pilecium* præſciebat Anno 1373. *Biellſcius* fol: 244. *Wieniawium* fuiſſe dicit. Eius filij *Ioannes* & *Raphael*. *Ioannes* aliàs *Iuanus*, primus *Prædiſlai* filius in *Obichow* hæres poſt præclara merita in caſtris & aula *Principis Caſtell. Sremenſis*, & ab eò poſteritas dicta *Obichouij*, prout ipſe quoq; à bonis prædictis ſic appellari incipit à pluribus, ſubſcripſit priuilegium M. D. Lit. *Hrodlenſe* de *Stemmatibus* 1413. Hic poſt demortuam *Reginam Hedwigim*, ad *Hermanum Patruum Annæ Vilelmi Ciliæ Comitſis* filiæ, cuius ſororem *Sigifmundus Rex Vngarorum* conſortem habebat, à *Vladislao Iagellone* Orator, cum *Hincia Rogouio* & *Ioanne Oſtrouicio* fuerat, ut *Cromer*. in initio lib: 16. habet. Eius filius *Dobieſlaus Puchátá* dictus *Caſtell. Præmiſlienſis*. & *Dux Exercituum* contra *Hermanum Magiſtrum Pruffiæ*, cuius exercitum ad *Golubum*

lubum fudit, vt Cromer. habet lib: 17. in medio captiuorum erat numerus quadruplo maior quam nostrorum, habuit filios Iuanum Iudicem Terræ Calisien. 1422. Raphaelem Castell. Præmeten. 1428. cuius filij Cherubinus, Raphael, Ioannes & Andreas. Derslaum, Nicolaum de Lesno, & Ioannem de Carmi-
no. Alter verò filius Prædislai, & frater Ioannis Rapbaet erat Generalis Cuiaviensis 1403. qui dies suos in Vngaria ad Vladislaum Iagellonidem pluri-
mos consumpserat, habuit filium Raphaelem de Gotuchow Succamerax. Calis. 1438. & Generalem Maioris Poloniae. Paulo annis superioribus, nimirum Anno 1421. erat electus Episcop. Vladislauiensis Wientaui Iohannes Pella, de Niewieś ex patre Alberto Tribuno Syradiensi, ex Præposito Crusiiciensi, Vladislauien. & Syradien. Canonico, obiit 1427. ita habet Author Episcop. Vladisl. fol: 293. rexit Annis sex, Mens. 5. Raphael filius Raphaelis de Gotuchow Generalis Maioris Pol. qui Familiae suae propriis meritis addidit ho-
norem & titulum, dum plurimis annis ad Casaream Maieſt. reddidit optimi bellatoris trophæa, atq; in Curia Aulici splendidum peregerit munus, erat O-
rator ad Regem Pol. Casimirum, & ad Regem Vngariae, quod commissum mu-
nus cum dextre peregerit, retulit à Casarea Maieſt. ad ornandum bisſontem velus aureum, & leonem cum stricto gladio, cuius rei memoria & literæ in ar-
chiuo Lesciniorum asseruatur. Factusq; est Comes in Lesno 1470. demum vt reaiit in Patriam Castell. Gnesnen. & Marschalcus Curiae Regni, tum Castell. Posnaniensis, Capitaneus Generalis Cuiavien. Lencicien. & aliorum decem Præfecturarum, de illo Cromerus aperte Lescinium vocando habet lib: 27. sub Anno 1470. Expletis diebus multis & nomine celeberrimis apud exteros & in Patria, obiit 28. Iunij Anno 1501. sepultus in Ecclesia Prædic. Brestia in Cui-
uia, filij ipsius erant. 1. Raphaeli Castell. Posnaniem. 1502. cui erat filius Ra-
phael Castell. Præmetensis, qui ex Barbara Comitissa de Bystrycâ herede in Punczdorff in Silesia suscepit filium Venceslaum, qui tenuit matrimonium cum Rychemberkowná, obiit parens illius 1560. in Lesno sepultus, filius verò eius obiit 1565. sterilis. 2. Gaspar Capitaneus Radzieiouiensis 1522. Eius fi-
lij erant Raphael & Ioannes. Raphaeli bona sua decedendo sterilis inscripse-
rat Cherubinus, Castellani Præmetensis ex Raphaele filius, Gotuchouiam & Przegociam, erat hic Raphael primò Castell. Lendensis & Præfectus Sluchou:
postmodum ad spiritualem statum animum conuertit, & post Erasmus Cio-
tek suscepit Episcopatum Præmislien. dum ille in Plocensem translatus fuerat,
sed dum Romæ moritur, iterum idem Raphael ad Plocensem translatus fuit.
Obstabat quidem Clemens VII. licet illi Adrianus VI. id concesserit, quia vo-
luit Clemens extraneum euehere, sed Sigismundus Rex renituit. Expediuit
Raphael Lescynius plurimas expeditiones in Italiam, ad Venetos, in Germaniã
cum Matthia Episcopo Vladislauensi ad Electionem Caroli V. & alibi. Præ-
fuit Annis 4. obiit Pultouia 1528. ibiq; sepultus. Extat illius Epitaphium ho-
noris & gloriae plenum.

Lefzcynius iacet hac poſitus tellure Raphael,
 Qui plenus magni Præſul honoris erat.
 Propter virtutem, per maxima facta decoram,
 Hunc releua precibus Lector amice tuis.

Ioannes alter filius Gaſpari, poſt plurima merita tam maiorum quàm propria creatus Caſtell. Breſtén. Cuiavién. & Præſectus Radzieiouien. & Sluchouienſis, reliquit hic Raphaelem Palatinum Breſtén. Cuiavién. Capitaneum poſt deceſſum parentis Radzieiouien. qui de poſito Palatinatu, poſtmodum non ut liber a curis deſiderarit viuere, ſed quia ſubſellia duo iudiciorum non licebat tenere, gratia demum Sereniſſ. Regis Caſtell. Sremenſis renunciatus, Legationem in Moſchouiam obiit 1569. Scripſit Elogium quidam de illo: Viuit Raphael non minùs in annalibus quàm viſceribus Regni, ſed vtinam religio peregrina nunquam illum arena puluereq; ſuo exercuiſſet, pulchrior multò fuiſſet. Reliquit filios tres, Ioannem Capitaneum Radzieiouien. ex Woſka Caſtell. Sendomirien. filia, conſortem iſte habuit Gen. Pol. Maioris & Marſchalci Opaliński filiam. Andream Palat. Breſtenſem, Cuiavién. Capit. Nacleń. militem per omnem expeditionem cum Stephano Rege, qui obiit Bereſteci 1606. & Venceslaum Caſtell. demum Palatinum Caliſien. de poſito demum Palatinatu Vicecancell. Regni, tum Cancell. Regni & Generalis Maioris Polonia. Magnus hic encomiis celebrandus venit, tum quia iuuentutem plurimis extranearum Regionibus peragratis ornauit, tum quia nullam expeditionem intermiſit, tum quia toto pectore & animo Patriæ, Regi, & Eccleſiæ retulit obſequia, nunquam à Fide Catholica recedendo, licet in familia ſua maxime propinquos ſtimulatores conſpexerit, ex Anna Rozdrażenſka armorum Dolivá reliquit filios Andream, Vladislaum, Ioannem & Raphaelem. Andreas vir literis & virtute ornatus plurimum, oculos Principis & Senatus ad ſe diuerſit, unde ex Abbate Præmetenſi Episcopus Vendenſis, tum Episcopus Camenecen. & Abbas Czeruinienſis. Ioannes in Societate I E S V ſpectatæ virtutis & religioſæ obſeruantia vigil cuſtos. Andreæ Palatini Breſtenſis, Nacleńſis Capitanei fuerunt filij 4. Raphael Palatinus Belzenſis, multarum linguarum peritiſſimus, & prudentia ex literis Orator facundiſſimus, Apollo fuiſſet Lechia, ni Apollini fidem religionemq; obligaiſſet, celebrarunt Panegyrico ipſius laudes Thorunij, & hoc ſufficiet mundo. Ex ſatrapia Viſlicienſi tum Calienſi Caſtellania, Belzenſis Palatinus, magnorum titulorum ob præſtantiam meritorum in Patriam erat proſectò digniſſimus, ſicut ex tractatibus inter Suecos & Regnum Pol. 1635. & aliis negotiis Regni apparet. Obiit 1636. reliquit filios 4. & filiam Theodoram Sbignei Goráyſki Caſtell. Chelmen. conſortem. Andreas 1. filius Palatinus Derpatenſis 1641. ex Anna Samuelis Ducis in Korec ſuſcepit filium Samuelem, nunc altera ſibi conſors relictæ poſt mortem Sieniutæ in Lachowce. Raphael 2. filius, qui habuit filium Sbigneum, obiit 1640. Boguslaus 3. filius, Generalis Maioris Pol. 1642. eius filius Ga-

sp̃ar Vladislaus. 4. filius Andreæ Vladislaus. Andreas 2. filius Capit. Naclensis, Biturigibus in Gallia obiit 1606. Et hos suscepit filios tres Palat. Breſten & Capit. Naclensis ex Anna Rádżiminska de Rádżimin Palatini Podlachia filia, ex altera verò conſorte Ducissa Theodora Sanguszkówna nullos suscepit filios, ex tertia conſorte Sophia de Bnin Opalinska suscepit Ioannem & duos geminos Præclauum & Venceslaum Præpositum Lencicien. Canonicum Crac. Secr. R. M. nunc ex Referendario Regni Episcopum.

Perſztynſcij, denominati fuerunt à Perſtyn arce & annulo vimineo, naribus biſſontis immiſſo.

Obychowſcij, ab Iuan o Prædislai filio Palatini Calisien. originem ſumunt, hic enim acceptis bonis Obychow Obychowski primus appellatus fuit, ut videre licet in Cromer. lib: 16. ubi dicitur: Ioannes Obychouiſ Castell. Sremeniſ, miſſus in Hungariam à Vladislao Iagellone, ad Hermanum patrum puellæ, & adduxit ſponſam Cracouiā ad 16. diem Iulij. Erat Rothmagiſter in bello Grunoualdenſi Obychouiſ.

Broniſcij, tulerunt cognomen ex nomine Broniſ Wieniaui, Fundatore Monaſterij Paraſiſienſis, ceu poſteritas descendens ab illo. Notabat Familiam de Koſcikow, Biellc. fol: 163. Chriſtophorus Broniſ, ex Calisienſi Palat. electionem Sereniſſ. Regis Vladislai IV. ſubſcripſit.

Woyscij de Woſtáwice. Petrum Woyski, Nicolaum & Ioannem, viros militia claros, & Ducibus ſuis Opoliensibus charos referunt Bohemica Hiſtoria.

Stábosi in Crac. Palatinatu, vnum ex illis vná cum duobus ſeruis, quaſi violentiam faceret in Caſimiria ad Cracouiā ciues decolari fecerant, cautum decreto Regis poſtmodum ne Nobiles ſine iudicio Caſtrenſi ſubeāt ſententiam ciuium, ſed pena capitis duorum cum iudice. Quapropter dederunt capita gladio iudices Stábosi. Ráczek, Sieczek, & Szeling. Biellc. fol: 548 ad finem anni 1520.

Mężyk in Crac. Palatinatu, ducunt eandem lineam cum Stábosijs. Origo tamen Mężykorum ex Sileſia, ex quibus ad Ciechanouiā, Derſauiam, Gneuum, & alibi plurima bello conuulſerat in Regno Mężyk Capit. militum, ut Biellc. folio 437. Quocirca ſi ex Stábosijs ſunt, etiam iſti ex Sileſia descenderunt. Ioannem Mężyk Stabostum, qui à bonis Dambrowa iam dictus quoq; fuerat Dambrowski Wieniauitam Capitaneum Podolia, refert poſt alios. Biellc. fol: 338. qui contra Suidrigallum vaſtātem Belzenſem terram miſſus fuerat cum ſex millibus exercitus Polonici, vná cum Duce Maſouia Caſimiro, & victores triumpharunt. Annum ponit Biellc. 1430. Stanislaus Præfectus Sadece. ſtrenuus miles & Rothmagiſter Sigismundi Regis, & Stephani Aulicus, conſors ſua Buczácka armorum Piláwá, reliquit ſolam filiam conſortem Dembiński Præfecti Czorſtinenſis. Sunt etiam in Magno Duc. Lit. Mężyccy Helias, &c. ſed ſi horum armorum ignoro, nam reperitur Mężykorum Familia armorum quoq; Wádwič, quocirca à diuerſis ſcriptoribus quandoq; ſub his, quandoq; ſub illis ſubſcribuntur armis.

- Czermienscij, in Calisiensi Palatinatu, Valentinum eximium militia & strenuum Rothmagistrum, qui annis 12. in Chyouiensi expeditione permanendo, magni roboris & animi commonstrauit exempla. Reliquit non dissimiles filios, Georgius Czermienski electionem Sereniss. Regis Vladislai IV. ex Palat. Bresten. in Lituania subscripsit.
- Długosij, hos ad arma maiores Leszcynsciorum receperunt, sicut eorum notata referunt. Notabant familiam suam de Niedzielsko, viri bello & literis clari, ut Mars & Minerva videretur hospitare in eorum gazys. Ioannes in bello cum Crucigeris sub Iagellone Vladislao Rege magnus triumphator, qui inter captiuos multos Comendorem Brandenburg. Sereniss. Regi adduxit, sicut post alios refert Bielsc. folio 301. Reliquit filios Ioannem Praeceptorem filiorum Regis Casimiri, Canonicus creatus Cracouiensis, legationes plurimas expedit, & Chronica latino sermone conscripsit, nominatus Archiep. Leopold. obiit 1489. Bielsc. fol: 474. in vita ipsius legitur, quod splendorem domus suae disciplina militari & literis illustrauerit. Eius germanus eximius miles, ut de illo refert Bielsc. fol: 426. quod singularis affectus ex digno progressu in bello erga illum Rex fuerat.
- Slenscij, Martinum refert Epitaph. Varſauia. Ciswiccij, in Maiori Pol. Bedlenscij, Nicolaum refert Epitaphium Crac. in arce Scholasticum, & Vicarium Generalem in Spiritualibus, erectorem de cocto lapide scholae in arce, & duorum domorum Canonicalium, vir pius, munificus, eleemosinarius, obiit 1540.
- Wárczymowſcij, Thomas qui in bello cum Turcis felici Anno 1443. triumphum reportauit, & insigne Rothmagistri vexillum in Ecclesia Budzini, ad gratiarum actionem Domino, qui manus docuerat ad praelium appendit. Bielscius post alios Scriptores fol: 373.
- Sczepanowſcij, in Pilznen. districtu, & ad Chęćiny. Ex his qui arma Prus pro gentiliis deferunt, unus in Bedlin haeredem dum in consortem assumpsit ex armis Wieniawá, etiam in nobilitatis suae symbolum arma Wieniawá recepit, postis armis Prus super coronam, ex qua suscepit tres filios, unus illorum haeres in Bedlino alter in Sperſtino, tertius dum in aula Caesarea Maieſt. militarem & aulicum obseruaret, quendam ex aulicis interfecit & redijt ad Sczepanouiam prope, & ibidem mortuus, sepultus in Sczepanom, & extat memoria ipsius in Ecclesia, arma videlicet Wieniawa cum armis desuper Prus primo.
- Zadorſcij in Poſnanien. Palatinatu, qui proprie sunt armorum Zadorá, & bona atq; dispositiones antiquae dominos in Zadorá eos ad haec tempora pronuntiant, sed per quendam abusum loco armorum Zadorá, nunc utuntur armis Wieniawá. Stanislaus Zadorſki expletis legationibus ad Brandenburg. Dynastam, ad Ordines Hungariae, ad Principes Silesiae, & Principem Transſyluaniae, ex Succamerar. Adalberti Principis Cardinalis, Ochmagister Annae Reginae, Pincerna Regni Wiſnen. Bilſcen. Moſinen. Goſcinen. Capit. vir virtutum & pietatis sacrarium, de aliis Zadorſcis vide Zadorá.

Lubieszowscij ad Opocinensem districtum. Prandotam Lubieszouium Ducem Exercituum Nove in Prussia expugnantem meminit post alios Bielsc. fol: 410. circa Annum 1457. Et cessisset expugnatio feliciter, ni fraus obstitisset cuiusdam è nostris, qui post gladio plexus fuit, postea Rex Mariaburgum ipsi commiserat una cum Ioanne Koscielski, ut unus intrata, alter custodiæ curam haberet, & exinde ibi sunt usq; in præsens Capit. & Thesaurar. Bielsc. fol: 416. Puklateccij, in Calissiensis Palatinatu.

Białozorij in M. Duc. Lit. Stanislaus Białozor Notarius Terræ Wilkomir. & Georgius ex Palatinatu Wilnensi electiones Sereniss. Regis Vladislai IV. subscripserunt. Chrystophorus Marschalcus Vpitisensis ex Hedwigi Gedrycowná Palatini Mscistauien. filia suscepit filios Vladislaum, qui ætatis suæ Anno 18. mortem oppetijt. Ioannem, qui in Ordine Predicatorum Cracouiæ habitu Religioso suscepto militiæ Christi nomen dedit, nominatus Casimirus. Georgium, qui post obitum sui parentis in habitu Clericali seruire Christo destinauit. Alexandrum, qui tertio ætatis suæ Anno obiit. Et filiam Sophiam in Ordine S. Benedicti professam.

Iondzielouij in M. Duc. Lit. Alexander Iondziel ex Palatinatu Nowogrodienis, Stricouius de Alberto Iondziel Marschalco Curia M. D. Lit. refert fol: 759.

Narkiewicouij in M. Duc. Lit. de Wondzagolo.

Bognarewicij, Simon Bognarewicz miles in Moschouia, & ad Gedanum sub Sereniss. Rege Stephano, à quo in coronam nobilitatis Polonæ susceptus, consors sua Catharina Kiewlicowná.

Ryło in M. Duc. Lit. Gabriel Ryło Iudex Castrensis, Braclauiensis, ex Wilnensi Palatinatu electionem Sereniss. Vladislai IV. subscripsit.

WIERVSZOWA.

DELINEATIO & ORIGO.

EST Caper coloris nigri ad medium, partem inferiorem & pedes habet variegatos, & referunt colores rubei & albi tabulam Schaccorum, caput tenet rectum, pedem vnum anteriorem eleuatum, campum candidum. Super coronam sunt quinque pennæ Struthij. Originem ponunt Dlugoffus, & post illum Bielscius ex Misnensi Prouincia folio 370. qui ex magna in Principem fidelitate & obsequio Wierusij appellati. In idiomate Sclauonico equidem hoc clare potest ex cognomine deduci, quod scilicet fideles sint, & sciant motum ad obsequia, sed ex Germanico alij cogitent, viros pacifi-

pacificos dixit *Dlugossus*, & de illis in Regno asserunt aliqui, in rebus arduis R. P. fide & constantia probati fuerunt viri in ea domo prudentes, sagaces, strenui, fortes, & rei militaris peritia excellentes; unde apparet quod proclama armorum tale Wierusz in Regno obtinuerunt ex sua in Principem & Patriam obseruantia & fidelitate, & quia lusu bellico cum hoste acri congregando, ceu audax hircus in caprum insultantem ingruerat, arma capri cum Schaccaria tabula retulit in insigne nobilitatis.

F O R T U N A N O T A B I T.

CVM Thraſones clypeos horrida leonum, draconumq; effigie signarent, Lacon quidam muscam paruulam apposuit dicens: *Vana nolo, sed ut muscam ipse videat meam hostis*: Ludouicus verò Borbonius Cardinalis, ut refert *Octavius de Strada*, vanam fugiendo gloriam tabulam ipsam pro symbolo tulit cum lemmate: *Melior fortuna notabit*. Puta, quid in hac tabula exarandum esset. Docuit: *Non ita alienis quam propriis meritis decorandam familiam debere*. Dùm præsentia intueor arma, video quod hic fortuna iam illud quod notare debuerat annotauit, si vigilem, circumspectum, atrum, sanguineum, candidum & pennatum hircum hunc fieri voluit. Expressit enim hæredes & patronos horum Gentiliciorum nunquam aduersam fortunam suscepturos, sed semper permixtam, & lætam & tristem, & minacem & prosperam, hæreditariam fore, nec quando meliorem fortuna potuit dare & promittere aleam, cum natura sua instabilis sit, & semper ambigua ferat. Considerarunt aliqui terram mediam esse inter cælum & infernum, unde contingit mundum esse permixtum bonis & malis, risu & planctu, à cælo bonis & risu, ex inferno malis & planctu, sed quia malitia hominum sustulit è medio bonum, factus est mundus vallis miseriæ & lachrymarum. Obuiavit ergò Wierusij fortuna, & mixtos dies ipsis promisit, & ceu hæreditarios fecit, unde hircus illorum est vestitus auro, Phliasius cultui expositus, est sydus inter sydera, & ducens gregem caprarum, quæ lotæ sunt ex Galaad, ut Canticorum 4. dicitur: *Pellis enim sua similis pantheræ hirci fetorem non fumat*. Quod ne in aduersam labatur fortunam, ipsam toto pectore & animo desiderate non amittere honestatem & virtutem, sed sicut capræ Indicæ appetentissimæ sunt Cinamoni, ad manum enim porrigentis admurmurant, auferentis verò & abigentis ingemiscunt. Ita vos in honesto & virtuoso necesse est fieri, & fortuna inuariabilis erit. Confirmat dictum Cyprian. Epist. 11. *Quando parsimoniam discit, qui opularibus cænis & largis dapibus assuevit, & qui pretiosa veste conspicuus in auro atq; in purpura fulsit, ad plebeium se ac simplicem cultum quando deponit, necesse est ut solebat violentia inuitet*. Ergò peccatoribus imprimate: *Gloria difficili parta labore venit*.

L I N E A F A M I L I Æ W I E R V S Z O W A.

BOkij, tali enim cognomine vocantur in Misnensi Terra.

Einbock, sic enim in Germania nominati fuerunt.

Wierusz, Clementem Wierus Cromerus sub Anno 1442. libro 22. refert Oppi-
di Wieruffow & Castelli Dominum & heredem, quem Zaicz Austrius in ca-
ptiuitatem reduxit oppido & castro igne consumptis, plurimi Wierusij in Za-
torensi & Osuiecimensi districtu fuerant & ad Wratislauiam, & in Maiori
Polonia in Palat. Posnania, Monasterium Wierusij fundarunt Eremitarum,
in bello Grunoualdensi Rothmagister. Wierusz Bieniasius legitur. Bielscius
folio 297. 370.

Goreccij in Posnaniensi Palatinatu, viri literis & militaribus trophæis clari.
Matthias Vexillifer Posnaniensis, & Notarius Campestris Regni, vir ut sa-
go ita toga clarus, quales desiderat omnis Patria. Reliquit prolem quam vir-
tus sua meruerat à Domino. Alexander ex eodem Palatinatu, electionem
Sereniss. Regis Vladislai IV. subscripsit.

Michałowscij in Calisiensi Palatinatu. Palladis dignitate Martem sibi felicio-
rem effecerunt.

W I Z E M B E R K.

DELINEATIO & O R I G O.

Sunt duo campi intra scu-
tum, in supremo est me-
dius leo erectus, elatis pe-
dibus, hianti ore, linguā ex-
tam porrigens, cauda elata,
in demisso campo duo capita
humana versis in se vultibus.
Super coronam idem leo intra
duo cornua resonantia seu tu-
bas. Ex Germania in Regnum
illata, quod etiam sequentia ar-
ma commonstrant, nam iuxta
leonem à latere ponuntur cor-
nua ceruina tria, sub leone po-
nuntur rupes altæ & mustella
ascēdens per campum in ver-
ticem saxosi montis, sub corni-
bus verò ponitur media aqui-

la cum octo campis in lineam diametralem dispositis.

A V X I L I V M D I V I N V M.

Rectores & fulcra Reipub. sine quibus laudabilis & firma Respub. nulla vnquam fuit vel erit, ad primum librum Polyticorum Lipsij in Notis habeo: *Prudentiam & virtutem*. Alta tetigit sed non prima nec summa, si enim omnis sapientia hominis *ut instituit Eustantius* in hoc vno est, ut Deum cognoscamus & colamus, profecto nec quid stabile atque durabile sine Deo erit. Potissimum primumque fulcrum est auxilium Dei, sicut ipse quoque Deus Rector est omnium. Cognouit idem Domitianus licet suo gentilitatis more, dum ipsi Ioui custodi & conseruatori templum ingens (ceu primo Deorum & non alteri) seque in sinu Dei sacrauit, quod ipsum in seditione Vitelliana à furore hostium conseruauerit. *Suetonius in Domitiano*. Iuuat S. Paulini ad Cytherium.

*Beatus es nunc mente pauper: sed spei
Diues, qua gaudent pauperes,
Qui defraudati lubricis mundi bonis
Celi fruuntur gaudiis.*

Arma Wizemberkorum cuiusdam auxilij præcellentis Diuini symbola manent, exprimuntque fulcra Reipub. & familiarum non fuisse nec esse præter auxilium Diuinum, ut eò infatigabile sit verbum scriptum Regis Sereniss. Stephani ad Gedanum extantis post victoriam: *Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo gloria*. Quametsi & ingenium mortale adeò subtile sit, ut præconcipiat ex paruis in bello, hostis insidias, fraudes, media & victorias, non tamen potest ad mentem solutam pertransire. Vnde *Hermes Diuinus*: Omnis materia subtilior est aër, sed aëre subtilior anima, hac subtilior mens, mente ipse Deus. Ille enim omnia mouet immobilis, omnia quatit inconcussus.

L I N E A W I Z E M B E R K O R V M.

Ioannes Wizemberk, cum virentem gratiam & fauorem obtinuisset à Ferdinando Imperatore, etiam à Serenissimis Regibus Polonia Sigismundo III. & Vladislao IV. non inferiorem amplexus est, cum enim nobilitatem virtute partam in dies magis ac magis exornaret, atque fidelitatis merita sepius palam probaret à Sigismundo III. Sereniss. Rege Olborias Olkufenses in administrationem assumpsit, & à Sereniss. Vladislao IV. Præfectus Zupparum Wielicensium constitutus fuit, ceteras verò virtutes ad vitam rectè Christianèq. ducendam, & generosam mentem spectare videntur, non dissimulatè obseruat.

W Ł O S Z E K.

DELINEATIO & ORIGO.

DVo gladij more antiquo formati de-
cussatim positi sursum cuspidinibus,
in angulis omnibus sunt rosæ singu-
læ candidæ in campo sanguineo. Reperiun-
tur in Regno ab Anno 1015. Cum Marcellus
à sede Romana missus in Episcopum Crusui-
ciensem, qui modò Vladislauiensis vocatur
in Regno comparuit. Włoszek fortè ideò
denominatur, quod Antistes prænominatus
natione fuerit Italus, Pontifex Summus tunc
erat iuxta Belarminum Benedictus VIII.

iuxta Chronologiam Romanam Benedictus VII. quare corrigendus Dlugof-
sius, qui Ioannem 21. posuit, cum post Benedictum succedebat tunc Ioan-
nes numero XIX.

SECVRITAS PACIS.

PAx præstolatur ab omni animato, nullum igitur animal quod securita-
tem suam non desideret, homines studio & ratione, ut potè quod arte
& ratione uiuit, securitati pacis obuiat, animalia verò sensibilia naturali
propensione euitant mala, & securitati suæ remedia obseruant. Ælianus
de Animal. lib: I. cap: 41. de Melanuri pisce refert: *quod dum placidum &
quietum est mare, ad imam maris sedem in petris aut alijs quiescunt, tegumentoq;
protegentur quocunq; corpus occultari potest; contra cum aduersa tempestas est
& pisces alij in altum ex fluctuum impetu descendunt, hi tunc fiducia implentur
simul & ad littus appropinquant, & ad petras adnatant, prænoscent enim natu-
ra dictante, quo die nocteue cum ferocitas maris & immanitas efferuescit, tunc à
piscatoribus non adiri mare.* Arma præsentia nobilium Włoszek, symbolum
sunt quoddam securitatis pacis, Rosæ enim pacem gladiorum denotant, gla-
dij securitatem Rosarum insinuant. Profectò animum Herculis, fortitudi-
nemque magni ac vigilantis Ducis expresserunt, qui tempore belli pacem, &
tempore pacis ipsam securitatem ciuium & Regni meditantur. Hoc enim de
illis Horatius Oda X. lib: II. carm. affirmabat.

*Sperat infestis, metuit secundis
Alteram sortem, benè præparatum
Pectus.*

Hostilis

Hostilis autem animus licet è paruo initia sumit, magna tamen ad finem defudat, quapropter in securitate pacis, etiam paruus hostis non contemnendus venit: nam sæpè sæpius inertia & desidia magnum constituit hostem. Est in Pado flumio piscis Attilus dictus, qui inertia pinguescit ad mille quandoq; libras, hic captus catenato hamo iugis boum extrahitur, hic tamen tantæ molis piscis, à clupea adeò minimo, qui venam ipsius in faucibus mira cupidine appetit, morsu exanimatur. *Plinius lib: 9. vnde dicitur prouerbio: Et piscis umbram habet. Et, Sæpè aquilam ad penas vel scarabaus agit. Quare Pausanias in Arcadicis ait: Vilioribus & abiectioribus plerunq; rebus vim eam Deus indidit, ut ea superent quæ maximè essent inter homines existimationis.* Optimè contra eiusmodi viros securitatem nimium pollicentes sibi ex fortitudine corporis dicebat in theatro quidam Mimus contra Maximinum referente Capitolino.

*Qui ab uno non potest occidi, à multis occiditur.
Elephas grandis est, & occiditur.
Leo fortis est & occiditur,
Tigris fortis est & occiditur.
Cauere multos, si singulos non times.*

LINEA ARMORVM WŁOSZEK.

Marcellus Italus Episcop. Crusuiciensis tunc, modò Vladislauiensis à Benedi-
cto Summo Pontifice post Mauritium ad petitionem Regis Præsul designatus
Anno 1015. Rexit Ecclesiam annis 18. Sub hoc Episcopo Archiep. Gnesnē. à
nobilitate vniuersa primus post Regem Princeps designatus fuit, eiq; ius omne
gubernandi Rempub. Senatū & Comitia conuocandi, rationes iudiciorum &
subselliorum tempore Interregni, media pacis conseruanda ordinandi, Regem
renunciandi, inaugurandi, creandi, & coronandi dederunt. Eo iure alij quoq;
Episcopi, Senatores creati fuerunt, quocirca inaugurationi Miecislai secundi
filij Boleslai Chrobri in Basilica Posnaniensi, cum alijs proceribus Regni 1025.
interfuerunt, Hyppolitus Archiep. Gnesnensis, assistentibus Gomphone Archie-
piscop Crac. Paulino Posnaniensi, Marcello Crusuiciensi, Clemente Wratista-
uiensi, Albino Plocensi Pontificibus. Stanislaus Włofsek Thesaurar. Curiae,
Aulicus Reginae Sereniss. Bonæ. Paprocius in 2. Opere refert, quendam
fuisse Thesaurarium M. Duc. Lit.

WVKRY alias VCHRY, Chabe, Edi le.

D E L I N E A T I O.

TRes extant fluuij, in quorum vertice Luna, demissis vna sublati alia cornibus, quasi mutuo se spectans intuitu, in medio autem Lunarum crux visitur media, hæc omnia in rubeo poni debent campo, fluuij autem Lunæ & crux media aurei sunt coloris; eò quod horum antecessor armorum, aureum suâ fortitudine fugasset, & suæ subiecisset ditioni imperium, (*de quo infra*) super galeam antiquitus Ducalis ponebatur Mithra, nunc verò quinque pennæ in vsu sunt Struthionis, coloris

aurei & albi, ita tamen vt ex his tres aurei, duæ albi statuatur coloris, & procedant ex Regia corona aut ducali Mithra.

O R I G O.

IPsa horum denominatio declarat armorum, quod sint quondam ex nobilissimo Hungariæ Regno, in Regnum allata Poloniæ: quando autem & quam habeant originem, veteres Hungariæ Historici antiquissimum Ruthenicum idioma, & quoddam vetustissimum Poloniæ problema Historiarum Cracouiæ impressum, Anno à partu salutis 1534. apud Florianum Vnglerum (ex quibus hæc legimus omnia) sic nos edocuit: Postquam exiuiissent ex Scythia Iuhri siue Wuhri aliquo tempore, oppressis ac debellatis Gotthis, vbi nunc Scythæ manent Zawolscij, in eadem suæ ditioni subiecta manserunt regione; dùm tandem rescuiissent à venatoribus (qui ceruum insequentes casu inciderunt fortuito in Iuhros) de fertilissima Pannoniæ Prouincia, seu potius Regno amplissimo, electo Duce Atillâ (*illis Edele dicitur*) transmeatoq; triplici fluuio Don, Wolga, & Boristhene, Pannoniæ Regnum prostratis ac debellatis Sclauis occuparunt: quo occupato, hoc sui imperij pro insigni acceperunt, quod visitur stemma. Hoc enim & eorum Dux Atilla exceptis Lunis, quibus antea morem imitatus Scytharum, ex quibus ipse quoque Dux primarius erat, antea utebatur etiam qui tandem relicto filio Chabe appropinquatus correptus obiit improviso: post cuius obitum Chabe legitime Patri successit in Regnum; tandem discordia Hunnorum à Rege Gepidico & alijs, quos subiugauerat Atilla, Chabe pulsus imperio in Gotiam secessit, eodem sempe.

semper vtens insigni. Quod autem in medio duarum Lunarum crux ponatur media, Ratio, quia Atilla mediam ferè subiugauerat Christianitatem. Sed ad Chabe redeo, qui multis relictis filiis, sui tamen successorem legitimum maximum natu filium habuit nomine Kulsid. Huic nepos Atillæ nomine Mokosiey successit in Regnum, cuius tandem proles amplissimè edita ab illo luci, in Gotia ad tempus Constantini Imperatoris & Papæ Zachariæ permanens, dùm voluisset in Pannoniam redire, tandem suorum moti discordia in montes secessit Iazygas, ex quibus minor natu Mokosiey selectis aliquot luhrorum millibus, à suis diuulsus Russiam visitauit, Cremenecumque cepit tandem Regi conciliatus Boleslao Audaci, tale obtinuit Priuilegium Ruthenico idiomate scriptum: *Et quoniam D. Mokosiey liberè se nobis submitit cum castro Cremenecensi, ideò nos, &c. Et exindie posteri ipsius Mokosiey denomi- ti fuerunt.*

IN CRUCE SALVS.

AD verba Apostoli Domini Andreæ suspirando, dicere Christianum conuenit: *In cruce salus.* Cùm enim ille conspecta sua cruce ignito pectore insonuerit: *Salue Crux sancta diu desulcrata, & iam concupiscenti animo præparata, suscipe discipulum eius, qui pependit in te Magister meus.* Quis tam tepidus erit, qui non se vidisse salutem in cruce sua hæsitauerit? Si Antiochus Soter decertaturus cum Galatis posito certo pantagrammato in vexillis & signis militaribus admirabilem victoriam reportauit, *vt Cælius lib: 7. cap: 24.* Si Constantinus in signo salutis vicit, quis igitur crucem Sanctam non salutem affirmabit? D. Ambrosius serm: 43. ausus est dicere & salutari- ter: *Nonne cùm adhuc gentilis esses, solebas signa perquirere, & quæ signa quibus rebus essent prospera magna inquisitione colligere? iam nunc nolo erres numero: scito, quia in vno signo Christi omnium rerum est tuta prosperitas.* Et si liceret vti ad hæc prophanis, adducerem Alcibiadem, de quo *Athen: lib: 12.* Cùm Alcibiades exercitui præesset, etiam pulcher esse curauit, itaq; scutum ex auro & ebore confecit, & in eo pro insigni cupidinem, qui vlnis fulmen amplecteretur inscripsit: *Profectò in Cruce Saluator amplexus est omnia fulmina ne ferirent hominem, nec quicquam sit quod mortalem laceffet.* Vnde Cruci subscribere iam cuique licebit: *In Cruce salus.* Arma præsentia mediam crucem vt video duæ lunæ contegunt & amplectuntur, quas desuper pennæ ferrum deglutientis Struthij, ab immo flumina protegunt. Securè igitur stans sub hac cruce legere poterit: *Ad Crucem salus.* Dicebat Perseus Sat: 2.

De loue quid sentis? estne vt præponere cures.

Hunc cuiquam? Ego dicam! Omnes dij gentium demonia, solus qui pependit in Cruce est nostra salus cum Patre & Spiritu S. Deus, cuius inexhausto reuiuiscit semper in Anno, quicquid terra creat, gignit mare, parturit ether.

LINEA FAMILIÆ ARMORVM VCHRY.

Mokosiey, is cui primò superius dictum collatum priuilegium, Ethnicus adhuc ex Zywoktówná, magni illius Generalis exercitus Lithuaniae Ducis filia, Wanko Mokosieiuicium suscepit, qui primus ex hac Familia initiatus sacro baptismatis fonte rigidissimus suæ religionis (Græcorum enim amplexus ritus) extitit defensor & propagator idem summus Volhyniæ Praefectus, feuduarius Cremenecen. acerrimus suo tempore Scytharum domitor, huic Wanko Mokosieiuicio Giedrocianká nomine Oluchna nupsit ex illa Illustrissima Giedrociorum Familia, quæ nunc quoque in Lithuania reperitur adhuc, ex qua reliquit filios sex, quorum unus Stanko suæ Praefectus legionis ad Kiouiam strenuè cum Tartarico dimicando hoste obiit in acie. Alius Petrus auratus miles nuncupatus in feudum successit Cremeneci, iurisdictionem iuridicam in proprio pago Storek, qui in districtu situs est Cremenecen. constituit, hoc clarissime patet tum ex libris Metricis, tum ex iisdem libris Castelli Storycen. qui sunt in Archiuo Ducum in Zbáráz. Petrus Mokosieiuic ex Kierdeiuwná posuit Haurilio & Michaele filijs, qui cum acerrimi hostium oppugnatores extitissent, unus illorum Michael in acie ad Warnam cum Crucigeris fortiter obiit. Haurilius verò dum Feuduario extitisset Cremenecen. ex Bobouitanka Koziradzka filios quatuor luci edidit, qui varia inter se diuidentes bona, variè à tractibus suarum appellati opum (ut patebit infra) hic Haurilius dum suæ religionis extitisset zelosissimus Dynasta, in arce Cremenecen. fundauerat Ecclesiam ritus Græci, cuius iam nec vestigia extant, excepto calice stanneo & operculis ad eum pertinentibus, Roxolanti dicuntur Wozduchi, hæc iacent in Archiuo inter libros Castrenses & Terrestres in eadem arce Cremenecen. obiit tandem filiis relictis 4. ut superius dixi, quorum natu maior Denisius in gratiam Reipub. alijs consentiētibus fratribus feudo abrenunciato Cremenecen. primus Capit. Cremenecen. creatus est à Casimiro, à quo etiam primo Denisko Mokosieiuic nuncupatus, & priuilegijs multis dignatus, ex quibus quædam pro pascendo equorum grege, ut in priuilegio uisitur Woronoie Stádo, quod usq; à Czartoria Buskum versus pasci concedebatur, imò ipsis demandabatur hæc Prouincia Regis Boiaronibus, quædam pro non seruandis in suis ditionibus Polacis, quædam pro ædificandis in castro Cremenecen. palatijs: refero sensum. Concedimus & in æuiternam memoriam habere volumus ampla ædificia duo in Castro nostro Ducali Cremenecen. Deniskouio, Mokosieio, & filijs, & nepotibus illius, &c. Hic reliquit ex Dziusiánká Castellani Chelm. filia Wanko Deniskowicz, Mokosieiuicz Capitaneum Cremenecen. qui ex Swiszcowska reliquit Petrum & filios sex: Petrus Mokosiey Denisko Capit. Cremenecen. reliquit filios duos ex Patrikiuwná Simonem & Petrum Simon Capit. Cremenecen. ad tempus Regina Bonæ mansit in suo Cremenecensi Capitaneatu, tandem per commutationem secessit migrando seu ius suum transf-

portauit

portando in Ozochowce æuiterne sibi seruiencia bona, Petro uerò nupsit Sobocka, ex qua reliquit Simonem Capitaneum Zytomirien. & Petrum acerrimum Valachicum expugnatorem. Simon ex Falczewska reliquit Petrum, qui in Hungaria à pueris inter suos educatus Mokosios, qui adhuc tum extabant in Hungaria, tandem remeando in Patriam nullo postero potitus ex Charlenska tandem eius bona in Alexandrum Hrehorij filium deuoluta. Hrehorius Mokosiej Denisko, ludex Terrarum Cremenecensium ex Horainowna natus, ipse Petri huius acerrimi Valachici expuglatoris filius, dum hic uita functo Patre annorum indiscretus esset, Simonis Capitanei Zytomiriensis tutela potitus, tandem ad discretionem perueniens annorum cum patruo suo eodem Capit. Zytomiriensi exdiuidens bona, ex Ryczycka filio relicto Alexandro uiuis vigere desijt, dum antea Wach Magister propriæ cohortis & acerrimus patriæ extitisset defensor. Alexander Mokosiej Denisko Patris & Patris nactus hereditatem, in iuuenili etate nomen militiae maiorum more, sub Bussa & Orinino consecrauit, nunc in utroq; proscanio, toga, sagoq; bene notus uir, in suo Palatinatu magnæ expectationis multorum magnatum fultus amicitia, summa erga omnes utitur comitate, quæ sibi non mediocrem omnium amorem & ingentem conciliat beneuolentiam. Idem Alexander ex Lassocianka lucu edidit filios tres, Samuelem qui optime honestissimis instructus literis bonæ spei cum immodico ominantium voto, extat adolescens. Græcorum addictus religioni: Petrum & Ianusium; De priuilegijs & bonis priuilegiatis quæ huic seruiunt familiæ, multa possent dici; plurima etenim huic seruiencia domui Priuilegia, à multis & magnis, tum Regni Poloniae, tum magni Ducatus Lithuaniae Monarchis collata, partim in Archiuo illorum partim in Metricis Regni Poloniae reperiuntur passim, sed & chartæ seruiendo, & tempori uano applaudendo, aliquot commemoratis reliquum remitto ad metricam publicam: Est itaq; primum priuilegium Feudi Cremenecen. collatio Ozohowce, & aduitalitas in Zbaraz, & summa aliquot Centenarum Marcarum, supra bona Zbaraz, Czartoria, Paniowce, Hrycow, Zloczowka, Lachowce, Zemelince, Matwieiowce, Borsczowka, Iuskowce, Bereh, Andruhá, Korostowa, Rydomit, Zahorce, Dworzec, Koblin, Wirzbá, Iserna, Szybená, Nowosiolki, Malom, Ochmatowska, Pasewa, Toloczow, Vstie, Bielki, Kokorow, Wielehory, Koleśniki, Czarnaluka, Tátarynowce, & alia ferè quam plurima quæ etiam extant in Magno Ducatu Lithuaniae non commemoro, hæc enim minus pertinentia, ad rem nostram fore existimaui; de contracta autem cum plurimis consanguinitate dicendum esset aliquid, nisi me otium auelleret, tamen aliqua meminisse iuuabit, quæ ex sola stirpe familiæ Deniscianæ prouenit, itaq; cum Zamoscijs, Vchrowieccijs, Boremscijs, Ducibus quos Deniskowná genuit, & multa in vim dotis bona in hanc asportauit familiam, tum cum Hoiscijs, Haurilij enim Castellani Kijouiensis mater extitit Deniskowná, tractum Rydomlicium, in vim dotis huic dicauit familiæ, tum cum Kuniojscijs, Malinscijs, Piasecen-

scijs, quorum dum extitisset mater Deniskowná Ioskouicium & Tatarinouicium tractus, filijs suis dedit successioni, tum cum Principibus Rozynscijs, Patrikiegijs, Huleuicijs, Bobouitijs, Rostocijs, & alijs quàm plurimis, qui omnes ex hac familia multis hucusq; abundant bonis.

Makosiej Bakowieccij, semper in Repub. clarimeritis, gestis, & bono nomine, Officiales Terrestris non deerant in hac Familia, ex quibus nunc quoq; Iosephus Mokosiej Bákowiecki Episcop. Vladimirien. & Berestensis ritus Graci.

Goráyscij eiusdem etiam sunt Familia, sed ab alio procedunt Atilla postero, eodem exceptis lunis utuntur insigni Mokosiej Szybienscij semper clari erga Rempub. meritis, in sago togaq; optimè versati Reipub. ciues Mokosiejowie Nowosielscij, hi iam non extant, decessit enim eorum vigere familia.

W E I H E R.

DELINEATIO & ORIGO.

EST scutum militare intra cuius medium ponuntur campi quatuor per rectam lineam, supremus & infimus campus coloris caelestini, medius autem campus diuisus primus habet vncos sex, tres supra, tres infra, qui quidem vnci ferrei ad inuicem concatenantur quasi catenæ, in campo sanguineo, inferior verò campus sub vncis, cōtinet tres rosas rubeas in campo candido. Super coronam sunt tres pennæ struthij. Ipsa verò denominatio armorum & dicti Nobilis ab eisdem demonstrant, inducta in Regnum ex

Germania in Prussiam & Poloniam fuisse, quorum originem non aliam quàm odorem patriæ fuisse rosæ demonstrant, fortitudinem verò speciosam vnci ferrei commendant. Quorum ita concatenatus erat amor erga patriam & Regnum, vt nec morte acerba dissolui posset.

SPECVLVM VITÆ NOBILIS.

DAmbrosius inter plurima naturæ secreta in Hexameron exposita notitiæ hominum, asseruit rosam esse humanæ vitæ speculum; sicut enim elegantia rosæ vallata est spinis & puncturis, ita elegantia vitæ nostræ est quibusdam solitudinibus obsepta, & hilaritati semper est tristitiæ adiun-

adiuncta. *Hinc Catallus*: Venerem quæ hilaritatis iucunditatisq; præcipuus author habetur, spinosas ait in pectore curas serere. Arma præsentia non spinis sed vncibus ferreis acutis septa, quæ vel nauibus retinendis, vel antiquitus ad cataphractos deiiciendos ex equis hostibus seruiebant, non speculum vitæ humanæ nominabo, sed speculum vitæ nobilis. Quibus gladij vnci lanceæ non ad offendendum sed ad defendendum sunt prompti: nam etiam rosæ primitus spinis caruisse tradit Basilus, sed postea pulchritudini floris additi aculei, vt quod ex voluptate oblectamentum percipitur propinquo inde exulceratione quæ ex recordatione delicti emergit, statim amittamus. Quo plus instruitur vita nobilis vt principalis sub lunari orbi hominum dignitas & progenies, quam cætera plebs mortalium. Vitæ igitur nobilis speculum est gentilicium præsens. Alexander ab Alexandro *lib. 5. cap. 8.* Colores distinguendo ad honorem refert Circensium pro anni temporibus factiones erant. Viridem colorem Veri dicare, æstati roseum, hyemi venetum, album autumno. Sicut igitur illi præstantiori parti anni deuouerant colorem roseum, ita nos ex rosis & vncis ferreis speculum vitæ hominis nobilis meritò colligimus. Illi etenim bonum, honestum, vtile & perpetuum Patriæ prouident, conseruant, tuentur. Et meritò armorum præsentium patroni & hæredes speculum quoddam vitæ nobilis vocabuntur, dum eos probos, virtuosos milites, Centuriones, Tribunos, & Senatores Regni considero. Nec aliquis erit qui id de Illustriss. & Generosis Weiherijs negauerit.

LINEA ARMORVM WEIHER.

Antiquitatem Weiherorum & excellentiam Culmensis Palatinatus & Monasterium Oliuæ referet, ex historijs hoc colligo. Ernestus Weiher cuius dexterritas in bellicis actibus toti Europæ vt Stricouius dicit folio 790. innotuit. Eius filius Martinus in castris celsus Rothmagister ad Zamotocie occisus. ibidem Stricouius. Bielscius folio 610. in bello cum Erico Suecorum Rege meminit Tribuni militum Weiher, qui Christophorum D. Melkelburg coadiutorem Archiepiscopatus Rigensem, dum à Rege descivit ad Ericum, in captiuitatem recepit, & Polon. Regi remisit. Ioannes Weiher Palatinus Culmensis, Puczensis, Czluchouiensis, Radzinenfis, &c. Sobouicensis Præfectus, expediuit militiam tota vita, Legationes ad Sudermaniæ Ducem Carolum fecit, pugnavit contra Michaellem Transiluanum, contra Moschum, Suecos. Quem idcirco Ciuem pace sanctissimum, Legatum ad exteros prudentissimum, militem in bello expertissimum, Macenatem omnibus singularem, Amplissimum in Curia Senatorem dixerunt. Eius filius Nicolaus Radzinenfis Capitaneus. Melchior Weiher Palatinus Culmensis, Capitaneus Valecensis, cum Nicolao Capitano Radzinenfi, electionem Serenissimi Regis Vladislai IV. ex Culmensi Palatinatu subscripserunt.

Z A B A W A.

DELINEATIO & ORIGO.

EST tabula Schaccorum in medio militaris scuti ad lineam perpendiculararem, media autem pars scuti coloris cælestini, distinguuntur tabulæ colore rubeo & candido. Super coronam quinque pennæ Struthij. Acquisita in Regno, dum scilicet Sylefia & Morauia ad Regnum Pol, spectarent, & concordantur hoc modo scriptores, qui hæc arma in Regno acquisita, alij illata ex Sylefia asseruerunt. Lusum verò bellicum exprimit hæc tabula, vnde duobus campis distinguitur,

& sanguine. Antiquitatem ponunt circa Annum 1092. in Regno, cum armis Szachownicâ vnum erant, sed diuisio facta, quod vnus Ducum militiæ cle armis Schaki retinuerit exercitum aduersum, donec Dux suus cum milite accelleraret. Hinc Zabáwá nomenclatura armorum, & diuersa à Schaccorum armis originem habuere, vnde si in Regno sunt Anno 1092. in Sylefia antiquius manent, post annum scilicet 1000. vt in Linea patebit.

LVDVS TRIUMPHALIS.

ROmani tanti ponebant ludos, vt etiam dijs singulis singulos assignarent venationes & munera dicati erant Saturno, Scenici Libero, Circenses Neptuno, alijque alijs dabantur, quos ad placanda numina vnâ cum sacrificijs cumque cantu & tibia celebrabant, quos etiam vrgente bellorum tumultu prætermittere duxerunt nefas, *Alexandr. ab Alex. lib. 6.* Eiusmodi ludos ipsis triumphales dicere potero: Sed propriè triumphalem ludum non vocitabo nisi militarem. Hoc namque illi ordine procedunt ad triumphum militarem & ludum, ad Tribunatum nemo poterat admitti, nisi prius alam duxisset, neque alam potuit ducere, nisi cohorti præfuisset, *Alexander. ab Alex. ibidem cap: 19.* Quocirca ceu futuris triumphatoribus talia munera militibus assignata fuerant. *Idem ait cap: 6.* Togas & sagula, araq; & dona multiplicia singulis militibus pro meritis ab Imperatore elargiebantur, in quo id seruatum est, vt quod pediti, duplex centurioni, triplex equitodaretur vnâ cum stipendio militari & frumento duplici: Tribunis verò multo magis; & alia plura ibidem donaria triumphator triumphatoris, pro ludis bellicis & Castrensibus militibus donabat. Verè hic ludus militaris & triumphalis

phalis, & à multis collaudandus erat. Arma hæc nobilitatis Zabáwá dicta, & nomine & re ludus est, sed non qui vituperio arceretur, sed qui multorum votis, coronis, & præmijs insigniri dignus fuit. Hinc scutum triumphatoris hostili sanguine depictum, & cælo fauente, ad leones, dracones, fulmina exaranda, aptum esse cernitur. Hoc expresse runt Visimiri, Vislai, Piasceccij, aliquiue Zabauitarum virtutum & fortitudinis strenui æmulatores: Sed quod plurimum adornat præsentia nobilium arma est, quia nedum ludum Martis pro Regibus, Senatu & Patria, quo hæc proteguntur & ampliantur in se re-præsentarunt, verum magnæ quoque præeminentie viros, quibus decertare cum hoste inuisibili & dæmonio meridiano lusus fuerat. Eò enim prosternebant Lucinam, Orcum & Tartara. Hoc fecit Martinus Archiep. Gnesneñ. hoc tentauit Vislimirus Episcopus Crac. hoc Vislaus Episcopus Vladislauensis, vnde de illo R. D. Canonicus Vladislauieñ. Domalewicz reliquit:

Vislai virtus cælo caput intulit, astrum

Sydereas inter docta nitere faces.

Dextera supplicibus prompto quæ fauit agenís

Munere, dat tanto munera digna viro.

LINEA ARMORVM ZABAWA.

ZAbáwá miles strenuus ex armis Schaccorum, cui primum ob dexteritatem fortitudinis cum inualecente hoste collata talia arma in Regno Pol. dum vnum fuerat cum Silesia extiterunt. Fundata etiam villa Zabáwá à Vislai Episcop. Crac. consanguineis, & D. Zabawa dicuntur. Vislimirus armorum Zabáwá magnus splendor, quem ob eximiam virtutem in bello & castris parentem aliqui existimant Zabauitarum fuisse, vixit circa Annum 1000. Vislaus filius Vislimiri, de quo sit mentio in priuilegijs Archiep. Gnesneñ. Martini, & in priuilegijs Monasterij Calui montis, cui contulerat bona certa, & scribitur nobilis armorum Zabáwá, de quo & Dlugossus. Martinus Archiep. Gnesnensis filius Vislai, de hoc ira Dlugossus sub Anno 1092. Martinus post Petrum Archiep. Gnesnensem, nobilis genere & religione insignis per electionem Canonicam suffectus ab Urbano II. Vladislao Duce & Monarcha Regni instante, prouisus est. Rexit Ecclesiam annis 26. Gnesna sepultus 1118. Hic dum consecraret Ecclesiam Spicimiriensem, à Pomeranijs inuasus se se intra latibula superiora templi latitauit, & pro eo Archidiaconus in captiuitatem eorum deuenit, sed oratione Martini ita lacessiti Pomeranij, ut captum Archidiaconum cum precibus & muneribus remisissent, vnde Ianicius.

Pomeranorum nisi se subduceret iræ,

Hic caderet sæua captus ab hoste manu.

Pæna malos diuina viros tamen inde secuta est,

Fortia pro iustis nam gerit arma Deus.

Vislimirus aliàs Vislaus Episcop. Crac. electus, vt notat Kantscius in Cata-

logo Archiep. & Episcop. Crac. 1229. de illo Dlugoffus sub Anno 1231. Bielle, fol. 164. *Vislaus consecratur in Episc. Crac. per Vincentium Archiep. Gnesnensem. sublato dissidio quod inter eum & filium Clementis M. Andream de natione Grifforum. Gregorius enim Papa IX. eidem Andreae Romae praesenti iure suo de Crac. Episcopatu prouiderat: Henrico tamen Vratislauiensi. & Crac. Duce interpositionem faciente, electio Vislai confirmatur prouisione Andreae cassata, hic controuersias sopiuit à Bukowno datis 60. marcis argenti & sex bobus. In villa sua hereditaria Koscielce Ecclesiam ex lapide erexit, quam Bogus Pulkosius Arrianus profanauerat, illius ceteros actus ex Historicis collegit Kantscius, videndo quod in syluis Radlouiensibus suis de sanguine villas fundare Zabawam & Drochezany concesserit, post conflagram Cathedralem Ecclesiam successit Prandota. Rexit annis 12. obiit 1242. quod in multum creuerat damnum dicens:*

*Præstita Vislimirum sedi bona loquuntur,
Et studium in Patriam non sine teste suam.
Ast amor in fratres nimius premit: & male templi,
Prædia cognatis plura locata suis.
Quo infelix penetras atque improbe sanguis,
Et vix à lacris respiciende viris.*

Vislaus Episcop. Vladislauiens. ex Præposito Plocen. Canonico Vladislauensi consecratus à Iacobo Swinká Archiep. Gnesnensi in Monasterio Strzelonensi Ord. Præmonstrat. 1284. nobilis de arm. Zabawa, qui nobilitatem quam virtus parauit maiorum cumulatissimis laudibus & meritis non modo conseruauit, sed amplissimis virtutum propriarum meritis decorauit. Concesserat Archiep. Mart. IV. consecrationem ob ingentia bella in Italia & Gallia, quæ periculum faciebant transeunti. Monasterium quod prius fuerat fundatum in villa Hospitali è regione ciuitatis Vladislauensis, & post translatum fuerat Byschouiam, ibi durauit annis 70. tertio in villam Smiesse quæ nunc Koronowia dicitur, in locum cultiorem & utiliorem transtulit. Vnde in illius laudem author scripti Vladislau. Episcop. reliquit.

*Felici quando Koronowia laude virescet,
Crescet in auctoris pulchra corona caput.*

Wlodkoui in Cracouiensi Palatinatu, quorum DD. Wlodek est memoria in Ecclesia S. Adalberti Koscielcensi reperiuntur. Sed demum abducti vitijs, ab Ecclesia S. Catholica Romana recesserunt plurimi. Difficile est ex historijs nunc scire quis Wlodek utitur his armis, ex quo alij utantur armis Sulima, alij armis Prawdzic, alij armis Zadora.

Dambrowscij in Lecicensi Palatinatu.

Wechadlowscij in Sendomiriensi Palatinatu.

Koczywscij in Maiori Polonia.

Piasceccij in Podolia, Ioannes una cum Wisniowieccio Duce Constantinopol. crudeliter super uncum affixi fuerant. Piasceccius cito mortuus, Dux ad diem tertiam

Zadorá alias Płomienczyk.

315

tertiam duravit Machometum maledicendo, quapropter à Turca sagitta transfixus celerius obiit. Bielscius fol. 614. Piaſceccij germanus vir bello clarus,

Familia virentis fama odorem reliquit cum prole. 1578.

Koscieleccij à bonis Koscielec, quæ bona patria erant Vislai Episcopi Cracouien.

ZADORA alias PŁOMIENCZYK.

DELINEATIO & ORIGO.

EST Caput leoninum griseum hirsutum, quinq; flammis ignitatis ore hianti efflans, in campo ceruleo. Super coronam eadem arma. Originem ipsa forma edocet, virum in flamas ignium corde leonino irruentem, ubi aperta mors nedum periculū imminebat. Nomen Viri Zadora in Britannia Galliæ residens. Quorum vnus in Regnum Poloniae sub Kriouustio Rege bellis clarissimo toti Europæ circa annum 1000. venerat, motus magnitudine victoriarum inuicti Regis.

GLORIA DOMVS.

Antiquis aspectus leonis famosus quidem erat, si in somnis apparuisset, sed inglorius. *dicit Alex.*

ab Alex. cap. 13. lib. 5. Sed non fuit maioris ingloriæ quàm cum asinus videbatur occidere leonem, quo somnio mors Alexandri Magni prænunciata fuerat. *ut idem dicebat.* Sed noster Leo Zadororum Familia flammis & ignem spirans, ipsius gloriæ vigil custos & genitor. Gloriæ inquam in æuiternum duraturæ, quæ nedum nummis imprimi digna sit, sed cuique Zadorio id beneficii præstet, ut laborantibus pro Patria sudorem leo detergeret. Illi namque suum leonem Marti consecrarunt, Palladi sacrificarunt, Ioui iure iurando obligarunt. Quapropter pellis eorum leonis, pro conis celsit; fauces verò pro tormentis bellicis vicē exequuntur. Eorum est echo, vox & sermo:

Amici dum viuimus, Deo & Patriæ viuamus.

Si publica sunt ornanda, hæc ornemus.

Si amicitia colenda iura, hæc colamus.

Si benignè tractandus inimicus, hoc faciamus.

Quo gloria ducit, eamus.

Nerua Traianus in nummis suis ea forma figurabat gloriam eiusque eventum, capiti leonino superposuit clauam, *dicit Pier. Valer. lib: 1. cap: 3.* Claua figurabat fortitudinem, capite generositatem, quæ quidem duo summe necessaria sunt Duci qui nomen sibi inuicti affectat vendicare. Vestris armis o Generosi Zadorij, cum leoni non ferrum & claua, sed vorans ferrum Struthij nec timens clauam ponitur, insuper dum caput & elicit & vomit ignem, iam nedum fortitudinis robur & generositatis dignitas adscribenda erit, sed quicquid in bono exercitus duce & pugnatore desiderabatur, id totum fortuna in vobis expressit, & natura indidit. Pono in medium Lanckoronscios, qui fines amplissimi Regni Pol. à duobus Cæsaris Christianissimo & Turcico, in Palatinatu nimirum Cracouiensi & Podoliæ existendo, humeris & pectore defendebant, & ceu fortissimi & generosissimi Duces protegebant. Optime ipsis tribuendum, quod Genes. 49. cap. dicitur: *Catulus leonis ad prædam fili mi ascendisti, requiescens accubuisti vt leo & leona, & quis suscitare audebit?* Vobiscum gloria domus Domini, Ecclesiæ Sanctæ, domus Familiæ vestræ, domus Patriæ floruit, requieuit, adaucta permansit. Viuite, & quilibet dies sit vobis primus nunquam vltimus.

LEONINVM CONSILIVM.

Leonem nedum cum scuto, verum etiam cum tabula & libro plurimi figurant. Hinc leonina fortitudo, leonina disciplina, leoninum consiliū confurgit. At verius leoninum consilium, ex Leonidæ Duce Spartanorum consilio deducitur; quod quidem consilium *ita Orosius lib: 2. cap: 9. descripsit*: Xerxes Rex Persarum Dario Patri succedens, contra Spartanos quibus dux erat Leonidas cum sexcentis millibus suorum, trecentis mill. auxiliarijs, habens naues rostratas ducenti millia, onerarias tria, mouit. Leonidas obstitit cum 4. millibus in angustijs Thermopylarum, iniuit ergo secum consilium Leonidas, & hortatis auxiliarijs socijs, vt se subtrahētes pugnam in cacumen montis euadant, ac se ad meliora tempora reseruent, sibi verò cum suis Spartanis aliam sortem esse subeundam, plus se Patriæ debere quam vitæ. Dimissis socijs, Spartanos admonet de gloria plurimum, de vita nihil sperandum, neque expectandum vel hostem vel diem, sed occasione noctis perumpenda castra, commiscenda arma, conturbanda agmina esse. Nunquam victores honestius quam in castris hostium esse perituros: persuasi igitur mori malle, in vltionem futuræ mortis armantur, tanquam ipsi interitum suum & exigent & vindicarent. Mirum dictu, sexcenti viri, sexcentorum millium castra irrumpūt, tumultus castris totis oritur, Persæ ipsi mutuis cædibus Spartanos adiuuant. Spartani quærentes Regem, cædunt, sternunt omnia, inter densas strues corporum raros homines sequuntur, durauit prælium à principio noctis ad maiorem partem diei, donec fatigati vincendo lassī, inter cadauera lapsorum & mortuorum requieuerint. Erat Leonidæ hoc consilium, sed
Leoni-

Leoninum: Stanislaum Lanckoronium Præfectum Camenecensem in Podolia victorem multorum hostium præcipuè Tartarorum Leoninum consilium sub Anno 1512. apud Bielscium lego. Perecopscensis Tartarorum Dynasta inuasit Regnum in Russia ad Buscum & Olescum, & mox Lanckoronscius resumpto ex fortianimo consilio ad Bilkam hostes inuasit & oppressit, ad Wisniowecciam verò commorantes, dedit suis consilium hostium prius reuerso comœatu, quo instructus nostrorum paucus exercitus viginti quinque millia Tartarorum occidit, alios disperfit, alios in captiuitatem abduxit, & miserrimam fortunam captiuorum nostrorum à Tartaris ligatorum sedecim millium hominum in libertatem Patriæ restituerunt. Hoc igitur de Lanckoronscijs affirmabo, quod Lucretius Carus de insignitis leone assererat.

*Principio, genus acre leonum seu aq̃ secla
Tutata est virtus.*

LINEA FAMILIÆ ZADORA aliàs PŁOMIENCZYK.

Zadorá miles strenuus cui primum talia insignia nobilitatis collata fuerunt Vir leonini pectoris, ignitus hostium victor, cui Vincere, vita: vinci, mors fuerat. Vnus ex lumbis ipsius in Regnum militaris coronæ gratiâ venerat circa Annum 1000. ante Boleslaum Kriuoustium Pol. Regem. Valterus Episcopus Wratislaviensis Nobilis de domo Zadorá, ex Scholastico Cracouiç: & Canonico Wratislaviensi post Ianicium assumptus fuerat 1148. Hic lineam Ecclesiam Cathedralem reperiens, illam è lapide fabricare fecit, & Lugdunem Galliarum Ecclesiæ ceremonias ordinem & cantum introduxit, Polonum genere Dlugossus asserit. Rexit Ecclesiam annis 22. Ex annis huius Episcopi antiquitas Zadororum in Regno colligitur. Sbigneus Zadorá, cuius filij Predborius & Pacoslaus quibus Casimirus Rex Wodzislauiam oppidum cum certis villis contulerat.

Włodzisláwscij. Hi qui denominati fuerant Zadorij ab armis, appellari ceperunt à bonis Włodzislaw Włodzisláwscij, quæ quidem bona transferunt ad Zadorios, Lanckoronscios nuncupatos.

Lánczkoronscij de Brzeźie. Nicolaus Marschalcus Regni 1382. Sbigneus Lánczkoronski Marschalcus Regni 1411. Stanislaus, Hic uná cum Tworonscio pro Bogdano Pal. Moldauia contra Perecopscensem Tartarum missus 1511. Qui Capitaneus Camenecensis renunciatus, ad Bilkam plurimos occidit Tartaros, & ad Wisniouecciam ipsius consilio & vigilantia viginti quinque millia caesa fuerunt & sedecim millia captiuorum nostrorum liberata 1512. Bielsc. fol. 519. & ad Tubouliam Anno 1516. eosdem Tartaros fudit & occidit. Idem Bielsc folio 533. Iterum ad Laticoniā & Miedzibozum Idem folio 534. Honoratus à Rege Castellania Sandomirię. Prædislaus seu Præclaus eximius strenuusq̃ in bello vir, qui dum audiuit legatos Regis redeuntes à Perecopscensi dicere, quod responderit Regi Scythæ quærenti cur contra pacta veniunt Tartari va-

stare Regnum Polonia, quia licentiosos iuuenes compescere non potest. Congregato milite venit contra Bialogrodum, & percurrento campos plurimos incaptiuitatem deduxit, & magnum numerum bouum & equorum ipsis ademit. Congregarunt illi militem suum cum Turcis, & facto congressu cum Lanczkoronscio ad stagnum Ouidij, sed à nostris victi & dispersi, cum gloria redijt Præclaus & primum nomen Cosacorum tunc incepit, Herburthus 360. 361. Bielsc. fol: 534. creatus Capit. Chmielnicensis, excurrebat ad Oczakouiam cū fructu bellico 1528. Bielsc. fol: 560. Hieronimus Lanckoronski in Brzezie heres cum posteris suis, quiescit Casimiræ in Ecclesia S. Catharinae, ut ibi declarant Epitaphia, & Hieronimus alter Capitaneus Scalensis, vir pius & Catholicus, obiit 1563. Creslaus Capit. Chmielniceñ. qui obiit 1531. Stanislaus postmodum ob merita militaria Capit. Scalensis, qui tenuit sacramentum matrimonij cum Herburthi Capitanei Barenensis filia, sub Mieleccio Rothmag. S. R. Maieſt. qui Valachos rebelles compescuit Anno 1572. Bielsc. fol: 644. Herburthus fol: 360. Nicolaus frater germanus magnæ gloriæ Rothmagist. per totum tempus belli sub Serenissimo Rege Stephano. Lanckoronscij ceteri de Brzezie in Włodysław. Adamus reliquerat Ioannem Venatorem Sendomiriens. qui obiit 1564. cuius filij erant Christophorus & Hieronimus, illius bona Korozwęki fuerant & consortem habuit Castellani Cracou. Tęczynscij filiam, & qua suscepit Præclaus & Sbigneum, honoratus erat Castellania Matogostensis iste uero puta Hieronimus erat Venator Sendomir. cum Dębinska Castell. Cracouien. filia, ex qua tres filias habuit, erat heres in Włodysław. Bak Lanckoronski a Bakowa gorá, Bak dictus de Brzezie, Valentinus Bak Vexillifer Camenecensis. Ioannes cuius filia bona induxerunt in Korytkorum domum, alia in Kálinowscij. N. Lanckoronski Palatinus Russiæ, cuius filius Stanislaus Palat. Podoliæ, sepultus in Metropolitana Ecclesia Leopoli. cum splendido Epitaphio, quod unum dolendum, quod tantus vir iudicio, consilio, potentia, & Marte, vix lustris sex superuixerit. Parens ipsius Camenetia in Podolia, in Cathedrali Ecclesia, & suæ foundationis sacello quiescit. Splendida usq; in præsens Familia est Illustrissimorum Dominorum Lanckoronsciorum, nedum in Palatinatu Crac. verum etiam in Podolia. Vna enim ætate supersunt, Hieronimus Succamerar. Podoliæ, Vexillifer Russiæ germanus suus & Capitaneus Scalensis tertius illorum frater. Qui post lauream literarum, bellorum incommoda pro patria læti supportarunt, sic magni ex magnis progeniti, magna decoraq; moliuntur. Samuel de Brzezie Castell. Wisliceusis. Christophorus & Andr. in Kurozwęki heredes ex Palat. Sendomir. electionem Sereniss. Vlad. IV. subscripserunt.

Rozsoccij, de Rossoczyce in Crac. Pal. Stanislaus de Brzezie in Rossoczyce epitaphium refert Casimiræ apud S. Catharinam in Palat. Crac.

Chrzaſtowscij, de Chrzaſtow qui idem sunt cum Lanczkoronscij Nicolaus Chrzaſtowski Vexillifer Cracouien. in Anno 1477.

Brochowski, Ioannes cuius filius Stanislaus ex Christina in Nadarzyn natus miles Iauorouia quiescit. Rothmagister ex milite strenuo qui in expeditionibus cum Tartaris Gustavo & Cosacis rebellibus, magna meritorum & obsequia protulit patriæ encomia.

Palzkowski, de Brzezie, Seuerinum in Caluaria refert Epitaphium. Iawno Palat: Trocensis qui pro se & domo sua in Comitibus Chrodensibus suscepit Gentilicium Zadoza.

Z A R E M B A.

D E L I N E A T I O.

Leo nigri vel fusci coloris medius, prorumpens ex muro coloris albi, lapidibus quatuor ceu prætiosis aureis ornatus, anterioribus pedibus, caudam erectam gerens, ore hianti & lingua exerta, lapides sunt triangulares cum quatuor cornibus, tres in rectam lineam, & quartus sub illis. Campus est purpureus.

O R I G O.

Per antiquæ Familiæ originem adnotare perquam difficile est, verum cum in vna temporum serie cum Lecho & Cze-

cho venerunt Romanos esse existimarem, magnis enim bellatoribus caput leonis in usu erat, vnde & Agamemnon ad caput leonis expressum in scuto adscripsit: *Terror*. Insinuando magnorum virorum Gentilicium fuisse. Ex Germania asseruerat Paprocius arma comparuisse in Regno, sed melius ex Bohemia assereret ubi plurimi reperiuntur nobiles ex his armis ab antiquo qui cognomina Zaremborum vnâ cum Gentilijs proclama vsque modo retinent, in Regno verò manuscripta declarant vnum ex duodecim Palatinis Administratoribus Poloniae Zarembium fuisse, quod ipsi tituli & dignitates eorum cum annis non segniter edocent, cum enim Comites & Duces exercituû in Historijs Regni circa Annum 1008. leguntur, antequam fuissent Duces & Comites annos iam exegisse plures in Regno satis apertè constat, crescunt enim incrementa cum meritis ex sanguine hostium leni progressu.

P R Æ M I V M V I C T O R I Æ.

Dicebat quidam: *Sine animo nil arma*. Ita dicere licet: *Nullum præmium sine victoria*. Militem enim constituit animus (cui etiam mandibula arma) præmium verò congressus, vnde Themistocles subsanando Eretrienes dicebat: *Theuditum more gladios habent, cor autem non*. Plutarch. Apoph.

Apoph. reg. *Oportet igitur contra vulpem vulpinari militem strenuum, qui animus habet, qui præmium ex victoria refert.* In Styria est nobilis Klobirziorum Familia, quæ pro insigni inquit Petrasanta Leonem, qui pedibus anterioribus tenet caput lupi defert. Qui ergo conspiciet talia arma & diuerteret ad hominem, meritò subscribet : *Premium victoria.* Democritus Liberius apud Philippum cum legatione agenti ; *Metuisne inquit ne tuum caput auferam ?* Respondit voce legato dignissima : *Abstuleris sanè, pro hoc enim isto tali adornabit Patria aureum & immortale.* Subscribam : *Erat animus erit & præmium.* Flecto animum ad nobile Gentilicium Zaremba & virum, Leo ex muro quatuor lapidibus aurei coloris ornato prospiciens oculo vigilanti, petore agili, faucibus diductis, pedibus exertis, quid quæso refert ? Expectat lupi, draconis, & canis marini caput, prænuntiat altam victoriam & ingens præmium, & licet clarum Ouidij.

Parua necat morsu spatiosum vipera taurum,

A cane non magno sæpè tenetur aper.

At tamen Leo, non quandoque nec sæpius, sed semper vicit Leo, & sit Rex victorque animalium. Nouerunt enim mereri & vlscisci Zarembij non dolo sed virtute, quod clarè ostendunt antiqui Palatini, amplissimi Senatores, plurimi exercituum Duces, & innumeri solertes milites. Sed qui hos linea Familiae altius demonstrabit, de armis Zaremba nunc dicamus.

Sit Tutella tridens Sparta, sit Musca Laconi.

Est ieiunus honor; minus est terrere Tridentes,

Hæc superant, leo murus lapis & unguis.

E X P E C T A T A P A X.

Quis non desiderat pacem domi & foris ? Ab hoste inimicitiae, magnus malum; à ciuibus, ingens clades. Expectatur pax ab vtrinque; à bonis & quietis viris. Antiochus deferebat in signe & gentilicium Leonem cum caduceo, ergo dandum lemma: *Expectata pax.* Si enim ipsa Respub. & Rex deferunt pacem, imò manu & corde caduceum seruant, pax certa aeternaque; cum subditis & hostibus erit, sed si gestiunt manu Reges caduceum patris, vt proijciant bellum inimicitiae & odium subsequuntur. Pone in medium Tamerlanum Scytharum Dynastam, & Turcarum magnatem Baiazetem, deiecerunt caduceum in terram, mox commota dominia, Murzas contra Bassos, ciues contra subditos, milites contra Ianizaros incitarunt, & qui despexerat pacem cauea ferrea inclusus scabellum factus cum suo turbante Tartarico Regi. Desideratur itaque & bene expectatur pax, ab omnibus amabilis. Zareborum Illustrium dum considero in castris ducatum legionum contra Russos, Saxones, Prussos & Lituanos, in quo quidem apparatu belli nil aliud attentabāt nisi bonum Patriae, vtile Reipub. honestum Senatum illorum tam sacrae intentioni & proposito, audebo subscribere : *Curarunt expectatam pacem.*

cem : Id mihi persuadent clarissimi Senatores, Palatini, Castellani, Cancellarij, & permulti de familia Comitum Zarembiorum, tutores patriæ & magni defensores, non enim eiusmodi præmia conferuntur, nisi optimè meritis consilio & fortitudine in Regno, & quod maximè requiritur ex genere & obsequio Reipub. dignissimis. Quametsi enim Respub. Polona Anaxanorem etiam purpura ornatum nullum videre voluit, attamen dignos Patriæ ciues, & magnos toga & sago viros promouere & excellere semper desiderauit. Quos vt videbimus in Linea subiecta, Zarembiorum gens excelsos progeniuit, fouit, & conseruauit.

Fuerant. *Viuum heroica virtutis exemplar,
Oportunum auxilium boni,
Singularis splendor sanguinis,
Viucndo, quantum debebant.*

LINEA FAMILIÆ ZAREMBIORVM.

Zarembá, cui primitus tale gentilicium concessum fuerat, plurimo tempore hoc cognomine ab armis omnes vocabantur, nam in bello Grunoualdensi erat Rothmag. strenuus Anno 1409. & modò extant qui vocantur Zarembij in Palat. Caliss. sed alij à bonis appellationem assumpserunt. Gedeon Zarembá Comes 1008. Ianko Palat. Calissien. & Gubernator Crusuicien. 1040. Magnus Comes. Est differentia inter magnos Comites per Emphasim sumendo, hæc duo nomina & diuisim, nam primo modo significant Toporeos dictos magni Comites, secundo modo verò non Toporeos, sed vt fertur Zarembios significant: erat magnus Præfectus Wratislauién. quem Boleslaus amouit, & Voislaum Sieciechi consanguineum præfecit, Cromer: fol: 68. Hic postmodum Masouia præerat & vocatur à Cromero Comes, qui Pomeranos profligauerat, sexcentos interfecit, mille duces in captiuitatem deduxit, alij à rusticis (iam dispersi) occisi, Cromerus fol: 80. Anno 1111. Hoc enim nomen Magnus commune Zarembijs, ob magnitudinem animi genij & fortitudinis fuerat. Magnus Zarembá, vt nomine magnus ita mehercule & re, nam & Ecclesiæ Christi religiosa contulit merita, & Principi reddidit cum laude excellenti obsequia, Dlugossus de illo hæc sub Anno 1141 refert: Post Rupertum Episcopum Wratislauién. translatus ab Innocentio II. ad sedem Crac. per ordinationem Ducis Vladislai, qui & Crac. & Vratislauiensem regebat Principatum, successit in Episcopum Magnus, Custos Gnesnensis, Wratislauién. & Cracouiensis Canonicus, Ducis Cancell. nobilis de domo Zarembá per Innocentiũ eundem promotus. Tanti viri honos si ex annis computabitur, facile suos maiores honoris alti præcessisse edocebit, & mox illorum originem ante annum millesimum Christi demonstrabit, refert de morte ipsius Bielsc. fol: 117. quòd anno 1143. ad tremendum sacrificium altaris, ceu alter Stanislaus Episcopus à Koscielsijs occisus fuerit. Profectò commendaret hoc summoperè familiam Zarembio-

rembiorum, quod ex sanguine in calis habuissent Martyrem, sed Dlugossus referendo mortem ipsius sub Anno 1146. nil horum dicebat, imò in Cathaligo Episcoporum Wratislaviensium legitur: in febrem quartanam incidit, à qua vexatus & languidatus, cùm rexisset Ecclesiam annis quinque & dimidio mortuus est. Nicolaum Palatinum Crac. Principem militiae contra Wseuoldum Belzensem Ducem, & Wladimirum Halicien: Dlugossus sub Anno 1182. refert, cuius opera parva victoria & Halicia recepta à Casimiro. Et anno 1188. eundem Palat. Principem militiae contra Hungaros Halici deoccupantes misit pro Wladimiro exule & quondam hoste suo, qui felicissime expeditionem perfunctus est, idem habet Cromer. Eundem Casimirum iuvenit Nicolaus Palatinus in defectione à Casimiro, Cromer: fol: 116. cui villas contulerat Rex pro tantis laboribus Iasienica, Godłowo, Niemki, Czopomicze, iure hereditario in Palat. Syradiensi, sicut sonant Zarembiorum priuilegia. Nicolaus Comes in Komorow hæres Palat. Syradiensis, in Anno 1210. ut priuilegium docet. Benjamin Comes in Grabow, hæres in Iasionkà Palatinus Posnaniens. vir cum dexteritate animi tum gloriosa fama insignis, qui & pietatis & virtutis obseruator & custos fuerat. Hoc inter cetera aeternæ memoriae contulit, quod Wielen septem milliaribus à Posnania fundauerit, & hereditarias villas Fratribus Cisterciensibus per Abbatem Paradisiens. introducendis Przy sieka, Obrzyska, Gesinka, Lupicà, Plowo, Drusko, Ostomo, Rogolsko, Kroscieniec, & Wielen donauerit, quod fundatio & anniuersarius dies acclamant Anno 1230. Simon Zarembà Castell. Crusiciens. Capit. Gnesnens. Posnania tumulatus 1240. Andreas filius Simonis, inde Simonides dictus seu Szymonowic, ex Canonico Posnaniensi Episcopus ibidem 1298. ut habet Dlugossus nobilis de gente Zarembà à Swinkà Archiep. Gnesnens. confirmatus, interdixit à sacris Diocesim Posnaniensem, & demum in Conuentu Posnaniae congregato, Regnum adimendum fuit occasio, & Venceslao Bohemiae Regi dandum, ait Cromer: fol: 184. Anno 1300. Coronatus Gnesnæ & unctus, præsentibus Baronibus Pol. & Palatinis, & Vislao Vladislauens. Episcopo, Andrea Posnan. Ioanne Romkà Wratislaviens. à Iacobo Swinkà Archiepisc. Gnesnensi, nondum enim tunc Lokietek coronatus fuit, Dlugossus, sub Anno 1300. Zarembiorum Familiam sub Præmislao Rege fuisse magnæ potentiae declarant in Præmislao, Cromerus & ante illum Dlugossus, post Bielscius. Verùm & Andreas Episcopus sub Vladislao Lokietek Episc. Posnan. non minoris authoritatis ut apparuit existerat, zelus Domini & oppressio pauperum in celum vindictam reponens, urgent pios Pastores ad dicendum & agendum spiritali gladio. Matthæus Palat. Syradiensis, Dux Exercituum contra Conradum Masouiae, missus à Lesco Nigro Principe Crac. & Sendomiriens. ut Cromerus habet fol: 177. sed dùm redibat onustus, cucurrit Conradus & incautum profligauit, atq; fortiter resistentem interemit 1288. idem Bielscius dicit hunc fuisse Zarembiū de Kálnowa, testantur ipsorum priuilegia. Thomas Episcop. Wratislaviens. cum

cum enim decessisset Thomas Episcopus de gente Kozlarogi 1232. Capitulares ob amorem sui Episcopi, illius nepotem ex sorore Thomam Zarembá elegerunt, sed sicut ille à Caluo Duce Legnicen. carceres & compedes innocuè sustinuit, ita iste plurimum ab Henrico Wratislaviensium Duce persecutus fuerat, electus 1267. vt Dlugoss. habet. Reconciliatus cum Duce Anno 1287. Obijt 1292. iuxta Dlugoss. armorum fuisse Zarembá Cathalogus Episcoporum Wratislau: refert, virum pium testantur progressus, nam Ratiboriam dum Dux vallaret exercitu ob Episcopum, prodijt extra urbem Pontificaliter, quem vt vidit Dux perculsus timore calitus, cecidit ad pedes. Pastoris, & ex lupo factus est ouis. Fusius de hoc Dlugossius. Martinus de Kálinowa Castell. & Gubernator Syradiensis hæres in Rudá, habet de illo Ecclesie Wielunen. Cathalogus 1290. Ioannes de Kálinowa Castell. Calisien. hæres in Grábow 1300. Ianko Castell. Caliss. cuius probitatem vsq; modò cantilenis Silesij celebrant, hæres in Grábow, Suliskouiæ tumultus 1330. Venceslaus Castell. Syradien. Capit. Wielunensis, Gubernator Boleslauien. Anno 1360. Laurentius Zarembá Palat. Syradien. Wielunen. Krzepicensis Capit. 1360. Hic notabili strage affecit Scythas per Terram Sandomirien. & Syradien. grassantes, consors illius nomine Nawoyká, cuius concordiam cum filio (fortè nouerca erat) exhibent Acta Metricæ maioris sub litera R Anno 1448. dimittit filio villas Czarnecolny, Otalouiam, Sokolniki, Pychlice, Krzywarzeká, Pantno, maius Theloneum, Kamiensense theloneum, medietatem mensurarum in Molendino equino Wielunen., idem filiam suam desponsauit Nicolao de Koniempole Capit. Præmisliensi, vt patet ex literis reformationis eiusdem sub Casimiro Rege factæ, quam extendi vult super bonis suis hæreditariis, videlicet Fortalicio & curia Koniempole, vt villis Stánistáwice, Lisiny, Luboyca, Kruszewice in Syradiensi Palat. nec non in oppido Koniempole, & villis Wasosse, Ianusowice, Panchowice, Zábna & Koczal in Cracouien. & Krostow in Sandomiriensi. Hoc Acta eiusdem Metricæ docent sub Anno 1450. sub litera E. Martinus Zarembá Castell. Syradiensis, Wielunen. Ostrzeszouien. & Boleslauien. Capit. hæres in Grábow. Obijt 1416. Ianussius de Tuliskow Castell. Calisien. hos duos præsentis fuisse dum Lituania Regno incorporaretur, vt patet in priuilegiis ex eorum subscriptionibus, & paulò superiori anno 1413. in Comitibus Hrodensibus susceperunt ad sua Gentilicia, ex Dominis nobilibus M. Duc. Lit. Giet Kuncouncios. Laurentius Zarembá Marschalcus Curie Vladislai Regis, qui concordie initæ Regis cum Sigismundo Imperatore cum alijs 39. subscripsit tabulas 1420. Hic cum alijs insimulatus erat de crimine coram Rege 1427. refert & Bielsc. fol: 328. Ioannes Kopátá Kalinouius, vt Cromer: lib: 19. (pro eo de Kálinowa) dicit: Erat cum alijs ex nobilitate prima cum Vitoldo sine dubio Rothmagister, dum contra Nowogrodenses instaret 1428. de quo & Bielsc: fol: 329. Martinus Zarembá Palat. Syradien. 1437. Hic approbationem iurium à Vladislao Polonis factam subscripsit præsens. Ioannes filius ipsius Palat. Lancicien.

cień. 1439. Regis filiam Pleſcouiæ herediffam Boleslao Duci Cieſſynenſium publica legatione in matrimonium deduxit. Laurentius Zaremba Caſtell. Syradieſis, hic iuxta determinationem in Corcinenſi Conuentu factam, à nobilibus de dando ſubſidio Regi contra Turcam, cum alijs deſtinatus fuit Dux cohortis. Enumerat eos Cromer: lib: 21. ſub Anno 1441. Ioannem Tencinium Palat. Crac. Ioannem Oleſnium Caſtell. Sendomir. Petrum Odrowaz Palat. Ruſſiæ. Gregorium ſive Chriſconem Kierdey Palat. Podolia. Ioannem Senne-
nium Praefectum Sendomir. Derſlaum Rituanium. Laurentium Zaremba Caſtell. Syradieñ. Nic: Skorá Iudicem Terræ Poſnaniensis, &c. eundem Vladislaus Rex in Lituaniam legatum admonendi cauſa Swierzgieli miſerat, idem Sileſios latrocinijs vexantes Poloniam, omni præda exutos diſperſit, & nequitiam vitus eſt. Cromerus ſub Anno 1438. Martinus Palat. Calieſis, Pyzdreñ, & Oſtrzeſouieñ. Capit. Hic villam Grábow in oppidum proclamari fecit 1447. ſicut liber Metricæ Regis ſub litera P dicit, & ſubſcripſit Confirmationem M.D.Lit. conſeſſum per Vladislaum Sigismundo filio in Kolo 1448. Nicolaus de Kálinowa Caſtell. Lancicieñ. Capit. Cruſuic. Hic Eccleſiam Tu-
liſſkouieñ. ex lignea curauit latericiam fieri 1450. Ioannes Zaremba Epiſc. Wratſlauien. Hunc Paprocus in 2. Opere ponit, & nominat nummum ſe vi-
diſſe, in quo erant ab una parte arma Zaremba iſtius Epiſcopi, ab altera erat S. Ioannis caput, armis dicebat tacuè: Inſigne Zarembiorum. Capiti S. ſubſcri-
bebat: Baptiſta ſuccurre S. Ioannes. Ioannes Zaremba primus Praefectus Wielunensis, Grabouien. Oſtrzeſouieñ. Patet enim ex ſuperioribus tenutarios fuiſſe Wielunen. Zarembas hereditarios, ſed ſucceſſu temporis territorium Wielunen. in feudum commutatum, ac demum in Capitaneatum conſtitutum, cuius Capitaneus primus præſens Zaremba fuit, cum obligatione annexa à Caſmiro Rege in ſumma ſexcentorum florenorum Hungaricalium ſicut legitur in Metrica Maiori ſub Anno 1460. Idem donauit Sereniſſ. Regi Caſmiro ſum-
mas ſibi in Grábow obligatas, ut refert Metr: Maior Anni 1480. ſub litera C. Hic Manſionarios Wielunen. conſtituit in Wielun ſub Caſmiro 1437. cuius pri-
uilegium in Conuentu datum Klodauienſi. Idem prius fundauit Altariſtas ad altare S. Dorotheæ in Eccleſia Oſtrzeſouienſi 1457. ubi in priuilegio parga-
meno legitur. Nos Ioan. Zaremba de Kálinowa Capit: Oſtrzeſouieñ. & Wie-
luneñ. Terræ Gen: ſignificamus &c. Idem dum erat Caſtell. Santoceniſ, qui poſt Syradieñ. & demum contra Cruciferos dux Exercitus Territorium Na-
clenſe ſuæ ditionis propterea quòd tributum hoſtibus penderet acerbè vaſtauit, deinde ad Fridlandiam caſtris admotis oppidum die octauo recepit, de hoc Cro-
mer. lib: 24. ſub Anno 1461. fol: 369. editionis primæ. Plurima acta de-
mum Poſnania Wieluni &c. idipſum referunt. Reliquit filias Annam, Mar-
garetham, & Catharinam, quibus inſcripſit dotes octingentas marcas Poſna-
nie. Ioannes Palatinides Calieſis, Wielunen. Oſtrzeſouieñ. Pyzdrenſis Capit. miles Hieroſolimitanus, multis æuo ſuo ob res bellicas & exterarum na-
tionum

tionum & linguarum peritiam præferendus, quibus & morum grauitate Christianissimo Regi Galliarum, & Sereniss. Regi Pol. Adalberto erat gratissimus 1480. consors ipsius Dobruchná de Lanzenicá cuius relicta concordia cum tutore puerorum M. Nic. de Kuthno Palat. Lancicien. extat in Maiori Metrica 1479. hæc dotem Dorotheæ filia consorti Iacobi Kobelanski Succame-rar. Wielunen. trium millium in villis Czernice, Strab, Wielkie, Rusiec, Rusiecka & Wola 1494. Ioannes de Kálinowa Maioris Pol. Gen. Pystricen. Ostrzeszouien. Capit. extat Actorum eiusdem integer liber, Promotorem gloriæ diuinæ Ecclesia Kalinouien. per illum extructa testatur, ad Ioannem Regem Sueciæ Orator missus summa cum laude peregit legationem, in Metrica Maiori 1508. legitur, quod absente illo Administrator Capitaneatus Maioris Pol. Gen. Ioannes Kobylinski susceptus erat, consors ipsius Leszczynska, ex qua natus Stanislaus de Kálinowa Palat. Lancicien. 1510. Ioannes de Kálinowa Castell. Posnan. Capit. Sluchouien. in Gluchow hæres 1520. de illius in bello gestis cum Germanis Bielsc. fol: 546. Ille librum Actorum Generalatus Maioris Pol. post obitum primi Ioannis Gen. M. P. Sigismundo primo Sereniss. Regi in Comitij Petricouien. 1511. oratione publica reddidit, quem successor memorati Maior. Pol. Gen. Lucæ de Gorká ad.asseruandum ibidem concedidit, fuit postmodum Castell. Calisiensis, laceratus rumoribus quod conspectum Regis fugeret, ad obolendam maleuolorum opinionem, sub Comitia Regni Cracouiæ celebrata, equites suos longo ordine disposuit cum ardentibus cereis, eosq; in arcem comitatus est, Rex perquiri factum & causam, & ille: vt clarum esse non bene mihi affectus, conspectum Regiæ Maiestatis Tuæ non mihi esse terribilem, nec ob crimen aliquod formidabilem. Rex Sereniss. quietando affectum illius ceu innocui, illi villam Zoraw contulit, ubi ille in gratitudinem Regiæ gratiæ, & Dei laudem Ecclesiam latericiam extruxit. eius filia Anna consors Ioannis Chelmski, Reformatio & mutua cessionis in Minori Metrica illorum 1523. Ianusius de Kálinowa hæres in Strzatkow, de hoc Acta Syradiensis 1521. Vladislaus Zarembá in Vpuszczow hæres 1525. Matthias Zarembá de Iáblonow, hunc virum in Repub. magnum testatur donatio Sereniss. Regis Alexandri, cui molinæ Bydgoscienses donantur, nota huius est in Maiori Metrica 1528. sub litera L sub Cancellariatu Ioan. de Łasko. Christophorus Zarembá Castell. Naclensis, Capit. Wielunen. & Grabouten. consors Dorothea Potulicka, cuius reformatio Posnaniæ super bonis Kálinowa, Siedźmirowice, Domaniew, Sobieśunk, Vpuszczow, Towalczew, Gac, Kurbow, & medietatem oppidi Blaszi. Est sepius mentio Christophori in Actis Castren. Wielunensibus 1531. & 1536. & 1545. Venceslaus Zarembá Naclensis Capit. filius Palat. Calisien. Capit. Grab. cuius mentio in Actis Wielunensibus, ubi limites ponit cum Martino Zborowski Calisien. & Ioanne Konarski Miedziricen Capitaneis, consors sua Potulicka præter summam 5. millium hæc bona mariti bonis coniunxit oppida Ladyzyn, & Mrocza, & villas 22. alij fratres sui erant Stani-

slaus, Ioannes Castell. Calisien. ex quo procreatus Nicolaus ex Sophia Potulicka hæredem bonorum Kiebtow, & villarum Potulice, Rádlice, Stanisł. filij Petrus, Christophorus, Stanislaus & Ioannes in actis Castren. Calisien. patet, iste Stanislaus in Gluchow, Rusyce, & Strachowice hæres, Andrea Zebrydowski Episcopi Crac. villas 5. in castro Noua ciuitatis Korczyn donauit, consors sua erat Margaritha Ioan. Iarund de Brudzew Palat. Lencicien. filia, cuius reformatio in Actis Posnan. Andreas & Ioannes fratres, ille Capit. Grabouiceñ. in Kámien hæres, iste Capit. Stauiceñ. industria & eruditione celeberrimus, ductores copiarum militarium uterq; in Moschouiam & contra Prussos, sed de Ioanne Acta Castri Calisensis plurima denunciant laudis honorisq; eximia. Tradit Bielscius fol: 601. de his fratribus, quod iniuria quadam à Wormacensibus affecti, inimicitias illis per nuntios denunciauerint, & iam hostilitatis initia declarauerant, verum Casareis literis ad Regem Polon. Augustum missis, de interponenda manu & auctoritate in eos, res placidum sortita exitum. Ioannis Zarembá Venceslai filij, erat consors Sophia Zalczewska ex Barbara Fulkowná progenita, Acta Castr. Syrad. testantur Anni 1570. G. Andreas de Kálinowa Capit. Grabou: consors erat Bernardina Mielczowná, eius aduitalitas adnotata in castro Calisien. 1575. G. Nicolaus filij Ioannis Castell. Calis. erat filia Catharina, elocata Ioan. Krotowski filio, Ioan. Palat. Inouladisl. eius reformatio super bonis oppidi Pachoscze, & villis Rybitny, Latowy, Mikolankowo, Iunkowo, &c. in Castro Calis. 1581. Catharina filia M. Venceslai de Kálinowa Zarembá Castell. Nacleñ. erat consors Ioannis Kozminski Venatoris Calis. aduitalitas eorum in Castro Calis. 1583. post secundo matrimonio Stanisłai Rusocki filij Nicolai Venatoris Calisien. Acta Castren. Calis. testantur. Stanislaus Zarembá de Kálinowa, hæres in Strzałkow in Palat. Calis. Ianusij filius, consors eius Przerębska. Martinus de Kálinowa Capit. Grabouiceñ. consors Barbara Minska filia Stanisłai Vicecancell. Regni, cuius soror Dorothea consors Ioannis Tęczynski Palat. Crac. ex Barbara nati sunt Stanislaus, Martinus & Dorothea filia, quæ nupsit Ioanni Maczynski in Maczniki, Rogásyce, & Piekary hæredi. Stanislaus Martini Capit. Grabouiceñ. filius, sicut magnorum parentum superstes, ita maiorum suorum fortitudinis & virtutis strenuus imitator, qui dum florentem aetatem in literis & morum grauitate constituisset, exterarum nationes maioris profectus gratia, tam in Castris quam in disciplina Politica peragrauit, quo eam affecutus fuerat intentionem, ut Patriæ & Serenissimis Regibus pectore & sanguine redderet in Castris militaribus obsequia, ipsamq; vitam pro vita Senatus & Reipub. consecraret. Tentabat pluries conatus gloriosos tam in illa toti orbi cognita expeditione Othomanica contra Osmanum Turcarum Dynastam cum Tartaris ad Chotinum, quam contra Gustauum Adolphum & Suecorum cohortem in Prussia, ubi propriis sumptibus cohortem equitum deduxit. Sed quia proposita hominum sepius mutat diuina ordinatio, ereptum à tropheis Martis Stanislaus,

slaum, ad sacrum altare militem contra Spirituales nequitias elegit & constituit. Hinc strenuus ille miles & iam pro meritis Capit. Grabouiensis honore remuneratus, resignata Præfectura fratri germano, æmolumenta animæ, florido vitæ successu legere incepit, sed dum altæ memoriæ inserta Sereniss. Regi Vladislao IV. obsequia ipsius hærent, ire secum in Moschouiam, ut nouus miles nouo gladio, antiquus veteri consuetudine, negotium belli iam consilio & oratione fulcire valeret monuit, iuit, & quod decebat iam ex utroq. militem dictum fecit. Quapropter in præmij initium Abbatie Suleiouiensis Administratura donatus, maiora præmia à Deo & Patria recepturus, religionem pietati & humanitati iunctam, pia celebritate colit. Martinus de Kálinowa Zarembâ Stanislai germanus, post præstitam Patriæ operam consilio, militia, & nobilium actibus, cum Vrsula Grzybowska Castell. Lublinen. Capit. Warsauien. filia, contracto sacramenti matrimonialis vinculo, susceptum filium Stanislaū, Baptismo illustratum Angelorum ordinibus coniunctum Fide Sacra Ecclesiæ credit, & confitetur.

Cieleccij in Calisiensi Palat. Hieronymus Cielecki per annos 50. in Aula & Regis obsequiis fuit, tum habitum Clericalem induit, ad Regias nuptias cum Constantia Austriaca ad Principes Italiæ conuocandos à Sigismundo III. Rege missus fuit, tandem Cancell. Reginae, tum Referendarius, inde Episcopus Plocensis, vir candidi pectoris, neminem læsit, nulli molestus fuit, 1627. obiit. Dobrogostus Cielecki, in fine vitæ conuersus ad Ecclesiam Catholicam, feliciter obiit, sepultus Iaworouiæ 1584. Martianus Cielecki electionem Vladislai IV. ex Calis. Palatinatu subscripsit.

Suchorzewscij, antiqua Familia in Calisiensi Palatinatu.

Zaiackowscij, quorum maiores notabant Familiam suam de Wasosse, ex quibus Dlugossus plures Senatores adnotabat. Ioannis filij ex Czernicka armorum, Mutina fuerant Albertus Surrogator & Vicecapit. Posenanien. vir literis & moribus ornatus, qui postmodum erat Abbas Wagrouicen. Stanislaus strenuus miles cum Mieleccio in omni expeditione præsens, Ioannes & Iacobus.

Iaraczewscij in Calisien. cum Nicolao Potocki strenuus miles, & Vexillifer illius in Prussia, in castris contra Gustauum vnus obiit.

Czerekwicij in Calisiensi Palatinatu.

Gorzewscij in Calisiensi, erat vnus ex illis Iudex Posenanienfis.

Noskowscij, ex quibus alij in Russia confederunt.

IablŃonowscij in Maiori Polonia, Christophorum Paprocius meminit.

RudzienŃscij ibidem, & in M. Duc. Litu. Stanislaus domicilia constituerat.

Bielakowscij in Lenciciensi Palatinatu.

Grábowscij in Maiori Polonia, ex quibus Paulus Episcopus Chelminensis, ut Cromerus sub Anno 1479.

Bieláwscij ibidem milites eximij.

Drzewoszewscij in Lenciciensi Palatinatu.

łástrzébſcij in Poſnaniení Palatinatu.

Ginet Kunowicz in M. Duc. Litu. qui in Comitibz Hrodlenſibus ad arma Zarembrá receptus fuit, nunc ſimpliciter Kunczewicij vocitantur milites ſtrenui in M. Ducatu Lithuanie.

ZAGROBA vel ZAGŁOBA.

DELINEATIO & ORIGO.

EST solea equi vncis demissa, per cuius summitatem transfigitur framea, ita quod crux maneat intra. Super coronam est ala aquilæ, sagittam per medium transfusam tenens, color ut in armis łástrzëbiec, nam duo fratres germani firmâdo dictum, quod rara concordia inter fratres inueniatur, insurrexit hostiliter in fratrem iunior, & persequendo vita priuauit. Quia verò arma łástrzëbiec habent crucem, sublata crux & posita framea, atque inferne demissa solea, ex ornatu quoque coronæ accipiter ademptus, & ipsa nu-

da ala relicta. Quia verò posteritas peccatum virtute ac fortitudine recompensabat, mutata ala in aquilinam, & addita sagitta pertransuersum in iucunditatis ornatum, *Bielscius folio 283.* originem armorum à Pobog existimat, eò quod non est versum vncis sursum, sed ante *Bielscius* ab łástrzëbiec deducitur, relinquo dubitationem alijs.

VIRTUS EX VITIO.

Necessitatum bonum non semper vitio datur. Themistocles quam non retulit laudem dum ex cantina & bachi soporibus ad triumphos expergefactus, reduxit animum ad maiorum honores & titulos, ac fortitudinem cum militia amplexatus fuit? Sicut enim non vna est omnibus fortuna, neque semper aridens Iupiter, ita non ex vno medio virtutis honestum bonumque gloriæ acquiritur: alij ex virtute virtutem colligunt, ceu bonos fructus ex bona arbore; alij ex vitio ad virtutem aspirant, & quasi de hyeme ad ver procedunt. Primum celebrat *Valer. Max. de Luc. Emilio P.* Nullus error conspectus est talis in eo, eius virtutem iniuriæ non fregerunt sed acuerunt, ut populum quem nobilitatis splendore & animi bonis mouere non potuerat, pertinacia (non obiurgabili puta) vinceret. Secundum in se demon-

demonstrauit posteritas relicta Zagrobiorum, quibus dum párentis esset graue facinus, candore amicitiae & amoris in propinquum & Patriam, rubentem sanguinem innocuum deterferunt. Scipio Africanus cùm eum quidam parum pugnacem dicerent, fertur respondisse: *Imperatorem me mater non bellatorem peperit.* Me hercule Iástrzembios non ad abiecta natos fuisse, sed cui primum contigerant arma Zagrobia, ad ignominiae latibula aspernenda satis descenderat, surrexit excitatus virtute vnus de eius lumbis & Familia, qui nedum ingenia nobilium iuuenum ab insolentia reuocauit, sed magnos & vtilis ciues, honoribusque debitum authoritatis pondus adiecit. Igitur attenditis Euripidis voto.

Quando fundamentum generis non iactum est

Benè, tùm filij necessario infortunati fiunt.

O filij, quantum estis philtrum paternae menti.

LINEA ZAGROBARVM.

Zagłobscij in Plocensi Palatinatu, ab armis Zagłobá denominati.

Sochij, Abrahamum Sochá Palatinum Plocensem, qui iussu Semouiti D.

Masouiae Cuiauiam ingressus, illam terram Duci subiugauit 1383. qui demum

contra Edigam Tamerlani ducem pugnando cum Vitoudo cum Melsinscio &

undecim Ducibus M. D. Lit. detestando fugam ex pugna fortiter occubuit.

Hoc firma stetit nominis sui in æiternum gloria 1398. vide Bielsc. folio 263.

282. Extat progenies illius ad moderna tempora.

Kleniewscij in Plocensi, eiusdem diuisionis bonorum cum Sochiis.

Kráikowscij à Kráikow in Plocensi.

Mieczkowscij in Lucouiensti.

Kuchárscij in Lencicienssi.

Dąbrowscij.

Smarzewscij.

Sniegoccij, Ioannes ex districtu Vpitscensi, Stanislaus ex Lencicienssi electionem

Sereniss. Regis Vladislai IV. subscripserunt.

Trzebinscij.

ZATAIONY MIESIĄC.

DELINEATIO & ORIGO.

EST solea equi vncibus sursum versa, intra quam est media luna decrescens. Ille qui notabat quondam Russiae nobilitatem posuit talia arma in Sanocensi districtu Domaracciorum, denotant actum ipsius celebrem tempore lucentis lunae ad auroram in bello, qui antea solea utebatur Accipitrorum.

D E C R E S C O V T C R E S C A M.

Occasio & fortuna in hoc felicitatis suæ commodo, differunt. Quod occasio in fine est calua, dicitur enim iam prouerbio: *Post hæc occasio calua*. Fortuna verò cùm rotari perhibetur, si quem deprimit, adhuc eleuare potest; imò deprimendo eleuat. Arma præsentia, licet sint luna decrescens & solea distortè posita ad gradiendum, tamen exprimunt fortunam sui patroni illam esse, quod decrescendo crescat. Vincentius Gonzaga Dux Mantuæ, inquit Petrasanta, lunæ mediæ imposuerat literas tres S. I. C. Aliqui interpretati fuerunt scripturam coniunctim dicendo ex illius intentione: *Sic Illustrior Euadam*. Si erat sermo de luna crescente, habuit respectum ad lunam plenam, illustrior enim luna plena per crescentiam lunæ. Si verò intentum erat de luna decrescente, sic erat respectus ad lunam crescentem; defectū enim lunæ decrescens, crescens luna illustrat. Sed ego disiunctim interpretabor literas: Ille crescet decrescendo & illustrior euadet, cuius superi iuuant conscientiam. Semper enim superi iuuant conscientiam boni pijq; viri, sed plurimum dùm decrescere in felicitate videtur. *Senui & non vidi iustum derelictum, nec semen eius quærens panem*, ait Psalter. Luna occultata intra soleam, equidem decrescens exprimit, attamen quia lucet, decrescit vt crescat. Refert Valer. Max. lib: 6. cap: 4. Spartanum quendam nobilitate & sanctitate præstantem, ad magistratum tamen vt intendebat non admissum. Quid ille? Non consternatus sed lætitia perfusus dixit: *Gaudeo quod Patria sua se meliores viros haberet, & sic repulsam honori æquauit, & quasi decrescendo creuit.*

Z G R A I A.

D E L I N E A T I O & O R I G O.

Belscius de Armis Zgráia habet folio 307. Est scutum nudum militare, seu scutum in quo nil est depictum, sed candidum & aptum ad depingendum manet. Sed quia talia scuta multa reperiuntur inter nobilium gentilia Czerwnia, Iániná, Łágodá seu Wierzynkowa & Zgráia, sed differunt. Czerwnia est scutum quadratum, Iániná est scutum intra scutum, Łágodá est scutum linea recta per medium sectum: Zgráia verò est ipsum scutum nudum militaribus ad depingendū productum, dùm verò sit in Regno acquisitum, scutum vel à multis temporibus obseruatum, (floridam enim familiam cernimus Anno 1410. in Historicis Regni)

Regni) non nisi in graui congressu bellico, quod Sarmatis commune & proprium nobilitandi specimen mediumque fuerat concessum. Faciebat more Romanorum, non depictum ferre nec deauratum, vt posterì, & non inuidi depingant & splendens scutum faciant.

H E S I O D I O P V S.

OMnium quippe Scriptorum initia sunt papyrus cum calamo, sed nullus tamen libram chartæ Hesiodi opus nominabit. Cur igitur scutum nudum opus Hesiodi erit? an quia qui benè philosophantur benè regunt? vel qui sapientiâ colunt, Regna conseruant? aut quibus literæ eisdem & militaris fauet, neque oblique. Laudatur enim ex vtroq; Cæsar, & liber instruit, gladius defendit, sed alium attraho sensum. Hesiodus vbi descripsit acta gestaue Herculis, intitulauit librum Scutum Herculis. Quocirca si præsentia arma scutum est ceu tabula rasa in qua nil est depictum, & tale Hercules quod Hesiodus describebat ferebat, merito scutum Herculis nominabo Hesiodi opus. Sed quicquid sit de Authore libri, id quoque parit nullam difficultatem, quod Herculis scutum ornabat Pallas Medusæ, caput ad incitandum & terrorem incutiendum, de quo Statius:

Scæta prætendens colla Medusæ.

Ceu stimulis accendit equum.

Eam profectò referunt imaginem præsentia gentilitia, nam defensores hæredesque armorum, speculantur in hoc clypeo Turcarum, Tartarorum, Moschorum, omniumque Patriæ suæ hostium capita collo auulsa, nec alijs victoribus, nisi ipsismet cælitus abrumpenda iudicio secreto determinata, quorum memoriæ Poetæ, Historici, cæteri que annorum calculatores descripturi, & seculis laturos sunt perpetuis, ceu fecerunt Hesiodi opera Herculis usque in præsens denunciando mortalibus facta.

Cape prima cruoris.

Libamenta parens, viuo hoc te flumine ab omni

Labe & ab incestu mortali perlue, & inde

Hostia pura, tuas deferam scribenda sub aras.

L I N E A F A M I L I Æ Z G R A I A.

ZGráia miles, cui primum talia insignia collata fuerant, ante Annum 1410. notabant Familiam suam de Kunraczyce, ex quibus ad Coronouiam in bello illo victoriæ pleno inter alios fortes & magnæ bellicositatis viros enumeratos à Dlugossio etiam exprimitur. Casimirus de Kunraczyce armorum Zgráia, alios Lector diligens subscribet.

Z W I A Z A N E K O T F I C E,

Hoc est, L I G A T Æ A N C H O R Æ.

D E L I N E A T I O & O R I G O.

Sunt duæ anchoræ ad inuicem circulis iunctæ; quorum scilicet vsus est nauigantibus ad flumina præalta. Et quoniam in M. Duc. Litu. reperiuntur, nec in adscitis gentilijs sunt concessa à Ducibus Litu. ad fluuium aliquod, quo ad mare decursus venit, ducitque ad ripas maris & promontorium celebre, ut potè ad quod hostis à primo parète illorum profligatus arte, consilio, & vigilia fuerat.

P A T R I A V B I B E N E.

Dilectis locus Patriæ, & fumus visui est ipsius amænus. Cur igitur dicere fas erit, Patria ubi benè, & non ubi quis natus est? Ipsi forti viro datum hoc priuilegium: Omnis terra est illi Patria, quia omnis terra forti est gloriosum sepulchrum; nam morienti pro Deo & Religione vera, non est terra iter ad Orcum, sed ad superos cælum & Deum. Anchora apud Indos pro signo pacis & caduceo erat; Quare cum Appolonius ad locum quem Indi sapientes incolebant appulisset, & se cum Comitibus intra stadium cohibuisset, adiit eum adolescens à sapientibus missus, qui auream anchoram pro caduceo deferebat, perque illum in colloquium venit, *Pier. Valer. lib: 45. cap: 16.* Arma dum anchoras video, Patrias duas rectè suspicor talium Hæroum. Innixi enim duabus anchoris, sunt innixi duabus patrijs, ut liceat illis peregrinari à domo in domum, *sicut annuebat Pindarus.* Ventorum profectò temnunt rabiem fluctusque sonantes, Regnum Pol. montibus marique vallatum, distinctum profundis fluminibus, continet M. D. Lit. continet Magnam Russiam, continet Prussiam, Masouiam, Samogitiam, Liunioniam, Czernichouiam, Smolenscum, &c. Hæc igitur vobis est Patria, & quælibet bona licitè vobis conferens. Iam igitur anchoram ad fælicitatem iecistis, si hanc talem & tantam Patriam affecuti estis. Illam vester Iagello ita vobis sacram constituit, ut nulli hosti, nulli aduersario, ipsisque tenebrarum potestatibus cedere possitis, sed vincendo victores permaneat: Ad fælicitatem anchoram iecistis, cum ex opulentissimo Regno ad æternum Regnum liberum ascensum, sola sacra conscientia seruata retineatis. Quæ ut vera est mortalium Patria, ita ubi solùm benè, bonum bonitasque ipsa residet. Scito igitur quod

Sola virtus etiam inter Manes manet,

Solius laboris nostri in illo orbe pretium magnum,

Vinite igitur ut in æternum viuatis.

Vtitur his armis in M. Duc. Lit. domus - - - - - Z E R W I

ZERWIKAPTUR aliàs KOZIEGLOWY.

DELINEATIO & ORIGO.

SVnt tria capita caprarum griseorum cornuta, in campo subnigro. Super coronam sunt quinque penne Struthij. Et quia trium hostium paganorum plurimis qui laceSSIuerant iniurijs Regnum, victor fuerat, caprarum capita pro stemmate obtinuit. Anonymos ponit eos circa Annum 1106.

MEMORIA POST OBITVM.

DVplici considero via post obitum memoriam, vel memoriam viuam, de qua intelligitur. *Viuit*

post funera virtus, & Psalm: *Memoria memor ero*. Vel memoriam extinctam, de qua idem Psalm: *Perijt memoria eorum cum sonitu*. Sicut ergò memoria viuia post obitum à bonis desideratur, ita extincta memoria malorum, dolorem terroremq; inducit. Xenophon in Oeconomico perquirat, quem viuia memoria sequeretur, & quia omnes respondebant bonum, iterum quaerit: Quis vir egregius atque bonus vocaretur & perscrutabatur, quidnam potissimum ageret, quamobrem hoc sibi meritò nomen usurparet: ac primum sum periclitatus *inquit*, si quem adspicerem egregium, ac eundem etiam bonum inuenirem, quæ me ratio longè fefellit, nam & quosdam egregios forma improbos tamen animo aduertere, itaque statui mecum ipse dimissa pulchritudine formæ adire aliquem ex illis qui boni & egregij nominantur. Profectò plurima Xenophis his verbis dixit, sed nihil conclusit. Iamblicus in hoc resolutior, vnde ad Sosipatrum de virtute dicit: *Bonus existimandus est, qui perfectam actionem iuxta mentem separabilem conseruat, & participationem intelligibilis pulchritudinis suscipit, ac essentiae potentiaeque Dei particeps est*. Me hercule nec aliquis Catholicorum Scriptorum melius describere bonum potuerat. Dùm maiores armorum praesentium considero, ob ipsam antiquitatem & successum ad dies praesentes celebrem memoriam eorum post obitum dicerem, sed arguit me Sapiens: *Quare via impiorum prosperatur, bene fit eis qui iniquè agunt?* Attamen memoriam illustrem antiquis meritò adscribo; tulerunt enim nomen gloriosum, æuiternis factis ad sydera; sed medijs viris qui eos secuti in vita fuerant, non est cur adscribam: deleuerunt enim nomen suum furtis & latrocinij, *ut Historia habent*; vltimis verò viris & praesentibus opto

memoriam post obitum fælicem, vt sicut iam diuersis armis & gentilicijs notando familiam, ipsum solum nomen Koźiegłowsziorum referunt, ita mala illorum opera detestando, virtutem sequantur & colant.

LINEA FAMILIÆ KOZIEGŁOWSZIORVM.

DRogoslaus Koźiegłowski, qui villa Koźiegłowy Anno 1106. fundauit, vt habet Anonymus, Długossus de illis refert, sed affectu offenso. Christinus Koźiegłowskius, qui laceffitus pluries à Nicolao Kotficz dicto Sistrzeniec Silesio, etiam Sylesijs damna intulit, sed facta conuocatione in Będzyn Sylesij, Kotficius extra Ducatum proscripserunt, Bielsc. fol. 35. sub Anno 1434. Cum verò posteritas Koźiegłowsziorum primorum clara militaribus factis ad indecentia animum diuerterat, nobilium domos iruaserunt, captiuos vendiderunt, Casimirus Monarcha filius Boleslai supplicium de illis tulit, & bona Koźiegłowy Nicolao Palat. Crac. de armis Lisorum contulit, vbi ille arcem muniendo erexit, succedens posteritas ex Palatino vocitata ideò fuit Koźiegłowszcyj. Quocirca duplex genus Koźiegłowsziorum insurrexit, alij de armis Koźiegłowy, alij de armis Lis, illi affecti supplicio 1193. isti fortè habebant Christinum nominatum. Bielscius folio 134.

Cieszkowszcyj ad Sadce, viri laude ob virtutis specimina digni.

Z E M B Y.

DELINEATIO & ORIGO.

SVNT arma Nobilium Vngariæ, & primorum in Regno Bathoriorum, ex quibus erat Serenissimus Rex Poloniae Stephanus, & Illustrissimus ac Reuerendissimus Cardinalis Bathoreus, à duobus fratribus descendentes filij, horum insigne erat tres dentes vt puto lupi vel elephantis. Importata in Regnum per Balthazarum Eminentissimi Cardinalis germanum, per gratiam Regis ad nobiles Poloniae adscriptum.

VITA CIRCUMSPECTA.

NVllum ferè animalium est, quod cautam non teneat vitæ suæ conseruationem; alia habent hoc ex naturali instinctu vt fugiant cognoscantque mala; alia ex disciplina & ratione. unde Plato in Symposio. Hoc

Hoc modo omne mortalium genus seruator, non quod semper planè vnum & idem sit, quale diuinum genus est: sed quia id quod abit senescitque, aliud nouum sibi simile relinquit. Ne mireris igitur si vnum quodque animal factum seu germen suum natura colit, hoc enim studium, hic amor cunctis inhaeret, genus suum æternum efficiendi gratiâ. In præsentibus gentilijs. dùm inspicio dentes Elephantinos, venit in mentem cur Elephas dentes sibi eruit & fodit in terram. Alij referunt, quia caducos videt, vnde ne impediât spontè euellit & fodit. Alij dicunt id facere, vt vitæ suæ prospiciat: cùm enim à venatoribus persequuntur, allidunt dentes arboribus, & excutiunt scientes se eorum causa peti, & præda derelicta sibi prospiciunt. Me hercule, prospexerunt vitæ suæ Bathorij, nam licet primi essent in Transyluania, & vnus illorum esset Cardinalis S. R. Ecclesiæ, tamen vt patrum vident assumptum in Regem Poloniae, subdiderunt se legibus Regni, & fidelitate iurata, in nobiles Poloniae ascribi petierunt. Distinctos verò dùm considero in armis dentes, occurrit Aristandri Thelmesij sententia, qui ait: *Superiores dentes in homine, domesticorum incolarum signa esse, propterea quod pars illa superior toti ferè capiti adglutinata est, inferiores verò alienos ideò commonstrare, quod maxilla ea quæ illos sustinet tota sit mobilis, atq; ita aduentitium nescio quid præferre videatur.* Nostros verò duos ordines dentium ita explicabimus, quia domi inter nobiles & barones erant, & postmodum Principes S. Ecclesiæ & Transyluaniae, duos ordines meritò dentium deferunt, at quoniam in Regno Pol. inter nobiles recepti & adscripti, tertium dentem collustrarunt.

LINEA BATHOREORVM.

Bathorei, alij notant familiam de Battor, alij de Somlio, Sereniss. Rex Stephanus Battor de Somlio Palatini Transyluaniae ex Anna Telegdi filius, primum ob insignem in re militari solertiam, post Ioannem Sigismundi ex Isabella Polona Ioannis primi Vngariae Regis filij Transyluaniae Principis mortem fauore Praetorianorum & exercitus Prouincialis, cui eius frater Christophorus Battor tunc praerat, reiecto æmulo Gasparo Bechesto Principatum Transyluaniae obtinuit 1571. 21. Maij, deinde rem eius promouente Samuele Zborouio post Henricum Valesium 1575. 15. Decembris Rex Pol. electus fuit. Andreas Battori Cardinalis S. R. E. & Balthasar filij ex Fratre Sereniss. Steph. Regis Pol. ad nobilitatem Polonicam 1588. recepti, & Illustriss. ac Reuerendiss. Cardinalis habuit accessum & habilitationem ad beneficia Ecclesiastica & dignitates in Regno Spirituales, & sententiam dicere in Senatu ac si esset Episcopus Regni, excepto Primatu Archiep. Gnesnens. conuenienti & coronatione Regis.

ZIENIEWICZ aliàs DESZPOTH.

D E L I N E A T I O.

EST dimidium annuli antiqui, elaborati simpliciter, qualis erat in usu masculis instar orbis dispositi, ad cuius summitatem est crux salutaris. Super coronam rostro tenet cornicula seu Slepowronius annulum cū prætiosa petra ornatum.

O R I G O.

Media sphaera vel annulus magnam partem orbis significat, nam Dynasta Scythiæ antiquæ Bratosius Herculis filius in Bulgaria &

Bosna dominia retinens, quæ Bratia vocabatur iuxta Plinium à Bratto siue Bretto fundata, initia dilatauit. Plinij lib: 4. cap. ultimo verba: *Brattia Mesia Prouincia cum Pandoniis iuncta*. Qui quidem Bratto reliquit posteros Bratosios nuncupatos, partim in Italia & Etruria commorantes, à quibus ciuitas Bretto & Insula in Golpho Venetico Bratosa, ex quibus cum Romanis Zeno pugnando Gallieni temporibus Imperium adeptus, à Persis occisus cum filio, cuius consors Zenona seu Zenobia plurima cum Persis sustinuit bella, sed capta cum filiis Tiburi conseruata, demùm in Dalmatia confederunt, à quibus Despoth in Serbia, & ab illo 1380. Palatinus Moldauiæ, qui multoties laceffitus à Turcis ad Vitoldum in Lituaniam venit, atque ibidem ille Zeno Deszpoth Bratosowicz 1390. resedit, cui bona Smorgoniæ in latitudine quinquaginta leucarum concessa fuere, quorum usque in præsens hæredes persistunt.

VIRORVM CLARISSIMORVM ÆVITERNA LAVS.

SIC perpetuitati consecrati sunt clarissimorum Virorum actus, vt nulla inuidia, nullaque malitia retrudi atque detergi valeant, & quemadmodum sol, nulla nebula & caligine obfuscatur vt non prodeat, ita laus illorum aduersa frangit, obstacula superat, aduersosque ictus in iacentes reflectit, sed quod summum est, cum illis & pro illis superi pugnant. *Habet Pausanias in Eliac. in lib: posteriore.* Theagenes nobilissimus athleta quadringentis coronis illustratam tenebat statuam, hanc inuidus iuuenis ex Thasijs, post

post fortis viri fatum, singulis noctibus flagellis cædere gaudebat, quòd cùm sapiùs iteraret, oppressus erat à statua, audiunt occisi filij parentes, vlcisci cupiunt, & secundum Draconis leges damnata fuit statua vt proijciatur in mare: quod vbi fecerunt, grassata mox lues, plurimos Thasios multauit, nec prius sedata est, donec statuæ ex mari extractæ florentissimos honores reddidissent. Quam curam Superiorum circa clarissimorum laudes & memoriam dùm Euripides in Helena considerasset, natos de clarissimis viris ad claritatem ex maioribus ita compellitabat.

*In hoc obsecro mihi gratificare & imitare mores
Iusti genitoris. Hæc enim liberis est gloria
Pulcherrima, si quis bonis parentibus natus,
Moribus eos similibus referat, & patrisset.*

Dùm hæredes præsentium armorum confidero, clarissimos laude, excelsos fortitudine, præstantes militaribus tropheis, cogor ex animo dicere, nullo infortunio nullaque vitiata opera posse obliterari illorum florentem memoriam, sed omnino in æuiterna tempora perluscare, atque sese erigere debere. Hoc namque præfagiunt annulus, crux, auicula, & medius circulus. *Orosius in 4. lib: cap: 17. refert.* Annibalem multoties de Romanis clarissimum triumphatorem, dùm cum expeditis equitibus ad portam Collinam Romanorum accessisset, ab vtrinque in aciem copiæ directæ, sed subito tantus imber è nubibus grandine mixtus erupit, vt turbata agmina, vix armis retentis in sua se castra colligerent, & cùm post serenitatem rursus violentior fusa esset tempestas, conuersus in religionem Annibal dixit: *Romæ sibi potiùs modò voluntatem non dari, modò potestatem.* Ita profectò fit cum Illustrissimis Zieniouiçijs, eorum enim gentilicia obruunt speculantem merita, fariant cupientem famam, & quibus non deerat voluntas vires perscrutandi hostiles, illis non abnegata erat potestas reducendi victorias. Obseruarunt illud Menandri.

*Honesto loco natos & benè educator,
Etiam in aduersa fortuna rationem habere decet bonæ famæ.*

Q V A N T V S A M O R P A T R I Æ.

DIcebat in Canticis quondam Salomon: *Amor meus pondus meum.* Amorem igitur Patriæ ponderandum conuenit: sit tantus amor, qualem requirit & quando Patria, qualem debet illi optimus ciuis, quantum post Deum & Parentes nemo vt Patriæ meretur, Hoc etenim nobilis gratus fit Regi, dilectus Senatori, populo desideratus fiet. Horatium Cocletem cogita, & illum ex Romanorum delectu, & cognosces quod tantum amorem in Patriam debeas. Tantum amorem *Stobæus serm: 39. ex Demarate*

te Arcadicorum retulit: cùm Tegeatis bellum esset contra Pheneatas, & acies instructæ diu starent, consultatum est de mittendis trigeminis fratribus, qui pro victoria pugnarent, qua sententia recepta vtrinque Tegeatæ quidem Rheximachi filios miserunt, Pheneatæ autem Demonstrati, itaque comissa pugna duo Rheximachi filiorum occisi sunt, tertius autem nomine Critolaus hoc stratagemate vicit aduersarios, simulata fuga, singulos persequentium seorsim omnes occidit, ita potitus victoria latabundus ad suos redijt; cùm autem eum omnes perquam humaniter amplecterentur, sola soror ipsius quod desponsatum sibi maritum occidisset, non congratulata est ipsi. quod aggreferens iuuenis virginem occidit, vnde cædis à matre accusatus, absolutus est à crimine. Hinc igitur colligendum erit, quantus debeat fieri amor Patriæ. Talem ac tantum amorem erga Patriam, sanguine, vita, & copijs testificari sunt millies Illustres Zieniouiçij in Moschouia, & contra Turcas proximè, in Sclauonia, in Vngaria, in Italia primitus, & si id probare licet ex Historijs Regni liquidò, iam armis illorum subscribendum erit: *Tantus amor Patriæ.* Heliodromo aui Indicæ quæ mox nata, euolat ad orientem versus solem: cùm verò sol se vertit ad occidentem, solem sequitur, quod iterando per annum excedit è terra. Huic inquam aui supposuerant lemma: *Tantus amor lucis.* In eum me hercule sensum Illustrissimis DD. Zieniouiçijs adiungendum erit in maiorem expressionem boni affectus per ipsos in Patriam: *Tantus amor Patriæ.* Vnde de Patria Euripides.

Neceffe est

Cunctos amare Patriam, quod si quis secus ait,

Verba funditare gaudet, animum tamen in Patriam conuertit.

LINEA FAMILIÆ ZIENIOVICIORVM,

Scu ARMORVM DESZPOTH.

BRatofz, hic Brattiam fundauit in regione, quæ nunc Bulgaria & Bosna nuncupatur, Plinius lib: 4. de illa: Brattia Mediæ Prouincia cum Pandonijs iuncta, alij hunc Bratoffum vocarunt Brettum, ex eo proueniens posteritas in Italiam venit, & oppidum Bratus fundauit in Florentino Dominio, vt docet Dictionarium Italicum Stephani Caroli, dicit ille: Brettus vrbs Thyrrennorû à Bretto Herculis filio. Et dùm Veneticum describit mare, dicit: Brettoria Insula in Adriatico mari fluuium habet Brettium. Coniecturari licet, Bratofij posteros magnanimitatis ac fortitudinis heredes, fuisse authores eiusmodi appellationum. Zeno Bratoffius, quem Valerianus & Gallienus Romanorum Imperatores iam Odenatum Palmeriæ socium Imperij, & Augustum ob salicia bella nominauère. Ita Sabellicus Ænead. 7. lib: 7. Hic cum Persis post fortunatam fortunam, ad vltimum oppressus interijt, ex Zenobia reliquit Herodem filium & alios, quæ demùm plurima bella cum Persis & Romanis mouit.

movit, donec à Servilio Romanorum Duce capta, & in triumpho deducta esset una cum filiis, cui castrum Tybur datum fuerat prope Romam, ubi una cum filiis dies deduxit, ex his indigenæ facti Romæ, tandem Zeno Isaaricus Consul Romanus 471. demum ex posteris Zenonis in Dalmatiam rediére, & Serbiam occupauére. Deszpoth Zieniewicz, ex Bratosijs & Zenoniis exsurrexit Deszpoth, à quo & alij cognomen retinuerunt, ex quibus Serbiæ Princeps a Turcis multoties laceffitus Palatinus Moldaviæ efficitur 1380. sed quia infidelium pax non est diuturna, ad Vitoldum Lit. Ducem magnum venit, à quo Smorgonia arce & cæteris ad 50. leucas distantibus bonis remuneratus, in Lituania consedit 1390. reliquit filium Zenonem Deszpothum. Zieniewicz à prædicto Zenone iam vsq; in præsens Zieniuicij nuncupantur, reliquit Zeno filium Iurgium seu Georgium, qui ob præstantissima merita Palat. Smolenscensis fuit. Hic reliquit filium etiam Georgium, qui omnes notabant Familiam tali pacto. Georgius Deszpoth de Bratosyn, erat vir excellentis ingenij, & magnæ in castris existimationis, quocirca Dux militiæ in M. Duc. Lit. nominatus & Castellania Polocensi cum Præfectura Drisnensi decoratus fuit. Sorores Georgij erant Sophia Chlebuicij Palatini Vilnensis consors, quæ postmodum erat Slusze in matrimonium collocata. Anna verò Fedorij Sangusko Ducis in Czar-torysko in matrimonium concessa. Christophorus filius Georgij Palat. Breslensis, Capit. Ciecierscensis & Propoiscensis, eximius triumphator sub Stephano Rege, eius sorores erant Fedora Wolouicij Castell. Nouogrodensis. Sophia Michaelis Ducis in Wisniowiec consortes. Nicolaus Boguslaus Christophori filius Castell. Polocensis, magni consilij atq; fortitudinis in bello, obiit pugnando contra Osmanum Imperat. Turcarum ad Chotinum, reliquit ex Anna Paczowná Palatini Minscensis filia, progenita ex Ducissa in Wisniowiec Annam, Sophiam, quæ primum erat consors Adalberti Vladislai Radziuilij Ducis in Nieswiez & Otyka, postmodum Francisci Zebrzydowski Præfecti Nouæ ciuitatis Korczyn, viri prudentia, morum grauitate, atq; militia præclari. Sophia soror ipsius Pauli Sápiehá Castrorum metatoris in M. Duc. Lit. Sorores verò Nicolai Boguslai Deszpoth Zieniewicz de Bratosyn. Anna Chodkieuicij Castellani Wilnensis consors, quam progenuit Tarlonis filia de Szczekarzowice. Sophia Constantia, quæ primum fuit consors Kiszcz, qui demum erat Episcopus Samogitiæ, ultimò erat Alexandri Stuska, Palatini nunc Trocensis ante Nouogrodensis, morum grauitate, & pietatis decore ornatissima matrona. Georgius Zieniewicz Iudex Terrestris Wilnensis, obsequio amicorum desideratus vir.

ZEIBERZDORFF.

DELINEATIO & ORIGO.

EST scutum ex duobus campis conflatum, quorum superior est coloris albi, inferior coloris sanguinei, secatur tales campos linea serpentina quatuor angulis constans. Super galeam sunt duæ alæ aquilinæ dissartatæ, inter brachia alarum eadem ponuntur arma. Originem habet primariam ab Imperatoribus semper Augustis, & usque in præsens reperitur in Bauaria Zeiberzdorfiorum Familia, nunc ex illis est Episcopus Frisingiæ, habent quoque residentiâ & bonâ Ritterzert inter Augustam & Monachium. Vnus ex illis

successu temporis in Regnum Poloniæ venerat militaris gratiâ Cruciferorum temporibus, atque pro meritis Szartawice arcem cum cæteris bonis vno miliari à Swiecie assumpserat, ut dispositiones Dominorum Sartauiciorum commonstrant. Habet etiam *Cromer: lib: 8.* mentionem arcis Sartauiciæ.

STABILE SCVTVM.

Magnæ authoritatis & summæ stabilia scuta produxerant Crucigeri contra Vladislaum Iagellonem Regem Polon. ut ex illorum vexillis Cracouiæ pater in Basilica S. Stanislai Martyris, quas etiam delineavit *Paprocus in Secunda editione Stemmatis à folio 598.* desumendo ex *Dlugosso*. Sed nullum tam solidum tamque stabile mansit, quale hoc Zeiberzdorfiorum, quod in Bauaria, in Prussia, in Polonia ad delabentes nunc horas gloriose permanet. De illis enim iam dicere licet:

*Vbi vanus animus aura captus friuola,
Abripuit insolentem sibi fiduciam,
Facile ad derisum stulta leuitas ducitur.*

De his verò adhuc modulatis vocibus personare conuenit, quod *Sclerius* apud *Stobæum* *serm: 103.* dicebat.

*Optima quidem est sanitas viro mortali,
Deinde bonum ingenium,
Tertio diuitiæ sine dolo partæ,
Postremò vicens ætas inter amicos.*

Quocirca

Quocirca scutum tam speciosum non immerito murum appellabo, imò murum Chelidonium, in quo id repræsentatur quod infirma, doment fortia frenamque vastis fluminibus ponant. In Nilo pariuntur lapides Collotes dicti, ait Plinius lib: 10. cap: 32. & Plutarchus iunior in Nilo, quos inquam lapides colligunt hirundines aduersus Nili alluionem, & ex eis murum quem Chelidonium nominant ædificant, sumunt eosdem incolæ, & aquarum impetus coercent, ne regio diluuiò deuastetur. Scutum etiam præsens serpentina linea murum exprimit, sed campis, chelidonium murum triumphum parientem repræsentat, candidus enim laticiam, cælestis verò desuper auxilium cōmonstrant, & tali medio nulli impetus præualent, plurimi insultus decidunt. Quocirca plurimis encomijs decorandum erit scutum, inscribamus: *Defendit custoditq̃. Repellit nec frangitur.* Fortuna altiora inscribet.

LINEA FAMILIÆ ZEIBERZDORFFIORVM.

Zeiberzdorff Leonardus, habuit filios quinque in Bauaria, Vilhelmum, Ioannem, Bernardum, Sigismundum & Thomam, ex his Bernardus strenuus miles domi, in Prussiam descendit, & bona Sartawice, ut in Origine armorum diximus pro meritis retulit, à quibus demum bonis Zeiberzdorff Sartawski nuncupatus fuit, quod circa Annum 1430. fuerat. Sartawski Ioannes. à Sartawice vocatus, eximius vir bello & fortitudine. Hic in Anno 1493. visitauit in Bauaria suos Auos, & ab ipso Imperatore honorificè tractatus, ut patet ex litteris Imperatoris quæ conseruantur à Sartawiciis, diuisit bona quædam ipse Ioannes cum Ortha Zbrackliniski 1511. Georgius Sartawski sub Sigismundo I. militia clarus, à quo bona Watwie pro meritis obtinuit, ad uitam sibi consorti & filio ac filia, ut docet priuilegium 1525. Sebastianus, hunc Acta referunt dum donat Georgio Topolowski Vexillifero Pomerania, certa bona 1531. & alia obligauit Petro Bakowski 154. Georgius filius Georgij, de hoc in Actis Culmensibus ubi a sororibus germanis Catharina & Anna inscriptus est generalis plenipotens, respectu bonorum cum Petro Iackowski 1560. ex Bakowska suscepit Georgium & Ludouicum, qui duo fratres bona hereditaria in Krapienice commutarunt cum Georgio Niewiescinski ad bona Obiezierze & Terkutki, consors Georgij Bagnowska, acquisiuit bona Krostkowo ad oppidum Swiecie, eius filius Raphael ex Wysocka suscepit filias 6. consortes Krupoccij, Krusynscij, Kos, Ostrowiccij, Siecinscij, ultima virgo decessit. Ludouicus verò in exteris nationibus educatus, post occupationes nobilitati conuenientes, ex Anna Lisowska reliquit duos filios, Georgium heredem in Rekein in Palat. Pomerania, qui cum Milewska reliquit Albertum. Christophorus alter Ludouici filius, bonis resignatis fratri in Rekein, in Palatinatu Sendomiriensi consedit, heres in Chodka, qui dum literarum morum & militia Tyrocinia in exteris nationibus collegit, apud magnates conciliauit sibi plurimum affectum. Ex Grocholska Zuzanna suscepit Ioannem Carolum optime spei adolescentem.

Z N I N.

DELINEATIO & ORIGO.

EST litera S. super tabulam depicta, à Snena ciuitate habet originem, in qua ortus erat Iacobus Archiep: Gnesnensis, qui tali stemmate utebatur. Ita Ianitius de illo. Sed Dlugossus sub Anno 1118. ita de eo: Iacobus primus ex Oppido Zwiniacz parentibus Consularibus ortus, per Calixtum Papam secundum suffectus est. Et sub Anno 1148. mortem ipsius describendo dicit. Absumptus est Iacobus Archiep. Gnesnen. Vir optimus & grandeuus

qui Eccl: sia Gnesnensi in regimine multas de se probitates, & virtutes annis 28. viuens monstrauerat.

S A N C T I T A T I S S Y M B O L U M.

Maximæ existimationis fuerat litera S. apud Romanos, non enim sine graui animaduersione suis triclinijs & diætarum foribus inscribebant ipsam. Symbolum enim imò quoddam sacramentum fuerat silentij, quod scilicet in conuiuijs quicquid dicebatur audiebaturque, extra limen ille sermo inter conuiuantes, siue etiam iurgiæ non debebant efferri: Hinc Flaccus Torquato ad cænam inuitato cauturum se pollicetur, ne fidos inter amicos sit, qui dicta foras eliminat. Stemma præsens dum considero, ipsamque personam quæ hoc utebatur stemmate contemplor, meritò hanc literam S sanctitatis symbolum appellabo: Officium enim illius Archiepiscopale sanctum fuerat, munus oblatum ab ipso Sanctissimo Episcoporum Catholicorum susceperat, vitam quoque sanctissimam ducebat. Quocirca de illo Ianitius in Archiep. Gnesnensibus.

Snena patrem, probitas summum tibi tradidit honorem,

Os scuro quamuis sub Lare natus eras.

Non Iacobe feri metuisti castra Tyranni,

Quum premeret fratres obsidione suos.

Apud Comicos, præcipuè apud Terentium ad literam S video appositam quoque literam T. Fortè erat sensus: Silentium tenendum, aut silentium tacitum. Si verò præsentì literæ apponamus literam T. erit sensus: Sanctitas tenenda, tuenda. Profectò ab omnibus Historicis Regni commendatus Archiep. Iacobus, sanctitatem tenuit, nunquam non abhorruit illud. *A seculo confregisti iugum, rupisti vincula, & dixisti non seruiam Domino.* Quapropter fidelis

fidelis seruus & sincerus Ecclesiæ tutor, audire ab omnibus sensit, vtinam tales fierent Pastores. Dominus verò ab alto qui retributor est de congruo virtutum cultoribus expleuit in illo, quod Isaia 66. promiserat: *Ad ubera portabimini, & super genua blandientur vobis, quomodo sicut mater blanditur, ita & ego consolabor vos.* Antiqui quandoque pro litera S utebantur litera H. & è contra, quid causæ fuerit non refert. *Pier. Valer. in lib: 36. cap: 10.* Notat tamen Hallum significare per literam H. vt sit sensus hallum fortitudinis, id est summum, aut Atlas quidam. Tenuit Hallum sanctitatis Iacobus Archiepiscopus Gnesnensis, & sanctitas apud ipsum hospitata semper.

Z E T A.

DELINEATIO & ORIGO.

EST litera Z vltima alphabeti Latini. Originem ipsius habent notata Ecclesiæ Cathedralis Wilnensis, dùm Iacobum Episcopum, qui priuilegium M. Duc. Lit. vnionis ad Regnum subscripsit 1401. *Herburthus in Statuto Polonico folio 662.* Ille utebatur pro insigni litera Z, sicut etiam in adnotatis Episcoporum Wilnensium, apud Illustriss. D. Palat. Trocensem, Alexandrum Słuszká Fundatorem Ordinis nostri legi, natus erat Wilnæ, re-

xit Ecclesiam Wilnensem annis 8. Talibus quoque armis utebatur Matthias Episcopus Wilnensis, vt notabimus inter Episcopos Wilnenses.

M V N V S P A S T O R I S O P T I M I

ANtiqui literas salutis & condemnationis obseruabant: A erat litera salutis apud Romanos, ergò vltima litera alphabeti erit condemnatio, licet alij eam C vocauere. A etenim haurit aërem in interiora salutarem. Z verò eicit ex interioribus spiritum. In Hymno triumphatoris Archangeli dicitur: *Conteret Zabulum*, id est, à quo malæ cogitationes, praua consilia, turbatio boni procedit; ex quo colligitur Z literam in malum protrahi. Sed quia veteres frequenter utebantur Z pro S, vt dicit *Pier. Valer. lib: 52. cap: 15.* Zmyrna pro Smirna, Zmaragdus pro Smaragdus, iam facillè ex litera Z munus optimi Pastoris colligemus, nimirum si contriuerint Zabulum, & malum propositum populi conuerterint in sanctum. Est enim munus Pastorum, pascere animas pabulo doctrinæ, adaquare eas & deducere ad aquas non turbidas & sordidas errorum & hæresum, sed ad limpidos fontes

Sacrae

Sacræ Scripturæ & aquam purissimam. Daud qui imago optimi Pastoris erat, *ut ex 1. Reg: 17. colligitur*, tulit quinque limpidissimos lapides, & misit illos in peram pastorem. Tostatus dum considerat peram pastorem, dicit significare instrumentum pastoris arti deseruiens, in quo erat iuxta aliquos scaphium ad excipiendum lac, & in hoc posuit lapides purgandos & lauandos, alij in lacte lauisse dicunt: Quod erat misterij res, ut Prælati gregis dominici, quorum munus est prosternere gigantes, hoc est proceres peccantes, priusquam increpationis & ultionis assumerent lapidem, eum ab omni passione lauarent & expurgarent, ut emissus è balista, amore, misericordia, mansuetudine tinctus, temperatus feratur leuiter, & sortiatur suum effectum. Cæterum illud Isaiæ 1. quadrabit in contrarium: *Principes tui infideles*, alia litera habet *dulces*, quasi idem esset infidelis & dulcis. Sed non est explicatio at redargutio, qui dulcedinem in infidelitatem conuerterunt. Est igitur sensus: *Principes tui sint mansueti non rigidi, grati non molesti, benigni non seueri, agni verò sint non lupi, oues non leones.*

*Rex bonus est Pastor populi, tutorq; paterq;
Nec sua sed populi commoda sola cupit.*

ZŁOTOGOLENCZYK.

DELINEATIO & ORIGO.

EST pes loricatus cum ocreis auulsus à corpore humano, ponitur ceu genu tangens terram, tres pennæ Struthij super galeam. In bello cruento acquisita fuerunt, sed ob profundam antiquitatem legitime nosci origo non potest.

PROFECTVS MILITARIS.

Sicut cælum voluitur inter duos polos, arcticum scilicet & antarcticum: ita profectus militaris inter duo consumitur, inter vincere & mori. Plato cum Antisthenem audisset in diatriba longam orationē

habentem dixit: *Ignoras quod dicendi modus non est penes dicentem, sed penes audientem.* Ita dicendum de profectu militari, proficit omnis miles, non qui diu erat in castris, non qui ornate & sumptuose seruiuit Patriæ, sed qui in belli congressu hostis faciem audacter cōspexit, audaciùs inuasit, audacissimè submo-

submouit. Qui acie delectatus retulit in pectore signa fortitudinis & audacia, non in dorso & corporis postremo, nam licet vndiq; inuidit hostis aduersarium, vt plurimum tamen bellicosi viri, qui apertè & non fraude vincere desiderant, in faciem pugnant & nisi fugientes in dorso vulnerant. Nec mouet virum fortitudini & gloriæ deditum, quod ad terminos asperos gloriæ splendor restringatur illius, nimirum ad vincere, quod sanguinem nedum sudorem exprimit, & ad mori, quod horrendum naturæ est; quia bonos viros & optimos ciues non librare vitam longam, sed claram & illustrem. Quocirca decantatur ad militarem progressum Dercyllidæ Lacedæmonij dictum. Cùm enim Pyrrhus exercitum validum duceret in Lacedæmonios & multa minitasset, Dercyllidas vnus ex senioribus exurgens in concione dixit: *Si Deus est qui minatur, non timeamus, nihil enim iniuste agimus: sin homo, norit quod viris minetur.* Arma nobilitatis præsentia cui primum concessa fuerunt, exprimunt virum nedum pectore & animo fortem, sed etiam in maximum progressum militarem aspirantem, cui nec mors aspera, nec vita maior ipsa gloria fuerat. Igitur illud Senecæ practicare militibus conuenit: *Pauore carent qui nihil cõmiserunt, at pœnam semper ob oculos versari putant, qui peccauerunt.*

LINEA FAMILIÆ ZŁOTOGOLENCZYK.

ZŁotogolenczyk à quo originem armorum Familia recepit, ex hac erat Bognas seu Benigna S. Stanislai Martyris Episc. Crac. parens, vt adnotabat Cathalogus sub Anno 1071. Sui entoslaus Złotogolenczyk sub Lesco Albo, quem miserat ad Ordines legatum dum electus fuisset in Principem Regni dicendo: *Non denego dominium quod me contingit, sed conditionem oblatam retracto, vt optimum seruum & Senatorem Reipub. congruum deseram, malo contentus esse minori dominio, quàm amittere fidum sibi charumq; consiliarium.* Hæc Cromer: lib: 7. Fuerant enim tunc graues discordiæ inter Nicolaum Palat. Crac. armorum Lis, & inter Gouorcum Palat. Sendomir. armorum Ráwicz.

Z M O D Z.

DELINEATIO & ORIGO.

EST balista more antiquo non extensa, in campo sanguineo. Occasionem redolet antiquam, vel familiæ, vel loci vbi collata fuerunt, sæpè etenim conseruatur vsus antiquus armorum in peruetustis arsenalibus vrbium & castrorum. Hæc igitur arma referunt antiquissimã urbem Crac. ad quam expugnandam aliquando hostis accesserat, atque ibidem fortiter defendenti militi coronidem Regni, concessa fuere.

Xx

ORNA.

ORNAMENTVM ATRI.

Consuetudine antiquorum celebre fuerat, post victoriam partam adornare atria, & meritis maiorum & proprijs tropheis, hinc spolia ex hostibus affixa parieti, domum familiamque ornabant. Eratque in tantum celebre hoc ornamentum, ut nisi adesset humile quid in Familia contemplantur. Quocirca Valer. Max. lib: 6. cap: 3. dicit: *Quantum odij aduersus hostes libertatis insitum animis antiqui haberent, parietum ac tectorum in quibus versati fuerant ruinis testabantur.* Ideoque & M. Flacci & L. Saturnini seditiosissimorum ciuium corporibus trucidatis penates ab imis fundamentis eruti sunt. Cæterum Flaccinia area cum diu penatibus vacua mansisset, à Q. Catulo Cymbricis spolijs adornata est. Cum verò præsentia arma nobilia spolia antiqua esse cernimus, adornatamque familiam eisdem contemplamur, fecisse eum quod fortem virumque decebat cum hoste, propius semper ad menia accedendo, & insurgendo in aduersos alacriter affirmabimus. Dabit fortuna Deusque tales Christiano milites Regno, nisi obstant quod in Ecclesia legitur: *Regnum à gente in gentem transfertur, propter iniusticiam & iniurias, & contumelias, & diuersos dolos.*

LINEA ARMORVM ZMODZ.

Andreas Zmodzki, cuius merita Epitaphium refert in Kumow in Terra Chelmenfi. Generosus Dominus Andreas Zmodzki de Terra Chelmenfi, heres in Zmodz dum Patria seruiuit, sibi ipsi non satis seruiuit, militia adscriptus. Serenissimi Regis Stephani tempore, sub Interregno saniozem partem ciuium secutus fui, hostem ad muros Cracouienses impetus facientem viriliter repressi, ad Byczynam, in Cecora, contra Naleuaicum, & in Multanica expeditione reddidi Patria debitum, Familia decorem. Extat posteritas ex fratre, Samuel eiusque posteri, qui hæc legent & maiora præstabunt. Obijt 1602.

ZLOTA WOLNOSC,

AVREA LIBERTAS.

DELINEATIO & ORIGO.

EST quædam figura antiquum caduceum Romanum exprimens, formatur enim ceu geminus serpens pro virga Mercurij, salutarem crucem deferens. Quæ fuerit Origo, indagare perdifficile est, magnæ tamen Familiae conseruant memoriam, & decori habent eiusmodi gentilitia. Crediderim ex ipsa forma, quod altæ & desideratæ pacis fuerit parens primus illorum author.

AVREA

A V R E A L I B E R T A S.

Quantum liber gaudet de sua libertate animus, tantum libertatem extollit, unde auream & solam in terris felicitatem aliqui appellarunt libertatem. Hinc de sola subiectione alteri ortum manet: *Non sis alterius cum possis esse tuus.* Cum iam aliter esse nequit, manus & ceruicem, nedum animum alteri damus. Optimè Seneca Declam: lib: 9. *Necessitas magnam imbecillitatis humana patrociniū, omnem legem frangit.* Arma præsentia dum intueor, venit in mentem M. Clodius quondam Dux militiæ Corsicæ, de quo ita Valer. Max. lib: 6. habet. Cum ille turpem pacem cum hoste posuit, illum Senatus Corsis hostibus dedit, quem ab hostibus non acceptum, in publica custodia necari iussit. Ecce quantum libertatis amatores fuerint, & factum eius rescidit, & libertatem eripuit, & spiritum extinxit, corpus contumelia carceris & detestanda nota fœdauit; melius enim putarunt ut pereat vnus, quàm pereat vnitas. Cum verò auream libertatem Patriæ & Reipub. parens horum intulerit armorum, meritò auream crucem & caduceum pacis retulit. Meritò in Magnatum foribus & portis exprimitur, & in memoriam posterorum porrigitur; nam sicut duo sunt aduersissima rectæ menti, celeritas & ira, ita plurimum amœna sunt, memoria cum laude.

Qui his utantur armis, non faciliè indagare, video illa expressa ad portam castri Brzezanensis, Sieniauiorum Familiæ adiuncta, ubi progenitores magni illius exercituum Ducis Regni exprimuntur. Vidi eadem in Palatinatu Cracouiensi, in Sacrario Ecclesiæ Radlouiensis. Hinc colligo antiquæ & præclaræ Familiæ fuisse.

ZETINIAN seu SETINIAN,

Aliàs R O Z Y C.

DELINEATIO & ORIGO.

EST scutum in medio sectum, lata linea obliqua, quæ videtur exprimere fluuium; ab vtrâq; parte rosæ apparent rubeæ, super scutum sunt pennæ. Originem in Florentino Ducatu perquirendam, ibi enim primum habuere decorem, nam Præfectum vrbis Florentinæ, seu Confaloncerum Acta illius vrbis & memoriæ seu stemmata tradunt in Ecclesia PP. Ordinis Prædicatorum, fuisse in Anno 1363. vnum de hac familia Gasparum Guczy. In Regnum verò Poloniæ

Xx2

Carolus

Carolus cum Serenissima Regina Bona venerat Aulicus & Præfectus Culinae, demùm Zupparius, confedit in districtu Biecenſi, qui ex Anna de Wezerow reliquit filios.

DABIT ODOREM & HONOREM.

Satis inaniter antiqui procedebant, dùm flumina onerabant curribus & equis, inde etenim Patriæ nec odor nec vtile proueniebat. Dicent tamen illi decor honorq; Dijs procedebat, Vnde Pier: Val: in libri Hierogl. ait: *Rhodij quotannis quadrigas soli consecratas in mare iaciebant, quod vulgatum est, eum tali vehiculo circumuehi mundũ.* Et in Illyrico ea de causa quod Tridentis ictu terra equum excierit, quatuor equos, nono quoque anno marinis fluctibus habendos iaciebant. Non sine graui quoq; animaduersione fuit, vt rosæ rubæ ad vtramq; ripam fluminis in armis Zetinianis poneretur. Dederunt enim odorem Patriæ, dederunt honorem, ante ad ripas Florentini fluij sanguinem spargentes pro integritate saluteq; Patriæ, odor decorq; extiterunt, modò ad vtrasq; partes montium, Alpes florere virtutibus & meritis procurarunt. Vt si ex Italicis partibus Florentinisq; bonis successibus ad Transalpinos descenderit odor, illi vicissim referant honorem; si vero à nostris proficiscatur, bonus odor illi parimodo respondeant honore. Quocircà vt odorem honoremq; domui & familiæ relinquatis illud vobis Nazianzeni, qui nec in prosperis efferri, nec in aduersis desperare docuit propono.

*Ne fide multum, neue despera nimis
Illud solutos efficit, pessundat hoc.
Hoc corrigens illud; tenens, reliquam sine
Liuore rectius peragrabis viam.*

LINEA FAMILIÆ ZETINIANÆ.

GVczij antiqua familia in Magno Ducatu Hettruria his armis utitur. Primus ex ista familia in Regnum Poloniae venit cum Serenissima Regina Bona Sfortia Carolus Gucy Aulicus & Præfectus culinae dictæ Reginae Sereniss. qui postea fuit Zupparius Russiae, & in matrimonium ducta Anna hærede in Wezyrow emit ampla bona in districtu Biecenſi: Eius filij ex dicta Anna Octavianus & Reynerus, quorum tutelam gessit Illustriss. Palatinus Lublin: Stanislaus de Teczyn cum illi patriam suam Florentiæ visitauerunt. Huius Caroli extat monumentum in Ecclesia Cathedrali Præmislien: in hæc verba:

Carolus Guczy Florentinus, Zupparius Generalis Terrarum Russiae.
Carolus ille loco positus Caluani in isto,
Regibus acceptus, Principibusque iacet.
Præfuit hic virtute merente sub orbe,
Dante Sigismundo plebe fauente onus,
Dignum laude virum Florentia misit è gente,
Delicijs præfuit Russia lare tuis.

Octavia-

Octavianus cum Elisabetha Wielopolska Wielopolski Succamerar. Cracou: filia tenuit sacramentum matrimonij. Gaspar Gucy & Consulatu Crac. & vita bene functa clarus, moritur unica filia Anna relicta, quæ primo matrimonio iuncta fuit D. Dersniak, secundo Trzećieski, tertio Złotnicki, ex quibus proles eius superest. Ioannes Gucy, vir prudens de Familia Olesnicorum benè meritus, ex Golánska suscepit filium Andream Illustrissimi Sigismundi Myskowski Marschalci Regni Aulicum, cui tum in exteris nationibus peregrinanti, tum in administranda eius Aula ex dexteritate fuit acceptus, ex Sophia Olbierzowska reliquit Ioannem, Sigismundum, & Andream. Petrus frater patruelis illorum, reliquit filios Ioannem, Nicolaum, Paulum & Andream. Nicolaus in Palatinatu Lublinensi consedit, tenet matrimonium cum Ornowska filia Iudicis Terrestris Brestensis. Ioannes in Palatinatu Cracouiensi cum Iankowska. Paulus in Palatinatu Volhyniæ cum Kurośowná. Andreas cum Zagorska.

ZKRIZLVK seu Zkrzyżem luk.

DELINEATIO & ORIGO.

EST arcus Scythicus, pro sagitta super neruum deferens crucem auream, cum etenim Scytharum fortitudinem confregissent, atq; Fidem sacram de Deo vno & trino amplexati fuissent, arcum pro victoria, crucem auream pro fide retulerunt. Cum verò palam in Ecclesia Socalensi mitram Ducalem in illorum sarcophagis conspicio, è Ducibus originè trahere non ambigo. Vetustas Familiæ, clara Prosapia, virtutù gloria, meritorumq; cumulis augmenta conseruat.

P A X C V M C Æ L O.

AEgiptijs arcus certum erat signum inchoati cum hoste belli: Figurabant illi armatum hominem, qui telum arcu contenderet, & ad feriendum paratus videretur. Neque sacerdotibus Aegiptijs erat hoc signum belli, sed ipsi quoque Deo, vt sacrae literæ testantur, dum suos præmonere ab hostium periculis cupiebat: *Dedisti metuentibus significationem.* Psalm: 59. *vt fugiant à facie arcus.* vel vt legit Euthymius: *Dedisti metuentibus refugium, vt declinare valeant arcum, cor enim impij repletum est veluti pharetra sagittis venenatis.* Vnde explicando Adamantius Græcam lectionem ait: *Pharetra, est cor, sagitta, consilia & cogitationes, arcus os & labia.* In præsentibus gentilijs arcum video, sed pro sagitta crucem inspicio, vnde non bellum sed pacem cum proximo & cum Deo contemplor, inde enim crux non super arcum

posita, nec non auro adornata videtur. Echo ab arcu percipitur: *Pax cum Deo & cælo.* Arcus fractus vel relaxatus sublatam belli ferociam significabat. Legitur enim in Historijs, quòd cum Attila sanguinis eruptione, & profluvio de naribus suffocari & extingui debuit, supremum numen Marciano Imperatori apud Constantinopolim agenti in somnijs apparuit, arcumque Regis fractum, vel ut alij, relaxatum ostentare visus est, quod erat signum de illius ferocia bellica finita. Vnde Psalm: 46. *Deus conteret arcum & arma confringet, qui scilicet pietate posthabita spem in ferocitate posuere.* Igitur arcus hic cum cruce & cruce aurea, pacis signum erit, procedentis scilicet à corde & ore, cum proximo, conscientia & cælo. Et audient: *Pax hominibus bonæ voluntatis.*

LINEA FAMILIÆ KRIZŁVK.

DOkoziekij Kniazij his utuntur armis. In Wolhynia nunc eorum sedes est per ampla, quorum sepulchra postquam ad fidem Catholicam redierunt, visuntur in Sokalensi Ecclesia PP. Bernardinorum. Kiiouia memoriæ illorum in sepulchris patent. Ianusouius in Statuto folio 118. meminit ipsorum. Petrus Kozioka cum Romanowskatenuit matrimonium. N. Kozioka Subdapifer Wolhynia.

ZBROJNY MAZ.

Seu WAXMAN.

DELINEATIO.

EST scutum coloris aurei, in eiusque inferiore area partem muri seu propugnaculi rubei coloris, ita nimirum, ut in medio muri propugnaculum rotundum emineat, atque in utraq; quidem parte muri tam dextra, quàm sinistra, singula foramina, per quæ tormenta disponi soleant, in ipso autem propugnacula tria sint, duo in superiori parte, tertium medio inter hæc duo foramina, loco inferius. E medio ipsius propugnaculi vir barba rossa totus armis ferrei seu ærei coloris, ita tamen, ut qua commissuræ sunt aureis lineis distincta sint, dextera gladium strictum super humeros vibrans sinistram

sinistram in baltheo seu vagina reclinans cingulotenus eminent. Scutum galea clarata equestris, galea corona aurea gemmis interstincta tegit, super quam deinde itidem idem vir armatus, qui antea descriptus est, eodem modo eminent, tum verò scutum vniuersum ab vtraq; parte aurei & rubei coloris, teniæ ambientes, vtrinque circumfluentes.

O R I G O.

ARma hæc primus à Sigismundo III. Rege Poloniae accepit Ioannes Wáxman, Norimberga Ciuitate Germaniæ, nobilibus parentibus ortus, subinde Ciuis & Consul Cracouiensis. Præmij causa fuit Cracouiâ à Maximiliano Archiduce Austriæ diadema Regni affectante obfessa; quam ille armis, autoritate, & fide illibata tuendo, Regi sartam, tectamq; seruauit. Sigismundus fidem & animum Ioannis miratus, his illum armis munerauit, & Regni Nobilium ordinem cum omni sua posteritate Regio suo diplomate ex vniuersi Senatus Regni autoritate totiusque equestris ordinis vnanimi consensu adsciuit. Varsoviæ in Comitij Generalibus, die 15. mensis Aprilis Anno Domini 1589. cuius summam accipe.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam Sigismundus III. Dei gratia Rex Poloniae &c. Significamus presentibus hisce quorum interest, huius, & futuri temporis vniuersis & singulis. Ita semper nos statuisse, ut cum omnium rerum publicarum & regnorum non maxima ut plurimum initia, incrementa deinde aliquanto maiora ac certi ad perfectionem gradus sint, nulla ferè re, ut maximè Princeps quæque Respub: fuerit, vel magis creuisse, vel altius sese extulisse, quam fortissimis quibusq; viris, in eandem Reipub: ac iuris communionem recipiendis, &c. Quo in numero Ioannem Wáxman Consulem Cracouiensem, vel maximè nunc referendum existimauimus. Cum enim idem Ioannes Wáxman Patre honesto & locuplete Michaele Wáxman ex Heluetijs oriundo, eiusdem nationis disciplina militari imbutus, & in militia versatus, Matre autem Nobili Norimberga natus esset, ipse autem à prima fere pueritia, negotiorum causa, Cracouiam se contulisset, ibidem qui à Patre Wáxmani nomen haberet, Wáxman vulgo nuncupatus, ac per complures annos honestè laudabiliterque versatus; uxorem ex familia vetusta, & ab Imperatoribus nobilitata duxisset; tandem domicilium sedemq; fortunarum suarum omnium ibi posuit, cumq; ad morum & vitæ honestatem summam elegantiam, atque in omni re obeunda industriam ac dexteritatem singularem adiunxisset, facile perfecit, ut non solum nobilitati omni vicina, & Ciuibus Cracouiensibus omnibus peraq; carus existeret; verum in Diua memoria Stephani etiam Regis decessoris nostri gratiam, & celeriter perueniret, & eandem ad mortem usq; eiusdem summam retineret. Ex hominum autem omnium hoc de virtute eius iudicio atque commendatione. Primo in Collegium Iuratorum, Scabinorum, deinde Decurionum, seu Consulum Ciuitatis translatus, utrobique cum aliis semper, tum in altero hoc ordine maximè tempore Interregni, quod eiusdem decessoris nostri Diui Stephani Regis mortem subsequutum fuit, præclare laudabiliterq; se gessit. Publice enim à Ciuitate Cracouiensi cum alijs ex illius urbis, Senatu honestis, nostriq; studiosissimis viris, ad electionem missus, cum ipse in eorum potestate totus fuit, qui libertatem publicam tuebantur; tum summa celeritate Cracouiam reuersus cum Collegis ut in eorundem qui secundum leges publicas nos elegerant potestate Ciuitas permaneret, summo studio operam dedit, cinesq; sua sponte in Nos inclinatos, ut constantissime in fide nostra perseverarent, neque ullo periculorum metu, ab ea deducerentur, hortatus est. Et cum non multo post Illustrissimus Archidux Maximilianus contra ius & libertatem publicam, contraq; omnem maiorum morem, à paucis quibusdam aliquot
post no-

post nostram electionem diebus nominatus, cum exercitu ad Cracuiam accessisset, atque totius quidem belli gerendi, defensionisq; rationem Illustris & Magnificus Ioannes de Zamoście Regni Nostri Cancell. & Exercituum Praefectus, ut qui cum Imperio ibi esset, administraret; in societatem autem eius Illustris etiam ac Magnificus Andream Comitem in Tenczyn Pal. Crac. adsciuisset, ut si forte pro temporum & belli usu longius etiam ab urbe excurrendum sibi esset, eandem defensionis curam idem Illustris & Magnificus Palat. Crac. sustineret. Waxmanus ipsius urbis maiorumq; ac propugnaculorum illius cura Praefectus, ita in hoc munere sese tractauit, ut & constantia sua alios ciues suos plurimum confirmaret, & consilio diligentiaq; vel imprimis salutem urbis iuaret; omnibus autem in rebus utriq; Illustri & Magnifico, tam Palatino Cracou: quam Regni nostri Generali fides, vigilantia, atq; industria eius, magno usu essent, prater quam enim quod propugnacula & muros, quorum cura à Magistratu Ciuili Praefectus erat, summa celeritate, partim reficiendos curasset, partim maioribus tormentis opportunis locis dispositis firmasset, vigilias etiam circa eadem propugnacula & tormenta summa cum diligentia semper obijt, portam etiam ad quam hostis irruptione facta impetum fecerat strenuè, tum maioribus, tum minoribus bombardis tutatus est: Neq; ullo labore, neq; vigilijs, neq; sumptibus, quos in illam procuracionem sibi demandatam impendere necesse habuit, neq; periculorum metu, neq; pramiorum spe, à constantia ac fide in Nos & Rempub. suam vnquam deduci se passus fuit. Qua cum pro Repub. fecisset, tam insignis autem virtus atq; fides ipsius, in omnium pariter oculis atq; ore versarentur, ac primum quidem Nobilitas vniuersa Palatinatus Crac. in Prossouensi Conuentu suo, ultro, sponteq; sua suis Nuncijs commisisset, ut non solum Nobilitatis honorem, verum laborum etiam ipsius pramium aliquod, quo gradum eum nobilitatis tanto honestius etiam tueri posset, in presentibus hisce Comitibus, illi à nobis peterent. Postea autem Nuncij Nobilitatis vniuersi per Generosum Stanislaum Czikonvski de Woystáwice Succamerar. Crac. & Palatinatus eiusdem Nuncium eandem petitionem communi nomine ad Nos detulissent, accessit etiam eodem commemorati Illustris & Magnifici Ioannis de Zamoście Regni Nostri Cancellarij & Exercituum Praefecti praclarissimum de virtute eius testimonium, ac diligentissima commendatio, eominus dubitandum Nobis existimauimus, quin nobilitatis hoc Regni Nostri ius atq; honorem, quo ille virtute sua praestantibusq; in Nos & Rempub. Regni Nostri meritis, iam dudum dignum se praestitisset, nunc ad tam diligentem Nunciorum Regni Nostri intercessionem, ex vniuersi autem Senatus Nostri autoritate atq; consensu, publice etiam ei conferremus tribueremusq; quemadmodum quidem conferimus ac tribuimus presentibus hisce, commemoraturq; Ioannem Waxman, omnesq; legitimos utriusq; sexus ipsius posteros, tam eos qui iam nati sunt, quam si quos postea suscepturus sit, de consilio ac sententia Senatorum Nostrorum, omniumq; adeò Ordinum, presentium Comitiorum autoritate veros, ac genuinos Regni huius, Dominiorumq; eis adiutorum Nobiles creamus, pronunciamus, promulgamus, eo nimirum iure, quo quicunq; in Regno Nostro vel à maioribus Nobilis procreatus, vel à Diuis Decessoribus Nostreis, nobilitatis iure donatus optimo in Regno, Dominioq; nostris, sit vel fuerit ita nimirum, ut ad omnes dignitates tam Ecclesiasticas quam Seculares aequè cum aliis nobilibus peruenire, munera, honoresq; Nobilium gerere, omnibus immunitatibus, vacationibus, ac libertatibus, quibus alij Nobiles Regni huius, vel iure, vel consuetudine utantur, ipsi quoq; publicè semper ac liberè uti possint, neq; vlla in re deteriore conditione quam quicunq; alij Regni nostri Nobiles esse soleant, sint, aut habeantur. Quo autem publicè Nobilitatem profiteri, & eius nostra in se beneficentia monumenta praeferre possint, more & consuetudine maiorum insignia etiam Nobilitatis, hac conferenda illi existimauimus, quemadmodum quidem conferimus presentibus hisce: Scutum nimirum coloris aurei, in eiusq; inferiore arca partem muri, seu propugnaculi rubei coloris, &c. ut videre est supra in delineatione. Quibus quidem insignibus, ut cum commemoratus Ioannes Waxman tum omnes utriusq; sexus legitimi illius posteri, in omnibus & singulis honestis, tam ludicris quam bellicis causis ac negotiis, praelijs, duellis, torneamentis, vexillis, tentorijs, scutis, aulis, tabulis, picturis, domorum adificiorumq; ornamentis, signis, annulis, sepulchris, omnibus deniq; temporibus, locis & actibus, pro suo arbitrio, aliorumq; Nobilium more, publicè priuatimq; utantur,

utantur volumus: ea ipsi gestare, heroldis & quibusvis ministris nobilium imponere, & ligare valeant. Præterea verò quemadmodum supra iam à nobis tributum illis est, alijs etiam iuribus, privilegijs, immunitatibus, libertatibus, qua Ordini Nobilium de iure vel consuetudine in Regno ac ditionibus nostris competunt, tanquam veri, ac genuini Nobiles, de stirpe nobili, clarog, sanguine ab Avīs, Proavis, & maioribus per directam lineam ex utroq, latere descendentes, atq, ex utroq, parente procreati, ipsi quoq, gaudeant, fruantur honores ac dignitates, tam Spirituales quàm seculares, beneficia ac officia omnia & singula, pari cum reliquis veris Regni nostri Nobilibus, iure capere possint decernimus sancimusq, eodem omnino iure ac conditione ut sint, quo alij Nobiles sunt, qui in Regno nostro sunt optima. Quæ cum omnia singulaq, scripta supra, rata firmaq, esse velimus: Ad omnium Regni nostri, aliarumq, ditionum nostrarum, magistratum ac dignitariorum, tam Ecclesiasticorum quàm Secularium, omnium deniq, ac singulorum, maximè autem Nobilium notitiam deducenda esse duximus, quemadmodum & presentibus deducimus; mandantes uniuersis & singulis, ut præfatum Nobilem Ioannem Waxman, omnesq, legitime ab eo descendentes, non modo pro veris ac genuinis Nobilibus recipi nt habeantq, Nobilitati eorum nullo vel dicto, vel facto à quocunq, derogetur, verùm beneuolentia etiam ac fauore suo eos prosequantur, ad honores contententibus faueant, omninoq, alienæ virtuti non inuidentes unde sua profecta sit testentur. Quod ut omnes virtutis amantes, ac verè Nobiles etiã sine cohortatione nostra facturos non dubitamus: ita si quis tamen existat, cuiuscunq, status conditionis, aut dignitatis is fuerit, qui in contumeliam præfati Nobilis Ioannis Waxman, posterorum eius auctoritatisq, nostra Regiæ immiutionem, Nobilitati eorum obirectare, illis detrabere, dicto deniq, factone, vel nobilitatem eorum, vel ex estimationem impugnare præsumeret; eum consuetis penis, quæ in diffamantes Nobilem verum, Regni legibus statuta sunt Nobis iudicioq, ad quod à parte læsa citatus fuerit, ipsiq, parti læsa subiaccere volumus, quam primùm, quotiesq, præfente hoc Privilegio Nostro, quod ad omnem probationem Nobilitatis sufficere volumus, Nobilitatem suam, aut tenore Privilegij, si eius fortè copiam non habuerint, alijs idoneis, monumentis in iure probauerint, docuerintq,. In quorum omnium fidem, & euidentius testimonium, hæc manu nostra subscripsimus, sigilloq, Maiestatis nostra communiri iussimus. Data Varsavia in Conuentione Regni Generali, die 15. Mensis Aprilis Anno Dñi 1589. Regni verò Nostri Anno secundo. Presentibus Reuerendissimis, Reuerendis, Illustribus, Magnificis, Venerabilibus, ac Generosis Stanislaò Kárnkowski Gnesnensi, Legato Nato ac Regni Nostri Primæ, Ioanne Demetrio Solikowski Leopoliensi Archiepiscopo, Hieronymo à Rozdrázen Vladislauien, & Pomerania. Luca à Kościelec Poshnaniën, Petro Dunin Wolski Plocien. Bernarde Macieïowski Luceorien. Alberto Báránowski Pramislíen. & Regni Nostri Vicecancell. Petro Kostka de Stangenberg Culmen. Laurentio Goslicki Chelmen. Episcopis, Christophore Rádzim Wit Duce in Bierze & Dubinki Palat. Wilnen. M. D. Lit. Exercituum Campiductore, Solecen. Borossouien Kokenhauseng, Ioanne Kiská Castell. Wilnen. Samogitia, Brestensq,. Petro de Potulice Caliss. Visogrodensq, Ioanne Chlebowicz Trocense, Radoscouien. Vpitenq, Alberto à Lasko Syradien. Margeburgensq, in Liouonia, Nicolao Christophoro Rádzim Wit Duce in Otyká & Nieswiez Castell. Trocen. Saulensq, Nicolao Herbort Russiæ, Ioanne à Sienna Podolia, Hrodlen. Czorstunensq, Gregorio Zielencki Plocense, Mlauenq, Stanislaò Kriski à Drobnin Masouia, Plocen. Dobrzynen. Stamstaouienq, Stanislaò Rádziminski Podlasia, Liuense, Camenecensq, Stanislaò Gostomski de Lezenicze Rauen. Radomienq, Nicolao Działinski Culmen. Bratianensq, Palatinis & Capitaneis. Stanislaò Comite à Tarnow Sandomirien. Buscen. Stobnicensq, Ioanne Comite à Tenczyn Woyniczen. Lublinen. Parcouien. Ioanne Dłuski Culmen. Thessaurario Regni Branscense, Suecense, Surasense, Rogosnen. Dersauiensq, Ioanne Lesniowolski de Obory Czynnense, Parnauiensq, in Liouonia, Martino Lesniowolski de Obory Podlassia Zatorien. Loffitenq, Christofero Komorowski Sandecen. Nicolao Firley de Dambrowicá Biecen. Referendario Curia Regni Korizynen. Casmiriensq, Georgio Mnisek de Magna Kenczyce Radomien. Sanocen. Samborienq, Ioanne Myskowski de Mirow Zarnouien. Ioanne Osowski Potanecen. Hieronymo Gostomski Naklen. Valcensq, Stanislaò Minski Zakroczymen. Ioanne

Bykowski Konarien. Lencicien. Siradiensq. Castellaneis & Capitaneis. Andrea Opalinski de Bnin Marschalco Regni Maioris Pol. Generali Szrzenen. Desaiscensq. Alberto Radziwit Duce in Ohyk & Nieswiez, Magni Ducat. Lit. Marschalco Caunensq. Ioanne de Zamoscie Cancell. & Exercituum Regni Generali Belzen. Mariaburgen. Cnissinen. Miedzyszecen. Derpatensq. Leone Sapicha Mag. Duc. Lit. Thesaurario, Olitensq. Stanislaw Przyemski Marschalco Curia Regni Koninensq. Officialibus & Capitaneis, Petro Tylicki Praposito Gnesnen. Canonico Crac. Warmiensq. Secretario Regni Maiore, Ioanne Tarnowski Referendario Curia Regni Crac. Vladislauen. Lanciciensq. & Crusuiciense Praposito, Ioanne Piotrowski Decano Peshnani. Canonico Crac. Ioanne Krasinski Cantore Crac. Simone Rudniski Custode Gnesnen. Hyacinto Młodzieiowski Thesaurario Curia Krzeczouien. Piascensq. Gasparo Macieiowski Stabuli Nostri Praefecto, Scepusiensq. Petro Opalinski de Bnin Incisore Mensa nostra & Robatinen. Stanislaw Krasicki Currum nostrorum Praefecto, Lubomlen Bolemuoiensq. Capitaneis, Procopio Siemiawski Pocillatore Curia, Petro Szreniawa Subdapifero Nostro, Balthasare Stanislawski Culina Nostri Magistro, & aliis quam plurimis dignitariis, Officialibus, & Aulicis Nostri, nec non Terrarum Nunciis ad praesens Conuentum Regni congregatis.

Sigismundus Rex

Reinoldus Heidenstein Sacr. Reg. Mag. Secret.

His igitur armis utuntur omnes posterii à praefato Ioanne descendentes, qui virtutibus & meritis magis magisque proficiebat, ita ut a Rege summe amaretur: cui etiam Scultetiam, Siemiechow, Molendina in Zielonki, pensionesq. alias multas largitus est munificentissime, in quae & posterii sui successerunt. Reliquit tres filios claras sui generis imagines, Ioannem, Michaellem, & Hieronymum.

Ioannes generosa mentis ardore excitatus, non in umbra vulgares inter cætus, sed in ipsa luce versari, atq. in eo theatro apparere, unde in aliorum oculos suspiciendus incurreret concupijt; nam statim post decessum sui parentis, non degener filius, fidem & vitam Sigismundo III. in obsequium dedicauit; à quo Praefectus armorum constitutus, per triginta amplius annos, semper non nisi strenue laudabiliterq. se gessit; In expeditionibus, tam in illa prima Moscouitica, quam in illa Publica, nec non Pruthenica, quam etiam sub tempus Confederationis, ingenium, animum, vires, & Fidem super omnia, cum laude omnium demonstrauit, ideoq. nedum ipsius Regis, sed omnium Primarij Ordinis Nobilitumq. Regni oculos & corda, summe in se conuertit, maximisq. in amoribus apud omnes fuit. Huic Sigismundus III. intuitu tantorum meritorum, Scultetiam Kłaię dictam, nec non alias pensiones annuas donauit munificentissime: quas nec Serenissimus Vladislavus IV. Rex feliciter modernus à suis liberis fidei ac obsequiorum non immemor ablegauit, imo alijs liberalissime auxit. Moritur Cracouiae & in sua Capella in Ecclesia Beatae Mariae Virginis in Circulo, non sine maxore omnium A. Dni. 1632. die 27 Augusti sepelitur. Illius filij Stanislaus, Ioannes, Casimirus, & Hyacinthus.

Stanislaus Adolescentiam suam in seruitijs Ioannis Tenczynski Palatini Cracouiensis collocauit. Et iam post obitum Patris sui officium praefecturae armorum à Serenissimo Vladislav IV. humanissime sibi collatum acceperet, ni fides Illustrissimo Palatino Cracouiensi Stanislaw Lubomirski data, obstitisset.

Hic oc-

Hic occasionem benemerendi de Republica nactus, nec viribus, nec facultatibus, nec saluti propriae pepercit, officio praefecturae armorum apud praedictum Illustrissimum Palatinum laudabiliter functus est. In expeditione Moscovitica etiam suis proprijs stipendijs militavit. Apud omnes ferme milites summo in amore fuit. Postea Coniugem Constantiam ex nobilissima Zbylitouiorum familia fœdere matrimonij sibi iunxit, sed sine prole decessit Cracouia sepultus est in Ecclesia SS. Trinitatis apud Patres Praedicatorum, A. Dñi. 1629. Die 15. Ianuarij.

Ioannes militiae Christi in Familia Praedicatorum, nomen & vitam consecrauit.

Casimirus vir litterarum amantissimus, plurimisq; in rebus existimatione omnium probatissimus, exterarum nationes peragravit. Romae laurea Doctoratus utriusq; Iuris insignitus, in Patriam reuertitur. Vbi honore Canonicatus Varmiensis excipitur. Et ad officium Secretarij Serenissimi Vladislai IV. assumitur.

Hyacinthus Vladislaus sequitur, aetate quidem sed non animo inferior, hic etiam multas alias exterarum nationes vidit, Germaniam lustravit, Italiam peragravit, & inde tanquam ex mercatu litterarum, linguarum, morum, tandem in Patriam, litteris omnibus imbutus, probis moribus instructus redijt: Et obsequijs Illustrissimi & Reuerendissimi Petri Gembicki Supremi tunc Regni Cancellarij sese mancipavit, cui Fidelissimè à puero prorsus inseruiuit, & eousq; inseruit. Secretarius Serenissimi Vladislai IV. factus.

Filius quoq; Ioannes duas reliquit Agnetem feminam omnibus dotibus animi condecoratam, & Annam puellam praeter aetatem prudentem & perfectam.

Secundus Ioannis illius primi filius Michael, vir magna experientia & bello clarus, hic non alienis plumis ornari, sed proprijs virtutibus illustrari, semper in animo habuit, proindeq; optimis studijs primam illam aetatem suam consecrauit, quorum gratiâ, in exterarum nationes se contulit; non enim potuit summum ingenium, nisi summos viros quærere & imitari. Hincq; crescentibus paulatim annis ita profecit, ut non solum optimarum ingenuarumq; artium, sed etiam linguarum: Italicae scilicet, Gallica, Hispanica, Germanica ac Ungarica peritissimus extiterit, ibidemq; etiam apud exteros, cum Illustrissimis Duce de Zbáráz, & Andrea Tenczynski Palatino Belzensi, nec non eius fratre germano Gabriele Palatino Lublinensi, martium pectus & animum in aduersis rebus declaravit. In publica quoq; Regni expeditione, suum generosum ac nobilem animum protestatus est. Cui Sigismundus III. meritorum illius non ignarus, Scultetiam in Lithuania, cum multis alijs beneficijs liberaliter donauit.

Tertius Ioannis illius itidem primi filius Hieronymus, fuit vir admirabili ingenio, ad labores impiger, & ad pericula fortis. Hic etiam multas exterarum nationes visitauit, obq; suas raras & admirandas virtutes, Serenissimo Regi

Sigismundo III. carus fuit. Publicæ etiam expeditioni, pro defensione Patriæ se subscripsit.

Filiæ etiam Ioanni illi primo fuere tres, Zophia, Susanna, & Agnes. Zophia nobili Nicolao Szembek vinculo matrimonij iuncta fuit. Susanna, & Agnes vitam & virginitatem suam Deo deuouerant, omnes continuis orationibus, vigilijs, alijsq; virtutibus claræ extiterant.

ARMA NOBILIVM INNOMINATA.

His vtuntur Maskieucij in Wolhynia, conseruant ea in Kiiouia D. Axak, ceu progenitus à Maskiewiczowna.

Vtuntur his Dominus Brzufzká.

Iákuszowfciorum in Palatinatu Braclauensi.

Vtuntur his Dederkalij, Albertus sepultus in Ostropole.

Ioachimi Morochoowski Episcopi Vniti Vladimiriensis, & Brestenensis.

His vtuntur Nobiles in Wolhynia, in Polonne, in Lubartow, in Cudnow, & alibi vidi.

Papocius in Nido folio 1193.

Lubartouia.

In Sokal vidi.

Solea transfixa sagitta, in Polonne.

Cracouia vidi.

Miles totus in armis cum aurea framea & lancea, Lubartouia in Ecclesia conspicitur.

Corda duo duabus sagittis transfixa. Arma Paulowicz in Lituania. *Papocius in Nido folio 1117.*

Cor supra quod tabula schaccorum. *Papocius in Stemmatis folio 577.*

Campana tres, quales accipitris alligantur ad pedes, *vidi Camenecia.*

Horologium instar clepsidra transfixum sagittis duabus, *vidi Constantinouia.*

Horologium mensale, *vidi Camenecia.*

Vomer vnicus, *vidi in Radlow.*

Ignes tres ex ferrea lampade, *Cracouia apud PP. Francisc.*

Caput Aquila cum collo nigro in campo rubeo, *in M. Duc. Lit.*

Beczka złota, Hoc est, Vas auri, *in M. Duc. Lit.*

Lupus integer intra coronam ex Vngaria, in Cudnow.

Nobiles, Quorum Stemmata ignoro, nobilitate donati, & ad indigenatum Regni à Sereniss.

Regibus Poloniae ob merita bellica recepti.

Gutteterij nobiles ex Germania venerunt in Regnum, eorum nobilitatem per iurum speciale priuilegium approbavit Sigismundus Augustus, ex his erat Gaspar Consul Cracouiensis. Augustinus Gutteter bona terrestria tenuerat ad Miechouiam, erat quoque ex his Prouincialis in Societate Iesu.

Anno 1588. in Comitibus Generalibus Regni Varsauia Andreas Cardinalis & Balthazar Bathorei fratres germani Sereniss. Stephani Bathorei Regis Poloniae ex Fratre nepotes ob merita ipsius in Regnum pro indigenis Regni recepti sunt, & ad omnes libertates Nobilium admissi, ipsi Cardinali accessus & habilitas ad quauis beneficia Ecclesiastica & dignitates, & in Senatu locus sui Episcopatus concessus excepta dignitate Primitiali Archiep. Gnesnen. & munere nominandi vel inaugurandi Regis. Fuit hic Cardinalis Episcopus Warmien. & Praepositura Miechouien. Administrator. Alter Andreas Bathori in Comitibus Varsau. 1627. pro indigena Regni & nobili cum omnibus libertatibus nobilium, & accessu ad quasuis libertates est receptus & admissus.

Bekesij, quorum arma similia armis Topacz, sed ex una parte stellam, ex altera lunam habent. Gabriel & Gaspar nobiles Vngari cum Rege Stephano in Regnum venerant, cum eo in bello Moschouitico pro Regno dimicarent, ille ad Pskouiam illam oppugnando dum ad muros ciuitatis impetum faciebat, magnanimus & fortis miles occisus occubuit, iste ibidem fractus bellicis laboribus in breui postea decessit, proinde grata illorum meritorum Respub. in Comitibus Varsauien. 1593. eorum posteros Vladislaum & Gabrielem cum eorum omnibus successoribus pro indigenis Regni, & M. Duc. Lit. recepit, eisque accessum & habilitatem ad quosuis gradus dignitatis, honoris, & officiorum spiritualium & secularium concessit.

Lucas Stroic, & Hieremias Mogila Nobiles ex Valachia, magni & praclari in sua Patria, supremis officiis fulgentes, in Comitibus Varsauien. 1593. pro Nobilibus & indigenis Regni recepti sunt.

Ex eodem Principatu Valachiae in Comitibus Regni Varsauia 1596. Nobiles Georgius Mobila Metropolita Valachus. Simeon Mobila Dux exercitus, & Simeon Stroyca Visternik Moldauiae pro indigenis & Nobilibus Regni recepti sunt.

Tomruk Szymkowic pro indigena Regni inter Nobiles receptus est Anno 1601.

Balthazarij Cetnar priuilegium nobilitationis ipsi à Sereniss. Sigismundo III. ex commendatione Ducis exercitus Regni pro meritis bellicis datum approbatur in Comitibus Varsouien. 1601.

Sebastiano Necz itidem ad commendationem ibidem, & eodem anno ius nobilitatis ex eadem causa concessum est.

Stanislai Lichtemberg, ibidem & eodem anno approbata est nobilitatio ipsius Patri

*Patri Ioanni ab Imperatore Maximiliano data, & pro indigena receptus est in re-
compensationem obsequiorum Sereniss. Regi Sigismundi III.*

*Vilhelm Barberius Nobilis ex Regno Galliarum in Comitibus Varsoviens. 1607.
ad recommendationem Ioannis Caroli Chodkiewicz, Ducis Exercitus M. D. Lit. in-
tuitu strenui laboris militaris in castris huius Regni receptus est pro indigena.*

*Ibidem & eodem anno approbatum est priuilegium nobilitationis Marci Felin-
ski, ipsi à Sereniss. Rege Sigism. III. intuitu magnanimus, & fortis aggressione la-
boris quem pro honore Regni sustinuit in bellicis actibus, sed præcipue in opugna-
tione Arcis Felin in Liuania & alibi.*

*Ibidem & Anno eodem ex Principatu Valachia Nobiles Nester Vreki Dwor-
nik magnus oris illius Dux exercitus. Georgius Maurotyus Logofeth illius Prin-
cipatus Isai & Georgius Balika Purkalap. ut pro fauore erga Regnum di-
gnis honoribus decorarentur, & ad ulteriorem prouocarentur, recepti sunt pro in-
digenis Regni, & ad omnes libertates Nobilium admissi.*

*Ibidem & anno eodem Priuilegium nobilitationis Anno 1601. Ianusio Eperies
ad recommendationem Ducum Exercituum Regni & M. D. Lit. propter eius
merita in bellicis actibus ipsi & posteris eius datum à Sereniss. Rege Sigism. III.
approbatum est.*

Ibidem A. 1613. priuilegium nobilitationis Demetrii Macedonski approbatum est.

*Ibidem & eodem Anno Helias Iuskowski ex recommendatione Ducis Exerc. M.
D. Lit. eius laborum erga Regnum, quos in Liuania & Moschouia etiã cum peri-
culo vitæ & sanguinis in bellis sustinebat nobilis est creatus & pro nobili acceptatus.*

*Ibidem & eodem Anno priuilegium nobilitationis Stanislai Przytycki est ap-
probatum.*

*Ibidem & Anno eodem approbatum est priuilegium nobilitationis Ioannis Ro-
skowski, & similiter Ioan. Wegierij ac Ioannis Krynicki.*

*Ibidem Anno 1616. priuilegium Ioannis Rudnicki à Sereniss. Rege Sigism. III.
datum Anno 1601. ut possit ad arma suæ Familiae antiqua Strzemię addere fra-
meam, quam ille strenuè in expeditionibus bellicis pro salute Regni contra hostes
vibrabat, approbatum est.*

*Ibidem & eodem anno Maximus Wolk, Rothmagister in Smolensko, vir bello
& castris excellens, propter eius præclara facinora bellica in arce Smoleń. pro salu-
te Reipub. ad nobilitatem admissus, datis ei & suæ Familiae pro armis & stem-
mate duabus turribus acuminatis.*

*Ibidem & eodem anno Borisius Hrasny Nobilis Moschouita natione, qui fidem
semel datam Sereniss. tunc Principi, nunc feliciter nobis imperanti Vladislao IV.
quando electus fuerat in M. Ducem Moschouiae constanter seruando, relicta pa-
tria, in Regnum transierat, in eoq; in multis expeditionibus bellicis Regni, sed præ-
cipue contra Osmanum Turcam, ad Chocimum strenuè se gessit militiam ad re-
commendationem Illustriss. Stanislai Zotkiewski, pro indigena Regni & M. D. L.
est receptus, sed ad dignitates accessus ipsi non erat concessus, qui tamen postea in
Comitijs*

Comitijs Regni, à Sereniss. Vladislno IV. Anno 1638. ipsi & posteritati ipsius est concessus, cui soli pro tunc Venatoria Nouogrodensis collata fuerat.

Anno 1618. in Comitijs Regni Stephanus Ognicki, propter eius merita in Rempub. qui pro salute eius in expeditionibus bellicis, vitam & sanguinem liberaliter offerebat, ad recōmendationem Ducis Exercitus M.D.Lith. Ioannis Caroli Chodkiewicz Nobilis est creatus, & ad libertates & prærogatiuas Nobiliū est admissus.

Ibidem & eodem anno approbatū est Priuilegium nobilitationis Andreae Czarnecki, ipsi in castris sub Smolensko à Sereniss. Sigismundo III. datum, propter eius operam militarem, etiam cum periculo vitæ in recuperatione arcis Smolensc. & accessus ad libertates ac prærogatiuas Nobilium ipsi est concessus.

Ibidem Anno 1627. in Comitijs Regni Iacobus Butler, nobilis Curlandia, propter eius ardua & cruenta obsequia in varijs expeditionibus bellicis Regni est pro indigena receptus.

Ibidem Anno 1629. Illustrissimus Palatinus Valachia Mironus Berniawski pro indigena Regni, & nobili est receptus.

Ibidem eodem anno Nobiles Ericus & Sigismundus Gudelstenij, pro laboribus bellicis, sub Sigismundo III. pro Regno susceptis, pro indigenis recepti sunt.

Kosten Iandulá ex Valachia natione oriundus intuitu meritorum in expeditionibus bellicis pro Regno in indigenam una cum filijs suis receptus est Anno 1638.

Ibidem & eodem anno nobilitatio Ioannis Czaplinski, propter eius merita bellica pro Regno in multis expeditionibus, sed præcipue ad Chorinum contra Osmanum Turcam expedita, & posterorum eius approbata est.

Ibidem & eodem anno approbatur Priuilegiū indigenatus Constantini Wotk.

Ibidem & eodem anno Adamus Wierzchowski, Sebastianus Dabrowski, & Valentinus Rarog, propter fidelitatem eorum in Rempub. & fortem ac perseverantem animum in retinenda pro Regno arce Smolensc. in arctissima obsidione, quam passi sunt à Moschis nobilitate sunt donati.

TESSERÆ GENTILICIÆ IN REGNO Poloniæ, & M. D. Lith. à litera S vsque ad finem Alphabeti.

S tarza.	fol. 1. Stumberg	180. Wladislawsciorum	269.
Stary kon primò	69. Strupinsciorum	180. Vlanicciorum	270.
Stary kon secundò	78. Szepticciorum	181. Wàrnia	272.
Sanguiskonum	78 Szydtoniecciorum	181. Waskiewicciorum	274.
Salawa	83. Strzala	182. Waz primò	274.
Salamandra	89. Strzaly	183. Waz secundò	277.
Samson 91. <i>Szafor</i>	94. Strzemie	184. Waz tertio	280.
Schalec 98. <i>Szabla</i>	100. Sas	195. Waz quarto	283.
Szachownica	101. Schylling	Waz quinto	284.
Stankaryn	106. Szembeck	Waz sexto	285.
Sieniutorum	111. Samsonowsciorum	Weselini	286.
Siekierz	113. T opor	Wieze	287.
Siemionowicz	114. Tarcza	fol. 1. Wieniawa	289.
Siestrzeniec	115. Tarcze	217. Wierusowa	300.
Szeliga	117. Taczala	218. Wizemberk	302.
Slepowron	121. Tarnawa	219. Wksek	304.
Sleporod	128. Traby primò	220. Wuchry	306.
Trzeniawa	130. Traby secundò	224. Weiber	319.
Sternberg	136. Traby tertio	231. Z abawa	312.
Stemberg	137. Traby quarto	234. Zadora	315.
Strzegonia	139. Trach	235. Zaremba	319.
Swierczycz	140. Trzaska	240. Zgloba	328.
Swierczek	142. Twardost	246. Zataiony miesiac	329.
Sceptra	144. Tryumph	247. Zgrai	330.
Syrokomla	147. Trzywdar	248. Związane kotfice	332.
Szedzinsciorum	150. Trzy butany	251. Zerni kaptur	333.
Swinki	152. Trzy radl	252. Zemby	334.
Swiszczewsciorum	156. Trzy gwiazd	255. Zienieniciorum	336.
Szydtonsciorum	157. Trzy rzek	256. Zeiberzdorff	340.
Sokol	160. Topacz	258. Znin	342.
Ston 162. <i>Sol</i>	163. Tapa podkowa	260. Zeta	343.
Soltan	164. Trupia glowa	262. Zlotogolenczyk	344.
Srocznik	167. Tursciorum	264. Zmodz	345.
Suchekomnaty	167. V atta	91. Zlota wolnosć	346.
Sulima	176. Wcele	101. Zetinian	347.
Soma	177. Wadwicz	265. Zkrzyztuk	349.
Stolobot	178. Walbach	267. Zbroiny maz	350.
Szasko			

INDEX TITVLORVM ET DISCVRSVVM.

A ntiqua antiquitas	2.	B ellum voco ob pacē	167. In Cor Plutonis	182.
Augustum vehiculum	71.	Post belli cedia	178. Colligabit aduersa	221.
Alma protectio	117.	Bellatori congruit	219. Cor inscrutabile	246.
Auspicium Draconis	236.	Bellum necessitatum	270. Corona laboris	254.
Adorata luna	255.	Bellum in pacem	285. Custodes veri Castrorū	587.
Amplitudo nominis	277.	C rescent in æuum	73. Custodes libertatis	290.
Auxilium diuinum	303.	C omunitati salutaria	92. Cōpendium facti: illustr:	291.
Amor quantus patriæ	337.	Cuiq; suum	95. In Cruce salus	307.
Aurea libertas	347.	De charibdi in scillam	176. Consilium leoninum	316.

Zz

Clariss:

I N D E X.

Clariff: Viror: æter laus	336.	Miles fenator	258.	Cum tempore creuit	122.
Cælum fauebat	195.	Miles diues	274.	Thæfeo line	160.
D Raconis auspiciu	236.	Memoria post obitum	333.	Tuba salutis	224.
Dolor nō recrudescet	261.	Militaris profectus	344.	Tubarum lustratio	234.
E ques Polonus	70.	N il sine Deo	141.	Tunica triumphalis	247.
Expectata pax	320.	Nullius pauet occursum	151.	Triumphalis ludus	312.
F ortium fortia	92.	Nobilis perfectio	256.	V ehiculum augustum	70.
Framea vltionis	100.	Nobilis vitæ speculum	310.	Victoria plena	78.
Fortibus non deerunt	114.	O ccursum pauet nullius	150.	Vita in igne	89.
Fortitudo vera	152.	Obsonium regale	265.	Victoria manebit	111. 136.
Fata vici	157.	Odorem & honorē dabit	348.	Victoria insperata	113.
Fælix luna	240.	P ropugnacula patriæ	5.	Virtus è cumulo	128.
Fidelitatis sacramentum	249.	Patriæ splendor	80.	Virtutis merces	142.
Fama perennis Viri Opt.	264.	Propugnaculum Regni	130.	Virtutum parens	144.
Fortuna reuerenter hab:	286.	Parens virtutum	144.	Vera fortitudo	152.
Fortuna notabit	301.	Prosperitas rerum	169.	Vici fata	157.
G lobus herculeus	83.	Præco coronatus	233.	Vt crescas	177.
Gratia Dei & Regis	147.	Prompti in bonum	267.	Vulnus, salus, & vmbra	217.
Gubernatio optima	162.	Princeps optimus	280.	Vox Martis	231.
Grandia cano	167.	Præmium victoriæ	319.	Victor laudabilis	252.
Gloria mundi	263.	Pax expectata	320.	Virtus laudata	269.
Gloria domus	315.	Patria vbi benè	332.	Victoriæ præmium	319.
H onor summus	4.	Pastoris optimi munus	343.	Ex vicio virtus	328.
Herculeus globus	83.	Pax cum cælo	349.	Vita circumspecta	334.
Honoris splendor	163.	R eligionis propagatores	84.	Virorum clariff: æter laus	336.
Hinc vulnus, salus, vmbra,	217.	Regibus in viam	136.		
Honor ex vigilantia	276.	Rectum iter	272.	A LP H A B E T I C V S	
Hesiodi opus	331.	S ummus honor	4.	R E R V M.	
Honorem & odorē dabit	348.	Salus patriæ	5.	A Baratro istum	114.
I nsperata victoria	113.	Splendor patriæ	80.	Acceptum communico	118.
Iter rectum	272.	Sagitta in cælum	98.	Admiratur qui grandia facit	142.
Ioue dignus	284.	Inter Sydera Sydus	138.	Aduersa colligabit	221.
L uēt & ferit	106.	Sine Thæfeo	160.	Accessus ad Deum Cresc: facit	73.
Labore & industria	165.	Splendor honoris	163.	Aheneus murus	116.
Luna fælix	240.	Semper ferit	183.	Adiuua Deipara	84.
Laudabilis victor	252.	Serui in equis	184.	Alexandri M. pila	219.
Laboris corona	254.	Securitas pacis	304.	Alabardum ex securi	4.
Luna adorata	255.	Salus in Cruce	307.	Alienos & domest: dentes sign:	335.
Libertatis Nob: custod:	290.	Speculum vitæ nobilis	310.	Aer duo habet loca	254.
Ludus triumphalis	312.	Scutum stabile	340.	Anchora femur signatum	261.
Leoninum consilium	316.	Sanctitatis symbolum	342.	Amore & pudore	148.
Lux patriæ	196.	Splendor Ecclesiæ	197.	Ambrosiam gustare	266.
M anebit in æuum	6.	T error non error	94.	Amor copulatus amor	147.
Manebit victoria	111. 136.	Tabula gloriæ	102.	Amnistia	271.
Memoria beneficiorum	130.	Per tela per hostes	116.	Animus est, erit præmium	320.
Memoria æterna	218.			Anibalis error	95.
Martis vox	231.			Anni caput	270.

I N D E X.

Afinus Tyberi scintillat	264.	In Cruce salus	307.	Felici numine creuit	177.
Afinus occidens leonem	315.	Ad Crucem leo occub:	85.	Felicitas temporum	281.
Ascia qui externi infig:	2.	Cuiq; suum	95.	Filiorum honor ex maioribus	80.
Ascia rogam ne polito	3.	Crescere in æuum	73.	Fides rara in pop: multo	101.
Ascia in nummis cum capite	4.	Creuit cum tempore	122.	Fidelitatis sacramentum	249.
Ascia inter flagrum & mitram	4.	Crux loco sceptri	117.	Fortuna melior notabit	301.
Asciam sub dedi vetuit	5.	Cuius pudet pigeat	148.	Fortunam reuerere	286.
Ascia tollet caput	6.	Curare pacem	320.	Fortibus non deerunt	115.
Ascia arborem crescere fac:	73.	Chelidonium scutum	343.	Fortitudini quæ accid:	153.
Astrum Cæsaris fulget	105.	Collotes lapis	341.	Fortis extollitur	115.
Anguilla symb: memoriæ	218.	Clarè nati incitantur	337.	Fortitudo primaria	79.
Aquila	107.	D Raconis gestamen	276.	Fortia & salutaria	92.
Aquila militum alis	137.	Desperatis Deus subuen:	141.	Fouendum mutuo	122.
Aquila ad sepulchrum Plato:	169.	Deus erue à fram: anim:	100.	Fulget Cæsaris astrum	106.
Aquila victoris signum	169.	Deum non lædas	3.	Fugiet dolor & gemitus	131.
Aquila sine capite	94.	Dijs quatuor sacrif:	270.	Fugienda quæ homini	256.
Aper cancro debilitatur	161.	Diuitiæ terrenæ vanæ	275.	G Allus super tubam	168.
Aurea mala dabit	158.	Diuitiæ virtutes	275.	Gaudium à luctu	161.
Auulso vno non def: alter	157.	Dicendi modus pen:audi	344.	Gladium habere non cor	319.
Attilæ mors	350.	Defendit & custod:	341.	Gratitudo Dei	131.
Aurophilax lapis	101.	Dentes quid signif:	835.	Gratia Dei & Regis	147.
Atheniensium memento	99.	Dentes elephas sepelit	335.	Grandia cecinit, obtinuit,	168.
B asiliscus cur visu occid:	261.	Dies declarat virum	103.	Gloria manebit	161.
Basiliscus seipsum occid:	261.	Diadema dignis	117.	Gloria triplex	123.
Bellum conscien: purg: fusc:	99.	Dialectum animalium	165.	Gloria diffic: labore venit	301.
Bellum pica vocat	167.	Domine miserere	84.	Globus Pompeianus	85.
Bello nulla salus	167.	Dormit & vigilat	151.	Globus Herculeus	85.
B oga rodjica	253.	Draco ad hastam	236.	Globus sic ex Cipria Turcia	85.
Bonus vir quis	257.	Draconem somniare	236.	Globus Salauitarum	86.
Bona homini magna	92.	Draconis spoliū	236.	Gubernatio bona tribus	162.
Boues cum facibus	95.	Durate	118.	Grues vadunt plures	219.
C ancro debilitatur aper	161.	Dura fortibus placent	122.	H itera rosis ornata	145.
Cancer rectè non vadit	272.	E lephas dentes fodit	335.	Hallum fortitudinis	343.
Cancer format cursum solis	272.	Epaminondas mor: letus	286.	Heliodromus auis ad solem	338.
Camillo manente Roma non capta	141.	Equi ad bellum excitant	168.	Hemescus quis dicitur	259.
Caput auf: non metuit	320.	Equus militis veh: aug:	70.	Herculi arma quis dedit	269.
Capita cæforum equis appensa	79.	Equus portet alat regnum	70.	Herculis sagitta	182.
Capra sydus nocet	268.	Equus in nummis & hos	71.	Herculis claua	85.
Canis in leonè & Elephantem	168.	Equus fortunæ symb:	72.	Hircum obtulisti	268.
Cautis cattis spinola cautior	73.	Equum conscendere bell:	72.	Hirundinum lapis	341.
Cifra tres in Cataphalco quid sign:	8.	Equus superbix symb:	72.	Homines duo quom:	249.
Ciuitatum perpetuitas	5.	Equus cum stella	73.	Hominem quæ decent	249.
Colores dijs dicati	311.	Equiti scienda	73.	Hominum è numero eijc:	288.
Constantia inter vtrumq;	103.	Equitare dictator non	70.	Hominum maxima bona	92.
Conditio vitæ homin:	1.	Equitatio authoritatem sig:	70.	Honori splendor	163.
Compescit iras	147.	Equos pulli inuadunt	71.	Honor verus quo cecidit	164.
Cor facit histrioniam	246.	Episcopus cum 12.frat:natus	7.	Hostes non quot sed vbi	252.
Cor saltat à metu	246.	Erat, est, differunt	123.	I Ra sine viribus vana	152.
Cor non habet fundum	246.	Error in princip: parus	103.	Ilom cura Principis	115.
Cor pilosum	246.	Extinguimur si distinguimur	122.	Ioue dignus	284.
Corona in perniciem	247.	F ratres in hostem	338.	Iouis fulgura cum consilio	271.
Conseruator ciuium	268.	Fatum virtute sequendum	103.	Iesus Christus Rex regum	84.
Cogitatio qualis debet	252.	Factis adde facta	122.	Iuramentum super frameam	100.
Coruus lapid: in font:mitt:	269.	Factis responde	178.	Imperator contra odium	100.
Corona aurea	165.	Fara vici superstes	158.	Imperator futurus	143.
	8.	Fracta magis feriunt	115.	Imperat. me gen: non bell:	329.
		Ferit & lucet	106.	Infidelis quomodo dulcis	344.

I N D E X.

Iudicaturus Domino lugebit	mun-	Noctua victoriæ nota	5.	Potens opprimit innoc:	237.
Indus	256.	Noctua volat	176.	Populum reducere in Egypt:	72.
Infortunium vnde	71.	Noctua cum Pallade gale	176.	Posteris quæ seruanda	273.
L	254.	Nobilis Dux exer:	6.	Puer istum ab aratro	114.
Labore sine, nil est	151.	Nomen regis æterni	112.	Pudore & amore	148.
Laborum certa requies	165.	Non pennæ sed vsus	122.	Puer amicus cum munerib.	4.
Labore & industria	131.	Non nobis sed Deo	131.	Q uadrigæ in mari Præcipitale	348.
Leonis sydus	122.	Non ledetur	249.	Quercus Ioui consecratus	7.
Leo cum tempore fortiss:	151.	Non sis alterius	259.	R eipub. fulcra	303.
Leo occursum non pauet	151.	Non euehar ni vehar	350.	Rex bonus	344.
Leo dormit & vigilat	315.	Numen apparuit	161.	Regna cur transferun:	346.
Leonis somnium	313.	Numen Regemq; adora	330.	Repellit nec frangitur	341.
Leonem asinus occidit	316.	O ccasio calua	346.	Regibus monstrat viam	131.
Leonis caput cum claua	320.	Odium in hostes	100.	Rectorem suscitab. tempus	141.
Leo cum caduceo	316.	Odio flagrans non salutato	80.	Religauit nemo	211.
Leonidas Dux Spart:	71.	Ornatus nobilis mulieris filij	84.	Rutæ ramus enecat bufonem	113.
Leges Lipsinianæ	6.	Oratio grauatur peccato	164.	Regnum alat	70.
Libertatis testificatio	73.	Orpheus statua mirabilis	136.	Regnans feruio	96.
Libertas Ægip: prænunc:	290.	Oritur inter Ecclices	178.	Rosa aculeis carebat	311.
Libertatis symb:	103.	Olomucium sepulchrû Bathij	301.	Roma sub Camillo felix	141.
Longè alius	249.	P arsimonia	301.	Robustior senex quam iuuenis	92.
Lumen vnum, facies triplex	255.	Pantera hircum non fert	331.	S litera silentij nota	342.
Lunæ adoratio	240.	Patria omnis terra est	80.	Sacra fides	80.
Luna infelix	240.	Patria dilecta quia sua	Sanctitatis symbolum	342.	
Luna terrestre cælum	241.	Patria bonos cum habet gaudet	330.	Sanctitas tuenda	342.
Lunæ subsc: Fecund: Pudicitia	106.	Patriæ defensio	80.	Sagittæ, sunt consilia	349.
Lucret & ferit	312.	Patriæ splendor	80.	Salamandra in tempestate prodit	285.
Ludij dijs singulis assig:	7.	Pax maturè petenda	72.	Satis vicit qui hostem fugauit	252.
Lucis tantus amor	111.	Pacis nomen dulce	264.	Sagittæ ex palma	217.
Lucus Diannæ consec:	148.	Patrocinium crimini non	586.	Sagitta in cor Plutonis	182.
M anebit victoria	231.	Pax & gloria	347.	Sagittarijs ex Asia pulsus	183.
M. litera crucibus ornata	84.	Pax turpis punita	291.	Sagitta in cælum missa	99.
Martis vox triplex	6.	Paruis occupari vanum	183.	Salamandra igne viuuit	90.
Malum pessundat orationem	269.	Pharetra & tela	349.	Salamandræ quæ cædunt	89.
Melius est esse quam non	304.	Pharetra est cor	73.	Statua coronis quadringentis or-	316.
Meritis æqualis honos	163.	Perseuerantia in fortitudine	247.	nata	337.
Melanurus in tempestate ad littus	312.	Preesse & prodesse	263.	Statuæ honos datur	276.
Medium Deus & virtus	252.	Perit gloria mundi	252.	Serpentes in galeis	276.
Militaris ludus	219.	Prelum accingere	233.	Serpens vigilæ lignum	277.
Milites pauci legati multi	312.	Præconum differentia	319.	Serpens imperij indicium	278.
Militia strenuis habet quinq;	4.	Premium non sine victoria	265.	Serpentes oculos Pluti labunt	276.
Militum dona	254.	Piscis pluris quàm bos	265.	Serpens, manus, triticum, alas cir-	281.
Mitra cum flagro & ascia	225.	Piscibus vesci deliciæ	265.	cumdat	281.
Monilia de auro puro	261.	Piscis nisi recens	281.	Serpentis spoliū	281.
Monialis ad Eccles: remissa	278.	Principis optimi condit:	115.	Securis in alabardum conuersa	4.
Moribus suis fulgere sanctum	212.	Prineipi quomodo vota dāda	163.	Securi & ascia	2.
Mort: hæredit: serpentes	131.	Primatus cæli à quo	167.	Serui in equis	185.
Mors vita	136.	Pica pacis symb:	147.	Sexcenti viri sexcenta inuad:	316.
Montes victoriæ	345.	Pignus diuini amoris	259.	Se illustrior crescam	241.
Monstrat regibus viam	301.	Portantem portabo	284.	Scmper hæc mihi erunt	131.
Minantem non semper time	113.	Pomum aureum	301.	Sceptum crux	117.
Muscæ videat hostis	6.	Propria merita ornant	103.	Splendor honori	163.
Mustella necat bufonem	268.	Porriget hora	153.	Scutum non sed me	291.
N afi legatis absceisi	347.	Porcus giandini intentus	156.	Socij fideles	130.
Nauis, hircus, & caper	266.	Poëtica arbor			Subtilia
Necessitas legem frangit					
Nectar gustare					

I N D E X.

Subtilia plura Deus subtilissimus	303.	Ex vitio virtus	333.	Chrzaszcz	90.
Sic literæ lunæ positæ	330.	Vltio à Deo petenda	99.	Chabienicki Sasor	97.
Scutum nudum	331.	Z Litera quid signif:	343.	Chálecki	93.
Scutum Herculis	331.			Chrzastowski Zadorá	318.
Inter Sydera Sydus	138.			Chrzasczewski	244.
Sic ad astra	163.			Chalczniowski	260.
Sol in auge	164.			Czarnotulski	121.
Solertia vincit res	165.			Chwałkowski	105.
Sit fecundus amor	179.			Chwałibog Strzemię	
Sigillum Fabij	185.			Chárbinowski	171.
Spiritus aliunde	224.			Cielecki	327.
T empli ornatus restituitur	4.			Cerekwicki	327.
Thesauri custos aurophilax	110.			Ciecierski	126.
Terror error	94.			Ciechowski	279.
Terror non error	95.			Czerminski	299.
Tela per & hostes	116.			Chynká Sasor	96.
Tela ex pharetra	185.			Chybicki Syrokomlá	150.
Terror ex veste	179.			Chrynicky Traby	230.
Triophtalmos lapis	248.			Chlístowski Szeligá	121.
Triumphus non obcaesos sed con-	252.			Chodowski Sás	
servatos	284.			Choynácki	243.
Timui te nunquam	247.			Chodkiewicz	140.
Tunica molesta	248.			D anaborski Topor	61.
Tunica triumphalis	168.			Dánilowicz Sás	
Tubam gallus ornat	152.			Dawidowicz	229.
Tu elige grandes faciam ego fortes	225.			Dabrowski Szeligá	124.
Tuba salutis	235.			Drabinski	168.
Tuba cum gladio	263.			Dabrowski	314.
V estis Iustiniana	115.			Dabrowski Zagłoba	329.
Verendi Princip: cura	7.			Decius Topor	66.
Vehiculatione Italia remissa	80.			Deßkowski	91.
Vena laudabilis in nobili	129.			Denisko	299.
Virtus è tumulo	143.			Dzbierkowski	105.
Virtus & concordia inexpugnab:	168.			Dzieleczyński	105.
Virtus sepulch: condid:	255.			Dzienocká	150.
Virtus non sepelitur puluere	258.			Demknetowski	156.
Virtus non præclusa	221.			Dz eduśycki Sás	
Victor redeo	252.			Drzewośewski	327.
Victor vbi non triumphat	252.			Dziwoś	156.
Victoria quæ vera	137.			Drozdenski	161.
Victor aquila vocatur	151.			Drodzienski Slepowron	
Victor denique	73.			Drośewski	104.
Vi superum	90.			Dobieśewski	121.
Vita in igne	290.			Đlaski	243.
Viure vt vult	305.			Đlugoborski	64.
Vilibus Deus superat	333.			Đlugos	299.
Vir bonus quis	320.			Dubrąski Sás	
Victoriæ præminent:	165.			Đtotowski	279.
Vires vici solertia	218.			F arurey Sulimá	171.
Virorum magnorú intentum	217.			Falczewski Traby	229.
Vulnus, salus, & umbra	288.				
Vrbs venalis	253.				
Vomeribus terram subire					

I N D E X.

G Niazdowski	104. Iabłonski	105. Korekwicki	149.
Gałęski	105. Iąstrzebski Slepowron	127. Koscielecki	315.
Gąrbowski Srzeniawa	134. Iacimirski	175. Kocimski	314.
Gąwroński	156. Ianowski	189. Kozłowski	288.
Galczenski	161. Iarzyná	244. Kopyczynski	259.
Gąrbowski Sulimá	171. Iabłonowski	327. Konárzewski	257.
Gąłęzowski	223. Iámbrzyk	250. Kozięká	350.
Gárlicki Strzemię	Iasinski	286. Koziękowski	334.
Grąbowski	327. Iarączewski	327. Kownácki Suchekomnáty	168.
Gieratowski Safor	98. Iąstrzebski Zarembá	328. Kowinnicki	229.
Grzebski	154. Ieżierski	64. Kotek	229.
Grebelkowski	182. Iezowski	188. Kolnicki	229.
Gierko	220. Iedwabinski	151. Kotowski	244.
Giedroch	260. Idzikowski	128. Kozárski	279.
Gieratowski Iąstrzeb:	262. Iosiewski	127. Kłodnicki Sás	
Gninski	237. Iordan	225. Kropiwnicki Sás	
Ginet	328. Iondziel	300. Koyczan	279.
Grocholski Topor	63. K Alinski	65. Kunath	63.
Golanczewski	65. K Kamienski	63. Kurp	127.
Grodecki Starykoń	77. Kąsycki	91. Kurowski	132. 279.
Gorecki Szeligá	120. Karczowski	93. Klus	134.
Gorski Szeligá	120. Kączánowski	105. Kurzewski	135. 260.
Grochowarski	126. Karmieni	105. Kucharski	329.
Gorski Stenberg	137. Karboth	253. Klumáiewski	229.
Grocholski Syrokomlá	149. Kąski	151. L Acza	10.
Gorlewski	159. Kákánowski	156. L Labiśyński	61.
Gorecki Sokola	Kaznowski	169. Ládáydá	135.
Gotuntowicz	173. Kączánowski	189. Lączkorónski	317. Plura de illis
Golkowski	189. Krasinski	124. sub Armis Zadorá scripsimus,	
Gorskowski	223. Kráykowski	143. 329. sed quia pervenit sero ad ma-	
Golinski	243. Krzętowski	64. nus nostras arbor Familia bu-	
Grodzicki	260. Kleniewski	329. ius Illustrissima illam inferere	
Grozowski	279. Kleczenski	189. hic placuit. Valterus de Brze-	
Gorecki	302. Kleczkowski	223. zie Episc:Wroclawien. qui fun-	
Gnoinski	273. Kłepowski	189. 243. dauit ibidē Canonicos plures,	
Gorzewski	327. Kielbowski	98. atq; illorum domicilia erexit,	
Guminski	66. Kilewski	174. obijt 1120. Nicola ⁹ heres in Lá-	
Gutowski	127. Kiiewski Swiercz		
Gurski	128. Kiński	149. situram Olomucen: fundauit	
Gucy	348. Kripski	260. 1320. Joannes heres in Lan-	
H Atká	86. Klonski	63. czkorona, Castell:Oświecimén:	
Hárbinowski	127. Konárski	64. 1420. Joannes de Brzezie Ve-	
Hołub	104. Kokálewski	93. nator Cracouiensis, cum filia	
Huchbrowiecki	168. Koszycki	93. Castell: Cracouién: Dębinski	
Huchernicki Sás	Korwin	123. tenuit matrimonium. Pra-	
Hubicki Sás	Kownácki Slepowron	126. claus de Brzezie Lanczkoron-	
I Asinski Sás	Kozlatkowski	135. ski in Lanczkorona & Wodzi-	
Iákubowski	161. Konratowski	150. staw heres, Capitaneus Sca-	
Iáromirski	93. Koryćinski Topor	50. lenfis, Triumphator de Tartaris	
Iárogniowski	97. Korczewski	141. perpetuus 1430. Sbigneus de	
		Brzezie	

I N D E X.

- Brzezie Lanckoronski, Marschalcus Regni, triumphator de Moschis, & Dux Exercituum ad presentiam Vitoldi M. D. Litbu. Legatus ad Casaream Maiestat. in vi. premij Comitatum habuit, sexcentos milites grauis armatura, & prima versus Vratislauiam sumptu proprio deduxit. Obijt 1425.
- Nicolaus in Lanckoroná, Marschalcus Regni, in Moschouia cum Vitoldo trophaa militari deduxit. Obijt 1422.
- Stanislaus de Brzezie in Lanckoroná Marschalcus Regni, Legationem ad Regem Bobemia cum laude gentis suae expedit. Obijt 1488.
- Ioannes Lutko de Brzezie Episc. Crac. Procancellarius Regni, Legatus ad Summum Pontificem, ad Casaream Maiestat. & Reges Ungaria & Bohemia. Obijt 1451.
- Praclaus Lanckoronski Capitaneus Chmelniceñ Tartarorum strages, quos etiam ad Bialogrodum & Oczakouiam persequendo vastauit. Cosacos rebell. s. compescuit, aliiq. hostibus frena imposuit. Obijt 1531.
- Stanislaus Lanckoronski Palat. Sandomiria, Generalis Podolia, Camenecensis, Scalensis Capitaneus, qui pluries Tartaros vastantes Russiam debellauit. Obijt 1535.
- Sbigneus Lanckoronski Succamerarius Sandomiria, consors sua Catharina de Zyniew Komorowska Castell. Sadeccensis filia. Obijt 1619.
- Samuel Castell. Sadeceñ. Capitaneus Matorosceñ. consors sua Sophia Firleionná Thesaurarij Regni filia. Obijt 1639.
- Christophorus Lanckoronski Castell. Radomseñ. cum Anna de Tenczyn Comitissa Castell. Cracouieñ. filia tenuit matrimonium. Obijt 1583.
- Stanislaus de Brzezie Lanckoronski Palatinus Podolia, continuus in castris atq. defensor Patriae. Obijt 1617.
- Nicolaus de Brzezie, Succamer. Podolia. Obijt 1560.
- Nicolaus Capitaneus Dobrzyceñ. Obijt 1545.
- Predborius de Brzezie Marschalcus Regni, sub Ludonico Polonia & Ungaria Rege. Obijt 1550.
- Stanislaus Dapifer Cracouiensis.
- Ioannes Venator Sandomirien. in bello Liuonico obijt, cum Kurozweska Thesaurarij Regni filia tenuit matrimonium. Obijt 1564.
- Nicolaus de Brzezie, Rothmagist. per totam expeditionem Moschouiticam sub Serenissimo Rege Stephano.
- Ioannes Succamerarius Cracouia. Obijt 1510.
- Stanislaus Castell. Halicia, Capitaneus Scalensis, magnus in castris vir, & de Valachis triumphator. Obijt 1592.
- Hieronimus Capit. Scalensis. Obijt 1569.
- Praclaus, qui cum filia Castellani Sandomirien. Tarnowski tenuit matrimonium.
- Ioannes de Brzezie Lanckoronski Vexillifer Podolia, qui cum Kálinowska Capitanei Camenecensis sorore tenuit matrimonium, qui clarissimorum maiorum institutum merendi Patriae amplectus est.
- Nicolaus Stanislaſ Castell. Haliciensis frater Succamerar. Podolia, Aureum vexillum ad Cecoram contra Chamum magnum sub Zamoyscio deduxit. contra Michaellem Transyluania triumphator, consors Zorawinska Sebastiani Castellani Haliciensis filia. Reliquit Stanislaum Palatinum Podolia, ex Castell. Camenecē. & ante Halicieñ Capit. Ploskirouieñ. vir variarū linguarū & scientiarū peritissimus, cum Zamiechowska qua erat Palat. Russ. Gojski, tenuit matrimonium.
- Nicolaus Ioannis Vexilliferi Podol. frater, in Ungaria cum Istwan Batorio miles, in Patria in omni expeditione praesens, multis vulneribus affectus fuit, consors Stanisławska Hieronymus tertius frater horum in exteris nationibus tyrocinia deduxit in bello Clusinenſi, cum Moschis & Germanis pugnavit, consors Huminska Castell. Camenecē. altera Chodorowska. Ex Vexillifero Podolia Succamerarius.
- Stanislaus Lanckoronski de Brzezie Capit. Scalensis, filius primus Ioannis Vexilliferi Podolia, qui dum studia Cracouia in Regno, in Germania Louanij in Gallia Parisiis, & Nederlandi perfecisset. Marti continua obsequia detulit. Quocirca cum Ducibus de Conde, de Bulon, de Niewiers conuersationem amplexus, promptum & grauem dexteritate, sese disposuit pro Patria actibus. Tartaros ad Iagelniciam hereditarium oppidum quam forti muniuit castro, ad Kapuscince, Smankowce, Bednarrowum, Vſcie, non sine periculo vite pugnavit, nec sumptibus ducentos milites conducendo pepercit, contra Cantymirum cum Illustriss. Koniecpolski ad Martinow, contra Chanum Dowletkierium ad Vſcie, cui bellica arma recuperant, contra Galgam ad Belzum cum Palatinis Cracouieñ. Lubomirscio, & Chmieleccio Kojouieñ.

I N D E X.

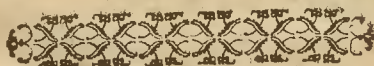
<i>uieh. ubi filius Cantymiri occisus, & Salamgereius cum Vsein Murza capti fuerant.</i>	<i>ceslaus, ita serie digna altam benedictionis diuina memoria conseruant.</i>	Młodziejowski	125.
<i>Ad Cameneciam contra Abazabam 100. milites deduxit, & clari fortisq; animi signa in presentia Ducis demonstrauit.</i>	Laſowski	Mroczek	134.
<i>In Prussia contra Gustauum, & in Luczyniec 100 deduxit.</i>	Larnecki	Mstowski	135.
<i>ex nobilibus milites, dum conſpiratione Tartarorum Principes Tartarici occidebantur, & millibus triginta confederationem in Confinibus Regni instituerant, Paucis ergo ut multa comprehendam omnem expeditionem promptè arduè & fructuose prosequitur vestigia maiorum propriis meritis colustrando. Consors Alexandra Sbignei Sieninski Castell. Lublinensis, Marschalci Sere-</i>	Lebno	Moydyton	244.
<i>nissimi Principis filia. Reliquit Sbigneum, Ioannem, Nicolaum, Hieronymum, Præ-</i>	Leczonowski	Moczarski	251.
<i>slauum, Martinum, Franciscum, & filiam Barbaram.</i>	Lewieniecki	N	
<i>Martinus germanus illius frater, in exteris nationibus inuentus uirtutum collegit cum fortitudine, consors Christi.</i>	Loiecki	Naworotnik	16.
<i>gialulska.</i>	Ligocki	Naleski	87.
<i>Ioannes Baptista, tertius illorum frater in Ordine Prædicator Theologus, & Prædicator celeberrimus. Sic amorem Dei & Patria toto pectore obseruauerunt.</i>	Lyczko	Nasorowski	105.
<i>Lauckoronscy Bakonie dicti, Stanislaus qui 400. milites ad Clusynum deduxerat à Moschis occisus fuit. Sebastianus frater illius in Moschouia occisus. Frater horum tertius Ioannes Castell. Chalicien. miles eximius, in Prussia demum Rothmagister, & Tribunus exercituum. Filius ipsius Adamus Subdapifer Halicien. consors Laſczowna. Filius Ven-</i>	Lisowiecki	Nartowski	243.
	Ludziſtawski	Naruſewicz	266.
	Lutenski	Narkiewicz	300.
	Lubomirski	Nekanda	59.
	Lubowicki	Niedrowski	64.
	Luneczki	Niemoiowski	119.
	Lubieſowski	Niemierowski	243.
	M	Niedzwiecki	260.
	Marcinowski	Nidecki	288.
	Mastomiecki	Nos	63.
	May	Noskowski	327.
	Maslowski		
	Magier	O	
	Markowski	O Raczowski	135.
	Mast	Oranski	182.
	Maskowski	Olewnicki	93.
	Marszynski	Olſewski	127.
	Matarzyk	Oziembowski	174.
	Makosiey	Otinowski	230.
	Mielinski	Oſyk	229.
	Mieczwież	Oſinski	288.
	Starykon, Bielscius	Obichowski	298.
	de illo folio	Oſolinski	27.
	Miekicki	Ostrowicki	61.
	Mezyk	Obodziński	63.
	Mieczkowski	Odolowski	65.
	Myslecki	Orłowski	98.
	Milewski	Oporowski	171.
	Milkowski	Ostrowski	262.
	Miroſewski		
	Mingat	Orłowski	Sas.
	Milanowski		
	Milonski	P	
	Michałowski	Pakoſewski	229.
	Mnichowski	Patkowski	244.
	Msciſewski	Paſkowski	319.
	Morski	Plaza	59.
	Morawicki	Palczewski	96.
	Modlſewski	Piaſecki	314.
		Przeſpolecki	63.
		Pieles	90.
		Pretſicz	104.
		Przeczowski	121.
			Pniewski

I N D E X

Pniwski	126.	eximius miles in Moschonia,	Stawski	262.
Pienicki	126.	Et contra Tartaros, reliquit	Stabos	298.
Pernus ab armis	Petryk 223.	filium ex Bydłowska militem,	Smárzewski	329.
Pielusowski	244.	Matthie filius Valentinus.	Sartawski	341.
Perstyn	292.	Rzegnowski	105. Sieciech	10. 11.
Perstynski	298.	Rembowski	126. Sieciechowski	64.
Pieleśowski	244.	Rześowski	279. Siemusiewski	77.
Pilczycki	63.	Riterski	62. Siemuta	112.
Pisarski	134.	Rikrski	63. Siekierz	114.
Piglowski	161.	Ryczgorski	173. Siemionowicz	115.
Przyluski	173.	Ryło	300. Siestrzeniec	116.
Przyborowski	174.	Rogowski	96. Szeligá	118.
Przyłęcki	134.	Romocki	126. Szeligowski	120.
Polanowski	77.	Rochcicki	126. Szeplewski	127.
Pogorzelski	105.	Rozniatowski	Sleporod	129.
Potocki	120.	Romanski	128. Srzeniawa	134.
Piotrowski	127. 135.	Rozemberski	135. Sztemberg	137.
Poniatowski	135.	Roznowski	220. Swiercz	143.
Porębski	135.	Roiecki	243. Swieśkowski	149.
Porkus	153.	Rosocki	318. Szedzinski	151.
Poptawski	244.	Rudomina	232. Serny	158.
Podsekowski	244.	Rustey	235. Sierawski, Słon in campo flauo,	
Podolecki	276.	Rudzienski	327. super tres montes flans, super	
Pudlinski	140.	Rudnicki	189. galeam penna tres strutij Va-	
Puciata	150.	Rumieionowski	105. lerianus de Sieron ad Czefton	
Puklatecki, vnus illorum miles			chouiam occisus ad Ceoram.	
eximius, cum custode finium			8. Gaspar Hieronimus in Russia	
Regni Zamoyski a Tartarorum			8. resedit, reliquit Georgium, Et	
Galgá oppressus, Et cum sociis			9. filias aliquot. Sed latronum.	
in captiuitatem deductus fuit.			64. nequitia domi inuasus fuit, Et	
			64. occisus. Laticzonie sepultus.	
Rak	273.	Szarz	74. Szepticki	181.
Rafsko	Sas.	Szarzon	78. Strzemie	185.
Rakowski	250. 140.	Szazawinski	96. Stretkowski	218.
Rachoz	135.	Szangusko	107. Szembecb ab armis.	
Radlinski	223.	Szankar	120. Swieborowski Strzemie.	
Radzicowski	141.	Stanislowski	121. Swierczowski	228.
Rzeczkowski		Stanski	123. Schenek	234.
Traby, Sunt alij		Stawomir	126. Sieklicki	242.
Rzeczkwiscij de Rzeczkom in		Sarnowski	127. Sneykamski	242.
Siradiens Palatin: armorum		Spadowski	127. Siedlecki	283.
Prus, Nagody ex quibus alij ad		Sarnicki	135. Slenski	299.
Palatinatum Beizen: transie.		Strachanowski	135. Szczepanowski	299.
runt. Stanislaus, Ioannes, Et		Sadtowski	135. Sniegocki	329.
Matthias, fratres ex Sigismun-		Szadto	140. Strzyß	87.
donati. Filij Stanislaus ex Wil-		Stanislowski	174. Swirski	87.
kowska Stanislaus Et Petrus,		Szalowski	178. Syromski	126.
ex altera Holwinska Georgiu		Szafsko	189. Symborski	126.
suscepit. Filia ipsius ex Holo-		Szalewski	Swiderski	128.
winska Dorothea Iwiscij con-		Samszonowski	223. Szypowski	134.
fors, Zophia Krepfcij, Georgius		Slanká		

I N D E X.

Skinder	135. Trojánowski	119. Wolski Topor	45.
Syrokomla	148. Topczewski	127. Wronicki	71.
Swinká	153. Trzonkowski	247. Włościewiczski	109.
Swińczowski	157. Topacz	259. Wsotowski	109.
Szydłowski	158. Tumigrała	104. Wroblewski	127.
Szydłowiecki	181. Tuczowski	169. Wolski Stenberg	137.
Schilling ab armis.	Tudorowicki	223. Woiski	298.
Simicki	223. Turski	264. Włosek	309.
Stryemski	223. V Łanowski	174. Włodek	314.
Szygowski	242. V Łanicki	271. Włosiecki Sás	
Swiśtelnicki Sás.	Urowiecki	168. Woriski Sás	
Suláyski	64. Wasowski	65. Włodzisławski	317.
Sroká	167. Wattá	93.	
Słominski	158. Waz	127. 278. X iejski Topor	64.
Sokola	161. Wąsielewicz	169.	
Soltan	165. Warzycki	228. Z akliká	54.
Słowicki	169. Wadwicz	266. Z aprzaniec	74.
Stropski	172. Walbach	268. Zaborowski	189.
Sorá	176. Władisławski	269. Zarski	77.
Sowká	176. Wąskiewicz	275. Zakrzewski	93.
Stotobot.	178. Waz	278. Zabawski	120.
Sochá	329. Wąrzymowski	299. Zaiac	156.
Strusinski	120. Waxman	351. Zabokrzycki	174.
Szczucki	126. Węzyk	280. Zaborowski	189.
Suchokomnicki	168. Weselini	287. Zakrzewski	243.
Sulima	170. Wieprzewski	288. Zabielski	244.
Sutkowski	174. Wieniawá	292. Zarzecki	274.
Sulikowski Sulima	175. Wieruß	302. Zadorski	299.
Sztumberg	180. Weiher	311. Zabawa	313.
Strupinski	180. Wechadłowski	314. Zadora	317.
Szczucki	244. Wielogłowski	73. Zaiackowski	327.
Sulaticki Sás.	Wierzbicki	126. Zawiśa Sás	
T Asycki	187. Wielkotwici	159. Zarembá	321.
Tarto	58. Wędrogowski	242. Zagłowski	329.
Trapcenski	64. Wysocki	189. Zgraiá	331.
Targowicki	222. Widawski	283. Zegota	13. 48. 74.
Tarczowski	223. Winarski	228. Zernicki	120.
Tarnawski Sás	Wylczynski	242. Zielenski	154.
Trach 237. Trzaská	241. Wyśnyski	251. Zembocki	189.
Tenczynski	17. Wilczewski	254. Zieniewicz	339.
Trzecki	105. Wyślep	259. Zeyberzdorff	346.
Tegoborski	134. Wizemberg	302. Zimośarski	243.
Trzenski	174. Włodek	171. Zbylitowski	189.
Trzeciński	186. Wrzośowski	188. Zoladz	150.
Trzebński	329. Wielopolski	189. Złocki	119.
Trzciński	127. Wolk	229. Złotogolenczyk	344.
Tyská	243. Woyná	229. Zmodzcki	346.
Tysarowski Sás	Wronowski	64. Zuchlinski	121.

AD BENIGNVM
LECTOREM.

Rodijt Tertius Tomus Orbis Poloni, seu Tesserunt
Gentiliciorum Nobilitatis Polonæ, diligentia & labo-
re quantum in me fuerat infatigabili. Optabam vt
omnibus & singulis satisfacerem, nec desiderium, vi-
gilia, & attentio minuebāt; sed distantia locorum plu-
rimos vsquemodo retinuerat, vt solidiùs, perfectiùs, clariùs colligere
stemmata non potuerim. In hoc tamen obligaturum me fieri
testor, quod si aliquando monitum me fieri voluissent, certam per
litteras informationem authenticam, ad loca prænominata in To-
mo Primo ad Lectorem, transmittere nō fastidiant. Ea etenim
circumspectione vsus permanebo, vt quingenta exemplaria ad cor-
rigendum, si opus fuerit conclauì retineam. Præmonitum autem
te Lectorem fieri volo, quòd aliquarum Familiarum Illustrissimè-
mata, & Illustrè Familiam his operibus non addiderim, cordi ta-
men est singulo opere illas me conscribere, & luci Deo dante por-
rigere. Si verò in his laboribus meis aliquid studij & operis re-
tinueris, Deo Altissimo referendo laudes mihi bene precare velis.
Habebis reciprocum & Amicum. Vale.

Śląska Biblioteka Publiczna

224028

1 tabl.

MF

LP.

1 tabl.

15.12.2008

W.B.

1

6

4

1